

Tikkurilan lukion opetussuunnitelma

Nimi	Tikkurilan lukion opetussuunnitelma
Kunta	Vantaa
Koulu	Tikkurilan lukio
Hyväksymispäivämäärä	20.1.2025
Pdf luotu	27.5.2025

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö.	1
1.1. Opetussuunnitelman laatiminen.	2
1.2. Opetussuunnitelman sisältö.	3
2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta.	5
2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä.	5
2.2. Arvoperusta.	6
3. Opetuksen toteuttaminen.	8
3.1. Opintojen rakenne.	8
3.2. Oppimiskäsitys.	9
3.3. Opiskeluympäristöt ja - menetelmät.	10
3.4. Toimintakulttuuri.	11
3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.	16
3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys.	17
4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen.	22
4.1. Ohjaus.	22
4.2. Oppimisen tuki ja erityisopetus.	28
4.2.1. Oppimisen tuki.	29
4.2.2. Erityisopetus.	32
4.2.3. Opiskelun poikkeava järjestäminen ja avustajapalvelut.	34
4.2.4. Paikallisesti päätettävät asiat.	35
4.3. Opiskeluhoolto.	35
4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat.	36
4.4. Kurinpito.	39
4.4.1. Kurinpitokeinojen käyttämisestä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö.	40
4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä.	40
5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi.	44
5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa.	44
5.2. Opintojakson arviointi.	45
5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät.	46
5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot.	47
5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi.	48
5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa.	48
5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen.	49

5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi.	51
5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi.	51
5.4. Lukion oppimäärän suoritus.	52
5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus.	53
5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.	54
5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat.	56
6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt.	57
6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet.	57
6.2. Laaja-alainen osaaminen.	58
7. Oppiaineet.	64
7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI).	64
7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1).	65
Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1).	67
Kieli- ja tekstitietoisuus ja vuorovaikutus, 2 op (ÄI2-3).	69
Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4).	71
Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI5).	72
Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (ÄI6-7).	74
Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8).	76
Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9).	78
Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10).	79
Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI11).	80
Verkkokirjoittaminen, 2 op (ÄIS12).	81
Teatterin erikoiskurssi, 2 op (ÄIS13).	82
Kielenhuolto, 2 op (ÄIS14).	83
Kirjoittamisen perusteita, 2 op (ÄIS15).	84
Luova kirjoittaminen 1, 2 op (ÄIS16).	85
Luova kirjoittaminen 2, 2 op (ÄIS17).	86
Lukion kirjallisuustodistus, 2 op (ÄIS18).	87
Asiakirjoittaminen, 2 op (ÄIS19).	88
Kirjallisuuspiiri, 2 op (ÄIS20).	89
Väittelyn taito, 2 op (ÄIS21).	90
Kieli- ja tekstitietoisuus ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI2-6).	91
Vuorovaikutus 3-7, 2 op (ÄI3-7).	92
Ylioppilaskokeen vastaustekniikka, 2 op (ÄIS22).	94
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ÄIS23).	95
7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6).	95
Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21).	98

Kieli ja vuorovaikutus, 2 op (S22-3).	100
Kirjallisuus, 2 op (S24).	102
Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25).	104
Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (S26-7).	106
Kirjallisuus 2, 2 op (S28).	108
Vuorovaikutus 3, 2 op (S29).	110
Kirjoittaminen 2, 2 op (S210).	111
Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211).	112
Kielen ja tekstien rakenteita, 2 op (S2S12).	113
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (S213).	114
Kieli ja kirjoittaminen, 2 op (S22-6).	114
Suomen kielen haastepassi, 2 op (S2S14).	116
Vuorovaikutus, 2 op (ÄI23-27).	117
7.2. Biologia (BI).	119
Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1).	121
Ekologian perusteet, 1 op (BI2).	122
Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3).	123
Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4).	125
Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6).	126
Ihmisen biologia, 2 op (BI5).	128
Biologian abikertaus, 2 op (BIS7).	130
Laborointi, 2 op (BIS8).	130
Ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa, 2 op (BIS9).	131
Lajintuntemus, 2 op (BIS10).	132
Eläinten viestintä ja käyttäytyminen, 2 op (BIS11).	132
Ekologiaa maastossa, 2 op (BIS12).	133
Biologian vaellus, 2 op (BIS13).	134
Lajista kuvaksi, 2 op (BIS14).	134
Menossa lääketieteelliseen, 2 op (BIS15).	135
Kiertotalous - Romusta taiteeksi, 2 op (BIS16).	136
7.3. Elämänkatsomustieto (ET).	137
Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1).	139
Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2).	141
Kulttuurit, 2 op (ET3).	143
Katsomukset, 2 op (ET4).	146
Uskonnot ja uskonottomuus, 2 op (ET5).	148
Tulevaisuus, 2 op (ET6).	150

Elämäkatsomustiedon kertaus ainereaaliiin valmistautuville, 1 op (ETS7).	152
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ETS8).	153
Muun katsomusaineen opintojakso, 2 op (ETS9).	154
7.4. Filosofia (FI).	155
Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1).	157
Etiikka, 2 op (FI2).	159
Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3).	161
Totuus, 2 op (FI4).	163
Laudatur filosofiasta (Abikertaus), 2 op (FIS5).	164
Filosofia, tietokonepelit ja tekoäly, 2 op (FIS6).	165
Etiikan erityiskysymyksiä, 2 op (FIS7).	166
Ilmastonmuutos ja ympäristön filosofiset kysymykset, 2 op (FIS8). . .	166
Tietoisuuden ja vapaan tahdon filosofiaa, 2 op (FIS9).	167
Homer Simpson ja elämän tarkoitus, 2 op (FIS10).	168
Filosofian historia Sokrateesta Sartreen, 2 op (FIS11).	169
Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12).	170
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (FIS13).	170
7.5. Fysiikka (FY).	171
Fysiikan perusteet, 2 op (FY1-2).	173
Energia ja lämpö, 2 op (FY3).	174
Voima ja liike, 2 op (FY4).	176
Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5).	177
Sähkö, 2 op (FY6).	178
Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7).	180
Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8).	181
Fysiikan kokonaiskuva (abikertaus), 2 op (FYS09).	183
Elektroniikka, 2 op (FYS10).	183
Tähtitiede, 2 op (FYS12).	184
Kokeelliset menetelmät, 2 op (FYS13).	184
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (FYS14).	185
7.6. Maantiede (GE).	185
Maailma muutoksessa, 2 op (GE1).	188
Sininen planeetta, 2 op (GE2).	190
Yhteinen maailma, 2 op (GE3).	191
Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4).	193
Maantieteen abikertaus, 2 op (GES5).	195
Kartografia, 2 op (GES6).	196

Kehittyvät maat, 2 op (GES7).	197
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (GES8).	198
7.7. Historia (HI).	198
Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1).	200
Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2).	202
Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3).	204
Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4).	205
Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5).	207
Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6).	208
Historiaa soveltavasti (abikertaus), 2 op (HIS7).	210
Retkiä historiaan, 2 op (HIS8).	211
Historiaa uutisotsikoiden takana, 2 op (HIS9).	212
World History in English, 2 op (HIS10).	213
Ihmisoikeudet ja juutalaisvainot (HI, PS, FI, ÄI), 4 op (HIS12).	213
Kansakunnan historiaa paikan päällä, 2 op (HIS13).	215
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (HIS14).	215
Kulttuurivaihto - Brasilia, 2 op (HIS15).	216
7.8. Kemia (KE).	216
Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus, 2 op (KE1-2).	219
Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3).	221
Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4).	223
Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5).	225
Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6).	227
Kemiaa kokeellisesti, 2 op (KES8).	228
Kemian kokonaiskuva, 2 op (KES7).	229
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (KES8).	230
7.9. Uskonto (KT).	230
7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1).	232
Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1).	232
Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2).	234
Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3).	236
Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4).	238
Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5).	240
Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6).	242
Uskonnon kertaus ainereaaliin valmistautuville, 2 op (UES7).	244
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UES8).	245
Muun katsomusaineen opintojakso, 2 op (UES9).	246

7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2).	247
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UOS7).	247
7.9.3. Katolinen uskonto (KT3).	247
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UKS7).	247
7.9.4. Islamin uskonto (KT4).	248
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UIS6).	248
7.9.5. Juutalainen uskonto (KT5).	248
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UJS7).	248
7.9.6. Bahá'í-uskonto (KT7).	248
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UBAS7).	248
7.9.7. Buddhalainen uskonto (KT8).	249
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UBUS7).	249
7.9.8. Krishna-uskonto (KT10).	249
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UKRS7).	249
7.10. Kuvataide (KU).	249
Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU01).	252
Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU02).	255
Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU03).	257
Taiteen monet maailmat, 2 op (KU04).	259
Taidehistoria, 2 op (KUS05).	261
Taidegrafiikka, 2 op (KUS06).	262
Piirustus, 2 op (KUS07).	263
Maalaus, 2 op (KUS08).	265
Keramiikka ja kuvanveisto, 2 op (KUS09).	266
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (KUS10).	268
7.11. Lukiodiplomit (LD).	268
Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2).	269
Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4).	271
Mediadiplomi, 2 op (MELD5).	272
Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6).	272
Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8).	273
7.12. Liikunta (LI).	273
Oppiva liikkuja, 2 op (LI1).	275
Aktiivinen elämä, 2 op (LI2).	276
Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3).	277
Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4).	277
Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5).	278
Lajikurssi, 2 op (Lis6).	278

Ryhmäliikunnasta hyvinvointia, 2 op (Lis7).	278
Virkisty liikunnasta, 2 op (Lis8).	279
Kuntosalikurssi, 2 op (Lis9).	279
Vasta-alkajan palloilukurssi, 2 op (lis10).	279
Pallopelien jatkokurssi, 2 op (Lis11).	280
Wanhat tanssit, 2 op (Lis12).	280
Liikuntaleirikoulu, 2 op (Lis17).	281
Uudet urheilulajit, 2 op (Lis13L).	282
Rytmi- ja musiikkiliikunta, 2 op (Lis14L).	282
Liikunnan ohjaus, 2 op (Lis15L).	282
Retkeily ja vaellus, 2 op (Lis16L).	283
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (LIS17).	283
Liikuntaleirikurssi, 2 op (LIS18).	283
7.13. Matematiikka (MA).	284
7.13.1. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA).	286
Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2).	286
Geometria, 2 op (MAA3).	287
Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4).	288
Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5).	289
Derivaatta, 3 op (MAA6).	290
Integraalilaskenta, 2 op (MAA7).	291
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8).	292
Talousmatematiikka, 1 op (MAA9).	294
3D-geometria, 2 op (MAA10).	295
Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11).	296
Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12).	296
Matematiikan kokonaiskuva (Abikertaus), 2 op (MAAS13).	297
Matematiikan haasteet, 1 op (MAAS14).	298
Differentiaaliyhtälöt, 2 op (MAAS15).	298
Kompleksiluvut ja avaruuden vektorit, 2 op (MAAS16).	299
Lineaarialgebra, 2 op (MAAS17).	299
Lukuteoria ja todistaminen, 2 op (MAAS18).	300
7.13.2. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB).	301
Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2).	301
Geometria, 2 op (MAB3).	302
Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4).	303
Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5).	304
Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6).	305

Talousmatematiikka, 1 op (MAB7).	306
Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8).	307
Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9).	308
Lyhyen matematiikan kokonaiskuva, 2 op (MABS10).	308
Johdanto lukiomatematiikkaan, 2 op (MABS17).	309
7.13.3. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY).	309
Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1).	309
7.14. Musiikki (MU).	311
Kaikki soimaan, 2 op (MU1).	313
Soiva ilmaisu, 2 op (MU2).	315
Globaali uteliaisuus, 2 op (MU3).	316
Luovasti yhdessä, 2 op (MU4).	318
Musiikkiprojekti, 2 op (MUS5).	319
Bändi ja yhteismusisointi 1, 2 op (MUS6).	321
Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12).	322
Bändi ja yhteismusisointi 2, 2 op (MUS7).	322
Bändi ja yhteismusisointi 3, 2 op (MUS8).	323
Kuoro1, 2 op (MUS9).	324
Kuoro2, 2 op (MUS10).	325
Kuoro3, 2 op (MUS11).	327
Musiikkiteknologia 1, 2 op (MUS12).	328
Musiikkiteknologia 2, 2 op (MUS13).	329
Luova studiotyö, 2 op (MUS14).	330
Poplaulu 1, 2 op (MUS15).	331
Poplaulu 2, 2 op (MUS16).	332
Poplaulu 3, 2 op (MUS17).	333
Musiikkitieto 1, 2 op (MUS18).	335
Orkesteri/Big Band, 2 op (MUS20).	336
Syventävä musiikkiprojekti, 2 op (MUS21).	337
Solistisen instrumentin perustaso 3, 2 op (MUS22).	338
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (MUS23).	338
7.15. Opinto-ohjaus (OP).	339
Minä opiskelijana, 2 op (OP1).	340
Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2).	342
Lukiolainen työelämässä, 2 op (OPS3).	344
Opiskelutaidot, 2 op (OPS4).	345
Tutorointi, 2 op (OPS5).	346
7.16. Psykologia (PS).	347

Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1).	348
Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2).	350
Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3).	352
Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4).	354
Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5).	356
Psykologian abikertaus, 2 op (PSS6).	358
Sosiaalipsykologia, 2 op (PSS7).	359
Psykologian tutkimus, 2 op (PSS8).	360
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (PSS09).	361
7.17. Terveystieto (TE).	362
Terveys voimavarana, 2 op (TE01).	364
Terveys ja ympäristö, 2 op (TE02).	366
Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE03).	369
Abikertaus terveystiedon ainereaaliiin valmistautuville, 2 op (TES04).	372
Terveys- ja hyvinvointiteknologia TES5, 2 op (TES05).	373
Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (TES06).	375
7.18. Ruotsi (TKRU).	376
7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1).	380
Opiskelutaidot ja ruotsin kieli arjessani, 4 op (RUA1-2).	380
Kieli ja kulttuuri, 2 op (RUA3).	382
Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA4).	383
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA5).	384
Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA6).	385
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA7).	387
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA8).	388
Abiruotsi, 2 op (RUAS09).	389
Laajenna sanavarastoasi, 2 op (RUAS10).	390
Ruotsin kulttuuriopintojakso, 2 op (RUAS11).	390
7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1).	391
Opiskelutaidot ja ruotsin kieli arjessani, 4 op (RUB1-2).	391
Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13).	392
Ympäristömme, 2 op (RUB14).	393
Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15).	394
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16).	396
Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17).	397
Abiruotsi, 2 op (RUBS08).	398
Laajenna sanavarastoasi, 2 op (RUBS09).	398
Ruotsin kulttuuriopintojakso, 2 op (RUBS10).	399

Ruotsin perusrakenteiden kertaus, 2 op (RUBS11).	399
7.19. Temaattiset opinnot (TO).	400
Hyvinvointia arkeen liikunnan avulla, 2 op (TO57).	400
Lukiopaja, 2 op (TO100).	401
TEPPO-työelämätaidot, 1 op (TO110).	402
Opiskelu- ja työelämävalmiudet 1, 1 op (TO120).	402
Opiskelu- ja työelämävalmiudet 2, 1 op (TO121).	403
7.20. Vieraat kielet (VK).	405
7.20.1. Italia (IAB3).	409
Perustason alkeet 1, 2 op (IAB31).	410
Perustason alkeet 2, 2 op (IAB32).	411
Perustason alkeet 3, 2 op (IAB33).	412
Perustaso 1, 2 op (IAB34).	413
Perustaso 2, 2 op (IAB35).	414
Perustaso 3, 2 op (IAB36).	416
Perustaso 4, 2 op (IAB37).	417
Perustaso 5, 2 op (IAB38).	418
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (IAB39).	419
7.20.2. Venäjä (VEB3).	419
Perustason alkeet 1, 2 op (VEB31).	420
Perustason alkeet 2, 2 op (VEB32).	421
Perustason alkeet 3, 2 op (VEB33).	422
Perustaso 1, 2 op (VEB34).	423
Perustaso 2, 2 op (VEB35).	425
Perustaso 3, 2 op (VEB36).	426
Perustaso 4, 2 op (VEB37).	427
Perustaso 5, 2 op (VEB38).	428
Kulttuuriopintojakso, 2 op (VEB3S10).	429
Ilmiöpohjainen opintojakso, 2 op (VEB3S11).	430
Abikertaus, 2 op (VEB3S9).	431
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (VEB3S11).	432
7.20.3. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1).	432
Minä kielten maailmassa - englanti maailman kielenä, 4 op (ENA1-2).	432
Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmeisenä, 2 op (ENA3).	434
Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4).	435
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5).	436
Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6).	438

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7).	439
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8).	440
Finishing Touches (abikertaus), 2 op (ENAS09).	441
Business English, 2 op (ENAS10).	442
International English, 2 op (ENAS11).	443
Arts and Culture Club, 2 op (ENAS12).	444
Writing for Special Purposes, 2 op (ENAS13).	445
Back to Basics, 2 op (ENAS14).	446
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ENAS15).	447
7.20.4. Vieraat kielet, latina, B2-oppimäärä (VKLKB2).	447
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (LAB29).	448
7.20.5. Vieraat kielet, latina, B3-oppimäärä (VKLKB3).	448
Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31).	449
Antiikin elämää, 2 op (LAB32).	450
Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33).	451
Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34).	452
Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35).	453
Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36).	454
Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37).	455
Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38).	456
Rooman-matka, 2 op (LAB3S10).	457
Antiikin kulttuurikurssi, 2 op (LAB3S9).	458
7.20.6. Espanja (EAB3).	458
Perustason alkeet 1, 2 op (EAB31).	459
Perustason alkeet 2, 2 op (EAB32).	460
Perustason alkeet 3, 2 op (EAB33).	461
Perustaso 1, 2 op (EAB34).	462
Perustaso 2, 2 op (EAB35).	463
Perustaso 3, 2 op (EAB36).	465
Perustaso 4, 2 op (EAB37).	466
Perustaso 5, 2 op (EAB38).	467
Kulttuuriopintojakso, 2 op (EAB310).	468
Abikertaus, 2 op (EAB3S9).	469
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (EABS10).	470
7.20.7. Vieraat kielet, ranska, A-oppimäärä (RAA).	470
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA3).	470
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA4).	471
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA5).	473

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA6).	474
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA7).	475
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA8).	477
Minä kielten maailmassa - ranska maailman kielenä, 4 op (RAA1-2).	478
Abikertaus, 2 op (RAAS9).	480
Syvennä osaamistasi, 2 op (RAAS10).	481
La Culture Populaire Francophone, 2 op (RAAS11).	482
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAAS12).	483
7.20.8. Vieraat kielet, ranska, B2-oppimäärä (RAB2).	483
Perustason alkeet 3, 2 op (RAB21).	484
Perustaso 1, 2 op (RAB22).	485
Perustaso 2, 2 op (RAB23).	486
Perustaso 3, 2 op (RAB24).	487
Perustaso 4, 2 op (RAB25).	488
Perustaso 5, 2 op (RAB26).	489
Perustason jatko 1, 2 op (RAB27).	491
Perustason jatko 2, 2 op (RAB28).	492
Syvennä osaamistasi, 2 op (RAB2S10).	493
La Culture Populaire Francophone, 2 op (RAB2S11).	494
Abikertaus, 2 op (RAB2S9).	495
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAB2S12).	496
7.20.9. Ranska (RAB3).	496
Perustason alkeet 1, 2 op (RAB31).	497
Perustason alkeet 2, 2 op (RAB32).	498
Perustason alkeet 3, 2 op (RAB33).	499
Perustaso 1, 2 op (RAB34).	500
Perustaso 2, 2 op (RAB35).	501
Perustaso 3, 2 op (RAB36).	502
Perustaso 4, 2 op (RAB37).	504
Perustaso 5, 2 op (RAB38).	505
Syvennä osaamistasi, 2 op (RAB3S10).	506
Kulttuuriopintojakso, 2 op (RAB3S11).	507
Abikertaus, 2 op (RAB3S9).	508
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAB3S12).	509
7.20.10. Vieraat kielet, saksa, A-oppimäärä (SAA).	509
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA3).	509
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA4).	510

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA5).	511
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA6).	513
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA7).	514
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA8).	515
Saksan kieli globaalissa maailmassa, 4 op (SAA1-2).	517
Abikertaus, 2 op (SAAS9).	518
Syvennä osaamistasi, 2 op (SAAS10).	520
Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAAS11).	521
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAAS12).	522
7.20.11. Vieraat kielet, saksa, B2-oppimäärä (SAB2).	522
Perustason alkeet 3, 2 op (SAB21).	522
Perustaso 1, 2 op (SAB22).	524
Perustaso 2, 2 op (SAB23).	525
Perustaso 3, 2 op (SAB24).	526
Perustaso 4, 2 op (SAB25).	527
Perustaso 5, 2 op (SAB26).	528
Perustason jatko 1, 2 op (SAB27).	530
Perustason jatko 2, 2 op (SAB28).	531
Syvennä osaamistasi, 2 op (SAB2S10).	532
Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAB2S11).	533
Abikertaus, 2 op (SAB2S9).	534
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAB2S12).	535
7.20.12. Saksa (SAB3).	535
Perustason alkeet 1, 2 op (SAB31).	536
Perustason alkeet 2, 2 op (SAB32).	537
Perustason alkeet 3, 2 op (SAB33).	538
Perustaso 1, 2 op (SAB34).	539
Perustaso 2, 2 op (SAB35).	540
Perustaso 3, 2 op (SAB36).	542
Perustaso 4, 2 op (SAB37).	543
Perustaso 5, 2 op (SAB38).	544
Syvennä osaamistasi, 2 op (SAB3S10).	545
Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAB3S11).	546
Abikertaus, 2 op (SAB3S9).	547
Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAB3S12).	548
7.20.13. Vieraat kielet, venäjä A-oppimäärä (VKA).	548
Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VEA01).	548

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VEA02).	549
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VEA03).	549
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VEA04).	550
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VEA05).	550
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VEA06).	550
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VEA07).	551
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VEA08).	551
7.20.14. Vieraat kielet, espanja A-oppimäärä (VKA1).	552
Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (EAA01).	552
Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (EAA02).	552
Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (EAA03).	553
Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (EAA04).	553
Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (EAA05).	554
Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (EAA06).	554
Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (EAA07).	555
Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (EAA08).	555
7.21. Yhteiskuntaoppi (YH).	555
Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1).	558
Taloustieto, 2 op (YH2).	560
Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3).	562
Lakitieto, 2 op (YH4).	564
Yhteiskuntaoppia soveltavasti (abikurssi), 2 op (YHS5).	565
Yrittäjyys ja yrityksen perustaminen, 2 op (YHS6).	566
Nuorisovaltuusto/opiskelijakunta, 2 op (YHS7).	567
Paranna maailmaa - kansalaisvaikuttaminen ja vapaaehtoistyö, 2 op (YHS8).	567
Yrittäjyyskilpailu, 2 op (YHS9).	568
Kestävä talous ja tuotteistaminen, 2 op (YHS10).	569
Lakitietoa syventävästi, 2 op (YHS11).	570
Talous- ja yhteiskuntapolitiikka, 2 op (YHS12).	571
7.22. Viestintä (VIE).	572
Viestinnän perusteet, 2 op (VIES01).	574
Media ja elämänhallinta, 2 op (VIES02).	575
Populaarikulttuuri, 2 op (VIES03).	576
Mediapsykologia, 2 op (VIES04).	577
Journalismin perusteet, 2 op (VIES10).	578
Koulun mediatuotanto 1, 2 op (VIES11).	579

Koulun mediatuotanto 2, 2 op (VIES12).	580
Mainonta ja markkinointiviestintä, 2 op (VIES13).	581
Filmivalokuvaus, 2 op (VIES20).	581
Digitaalinen valokuvaus, 2 op (VIES21).	582
Digitaalinen kuvankäsittely, 2 op (VIES22).	584
Graafinen suunnittelu 1, 2 op (VIES23).	585
Sarjakuva, 2 op (VIES24).	587
Teatteri-ilmaisu 1, 4 op (VIES30).	589
Teatteri-ilmaisu 2, 2 op (VIES31).	591
Esityksen valmistaminen 1, 4 op (VIES32).	592
Esityksen valmistaminen 2, 2 op (VIES33).	592
Ääni- ja valotekniikka, 2 op (VIES34).	593
Lavastus, 2 op (VIES35).	594
7.23. Elokuva (ELO).	595
Elokvatietous 1, 2 op (ELOS1).	596
Elokvatietous 2, 2 op (ELOS2).	597
Animaatioelokuva, 2 op (ELOS6).	598
Eurooppalainen elokuva, 2 op (ELOS7).	599
Tieteiselokuva ja tulevaisuudentutkimus, 2 op (ELOS8).	600
Euroopan historia elokuvan silmin, 2 op (ELOS9).	601
Elokvaleirikoulu, 2 op (ELOS10).	601
Ihmeelokuva, 2 op (ELOS11).	603
Elokuvan tekeminen, 6 op (ELOS3-5).	603
7.24. Tietotekniikka (ATS).	604
Muualla hankittu tietotekninen osaaminen, 2 op (ATS1).	605
Tietotekniikan käyttötaidot opiskelua varten, 2 op (ATS2).	605
Tietotekniikan MOOC-opintojakso, 2 op (ATS3).	606
Kymmensormijärjestelmä, 2 op (ATS4).	607
Kotisivut, 2 op (ATS5).	607
Ohjelmoinnin perusteet, 2 op (ATS6).	608
Ohjelmoinnin jatko, 2 op (ATS7).	609
Tutustu teknologiaan -työpajat, 2 op (ATS8).	609
7.25. Kansainvälinen toiminta (KV_).	610
KV1 Lyhytkestoinen Erasmus+ opiskelijavaihto, 2 op (KV1_).	611
Kansainvälisen vieraan majoittaminen, 1 op (KV2_).	612
Kansainvälisen vieraan majoittaminen, 1 op (KV3_).	613
Muuttuvat ekosysteemit ja kestävä tulevaisuus, 2 op (KV4_).	613
Vaihtoyhteistyö Espanjan Alicanteen, 2 op (KV5_).	614

7.26. Integraatio-opintojaksot.	615
Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12).	615
8. Liitteet.	617
8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta.	617
8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko.	617
8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	624
8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	624
8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	630
8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	630
8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	635
8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi.	636

1. Opetussuunnitelman laatiminen ja sisältö

Lukiokoulutuksen laaja uudistushanke käynnistettiin vuonna 2017. Se sisältää lukiolain uusimisen ja lukion toiminnallisen uudistamisen, kuten myös lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen ja ylioppilastutkinnon säädösten muuttamisen. Nämä lukion opetussuunnitelman perusteet perustuvat lukiolakiin (714/2018) ja valtioneuvoston asetukseen lukiokoulutuksesta (810/2018).

Näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaiset opetussuunnitelmat otetaan paikallisesti käyttöön 1.8.2021. Uusi lukiolaki astui voimaan 1.8.2019, mutta kaikki paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkemmin kuvattavat eli opetukseen, oppimisen tukeen, ohjaukseen sekä yhteistyöhön liittyvät asiat velvoittavat koulutuksen järjestäjiä elokuusta 2021 alkaen.

Lukiouudistuksen tavoitteena on nostaa kansakunnan koulutustasoa, jotta Suomi menestyisi mahdollisimman hyvin tulevina vuosikymmeninä. Korkeakoulutettujen osuus 25–34-vuotiaiden ikäluokasta halutaan nostaa vuoteen 2030 mennessä 50 prosenttiin lain laatimishetken 41 prosentista. Tulevaisuudessa tarvitaan vahvaa asiantuntijaosaamista ja nykyistä enemmän korkeakoulutettua työvoimaa varsinkin kasvualoilla. Siksi uudistuksella halutaan lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut, niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot sekä korkeakoulu yhteistyö ovat keskeisiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lukiokoulutus on edelleen kolmivuotinen koulutus, jota järjestetään erikseen nuorille ja aikuisille tarkoitettuina oppimäärinä. Oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen perusteena käytetään kurssien sijaan opintopisteitä: yksi entinen kurssi (esimerkiksi 38 x 45 minuutin tai 22,8 x 75 minuutin oppituntia) on laajuudeltaan kaksi opintopistettä, eli yhden opintopisteen laajuus on 19 x 45 minuutin oppituntia tai 11,4 x 75 minuutin oppituntia. Lukion oppimäärän laajuus on nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa vähintään 150 opintopistettä ja aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa vähintään 88 opintopistettä. Nuorten lukiokoulutuksessa lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja.

Lukiokoulutuksessa paitsi edistetään oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen hallintaa myös kehitetään laaja-alaista osaamista. Lukiokoulutuksen eheyttämiseksi lukion opetussuunnitelman perusteisiin on muotoiltu laaja-alaisen osaamisen osa-alueet, jotka muodostavat kaikkien oppiaineiden yhteiset tavoitteet: 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen. Laaja-alainen osaaminen auttaa suuntaamaan oppiaineissa opittuja tietoja ja taitoja käytännön elämään. Laaja-alainen osaaminen viittaa oppimisen ja osaamisen perustana oleviin kognitiivisiin taitoihin, metataitoihin sekä ominaisuuksiin, joita tarvitaan opiskelussa, työssä, harrastuksissa ja arjessa. Se luo myös edellytykset tiedoille ja taidoille, joiden avulla voidaan hallita muutosta digitalisoituvassa ja monimutkaistuvassa maailmassa.

Eheyttämistä edistää myös opintojen uudenlainen rakenne. Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on jäsenneily lukion opetussuunnitelman perusteisiin 1–3 opintopisteen moduuleiksi, joista paikallisesti rakennetaan joko oppiaineiden omia tai yhteisiä opintojaksoja. Nämä entisten kurssien sijaan laadittavat opintojaksot voivat olla laajuudeltaan ja muodoltaan erilaisia. Opinnot arvioidaan opintojaksoittain. Mikäli opintojakso koostuu useasta oppiaineesta, arvosanat annetaan oppiaineittain.

Tavoitteena on edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja tukea heitä opinnoissaan yhä paremmin. Lukioiden toimintakulttuurissa painotetaan vahvemmin opiskelijoiden osallisuutta, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja monimuotoisuutta yksilölliset tarpeet samalla huomioon ottaen. Lisäksi

lukio-opintojen opiskelijälähtöisyys ja opintojen henkilökohtaistaminen vahvistuvat, jolloin opiskelumotivaatio ja opintojen mielekkyys kasvavat.

Opiskelijalla on oikeus saada säännöllisesti tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta. Oppilaitoksesta pois siirtyvällä opiskelijalla on oikeus myös jatko-ohjaukseen. Sitä annetaan opiskelijoille, joiden opiskeluoikeus on päättymässä tai jotka ovat eroamassa oppilaitoksesta, sekä henkilöille, jotka lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamisen jälkeen eivät ole saaneet jatko-opiskelupaikkaa. Opiskelijalla on oikeus jatko-ohjaukseen oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Opiskelijalla, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoritua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta ja muuta oppimisen tukea.

Lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyövelvoitteita vahvistetaan erityisesti lukioiden ja korkeakoulujen välisen yhteistyön osalta. Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa siten, että jokainen lukiolainen saa halutessaan mahdollisuuden saada kokemusta korkeakouluopiskelusta. Opetus on lisäksi järjestettävä niin, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Laadukas koulutus, monipuoliset yhteydet ympäröivään maailmaan, yhteisöllinen ja osallistava toimintakulttuuri sekä hyvinvointia ja itsetuntemusta tukevat elämönhallinnan taidot vahvistavat lukiolaisen sydämen sivistystä. Tavoitteena on lukiolain mukaisesti tukea lukiolaisen kasvua hyväksi, tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi sekä aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi. Yksilön ja yhteiskunnan kannalta tärkeänä yhteisenä tavoitteena on klassisten sivistysihanteiden toteuttaminen eli pyrkimys totuuteen, hyvyteen ja kauneuteen.

1.1. Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (714/2018)*
- valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta (810/2018)*
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista*
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma*

Lisäksi voidaan paikallisesti päätettävällä tavalla laatia suunnitelma opetussuunnitelman toimeenpanosta kutakin lukuvuotta varten.

Kaikki nuorten lukiokoulutuksen järjestäjät laativat paikallisen opetussuunnitelman näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan, jollei opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä järjestämisluvasta muuta johdu. Jos lukiokoulutuksen järjestämislupaan liittyy erityinen koulutustehtävä, siihen liittyvät määräykset otetaan huomioon opetussuunnitelmaa laadittaessa. Lukiokoulutus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi lukion opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja opiskelijan oppimisen arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä. Tekstin muodosta ilmenee, onko kyseessä velvoittava määräys vai sitä tarkentava tai selittävä teksti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Koulutuksen järjestäjä voi laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon muiden oppilaitosten opetustarjonta sekä lukion toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Lukiopaikkakunnan tai -alueen luonto ja ympäristö, historia, kieliolosuhteet sekä elinkeino- ja kulttuurielämä tuovat opetussuunnitelmaan paikallisuutta. Käytännön yhteistyö eri alojen

asiantuntijoiden kanssa lisää opiskelun elämänläheisyyttä ja syvällisyyttä. Opetussuunnitelmaa laadittaessa myös ajankohtaistetaan lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyjä asioita.

Koulutuksen järjestäjä hyväksyy paikallisen opetussuunnitelman ennen sen käyttöönottoa erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä, saamenkielistä ja tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

Lukiolain (714/2018) 13 §:n mukaan opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa on turvattava järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Paikallinen opetussuunnitelma tulee laatia siten, että se antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin opintoihin valintoihin omassa oppilaitoksessaan sekä halutessaan myös muissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa.

Koulutuksen järjestäjä päättää, miten paikallinen opetussuunnitelma laaditaan lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä myös muiden koulutuksen järjestäjien ja eri sidosryhmien kanssa. Kaikilla opiskelijoiden huoltajilla tulee olla mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla lukion opiskelijakuntaa ja henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa pyritään varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Paikallista opetussuunnitelmaa laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta sekä monipuolistavat vuorovaikutusta lukion sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

1.2. Opetussuunnitelman sisältö

Paikallinen opetussuunnitelma sisältää seuraavat osat:

- lukion toiminta-ajatus ja arvopainotukset
- oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt ja -menetelmät
- lukion toimintakulttuurin pääpiirteet
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä lukion tuntijako
- lukion kieliohjelma
- itsenäisen opiskelun periaatteet
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- oppiaineen tehtävä, oppiaineen opetuksen yleiset tavoitteet ja arviointi
- opintojaksojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutuminen ja arviointi opintojaksoittain
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttaminen
- ohjaussuunnitelma
- oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus
- kieli- ja kulttuuriryhmien opetus
- yhteistyö muiden lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa
- yhteistyö yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten sekä muiden tahojen kanssa
- kansainvälinen yhteistyö
- työelämäyhteistyö
- opiskeluhuolto
- opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi
- toiminnan jatkuva kehittäminen ja arviointi.

Mikäli lukio järjestää vieraskielistä opetusta tai mahdollisuuden suorittaa lukiodiplomeita, se tulee määrittellä opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 33 §:ssä säädetään opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta ja opiskelijakunnasta. Pykälässä tarkoitettu toiminta tulee suunnitella paikallisen opetussuunnitelman ja muiden siihen perustuvien suunnitelmien osana tai yhteydessä.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 13 § [muutettu lailla 377/2022]).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmaan.

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja ohjeistaa paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi paikallista opetussuunnitelmaa tai muuta lukion suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan.

2. Lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

2.1. Lukiokoulutuksen tehtävä

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen.

Lukioaikana opiskelija kartuttaa ihmistä, kulttuureja, ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevaa olennaista tietoa, osaamista ja toimijuutta. Lukio-opetus valmistaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksessa otetaan huomioon alle 18-vuotiaita opiskelijoita koskien lapsen edun ensisijaisuus opetusta ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä (lukiolaki 714/2018, 2 § 2 mom, muutettu lailla 165/2022). Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia elämänhallintaan ja työelämään.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset ja monipuoliset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä.

Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan, maailmankansalaisuuteen kasvamiseen ja jatkuvaan oppimiseen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiot tarjoavat laadukasta lukiokoulutusta, joka antaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen ja hyvät elämänhallintataidot. Lukioyhteisö tukee opiskelijan kasvua ja kehittymistä tasapainoiseksi, vastuuntuntoiseksi ja sivistyneeksi kansalaiseksi, jolla on kyky toimia muuttuvassa yhteiskunnassa ja valmius jatkuvaan oppimiseen. Vantaan lukioista valmistuvilla on hyvät valmiudet jatkaa opintoja ja toteuttaa tavoitteitaan omassa elämässään sekä tulevaisuuden työtehtävissä.

Vantaan lukiot ovat vetovoimaisia, kansainvälisiä, monikulttuurisia, innovatiivisia ja toimintaansa jatkuvasti kehittäviä oppilaitoksia. Opiskelu järjestetään nykyaikaisissa ja turvallisissa oppimisympäristöissä. Vantaan lukioissa opiskelijat osallistuvat aktiivisesti lukion toiminnan kehittämiseen. Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen on koko yhteisön asia. Lukioiden innostavassa ja kannustavassa toimintakulttuurissa opiskelijalla on mahdollisuus löytää omat kiinnostuksen kohteensa ja vahvuutensa.

Tikkurilan lukion kantavat ajatukset kaikessa toiminnassa ovat yksilöiden moninaisuuden kunnioittaminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja kannustavan opiskelu-ympäristön edistäminen. Tikkurilan lukio antaa mahdollisuudet opiskella ja kasvaa osaavaksi ja vastuulliseksi yhteisön jäseneksi. Lukiomme tukee yksilön hyvinvoinnin ja elämäntaitojen kehittymistä sekä luo mahdollisuuksia omien voimavarojen parempaan tunnistamiseen ja käyttöön. Tikkurilan lukiossa jokainen kohdataan ja jokaista arvostetaan omana itsenään.

2.2. Arvoperusta

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu demokratialle ja suomalaiselle sivistysihanteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä inhimillisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsien. Sivistys ilmenee huolenpitona, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta. Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, hyvyyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsenyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetus edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia. Lukio-opetus on opiskelijaa uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamaton, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa vastuulliseen toimijuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa erilaisista taustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa ja pohtia yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä oppia yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä ja sisua arvostetaan. Inhimillinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa arvoperustaa tarkennetaan oman lukion kannalta olennaisissa asioissa. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Lukion arvoperustaa konkretisoi näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvattu laaja-alainen osaaminen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiokoulutuksen arvot perustuvat Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuihin arvoihin sekä Vantaan kaupungin arvoihin. Nämä näkyvät lukiokoulutuksessa muun muassa seuraaviin tavoin:

Avoimuus

- avarakatseisuutena ja vaihtoehtoisten toimintatapojen etsimisenä
- arvioinnin läpinäkyvyytenä
- osallistavana toimintakulttuurina ja viestinnän avoimuutena
- lukioiden välisenä yhteistyönä ja onnistumisten jakamisena

Rohkeus

- *ajatusten ja ideoiden esittämisenä*
- *uskalluksena kehittyä omaksi itsekseen*
- *uuden kokeilemisena ja parhaiden käytäntöjen säilyttämisenä*
- *epäonnistumisten sallimisena ja erehdyksistä oppimisena*
- *uusien kontaktien luomisena*

Vastuullisuus

- *ihmisoikeuksien kunnioittamisena*
- *ekologisena vastuuna*
- *kestävään elämäntapaan tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämisenä sekä soveltamisena*
- *vastuunkantamisena itsestä ja yhteisöstä*
- *keskinäisenä välittämisenä ja huolenpitona sekä varhaisena puuttumisena*
- *yhdenvertaisuutena sekä tasa-arvoisena ja oikeudenmukaisena kohteluna*

Yhteisöllisyys

- *hyvän yhteishengen rakentamisena*
- *oikeudenmukaisena toimintana*
- *moninaisuuden ymmärtämisenä ja kunnioittamisena*
- *kansainvälisten ja monikulttuuristen yhteyksien luomisena*

Tikkurilan lukion toimintaa ohjaavat Vantaan yhteiset arvot: avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Ne muodostavat toiminnan periaatepohjan niin opetustilanteissa kuin muissakin koulun arkisissa kohtaamisissa. Toiminta-ajatuksen keskeiset teemat, kunnioitus ja arvostus, luovat lukioomme kulttuuria, jossa jokainen voi olla avoimesti rohkea sekä oppii kantamaan vastuuta arvostavan yhteisöllisyyden rakentumisesta.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Opintojen rakenne

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Lukio-opinnot muodostuvat lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (810/2018) liitteen 1 mukaisista pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijalle. Valtioneuvoston asetuksen mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärään tulee sisältyä vähintään 20 opintopistettä. Oppimäärään voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Opetushallitus on laatinut lukion opetussuunnitelman perusteet lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuihin pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin opintoihin lukuun ottamatta temaattisia opintoja. Lisäksi Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet lukiodiplomeihin. Lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Koulutuksen järjestäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot tarjotaan opiskelijalle. Koulutuksen järjestäjän tulee kuitenkin tarjota opiskelijalle mahdollisuus suorittaa lukiokoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 1 mukaisia valtakunnallisia valinnaisia opintoja kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, missä järjestyksessä oppiaineen opinnot suoritetaan ja miten ne jaetaan opintojaksoihin.

Tikkurilan lukion tarjottavista opinnoista on koottu taulukko, jossa näkyvät opetussuunnitelman mukaiset valtakunnalliset ja paikalliset moduulit sekä niiden suositussuoritusajankohdat. Oppiaineteksteissä on kuvattana mahdollisia tarkennuksia suoritusjärjestyksestä.

Joihinkin opintojaksoihin voi sisältyä maksullinen opintokäynti. Tällöin opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus maksuttomaan vaihtoehtoon.

Tikkurilan lukiossa voi lukea vieraina A-kielinä englantia, ranskaa, saksaa ja venäjää. Ryhmät toteutuvat mikäli opiskelijoita on riittävä määrä. Kielten B2-oppimäärän mukaisia moduuleita tarjotaan ranskassa ja saksassa sekä B-3 oppimäärän moduuleita espanjassa, italiassa, latinassa, ranskassa, saksassa ja venäjässä. Opintoja voidaan tarjota alkamaan joka toinen vuosi niin että kukin ikäluokka voi suorittaa lukio-opintojen aikana riittävän pohjan ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Suositus opintojaksojen jakamisesta 3 vuodelle

		pakolliset			valtakunnalliset						s koulukohtaiset									
		1. lukiovuosi			2. lukiovuosi						2.-3.vuosi			3. lukiovuosi						
AI	Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2-3	4	9	s15	5	6-7				8	9	s12-s22	10	11				
S2	Suomi toisena kielenä	1	2-3	4	9	Äis15, S2s12		5	6-7	8	9	Äis16-Äis22		10	11	s12				
Kielet																				
RUA	A-ruotsi	1	2	3			4	5	6			s10			7	8	s9			
RUB	B-ruotsi	1	2	s11		3	3	4	5			6	s9		7	s8				
ENA	A-englanti	1	2	3	4	s14	5	6	7	s10	s11	8	s12	s13	s9					
RAA	A-ranska	1	2	3			4	5	6			s11			7	8	s9			
SAA	A-saksa	1	2	3			4	5	6			s11			7	8	s9			
RAB2	B2-ranska	1	2				3	4	5			s11			6	7	8	s10		
SAB2	B2-saksa	1	2				3	4	5			s11			6	7	8	s10		
RAB3	B3-ranska	1	2	3	4		5	6	7			s11			8	s9	s10			
SAB3	B3-saksa	1	2	3	4		5	6	7			s11			8	s9	s10			
VEB3	B3-venäjä	1	2	3			4	5	6			s10	s11		7	8	s9			
LAB3	B3-latina	1	2	3			4	5	6			s9	s10		7	8				
EAB3	B3-espanja	1	2	3			4	5	6			s10			7	8	s9			
IAB3	B3-italia	1	2	3			4	5	6			s9			7	8				
Matematiikka																				
MAB	Lyhyt	2	3				4	5	6	7		9			8	9	s10			
MAA	Pitkä	2	3	4			5	6	7	8	9	s20	11	s14-19	10	12	s13			
MAY1		1																		
Ympäristö- ja luonnontieteet																				
BI	Biologia	1	4				2	3	4	5	s8	s9	6	s10-s14	s7	s15				
GE	Maantiede	1					2	3					4	s6	s7	s5				
FY	Fysiikka	1-2	3				1-2	4	5	6			s11	s12	s13	7	8	s9	s10	
KE	Kemia	1-2					3	4	5	6			s8			6	s7			
Reaaliaineet																				
FI	Filosofia	1	2				2	3	4				3	s6-12		s5				
PS	Psykologia	1	s7				2	3	4				4	5	s7	s8	s6			
HI	Historia	1	2				3	s8					4	5	6	s9-s13	s7			
YH	Yhteiskuntaoppi	1					2	3	s6				4	s7-s12		s5				
UE	Ev.-lut. uskonto	1	2				2	3					4	5		6	s7			
ET	Elämäkatsomustieto	1					2							3+5 / 4+6		s7				
TE	Terveystieto	1	2	s5									2	3	s5	s4				
Taito- ja taideaineet																				
LI	Liikunta	1	13L	14L			2	4	15L				3	5	S6-12	16L	S17			
MU	Musiikki	1	2	s6	s9	s12	2	3	s7	s10	s13	s15	4	s8	s11	s14	s16	s17		
KU	Kuvataide	1					2						3	4	s5-10					
OP	Opinto-ohjaus	1	s3										2	s3						
Valinnaisaineet, kirjoita viivoille																				
Valinnaisaineita voi pääsääntöisesti suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa																				
ATS	Tietotekniikka	1	2	3	4	5	6	7												
ELO	Elokuva	1	2	3-5	6	7	8	9	10	11										
VIE	Viestintä	1	2	3	4	10	11	12	13	20	21	22	23	24	30	31	32	33	34	35
Lukiodiplomit 3. vuotena		KULD2			LILD4			MELD5			MULD6			TELD8						

Opintojen jakaminen 3 lukiovuodelle

3.2. Oppimiskäsitys

Lukion opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta ja tavoitteellisesta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä dataa, informaatiota tai tietoa aikaisempien kokemusten ja tietojen pohjalta. Hän kehittää ratkaisuja ja luo uudenlaisia

kokonaisuuksia yhdistäen tietoja ja taitoja uudella tavalla. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa asettamaan omia tavoitteita, kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla tavoitteiden suuntaisesti.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Myös kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat oppimisen kannalta olennaisia. Lukio-opinnoissa opiskelijaa ohjataan havaitsemaan käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Näin kehittyvät myös jatkuvan oppimisen edellyttämät taidot. Oppimisprosessistaan tietoinen opiskelija osaa arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan sekä toimia opinnoissaan vähitellen yhä itseohjautuvammin. Opintoihin liittyvät onnistumisen kokemukset ja rohkaiseva ohjaus vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin ja innostavat opiskeluun.

3.3. Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen kehittämisessä ja menetelmien valinnassa otetaan huomioon myös opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat ja edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet sekä tulevaisuuden ja työelämän asettamat tarpeet.

Opiskeluympäristöt

Lukion monipuoliset, turvalliset ja viihtyisät opiskeluympäristöt edistävät opiskelumotivaatiota, rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja kannustavat kestävästi kehityksen mukaiseen toimintaan. Hyvä opiskeluympäristö tukee sekä vuorovaikutusta ja yhdessä työskentelyä että itsenäistä opiskelua. Opiskeluympäristöjen suunnittelussa kiinnitetään huomiota saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Opiskelijoita aktivoidaan kehittämään opiskeluympäristöjään.

Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, kansalaisjärjestöjen sekä taide- ja kulttuurilaitosten tiloja, materiaaleja ja asiantuntemusta hyödynnetään niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Oppimiseen tarjotaan tilaisuuksia myös autenttisissa työympäristöissä, kuten yrityksissä, muissa työelämän organisaatioissa tai omassa harjoitusyrityksessä. Opiskeluympäristöä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologian avulla.

Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja arviointiin sekä tuottamiseen ja jakamiseen. Yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja osaamisen kehittymistä voidaan tukea tarjoamalla opiskelijalle mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös verkko-opiskeluna.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomioon opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

Opiskelumenetelmät

Lukiossa käytetään monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä, joilla on yhteys oppiaineissa edellytettyyn tiedonalan käsitteelliseen ja menetelmälliseen osaamiseen. Opetusta koskevilla ratkaisulla rakennetaan myös kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä hänen kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijaa rohkaistaan ja ohjataan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukion opetuksen ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijan aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijaa ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Opiskelija käyttää monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa sekä itsenäisessä että yhteisöllisessä työskentelyssä.

Opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota yhdenvertaisiin opiskelumahdollisuuksiin sekä sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukiot ovat opiskeluympäristöjä, joissa vuorovaikutus, yhteisöllisyys sekä itsenäinen työskentely tukevat toisiaan. Fyysisiä ja digitaalisia opiskelijaympäristöjä kehitetään opiskelijälähtöisesti. Oppimisympäristöratkaisuihin tuetaan yksilö- sekä ryhmätyöskentelyn mahdollisuuksia ja opiskelijoiden aktiivista toimintaa sekä osallisuutta. Oppimisympäristöjä kehitetään kestävästi neljän periaatteen mukaisesti. Vantaan lukiot hyödyntävät lähialueiden tarjoamat mahdollisuudet opiskeluympäristöjen rikastuttajana. Näitä ovat muun muassa kirjasto-, liikunta- ja kulttuuripalvelut, luonto- ja muu lähiympäristö, yritys yhteistyö sekä Vantaan lukioverkosto. Myös yhteistyö muiden tiede- ja taidelaitosten, kansalaisyhteiskunnan, työelämän sekä muiden tahojen kanssa tukee opiskeluympäristön laajentumista. Tieto- ja viestintäteknologiset ratkaisut ohjaavat eri oppiaineissa opittujen tietojen ja taitojen yhdistämiseen.

Lukio-opiskelussa korostuu tulevaisuuden taitojen oppiminen, kuten oppimaan oppimisen taidot, kriittinen ajattelu ja luovuus. Opiskelijat saavat ohjausta oman opiskelun suunnitteluun sekä oman toiminnan ja työskentelytaitojen itsearviointiin. Lukio-opintojen edetessä opiskelijat vahvistavat näitä taitoja.

Vantaan lukioissa opiskelija voi ohjatusti valita erilaisia opintojen suoritustapoja. Tällä tuetaan myös opiskelijan jatko-opintovalmiuksien kehittymistä. Mikäli opintojakson voi suorittaa itsenäisesti, opettaja ja opiskelija laativat suunnitelman opintojakson suoritustavasta, ohjauksesta sekä edistymisen seurannasta. Opinto-ohjaajan kanssa opiskelija voi sopia opintojakson suorittamisesta etälukiassa.

Tikkurilan lukiossa hyödynnetään pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa monipuolisesti. Eri oppiaineissa tehdään yhteistyötä niin korkeakoulujen kuin työelämän kanssa. Lähialueen yhteistyökumppaneina ovat monipuolisesti niin tiede- kuin taidelaitokset. Digitaalisia opiskeluratkaisuja ja oppimisympäristöjä hyödynnetään laajasti osana opetusta ja tarvittaessa myös henkilökohtaisissa opiskelusuunnitelmissa.

3.4. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Lukio on oma koulutusmuotonsa, ja jokaisella lukiolla on omanlaisensa toimintakulttuuri. Paikallisen opetussuunnitelman eri osat konkretisoituvat lukion toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Toimintakulttuurin tulee tukea opiskelijan omaa aktiivisuutta ja yhteisöllistä toimintaa. Sen tulee edistää jokaisen opiskelijan mahdollisuuksia osallistua lukion opiskeluympäristön ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Lukion opetussuunnitelman perusteissa korostetaan toimintakulttuuria, joka luo myönteistä asennetta, innostaa oppimiseen ja edistää kestävästä tulevaisuudesta. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä opiskelijoiden, huoltajien, lukion koko henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintakulttuurin kehittämisen ja arvioinnin periaatteet, erityiset koulutustehtävät sekä mahdolliset paikalliset painotukset kuvataan paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat seuraavat teemat.

Oppiva yhteisö

Lukio on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Yhteisön rakentuminen edellyttää, että jokainen osallistuu välittämisen ilmapiiriin luomiseen. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijan omaa kehitystä ja hyvinvointia sekä oppimista ja jaksamista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja myöhemmälle oppimiselle.

Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä huoltajien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden, kulttuuri- ja tutkimuslaitosten, kansalaisjärjestöjen sekä työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijaa ohjataan toimimaan verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijan kasville aktiiviseen kansalaisuuteen. Lukiossa edistetään jokaisen opiskelijan osallisuutta ja luodaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua opiskeluympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaan itseensä vaikuttavien päätösten valmisteluun. Opiskelijan osallisuudesta yhteisön toiminnan ja hyvinvoinnin rakentamisessa huolehditaan. Opiskelijaa rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Häntä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan avulla.

Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisiin toimintatapoihin harjaannuttaminen esimerkiksi ryhmänohjauksen avulla korostuu lukio-opintojen alkuvaiheessa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Lukiokoulutus vahvistaa opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä antaa valmiuksia niiden ylläpitämiselle elämän eri vaiheissa. Vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin otetaan huomioon kaikessa lukion suunnittelu- ja kehittämistyössä, johon osallistetaan myös opiskelijat. Hyvinvoinnin näkökulmat ohjaavat kaikkea lukion toimintaa ja jokaisen työtä niin arkisissa kohtaamisissa kuin osana opetusta.

Liikunnallinen toimintakulttuuri lisää motivaatiota elämänmittaiseen liikunnallisuuteen ja luo rakenteita liikkumiseen lukion arjessa. Samalla se vähentää paikallaan oloa ja stressin kokemuksia sekä edistää oppimista. Riittävästä levosta huolehtiminen ja opiskelupäivän aikaiset tauot tukevat jaksamista ja palautumista. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia

edistävää toimintakulttuuria. Yhteisöllisyyttä, turvallista ilmapiiriä ja mielen hyvinvointia edistävät toimintatavat ovat osa jokaista koulupäivää. Opiskelijaa ohjataan tunnistamaan oma ainutlaatuisuutensa, luomaan ja ylläpitämään ihmissuhteita sekä arvostamaan itseään ja muita.

Opiskelijaa rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu oppilaitoksen arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiirin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhoito ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijalla on oikeus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea hänen yksilöllisyytensä ja erityistarpeensa huomioon ottaen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lukio edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kuulluiksi, kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina. Oikeudenmukaisuuden, turvallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemukset luovat luottamusta ja edistävät työrauhaa. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia tai syrjintää ei hyväksytä, vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan.

Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista ja arvostamista. Opetus on sukupuolitietoista ja jokaisen yksilöllisyyttä kunnioittavaa. Oppiva yhteisö rohkaisee opiskelijaa tunnistamaan omat arvonsa, asenteensa ja voimavaransa. Opiskelijaa ohjataan suhtautumaan eri oppiaineisiin ja valintoihin ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja sekä suuntautumaan tulevaisuuteensa ja omiin päämääriinsä avoimin mielin.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Oppiva yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat käsiteltäviin ilmiöihin eri näkökulmia. Kielitietoisessa lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielten, äidinkielten, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Lukiossa jokainen opettaja on myös oppiaineensa tiedonalan kielen ja monilukutaidon opettaja.

Vantaan lukiokoulutus

Oppiva yhteisö

Lukioiden toimintakulttuurit vahvistavat edellytyksiä toimia oppivana yhteisönä. Yhteisön jäseninä ovat opiskelijat, opettajat, opiskeluhoillon työntekijät sekä rehtori ja muu henkilökunta. Lukion toiminta on opiskelijalähtöistä ja henkilöstön lisäksi opiskelijat osallistuvat oppilaitoksen kehittämiseen ja toimintaan.

Vantaan lukioissa toimitaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteisön kanssa. Fyysisiä ja digitaalisia oppimisympäristöjä käytetään monipuolisesti. Lukiot ylläpitävät ja kehittävät alumnitoimintaa.

Vantaan lukioissa toimitaan toisen asteen koulutuksen yhteisen digivision mukaisesti ja sitä edistäen.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Vantaan lukiot edistävät aktiiviseksi kansalaiseksi oppimista kannustamalla opiskelijoita osallistumaan vaikuttamiseen lukion sisällä, kuten myös lähialueen sekä valtakunnan tason vaikuttamiseen. Opiskelijakunnat toimivat aktiivisesti oppilaitoksessa, kaupungin tasolla ja valtakunnan tasolla. Ryhmänohjaus ja tutortoiminta tukevat opiskelijoiden ryhmäytymistä, lukiolaistaitojen kehittymistä ja itseohjautuvuutta. Ryhmänohjaajien toimintaa kehitetään aktiivisesti yhteistyössä opiskelijoiden kanssa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen on Vantaan lukioiden toimintakulttuurin keskiössä. Avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus ovat toimintaperiaatteita, jotka näkyvät kaikessa toiminnassa ja vuorovaikutuksessa oppilaitoksissa. Lukioiden tapahtumilla lisätään sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Opiskelijaa ohjataan opintojen pitkäjänteiseen suunnitteluun, jossa huomioidaan riittävä palautuminen. Liikunnallinen toimintakulttuuri on osa koulun arkea.

Lukioissa toimitaan kestävän kehityksen neljän periaatteen mukaisesti. Vantaalla laaditaan valtuustokausittain ympäristöohjelma, joka ohjaa lukioiden ympäristövastuutoimintaa.

Opiskelijat otetaan mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan lukion ympäristövastuutoimintaa. Ympäristökasvatuksessa tehdään yhteistyötä Vantaan kaupungin, yhdistysten, yritysten ja eri oppilaitosten kanssa. Esimerkiksi ruokailua kehitetään yhteistyössä lukioiden hankintapalveluiden ja ateriapalvelutuottajien kanssa ympäristövastuun, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Vantaan lukioissa on laadittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti yhdessä opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Opiskelijat, opettajat ja opiskeluhoillon työntekijät luovat yhdessä toimintakulttuuria, jolla edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan välittömästi ja tarkoituksenmukaisesti. Erityisesti huomiota kiinnitetään moniperusteiseen syrjintään, eli tilanteisiin, joissa useampi eri asia vaikuttaa samanaikaisesti syrjivästi. Oppimisympäristöt muodostetaan niin, että ne tukevat tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneisiin käytänteihin opiskelijoiden opintovalintojen yhteydessä ja opiskelijan jatko-opintojen suunnittelussa.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Vantaa on monikulttuurinen ja -kielinen kaupunki, jossa eri kielet ja kulttuurit kohtaavat luontevasti. Opetusjärjestelyissä ja opintojen ohjauksessa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset taustat ja lähtökohdat. Lukioissa panostetaan kielitietoisuuteen. Monikielisille oppijoille tarjotaan mahdollisuuksien mukaan myös oman äidinkielen opetusta. Lukiot kehittävät toimintaansa niin, että se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua eri kieliin ja kulttuureihin osana lukion arkea sekä yhteistyöprojekteissa. Oppimateriaalien valintaan kiinnitetään huomiota siten, että ne tukevat kulttuurien moninaisuutta ja kielitietoisuutta.

Tikkurilan lukio on yhteisö, jota luonnehtii moninaisuus: opintotarjonta on laajaa ja monipuolista, ja opiskelijalla on mahdollisuus opiskella liikunta-, matematiikka-, musiikki- ja viestintälinjalla. Tikkurilan lukiossa on laaja kielitarjonta sekä mahdollisuus syventyä mm. elokuvan opiskeluun. Toimintakulttuurissa näkyvät laaja verkostoituminen, kansainvälisyys ja monikielisyys. Yhteisöllisen kulttuurin rakentamisessa on mukana koko kouluyhteisö. Vuoropuhelu kansallisen lukiokoulutuksen ja IB-linjan välillä lisää myös yhteisön moninaisuutta sekä tukee pedagogista kehittymistä.

Toimintaa ja toimintakulttuuria arvioidaan jatkuvassa vuoropuhelussa opiskelijoiden ja opettajien välillä. Toiminnan kehittämiseksi teetetään säännöllisesti palautekyselyitä huoltajille ja opiskelijoille. Tulokset analysoidaan ja niistä johdetaan kehittämissuhteita sekä toimenpiteitä. Tuloksia käsittelevät niin opiskelijat kuin opettajat.

OPPIVA YHTEISÖ

Tikkurilan lukion monipuoliset verkostot tukevat oppimista. Verkostoihin kuuluu muun muassa aktiivinen alumnyhteisö, korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö, kansainvälinen toiminta sekä vuorovaikutus huoltajien kanssa. Oppimisen yhteisöllinen luonne ja opiskelijälähtöisyys ovat läsnä oppilaitoksen toiminnassa ja ne tukevat yksilön osallisuutta omaan oppimiseensa ja vaikutusmahdollisuuksiin yhteisiin asioihin.

Tikkurilan lukiossa järjestetään vuosittain lukemiseen liittyviä tapahtumia ja koko koulu on edistämässä lukemisen lisäämistä.

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Tikkurilan lukion tutorit toimivat aktiivisesti uusien opiskelijoiden ryhmäyttämisessä, ja siten yhdessä ryhmänohjauksen ja muun koulun toiminnan kanssa tukevat yhteisöllisen, kaikkia osallistavan kulttuurin kehittymistä. Opiskelijakunnan toiminta on avointa ja opiskelijat osallistuvat aktiivisesti Tikkurilan lukion pienryhmien ja johtoryhmän toimintaan. Opiskelijakunnan hallitus aktivoi toiminnallaan opiskelijayhteisö vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin ja esimerkiksi seuraamaan politiikkaa vaalien yhteydessä erilaisten paneelien ja nuorisovaalien myötä. Sekä opiskelijakunnan hallituksella että tutoreilla on koulun toimintakulttuurin kannalta keskeinen rooli, ja toiminnassa korostuvat itseohjautuvuus, aloitteellisuus ja opiskelijälähtöisyys.

Tikkurilan lukion kaikki opetus ja muut toiminta pyrkivät tukemaan opiskelijoiden aktiivisuutta vaikuttaa yhteisöä ja yhteiskuntaa koskeviin asioihin. Koulu yhteisö tukee toiminnallaan opiskelijan mahdollisuuksia tutkia hyvän elämän ehtoja ja elämän merkitystä sekä opiskelijan kykyä osallistua rakentamaan dialogiin ja käyttää luovuuttaan oman elämän ja yhteisön elämän ongelmanratkaisussa.

HYVINVOINTI JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS

Tikkurilan lukion vuosittaisilla yhteisöllisillä tapahtumilla ja toiminnalla lisätään sekä henkistä että fyysistä hyvinvointia ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Useimmat tapahtumat ovat opiskelijälähtöisiä ja opiskelijakunta suunnittelee ja organisoii niitä.

Liikkuva opiskelu -toiminta lisää yhteisöllisyyttä ja luo kouluun toimintakulttuuria, joka lisää myös arkiaktiivisuutta kaikkien koulun toimijoiden elämässä.

Kestävän tulevaisuuden pohdinta ja toiminta sen edistämiseksi on läsnä lukion arjessa. Tikkurilan lukiossa tulevaisuutta tehdään ratkaisukeskeisesti paitsi koulun toiminnassa myös yhteiskunnassa koulun ulkopuolella erilaisissa verkostoissa.

TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

Tikkurilan lukiossa koko koulu yhteisö osallistuu yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen. Lukio on syrjinnästä vapaa tila, jossa on sitouduttu tunnustamaan kaikkien yhdenvertaisuus, vastustamaan syrjintää ja puuttamaan siihen.

KULTTUURINEN MONINAISUUS JA KIELITIE TOISUUS

Tikkurilan lukiossa moninaisuuden huomioiminen näkyy kaikessa koulun toiminnassa. Lukio on monikielinen yhteisö, jossa kieli on oppimisen ja vuorovaikutuksen välinen mutta myös osa moninaisia identiteettejä. Tikkurilan lukio kehittää jatkuvasti toimintaa kielellisen moninaisuuden saralla: kielitietoinen opetus on koko oppilaitoksen asia, ja Tikkurilan lukio on suunnannäyttäjä S2-opetuksen kehittämisessä. Tikkurilan lukiossa kulttuurien ja katsomusten moninaisuus on osa jokapäiväistä työskentelyä, jossa opetellaan ymmärtämään ja rakentamaan sekä yhteistä, omaa että toisen kulttuuria.

3.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Lukiolain (714/2018) 31 § edellyttää, että nuorten lukiokoulutuksessa tehdään yhteistyötä kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohdانا on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Aktiivinen yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Yhteistyö vahvistaa opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin, ja se jatkuu säännöllisenä opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiota koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan tukemaan opiskelijan opintoja sekä osallistumaan oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa, ja niistä annetaan riittävän usein tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, yhteisöllisestä opiskeluhuollosta sekä erityisopetuksesta ja muusta oppimisen tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä ja erityisesti yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan kehittyvä itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen oppilaitoksessa vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja mahdollista tukea tarvitsevan opiskelijan ohjaamisessa ja tukemisessa.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä sekä sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön toteuttamisesta.

Vantaan lukiokoulutus

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön tavoitteena on monipuolistaa lukion toimintakulttuuria. Yhteistyön perustana on helppo lähestyttävyyys ja matalan kynnyksen yhteydenpito erilaisista opintoihin liittyvistä asioista. Tavoitteena on positiivinen vuorovaikutus kodin ja oppilaitoksen välillä oppimisen ja kasvun tukemiseksi. Yhteistyötä suunniteltaessa otetaan huomioon erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat ja huolehditaan tiedon ja yhteistyömuotojen saavutettavuudesta. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi huoltajien illat, yhteiset juhlat, yhteistyöpäivät ja vanhempainyhdistystoiminta. Lukion toimintaa tuodaan esille myös erilaisten virtuaalisten ratkaisujen avulla. Huoltajien ammatillista osaamista tuodaan sopivissa tilanteissa osaksi oppilaitoksen toimintaa.

Opiskelijoiden ja huoltajien mielipiteitä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta selvitetään säännöllisesti. Kyselyiden tuloksista tiedotetaan myös huoltajia ja annetaan heille mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen.

Lukiot huolehtivat siitä, että huoltajat saavat perustiedot lukio-opinnoista, opiskeluhuollosta, ohjauksesta ja eri tukimuodoista. Oppilaitosyhteisöllä ja huoltajilla on yhteinen vastuu opiskelijan opintojen seuraamisesta. Vantaan lukioiden yhteisessä opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan yksityiskohtaisemmin yhteistyötä, jota huoltajien kanssa tekevät aineenopettajat, ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja ja opiskeluhuollon työntekijät. Ryhmänohjaajalla on päävastuu opetukseen liittyvästä yhteydenpidosta huoltajiin esimerkiksi Wilman kautta. Tavoitteena on yhteistyön jatkuminen koko lukio-opintojen ajan.

Tikkurilan lukio

Tikkurilan lukion toimintakulttuuriin kuuluu aktiivinen ja monipuolinen yhteistyö kotien ja huoltajien kanssa koko lukio-opiskelun ajan, sekä yhteisöllisyys, hyvinvointi ja turvallisuus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus. Tiedottamisen välineinä toimivat mm. Wilma-järjestelmä, lukion kotisivut, lukion kotisivuilta löytyvät opinto-opas ja lukuvuosikalenteri.

Wilman kautta huoltajat voivat seurata nuoren opiskelua ja olla yhteydessä lukioon. Lukuvuosittain järjestettävissä huoltajailloissa tiedotetaan ajankohtaisista asioista, ja huoltajilla on mahdollisuus keskustella lukion eri toimijoiden kanssa. Huoltajia voidaan tarvittaessa pyytää lukiolle ja huoltaja voi halutessaan varata tapaamisajan yhdessä nuorensa kanssa.

Huoltajan ensisijainen yhteydenpitokanava koulun henkilökuntaan on Wilma. Opiskelijoiden ja huoltajien yhteydenpito tapahtuu ensisijaisesti ryhmänohjaajan ja asiasta riippuen aineenopettajan, opiskeluhuoltohenkilökunnan tai rehtorin kautta. Huollettavan lukioaikana huoltajat pääsevät myös vastaamaan lukion toiminnan arviointikyselyyn ja antamaan palautetta näin lukiolle.

3.6. Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Nuorten lukiokoulutuksessa opiskelijalla tulee olla mahdollisuus kehittää jatko-opintovalmiuksiaan, kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (lukiolaki 714/2018, 15 §). Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman.

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoihin valintoihin niin, että hän voi hyödyntää korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetustarjontaa kotimaassa ja kansainvälisesti.

Lukio-opinnoissa hyödynnetään monipuolisesti opiskeluympäristöjä, jotka lisäävät jatko-opintojen sekä yritys- ja työelämän tuntemusta myös kansainvälisesti, tukevat opiskelijan opiskelumotivaatiota sekä auttavat häntä löytämään omat vahvuutensa (valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 4 §). Lisäksi opiskelijalle avataan näkymiä tulevaisuusajatteluun ja ennakkointiin.

Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen (lukiolaki 714/2018, 27 §).

Lukion opintotarjontaa suunniteltaessa voidaan opintojaksoihin yhdistää kansainvälisyys- ja työelämäosaamisen osioita sekä korkeakouluopintoihin tutustumista. Paikallisessa opetussuunnitelmassa konkretisoidaan yhteistyön tavoitteet ja muodot sekä päätetään yhteistyötahoista. Jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksia vahvistetaan lukion toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa.

Korkeakouluyhteistyö

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. (Lukiolaki 714/2018, 2 § 1 mom.)

Osa lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista on järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa ja kokemuksia korkeakouluopiskelusta. Keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa opiskelijan siirtymistä lukiosta korkea-asteen opintoihin ja edelleen työelämään.

Korkeakouluopintoja ja niihin liittyviä valmiuksia kytketään sekä laaja-alaiseen osaamiseen että eri oppiaineiden tavoitteisiin ja sisältöihin. Lukion ohjaustoiminta yhteistyössä eri oppiaineiden opetuksen kanssa motivoi opiskelijaa tutustumaan korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opintotarjontaan sekä niiden kautta avautuviin elämänvalintoihin ja työ- ja uramahdollisuuksiin. Ohjaustoiminta tukee myös konkreettisesti opiskelijan jatko-opintosuunnitelman laatimista. Korkeakouluopintoihin tutustumiseen tähtäävät ja korkeakouluissa suoritettavat opinnot sisällytetään osaksi opiskelijan henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Opiskelijaa ohjataan tutustumaan korkeakoulujen tarjontaan ennakkoluulottomasti, ilman sukupuolittuneita tai muita ennakoasenteita. Opiskelijaa ohjataan valmistautumaan jatkuvaan oppimiseen ja hankkimaan monipuolisia valmiuksia, joita tarvitaan erilaisissa korkeakouluopinnoissa ja työelämän eri aloilla. Lukiossa tutustutaan kansainvälisiin jatko-opintoihin ja uranäkymiin. Yleissivistyksen, kulttuurien tuntemuksen ja kielitaidon merkitystä tuodaan esille edellytyksinä korkeakouluopinnoissa ja työelämässä menestymiselle. Korkeakouluopintoihin valmistautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Korkeakouluopintoihin tutustumisen konkreettiset muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Työelämävalmiudet

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään siten, että opiskelijoilla on yhtäläiset ja monipuoliset mahdollisuudet saada tietoa työelämän tarjoamista mahdollisuuksista ja kehityssuunnista oman tulevaisuutensa ja jatko-opintojensa hahmottamiseen. Opiskelijaa rohkaistaan myös tutustumaan työelämän tarjoamiin kansainvälisiin ja globaaleihin näkymiin. Opiskelija tutustuu uusiin työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden muotoihin muodostaakseen käsityksen siitä, millaista osaamista nyt ja tulevaisuudessa tarvitaan. Opiskelijalle tarjotaan oppimiskokemuksia, jotka kannustavat ennakkoluulottomuuteen, aloitteellisuuteen, yrittäjämäiseen toimintaan, yhteistyöhön, vastuullisuuteen sekä rakentavaan ongelmanratkaisuun kestäväen tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti.

Opiskelijaa kannustetaan toimimaan luovasti, eettisesti kestävästi ja rohkeasti nopeasti muuttuvissa toimintaympäristöissä, työelämässä ja muissa elämäntilanteissa sekä tarttumaan erilaisiin mahdollisuuksiin. Häntä ohjataan tiedostamaan ja dokumentoimaan opintoihin ja työhön liittyviä kiinnostuksen kohteitaan, vahvuuksiaan ja osaamistaan. Lukio luo edellytykset sille, että opiskelijat jakavat ja refleктоivat työelämään ja yrittäjyyteen liittyviä teemoja ja osaamistaan aktiivisesti, ennakkoluulottomasti ja järjestelmällisesti.

Opiskelijan yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia syvennetään eri oppiaineissa osana opintojaksoja ja opiskelujen ohjausta sekä muissa lukion toiminnoissa kehittämällä erityisesti monipuolisia lukion ja työelämän sekä lukion, yritysten ja kolmannen sektorin välisiä yhteistyömuotoja. Oppiaineet ja laaja-alainen osaaminen sekä opintoihin hyväksi luettava lukion ulkopuolinen toiminta avaavat näkymiä merkitykselliseen elämään, jossa työ on yhtenä keskeisenä osana.

Työelämään valmentautumisessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen alueista vuorovaikutusosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat elämänhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, kieli- ja kulttuuritaidot, motivoituminen uuden oppimiseen, joustavuus, kyky arvioida ja kehittää omaa osaamistaan sekä ymmärrys työelämään vaikuttavien muutosten vaikutuksesta oman osaamisen kehittämiseksi.

Lukio linjaa paikallisessa opetussuunnitelmassa yhteistyöstään työelämän, kuten yritysmaailman, julkisen sektorin ja kolmannen sektorin edustajien kanssa.

Kansainvälinen osaaminen

Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. (Lukiolaki 714/2018, 13 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen kansainvälisyys monipuolistaa opiskelijan kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa sekä vahvistaa valmiuksia eettisesti kestävään toimintaan globalisoituneessa haasteiden ja mahdollisuuksien maailmassa. Osaamisen kehittämisessä otetaan huomioon YK:n kestävän kehityksen ohjelma Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoite 4.7, jossa kuvataan globaalikansalaisuuden piirteitä.

Opiskelijan kansainvälistä osaamista kartutetaan eri oppiaineiden, niiden välisen yhteistyön sekä laaja-alaisen osaamisen kautta. Huomiota kiinnitetään lukion ja koulutuksen järjestäjän monipuoliseen kieliohjelmaan ja sen ratkaisuihin sekä kulttuurien tuntemuksen syventämiseen.

Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja suunnitelmalliseen kansainväliseen toimintaan hyödyntämällä kotikansainvälisyyttä ja kansainvälistä liikkuvuutta. Kotikansainvälisyys käsittää esimerkiksi kansainvälisiä vierailuja tai projekteja, jotka toteutetaan lukiossa, sen lähiympäristössä tai virtuaalitekniikan avulla. Opiskelijaa kannustetaan myös osallistumaan omaehtoisesti tai lukion tarjonnan mukaisesti tutustumis- ja opintojaksoihin tai vaihto-opiskeluun ulkomailla.

Kansainvälistä osaamista vahvistavat laaja-alaisen osaamisen alueista erityisesti vuorovaikutusosaaminen, yhteiskunnallinen osaaminen sekä globaali- ja kulttuuriosaaminen. Näiden osana tai lisäksi painottuvat globaalikansalaisen asenne, kulttuuriset ja kielitaidot, yhteistyö- ja tiimitaidot sekä avoin kiinnostus uusien ulottuvuuksien ja mahdollisuuksien kohtaamiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Kansainvälisen osaamisen painotukset ja lukion kansainvälisen toiminnan muodot päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Vantaan lukiokoulutus

Korkeakouluyhteistyö

Vantaan lukiot kehittävät aktiivisesti yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Lukiolaisia ohjataan tutustumaan rohkeasti, ennakkoluulottomasti ja monipuolisesti eri jatkokoulutus- ja uramahdollisuuksiin omaa tulevaisuuttaan suunnitellessaan.

Lukiot järjestävät opiskelijoilleen tutustumismahdollisuuksia korkeakouluopintoihin esim. ala- ja alumniesittelyjen, oppilaitos- ja kampusvierailujen sekä muiden yhteistyötapahtumien avulla. Yhteistyössä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan virtuaalitekniikkaa.

Lukiolaisilla on lisäksi mahdollisuus suorittaa tiettyjä yliopisto- ja ammattikorkeakoulukursseja jo lukioaikana ja hyväksilukea suoritettut kurssit osaksi lukio-opintoja. Myös kesäyliopistojen opintotarjontaa on mahdollista hyödyntää. Kurkistuskurssit antavat opiskelijalle uusia näkökulmia jatko-opintosuunnitelmansa laadintaan ja voivat tukea myös ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisessa.

Korkeakouluyhteistyöhön osallistuvat sekä lukion opinto-ohjaajat että aineenopettajat. Eri oppiaineiden opintojaksoilla tutustutaan kunkin oppiaineen jatkokoulutus- ja uramahdollisuuksiin. Aineenopetusta on myös mahdollista järjestää yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Korkeakouluyhteistyöstä tiedotetaan opiskelijoille monipuolisesti eri tiedotuskanavia hyödyntäen.

Vantaan lukioiden korkeakouluyhteistyössä korostuvat kaikki laaja-alaisen osaamisen osa-alueet.

Työelämävalmiudet

Työelämäyhteistyö luo edellytykset sille, että opiskelija voi tarkastella omia vahvuuksiaan, kiinnostuksen kohteitaan ja osaamistaan. Opiskelijaa rohkaistaan aktiivisuuteen, oma-aloitteisuuteen ja ennakkoluulottomuuteen tulevaisuuden työelämän suhteen.

Oppiaineiden työelämäyhteyttä syvennetään esimerkiksi kehittämällä eri oppiaineiden opintojaksojen työelämäyhteistyötä. Opiskelijan työelämävalmiuksia kehitetään esimerkiksi vierailuiden, alumnitoiminnan ja projektien kautta. Opiskelijoille pyritään järjestämään mahdollisuuksia oppia tulevaisuuden työelämästä ja kestäväen tulevaisuuden toimintatavoista myös osallistumalla erilaisiin projekteihin, joissa he pääsevät itse tekemään asioita. Projektimainen tapa tehdä yhteistyötä yritysten ja muiden työelämän toimijoiden kanssa mahdollistaa itse tekemällä oppimisen.

Tavoitteet työelämävalmiuksien osalta kirjataan lukiokohtaiseen opetussuunnitelmaan.

Kansainvälinen osaaminen

Vantaan lukiot ovat aktiivisia kansainvälisiä toimijoita, ottavat osaa kansainvälisiin projekteihin ja kuuluvat moniin kansainvälisiin verkostoihin. Jokaisella lukiolla on kansainvälisyysuunnitelma, jonka lukiot päivittävät lukuvuosittain.

Oppiaineiden välistä yhteistyötä opiskelijoiden kansainvälisyysosaamisen kartuttamiseksi tehdään lukiokohtaisesti esimerkiksi yhteisten opintojaksojen muodossa. Globaalikansalaisuuteen kasvattamisessa hyödynnetään mm. järjestöjen asiantuntemusta ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Valinnaiskielten opiskelua puolestaan tuetaan mm. lukioiden välisellä yhteistyöllä.

Kukin lukio hyödyntää kansainvälisessä yhteistyössä ulkomaista kumppaniverkostoaan kuten ystävyyskouluja. Myös kotikansainvälistymistä lisätään mm. virtuaalitekniikan avulla ja hyödyntämällä kotimaassa toimivien kansainvälisten tahojen kuten instituutioiden, yksityishenkilöiden ja järjestöjen osaamista.

Vantaa on kaupunkina monikulttuurinen ja siten kansainvälisyys on osa opiskelijoiden arkea. Kaupungin maantieteellinen sijainti tarjoaa oivan kansainvälisen ympäristön vierailukohteineen, työmahdollisuuksineen ja harrastustoimintoineen.

Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan lukioiden kansainväliseen toimintaan kulttuurien välisen tuntemuksen ja -kunnioituksen edistämiseksi. Lukioiden on mahdollista hyödyntää kansainvälisessä toiminnassaan myös monikulttuuristen opiskelijoidensa osaamista.

Korkeakoulu yhteistyö:

Lukiossa on vuosittain useita yhteistyöprojekteja korkeakoulujen kanssa. Tikkurilan lukion alumnitoiminta on osa korkeakoulu- ja työelämäyhteistyötä. Aineenopetuksessa tutustutaan oppiaineen opiskelumahdollisuuksiin esimerkiksi integroimalla korkeakouluopintojen virtuaaliesittelyjä. Yhteistyön vuosittaista toteutumista kuvataan lukuvuosisuunnitelmassa.

Työelämäyhteistyö:

Eri oppiaineissa tehdään jatkuvaa työelämäyhteistyötä esimerkiksi opintokäynnein ja vierailijoin. Tikkurilan lukiossa tarjotaan "Lukiolainen työelämässä"-opintojakso. Työelämään tutustuminen mahdollistetaan osana opinto-ohjauksen moduulia. Yrityksien kanssa tehtävässä yhteistyössä osallistutaan esimerkiksi 4-5 henkilön ryhmissä yrityksen toivomaan ideointityöhön.

Vantaan kaupungin yleisten LOPS-linjausten mukaisesti Tikkurilan lukio kehittää työelämäyhteistyötä mm. seuraavilla osa-alueilla:

- aineenopettajien ja opojen yhteistyö*
- lukiolaisten TET-jaksot*
- alumnien ja huoltajien työelämäverkostot*
- yhteistyö lähiseudun oppilaitosten ja yritysten kanssa.*

Kansainvälisyys:

Tikkurilan lukio on hyvin kansainvälinen. Koulussa toimii IB-linja, ja opiskelijoita on kymmenistä eri kulttuureista. Tämä näkyy koulun arjessa päivittäin. Lukiossa on aktiivista vaihto-opiskelijatoimintaa. Koulussa toteutetaan vuosittain useita matka- ja vaihtoprojekteja eri puolille maailmaa.

4. Opiskelijan ohjaus ja tukeminen

4.1. Ohjaus

Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada tarpeidensa mukaista henkilökohtaista ja muuta opintojen ohjausta sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta (lukiolaki 714/2018, 25 § 2 mom.). Ohjaus on lukion toiminnassa kokonaisuus, jonka tulee syventää perusopetuksessa annettua ohjausta jatkumona lukion jälkeisiin opintoihin. Ohjauksen avulla opiskelija parantaa valmiuksiaan selviytyä muuttuvissa elämäntilanteissa sekä oppii arvioimaan lukio-opintoja ja jatko-opiskelua koskevia valintojaan tulevaisuuden osaamistarpeiden näkökulmasta. Lukion laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaisesti lukio-opiskelu konkretisoituu elinikäisinä työelämävalmiuksina ja -taitoina sekä laajempaa yhteiskunnallisena osaamisena.

Ohjaustoiminta tukee opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja itseohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta, toimijuutta sekä luottamusta omaan osaamiseen kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Sukupuolittetoisella ohjauksella luodaan tasavertaisia edellytyksiä eri sukupuolten sijoittumiselle jatko-opintoihin ja työelämään. Opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä huoltajien sekä lukiokoulutuksen ja opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä, johon kuuluu yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän kanssa. Ohjausta voidaan järjestää opintojaksomuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija, ja hänellä tulee olla mahdollisuus osallistua opintojensa aikana korkeakoulujen ja työelämän kanssa toteutettaviin opintokokonaisuuksiin. Opinto-ohjaaja vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksen koordinoinnista ja käytännön toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan. Lisäksi aineenopettaja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiuksia ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta korkeakoulujen ja työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä. Aineenopettaja sisällyttää opetukseensa kokonaisuuksia, jotka sitovat opiskeltavan aineen jatko-opintoihin ja työelämään.

Ohjausta tulee eriyttää ottamalla huomioon jokaisen opiskelijan yksilölliset lähtökohdat, tarpeet, tavoitteet, harrastukset, kiinnostusten kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioonottamista voidaan tehostaa eri asiantuntijoiden yhteistyöllä. Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee sisältyä kuvaus siitä, miten siirtymävaiheen yhteistyötä toteutetaan perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen sekä muiden koulutusta järjestävien tahojen kanssa. Korkea-asteen oppilaitosten kanssa tulee erikseen kehittää tapoja, jotka mahdollistavat opiskelijoille orientoivat opinnot korkea-asteella sekä vaihtoehtoiset väylät hakeutua jatko-opintoihin. Lisäksi tulee kuvata, miten alueellista monialaista yhteistyötä toteutetaan työelämän, paikallisten työ- ja elinkeinopalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen, nuorisotoimen sekä muiden toimijoiden kanssa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan, miten ohjauksella varmistetaan opiskelijan mahdollisuus kehittää kansainvälisyys-, työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan.

Osaksi paikallista opetussuunnitelmaa laaditaan ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan ohjauksen järjestäminen oppilaitoksessa. Se toimii ohjaustyön arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Lukion ohjaussuunnitelman tulee sisältää lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta seuraavat:

- ohjauksen keskeiset käsitteet
- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen toimijat ja työnjako
- ohjaus siirtymävaiheissa: yhteistyö perusopetuksen, korkea-asteen, toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat
- ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa
- ohjaustoiminnan arviointi.

Ohjaussuunnitelmassa tarkastellaan myös esteettömyyttä siirtymävaiheissa. Suunnitelmassa kuvataan toimintamalleja, joiden avulla turvataan yhdenvertaisuus hakeutumisasiässä lukioon ja sieltä jatko-opintoihin. Lisäksi suunnitelmaan sisällytetään kuvaus toimenpiteistä, joiden avulla varmistetaan esteetön opintopolku ja oppimisympäristö.

Lukiolain (714/2018) 26 §:n 1 momentin mukaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi. Lukiolain 26 §:n 2 momentin mukaan henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan opintojen alussa oppilaitoksen opetus- ja ohjaushenkilöstön tuella ja sitä päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu seuraavista osista:

1) opiskelusuunnitelma

- aikaisempi koulutus ja muu osaaminen
- suomen/ruotsin kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenopiskeluvalmiudet
- hyväksi luettavat opinnot ja/tai oppimäärät sekä muu hyväksi luettava osaaminen
- suoritettavat opinnot; lukio-opinnoissa eteneminen, opintojaksovalinnat
- opiskeluolosuhteet, opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
 - opiskeluvalmiudet ja mahdollinen tuen tarve
- korkeakouluissa ja mahdollisesti muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja/tai tutustumisjaksot
- työelämän tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika

2) ylioppilastutkintosuunnitelma

3) jatko-opinto- ja urasuunnitelma.

Lukiolain (714/2018) 27 §:n 1 momentissa määrätään, että koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Lukiolain 27 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu paikallisen opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Lukiolain 27 §:n 3 momentin mukaan opiskelijan on tarvittaessa osoitettava osaamisensa koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittava opiskelija perehtyy oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Ohjausprosessin aikana opiskelija suunnittelee opinto-ohjelmaansa siten, että hän tunnistaa ja huomioi jatko-opintojen ja

työelämän tarjoamia mahdollisuuksia. Näitä asioita käsitellään ohjauksessa koko lukio-opintojen ajan.

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, jos hänen opiskeluoikeutensa lukiokoulutuksen oppimäärän suorittamiseen on päättymässä tai hän on ilmoittanut eroamisestaan (lukiolaki 714/2018, 25 § 3 mom.). Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Ohjauksesta vastaa koulutuksen järjestäjä, jonka oppilaitoksessa opiskelija on suorittanut oppimäärän. (Lukiolaki 714/2018, 25 § 4 mom.)

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa toimitaan koko koulu ohjaa -periaatteen mukaisesti. Lukion ohjaustoiminta on kokonaisuus, jonka suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat opiskelijat, opinto-ohjaajat, aineenopettajat, ryhmäohjaajat, opiskeluhuollon asiantuntijat, rehtorit sekä huoltajat.

Ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Ohjaussuhteen rakentaminen aloitetaan opiskelijan opintojen alussa ja sitä ylläpidetään koko lukio-opintojen ajan. Ohjauksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden aktiivista toimijuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta. Vantaalaisia opiskelijoita rohkaistaan näkemään oppiminen kokonaisvaltaisena, elinikäisenä ja myös oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuvana prosessina. Tavoitteena on, että opiskelija on aktiivinen osallistuja ja toimija yhteisössään sekä itseään koskevissa valinnoissa.

Ohjauksen toteuttamisessa huomioidaan opiskelijan tarpeet lukio-opintojen eri vaiheissa.

Ohjauksen avulla opiskelija kehittää valmiuksia, joita tarvitaan lukio-opinnoissa. Opiskelija oppii

- tuntemaan lukio-opintojen rakenteen ja ainevalintojen merkityksen
- kehittämään oppimaan oppimistaitojaan
- ottamaan vastuuta opintojensa etenemisestä
- kehittämään itsearviointia ja oman oppimisensa reflektointia
- vahvistamaan omaa toimijuuttaan ja vastuullisuuttaan
- tekemään jatko-opintosuunnitelman sekä ura- ja elämänsuunnittelua

Ohjauksen järjestäminen

Ryhmäohjaaja, aineenopettaja ja opinto-ohjaaja seuraavat opiskelijan opintojen edistymistä. Mikäli opiskelijalla on vaikeuksia opintojen etenemisessä, hänelle tarjotaan ohjausta ja tukea. Kaikkien toimijoiden yhteisenä tehtävänä on tukea opiskelijan jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien kehittymistä sekä urasuunnittelua.

Ohjauksen toimijat ja työnjako

Opiskelija suunnittelee opintojaan ja tekee jatko-opinto- ja urasuunnittelua ohjauksen eri toimijoiden tuella ja vastaa suunnitelmien päivittämisestä ja toteuttamisesta.

Ryhmäohjaaja on oman ryhmänsä lähiohjaaja ja tukihenkilö, joka pyrkii edistämään ryhmänsä opiskelijoiden opiskelun edellytyksiä ja hyvinvointia. Ryhmäohjaaja ohjaa opiskelijaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisessa, toteutumisen seurannassa ja päivittämisessä esimerkiksi ro-tapaamisissa. Ryhmäohjaaja seuraa opiskelijan opiskelumenestystä jaksoittain ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin opiskelijan opintojen etenemisestä.

Aineenopettaja välittää opiskelijoille tietoa opettamansa aineen opiskelun merkityksestä sekä tutustuttaa alan jatkokoulutusmahdollisuuksiin ja työelämään. Aineenopettaja ohjaa opiskelijoita opettamansa aineen opiskelutekniikoissa ja vahvistaa opiskelijoiden oppimaan oppimistaitojen kehittymistä. Aineenopettajalla on tärkeä rooli opiskelijan opintojen etenemisen tukemisessa ja seurannassa. Lisäksi hän auttaa opiskelijaa tunnistamaan tämän osaamista ja vahvuuksia, joita opiskelija reflektoi henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassaan.

Opinto-ohjaaja koordinoi ohjauksen suunnittelua, kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Opinto-ohjaaja tukee opiskelijoita henkilökohtaisessa kasvussa ja kehityksessä sekä ohjaa opiskelijoita lukio-opintojen suunnittelussa sekä jatko-opintoihin ja ammatilliseen suuntautumiseen liittyvissä pohdintoissa.

Vantaan lukioiden yhteisessä opiskeluhoitosuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin eri toimijoiden tehtäviä opiskelijoiden tukemisessa ja ohjaamisessa.

Ohjaus siirtymävaiheissa

Lukioon siirtymistä tuetaan peruskoulujen kanssa tehtävän aktiivisen yhteistyön ja tiedottamisen avulla. Rehtorit, opinto-ohjaajat ja koulun henkilöstö tiedottavat perusopetuksen henkilöstöä, oppilaita ja huoltajia lukio-opinnoista. Perusopetuksen oppilailla on mahdollisuus tutustua Vantaan lukio-opintoihin jo perusopetuksessa suorittamalla lukio-opintoja Sotungin etälukion kautta. Vantaan lukiot järjestävät vuosittain perusopetuksen päättävälle ja heidän huoltajilleen tarkoitettuja tutustumispäiviä. Tämän lisäksi lukioiden opinto-ohjaajat tiedottavat perusopetuksen opinto-ohjaajia oman lukionsa opintotarjonnasta. Opintojen alkuvaiheessa tietojen siirtymisestä perusopetuksesta lukioon hyödynnetään pääkaupunkiseudun yhteistä opiskelutietolomaketta.

Opiskelijoiden siirtymistä lukiokoulutuksesta jatko-opintoihin tuetaan korkeakoulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua erilaisiin jatko-opintoihin- ja koulutusvaihtoehtoihin vieraillemalla oppilaitoksissa, kutsumalla korkeakoulujen opiskelijoita, alumneja tai muita asiantuntijoita luennoimaan lukioille sekä osallistumalla yhteistyökorkeakoulujen johdanto- ja kurkistuskursseille.

Opiskelijan, jonka ylioppilaaksi valmistumisesta on kulunut maksimissaan yksi vuosi, on mahdollisuus saada jatko-ohjausta. Opiskelijan jatko-ohjaus järjestetään siinä lukiossa, josta opiskelija on valmistunut ylioppilaaksi. Opiskelija voi olla yhteydessä oman lukionsa opinto-ohjaajaan, joka arvioi hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa ja tarvittaessa ohjaa hänet esimerkiksi Ohjaamon palveluiden piiriin.

Ohjauksen yhteistyö työelämän ja muiden oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa

Lukio-opintojen aikana opiskelijaa ohjataan urasuunnittelussa. Opiskelijat saavat tietoa eri oppiaineiden merkityksestä työelämän ja tulevaisuuden ammattien näkökulmasta sekä tutustuvat työelämään ja yrittäjyyteen muun muassa erilaisten vierailujen, projektien ja opintojaksojen kautta. Opiskelijaa ohjataan muodostamaan monipuolinen käsitys työelämän ja yrittäjyyden tarjoamista mahdollisuuksista. Opiskelijaa kannustetaan toimimaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa yritysten ja muiden työnantajien kanssa esimerkiksi kesätyöpaikkojen saamiseksi sekä oman urasuunnittelun kehittämiseksi.

Aktiivisella kodin ja koulun yhteistyöllä huolehditaan, että opiskelijan hyvinvoinnin, opiskelun ja opiskeluedellytysten tukeminen tapahtuu yhteistyössä huoltajien kanssa. Huoltajille järjestetään erilaisia tilaisuuksia tavata lukion henkilöstöä ja mahdollisuuksia keskusteluun. Huoltajat saavat tietoa lukio-opiskelun sisällöistä ja rakenteesta sekä niiden merkityksestä osana nuoren jatko-opinto- ja urasuunnittelua. Ryhmäohjaajat ovat keskeisessä roolissa huoltajien ja oppilaitoksen välisessä yhteydenpidossa.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus hakeutumisvaiheessa lukioon ja sieltä jatko-opintoihin turvataan ohjaamalla opiskelijoita tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja tekemään valintoja niiden pohjalta. Ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolitietoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden kykyä tehdä mielekkäitä oppiaine- ja muita valintoja sekä merkityksellisiä suunnitelmia niin, että sukupuoli, sosioekonominen tai kieli- ja kulttuuriryhmään liittyvä tausta ei asetu tiedostamattomaksi rajoitteeksi tai esteeksi.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma

Vantaalla jokainen opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS). Opiskelija myös seuraa suunnitelman toteutumista ja päivittää suunnitelmaa säännöllisesti opintojen aikana. Suunnitelman tavoitteena on, että opiskelija ottaa vastuuta sekä lukio-opinnoistaan että jatko-opintojensa suunnittelusta. HOPS-ohjauksen ja opettajien antaman palautteen avulla opiskelija oppii tunnistamaan omat vahvuutensa ja haasteensa oppimisessa

sekä kehittämään opiskelutaitojaan tavoitteidensa mukaisesti. Vantaalla pyritään siihen, että opintosuunnitelma on koko koulun olennainen ohjauksen työväline, jolla varmistetaan opiskelijalle oikea-aikainen tuki ja opintojen sujuva eteneminen. HOPS-ohjausta toteutetaan Vantaalla esimerkiksi opinto-ohjauksen jaksoilla sekä osana ryhmänohjausta ja aineenopetusta.

Ohjauksen tehtävä ja tavoitteet Tikkurilan lukiossa

Tikkurilan lukion ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijaa kokonaisvaltaisesti oppimisessa, kasvussa ja kehityksessä. Koko henkilökunta on tätä tehtävää varten. Ohjaus on kokonaisvaltaista ja opiskelijalähtöistä.

Ohjauksen tavoitteena on myös lisätä opiskelijoiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, hyvinvointia ja toimijuuden kokemusta. Ohjaus on väline, jonka avulla opiskelijan opiskelu-, tiedonhaku-, reflektointi- ja päätöksentekotaidot kehittyvät ja koulutuksen nivelvaiheiden siirtymät käyvät sujuvammin.

Opiskelijan toimijuutta tuetaan ja vahvistetaan kokonaisvaltaisella ja yksilöllisellä ohjausprosessilla. Opiskelijalla on oikeus riittävään ohjaukseen, jotta hän voi tehdä tulevaisuuden valintojaan kiinnostuksiinsa ja kykyihinsä perustuvasti.

Käytännön toteutus Tikkurilan lukiossa

Opinto-ohjaus on henkilökohtaista, pienryhmämuotoista, luokkamutoista ja vertaisohjausta. Opinto-ohjaajilla on omat ohjausryhmänsä, joita he ohjaavat pääsääntöisesti lukion alusta loppuun. Lukio-opintojaan pidentävät ja lukiosta valmistuneet opiskelijat, jotka hakeutuvat jälkiohjaukseen, jatkavat samoin ehdoin oman opinto-ohjaajansa ohjauksessa.

Opinto-ohjaajat ovat tavattavissa pääsääntöisesti joka arkipäivä.

Lukuvuosisuunnitelman yhteydessä laaditaan ohjaussuunnitelma. Se sisältää

- opinto-ohjauksen konkreettiset tavoitteet,
- työnjaon eri toimijoiden kesken,
- nivelvaiheen ohjauksen ja tiedonsiirron,
- yhteistyön sidosryhmien kanssa, kuten jatko-opintokohteiden, työelämän ja muiden lukion ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä Vantaan lukioiden kesken.
- yhteistyön huoltajien kanssa
- tiedotussuunnitelman ja
- ohjaustoiminnan arvioinnin menettelytavat.

Ohjauksen työnjako eri toimijoiden kesken Tikkurilan lukiossa

Opiskelija

- on vastuussa henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa päivittämisestä ja seuraamisesta ja hakee tarvittaessa ohjausta ja tukea
- suunnittelee ja päivittää henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa ohjauksen eri toimijoiden tukemana
- osallistuu aktiivisesti viikoittaisiin ryhmänohjaajan pitämiin ro-tuokioihin sekä rehtorin ja opinto-ohjaajien järjestämiin infotilaisuuksiin

Rehtori

- tiedottaa opiskelijoille ja huoltajille määräyksistä ja säännöistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamista

Vuositasorehitorit (vararehitorit, apulaisrehitor ja IB-koordinaattori)

- ovat opiskelijoiden tavattavissa liiallisten poissaolojen selvittämisessä
- tukevat opiskelijoiden hyvinvointia ohjaten heitä tarvittaessa eri tukitoimiin

Opinto-ohjaaja

- on päävastuussa ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- vastaa opinto-ohjauksen käytännön järjestelyistä ja toteutuksesta (luokkamuotoinen ohjaus, pienryhmäohjaus, henkilökohtainen ohjaus, vertaisohjaus)
- ohjaa opiskelijoita lukio-opintojen etenemisessä, henkilökohtaisen opintosuunnitelman muutoksissa, lukion ainevalinnoissa, vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden kartoittamisessa, ylioppilastutkinnon suorittamisen suunnittelussa tai lukion keskeytyessä
- ohjaa tulevaisuuden ja jatko-opintojen suunnittelussa
- seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä yhdessä ryhmänohjaajien kanssa
- tekee yhteistyötä ryhmänohjaajien, aineenopettajien, muun YHR-henkilöstön ja huoltajien kanssa opiskelijoiden asioissa
- järjestää erilaisia mahdollisuuksia tutustua jatko-opintoihin ja työelämään
- tekee yhteistyötä sidosryhmäyhteistyötä

Ryhmänohjaaja

- toimii kotiryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana ja tapaa ryhmän opiskelijat viikoittaisilla ryhmänohjaustuokioilla
- tiedottaa ro-tuokioilla kotiryhmänsä opiskelijoille ajankohtaiset ro-tiedotuksen mukaiset asiat, seuraa kotiryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä, poissaoloja ja kurssikertymiä ja on tarvittaessa yhteydessä huoltajiin tai YHR-henkilöstöön
- tiedottaa kotiryhmänsä opinto-ohjaajaa jaksoarvioinnin jälkeen kotiryhmänsä opiskelijoiden mahdollisista opiskelun ongelmista
- haastattelee kotiryhmänsä opiskelijat ensimmäisen lukiovuoden aikana
- osallistuu oman vuositasonsa ryhmänohjaajien kokoontumiseen jaksoittain
- suunnittelee ja organisoii yhdessä vuositason muiden ryhmänohjaajien kanssa vuositason tapahtumia (esimerkiksi huoltajaillat)

Aineenopettaja

- ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa ja -tekniikoissa, ja auttaa opiskelijaa kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan
- tukee oman oppiaineensa asiantuntijana osaltaan opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta
- toimii ennaltaehkäisevässä roolissa puuttuen tarvittaessa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, opiskeluvaikeuksiin, käyttäytymisen muutoksiin tai opintomenestyksen heikentymiseen ja tiedottaa havainnoistaan ryhmänohjaajalle, opinto-ohjaajalle tai muulle opiskeluhuoltohenkilöstöön kuuluvalla henkilölle
- kirjoittaa pyydettyä erityisjärjestelyhakemukseen ainekohtaisen lausunnon

Erityisopettaja

- järjestää ensimmäisen vuoden opiskelijoille mahdollisuuden osallistua lukiseulaan ja kutsuu lukitestaukseen ne opiskelijat, joilla seulassa havaitaan viitteitä lukivaikeudesta

- ohjaa opiskelijaa ja tämän huoltajia lukivaikeusasioissa
- konsultoi tarvittaessa opettajia, opiskelijoita ja näiden huoltajia oppimisen vaikeuksiin ja erityisjärjestelyihin liittyvissä kysymyksissä
- lukivaikeustapauksissa laatii lukilausunnon opiskelijalle ylioppilastutkintolautakuntaa varten

Lukiotutorit

- toimivat uusien opiskelijoiden tukena ja vertaisohjaajina erityisesti lukion ensimmäisessä jaksossa osallistuvat aktiivisesti omalla panoksellaan uusien opiskelijoiden ryhmäyttämiseen
- tukevat uuteen opiskeluympäristöön sopeutumista sekä luovat myönteistä opiskeluilmapiiriä järjestävät oppilaitoksen yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa

Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa

Tikkurilan lukio jakaa tietoa lukiokoulutuksesta peruskoululaisille, heidän huoltajilleen ja kouluilleen.

Yhdeksäsluokkalaiset huoltajineen voivat tutustua Tikkurilan lukioon avointen ovien päivänä, joka järjestetään normaalioloissa paikan päällä. Englanninkielisen IB-linjan tutustumispäivät järjestetään erikseen. Vantaalla käytössä oleva tiedonsiirtolomake on siirtymävaiheessa tarpeellinen. Lukio-opiskelun käytänteisiin opiskelija perehdytetään lukio-opiskelujen alussa, ja aktiivisin rooli tässä ja ryhmäyttämässä on ryhmänohjaajilla ja tutoreilla.

Jos nuori haluaa vaihtaa toisen asteen oppilaitosta opintojen aikana, opinto-ohjaaja ohjaa häntä prosessissa ja on tiiviisti yhteydessä alle 18-vuotiaan nuoren huoltajaan. Lukionsa päättävillä opiskelijoilla on mahdollisuus saada jatko-opinto-ohjausta vuoden ajan vielä lukio-opintojen jälkeenkin.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Tikkurilan lukiossa järjestetään avoimet ovet yhdeksäsluokkalaisille ja heidän huoltajilleen. Lukion tutor-opiskelijat esittelevät Tikkurilan lukiota peruskouluille. Tikkurilan lukion opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä peruskoulujen oppilaanohjaajien kanssa. Työelämäyhteistyöhön kuuluu asiantuntijuus- ja työelämäkokonaisuuden järjestäminen toisen vuoden opiskelijoille. Kokonaisuudessa on mukana eri alojen edustajia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tutustua eri oppilaitosten jatko-opintotapahtumiin.

Ohjaustoiminnan arviointi

Ohjaustoiminnan arviointia voidaan toteuttaa opiskelija- ja huoltajakyselyillä sekä ohjaustoiminnassa mukana oleville koulun toimijoille suunnatuilla kyselyillä. Opinto-ohjaajat arvioivat ja kehittävät aktiivisesti lukion ohjaustoimintaa. Arviointia voi sisältyä lisäksi valtakunnallisiin kyselyihin, joihin opiskelijat ja huoltajat vastaavat (esimerkiksi kouluterveyskysely).

4.2. Oppimisen tuki ja erityisopetus

Vantaan lukiokoulutus

Vantaalla tukea tarjotaan kaikille ja kaikilla opiskelijoilla on yhtäläiset oikeudet tukeen. Tasa-arvoisuuden, yhteisöllisyyden, sosiaalisen osallisuuden, yhdenvertaisuuden, moninaisuuden arvostamisen ja syrjimättömyyden periaatteet ohjaavat opetuksen ja tuen järjestämistä lukioissamme.

Opiskelijan oikeudesta tukeen, kuten tukiopetukseen ja muihin tukitoimiin sekä erityisopetuksen sisällöistä ja perusteista kerrotaan tarkemmin lukioiden opinto-oppaissa. Tämän lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa lukiossa tarjottavasta tuesta lukio-opintojen alussa ja opintojen aikana, esimerkiksi osana ryhmänohjausta ja opinto-ohjausta sekä huoltajailloissa. Opiskelija voi myös kääntyä opetushenkilöstön puoleen kaivatessaan lisätietoa oppimisen tukeen ja erityisopetukseen.

Tikkurilan lukiossa opiskelijaa tuetaan ensimmäisestä koulupäivästä alkaen. Oppimisen tuki on monipuolista ja -alaista ja siihen osallistuu eri tavoin koko koulu yhteisö. Henkilökohtainen opintosuunnitelma on osa oppimisen tukea ja sitä päivitetään opintojen aikana. Siihen kirjataan ilmenevät tuen tarpeet ja päivitetään tarpeen mukaan.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Kaikki opiskelijat saavat mahdollisuuden osallistua ensimmäisenä vuonna digilukiseulaan, jossa kartoitetaan lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Erityisopettaja kutsuu seulan perusteella yksilöluke testiin, jossa testataan mahdollinen lukivaikeus. Erityisopettaja suunnittelee yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan, ryhmänohjaajan, aineenopettajan tai opiskeluhuollon toimijoiden kanssa opiskelijalle sopivia tukimuotoja.

Tukiopetusta antavat aineenopettajat tarpeen mukaan. Eri oppiaineissa on valittavissa oppimisen haasteissa opiskelijaa tukevia opintojaksoja. Tikkurilan lukiossa toimii myös Study café, jossa opettajien ja vanhempien opiskelijoiden tuella tehdään yhdessä ohjatusti läksyjä. Erilaisin pedagogisin ratkaisuin esim. samanaikaisopetus, pienryhmät, tukiryhmät jne. voidaan myös tukea joissakin tilanteissa oppimisvaikeuksisia opiskelijoita.

Opiskelijoita ohjataan tarvittaessa hyödyntämään niin tukiopetusta kuin erityisopettajankin palveluja. Tätä ohjausta tekevät aineenopettajat, opinto-ohjaajat ja ryhmänohjaajat. Jokainen aineenopettaja vastaa omalta osaltaan oppimaan oppimisen taitojen opetuksesta omassa oppiaineessaan.

Suomi toisena kielenä -opiskelijat ja ne opiskelijat, jotka ovat kaksikielisiä tai jotka ovat opiskelleet pitkään ulkomailla tai muulla kuin suomen kielellä, saavat mahdollisuuden osallistua kielitestiin ensimmäisenä lukuvuotena heti opintojen alussa. Testien perusteella opiskelijoita ohjataan tarkoituksenmukaisiin opintoihin.

4.2.1. Oppimisen tuki

Oppimisen tuki merkitsee opiskelijan yksilöllisiin tuen tarpeisiin vastaamista sekä yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä tukiratkaisuja. Oppimisen tukea järjestetään opiskelijoille monipuolisesti, joustavasti ja vaihtoehtoisia menetelmiä hyödyntäen. Oppimisen tukea voidaan toteuttaa opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti sekä yksilö- että ryhmämuotoisesti.

Oppimisen tuen pääpaino on helposti saavutettavassa tuessa, jota annetaan opiskelijalle heti tuen tarpeiden ilmetessä ja jolla voidaan ennaltaehkäistä vaikeuksien kasautumista. Oppimisen tuki on tarkoitettu aineenopetuksen tueksi niille opiskelijoille, joilla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan. Tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Tukitoimia ovat aineenopettajan antama tukiopetus, aineenopettajan ja erityisopettajan antama opetus sekä erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja muun henkilöstön antama tuki ja ohjaus. Tukitoimia on annettava riittävästi, oikea-aikaisesti ja siten, että ne edistävät opiskelijoiden oppimista, osaamisen osoittamista, jatko-opintoihin siirtymistä ja hyvinvointia.

Aineenopettaja ottaa huomioon opiskelijan tuen tarpeet oppituntien suunnittelussa ja opetusjärjestelyissä, esimerkiksi valitsemalla monipuolisia opetusmenetelmiä ja eriyttämällä opetusta.

Opiskelijalla on oikeus saada tukiopetusta eli aineenopettajien antamaa opetusta ja ohjausta opiskelijan oppimiseen liittyviin tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Tukiopetusta voidaan antaa

opiskelijalle, joka on jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai joka tarvitsee muusta syystä tukea tai ohjausta lukio-opintojen suorittamiseksi. Tukiopetusta voidaan antaa myös opiskelutaitojen, kuten kielellisten, matemaattisten tai tietoteknisten valmiuksien, vahvistamiseksi taikka opiskelutekniikkaan liittyvien taitojen tukemiseksi. Tukiopetukseen voi sisältyä kielitaidon vahvistamista silloin, kun opiskelijalla on puutteellinen osaaminen opetuskielen sanastossa tai kielen käytön tavoissa.

Osana oppimisen tukea tarjotaan erityisopettajan antamaa opetusta, tukea ja ohjausta. Tällaisesta erityisopettajan antamasta oppimisen tuesta ei tehdä lukiolain (714/2018) 28 b §:n mukaista erityisopetuksen hallintopäätöstä.

Erityisopettajan antama tuki voi olla esimerkiksi keskustelua opiskelijan tuen tarpeista ja opiskelua tukevista keinoista tai lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien testaamista. Lisäksi erityisopettaja voi yhdessä opiskelijan kanssa etsiä tälle sopivia opiskelustrategioita sekä antaa tukea ja ohjausta opiskelutaitojen kehittämiseen, kokonaisuuksien jäsentämiseen, tehtävien aikatauluttamiseen ja valmiiksi saamiseen sekä itsenäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun. Erityisopettaja voi tukea opiskelijaa konsultoimalla muita opettajia ottamaan huomioon opiskelijoiden tuen tarpeita. Tällainen erityisopettajan tuki on useimmiten riittävää niille opiskelijoille, joilla on esimerkiksi kapea-alaisia oppimisen vaikeuksia tai lukemisen ja kirjoittamisen tai matemaattisen hahmottamisen vaikeuksia.

Erityisopettajan antama oppimisen tuki voi olla myös ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyjen tarpeen arviointia sekä lukioaikaisten oppimisen ja osaamisen osoittamisen tapojen ja erityisjärjestelyjen suunnittelua yhteistyössä aineenopettajien kanssa. Opiskelijalle tulee antaa mahdollisuus kokeilla erityisjärjestelyjä lukio--opintojen aikana, jotta niiden tarvetta ja toimivuutta voidaan arvioida. Tarvittaessa erityisopettaja ohjaa tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkinnon kokeita varten.

Lukiolain 28 §:n mukaan opiskelijan tuen tarvetta tulee arvioida opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä. Opettajat arvioivat tuen tarvetta yhdessä opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan kanssa. Arvioinnissa voivat opiskelijan suostumuksella olla mukana myös muut tuen järjestämisen kannalta tarpeelliset asiantuntijat. Tuen tarpeen tunnistaminen voi perustua myös perusopetuslain (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) 40 §:n ja oppivelvollisuuslain (1214/2020) 23 §:n perusteella siirrettävään koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömään tietoon tai opettajien ja muun henkilöstön havaintoihin. Lisäksi tuen tarpeen arvioinnissa voidaan käyttää erilaisia menetelmiä, kuten alkuseulontoja tai haastatteluja. Opiskelijaa on hyvä rohkaista myös itse kertomaan aineenopettajille, erityisopettajille tai opinto-ohjaajille sellaisista oppimisen vaikeuksistaan, jotka eivät välttämättä tule muutoin esille.

Opiskelija voi hakeutua itsenäisesti tai hänet voidaan ohjata tukitoimien pariin. Opiskelijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ottaa vastaan oppimisen tukea. Lukiokoulutuksen suorittaminen perustuu opiskelijan aktiivisuuteen ja oma-aloitteisuuteen opintojen edistämisessä. Oppimisen tukea ei ole suunnattu tilanteisiin, jossa opiskelija omavalintaisten tai luvattomien poissaolojen vuoksi jää jälkeen opinnoissaan. Tällöinkin tärkeää on ottaa huomioon oppimisen tuen tarpeen arvioinnissa opiskelijan elämäntilanne kokonaisuudessaan.

Opiskelijaa opettavat aineenopettajat, erityisopettajat ja opinto-ohjaajat suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Tukitoimet voidaan tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella suunnitella yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimet ja niiden mahdolliset muutokset kirjataan opiskelijan pyynnöstä hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (lukiolaki 28 § 2 mom.). Tukitoimista vastaava opettaja tai opinto-ohjaaja huolehtii siitä, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua. Hän voi samalla selvittää opiskelijan tahdonilmaisun kirjaamiseen. Tukitoimien toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Opiskelijan oppimista ja hyvinvointia tuetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä. Opiskelija voi saada tarpeen mukaan oppimisen tukea ja ohjausta aineen- ja erityisopettajien ja opinto-ohjaajien lisäksi muulta henkilöstöltä, kuten opiskeluhuollon henkilöstöltä.

Osana oppimisen tukea opiskelijan oppimista voidaan edistää myös tarjoamalla oppimista ja hyvinvointia lisääviä lukion oppimäärään sisältyviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai eri oppiaineiden opiskeluun.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaalla oppimisen tuki kuuluu kaikille ja se perustuu kaikkia opiskelijoita hyödyttävään monipuoliseen opetusmenetelmien käyttöön, oppimaan oppimisen taitojen ohjaamiseen, kielitietoiseen pedagogiikkaan, opiskelijan osaamisen kehittymisen seuraamiseen sekä rakentavaan ja positiiviseen palautteeseen. Kaikille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus tukiopetukseen. Tukiopetuksen muodot määritellään oppilaitoskohtaisesti.

Opiskelijan yksilöllisen tuen tarpeen arvioiminen ja tuen suunnittelu aloitetaan tuen asiakirjojen tai muiden mahdollisten tietojen, kuten tiedonsiirtolomakkeiden avulla. Perusopetus toimittaa lukioiden erityisopettajille koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat opiskelijan perusopetuksen aikana tehdyistä tuen päätöksistä (Oppivelvollisuuslain 23 §). Erityisopettaja välittää tiedon perusopetuksen aikana käytössä olleista oppimiseen liittyvistä tukitoimista ja mahdollisista lausunnoista niille henkilöille, joille tieto opiskeluhoitolain 16 § ja lukiolain 58 § mukaan voidaan luovuttaa. Vantaalla jokainen opiskelija arvioi tuen tarvettaan henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa laadinnan yhteydessä.

Lukion erityisopettaja arvioi tuen päätösten ja muiden mahdollisten asiakirjojen pohjalta opiskelijan yksilöllisiä tuen tarpeita lukiossa. Osana tuen tarpeen arviointia erityisopettaja hyödyntää asiakirjojen lisäksi eri tavoin koottua tietoa, kuten keskusteluja opiskelijan ja muiden opettajien kanssa sekä oppitunneilla havainnointia. Opiskelijan mahdollisia lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia selvitetään lukio-opintojen alussa lukiseulalla ja tarvittaessa tarkemmilla lukitesteillä. Keskittymisvaikeuksia epäiltäessä erityisopettaja tekee yhteistyötä opiskeluhoiton kanssa. Vantaalla on käytössä opiskeluhoiton adhd-palvelupolku. Muita mahdollisia oppimista vaikeuttavia asioita selvitetään tarvittaessa muilla menetelmillä, kuten matematiikan tai kielitaidon alkukartoituksilla.

Mikäli opiskelijalla todetaan tarvetta yksilölliselle ja toistuvalla oppimisen tuelle, erityisopettaja laatii opiskelijan kanssa yhdessä tuen lomakkeen, jossa kuvataan tuen tarve sekä luetellaan opiskelijan tarvitsemat tukikeinot sekä missä oppiaineissa tuen tarve ilmenee. Aineenopettaja tutustuu kunkin opintojakson alkaessa opiskelijoiden tuen tarpeisiin ja suunnittelee opetustaan ryhmän tuen tarpeiden mukaisesti. Ensisijaisesti tuki toteutetaan ryhmätasoisena esimerkiksi strukturoituna ja selkeänä opetuksena, luontevana eriyttämisenä sekä luomalla positiivinen opiskeluilmapiiiri. Lisäksi yksilöllisempiä tukimuotoja voivat olla esimerkiksi tukiopetus, erityisopettajan pedagoginen tuki, monipuoliset osaamisen näyttömahdollisuudet ja arviointimenetelmät, opiskelustrategioissa ohjaaminen sekä kielitietoiset tukimuodot, kuten sanalistojen tai selkokielisen materiaalin käyttö tai oman äidinkielen hyödyntäminen. Tarvittaessa aineenopettaja konsultoi tuen suunnittelussa erityisopettajaa. Aineenopettaja kirjaa toteutetut tukitoimet opiskelijan tuen lomakkeelle. Aineenopettaja, erityisopettaja ja opiskelija seuraavat toteutetun tuen toimivuutta ja arvioivat tuen tarvetta säännöllisesti. Myös ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja seuraavat tuen toimivuutta esimerkiksi muun opintojen edistymisen seurannan yhteydessä.

Opiskelija voi hakea ylioppilastutkintolautakunnalta erityisjärjestelyjä ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Erityisjärjestelyhakemuksen laatii erityisopettaja, rehtori tai S2-opettaja. Tarvittaessa aineenopettajilta pyydetään lausunto. Haettavia erityisjärjestelyjä tulee toteuttaa lukio-opintojen aikana ja aineenopettaja kirjaa toteutetun tuen oppimisen tuen lomakkeelle. Erityisjärjestelyiden tarvetta arvioidaan tuen lomakkeelle kirjatun toteutetun tuen perusteella.

Koko oppilaitosyhteisön vastuulla on myönteisen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin vaaliminen sekä opiskelijoiden havainnointi. Mahdolliset huolet viedään eteenpäin Vantaan yhteisen opiskeluhoitosuunnitelman mukaisesti.

4.2.2. Erityisopetus

Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos edellä kuvattu oppimisen tuki ei ole riittävää opiskelijan tuen tarpeeseen nähden ja hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi.

Todennetuilla oppimisvaikeuksilla tarkoitetaan sellaisia opiskelijan oppimista vaikeuttavia tekijöitä, jotka on tunnistettu joko perusopetuksen tai lukio-opintojen aikana. Nämä tekijät voivat johtua pitkäkestoisesta oppimisvaikeudesta, neuropsykiatrisesta vaikeudesta tai muusta oppimista haittaavasta vammasta tai sairaudesta. Muulla rinnastettavalla syyllä tarkoitetaan tilanteita, joissa opiskelija tarvitsisi erityispedagogista tukea jonkin muun syyn kuin oppimisvaikeuksien, vamman tai sairauksien takia. Muu syy voi olla esimerkiksi vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvä syy, joka vaikeuttaa merkittävästi ja pitkäkestoisesti opiskelua ja oppimista.

Mikäli opiskelija on perusopetuksen aikana saanut oppilaskohtaista tai erityistä tukea, hänen saamansa tukitoimet on kirjattu koulutuksen järjestäjän käytettävissä oleviin opiskelijan tukea koskeviin asiakirjoihin. Nämä asiakirjat siirtyvät lukiokoulutuksen järjestäjälle oppivelvollisuuslain 23 §:n ja lukiolain 28 b §:n perusteella: perusopetuksen järjestäjän on toimitettava lukiokoulutuksen järjestäjälle perusopetuslain mukainen perusopetuksen päättyessä voimassa oleva oppimisen tukea tai erityisopetusta koskeva hallintopäätös. Lukiokoulutuksen järjestäjän on tällöin selvítettävä ja arvioitava opiskelijan erityisopetuksen tarve perusopetuksen aikana tehdyn päätöksen pohjalta.

Lukion aikana oppimisvaikeudet voidaan todentaa esimerkiksi seulojen ja testien perusteella. Osana arviointia voidaan tarvittaessa haastatella opiskelijaa ja häntä opettavia opettajia, jotta voidaan arvioida opiskelijan oppimisvaikeuksien vaikutukset opiskeluun sekä tarvittavat tukitoimet. Tarvittaessa oppimisvaikeuksien todentaminen tehdään yhteistyössä opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten kanssa. Oppimisen tuen riittävyttä voidaan arvioida esimerkiksi opiskelijan ensimmäisen lukuvuoden kevätlukukaudella. Jos luvussa 4.2.1 kuvatut oppimisen tuen keinot arvioidaan heti lukio-opintojen alussa riittämättömiksi, erityisopetusta voidaan tarjota ja erityisopetuksen päätös tehdä tuen tarpeen perusteella jo lukion alkuvaiheessa. Silloinkin rinnalla voidaan käyttää muita oppimisen tuen keinoja, kuten tukiovetusta ja eriyttämistä.

Erityisopetusta antaa erityisopettaja, jonka kelpoisuudesta säädetään asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta. Erityisopettaja vastaa erityispedagogisten tukitoimien tarpeen arvioinnista ja opiskeluun sekä osaamisen osoittamiseen liittyvien tukitoimien suunnittelusta. Erona luvussa 4.2.1 esiteltyyn erityisopettajan antamaan oppimisen tukeen on se, että hallintopäätökseen perustuva erityisopetus kohdentuu syvällisemmin todennettuihin oppimisvaikeuksiin tai muihin niihin rinnastettaviin syihin, eli se on systemaattisempaa ja tarkemmin tavoitteellistettua kuin oppimisen tuki. Tällainen erityisopetus voi olla esimerkiksi oppimisen tukeen nähden perusteellisempaa opiskelutaitojen ja -strategioiden opettamista, toiminnanohjausta tai tukea ajanhallintaan sekä itsenäiseen opiskelun tavoitteiden asettamiseen ja niiden saavuttamiseen. Pääsääntöisesti olennaista on, että tukitoimia arvioitaessa luvussa 4.2.1 esiteltyä oppimisen tukea on kokeiltu monipuolisesti ja se on todettu riittämättömäksi opiskelijan tuen tarpeiden kannalta.

Erityisopettaja suunnittelee tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Niiden toteutuksessa ovat tarvittaessa mukana myös aineenopettajat ja opinto-ohjaajat. Erityisopetuksessa otetaan huomioon myös opiskelijan tarvitsemat erityisjärjestelyt osaamisen osoittamiseen liittyvissä tilanteissa lukiokoulutuksen aikana sekä ylioppilaskokeissa. Erityisopetus kirjataan opiskelijan pyynnöstä opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Keskustellessaan erityisopetuksen tukitoimista erityisopettaja voi selvittää opiskelijan tahdonilmaisun kirjaamiseen.

Lukioon hyväksyttävillä tulee olla riittävät edellytykset suoriutua lukion oppimäärän opinnoista. Lukiokoulutuksessa ei ole mahdollista poiketa oppimäärän mukaisista tavoitteista. Erityisopetuksessa tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä opiskeluhuollon sekä opiskelijan hoito- ja kuntoutusverkoston kanssa. Vammaisten opiskelijoiden tuen tarpeisiin vastaamiseksi tehdään tarvittaessa yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Opiskelun poikkeavaa järjestämistä kuvataan luvussa 4.2.3.

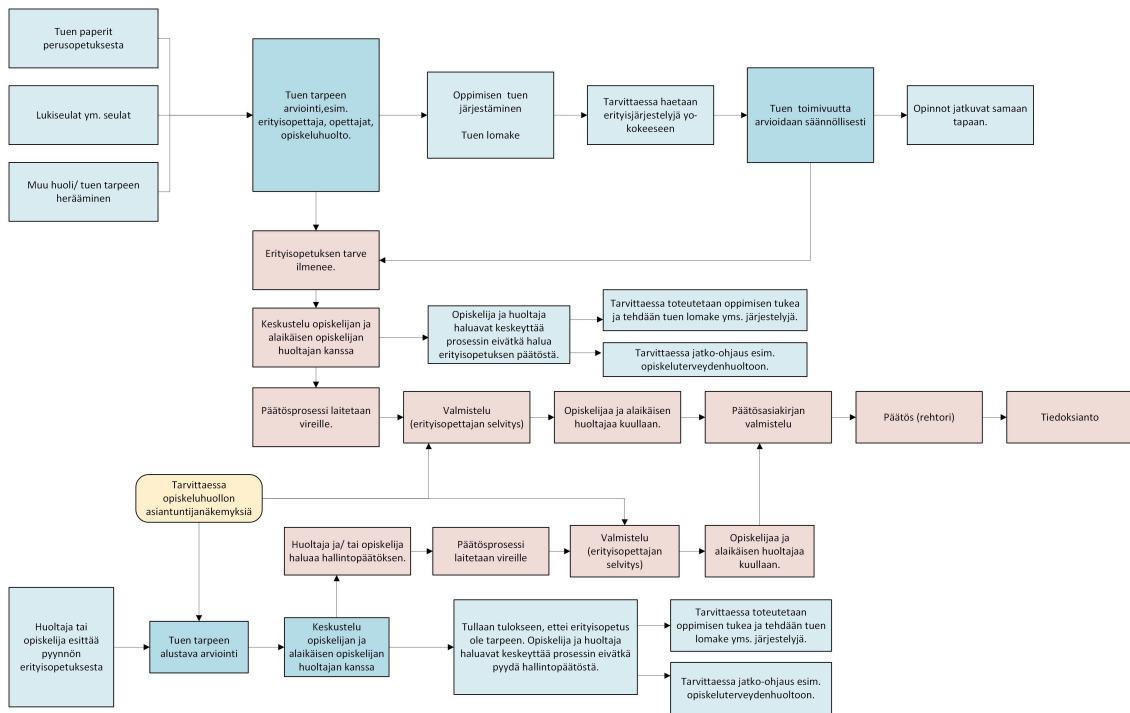
Koulutuksen järjestäjä tekee hallintopäätöksen opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta. Hallintopäätös tehdään erityisopetuksen tarpeen ilmetessä tai opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan tuen tarvetta koskevan pyynnön tai tahdonilmaisun perusteella. Päätös voi olla myönteinen tai kielteinen sen mukaan, kuinka koulutuksen järjestäjä arvioi erityisopetuksen antamisen kriteerien täyttyvän. Opiskelijaa ja alaikäisen opiskelijan huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä. Päätöksenteossa noudatetaan yleisiä päätöksentekoa koskevia säännöksiä, lähinnä hallintolakia (434/2003) ja kunnissa myös kuntalakia (365/1995).

Tukitoimien vaikuttavuutta arvioidaan opintojen kuluessa ja tarvittaessa tukea vahvistetaan tai vähennetään. Erityisopetuksesta on myös mahdollista luopua ja tuki lakkauttaa, mikäli tuen tarvetta ei enää ole. Tällöin lakkauttamisesta tehdään hallintopäätös.

Vantaan lukiokoulutus

Mikäli opetushenkilöstö katsoo, että opiskelijalle tarjottu oppimisen tuki on riittämätöntä opiskelijan tuen tarpeiden kannalta, erityisopettaja keskustelee opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kanssa. Lukiossa toteutetun oppimisen tuen riittävyttä voidaan arvioida, kun opiskelijalle on tarjottu luvun 4.2.1 mukaista oppimisen tukea ja opiskelija on hyödyntänyt saamaansa tukea. Erityisopetuksen tarve voidaan todeta joissain tapauksissa myös heti lukio-opintojen alussa perusopetuksesta saatujen asiakirjojen pohjalta. Myös opiskelija tai huoltaja voivat pyytää erityisopetusta, jolloin erityisopettaja arvioi erityisopetuksen tarvetta heidän kanssaan. Molemmista tapauksista keskustelun jälkeen laitetaan päätösprosessi vireille, mikäli opiskelija ja/ tai huoltaja sitä edelleen pyytävät tai jos erityisopettaja ja rehtori katsovat sen tarpeelliseksi. Keskustelussa voidaan myös tulla yhteiseen lopputulokseen, ettei erityisopetukselle ole tarvetta.

Kun erityisopetuksen päätös on laitettu vireille, erityisopettaja valmistelee sen ja hyödyntää tarvittaessa muiden asiantuntijoiden, kuten opinto-ohjaajan, ryhmäohjaajan, aineenopettajan tai opiskeluhuollon asiantuntijanäkemyksiä ja perusteluita. Opiskeluhuollon tehtäviä on tarkennettu opiskeluhuoltosuunnitelmassa. Tämän jälkeen järjestetään hallintolain mukaisesti opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kuuleminen esimerkiksi monialaisen ryhmän tapaamisessa tai muutoin opiskelijaa ja huoltajaa tapaamalla. Rehtori tekee erityisopetuksen päätöksen erityisopettajan valmistelun pohjalta. Päätös voidaan tehdä myös määräaikaisena, jolloin erityisopetuksen tarvetta tulee arvioida uudelleen määräajan jälkeen. Tarvittaessa lukio-opintojen aikana voidaan tehdä myös päätös erityisopetuksesta luopumisesta.

Erityisopetuksen päätösprosessi selitetty kuvana auki

Erityisopetus on säännöllistä tukea ja opiskelustrategioiden ohjaamista, joka toteutetaan säännöllisinä tapaamisina erityisopettajan kanssa. Erityisopetuksen muodot määritellään oppilaitoskohtaisesti. Erityisopettaja seuraa antamansa erityisopetuksen vaikuttavuutta opiskelijan suoriutumisen pohjalta. Seurannan ja arvioinnin tulee kohdistua niihin asioihin, joita opiskelijan erityisopetuksen päätökseen on kirjattu.

Erityisopettaja keskustelelee opiskelijan kanssa mahdollisuudesta kirjata erityisopetus opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Opiskelijan luvalla erityisopetus kirjataan opiskelijan tuen lomakkeelle. Erityisopetuksen rinnalla voidaan toteuttaa myös oppimisen tukea, mikä kirjataan myös tuen lomakkeelle. Tällöin erityisopettaja kirjaa toteutetun erityisopetuksen ja aineenopettaja toteutetun oppimisen tuen tukitoimet opiskelijan tuen lomakkeelle. Aineenopettaja, erityisopettaja ja opiskelija seuraavat kokonaisuutena oppimisen tuen ja erityisopetuksen toimivuutta ja arvioivat tuen tarvetta säännöllisesti.

4.2.3. Opiskelun poikkeava järjestäminen ja avustajapalvelut

Lukiolain 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös oppimisen tukea tai erityisopetusta tarvitsevaa opiskelijaa. Opiskelun poikkeava järjestäminen ei tarkoita poikkeamista lukiokoulutuksen oppimäärän tavoitteista, vaan sitä, että opiskelijan opiskelu oppimäärän tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta säädetään sekä paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään. Poikkeavat järjestelyt voidaan tehdä opiskelijan hakemuksesta tai hänen suostumuksellaan. Poikkeavat järjestelyt tehdään vain niiltä osin kuin ne ovat välttämättömiä. Ne kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä arvioidaan monipuolisesti. Tukea tarvitsevalle opiskelijalle turvataan mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin esimerkiksi tilanteissa, joissa kirjallinen tuottaminen on haastavaa. Osaamisen osoittamisen tavat ja tilanteet suunnitellaan opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Osaamisen osoittamisessa käytettäviä yksilöllisiä järjestelyjä ovat esimerkiksi lisäajan antaminen, pienryhmätilan käyttäminen, materiaalin kirjasinkoon suurentaminen tai mahdollisuus käyttää erillistä näyttöä. Opiskelijan tarpeiden mukaan voidaan käyttää myös muita tarkoituksenmukaisia erityisjärjestelyjä. Ylioppilaskokeiden mahdollisia erityisjärjestelyjä varten opiskelijaa ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa ja erityisjärjestelyjen hakemisessa ylioppilastutkintolautakunnalta.

Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan vammaispalvelulain tai muun lain mukaisia avustajapalveluita, erityisiä apuvälineitä ja muita palveluita. Opiskelijan jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa voidaan tehdä yhteistyötä opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten tai tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rinnalla opiskelijalla on oikeus saada myös yksilökohtaista opiskeluhoitoa oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 15 §:n ja 16 §:n mukaisesti.

Vantaan lukiokoulutus

Erityisopettaja listaa opiskelijan kanssa tuen lomakkeelle yksilölliset järjestelyt opetuksessa, kuten lisääjän tai erillisen tilan tarpeen kokeissa. Avustajapalveluiden osalta opiskelijan tulee olla yhteydessä oman hyvinvointialueensa vammaisten tai muiden palveluiden neuvontaan.

4.2.4. Paikallisesti päätettävät asiat

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään ja kuvataan oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestäminen käytännössä seuraavissa asioissa:

- tukitoimista, erityisopetuksesta ja niitä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille
- tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi
- tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan
- oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen
- tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi
- erityisopetuksen päätös
- opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä
- yhteistyö, vastuut ja työnjako edellä mainituissa asioissa.

4.3. Opiskeluhoolto

Lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään lukiolain (714/2018) mukaisen käsitteen opiskelijahuolto sijasta oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) käsitettä opiskeluhoolto. Oppilaitoksesta käytetään soveltuvissa kohdissa myös ilmaisua lukio. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 1 §, muutettu lailla 377/2022).

Tässä luvussa määrätään opiskeluhoillon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhoillon tavoitteista sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määrätyn koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta (lukiolaki 714/2018 12 § ja 32 § sekä oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 §). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 9§). Opiskeluhoitotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus. (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista ja lukiolaki 714/2018 2 §, muutettu lailla 165/2022).

Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 3 §, muutettu lailla 377/2022). Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 § ja 3 §.) Opiskeluhoitopalvelut

järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetyksi opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa. (Terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 §, muutettu lailla 377/2022).

4.3.1. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma ja paikallisesti päätettävät asiat

Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022). Järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 14 §). Opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitosten ja opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022). Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain mukainen yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelussa (terveydenhuoltolaki 378/2022 15 a §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma korvaa opiskeluhuollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää koulutuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhuoltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta) sekä oppilaitoskohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5. Koulutuksen järjestäjän tulee kuvata opiskeluhuoltosuunnitelmassa, miten suunnitelman toteutumista oppilaitoksissa seurataan ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten tarvittavat tiedot asiakokonaisuuksista kootaan ja miten oppilaitosten toimintaa niiden avulla ohjataan. Opiskeluhuoltopalvelujen osalta tämä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot (asiakokonaisuudet 1-5) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022).

1) Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin oppilaitokselta. Tiedot ilmoitetaan koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhuoltopalvelujen riittävyys huomioiden opiskelijoiden ja lukioyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 15 § ja 17 § ja terveydenhuoltolaki 1326/2010 17 §).

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhuoltotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan esimerkiksi oppilaitosyksiköiden määrä ja oppilaitosten opiskelijamäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös opiskelijoilta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisilta.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Koulutuksen järjestäjän arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (opiskeluterveydenhuolto sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut) henkilötyövuodet.

2) Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoiton edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoito on tärkeä osa lukiokoulutuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoito) mukaisesti kuuluu yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielensterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 6 §.) Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu lukioyhteisön hyvinvoinnista (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 4 §).

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset
- oppilaitoskohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14§ (1501/2016))
- koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen
- tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (terveydenhuoltolaki 1326/2010 17 § ja valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 388/2011 12 §).

3) Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoiton kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä opiskelijaa koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 5 §). Yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa seurataan ja edistetään opiskelijan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina opiskelijan suostumukseen (lukiolaki 714/2018 58 § ja Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013 vp.) Opiskelijan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 18 §). Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä (EU:n tietosuojaa-asetus (679/2016), tietosuojalaki (1050/2018), laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), lukiolaki 714/2018 58 §, laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 22 §, muutettu lailla 377/2022, ja 23 §.)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut) (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 16 §, muutettu lailla 377/2022).
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 19 §)
- opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 20 §, muutettu lailla 377/2022 ja 21 §)
- tarvittavan opiskeluhoiton järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä (lukiolaki 714/2018 41 §, muutettu lailla 165/2022)

- opiskelijan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet oppilaitoksessa.
- opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelujen järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

4) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoito on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 4 §). Opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollon keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 13 §, muutettu lailla 377/2022)
- lukion opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
- yhteistyö koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013 11 §)

5) Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus (lukiolaki 714/2018 40 §). Turvallisuuden varmistaminen edellyttää koulutuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista oppilaitosten kanssa. Koulutuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (lukiolaki 714/2018 40 §, muutettu lailla 165/2022). Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan opiskelijan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 23 §, lastensuojelulaki 471/2007 25 § ja sosiaalihuoltolaki 1301/2014 35 §).

Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu.

Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

4.4. Kurinpito

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lukiolain 30 §:n 2 momentin mukaan opiskelijan on käyttyädyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (lukiolaki 714/2018, 30 § 2 mom., muutettu lailla 165/2022). Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja (lukiolaki 714/2018, 41 § muutettu lailla 165/2022).

Lukiolain 40 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus antaa määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita.

Laissa säädetyt kurinpitotoimet:

- Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus.
- Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Oppivelvollinen voidaan erottaa oppilaitoksesta enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Kurinpitotoimien käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa. Koulutuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon myös teon laatu sekä opiskelijan ikä ja kehitystaso. Opiskelijaa ja huoltajaa on kuultava ennen kurinpitotoimesta päättämistä. Kurinpitotoimesta tulee antaa päätös. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

Laissa säädetyt kurinpitokeinot

- Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.
- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle

on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa.

Kurinpitokeinoista on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle ja opetuksen epäamisestä tarvittaessa lisäksi sen hyvinvointialueen, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Kurinpitokeinot tulee kirjata. (lukiolaki 714/2018, 42 § 1 mom., muutettu lailla 165/2022)

4.4.1. Kurinpitokeinojen käyttämistä ja menettelyjä koskevan suunnitelman sisältö

Koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä lukion henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden vastaavien ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- suunnitelman tekeminen opiskelijan tuesta opetuksen epäamistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa (lukiolaki 714/2018, 41 § 3 mom., muutettu lailla 165/2022)
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa
- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Suunnitelma voi sisältyä paikalliseen opetussuunnitelmaan, tai se voi olla erillinen.

4.5. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijan kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettejä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata kaikkia opiskelijoita arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä edistää kaksi- ja monikielisyttä ja siten vahvistaa jokaisen opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan lukiolain (714/2018) 14 §:n 1 momentin mukaisesti antaa muulla kuin edellä mainitulla opiskelijan omalla kielellä. Paikalliseen opetussuunnitelmaan tulee tällöin kirjata, missä oppiaineissa, minkä verran ja millä tavoin edellä mainittuja kieliä käytetään opetuksessa tai opiskelussa.

Saamelaiset ja saamenkieliset

Saamelaisopiskelijoiden opetuksessa otetaan huomioon, että saamelaiset ovat alkuperäiskansa, jolla on oma kieli ja kulttuuri. Saamelaisopiskelijoiden lukio-opetuksen erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa omaa identiteettiään. Lukio-opetus voi tukea myös menetetyn alkuperäiskielen uudelleen oppimista ja kielen elvyttämistä. Lukio-opetus edistää oman historian, kulttuurin ja usean valtion alueelle ulottuvan saamelaisyhteisön tuntemusta sekä tietoisuutta saamelaisista yhtenä maailman alkuperäiskansoista ja antaa mahdollisuuksia perinteisen tiedon oppimiseen. Lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia saamen kielen ja saamenkielisiin korkea-asteen opintoihin Suomessa ja naapurimaissa.

Suomessa puhuttuja saamen kieliä – inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea – voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Saamen kieltä voidaan opettaa myös vieraan kielen eripituisina oppimäärinä tai lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Saamen kieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta saamen kielellä. Saamea äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen kieltä tai ruotsin kieltä joko erillisen saamenkielisille tarkoitetun oppimäärän tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Saamelaisille opiskelijoille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta oppia saamea omassa ympäristössään, voidaan tarjota saame vieraana kielenä -opetusta. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Saamen kieli voi olla lukio-opetuksen opetuskieli, ja perusopetuksessa saamenkielistä opetusta saaneille opiskelijoille pyritään turvaamaan saamenkielisen opetuksen jatkuminen myös lukiossa. Saamenkielisen opetuksen erityisenä tavoitteena on opiskelijoiden tukeminen heidän kasvamisessaan kaksikielisyteen. Opetus tukee myös saamelaisten yhdenvertaisia opiskelu- ja toimintamahdollisuuksia sekä saamen- että suomenkielisessä yhteisössä. Saamenkielisessä opetuksessa eri oppiaineiden opetus ja opiskelu tukevat saamen kielen taitojen kehittymistä. Saamenkielisessä opetuksessa noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon saamelaisen kulttuurin erityispiirteitä. Opetuksessa painotetaan saamelaisten oman historian sekä saamelaisyhteisön perinteisten elinkeinojen, perinteisen tiedon, saamelaisalueen luonnon sekä saamelaisen musiikki-, kertoma- ja käsityöperinteen tuntemusta. Opetuksen resursseina käytetään lähiympäristöä, sukuyhteisöä, saamenkielistä mediaa ja aktiivisia yhteyksiä muille saamelaisalueille.

Saamen opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Romanit

Romaniopiskelijoiden opetuksessa tulee ottaa huomioon Suomen romanien asema etnisenä ja kulttuurisena vähemmistönä. Lukio-opiskelun erityisenä tavoitteena on, että nuoret voivat kasvaa omaan kieleensä, kulttuuriinsa ja yhteisöönsä sekä rakentaa yhteiskunnallista osallisuuttaan ja omaa identiteettiään. Tavoitteena on lisäksi edistää romaniopiskelijoiden siirtymistä jatko-opintoihin.

Romanikieltä voidaan opettaa lukiossa lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaisesti äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä. Romanikieltä voidaan opettaa myös lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Romanikielen lukio-opetus edistää opiskelijoiden mahdollisuuksia sekä kielen elvyttämiseen että romanikielen korkea-asteen opintoihin. Romanikielen opetus lukiossa vahvistaa romaniopiskelijoiden identiteettiä ja antaa heille mahdollisuuksia käyttää kieltään ja ilmaista itseään siten, että huomioidaan heidän kotoaan, yhteisöstään ja perusopetuksesta saamansa taidot ja tiedot sekä heidän oma halunsa ilmaista identiteettiään. Opetus edistää romaniopiskelijoiden oman historian ja kielen tuntemusta sekä tietoisuutta romaneista Suomessa ja muissa maissa. Romanikielen opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä

muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena. Opiskelussa voidaan hyödyntää lähiympäristöä, romaniyhteisöä ja romanikielistä mediaa.

Viittomakieliset

Viittomakielisten lukiokoulutuksen erityisenä tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden viittomakielistä identiteettiä sekä opettaa heitä arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan tasa-arvoisena enemmistökielen ja #kulttuurin rinnalla. Viittomakieltä käyttävät opiskelijat voivat olla kuuroja, huonokuuloisia tai kuulevia.

Viittomakielisten opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan lukion yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita soveltaen niitä viittomakieliseen kulttuuriin ja viestintään. Opetuskielenä voi olla suomalainen tai suomenruotsalainen viittomakieli, jolloin suomea tai ruotsia käytetään luku- ja kirjoituskielenä. Viittomakieliä tai niistä johdettuja kommunikaatiomenetelmiä voidaan käyttää myös suomen- tai ruotsinkielisen opetuksen rinnalla. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään viittomakielisiä tulkki- ja yhteiskuntapalveluja. Tavoitteena on myös viittomakielisestä kulttuurista ja toimintatavoista poikkeavan äänimaailman sekä kuulevien kulttuurin ja toimintatapojen tiedostaminen ja oppiminen niin, että joustava toimiminen kahden tai useamman kulttuurin piirissä on mahdollista. Viittomakieltä voidaan opettaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimääränä, vaikka lukio ei antaisikaan opetusta viittomakielellä. Viittomakieltä äidinkielenä opiskeleville opiskelijoille opetetaan suomen tai ruotsin kieltä joko erillisen viittomakielisille tarkoitetun oppimäärän mukaan tai suomen kieli ja kirjallisuus- tai ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Koska suomalainen viittomakieli ja suomenruotsalainen viittomakieli ovat vähemmistökieliä, opetuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota mahdollisimman rikkaan viittomakielisen opiskeluympäristön luomiseen. Viittomakielestä ei ole olemassa yleisesti käytössä olevaa kirjoitusjärjestelmää, joten henkilökohtaisen kielellisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia viittomakieliseen viestintään ja tiedonsaantiin. Opetusta voidaan järjestää myös yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa ja etäopetuksena.

Viittomakielisiä opiskelijoita on tiedotettava heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Muut monikieliset opiskelijat

Muiden monikielisten opiskelijoiden opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita huomioiden opiskelijoiden taustat ja lähtökohdat, kuten suomen/ruotsin kielen taito, äidinkieli, suomalaisen lukiokoulutuksen ja opiskelukulttuurin tuntemus sekä aikaisempi koulunkäynti. Opetus ja opiskelu lukiossa tukevat opiskelijan opetuskielen hallintaa, monikielistä identiteettiä, oman kieli- ja kulttuuritaustan arvostusta sekä kasvua kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen/ruotsin kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan opettaa lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan myös opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimääränä lukiolain (714/2018) 15 §:n mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #opetus, omakielinen opetus ja opiskelijan oman äidinkielen opetus järjestetään ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Opiskelijoita on informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan ja tukijärjestelyistä lukiossa sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutuksen opintoja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävässä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa opiskelee monissa kieli- ja kulttuuriympäristöissä kasvaneita nuoria. Kaikkia nuoria kannustetaan tuomaan esiin omaa kulttuuriaan osaksi lukion yhteistä toimintakulttuuria.

Vantaan lukioiden tavoitteena on toteuttaa kieli- ja kulttuuritietoista opetusta ja ohjausta siten, että kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus menestyä opinnoissaan omaa osaamistaan vastaavalla tasolla. Monipuolisia opiskelu- ja arviointimenetelmiä käyttämällä annetaan opiskelijoille mahdollisuus osoittaa todellinen osaamisensa. Opiskelijoiden ohjaus kuuluu kaikille koulussa työskenteleville.

Opiskelijoille järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös oman äidinkielen ja oman uskonnon opetusta.

Tikkurilan lukio on monikielinen yhteisö.

Kieli on yhtäältä oppimisen ja vuorovaikutuksen väline mutta toisaalta osa moninaisia identiteettejä. Tikkurilan lukio tunnustaa yhteisönä tämän moninaisuuden.

Tikkurilan lukio tunnistaa sekä velvollisuutensa että mahdollisuutensa toimia suunnannäyttäjänä monikielisen oppimisen kehittämisessä.

Käytänteitä, joilla monikielistä oppimista tuetaan, voivat olla mm.

- kieli ja kulttuuri osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa
- opetus pääasiallisesti kansalliskielellä
- opiskelijan oman äidinkielen tuen koordinointi kaupungin tasolla
- opiskelijan suomi toisena kielenä -tarpeiden tunnistaminen ja kielivalintojen tukeminen: identifioiminen, määrittelemine, kurssien järjestäminen, soveltavien kehittäminen, tukitoimien järjestäminen
- IB-linja osaksi koko koulun toimintakulttuuria

5. Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi

5.1. Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät lukiokoulutuksessa

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 1 mom.)

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

1. *Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.*
2. *Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltyjen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.*

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltyihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät lukion arviointikulttuurissa, joka on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointikulttuurin näkyväksi tekeminen ja kehittäminen edellyttävät, että lukiossa on kirjattu yhtenäisiä arviointiin liittyviä periaatteita ja käytänteitä, joiden toteutumista seurataan.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa arvioinnin toteuttamisen periaatteina ovat läpinäkyvyys, tasapuolisuus, opiskelijälähtöisyys ja erilaisten oppijoiden huomiointi. Opiskelijan oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa käytetään pedagogisesti perusteltuja, monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia arvioinnin menetelmiä. Arviointi muodostaa selkeän ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka on myös opiskelijoiden tiedossa. Opiskelijoita kannustetaan asettamaan itselleen oppimiseen liittyviä tavoitteita sekä tunnistamaan keinoja tavoitteisiin pääsemiseen.

Tikkurilan lukiossa arviointi on monipuolista, ammattitaitoista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi on kannustavaa ja tarkoituksenmukaista. Arviointia suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon lukion toiminta-ajatus. Se perustuu kussakin opintojaksossa jakson tavoitteisiin. Arviointi on sekä oppimisen tuloksia tarkastelevaa että oppimista edistävää.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Tavoitteena on rohkaista opiskelijaa tunnistamaan vahvuuksiaan ja syventämään osaamistaan.

Monipuolinen ja kannustava arviointi voi sisältää vertais- ja itsearviointia, arviointikeskusteluja, yhteisöllistä arviointia. Arviointi voi olla suullista tai kirjallista.

Arviointia kehitetään jatkuvasti ja arviointiperiaatteista keskustellaan sekä aineryhmissä että yleisellä tasolla. Arvioinnin toteutumista tarkastellaan ja arvioidaan monipuolisesti.

5.2. Opintojakson arviointi

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida opetussuunnitelman mukaisen opintojakson suorittamisen aikana suhteessa opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee saada palautetta oppimisensa kehittymisestä. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 2 mom.)

Opetussuunnitelman mukainen opintojakso arvioidaan sen suorittamisen päätteeksi. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suoritusmerkintä opintojakson päätyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan oppiaineittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa opintojakson tavoitteista ja arvioinnin perusteista keskustellaan opiskelijoiden kanssa opintojakson alussa. Yhdessä sovitut arviointiperusteet kirjataan opiskelijoiden nähtäväksi ja seurattavaksi. Arviointia toteutetaan opintojakson aikana monipuolisilla menetelmin, joita voivat

olla esimerkiksi tehtävien arviointi, itse- ja vertaisarviointi, palautekeskustelut, parikokeet, suulliset kokeet, kokeet jne.

Opiskelijan työskentelyn arvioinnissa kiinnitetään huomiota sinnikkyYTEEN, tavoitehakuisuuteen ja kykyyn suunnitella omaa toimintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Arviointikriteereistä ja niiden soveltamisesta sovitaan ryhmän kanssa opintojakson alussa opintojakson arviointiperusteiden puitteissa.

Arviointipalautteesta sovitaan ryhmän kanssa. Palaute annetaan joko yksilöllisesti tai ryhmälle.

Opiskelijalla on oikeus saada tietää, miten arviointiperusteita on hänen suoritukseensa sovellettu.

5.2.1. Numeroarvosanat ja suoritusmerkinnät

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa arvosanan opintojaksoihin sisällyvistä opinnoista. Opintojaksoihin sisällyvistä pakollisista opinnoista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suoritusmerkintä (S = suoritettu, H = hylätty). Muista valinnaisista opinnoista voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä.

Arvosanaa voidaan täydentää ja täsmentää kirjallisesti annetulla sanallisella arvioinnilla tai arviointikeskustelussa annetulla palautteella. Kesken olevan opintojakson merkintätavasta ja suorituksen täydentämiskäytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksytyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Uusimisen käytännöistä määritellään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosanoista paras.

Vantaan lukiokoulutus

Vantaan lukioissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen suoritusmerkintöjen lisäksi K-, Z- ja M-merkintöjä. K-merkintä tarkoittaa keskeytettyä opintojaksoa, jota ei lasketa mukaan opiskelijan oppimäärään. Z-merkintä tarkoittaa kesken olevaa opintojaksoa. Opintojaksotulosteeseen jokaisesta moduulista kirjataan näkyviin erillinen suoritusmerkintä (numero, K tai Z), jotta opiskelija voi seurata opintojen etenemistä ja tarvittaessa täydentää kesken olevaa opintojaksoa yksittäisen moduulin osalta. Opintojakson lopullinen arvosana annetaan sitten, kun kaikki opintojaksoon sisältyvät moduulit on suoritettu. Opiskelijalle voidaan kuitenkin antaa väliaikatietaa opintojaksojen moduulin arvioinnista merkinnällä M. Kirjainmerkintä vaihdetaan numeroksi opintojakson ollessa täysin valmis. Lopullisen arvosanan ei tarvitse olla moduulien aritmeettinen keskiarvo. Opiskelija voi suorittaa lukiokohtaisesti päätettävässä määräajassa puuttuvia opintojakson osia eli Z-merkittyjä moduuleja.

Opiskelija voi suorittaa lukiokohtaisesti päätettävässä määräajassa puuttuvia opintojakson osia eli Z-merkittyjä moduuleja.

Opintojakso on suoritettu hyväksytysti (arvosana 5 tai S), kun opetussuunnitelman mukaiset opintojakson tavoitteet on saavutettu opintojakson alussa sovitulla tavalla.

Arvosanojen korottaminen tehdään opintojaksoittain tai jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, jokaisen moduulin osalta erikseen. Arvosanan korottaminen tehdään osallistumalla opetukseen uudelleen tai suorittamalla opintojakso tai moduuli itsenäisesti. Hyväksytyt arvosana voidaan korottaa osoittamalla aiempaa arvosanaa syvempää osaamista.

Opiskelija voi korottaa hylätyn moduulin tai opintojakson arvosanan suorittamalla uudelleen ne opintojakson osat, joita opiskelija ei ole suorittanut hyväksytysti. Kokeen uusiminen voi olla osa hylätyn opintojakson arvosanan korottamista, mutta opiskelijoilta voidaan edellyttää myös muiden moduuliin sisältyvien tehtävien suorittamista.

Opintojakso opiskellaan pääsääntöisesti suorittamalla kaikki opintojaksoon kuuluvat osasuoritukset opetusaikataulun mukaan.

Jos moduulin suorittaminen jää kesken, siitä merkitään arvosana Z ja suorituksen lisätietoihin yksilöidään puuttuva osasuoritus. Kesken olevan moduulin täydentämisen aikaraja on pääsääntöisesti yksi jakso alkuperäisestä suorituksesta.

Jos suoritettu moduuli on osa opintojaksoa ja opintojakson suorittaminen on muilta osin kesken, merkitään moduulin lisätietoihin suoritettuna arvosana. Opintojakso arvioidaan kokonaisuutena valtakunnallisissa perusteissa kirjattujen sääntöjen mukaan.

Jos opiskelijalta puuttuu opintojaksoon kuuluva moduuli esimerkiksi oppilaitoksen vaihtamisen takia, on puuttuva moduuli mahdollista suorittaa erillisenä joko vastaavassa ryhmässä tai muulla sopivalla tavalla.

Koulukohtaisista valinnaisista opinnoista annetaan suoritusmerkintä (S = suoritettu, H = hylätty).

5.2.2. Itsenäisesti suoritettavat opinnot

Osa lukiokoulutuksen oppimäärään sisällyvistä opinnoista voidaan edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti, jos se ei vaaranna koulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja opiskelijan edellytyksiä oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Opiskelijalle voidaan vastaavin edellytyksin myös hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti. (Lukiolaki 714/2018, 25 §.)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään opinnoista, jotka voidaan edellyttää itsenäisesti opiskeltaviksi tai joita toisaalta ei voi itsenäisesti suorittaa. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytyt arvosana.

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti.

Vantaan lukiokoulutus

Opiskelijalla on mahdollisuus opiskella lukiokohtaisesti päätettävät opintojaksot tai yksittäiset moduulit itsenäisesti, mikäli opiskelija on suorittanut hyväksytysti vaadittavat aikaisemmat opinnot. Oppiaineen ensimmäistä moduulia ei pääsääntöisesti suositella itsenäisesti suoritettavaksi.

Opintojakson itsenäisestä suorituksesta tehdään opiskelijan kanssa kirjallinen suunnitelma. Kirjallisessa suunnitelmassa määritellään itsenäiseen suoritukseen sisältyvät tehtävät, niiden arviointiperusteet ja aikataulu. Itsenäiseen suoritukseen voi sisältyä arviointikeskusteluja, itsearviointia, vertaisarviointia, kokeita jne. Arvioinnin tulee olla monipuolista.

Jos opiskelija saa itsenäisesti suoritetusta opintojaksosta hylätyn arvosanan, hänet ohjataan suorittamaan opintojakso lähiopetukseen. Muista itsenäisesti suoritettavan opintojakson ohjeista päätetään lukiokohtaisissa opetussuunnitelmissa.

Itsenäinen opiskelu täydentää opiskelijan mahdollisuuksia suorittaa lukio-opintoja. Itsenäinen opiskelu tulee kyseeseen, kun opiskelija esimerkiksi suorittaa suurta opintopistemäärää ja tarvittavat opinnot sijoittuvat lukujärjestysteknisesti päällekkäin tai kun opiskelija on estynyt osallistumasta lähiopetukseen esimerkiksi pitkäaikaissairauden vuoksi.

Moduulin suorittaminen itsenäisesti on mahdollista, jos opiskelijan opintomenestys oppiaineen aikaisemmissa opinnoissa on riittävän hyvä. Jos oppiaineessa on vain yksi pakollinen moduuli, sen suorittaminen itsenäisesti sallitaan ainoastaan pakottavista syistä. Paikallisia valinnaisia opintoja ei voi suorittaa itsenäisesti. Opetussuunnitelmassa kerrotaan joidenkin oppiaineiden yhteydessä myös muista moduuleista, joita ei voi suorittaa itsenäisesti.

Itsenäisesti suoritettujen moduulien hylättyä suoritusta ei kirjata opintorekisteriin. Itsenäistä opiskelua voidaan sisällyttää osana eri oppiaineiden moduulien suorittamiseen, esimerkiksi erilaisissa opiskeluprojekteissa ja portfoliotyönä. Itsenäinen opiskelu on parhaimmillaan opettajan tukemaa, opiskelijan itseohjautuvuuteen perustuvaa oppimista. Itsenäisen opiskelun ohjeet tarkennetaan lukuvuosittain opinto-oppaassa.

5.2.3. Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita koskevissa luvuissa lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

5.2.4. Opinnoissa edistymisen seuranta yhteistyössä huoltajien kanssa

Nuorille tarkoitettuun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvia opintoja järjestettäessä koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Huoltajille on annettava riittävän usein tietoa opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee määräajoin selvittää opiskelijoiden huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta. (Lukiolaki 714/2018, 31 § 1 mom.)

Opetus- ja ohjaushenkilöstön tulee seurata opiskelijan opintojen etenemistä. Opintojen etenemiseen liittyvistä käytännöistä päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Opintojen etenemisen määrittelyllä ei voida kuitenkaan tiukentaa näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä oppiaineen oppimäärän suoritusvaatimusta.

Sen varmistamiseksi, että huoltajat saavat tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, lukio voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tai vastaavaa sähköistä kuittausta todistukseen tai tiedotteisiin, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen.

Vantaan lukiokoulutus

Ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja ja aineenopettajat seuraavat opiskelijan opintojen etenemistä. Mikäli opiskelijalla on vaikeuksia opintojen etenemisessä, hänelle tulee tarjota ohjausta ja tukea. Huoltajille opiskelijan opintojen edistymisestä tiedotetaan jaksoarviointien välityksellä.

Tikkurilan lukiossa ryhmänohjaaja tiedottaa jaksoittain opinto-ohjaajalle ja vuositasorehtorille ryhmän opintojen etenemisestä.

5.2.5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettujen opintojen vastaavat, ylempää vai alemmaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettujen opintojen tai opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen oppimääränä on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2/SV2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2/SV2#oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2/SV2#oppimäärän opintojaksoista. Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettujen opintojen luetaan hyväksi täysimääräisesti S2/SV2#oppimäärän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2/SV2#opintojen arvosanaksi. S2/SV2-opinnot korvaavat suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus #oppimäärän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen/ruotsin kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärästä, mutta ei molemmista.

Vantaan lukiokoulutus

Rehtori päättää osaamisen tunnustamisesta ja opintojen hyväksilukemisesta opiskelijan esittämän hakemuksen perusteella. Hyväksiluettavia opintoja ovat esimerkiksi vaihto-opiskelun aikana suoritettujen opintojen, korkeakouluopinnot tai muualla suoritettujen lukio-opinnot. Perusopetuksen tai tuva-koulutuksen aikana suoritettujen lukio-opinnot sisällytetään opiskelijan osoittaman todistuksen perusteella osaksi lukio-opintoja. Hyväksiluettavat opinnot voivat olla opintojaksoja tai yksittäisiä opintojakson osia eli moduuleja. Hyväksilukeminen ja osaamisen tunnustaminen tehdään opiskelijan edun mukaisesti. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen mainittujen opintojen tai hyväksiluettavaa osaamista koskevan opintojakson alkamista.

Jos opiskelija vaihtaa oppiaineen oppimäärän tasoja opintojaksojen aikana, niin viimeisin taso määrittää päättötodistukseen tulevan tason. Opiskelijan tulee ilmoittaa oppiaineen oppimäärän tason vaihdosta kirjallisesti.

5.2.6. Laaja-alaisen osaamisen arviointi

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Osa-alueet ovat 1) hyvinvointiosaaminen, 2) vuorovaikutusosaaminen, 3) monitieteinen ja luova osaaminen, 4) yhteiskunnallinen osaaminen, 5) eettisyys ja ympäristöosaaminen sekä 6) globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Lukion opetussuunnitelman perusteissa on kuvattu kaikissa oppiaineissa, miten laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sisältyvät oppiaineen opintoihin. Ne on otettu huomioon myös oppiaineiden tavoitteissa. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellään, miten laaja-alaisen osaamisen tavoitteita ja osa-alueita toteutetaan eri opintojaksoissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

5.3. Oppiaineen oppimäärän arviointi

Kun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvat opinnot tulevat suoritetuiksi, annetaan jokaisen oppiaineen oppimäärästä päättöarviointina arvosana. Opiskelijalle, joka ei ole tullut hyväksytyksi jossakin oppiaineessa tai joka haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, on järjestettävä mahdollisuus suorittaa oppiaineen oppimäärä hyväksytysti tai korottaa arvosanaansa. [Lukiolain] 28 §:ssä tarkoitetut tukitoimet ja 29 §:ssä tarkoitetut opiskelun poikkeavat järjestämistavat voidaan ottaa huomioon opintojakson arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisiin ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemissa pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja,	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimäärästä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

Vantaan lukiokoulutus

Opiskelijan on mahdollista korottaa opintojaksojen keskiarvon perusteella määräytyvää oppiaineen oppimäärän arvosanaa opiskelijan arvioinnista päättävien opettajien ja rehtorin harkinnan perusteella. Oppiaineen oppimäärän arvosanan korottamiseen voidaan opiskelijalta edellyttää tapauskohtaisesti määriteltäviä lisänäyttöjä.

5.4. Lukion oppimäärän suoritus

Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä – – . (Lukiolaki 714/2018, 10 § 3 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, humanistis-yhteiskunnallisia ja uskonnon tai elämäntutkimustiedon opintoja ja taito- ja taideaineiden opintoja (oppiaineryhmät) sekä opinto-ohjausta. – – Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää myös eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). (Lukiolaki 714/2018, 11 § 1 ja 2 mom.)

Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimääriin sisältyy [valtioneuvoston] asetuksen liitteen 1–3 mukaisesti pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja, joita koulutuksen järjestäjän tulee tarjota opiskelijoille. Oppimääriin voi lisäksi sisältyä lukiodiplomeita ja muita valinnaisia opintoja koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 12 §.)

Lukiokoulutuksen oppimäärä tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suoritetuksi, kun oppimäärään kuuluvat opinnot on suoritettu siten kuin 11 §:n 4 momentissa tarkoitetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ottaen lisäksi huomioon mahdollinen 6 §:ssä tarkoitettu erityinen koulutustehtävä tai 18 §:ssä tarkoitettu kokeilulupa. (Lukiolaki 714/2018, 36 § 1 mom.)

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukio-opintojen vähimmäismäärä 150 opintopistettä täyttyy. Lukion oppimäärän tulee sisältää vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muista

kuin pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opinnoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Opiskelijan opiskelu voidaan opiskelijan hakemuksesta tai suostumuksella järjestää osittain toisin kuin [lukio]laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

1. opiskelijalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan lukiokoulutuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
2. lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta;
3. se on perusteltua opiskelijan sairauteen, vammaan tai muuhun terveydentilaan liittyvistä syistä. (Lukiolaki 714/2018, 29 §.)

Jos opiskelijan opiskelu järjestetään toisin kuin lainsäädännön nojalla määrätään, säädetyn opintopisteiden vähimmäismäärän 150 on joka tapauksessa täytyttävä.

5.5. Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvä oikaisuvaatimus

Opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään. Otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi. (Lukiolaki 714/2018, 53 §.)

Lukiokoulutuksen järjestäjän tulee tiedottaa opiskelijoille arvioinnin uusimis- ja oikaisu mahdollisuudesta.

[Lukio]laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

1. opiskelijaksi ottamista
2. 23 §:n 2 momentissa tarkoitettua lisäajan myöntämistä tai 24 §:ssä tarkoitettua opiskeluoikeuden päättymistä
3. suoritettujen opintojen hyväksi lukemista
4. opiskelun poikkeavaa järjestämistä
5. oikeutta saada uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetusta
6. oikeutta saada erityisopetusta. (Lukiolaki 714/2018, 49 §, muutettu lailla 801/2024)

[Lukiolain] 49 §:ssä tarkoitettuun oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. (Lukiolaki 714/2018, 50 §, muutettu lailla 165/2022)

Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 49 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ja aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 53 §:ssä tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. (Lukiolaki 714/2018, 54 § 2 mom.)

Kun opetusta järjestetään ulkomailla, toimivaltainen hallinto-oikeus on Helsingin hallinto-oikeus ja toimivaltainen aluehallintoviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto. (Lukiolaki 714/2018, 55 §.)

5.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. Opiskelijalle, jonka opiskeluoikeus on päättynyt kesken lukiokoulutuksen tai lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisen, annetaan todistus suoritetuista opinnoista. Aineopiskelijalle ja lukion oppimäärän erityisessä tutkinnossa osittain suorittaneelle annetaan todistus suoritetuista oppiaineiden oppimääristä ja muista opinnoista. [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja muista kuin 3 momentissa mainituista todistusten liitteistä. (Lukiolaki 714/2018, 39 §.)

Lukiossa käytetään seuraavia todistuksia:

1. Lukion päättötodistus annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lisäksi päättötodistuksen liitteenä annetaan erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta.
2. Todistus oppimäärän suorittamisesta annetaan, kun opiskelija on suorittanut yhden tai useamman lukion oppiaineen oppimäärän.
3. Todistus lukiosta eroamisesta (erotodistus) annetaan opiskelijalle, joka eroaa lukiosta ennen lukion koko oppimäärän suorittamista.

Lukion todistusten tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut opinnot
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko
- selvitys kielten oppimääristä

S2/SV2 = äidinkieli ja kirjallisuus #oppiaineen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus #oppimäärä

A = perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 alkaneen A-kielen oppimäärä

B1 = perusopetuksessa alkaneen B1-kielen oppimäärä

B2 = perusopetuksessa alkaneen valinnaisen B2-kielen oppimäärä

B3 = lukiossa alkaneen valinnaisen B3-kielen oppimäärä

ÄO/M = äidinkielenomainen oppimäärä toisessa kotimaisessa kielessä (ruotsi/suomi)

- merkintä, että todistus on Opetushallituksen päättämien lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukainen.

Lukion päättötodistukseen merkitään: "Lukion oppimäärä sijoittuu tasolle neljä kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä."

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon arvosana merkitään todistuksissa merkinnällä "uskonto/elämäkatsomustieto" erittelemättä, mihin opetukseen opiskelija on osallistunut.

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus merkitään todistuksessa Äidinkieli ja kirjallisuus #kohtaan.

Lukion päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä sekä kunkin oppiaineen arvosana sanallisesti ja numeroin (esimerkiksi kiitettävä 9) tai merkintä oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu S).

Temaattiset opinnot merkitään suoritusmerkinnällä. Temaattisten opintojen opintojaksojen nimet eritellään liitteeseen.

Päättötodistukseen ja todistukseen oppimäärän suorittamisesta kuuluu myös kohta Lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään päättötodistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset lukio-opintoihin liittyvistä näytöistä, kuten suoritettut lukiodiplomit, suullisen kielitaidon kokeet sekä erittely temaattisista opinnoista ja sellaisista muista lukion oppimäärään kuuluneista opinnoista, jotka eivät sisälly oppiaineiden oppimääriin.

Mikäli opiskelija on opiskellut yli puolet oppiaineen oppimäärän opinnoista muulla kuin koulun varsinaisella opetuskielellä, tulee siitä tehdä merkintä todistuksen lisätietoihin.

Lukion erotodistukseen merkitään oppiaineet, niissä suoritettut opinnot ja opintopistemäärät sekä muut opiskelijan suorittamat lukio-opinnot ja niistä saadut arvosanat joko numeroina tai suoritusmerkintänä (S = suoritettu, H = hylätty).

Lukiossa pidetään opiskelijan opinnoista rekisteriä, josta ilmenevät suoritettut opinnot ja niiden arvosanat.

Lukion koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla.

Todistukseen merkitään opiskelijan suorittamien opintojen määrä opintopisteinä. Kokonaismäärään lasketaan hyläytyjä opintoja vain pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa.

Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

Suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta annettavaan todistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- *todistuksen nimi*
- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä*
- *oppilaitoksen nimi*
- *opiskelijan nimi ja henkilötunnus*
- *kokeessa suoritettu kieli ja sen oppimäärä sekä kokeesta saatu arvosana*
- *paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus*
- *arvosana-asteikko.*

Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään Lisätietoja#kohtaan. Lukiodiplomitodistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- *todistuksen nimi*

- *koulutuksen järjestäjän nimi*
- *opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä*
- *oppilaitoksen nimi*
- *opiskelijan nimi ja henkilötunnus*
- *oppiaine tai vastaava, jonka lukiodiplomitodistuksesta on kyse*
- *arvosana*
- *lukiodiplomiaineessa suoritettujen opintojen opintopisteiden määrä mukaan lukien lukiodiplomiopintojakso*
- *paikkakunta, todistuksen päivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus*
- *arvosana-asteikko.*

5.7. Arviointiin liittyvät paikallisesti päätettävät asiat

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arviointiluvun perusteella keskeiset paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävät asiat ovat seuraavat:

- *opintojaksoittain päätettävät asiat: opintojakson tavoitteet, keskeiset sisällöt, laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden ja osa-alueiden toteutuminen opintojaksossa ja opintojakson arviointi*
- *oppilaitoksen arviointikulttuurin periaatteet ja yhteiset arviointiin liittyvät käytänteet*
- *arvioinnin toteuttaminen ja siihen kuuluvat erilaiset arviointipalautteen antamisen käytänteet*
- *arviointiin liittyvien yhteisten periaatteiden ja käytänteiden toteutumisen seuraaminen*
- *kesken olevan opintojakson merkintätapa ja suorituksen täydentämiskäytännöt*
- *hyväksytyjen ja hylättyjen arvosanojen uusimisen periaatteet ja uusimiskertojen määrä*
- *opinnot, jotka on mahdollista edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti*
- *opintojen mahdollisten etenemistapojen määrittely*
- *todistusten ulkoasu.*

6. Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt

6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Lukion opetus ja muu toiminta järjestetään lukiokoulutusta koskevassa valtioneuvoston asetuksessa (810/2018) määriteltyjen lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden mukaan siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa sivistyneeksi yhteiskunnan jäseneksi, hankkia muuttuvan toimintaympäristön edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä kartuttaa jatkuvan oppimisen taitoja. Tavoitteet korostavat laaja-alaisen yleissivistyksen ja kokonaisuuksien ymmärtämisen merkitystä sekä kannustavat eettisesti vastuulliseen ja aktiiviseen toimijuuteen osana paikallista, kansallista, eurooppalaista ja globaalia yhteisöä.

Lukio-opetus lujittaa opiskelijan identiteettiä ja ohjaa oman ainutlaatuisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuden ymmärtäminen luo edellytyksiä sukupuolittetoiselle opetukselle.

Lukio-opetus vahvistaa opiskelijan ymmärrystä ihmisen toiminnan vaikutuksista ympäristön tilaan ja ohjaa häntä toimimaan kestävästä elämäntavan hyväksi tavoitteellisesti, tietoperustaisesti ja monipuolisessa yhteistyössä. Opetus kannustaa opiskelijaa tunnistamaan ja käsittelemään eettisiä kysymyksiä, ristiriitoja ja jännitteitä monista näkökulmista. Se rohkaisee opiskelijaa vaikuttamaan ja toimimaan nykyistä oikeudenmukaisemman, kestävämmän ja ihmisoikeuksia paremmin kunnioittavan yhteiskunnan ja maailman puolesta.

Lukioaikana opiskelija saa monipuolisia kokemuksia uuden tiedon ja osaamisen rakentamisesta laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittäen. Opiskelija kehittää tiedonhankinta- ja soveltamistaitojaan sekä ongelmanratkaisutaitojaan. Hän saa kokemuksia tutkivasta oppimisesta sekä osallisuudesta tieteen ja tutkimuksen tekoon. Opetus vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa niin, että hän ymmärtää tieteen- ja taiteenaloille ominaista kieltä sekä motivoituu erilaisten tekstien tutkimisesta, tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija tottuu arvioimaan tekstien ja tiedon luotettavuutta. Lukio-opetuksessa arvostetaan ja tuodaan näkyväksi kieliä monipuolisesti. Opiskelija oppii toimimaan sekä molemmilla kotimaisilla kielillä että koko kielivarantoon käyttäen. Opetus ohjaa opiskelijaa syventämään ymmärrystään tieto- ja viestintäteknologiasta sekä käyttämään sitä tarkoituksenmukaisesti, vastuullisesti ja turvallisesti niin itsenäisessä kuin yhteisöllisessä työskentelyssä.

Lukio-opetus rakentaa yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia vahvistamalla vuorovaikutus-, yhteistyö- ja ilmaisutaitoja. Opiskelussa saadaan kokemuksia tavoitteellisesta toiminnasta ja vertaisoppimisesta tiimeissä ja projekteissa. Lukio-opetus kannustaa opiskelijoita eri taiteenaloille ominaiseen ilmaisuun ja toimintaan sekä taide- ja kulttuurielämään osallistumiseen. Fyysinen aktiivisuus ja terveelliset elämäntavat ymmärretään terveyden ja hyvinvoinnin perusedellytyksiksi.

Lukioaikana opiskelijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ja monipuolistuvat. Opiskelija oppii tuntemaan vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan oppijana sekä luottamaan mahdollisuuksiinsa oppia. Opiskelija ymmärtää sitoutumisen merkityksen oppimiselleen, mikä vahvistaa hänen itseohjautuvuuttaan. Lukio-opetus auttaa opiskelijaa tunnistamaan hänelle sopivia opiskelustrategioita ja kehittämään niissä taitavaksi. Lukioaikana opiskelijalle muodostuu vankka jatkuvan ja uudistuvan oppimisen taito ja tahto.

Opetus antaa opiskelijalle koulutusmahdollisuuksista, yhteiskunnasta ja työelämästä tietoja ja kokemuksia, joiden avulla hän osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan, jatkokoulutustaan ja tulevaa työelämää kotimaassa ja kansainvälisesti. Opetus vahvistaa opiskelijoiden yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää osaamistaan sekä tehdä opiskeluaikaisia ja tulevaisuutta koskevia valintoja.

6.2. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Laaja-alaisen osaamisen kokonaisuus on kuvattu alla olevassa kuviossa.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

#LOPS2021

Lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppiaineiden oppimäärät muodostavat lukiokoulutuksessa saavutettavan osaamisen perustan. Lukiokoulutuksen tehtävän mukainen yleissivistys rakentuu oppiaineissa määritellystä tiedonalakohtaisesta osaamisesta, jota laaja-alainen osaaminen tukee ja syventää.

Laaja-alainen osaaminen käsittää opiskelijan hyvään yleissivistykseen ja hyväksi ihmiseksi kasvamiseen, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksiin tarvittavien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostaman kokonaisuuden.

Lukiokoulutuksen arvoperusta, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteisiin pyritään kaikissa lukio-opinnoissa. Kukin oppiaine lähestyy laaja-alaista osaamista oman tiedon- ja tieteenalansa lähtökohdista. Laaja-alainen osaaminen on keskeinen osa sekä oppiainekohtaisia että oppiaineita yhdistäviä opintoja.

Laaja-alaista osaamista kehittävässä opinnoissa opiskelija syventää osaamistaan tarkastelemalla monitahoisia kulttuurisia ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä niiden yhteyksiä ja keskinäisriippuvuuksia. Opiskelija oppii soveltamaan aiemmin oppimaansa sekä hakemaan, tulkitsemaan, arvottamaan, jakamaan ja tuottamaan tietoa eri muodoissa, ympäristöissä ja erilaisissa yhteisöissä sekä erilaisten välineiden avulla. Kehittyvä laaja-alainen osaaminen tukee opiskelijoiden kriittisen ajattelun, yhteistyötaitojen, luovan ongelmanratkaisun, oppimaan oppimisen ja elinikäisen oppimisen taitojen kehittymistä.

Edellä esitetyn kuvion mukaisesti kaikille lukioille yhteisiä laaja-alaisen osaamisen osa-alueita on kuusi. Ne muodostavat toisiaan täydentävän ja yhdistävän kokonaisuuden. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat

- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen

- monitieteinen ja luova osaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Kaikkia osa-alueita opiskeltaessa on tarkoitus, että opiskelija

- havainnoi ja analysoi nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä sekä oppii etsimään hyvän tulevaisuuden rakentamisen elementtejä
- osaa esittää perusteltuja käsityksiä toivottavista muutoksista ja rohkaistuu toimimaan eettisesti kestävien ratkaisujen puolesta sekä oman arjen että yhteiskunnan tasolla
- saa mahdollisuuksia oman mukavuusalueen haastamiseen, osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen sekä ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen.

Laaja-alaista osaamista täydennetään ja konkretisoidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen kohdalla sekä jokaisen opintojakson kuvauksessa. Laaja-alainen osaaminen otetaan huomioon lukion toimintakulttuurissa. Sen toteutusta täydennetään opetussuunnitelmaan sisällytettävissä korkeakouluopintoihin ja työelämään tutustumisen sekä kansainvälisen osaamisen järjestelyjen kuvauksissa. Temaattisten opintojen sisältöjä voidaan valita laaja-alaisen osaamisen osa-alueista.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet ovat seuraavat. Osa-alueet ja niiden tavoitteet etenevät yksilöllisestä näkökulmasta laajempiin yhteyksiin.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa identiteettiään tunnistamalla vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan sekä syventämällä osaamistaan lisääntyvän itsetuntemuksen pohjalta. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan epävarmuuden sietokykyä, sinnikkyyttä ja luottamusta tulevaisuuteen.

Opiskelija ymmärtää terveyden ja terveellisten elämäntapojen merkityksen sekä vaalii fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyään ja hyvinvointiaan. Opiskelija omaksuu hyvinvointiaan tukevia ja iloa tuottavia toimintatapoja sekä tunnistaa niitä edistäviä yhteisöjä. Riittävä fyysinen aktiivisuus, uni, opiskelupäivän aikaiset tauot ja terveellinen ravinto tukevat oppimista sekä opiskelijan jaksamista ja palautumista. Opiskelija vahvistaa myös elämäntapoja, joissa korostuvat itselle merkityksellinen kulttuuri, teknologian vastuullinen käyttö ja eettisyys.

Opiskelija toimii aktiivisesti oman ja toisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden hyväksi. Lukio-opinnot kehittävät opiskelijan valmiuksia tunnistaa myös hyvinvointia ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä, kuten uupumusta, kiusaamista ja häirintää, ja osallistua niiden ehkäisemiseen. Opiskelija saa valmiuksia hakeutua itse tai ohjata muita hakeutumaan palvelujärjestelmien piiriin ongelma- ja poikkeustilanteissa.

Lukio-opinnoissa tutustutaan yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus toimia ja oppia yhdessä sekä löytää tapoja kohdata muuttuvan maailman epävarmuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvän vuorovaikutuksen lähtökohta on myötätunto, joka mahdollistaa merkityksellisyyden kokemisen. Opiskelija saa kokea kuuluvansa lukioyhteisöön, ja hän tulee kuulluksi omana itsenään. Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tunnistamalla, käsittelemällä ja säätelemällä tunteitaan. Hän oppii myös kuuntelemaan, kunnioittamaan ja ennakoimaan toisten tunteita ja näkemyksiä sekä niiden ilmaisuja. Hän oppii käyttämään tunteita voimavarana vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä sekä erilaisissa ympäristöissä. Samalla opiskelijat kehittävät kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan. He ymmärtävät niiden keskeisen merkityksen tiedon tuottamisessa ja tulkinnassa sekä ratkaisujen etsimisessä. Vuorovaikutusosaaminen tukee opiskelijoita heidän asettaessaan tavoitteita opiskelulle ja muulle toiminnalleen.

Lukio-opinnot antavat opiskelijalle valmiuksia rakentavaan vuorovaikutukseen. Hän syventää kykyään käsitellä ristiriitoja ja konflikteja rakentavasti ja myös sovittelun keinoin. Opiskelija saa kokemuksia toiminnasta viestien ja merkitysten välittäjänä myös kieli- ja kulttuurirajoja ylittävässä vuorovaikutuksessa.

Vuorovaikutusosaamisen kehittämisessä pohditaan sananvapauden merkitystä, sen vastuullista käyttöä sekä tiedonkäsityksen ja tiedonvälityksen muuttumista eri näkökulmista. Opiskelija hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen osaaminen tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja ekologisten arvolähtökohtien pohdintaa. Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Samalla hän vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta. Opiskelija tottuu arvioimaan erilaisen tiedon tarpeellisuutta ja merkittävyyttä elämänhallinnan, opiskelun ja työ- ja jatko-opintosuunnitelmien sekä eri yhteisöjensä kannalta. Tätä konkretisoidaan tutustumalla korkeakouluopiskelun ja työssä oppimisen tapoihin rakentaa tietoa ja hyödyntää osaamista. Samalla opiskelija vahvistaa oppimaan oppimisen taitojaan sekä valmiuksiaan jatko-opintoihin ja muita elämänvaiheita varten.

Opiskelijan monilukutaitoa syvennetään tavoitteellisesti. Monilukutaito perustuu laaja-alaiseen käsitykseen tekstistä. Lukio-opinnot vahvistavat opiskelijan uteliaisuutta ja taitoa löytää, tulkita ja tuottaa monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Lukio-opinnoissa pohditaan, miten teknologia ja digitalisaatio tukevat yksilöiden ja yhteisöjen kyvykkyyksiä. Opiskelija tutkii mahdollisuuksia ratkaista monimutkaisia ongelmia.

Opiskelija pohtii tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja, joissa otetaan huomioon ympäristön, talouden, teknologian ja politiikan yhteyksiä, ja oppii tekemään ja arvioimaan vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita yksilön, yhteisöjen ja ekosysteemien näkökulmasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan monimuotoiset osallistumis-, vaikuttamis- ja työkokemukset sekä niiden reflektointi ovat yhteiskunnallisen osaamisen lähtökohtana. Opinnot syventävät opiskelijan ymmärrystä omasta roolistaan, vastuustaan ja mahdollisuuksistaan tukea demokratian monimuotoista toteutumista ympäröivässä yhteiskunnassa ja yhteistyössä muiden kanssa.

Yhteiskunnallinen osaaminen tukee opiskelijaa hänen suuntautuessaan jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaistoimintaan. Yhteiskunnallisen osaamisen myötä opiskelija sisäistää yritteliään ja uudistumishenkisen asenteen eri elämänalueilla. Hän harjaantuu suunnittelemaan tulevaisuuttaan avarakatseisesti sekä rohkaistuu ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia.

Opiskelija oppii ymmärtämään ja arvostamaan demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja rakenteita. Hän ymmärtää, miten yhteinen sosiaalinen pääoma muodostuu ja miten sitä voi kartuttaa. Opiskelija omaksuu aktiivisen kansalaisuuden ja toimijuuden taitoja. Hän motivoituu ottamaan kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja tekemään aloitteita sekä viemään niitä eteenpäin yhteistyössä

paikallisesti ja kansainvälisesti. Opiskelijan oman työn merkitystä hyvän tulevaisuuden rakentamisessa tehdään näkyväksi.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija arvioi ja suunnittelee toimintaansa eettisyyden ja vastuullisuuden lähtökohdista. Hän oppii perusasioita kestävän elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista. Opiskelija ymmärtää, miksi ihmisen toiminta on sovitettava luonnonympäristöjen kantokykyyn sekä rajallisiin luonnonvaroihin ja niiden kestäväan käyttöön. Kokemukset ihmisiin ja luontoon kohdistuvasta huolenpidosta vahvistavat luottamusta siihen, että arkisilla hyvillä teoilla on vaikutusta.

Opiskelija tutustuu tutkimustietoon ja käytäntöihin, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Hän saa mahdollisuuksia havainnoida, suunnitella, tutkia ja arvioida toimintaa, jolla näitä ilmiöitä voidaan muuttaa kestäväan suuntaan. Opiskelija reflektoi havaintojaan yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta pyrkien tunnistamaan rakenteita, jotka mahdollistavat eri yhteisöjen kestäväan toiminnan tai ovat sen esteenä.

Opiskelija ymmärtää perusasiat globalisaatiosta ja siitä, miten se vaikuttaa erilaisissa olosuhteissa elävien ihmisten mahdollisuuksiin noudattaa kestäväa elämäntapaa. Hän tuntee YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteita ja arvioi niissä edistymistä. Opiskelija pohtii ja vahvistaa omaa panostaan ja tarvittavia kumppanuuksia kestäväan tulevaisuuden hyväksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähteaineistoja. Hän saa kokemuksia opiskelusta, yhteistyöstä ja eettisestä toimijuudesta erilaisia kansainvälisyyden toimintamuotoja ja teknologiaympäristöjä hyödyntäen.

Opiskelija oppii tunnistamaan ja reflektoimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opiskelija saa monenlaisia tilaisuuksia tutkia, harjoitella ja kartuttaa maailmankansalaisen taitoja ja etiikkaa YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti. Samalla hän oppii erittelemään kansainvälistymistä ja globalisaatiota ilmiöinä. Opiskelija vahvistaa ihmisoikeuksien tuntemustaan ja toimijuuttaan ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja eettisesti vastuullisten elintapojen edistämiseksi. Hän tunnistaa ja oppii hyödyntämään mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Vantaan lukiokoulutus

Hyvinvointiosaaminen

Vantaan lukioissa ylläpidetään ja kehitetään opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia edistävää turvallista sekä yhteisöllistä ilmapiiriä ja välittämisen kulttuuria. Opiskelija saa tietoa yhteiskunnan hyvinvointipalveluista ja valmiuksia hakea tarvittaessa apua itselleen ja läheisilleen.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä opiskelija saa tukea ja ohjausta monipuolisten ainevalintojen tekemiseksi, esimerkiksi hyvinvointia edistävien taito- ja taideaineiden sisällyttämiseksi opintoihin.

Lukio-opintojen aikana opiskelija saa valmiuksia kokonaisvaltaiseen kasvuun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä ajankohtaisia kysymyksiä ja tulevaisuuteen liittyviä epävarmuuksia eri oppiaineissa. Opiskelija saa valmiuksia ristiriitojen kohtaamiseen ja ratkaisujen kehittämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen kehittyy Vantaan lukioden läsnäolevan ja kohtaamiseen kannustavan toimintakulttuurin kautta. Päivittäisiin rutiineihin kuuluvat tervehtiminen, hyvät käytöstavat sekä toisten kunnioitus. Vantaalla opettaja on läsnä opiskelijan kouluarjessa.

Vuorovaikutus on tapa oppia kaikissa oppiaineissa. Opiskelijaa kannustetaan omien näkemystensä esille tuomiseen ja toisten kuuntelemiseen. Opiskelija saa valmiuksia tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä ymmärtää niiden vaikutuksia vuorovaikutustilanteisiin. Opiskelija oppii toimimaan monikulttuurisessa yhteisössä.

Vuorovaikutusosaamista kehitetään opetuksessa sekä menetelmillä että sisällöillä, ja opiskelijoita otetaan mukaan monenlaiseen päätöksentekoon koulussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoitteena on, että opiskelijasta kasvaa osallistuva, itsenäinen ja monilukutaitoinen kansalainen, joka osaa huolehtia tietoturvastaan sekä ottaa huomioon viestinnän eettiset vastuukysymykset. Digiosaaminen on luonteva osa lukio-opintoja. Lukioaikanaan opiskelija tutustuu erilaisiin digitalisuuden luomiin mahdollisuuksiin ja kehittää omaa digilukutaitoaan.

Osana kunkin oppiaineen opiskelua opiskelija tutustuu eri tieteen- ja taiteenaloille ominaisiin tapoihin käyttää kieltä sekä esittää ja rakentaa todellisuutta. Opiskelijan kehittymistä tekstien tulkitsijana tukevat opiskelussa hyödynnettävät monipuoliset materiaalit. Opiskelija oppii eri tieteenalojen ominaiskieltä eri oppiaineissa, ja kielitietoisuus on läsnä kaikessa opiskelussa. Vantaan lukioissa annetaan eväitä lukuintoon myös vapaa-ajalla.

Korkeakouluopintoihin opiskelija tutustuu erilaisten lukioaikana toteutettavien vierailujen, asiantuntijavierailijoiden ja tutustumisjaksojen kautta. Korkeakoulu yhteistyön kautta opiskelija pääsee laajentamaan osaamistaan.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat ovat aktiivisia omien opintojensa suunnittelijoita ja ottavat vastuuta omista valinnoistaan. Erilaisten lähiympäristöön liittyvien projektien tai tehtävien myötä opiskelijat opettelevat kantamaan sosiaalista vastuuta myös ympäristöstä ja vaikuttamaan elinympäristöönsä liittyviin asioihin. Opiskelijat perehtyvät demokratian toimintaan muun muassa erilaisten vierailukäyntien myötä.

Opiskelijat tutustuvat kansalaisyhteiskunnan periaatteisiin lukioissa järjestettävien vaalien ja keskustelujen kautta. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lukion toiminnan kehittämiseen erilaisissa tilanteissa, ja vaikutuksen tuloksia tehdään näkyväksi. Opiskelijoiden vaikuttamiskanavia ovat esimerkiksi opiskelijakuntatoiminta, lukioden tiimit, työryhmät, nuorisovaltuusto sekä erilaiset järjestöt. Opiskelijat ovat mukana lukion tiimeissä tai muissa kehittämissyryhmissä ja johtoryhmässä siltä osin kuin laki sen mahdollistaa.

Opiskelijat tutustuvat, saavat kokemuksia ja oppivat tuntemaan työ- ja yritys elämän sisältöjä, vaatimuksia ja tarpeita lukioaikana toteutettavan työelämäyhteistyön avulla. Opiskelija omaksuu rohkean ja myönteisen asenteen yrittäjyyteen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kestävän elämäntavan edistäminen on tärkeä osa Vantaan lukioden toimintakulttuuria. Kestävää elämäntapaa tarkastellaan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on mahdollista saavuttaa vain kaikkien näiden näkökulmien yhteensovittamisella.

Lukioaikana opiskelijat saavat valmiuksia pohtia omien valintojensa ja tekojensa merkitystä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Opiskelijoille tarjotaan

mahdollisuuksia osallistua ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvien projektien ja opintojaksojen suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskelijat oppivat näkemään asioiden välisiä yhteyksiä ja hahmottamaan yhä suurempia kokonaisuuksia sekä toimimaan globaalista näkökulmasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vantaan lukiot ovat monikulttuurisia yhteisöjä, joissa opiskelee ja työskentelee monista kieli- ja kulttuuriympäristöistä tulevia ihmisiä. Monikulttuurisuus ja kotikansainvälisyys ovat osa lukioiden toimintaa. Lukiossa opiskelijat saavat valmiuksia kohdata, reflektoida ja vahvistaa tuntemustaan kulttuureista ja erilaisista kulttuuri-identiteeteistä. Tavoitteena on, että opiskelija oppii havaitsemaan ja arvostamaan elinympäristönsä kulttuurista moninaisuutta. Opiskelijat saavat myös tukea oman kulttuuri-identiteettinsä kehittämiseen.

Kokemuksia kansainvälisyydestä opiskelijat saavat erilaisten projektien, hankkeiden, vierailujen ja vaihtojen kautta. Opiskelija oppii myös tunnistamaan kansainvälistymisen mahdollisuudet kotimaassa. Kansainvälisyyskasvatuksen myötä opiskelijat saavat valmiuksia maailmankansalaisuuteen kasvamiseen sekä edellytyksiä eettiseen toimijuuteen monikulttuurisissa ympäristöissä.

7. Oppiaineet

7.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (AI)

Oppiaine ja tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen tehtävänä on kehittää opiskelijoiden kielitaitoa, vuorovaikutustaitoa ja monilukutaitoa. Opiskelu syventää kiinnostusta kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin sekä lisää tietoisuutta omista taidoista viestijänä ja kielenkäyttäjänä. Opiskelu tukee kielitietoisuuden kehittymistä, kulttuurista yleissivistystä sekä oppimista kaikissa oppiaineissa. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat sellaisia tietoja ja taitoja, jotka tukevat jatko-opintoja ja aktiivista kansalaisuutta.

Oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on monitieteinen tieto-, taito- ja kulttuuriaine. Oppiaineessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteiden sekä kulttuurintutkimuksen tarkastelemat ilmiöt. Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu tutustuttaa kulttuuriperintöön ja sen eri muotoihin, sanataiteeseen sekä media- ja viestintäkulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, tekstien tulkintaan, aktiiviseen tiedonhankintaan sekä tiedon kriittiseen käsittelyyn ja eettiseen pohdintaan. Opiskelu kehittää ajattelemisen ja oppimaan oppimisen taitoja, metakielellisiä taitoja ja luovuutta. Tavoitteena on tukea ja kehittää kielitietoisuutta ja monimuotoisten tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja.

Kielitieto integroidaan oppiaineen muihin sisältöihin, ja sen opiskelu kehittää tekstien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Kirjallisuuden opiskelun tavoitteena on sekä kauno- että tietokirjallisuuden ymmärtäminen, elämyksellinen lukeminen sekä tekstien analysoinnin ja tulkinnan taitojen kehittyminen. Kirjallisuuden opiskelu tukee esteettisen ja eettisen pohdinnan kehittymistä ja antaa aineksia luovuuden, vuorovaikutustaitojen ja oman ilmaisun kehittämiseen. Medialukutaidon opiskelu syventää mediatekstien ja -sisältöjen kriittisen lukemisen, tuottamisen ja tulkitsemisen taitoja sekä mediakulttuurin ymmärtämistä ja auttaa omaksumaan aktiivisen ja vastuullisen kansalaisen taitoja.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypillisiä tekstejä ovat fiktiiviset ja asiatekstit, mediatekstit sekä institutionaaliset ja arkikeskustelut.

Äidinkieli ja kirjallisuus on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi kielten roolia oppimisessa. Kielten opiskelu kehittää opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielten ja muiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetuksessa otetaan huomioon Suomen kielellinen moninaisuus, suomen ja ruotsin kielen asema kansalliskielinä sekä saamen kielet maan alkuperäiskansan kielinä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa tehdään yhteistyötä kirjastojen kanssa. Lisäksi hyödynnetään muita vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten teattereita, museoita ja arkistoja sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä kouluyhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijalle riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä. Tekstejä tuotetaan ja tulkitaan sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa toteutetaan oppiaineen tavoitealueiden integraatiota. Eri oppimäärät tekevät yhteistyötä sekä toistensa että muiden oppiaineiden kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen karttuu äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa oppiaineen sisäisinä ja oppiainerajat ylittävänä teemoina ja osaamisalueina. Oppiaine on osa lukion kulttuuri-, media- sekä kansalais- ja demokratiakasvatusta.

Laaja-alaisista osaamisen alueista korostuvat äidinkielessä ja kirjallisuudessa **monitieteinen ja luova osaaminen, vuorovaikutusosaaminen** sekä **yhteiskunnallinen osaaminen**. Opiskelussa opitaan kielen, ilmaisun, tekstien ja vuorovaikutuksen keinoja rakentaa merkityksiä ja yhteyksiä ihmisten välille. Vaikuttamisen, argumentoinnin, omien tekstien tuottamisen sekä vuorovaikutustaitojen kehittyminen tukee aktiivisen kansalaisen ja työelämätaitoja. Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu vahvistaa **eettisyyttä, ympäristöosaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**, jotka otetaan huomioon opiskelun sisältöjen valinnassa. Opiskelu lisää ymmärrystä aikamme ajankohtaisista ympäristöhaasteista sekä antaa valmiuksia kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen. Mediataitojen sekä tiedonhankinta- ja tiedonhallintataitojen opiskelu kytkeytyy kriittiseen ja kulttuuriseen lukutaitoon ja eettisyyteen. Opiskelussa ohjataan kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen sekä identiteettien pohdintaan ja tunnistamiseen. Tavoitteena on ymmärtää omaa identiteettiä suhteessa suomalaiseen, eurooppalaiseen ja globaaliin kulttuuriin.

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelussa saavutettava osaaminen tukee monin eri tavoin opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä. Kielitietoisuuden, vuorovaikutusosaamisen ja monilukutaidon kehittyminen tukee ja vahvistaa opiskelijan identiteettien kehittymistä. Opiskelussa harjaannutaan oman ja toisten osaamisen rakentavaan arviointiin ja reflektointiin. Kulttuurin ja erityisesti kirjallisuuden opiskelun avulla syvennetään käsitystä elämästä, ihmisistä ja maailmasta. Oppiaine antaa välineitä omien ajatusten, tunteiden ja kokemusten kielentämiseen sekä oman elämäntarinan ja vahvuuksien hahmottamiseen. Oppiaine tukee keskeisiä elämänhallinnan taitoja: vuorovaikutus- ja tekstitaitoja sekä taitoa toimia vastuullisesti, eettisesti ja rakentavasti eri tilanteissa.

Osaamisen arviointi

7.1.1. Suomen kieli ja kirjallisuus (AI1)

Oppiaine ja tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta sekä monilukutaitoa, vuorovaikutustaitoja ja mediataitoja. Opiskelu syventää opiskelijan käsitystä kieli- ja kulttuuritietoisuuden, kielitaidon ja vuorovaikutusosaamisen merkityksestä yksilöiden identiteettien ja yhteisöjen rakentumisessa. Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opiskelu kartuttaa monipuolisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia teksti- ja vuorovaikutustaitoja. Opiskelussa tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen ja kirjallisuuden opintoja korkea-asteella.

Suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun kuuluu kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään kahdeksan kokonaisteosta, joista vähintään yksi on tietokirja.

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan*
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.*

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä*
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä*
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoitusperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.*

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista sekä osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja*
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa*
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.*

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille*
- syventää tietojään kielen rakenteista, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.*

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Suomen kielen ja kirjallisuuden opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisen kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteita johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien, erityisesti mediatekstien analysoiminen ja tulkitseminen
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- yleiskielen hallinta
- tiedonhankinnan taidot, lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

- kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- oppiaineeseen kytkeytyvien tiedonalojen kielten ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppiaineen käsitteiden hallinta

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustutaan lukio-opinnoissa tarvittaviin teknisiin ympäristöihin
- harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisissa ryhmissä
- käytetään erilaisia ryhmätyötapoja
- työskennellään myös luokkahuoneen ulkopuolella
- pyritään lisäämään yhteisöllisyyttä opintojen alusta lähtien

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perehdytään äidinkielen ja kirjallisuuden keskeisiin työtapoihin ja opiskeluteknikoihin
- käytetään kirjastoja monipuolisesti ja tutustutaan pääkaupunkiseudun kulttuurilaitostarjontaan
- mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään paikallisia aiheita oppisisällöissä
- käytetään monipuolisia opiskelumenetelmiä ja opetuksen tauottamista hyvinvoinnin lisäämiseksi
- opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa
- jakson aikana syvennetään oppiaineeseen sopivia digitaitoja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan antamalla ja saamalla vertaispalautetta. Yhteistyötaitoja vahvistetaan ryhmätyöskentelyllä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja tulkitsemaan erilaisia monimuotoisia tekstejä. Hän tarkastelee aiheita monista eri näkökulmista. Opiskelija käyttää luovuutta muun muassa kirjoitustehtävien suunnittelussa ja tuottamisessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja identiteetti kehittyvät omien taitojen tunnistamisen ja niiden vahvistamisen myötä. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittyminen edistää tätä prosessia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy eri tekstilajeihin sekä niiden rakenteisiin ja tavoitteisiin. Opintojaksossa painotetaan monimuotoisten tekstikokonaisuuksien ominaisuuksien ja rakenteiden ymmärtämistä, analysointia ja tulkitsemista. Opiskelija harjoittelee kirjoitusprosessia, erilaisten tekstien pohjalta kirjoittamista, kuten referointia ja kommentointia sekä vahvistaa käsitystä itsestään kirjoittajana. Opiskelija oppii hyödyntämään aineistoja omassa teksteissään. Kerrataan kielenhuoltoa.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kieli- ja tekstitietoisuus ja vuorovaikutus, 2 op (ÄI2-3)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii arvostamaan ja hyödyntämään Vantaan monikulttuurisuutta
- opiskelija hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä
- monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsite, tekstilajin käsite
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

- *kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu*

Paikallinen lisäys

- Käytetään oikeakielisyyteen liittyvää tietotekniikkaa, digimateriaaleja, kielenhuollon ohjeistoja ja audiovisuaalisia aineistoja.
- Voidaan tehdä yhteistyötä elokuvatutkimuksen kanssa.
- Monipuoliset opiskelumenetelmät ja tauotus opetuksessa tukevat opiskelijan oppimista.
- Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastaustekstien eroavaisuuden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta. Opintojakson aikana tuetaan sosiaalista vuorovaikutusta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuvat ryhmätyötaitot. Samalla vahvistuvat toisten kuuntelemisen ja omien vahvuuksien tunnistamisen taidot. Jakson aikana opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan ja oppii refleктоimaan omaa toimintaansa erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja harjoittelee tieteenalalle ominaisten tekstien lukemista ja ymmärtämistä. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy kielen ja tekstin käsitteiden tarkasteluun. Opintojaksossa syvennyttään erilaisiin käsityksiin kielestä, kielipolitiikkaan ja kielenohjailun periaatteisiin, monilukutaidon käsitteeseen ja laajaan teksti- ja tekstilajikäsitteeseen.

Opiskelija pohtii omaa viestijäkuvaansa ja kehittää erityisesti ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa käsitellään kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (ÄI4), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee kauno- ja tietokirjallisuuden lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- ymmärtää kirjallisuuden monitulkintaisuutta.

Paikallinen lisäys

- Pyritään hyödyntämään oman lukion ja sen lähiympäristön sekä pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa ja tukemaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi.
- Pyritään tutustumaan verkossa jaettaviin kulttuurisisältöihin ja digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kirjallisuuden tulkinnan erilaisia lähestymistapoja

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytetään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa.
- Opintojaksossa tutustutaan myös kirjallisuuden digitaalisiin muotoihin.
- Monipuoliset opiskelumenetelmät ja tauotus opetuksessa syventävät lukemiseen keskittymistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kirjallisuuden elämyksellisen ja kokemuksellisen lukemisen kautta opiskelija syventää näkemystään omasta identiteetistään, ihmisistä ja maailmasta. Kirjallisuuden monitulkintaisuus lisää kykyä kohdata ristiriitoja. Eettisten ja ajankohtaisten kysymysten käsittely kirjallisuudessa lisää kykyä nähdä moniulotteisesti.

Kirjallisuus auttaa muutosten maailmassa elämisessä ja kehittää ajattelun taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Erilaiset vierailut tiede- ja kulttuurilaitoksissa ja -tapahtumissa vahvistavat opiskelijan identiteettiä kulttuurielämän osana ja lisäävät valmiuksia koulunjälkeiseen elämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemansa kauno- ja tietokirjallisuuden kautta. Kirjojen tematiikan pohjana voi käyttää yhteiskunnallista keskustelua, esimerkiksi Agenda 2030 -ohjelmaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta sekä omaääninen kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy kirjallisuuden lajeihin, lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti. Opiskelija havainnoi tulkintojen ja eläytymisen yksilöllisyyttä ja kaunokirjallisuutta väylänä toisten ihmisten tunteisiin, kokemusmaailmaan ja kulttuureihin.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI5)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (ÄI5), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä, erityisesti mediatekstejä, sekä analysoimaan niiden ilmaisutapoja ja vuorovaikutusta
- perehtyy vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syventää niihin liittyviä tietoja ja taitoja.

Paikallinen lisäys

- Pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun monikulttuurisuutta ja erityisyyttä opintojakson sisällössä ja työtavoissa.
- Opintojaksolla voidaan perehtyä paikalliseen mediaan ja kunnalliseen päätöksentekoon.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja -hallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisällöissä voidaan hyödyntää pääkaupunkiseudun kulttuuritapahtumia, aiheita ja näkökulmia.
- Perehdytään median maailmaan erityisesti kriittisen monilukutaidon kautta.
- Digitaalinen media on osa oppisisältöjä.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa.
- Opintojaksolla käytetään vaihtelevia työtapoja, esimerkiksi väittelyitä ja muita vuorovaikutusharjoituksia tauotuksineen.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään median roolia yhteiskunnan vaikuttajana. Opiskelijan kriittinen medialukutaito kehittyy, ja hän oppii tunnistamaan erilaisia kielellisiä ja audiovisuaalisia vaikuttamisen keinoja. Opiskelijaa rohkaistaan omaksumaan aktiivisen, vastuullisen ja eettisen kansalaisen taitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjaantuu tunnistamaan ja käyttämään monipuolisesti vaikuttamisen keinoja vuorovaikutustilanteissa. Erilaisissa keskusteluharjoituksissa opiskelija harjaantuu eettisten argumentoinnin tapojen ja retoriikan käyttäjänä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija oppii tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä tietoja ideologisista ja eettisistä lähtökohdista. Opintojaksossa käsitellään myös mediaetiikkaa, sananvapautta ja tekijänoikeuksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta (erityisesti kriittinen monilukutaito) ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen (erityisesti tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutus). Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään medialukutaidon kehittämiseen ja vaikuttamisen keinojen opiskeluun. Opiskeltavana ovat myös muun muassa median rooli yhteiskunnan vaikuttajana, sananvapaus, mediaetiikka ja tekijänoikeudet.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (ÄI6-7)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin*
- *syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.*

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä*

- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyy omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi.
- Opiskelija hyödyntää pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä ja peilaa omaa toimintaansa niihin.
- Opiskelijan omille kiinnostuksen kohteille ja vahvuuksille kirjoittajana ja esiintyjänä annetaan tilaa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

Vuorovaikutus 2

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii hakemaan tietoa ja tuottamaan tekstiä erilaisille alustoille.
- Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun mahdollisuuksia tuottaa tekstiä erilaisissa paikoissa.
- Opintojakson aikana on mahdollista tehdä erilaisia rentous- ja vireystilaharjoituksia sekä ottaa liikkuminen ja kehollisuus osaksi viestintää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää ilmaisuaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Hän saa varmuutta erilaisissa viestintätilanteissa toimimiseen ja oppii arvioimaan vuorovaikutusetiikkaa eri viestintäkanavissa. Opiskelijalla on mahdollisuus pohtia omaa esiintymisjännitystään ja saada rohkeutta suullisiin esityksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana. Hän harjaantuu myös palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen sekä vuorovaikutusetiikan pohtimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää moniäänisen tekstin tuottamisen taitojaan, joihin kuuluu aineistojen arvioiminen ja niiden pohjalta kirjoittaminen. Omaäänisyys kehittyy muun muassa sanataideharjoituksin. Opiskelija saa esiintymisrohkeutta ja harjaantuu puheviestinnässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kirjoitusprosessin hallinta ja vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija syventää kirjoitusprosessin hallintaa ja kehittää esiintymistaitoja. Jaksossa harjoitellaan aineistojen valintaa ja käyttöä oman tekstin rakentamisessa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Omaa ilmaisutapaa kehitetään muun muassa sanataideharjoituksin. Opintojakson aikana harjoitellaan myös esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohkeutta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista. Jaksossa opiskellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa ja syvennetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija mahdollisesti maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (ÄI8), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa*
- *ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa*
- *tuntee Suomen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia ja teemoja sekä osaa analysoida niitä osana kulttuurikontekstia.*

Paikallinen lisäys

- Pyritään hyödyntämään oman lukion ja sen lähiympäristön sekä pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa.
- Tuetaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi.
- Pyritään tutustumaan verkossa jaettaviin kulttuurisisältöihin ja digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- *Suomen kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä osana maailmankirjallisuutta*
- *kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti*
- *tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi jakson sisältöjä.
- Opintojaksossa voidaan tarkastella vantaalaisen identiteetin rakentumista esimerkiksi vantaalaisten artistien kappaleiden kautta.
- Jakson aikana tutustutaan kirjallisuuden digitaalisiin muotoihin.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa.
- Opintojaksossa käytetään mahdollisuuksien mukaan hyödyksi opiskelijoiden omia kansainvälisiä yhteyksiä ja vantaalaista monikulttuurisuutta.
- Monipuoliset opiskelumenetelmät ja tauotus tukevat syventymistä kirjallisuuteen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Maailmankirjallisuuden ja suomalaisen kirjallisuuden lukeminen avartaa opiskelijoiden näkemystä kulttuurien yhteyksistä ja monikulttuurisuudesta.

Opiskelija havaitsee kirjallisuutta lukemalla, miten merkitys syntyy erilaisten kerronnan näkökulmien ja erilaisten lukijoiden vuoropuhelussa. Kirjallisuuden lukeminen kontekstissaan lisää opiskelijan ymmärrystä historiallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen olosuhteiden merkityksestä ihmisyyteille ja yksilöille.

Hyvinvointiosaaminen

Lukemisen avulla opiskelija laajentaa näkemystään monenlaisista identiteeteistä. Opiskelijan identiteetti avartuu kirjallisuuden lukemisen avulla. Lukeminen itsessään lisää hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Lukeminen lisää yhteiskunnallista ymmärrystä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa

oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen ja kirjallisuuden lukeminen edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta (erityisesti kyky tarkastella kirjallisuutta osana kontekstia)vuorovaikutusosaaminen (erityisesti tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutus). Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tarkastellaan kaunokirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista. Suomen kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (ÄI9), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *monipuolistaa erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitojaan*
- *kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta*
- *syventää kykyään analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista.*

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

- *opiskelussa ja työelämässä tarvittavat vuorovaikutustaidot, esimerkiksi kokouksiin, neuvotteluihin ja työhaastatteluihin liittyvät vuorovaikutustaidot*
- *oman idean tai näkemyksen vakuuttava esittäminen, argumentoinnin tavat ja retoriset keinot*
- *erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointia sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä*
- *dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka*

- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti ja saa valmiuksia toimia vaativissakin viestinnällisissä tilanteissa. Esiintymisvarmuus paranee ja opiskelija tulee tietoiseksi omista taidoistaan erilaisissa viestinnällisissä rooleissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti ja saa valmiuksia toimia vaativissakin viestinnällisissä tilanteissa. Esiintymisvarmuus paranee ja opiskelija tulee tietoiseksi omista taidoistaan erilaisissa viestinnällisissä rooleissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu Arvioinnissa otetaan huomioon jakson suulliset ja mahdolliset kirjalliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija mahdollisesti maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija syventää jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja. Opiskelija harjoittelee argumentoimista haastavissakin vuorovaikutustilanteissa. Opintojakso antaa valmiudet osallistua toisen asteen Puheviestinnän päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (ÄI10), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan tuottaa asiatyylinen, laajahko teksti aineistoja hyödyntäen
- kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiään.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- kantaa ottavien ja pohtivien tekstien suunnittelu ja tuottaminen
- tiedonhallinnan taidot, lähteiden arviointi, lähdekritiikki, tekijänoikeudet
- kirjoittamisen eri vaiheiden ja ajankäytön hallinnan harjoittelu
- aiheen rajaaminen, näkökulman ja aineistojen valinta, aineistojen käyttötavat tekstissä
- tekstin muokkaaminen ja viimeistely, tekstin omaäänisyys, kielen- ja tekstinhuoltoa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kurssilla tuetaan opiskelijan kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen erilaisten tekstien, tehtävien ja median seuraamisen kautta. Kirjoitelmien avulla on mahdollista ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja syventää keskustelemaa kirjoittamisen taitoa.

Hyvinvointiosaaminen

Kurssilla opiskelija rakentaa identiteettiään kirjoittamalla omaäänistä pohtivaa tekstiä. Kirjoittamalla kehitetään itseilmaisun taitoja sekä ajankäytön hallintaa. Erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla on mahdollista tutustua yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kurssilla vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa tulkitsemalla ja tuottamalla tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Tekstien ja tehtävänantojen avulla tuetaan opiskelijan ajattelun kehittymistä ja vahvistetaan kykyä arvioida tekstien ja tiedon luotettavuutta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään tiedonhallinnan taitoja sekä omaäänisen pohtivan tai kantaaottavan tekstin laatimista ja muokkaamista aineistojen pohjalta. Opintojakson aikana harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita sekä kerrataan kielen- ja tekstinhuoltoa. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden kirjoitustaidon yo-kokeeseen.

Tekstien tulkinta, 2 op (ÄI11)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (ÄI11), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan
- osaa analysoida, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä
- ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa
- osaa esittää ja perustella tulkintansa teksteistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien analyysi ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö
- erilaisia tapoja tulkita tekstejä
- tekstin sijoittaminen tilanne- ja kulttuurikontekstiinsa
- monimuotoisten tekstien tavat rakentaa merkityksiä, esimerkiksi ilmaisutavat ja -muodot sekä rakenteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee olennaista elämänhallinnan taitoa: tekstitaitoa. Opintojakson aikana opiskelijan kyky sinnikkääseen ja tarkoituksenmukaiseen prosessinhallintaan syvenee.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään monimuotoisten asia- ja mediatekstien sekä fiktiivisten tekstien analyysia ja tulkintaa sekä oman perustellun tulkinnan esittämistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Opintojakso valmentaa suomen kielen ja kirjallisuuden lukutaidon yo-kokeeseen.

Verkkokirjoittaminen, 2 op (ÄIS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää käsitystään verkossa viestimisestä.
- Opiskelija kehittyy verkkojulkaisujen lukijana ja tuottajana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Syvennyttään netissä ja muissa sähköisissä välineissä käytettävään kieleen.

- Aiheita ovat mm. blogit, verkossa käytettävä kieli, sosiaaliset median palvelut, kuvien käyttö, linkittäminen, verkkoteksteihin liittyvät oikeudelliset kysymykset ja tekijänoikeudet.
- Opintojaksossa luetaan ja tuotetaan itse tekstejä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää aktiivisen verkko-osallistumisen taitoja ja vahvistaa taitojaan viestijänä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija eettisen viestinnän hallinta kehittyy.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennyttään netissä ja muissa sähköisissä välineissä käytettävään kieleen. Aiheita ovat mm. blogit, verkossa käytettävä kieli, sosiaaliset median palvelut, kuvien käyttö, linkittäminen, verkkoteksteihin liittyvät oikeudelliset kysymykset ja tekijänoikeudet. Opintojaksossa luetaan ja tuotetaan itse tekstejä.

Teatterin erikoiskurssi, 2 op (ÄIS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelijat harjaantuvat katsomaan, analysoimaan ja tulkitsemaan näytelmätekstejä ja teatteriesityksiä.
- Opiskelijat oppivat tunnistamaan teatterin tekemisen tapoja sekä analyysin että oman tekemisen kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana katsottujen ohjelmien ja esitysten perusteella keskustellaan yhdessä.
- Jaksolla kirjoitetaan erilaisia tekstejä (analyysi, arvostelu) opiskelijoiden valinnan mukaan.
- Teatterihistoriaan voidaan perehtyä myös toiminnallisten harjoitusten avulla.
- Tehdään vierailuja ja hankitaan mm. teatterialan ammattilaisia alustamaan eri aiheista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Teatterin historiaan ja tekemisen tapoihin perehtyminen laajentaa opiskelijan tuntemusta kulttuuriperinnöstä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson työtavat lisäävät yhteistyökykyä ja tuovat uusia välineitä moniulotteiseen vuorovaikutukseen.

Hyvinvointiosaaminen

Teatteriharjoitteet auttavat omien vahvuuksien tunnistamisessa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perhedytään teatterin ammatteihin, näytelmien analyysiin ja teatterin historiaan. Jakson aikana katsottujen ohjelmien ja esitysten perusteella keskustellaan ja kirjoitetaan erilaisia tekstejä (analyysi, arvostelu) opiskelijoiden valinnan mukaan. Teatterihistoriaan voidaan perehtyä myös toiminnallisten harjoitusten avulla. Tehdään vierailuja ja hankitaan mm. teatterialan ammattilaisia alustamaan eri aiheista.

Kielenhuolto, 2 op (ÄIS14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on harjannuttaa opiskelija sujuvan asiatyylin kirjoittamiseen ja omien tekstiensä muokkaamiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Jakson aikana opiskelijat kertaavat oikeinkirjoituksen ja kielenhuollon asioita.
- Tehdään harjoituksia ja harjaannutaan oman tekstin muokkaamiseen.
- Jaksolla kerrataan kirjakielen keskeisiä rakenteita ja keskitytään opiskelijan oman tekstin sujuvuuteen, havainnollisuuteen ja virheettömyyteen.
- Opintojaksoa suositellaan ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan vuorovaikutustaitoja erityisesti asiakirjoittamisen ja -tekstien maailmassa. Opiskelija harjaantuu muokkaamaan esimerkiksi omia lukiossa kirjoittamia tekstejä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelijat kertaavat oikeinkirjoituksen ja kielenhuollon asioita. Tehdään harjoituksia ja harjaannutaan oman tekstin muokkaamiseen. Kurssilla kerrataan kirjakielen keskeisiä rakenteita ja keskitytään opiskelijan oman tekstin sujuvuuteen, havainnollisuuteen ja virheettömyyteen. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kurssia suositellaan ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille.

Kirjoittamisen perusteita, 2 op (ÄIS15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kirjoittamisen perustaitoja ja toimia nivelvaiheena lukio-opinnoissa tarvittaviin kirjoittamisen taitoihin.
- Opintojaksolla pyritään siihen, että opiskelija tottuu itse arvioimaan omia tekstejään ja muokkaamaan niitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan oikeinkirjoituksen perusteet ja välimerkkisäännöt sekä muut keskeiset kielen normit.
- Harjoitellaan kirjoitustaidon tekstin aloitusta, lopetusta ja rakennetta.
- Jaksolla kiinnitetään erityistä huomiota tekstin selkeyteen ja havainnollisuuteen.
- Luodaan pohjaa aineistopohjaisen tekstin kirjoittamiselle luku- ja kirjoittamistehtävien avulla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Oman tekstin suunnittelu, muokkaaminen ja kirjoittamisen reflektointi lisäävät ymmärrystä itsestä kehittyvänä kirjoittajana, mikä lisää hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Sanataiteen keinojen käyttäminen kirjoittamisessa monipuolistaa opiskelijan luovaa osaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijan kirjoittamisen perustaitoja ja vahvistaa hänen kirjoittajaidentiteettiään.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tuottamisen vaiheet.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvan tulkinta ja tuottaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi, hyvinvointiosaaminen ja monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kirjoittamisen perustaitoja ja toimia nivelvaiheena lukio-opinnoissa tarvittaviin kirjoittamisen taitoihin. Opintojaksolla pyritään siihen, että opiskelija tottuu itse arvioimaan omia tekstejään ja muokkaamaan niitä.

Opintojaksolla kerrataan oikeinkirjoituksen perusteet ja välimerkkisäännöt sekä muut keskeiset kielen normit. Lisäksi harjoitellaan kirjoitustaidon tekstin aloitusta, lopetusta ja rakennetta. Kiinnitetään erityistä huomiota tekstin selkeyteen ja havainnollisuuteen. Luodaan pohjaa aineistopohjaisen tekstin kirjoittamiselle luku- ja kirjoittamistehtävien avulla. Harjoitellaan pohjatekstien erittelyä. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksoa suositellaan niille ensimmäisen vuoden opiskelijoille, joiden on tarpeen varmentaa oikeinkirjoituksen ja kirjoittamisen taitojaan.

Luova kirjoittaminen 1, 2 op (ÄIS16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii arvostamaan luovaa kirjoittamista tasavertaisena taiteenlajina esimerkiksi musiikin, kuvataiteen ja tanssin rinnalla.
- Hän oppii tuntemaan erityisesti lyhytproosan ja runouden ominaispiirteet ja erottamaan asiatekstien ja fiktiivisten tekstien kielen erot.
- Opintojaksolla pyritään löytämään opiskelijan omat kyvyt ja taidot sekä arvostamaan ja rohkeasti käyttämään niitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan erityisesti fiktiivisen tekstin tuottamista.
- Kirjallisuudenlajeista runo, novelli, kertomus ja satu voivat olla harjoiteltavina tekstilajeina.
- Lisäksi harjoitellaan dialogin kirjoittamista ja tarkastellaan fiktiivisen ja asiatekstin tyylin eroja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskelija vahvistaa osaamistaan kirjoittajana, ja fiktiivisten tekstien tuottamisen kautta hän pääsee tarkastelemaan maailmaa eri näkökulmista. Fiktiivisiä kertojia ja puhujia ja henkilöhahmoja luomalla hän harjoittelee tunne- ja empatiataitoja

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan erilaisia kirjoittajapositioita, mikä auttaa häntä tunnistamaan omia vahvuuksiaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan erityisesti fiktiivisen tekstin tuottamista. Kirjallisuudenlajeista runo, novelli, kertomus ja satu voivat olla harjoiteltavina tekstilajeina. Lisäksi harjoitellaan dialogin kirjoittamista ja tarkastellaan fiktiivisen ja asiatekstin tyylin eroja. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Luova kirjoittaminen 2, 2 op (ÄIS17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- antaa kirjoittajalle uusia ilmaisukeinoja,
- antaa mahdollisuuksia monipuolistaa kirjoittamistaan
- auttaa opiskelijaa laajan fiktiivisen tekstin rakentamisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisenä sisältönä on yksittäisen laajahkon kaunokirjallisen tekstin tekemisen prosessi: opiskelija voi oman valintansa mukaan keskittyä proosaan, draamaan tai lyriikkaan.
- Lisäksi jaksolla tutustutaan omien tekstien julkaisumahdollisuuksiin ja -kanaviin.
- Jaksolle pyritään myös järjestämään kirjailijavierailuja.
- Luetaan muiden kurssilaisten tekstejä ja annetaan niistä palautetta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa omaa tekstiä työstäessään mahdollisuuden kehittää luovuuttaan ja yhdistellä merkityksiä uudennlaisilla tavoilla

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaan antaessaan ja saadessaan palautetta.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija tutustuu itseensä kirjoittaessaan ja lukiessaan toisten tekstejä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson keskeisenä sisältönä on yksittäisen laajahkon kaunokirjallisen tekstin tekemisen prosessi: opiskelija voi oman valintansa mukaan keskittyä proosaan tai lyriikkaan. Lisäksi jaksolla tutustutaan omien tekstien julkaisumahdollisuuksiin ja -kanaviin. Jaksolle pyritään myös järjestämään kirjailijavierailuja.

Opintojakson aikana opiskelija työstää oman valintansa mukaisesti yksittäistä laajahkoa fiktiivistä tekstiä (proosaa, lyriikka tai draamaa). Oman tekstin työstämisen lisäksi luetaan muiden kurssilaisten tekstejä ja annetaan niistä palautetta. Jakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksolle osallistuminen edellyttää Luovan kirjoittamisen jakson (ÄIS14) käymistä. Jaksoa suositellaan kakkos- ja kolmosvuoden opiskelijoille.

Lukion kirjallisuusdiplomi, 2 op (ÄIS18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on laajentaa opiskelijan tietämystä kirjallisuudesta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso suoritetaan itsenäisesti lukemalla 20 teosta ja kirjoittamalla niistä lukupäiväkirja, joka palautetaan Classroomiin kurssin palautuskansioon. Liittymiskoodin ja kirjallisuuden saa äidinkielen ja kirjallisuuden opettajilta, ja opintojakson suorittamisen voi aloittaa milloin vain.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla luetaan kokonaisteoksia antiikin Kreikasta nykypäivään. Opiskelija syventää lukemalla eurooppalaisen ja globaalien kulttuuriperinnön tuntemusta ja tietämystään kulttuurisesta moninaisuudesta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää lukemalla monilukutaitoaan ja ymmärrystään kontekstin vaikutuksesta tekstin tulkintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksosta saa lukiodiplomin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso suoritetaan itsenäisesti lukemalla 20 teosta ja kirjoittamalla niistä lukupäiväkirja, joka palautetaan Classroomiin kurssin palautuskansioon. Liittymiskoodin ja kirjelistan saa äidinkielen ja kirjallisuuden opettajilta, ja opintojakson suorittamisen voi aloittaa milloin vain.

Asiakirjoittaminen, 2 op (ÄIS19)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää opiskelijan tietoja ja taitoja asiakirjoittamisesta.
- Opiskelija tottuu kirjoittamaan sujuvasti asiatyylistä tekstiä ja arvioimaan sitä.
- Opintojakso sopii erityisesti niille, jotka haluavat suorittaa jatko-opintoja yliopistossa ja ammattikorkeakouluissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään asiatyylisen kirjoittamisen perusteisiin.
- Tutkitaan, millaista hyvä asiatyyli on ja mistä se syntyy.
- Opintojaksolla tarkastellaan tyypillisiä työelämän tekstejä, kuten erilaisia raportteja, tiedotteita, muistioita, pöytäkirjoja ja kirjeitä.
- Opintojakson aikana voidaan kirjoittaa lyhyitä asiatyylisiä harjoitustekstejä sekä esim. työhakemus, ansioluettelo, raportti, tiedote, muistio, esseetyyppinen koevastaus ja luentopäiväkirja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutusosaamistaan tuottamalla ja analysoimalla erilaisia tekstejä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso vahvistaa opiskelijan demokratiataitoja. Hän oppii tuottamaan ja analysoimaan vaikuttavia ja tiedottavia tekstejä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla perehdytään asiatyylisen kirjoittamisen perusteisiin. Tutkitaan, millaista hyvä asiatyyli on ja mistä se syntyy. Opintojaksolla tarkastellaan tyypillisiä työelämän tekstejä, kuten erilaisia raportteja, tiedotteita, muistioita, pöytäkirjoja ja kirjeitä. Opintojakson aikana voidaan kirjoittaa lyhyitä asiatyylisiä harjoitustekstejä sekä esim. työhakemus, ansioluettelo, raportti, tiedote, muistio, esseetyyppinen koevastaus ja luentopäiväkirja. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksoa suositellaan suoritettavaksi toisena tai kolmantena opiskeluvuotena

Kirjallisuuspiiri, 2 op (ÄIS20)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää kirjallisuudentuntemustaan, lukea säännöllisesti ja oppia jakamaan kokemuksia kirjallisuudesta.
- Opintojakson tavoitteena on kehittää myös ryhmäoppimistaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lukupiiri on ryhmässä toteutettu oppimisprosessi, jonka aikana opiskelijaryhmä kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan ennalta valitusta kaunokirjallisuudesta.
- Jokainen alustaa vuorollaan luetusta kirjasta.
- Myös teatteri- tai näyttelykäynti sopii kurssin ohjelmaan.
- Jokainen osallistuja laatii suullisen alustuksen yhdestä kirjasta ja osallistuu keskusteluun ja keskusteluharjoituksiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Sosiaaliset taidot ja näkemyksellisyys kehittyvät kirjallisuuskeskustelujen myötä.

Hyvinvointiosaaminen

Laaja lukeminen kehittää sinnikkyyttä ja muutostensitokykyä sekä lisää empatiataitoja ja näkemystä moninaisuudesta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lukupiiri on ryhmässä toteutettu oppimisprosessi, jonka aikana opiskelijaryhmä kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan ennalta valitusta kaunokirjallisuudesta. Jokainen alustaa vuorollaan luetusta kirjasta.

Jakson alussa sovitaan luettavasta kaunokirjallisuudesta. Osallistujien intressejä pyritään sovittamaan yhteen. Luettavia kirjoja on vähintään kymmenen. Opintojakso sisältää vähintään 12 keskustelusesiota, jotka ovat vähintään 75 minuutin pituisia. Opintojakso toteutetaan hajautettuna esimerkiksi neljälle jaksolle. Jokainen osallistuja laatii suullisen alustuksen yhdestä kirjasta ja osallistuu keskusteluun ja keskusteluharjoituksiin. Myös teatteri- tai näyttelykäynti sopii kurssin ohjelmaan.

Väittelyn taito, 2 op (ÄIS21)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Äidinkielen, historian, yhteiskuntaopin, ja filosofian yhteisellä opintojaksolla tavoitteena on . kehittyä taitaviksi neuvottelijoiksi, väittelijöiksi ja ongelmanratkaisijoiksi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana kehitetään vuorovaikutus- ja ilmaisun taitoa. Tunneilla harjoitellaan argumentointia, retoriikan keinoja, useiden näkökulmien hahmottamista sekä tiedonhakua. .

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Rakentavan viestinnän taidot lisääntyvät opintojakson harjoitteiden myötä.

Väittelyt ja ongelmanratkaisutehtävät syventävät sosiaalisia taitoja ja yhteistyökykyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Väittelyt, neuvottelut, keskustelut ja niiden harjoittaminen ovat demokratian ytimessä. Opintojakson harjoitteet lisäävät monialaisesti työelämävalmiuksia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson harjoitukset kehittävät eettistä osaamista ja lisäävät toimintakykyä yhteisön hyväksi.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritustapa: aktiivinen osallistuminen tunneilla. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Äidinkielen, historian, yhteiskuntaopin, ja filosofian yhteisellä opintojaksolla neuvotellaan, väitellään ja ratkaistaan yhdessä ongelmia. Opintojaksolla kehitetään vuorovaikutus- ja ilmaisun taitoa. Tunneilla harjoitellaan argumentointia, retoriikan keinoja, useiden näkökulmien hahmottamista sekä tiedonhakua

Kieli- ja tekstitietoisuus ja kirjoittaminen, 2 op (ÄI2-6)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (ÄI2), Pakollinen
- Kirjoittaminen 1, 1 op (ÄI6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan*
- *syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina*
- *ymmärtää kielen sosiaalisen luonteen ja merkityksen niin yksilön kuin yhteisöjen kannalta.*

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin*
- *syventää taitoaan käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta.*

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii arvostamaan ja hyödyntämään Vantaan monikulttuurisuutta
- opiskelija hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- *erilaiset käsitykset kielestä: kieli rakenteena, merkitysten muodostajana, sosiaalisena ja yhteisöllisenä ilmiönä sekä vallan välineenä*
- *monilukutaidon käsite, laaja tekstikäsitys, tekstilajin käsite*
- *kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet*

Kirjoittaminen 1

- *kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen*
- *tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto*
- *tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia*

Paikallinen lisäys

- Käytetään oikeakielisyteen liittyvää tietotekniikkaa, digimateriaaleja, kielenhuollon ohjeistoja ja audiovisuaalisia aineistoja.
- Voidaan tehdä yhteistyötä elokuvatutkimuksen kanssa.

- Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastaustekstien eroavaisuuden.
- Monipuoliset opiskelumenetelmät ja tauotus opetuksessa tukevat opiskelijan oppimista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja harjoittelee tieteenalalle ominaisten tekstien lukemista ja ymmärtämistä. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa syvennetään ryhmätyötaitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy kielen ja tekstin käsitteiden tarkasteluun. Opintojaksossa syvennyttään erilaisiin käsityksiin kielestä, kielipolitiikkaan ja kielenohjailun periaatteisiin, monilukutaidon käsitteeseen ja laajaan teksti- ja tekstilajikäsitteeseen.

Opiskelija pohtii itseään kirjoittajana ja kehittää ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa käsitellään kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Vuorovaikutus 3-7, 2 op (ÄI3-7)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 1, 1 op (ÄI3), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (ÄI7), Pakollinen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan, syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan sekä oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Paikallinen lisäys

- opiskelija oppii arvostamaan ja hyödyntämään Vantaan monikulttuurisuutta
- Opiskelija kehittyy omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi.
- Opiskelija hyödyntää pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä ja peilaa omaa toimintaansa niihin.

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä sekä ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

Vuorovaikutus 2

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

Paikallinen lisäys

- Monipuoliset opiskelumenetelmät ja tauotus opetuksessa tukevat opiskelijan oppimista.
- Opintojakson aikana on mahdollista tehdä erilaisia rentous- ja vireystilaharjoituksia sekä ottaa liikkuminen ja kehollisuus osaksi viestintää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opintojakson aikana tuetaan sosiaalista vuorovaikutusta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuvat ryhmätyötaidot. Samalla vahvistuvat toisten kuuntelemisen ja omien vahvuuksien tunnistamisen taidot. Jakson aikana opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan ja oppii refleктоimaan omaa toimintaansa erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija pohtii omaa viestijäkuvaansa ja kehittää erityisesti ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa käsitellään kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Opintojakson aikana harjoitellaan myös esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohkeutta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista. Lisäksi harjoitellaan ryhmäkeskustelua ja eettistä dialogia. Jaksossa opiskellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavissa ja syvennetään kykyä analysoida ja arvioida puhuttuja ja audiovisuaalisia tekstejä.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Ylioppilaskokeen vastaustekniikka, 2 op (ÄIS22)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on harjaantua entistä taitavammaksi äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeen tekijäksi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskelijat harjoittelevat äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeen vastaustekniikkaa.
- Kirjoitamme lukutaidon kokeen eripituisia vastauksia ja teemme yhden kokonaisen kirjoitustaidon kokeen vastauksen.
- Opintojaksolla käsitellään muun muassa aineistoviittauksia, havaintojen ja päätelmien tekemistä lukutaidon aineistosta ja kirjoitustaidon vastauksen kappaleittaista rakentamista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tekstien tulkinta ja vastauksen kirjoittaminen harjaannuttavat monialaisesti ajattelun taitoja ja monilukutaitoa.

Hyvinvointiosaaminen

Vastaustekniikan harjoittelemisen ohella oppii tunnistamaan omia vahvuuksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelijat harjoittelevat äidinkielen ja kirjallisuuden ylioppilaskokeen vastaustekniikkaa. Kirjoitamme lukutaidon kokeen eripituisia vastauksia ja teemme yhden kokonaisen kirjoitustaidon kokeen vastauksen. Opintojaksolla käsitellään muun muassa aineistoviittauksia, havaintojen ja päätelmien tekemistä lukutaidon aineistosta ja kirjoitustaidon vastauksen kappaleittaista rakentamista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojaksoa suositellaan toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ÄIS23)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.1.2. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (AI6)

Oppiaine ja tehtävä

Opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei anna riittäviä edellytyksiä suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän opiskeluun. Oppimäärän lähtökohtana on toisen kielen oppijan oppimistilanne: opiskelija oppii suomea suomenkielisessä ympäristössä, ja hänelle kehittyy vähitellen monipuolinen suomen kielen taito aiemmin oppimiensa kielten rinnalle. Oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Suomi toisena

kielenä ja kirjallisuus -opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on syventää opiskelijan monikielisuuden kehittymistä, suomen kielen moniluku- ja vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisuuden ja kulttuurin tuntemusta. Yhteistyössä opiskelijan oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden opetuksen kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentumista kulttuurisesti moninaisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa. Opetus syventää opiskelijan käsitystä kielitaidon, kielitietoisuuden sekä omien kielten ja kulttuurien merkityksestä yksilön identiteetille ja yhteisöille.

Suomen kieli on sekä oppimisen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa. Opetus edistää kielenoppimista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Kielen ja vuorovaikutustaitojen hyvä hallinta on merkityksellistä jatko-opintojen, työelämän ja arjessa selviytymisen kannalta.

Kaikissa moduuleissa kehitetään kirjoitetun kielen hallintaa, monilukutaitoa sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä opitaan analysoimaan ja arvioimaan tekstejä ja vuorovaikutustilanteita kriittisesti osin jo aiemmin hankitun käsitteellisen osaamisen ja analysointitaitojen avulla. Näitä taitoja syvennetään ja laajennetaan kullakin opintojaksolla lukemalla erityisesti pitkiä kaunokirjallisia ja tietotekstejä sekä analysoimalla niitä itsenäisesti ja yhdessä. Pakollisten opintojen aikana luetaan vähintään neljä kokonaisteosta. Opetuksessa ohjataan pohtimaan kieli- ja vuorovaikutustaitojen merkitystä jatko-opintojen kannalta sekä tutustutaan mahdollisuuksiin jatkaa suomen kielen opintoja korkea-asteella.

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kielitietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen esiintymis- ja ryhmäviestintätilanteissa
- osaa arvioida, eritellä ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- ymmärtää yhä käsitteellisempää opetuspuhetta ja muodollisia puhetilanteita, osaa toimia niissä ja hallitsee niihin sopivia viestintä- ja vuorovaikutusstrategioita
- on tietoinen vuorovaikutustilanteiden kulttuurisidonnaisuudesta ja osaa tarkastella ja tulkita erilaisia vuorovaikutustilanteita ja niiden etiikkaa

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että ymmärtää monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, ja hyödyntää sopivia strategioita niiden lukemisessa ja tulkitsemisessa
- kehittää lukemalla sana-, fraasi- ja käsitevarantoaan sekä käsitystään kirjoitetun kielen rakenteista ja osaa arvioida tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, monipuolistaa lukemistoaan ja syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista sekä oppii

lukemaan ja tulkitsemaan myös pitkiä tietotekstejä, kokonaisia kaunokirjallisia teoksia ja tietokirjoja

- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoitusperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää käsitteellisen kielen taitoaan sekä kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ilmaista ja perustella ajatuksiaan, valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon sekä käyttää aiheeseen sopivia kielen rakenteita, sanastoa, fraaseja ja käsitteitä
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisesti sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia

Kielitietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteetille sekä oppii kehittämään kielitaitoaan erilaisissa kielenkäyttöympäristöissä ja -tilanteissa ja käyttämään oppimisessaan koko kielivarantoaan
- syventää tietoaan kielen rakenteista, eri rekistereistä, tyylipiirteistä ja sävyistä sekä niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- ymmärtää kielen oppimisen prosessia sekä oppii tuntemaan ja hyödyntämään itselleen sopivimpia keinoja ja välineitä kielitaitonsa kehittämiseksi

Osaamisen arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettut moduulit luetaan hyväksi täysimääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduuleihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulin arvosanaksi. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -moduulit korvaavat suomen kielen ja kirjallisuuden moduulit siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pakollisten moduulien osalta voidaan edellyttää lisänäyttöjä ja arvosana harkitaan uudelleen niiden yhteydessä.

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijoiden taitojen karttumista. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin

aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja -palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, esimerkiksi kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan siitä yksi arvosana.

Kielitaidon arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä voidaan soveltuvin osin käyttää eurooppalaiseen viitekehykseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa.

Oppimäärän arvioinnissa voi opintojaksojen arvosanojen keskiarvon lisäksi tai korottamiseksi käyttää päättöarvioinnin tukena oppiaineen yleisistä tavoitteista johdettuja arvioinnin kohteita, jotka ovat tavoitealueittain seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

- kuullun ymmärtämisen ja puhumisen taitojen kehittyminen
- vuorovaikutustaitojen hallinta ryhmä- ja esiintymistilanteissa
- vuorovaikutustilanteiden ja -ilmiöiden ymmärtäminen

Tekstien tulkitseminen

- monimuotoisten tekstien ymmärtäminen ja tulkitseminen
- kauno- ja tietokirjallisuuden ymmärtäminen ja tulkitseminen
- tiedon ja tekstien arvioinnin taidot

Tekstien tuottaminen

- tekstilajien tuottaminen, erilaisten ilmaisukeinojen hallinta ja itsensä ilmaiseminen
- tekstien tuottamisen prosessien hallinta
- lähteiden ja aineistojen arviointi ja käyttäminen
- kielen abstraktiotason kehittyminen ja yleiskielen hallinta

Kielitietoisuuden kehittyminen

- tiedonalojen kielten ja kielellisen moninaisuuden ymmärtäminen
- kielitiedon ja oppimäärän käsitteiden hallinta sekä kielen havainnointi ja käyttö tilanteen, tarkoituksen ja tekstilajin mukaisesti

Opintojen päättövaiheessa voidaan puhe- ja vuorovaikutustaitojen arvioinnissa käyttää toisen asteen puheviestintätaitojen koetta (PUHVI-koetta).

Opintojaksot

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen, 2 op (S21), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- oppii havainnoimaan kielen rakenteiden ja ilmausten käyttöä erilaisissa teksteissä ja hyödyntämään sitä omassa kirjoittamisessaan
- oppii käyttämään erilaisia tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää kirjoitusprosessin eri vaiheisiin liittyviä taitojaan.

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan lukio-opinnoissa tarvittaviin teknisiin ympäristöihin.
- Harjoitellaan vuorovaikutusta erilaisissa ryhmissä sekä käytetään erilaisia ryhmätyötapoja ja työskennellään myös luokkahuoneen ulkopuolella.
- Pyritään lisäämään yhteisöllisyyttä opintojen alusta lähtien.
- Vahvistetaan kokemusta vantaalaisen yhteisön jäsenenä.

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- pitkien tekstien lukeminen, mahdollisesti myös muilla opiskelijan osaamilla kielillä: tekstin tavoitteen ja sisällön ymmärtäminen
- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittavat strategiat, abstraktin kielen taito, sana-, fraasi- ja käsitevaranto
- kielen- ja tekstinhuoltoa
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

- Perehdytään suomi toisena kielenä ja kirjallisuuden työtapoihin.
- Käytetään kirjastoja monipuolisesti ja tutustutaan pääkaupunkiseudun kulttuurilaitostarjontaan.
- Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään paikallisia aiheita oppisisällöissä.
- Opintojaksolla keskitytään monimuotoisten tekstien ominaisuuksiin ja rakenteisiin sekä kirjoitusprosessin vaiheisiin ja tekstien pohjalta kirjoittamiseen: referointiin ja kommentointiin.
- Opintojaksossa opiskellaan myös kielen- ja tekstinhuoltoa.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja tulkitsemaan erilaisia digitaalisia journalistisia tekstejä. Hän tarkastelee aiheita monista eri näkökulmista. Opiskelija käyttää luovuutta lyhyen kirjoitustehtävän ja kirjoitelman ideoinnissa, rajaamisessa ja näkökulman valinnassa.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan antamalla ja saamalla vertaispalautetta. Yhteistyötaitoja vahvistetaan pari- ja ryhmätyöskentelyllä.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja identiteetti kehittyvät omien taitojen tunnistamisella ja niiden vahvistamisella. Ymmärrys monikielisyyden ja -kulttuurisuuden rikkaudesta vahvistuu. Vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittyminen edistää tätä prosessia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija tutustuu eri tekstilajeihin sekä niiden rakenteisiin ja tavoitteisiin sekä luettavien tekstien ymmärtämisessä tarvittaviin strategioihin. Opintojaksossa opiskelija osaa tuottaa ja tulkita monimuotoisia tekstejä, niiden rakenteita ja ilmaisutapoja. Opetellaan kirjoitusprosessia, erilaisten tekstien pohjalta kirjoittamista, kuten referointia ja kommentointia sekä vahvistetaan kirjoittajan käsitystä itsestään kirjoittajana. Opiskelija oppii hyödyntämään aineistoja omassa teksteissään. Luetaan kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja. Kerrataan kielenhuoltoa. Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kieli ja vuorovaikutus, 2 op (S22-3)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen
- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan*
- *ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle*
- *oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa*
- *oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.*

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana
- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekulttuurien näkökulmasta
- oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Paikallinen lisäys

- Vantaalla opiskeleva nuori hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden
- Opiskelija oppii arvostamaan ja hyödyntämään monimuotoisuutta.

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet
- eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot
- opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen
- kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot
- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Paikallinen lisäys

- Käytetään oikeakielisyyteen liittyvää tietotekniikkaa, digimateriaaleja, kielenhuollon ohjeistoja, audiovisuaalisia aineistoja.
- Tutustutaan digitaalisiin oman kielitaidon arviointivälineisiin.
- Tarkastellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.
- Voidaan tehdä yhteistyötä elokuvatutkimuksen kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta sekä käyttää hyödykseen erityisen tuen mahdollisuutta. Opintojakson aikana otetaan huomioon sosiaalisen vuorovaikutuksen tukemisen merkitys ja tärkeys.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa korostuvat ryhmätyötaidot. Samalla vahvistuvat toisten kuuntelemisen ja omien vahvuuksien tunnistamisen taidot. Jakson aikana opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan, siihen liittyviä rooleja, sosiaalisia tilanteita ja oppii reflektoidaan omaa toimintaansa erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Opiskelija lisää viestintätarhkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja tuottamaan luovia ja asiatyylisiä tekstejä. Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastaustekstien eroavaisuuden. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kielen eri muotojen hallinta sekä monipuolinen vuorovaikutusosaaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy suomen kielen ominaispiirteisiin ja vertailee aiemmin oppimiaan kieliä koulussa opiskeltaviin kieliin. Opiskelija perehtyy suomen kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Opintojaksossa syvennyttään monilukutaidon käsitteeseen. Opiskelija ymmärtää virallisen ja epävirallisen viestinnän erot. Opiskelija pohtii omaa viestijäkuvaansa ja kehittää erityisesti ryhmäviestintätaitoja. Jaksossa käsitellään kielen ja identiteetin suhdetta sekä kielen tilanteista vaihtelua erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjallisuus, 2 op (S24)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 1, 2 op (S24), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu lukemaan, ymmärtämään ja tulkitsemaan kaunokirjallisia tekstejä*
- *kehittää ymmärrystään kirjallisuuden lajeista ja niiden ominaispiirteistä ja ilmaisukeinoista*
- *kiinnostuu ja oppii nauttimaan kirjallisuudesta*

- oppii perustelemaan tulkintaansa teksteistä sekä suullisesti että kirjallisesti
- kehittää kielellisten rakenteiden ja sanaston hallintaa lukemalla suomenkielistä kaunokirjallisuutta.

Paikallinen lisäys

- Pyritään hyödyntämään oman lukion ja sen lähiympäristön sekä pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa
- Tuetaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi.
- Pyritään tutustumaan verkossa jaettaviin kulttuurisisältöihin jai digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin.

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 1

- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- eläytyvää ja analyttistä kirjoittamista ja keskustelua kirjallisuuden pohjalta
- kielen kuvallisuus ja kulttuurisidonnaisuus, monitulkintaisuus ja kielellä leikkely
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa sekä muissa teksteissä, esimerkiksi teatteriesityksissä, elokuvissa, peleissä tai muissa mediateksteissä
- kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kirjallisuuden elämyksellisen ja kokemuksellisen lukemisen kautta opiskelija syventää näkemystään omasta identiteetistään, ihmisistä ja maailmasta. Kirjallisuuden monitulkintaisuus lisää kykyä kohdata ristiriitoja. Eettisten ja ajankohtaisten kysymysten käsittely kirjallisuudessa lisää kykyä nähdä moniulotteisesti. Kirjallisuudesta keskustelu ja sanataideharjoitusten tekeminen kehittävät kuuntelun ja ilmaisun taitoja ja vahvistavat kykyä tuottaa tekstiä omien havaintojen pohjalta. Kirjallisuus auttaa muutosten maailmassa elämisessä ja kehittää ajattelun taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Erilaiset vierailut tiede- ja kulttuurilaitoksissa ja -tapahtumissa vahvistavat opiskelijan identiteettiä kulttuurielämän osana ja lisäävät valmiuksia koulunjälkeiseen elämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemansa kauno- ja tietokirjallisuuden kautta. Kirjojen tematiikan pohjana voi käyttää yhteiskunnallista keskustelua, esimerkiksi Agenda 2030 -ohjelmaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta sekä omaääninen kirjoittaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, monitieteinen ja luova osaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään kirjallisuuden lajeihin, lukemisen tapoihin ja kertomuksellisuuteen erilaisissa teksteissä. Kirjallisuutta käsitellään analysoiden ja elämyksellisesti. Opintojaksossa havainnoidaan tulkintojen ja eläytymisen yksilöllisyyttä ja kaunokirjallisuutta väylänä toisten ihmisten tunteisiin, kokemusmaailmaan ja kulttuureihin. Opintojaksossa perehdytään kielen kuvallisuuteen ja kulttuurisidonnaisuuteen. Opintojaksossa luetaan kokonainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja itsenäisesti tai yhdessä luettuna.

Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 1, 2 op (S25), Pakollinen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 1

Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

- *syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan*
- *ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana*
- *oppii tarkastelemaan erilaisissa teksteissä käytettäviä vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoja*
- *osaa tarkastella myös kaunokirjallisuutta mielipiteiden ja maailmankuvan muokkaajana*
- *oppii perustelevaan omia mielipiteitään yhä monipuolisemmin kirjoittajana ja puhujana.*

Paikallinen lisäys

- *Pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun monikulttuurisuutta ja erityisyyttä opintojakson sisällössä ja työtavoissa.*
- *Opintojaksolla voidaan perehtyä paikalliseen mediaan ja kunnalliseen päätöksentekoon.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 1

- *vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot, argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot*

- *perustelemisen harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti, lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet*
- *argumentoivan kielenkäytön sanastoon ja rakenteisiin perehtyminen: geneeriset ilmaukset, modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinot*
- *kielellisten keinojen valinta, tekstilaji ja tyyli*
- *yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisällöissä voidaan hyödyntää pääkaupunkiseudun kulttuuritapahtumia, aiheita ja näkökulmia.
- Perehdytään median maailmaan erityisesti kriittisen monilukutaidon kautta.
- Opintojakson luonteeseen sopivat hyvin Learning Cafe -tyyppiset työtavat.
- Opintojaksolla voidaan tehdä yhteistyötä elokuvaopetuksen kanssa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa käsitellään median roolia yhteiskunnan vaikuttajana. Opintojaksossa kehitetään kriittistä medialukutaitoa ja opitaan tunnistamaan erilaisia kielellisiä ja audiovisuaalisia vaikuttamisen keinoja. Opiskelijaa rohkaistaan omaksumaan aktiivisen, vastuullisen ja eettisen kansalaisen taitoja.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa opitaan tunnistamaan ja käyttämään monipuolisesti vaikuttamisen keinoja vuorovaikutustilanteissa. Mm. dialogeissa ja debatteissa on mahdollista harjoitella eettisiä argumentoinnin tapoja ja retoriikkaa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa opitaan tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä tietoja ideologisista ja eettisistä lähtökohdista. Opintojaksossa käsitellään myös mediaetiikkaa, sananvapautta ja tekijänoikeuksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu tekstien tulkinta (erityisesti kriittinen monilukutaito) ja tuottaminen sekä vuorovaikutusosaaminen (erityisesti tavoitteellinen ja eettinen vuorovaikutus). Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään kriittistä lukutaitoa, erityisesti medialukutaitoa. Opiskelija ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana. Opintojaksossa keskitytään vaikuttamisen ja argumentoinnin keinojen opiskeluun. Opiskeltavana ovat myös muun muassa median rooli yhteiskunnan vaikuttajana, sananvapaus, mediaetiikka ja tekijänoikeudet. Perehdytään geneerisiin ilmauksiin ja modaalisuuden ja affektisuuden ilmaisukeinoihin. Luetaan yhteiskunnallisesti merkittävä tai ajankohtainen kokonaisteos. Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjoittaminen ja vuorovaikutus, 2 op (S26-7)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä
- oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja
- lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa
- hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta
- oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyi omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi.
- Opiskelija hyödyntää pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä ja peilaa omaa toimintaansa niihin.
- Opiskelijan omille kiinnostuksen kohteille ja vahvuuksille kirjoittajana ja esiintyjänä annetaan tilaa.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen ja näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot

- *sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys*
- *asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet*

Vuorovaikutus 2

- *kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen*
- *yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa*
- *esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii hakemaan tietoa ja tuottamaan tekstiä erilaisille alustoille.
- Opetuksessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun mahdollisuuksia tuottaa tekstiä erilaisissa paikoissa.
- Opintojakson aikana on mahdollista tehdä erilaisia rentouus ja vireystilaharjoituksia sekä ottaa liikkuminen ja kehollisuus osaksi viestintää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää ilmaisuaan sekä kirjallisesti että suullisesti. Hän saa varmuutta erilaisissa viestintätilanteissa toimimiseen ja oppii arvioimaan vuorovaikutusetiikkaa eri viestintäkanavissa. Opiskelijalla on mahdollisuus pohtia omaa esiintymisjännitystään ja saada rohkeutta suullisiin esityksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana. Hän harjaantuu myös palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen sekä vuorovaikutusetiikan pohtimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää moniäänisen tekstin tuottamisen taitojaan, joihin kuuluu aineistojen arvioiminen ja niiden pohjalta kirjoittaminen. Omaäänisyys kehittyy sanataideharjoituksin. Opiskelija saa esiintymisrohkeutta ja harjaantuu puheviestinnässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kirjoitusprosessin hallinta ja vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi. Opintojakson tekstien arvioinnissa käytetään Ylioppilastutkintolautakunnan arviointikriteerejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija syventää kirjoitusprosessin hallintaa ja kehittää esiintymistaitoja. Jaksossa harjoitellaan aineistojen käyttöä oman tekstin rakentamisessa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opiskelija syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä. Opintojakson aikana harjoitellaan myös esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohkeutta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista. Opintojaksolla tutkitaan sidosteisuutta tekstin eri tasoilla. Opiskelija syventää kuullunymmärtämistaitojaan.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjallisuus 2, 2 op (S28)

Opintojakson moduulit

- Kirjallisuus 2, 2 op (S28), Pakollinen

Tavoitteet

Kirjallisuus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *lisää kaunokirjallisuuden tuntemustaan*
- *kehittää kykyään tarkastella kirjallisuutta sen kulttuurisessa ja historiallisessa syntykontekstissa*
- *ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa*
- *tutustuu suomalaisen kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä osaa arvioida niiden merkitystä.*

Paikallinen lisäys

- *Pyritään hyödyntämään oman lukion ja sen lähiympäristön sekä pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa.*
- *Tuetaan opiskelijoiden kasvamista monipuolisiksi taiteen kuluttajiksi.*
- *Pyritään tutustumaan verkossa jaettaviin kulttuurisisältöihin ja digitaalisuutta hyödyntäviin taiteenlajeihin.*
- *Vantaalaista identiteettiä voidaan vahvistaa esimerkiksi vantaalaisten artistien kappaleiden kautta.*
- *Tauotuksessa voidaan käyttää esimerkiksi ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista edistäviä keskittymisharjoituksia.*

Keskeiset sisällöt

Kirjallisuus 2

- *Suomen kirjallisuuden vaiheet osana maailmankirjallisuutta*
- *eri aikakausien kaunokirjallisuutta ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman näkökulmasta*
- *kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti*
- *merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos*

Paikallinen lisäys

- Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä.
- Voidaan tarkastella vantaalaisen identiteetin rakentumista esimerkiksi vantaalaisten artistien kappaleiden kautta.
- Opintojaksossa käytetään mahdollisuuksien mukaan hyödyksi opiskelijoiden omia kansainvälisiä yhteyksiä ja vantaalaista monikulttuurisuutta.
- Maailmankirjallisuuteen tutustumisen avulla opiskelija laajentaa ja syventää globaalia ajatteluaan ja ymmärtämystään suomalaisen kulttuurin yhteyksistä muihin kulttuureihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Maailmankirjallisuuden ja suomalaisen kirjallisuuden lukeminen avartaa opiskelijoiden näkemystä kulttuurien yhteyksistä ja monikulttuurisuudesta. Kirjallisuuden lukeminen näyttää, miten merkitys syntyy erilaisten kerronnan näkökulmien ja erilaisten lukijoiden vuoropuhelussa. Kirjallisuuden lukeminen kontekstissaan lisää ymmärrystä historiallisten, sosiaalisten ja kulttuuristen olosuhteiden merkityksestä ihmisyyteille ja yksilöille.

Hyvinvointiosaaminen

Lukeminen laajentaa näkemystä monenlaisista identiteeteistä. Opiskelijan identiteetti avartuu kirjallisuuden lukemisen avulla. Lukeminen itsessään lisää hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Lukeminen lisää yhteiskunnallista ymmärrystä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kriittisen ja kulttuurisen lukutaidon, tekstien tuottamisen taitojen, monilukutaidon sekä kielitietoisuuden ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen tukee opiskelua ja oppimista kaikissa oppiaineissa sekä oppiaineiden yhteistyössä. Taitojen kehittyminen (ja kirjallisuuden lukeminen) edellyttää pitkäjänteistä, luovaa, tutkivaa, toiminnallista ja prosessimaista työskentelyä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Pääkaupunkiseudun kulttuuritarjontaa kytketään mahdollisuuksien mukaan osaksi kurssin sisältöjä. Opintojaksossa voidaan tarkastella vantaalaisen identiteetin rakentumista esimerkiksi vantaalaisten artistien kappaleiden kautta. Opintojaksossa käytetään mahdollisuuksien mukaan hyödyksi opiskelijoiden omia kansainvälisiä yhteyksiä ja vantaalaista monikulttuurisuutta. Maailmankirjallisuuteen tutustumisen avulla opiskelija laajentaa ja syventää globaalia ajatteluaan ja ymmärtämystään suomalaisen kulttuurin yhteyksistä muihin kulttuureihin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tarkastellaan kaunokirjallisuutta osana erilaisia konteksteja ja luetaan tekstejä eri näkökulmista. Suomen kirjallisuutta tarkastellaan osana maailmankirjallisuutta. Luetaan merkittävä tai ajankohtainen kaunokirjallinen kokonaisteos. Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Vuorovaikutus 3, 2 op (S29)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 3, 2 op (S29), Valinnainen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää vuorovaikutustaitojaan ja oppii arvioimaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutusosaamisen merkitystä ihmissuhteissa, opiskelussa, työelämässä ja yhteiskunnassa
- kehittää valmiuksiaan ymmärtää ja ratkoa vuorovaikutuksen ongelmia sekä toimia rakentavasti ja eettisesti erilaisissa, haastavissakin vuorovaikutustilanteissa sekä ymmärtää vuorovaikutuksen kulttuurisia piirteitä ja kontekstisidonnaisuutta
- syventää kykyään tarkastella ja analysoida vuorovaikutusta erilaisista näkökulmista
- syventää ymmärrystään kielen tilanteisesta vaihtelusta.

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 3

- kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojen sekä puhumisen ja esiintymisen taitojen monipuolistaminen, kielen rekisterit ja tilanteen edellyttämä kielenkäyttö
- vuorovaikutuksen ja vuorovaikutusosaamisen merkitys jatko-opinnoissa, työelämässä ja yhteiskunnassa, esimerkiksi erilaisissa järjestöissä sekä muissa muodollisissa ja epämuodollisissa yhteisöissä toimiminen
- dialoginen ja rakentava vuorovaikutus, vuorovaikutukseen liittyvä etiikka sekä konfliktit ja ongelmanratkaisu ryhmässä
- vuorovaikutuksen kulttuuristen piirteiden ja erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja -suhteiden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden analysointi
- mahdollisesti osallistuminen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pääsee kokeilemaan ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti ja saa valmiuksia toimia vaativissakin viestinnällisissä tilanteissa. Esiintymisvarmuus paranee ja opiskelija tulee tietoiseksi omista voimavaroistaan erilaisissa viestinnällisissä rooleissa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija syventää ja laajentaa vuorovaikutustaitojaan kohti jatko-opintojen ja työelämän tarpeita. Hän kehittää kulttuurista osaamistaan ja yhteiskunnallisia valmiuksiaan monipuolisissa viestintätilanteissa. Opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa omat vuorovaikutustaitonsa osallistumalla myös Puheviestintätaitojen päättökokeeseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija syventää jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä rakentavaa toimintaa vaativissakin vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan argumentoimista ja tutkitaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Opintojakso antaa valmiudet osallistua toisen asteen Puheviestinnän päättökokeeseen eli PUHVI-kokeeseen.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Kirjoittaminen 2, 2 op (S210)

Opintojakson moduulit

- Kirjoittaminen 2, 2 op (S210), Valinnainen

Tavoitteet

Kirjoittaminen 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen taitoaan ilmaista ja perustella ajatuksiaan kirjoittamalla hyödyntäen muita tekstejä
- kehittää omaäänistä kirjoittamista
- kehittää kirjoittamisen prosessin hallintaansa ja taitoaan muokata tekstiä
- syventää kirjoitetun kielen rakenteiden ja konventioiden tuntemusta
- osaa valita tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivan kielimuodon.

Keskeiset sisällöt

Kirjoittaminen 2

- aineistopohjaisten laajojen tekstien tuottaminen ja lähteiden arviointi
- omaäänisten tekstien tuottaminen
- tekstin- ja kielenhuollon käytänteiden soveltaminen tekstien muokkaamisessa
- luettaville ja kirjoitettaville teksteille tyypillisten kielen rakenteiden, sanaston, fraasien ja käsitteiden käyttöön harjaantuminen
- ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla tuetaan opiskelijan kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla sekä ajankohtaista mediaa seuraamalla. Kirjoitelmien avulla on mahdollista ottaa kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja syventää keskusteltavaa kirjoittamisen taitoa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksolla opiskelija rakentaa identiteettiään kirjoittamalla omaäänistä pohtivaa tekstiä. Kirjoittamalla kehitetään itseilmaisun taitoja sekä ajankäytön hallintaa. Erilaisten tekstien ja tehtävänantojen avulla on mahdollista tutustua yhteiskunnallisiin, kulttuurisiin ja globaaleihin keinoihin, joiden avulla edistetään yhteisöjen ja ekosysteemien hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kurssilla vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa tulkitsemalla ja tuottamalla monenlaisia tekstejä vaativuusastetta, näkökulmia ja konteksteja vaihdellen. Tekstien ja tehtävänantojen avulla tuetaan opiskelijan ajattelun kehittymistä ja vahvistetaan kykyä arvioida tekstien ja tiedon luotettavuutta.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään aineistopohjaisten laajojen tekstien kirjoittamistaitoja ja omaäänisten tekstien tuottamista. Opintojakson aikana harjoitellaan kirjoitusprosessin eri vaiheita sekä kerrataan kielen- ja tekstinhuoltoa. Opintojakso valmentaa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän yo-kokeen kirjoitustaidon osioon. Luetaan ajankohtainen kaunokirjallinen teos tai tietokirja. Numeroarviointi.

Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211)

Opintojakson moduulit

- Tekstien tulkinta 2, 2 op (S211), Valinnainen

Tavoitteet

Tekstien tulkinta 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan*
- *osaa tulkita erilaisia monimuotoisia tekstejä*
- *ymmärtää tekstin tavoitteiden ja kontekstin merkityksen tekstien tulkinnassa.*

Keskeiset sisällöt

Tekstien tulkinta 2

- *monimuotoisten asia- ja mediatekstien ja fiktiivisten tekstien tulkinta*
- *analyysin ja tulkinnan rakentaminen sekä käsitteiden käyttö*
- *runokokoelma tai näytelmäteksti*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee olennaista elämänhallinnan taitoa: tekstitaitoa. Opintojakson aikana opiskelijan kyky sinnikkääseen ja tarkoituksenmukaiseen prosessinhallintaan syvenee.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso syventää monilukutaitoa. Moninaisten tekstien lukeminen edistää opiskelijan tulevaisuuden demokratiataitoja ja kykyä osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun rakentavasti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään monimuotoisten asia- ja mediatekstien sekä fiktiivisten tekstien analyysia ja tulkintaa sekä oman perustellun tulkinnan esittämistä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Opintojakso valmentaa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän yo-kokeen lukutaidon osioon. Luetaan runokokoelma tai näytelmäteksti. Numeroarviointi.

Kielen ja tekstien rakenteita, 2 op (S2S12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso tukee tekstien tuottamisen taitoa keskittymällä erityisesti tekstien rakenteisiin.
- Pyritään eriyttämään opetusta opiskelijoiden yksilöllisen tarpeen mukaan ja tekemään yhteistyötä erityisopettajan kanssa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tuotetaan opiskelijalle tarpeellisia tekstilajeja, joita voivat olla esimerkiksi essee, kommentti, reklamaatio, työhakemus ansioluetteloineen tai novelli-, runo- tai kuva-analyysi .

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja identiteetti kehittyvät omien taitojen tunnistamisen ja niiden vahvistamisen myötä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tekstien piirteiden tunnistaminen ja kirjoittajana kehittyminen edistävät luovaa ja monitieteistä osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakson alussa asetetaan yksilölliset tavoitteet, joiden saavuttamista arvioidaan opintojakson lopussa itsearviointiin ja tehtyjen tehtävien perusteella.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tuotetaan opiskelijalle tarpeellisia tekstilajeja, joita voivat olla esimerkiksi essee, kommentti, reklamaatio, työhakemus ansioluetteloineen tai novelli-, runo- tai kuva-analyysi eli tekstilajeja, joissa opiskelija tarvitsee harjaantumista. Erityistä huomiota kiinnitetään lause- ja virkerakenteisiin, sidosteisuuteen, kappalerakenteisiin sekä tekstikokonaisuuteen. Jaksossa voidaan käydä lävitse tarvittaessa esimerkiksi virkerakenteita ja välimerkkien käyttöä, suomen kielen rektioita, lauseenvastikkeita, vertailurakenteita tai referointitekniikkaa.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (S213)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

Kieli ja kirjoittaminen, 2 op (S22-6)

Opintojakson moduulit

- Kieli- ja tekstitietoisuus, 1 op (S22), Pakollinen
- Kirjoittaminen 1, 1 op (S26), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli- ja tekstitietoisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää kielitietoisuuttaan ja monilukutaitoaan*
- *ymmärtää kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle*
- *oppii hyödyntämään erilaisia kielenkäyttötilanteita ja -ympäristöjä kielitaitonsa kehittämisessä sekä käyttämään koko kielivarantoaan oppimisessa*
- *oppii arvioimaan omaa kielitaitoaan.*

Kirjoittaminen 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kirjoittajana ja syventää kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan*
- *syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä*
- *oppii kirjoittamaan tekstejä myös yhdessä muiden kanssa.*

Paikallinen lisäys

- Vantaalla opiskeleva nuori hahmottaa alueen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden
- Opiskelija oppii arvostamaan ja hyödyntämään monimuotoisuutta.
- Opiskelija hyödyntää pääkaupunkiseudun erilaisia viestintäympäristöjä ja peilaa omaa toimintaansa niihin.
- Opiskelijan omille kiinnostuksen kohteille ja vahuuksille kirjoittajana ja kielenkäyttäjänä annetaan tilaa.

Keskeiset sisällöt

Kieli- ja tekstitietoisuus

- suomen kielen ominaispiirteet, vertailu opiskelijan aiemmin oppimiin ja koulussa opiskeltaviin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, monikielisyys, kielellinen repertuaari, monilukutaidon käsite, erilaiset tekstit ja niissä vakiintuneet ilmaisukeinot, esimerkiksi kirjoitetun kielen rakenteet
- eri kielimuodot: puhekielen ja yleiskielen sekä epävirallisen ja virallisen viestinnän erot, abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön erot
- opetuspuheen, muodollisen puheen ja luetun ymmärtämisessä tarvittavat strategiat

Kirjoittaminen 1

- kirjoittaminen prosessina: aiheen ja aineiston valinta ja ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien jakaminen ja vertaisarvioinnin taidot
- sidosteisuus tekstin eri tasoilla, esimerkiksi tekstin kokonaisrakenne, kappaleet, virke, sanajärjestys
- asiatyylille ominaisten kielellisten rakenteiden hallinta, esimerkiksi infiniittiset rakenteet, yhdyslauseet, viittaussuhteet

Paikallinen lisäys

- Käytetään oikeakielisyyteen liittyvää tietotekniikkaa, digimateriaaleja, kielenhuollon ohjeistoja, audiovisuaalisia aineistoja.
- Tarkastellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.
- Tutustutaan digitaalisiin oman kielitaidon arviointivälineisiin
- Opiskelija oppii hakemaan tietoa ja tuottamaan tekstiä erilaisille alustoille.
- Voidaan tehdä yhteistyötä elokuvatutkimuksen kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija syventää moniäänisen tekstin tuottamisen taitojaan, joihin kuuluu aineistojen arvioiminen ja niiden pohjalta kirjoittaminen. Omaäänisyys kehittyy sanataideharjoituksin. Opintojaksossa käsitellään monialaisia oppisisältöjä ja painotetaan lähdekriittisyyttä. Opiskelija oppii analysoimaan erilaisia lähteitä ja tuottamaan luovia ja asiatyylisiä tekstejä. Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden vaatimien vastauksien eroavaisuuden. Opiskelija syventää käsitystään kontekstin ja tekstilajien merkityksestä tekstin ymmärtämiseen ja tulkintaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjaantuu palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana keskitytään omien vahvuuksien tunnistamiseen ja oman työskentelyn tavoitteiden asettamiseen. Opiskelija ottaa vastuun työskentelyn etenemisestä ja aikataulutuksesta sekä käyttää hyödykseen erityisen tuen mahdollisuutta. Opiskelija harjaantuu palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu kielen eri muotojen hallinta sekä

kirjoitustaitojen syventäminen.. Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija perehtyy suomen kielen ominaispiirteisiin ja vertailee aiemmin oppimiaan kieliä koulussa opiskeltaviin kieliin. Opiskelija perehtyy suomen kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Opintojaksossa syvennyttään monilukutaidon käsitteeseen. Opiskelija ymmärtää virallisen ja epävirallisen viestinnän erot. Jaksossa harjoitellaan aineistojen käyttöä oman tekstin rakentamisessa sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opiskelija syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin sekä oppii laatimaan ja muokkaamaan laajahkoja asiatekstejä.

Numeroarviointi.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Suomen kielen haastepassi, 2 op (S2S14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kasvattaa opiskelijan sanavarastoa ja käsitystä suomen kielen rakenteista
- vahvistaa suomen kielen osaamista lukiossa vaadittavalle taitotasolle
- kehittää kielellistä ilmaisua erilaisissa tekstilajeissa
- rohkaista suomen kielen käyttöön myös vapaa-ajalla
- lisätä tietoutta suomen kielen vaihtelusta erilaisissa tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Haastepassi sisältää eritasoisia puhumisen, kuuntelemisen ja kirjoittamisen tehtäviä, jotka liittyvät erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Haastepassin tavoitteena on kehittää opiskelijan suomen kielen osaamista erilaisissa kielenkäyttötilanteissa koulussa ja vapaa-ajalla. Haastepassi sisältää eritasoisia puhumisen, kuuntelemisen ja kirjoittamisen tehtäviä, joista valitaan omalle taitotasolle sopivat. Opintojaksoon kuuluu säännöllisiä tapaamisia ohjaavan opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Tehtäviä tehdään myös itsenäisesti vapaa-ajalla.

Opintojaksoa suositellaan erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijoille.

Vuorovaikutus, 2 op (ÄI23-27)

Opintojakson moduulit

- Vuorovaikutus 1, 1 op (S23), Pakollinen
- Vuorovaikutus 2, 1 op (S27), Pakollinen

Tavoitteet

Vuorovaikutus 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitojaan kuuntelijana, puhujana, lukijana ja kirjoittajana
- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- oppii tarkastelemaan vuorovaikutusta ja vuorovaikutustaitoja erilaisten kontekstien, vuorovaikutussuhteiden ja puhekuulttuurien näkökulmasta
- oppii havainnoimaan ja ymmärtämään ryhmäviestinnän ilmiöitä.

Vuorovaikutus 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kuullun ymmärtämisen, kuuntelemisen, vuorovaikutuksen sekä suullisen viestinnän strategioita ja taitoja
- lisää viestintärohkeuttaan ja kehittää esiintymistaitojaan niin, että pystyy hyödyntämään omia vahvuuksiaan erilaisissa kielenkäyttötilanteissa
- hahmottaa puheen toimintana, jossa jokainen vuoro sekä tulkitsee että rakentaa tilannetta
- oppii tarkastelemaan kielen merkitystä ja vaihtelua vuorovaikutustilanteissa.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kehittyä omaääniseksi, rohkeaksi ja eettisesti toimivaksi viestijäksi.

Keskeiset sisällöt

Vuorovaikutus 1

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, viestintärohkeus sekä harjaantuminen kuuntelemaan, tavoitteelliseen ja monipuoliseen vuorovaikutukseen
- kuullun ymmärtämisen ja keskusteluun osallistumisen strategiat ja institutionaalisen vuorovaikutuksen kielelliset keinot
- tekstien kirjoittaminen osana suullisia vuorovaikutustilanteita: esimerkiksi yhteisten projektien suunnitelmat, muistiinpanot monimediaisista teksteistä
- verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä
- ryhmäviestinnän ilmiöt, kuten roolit, jännitteet ja koheesio

Vuorovaikutus 2

- kuullunymmärtämis- ja kuuntelustrategiat ja -taidot, vuorovaikutustilanteiden havainnoiminen
- yksilön kielellinen repertuaari, kielenkäyttötilanteiden ja kielen vaihtelu sekä puheen kielellisiä keinoja ja retoriikkaa
- esiintymistaidot: puheenvuoron rakentaminen, kohdentaminen, havainnollinen esittäminen

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana on mahdollista tehdä erilaisia rentouus ja vireystilaharjoituksia sekä ottaa liikkuminen ja kehollisuus osaksi viestintää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää ilmaisuaan suullisesti. Hän saa varmuutta erilaisissa viestintätilanteissa toimimiseen ja oppii arvioimaan vuorovaikutusetiikkaa eri viestintäkanavissa. Opiskelijalla on mahdollisuus pohtia omaa esiintymisjännitystään ja saada rohkeutta suullisiin esityksiin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana. Hän harjaantuu myös palautteen saamiseen ja vastaanottamiseen sekä vuorovaikutusetiikan pohtimiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija saa esiintymisrohkeutta ja harjaantuu puheviestinnässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, joissa korostuu vuorovaikutustaitojen syventäminen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana harjoitellaan esiintymistaitoja, pohditaan esiintymisrohkeutta sekä harjoitellaan puheenvuoron rakentamista sekä syvennetään eettisen dialogin taitoja. Opiskelija syventää kuullunymmärtämistaitojaan.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

7.2. Biologia (BI)

Oppiaine ja tehtävä

Biologia on luonnontiede, joka tutkii elämään liittyviä ilmiöitä molekyyli- ja solutasolta biosfääriin. Biologian opetuksen tarkoituksena on herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin ja tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus vahvistaa opiskelijan käsitystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Luonnontieteellinen maailmankuva perustuu tieteelliseen tutkimukseen ja auttaa siten opiskelijaa tarkastelemaan maailmaa tietoperustaisesti. Biologian opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään elollisen luonnon rakennetta, toimintaa ja vuorovaikutussuhteita sekä evoluution merkityksen eliökunnan kehittämisessä.

Biologian oppiaine antaa opiskelijalle valmiuksia arkielämään, työelämään ja jatko-opintoihin. Biologian opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva siitä, että biotieteet ovat nopeasti kehittyviä tieteenaloja, joiden sovelluksia hyödynnetään monin tavoin esimerkiksi lääketieteissä, teollisuudessa sekä maa- ja metsätaloudessa. Biologian opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään biotieteiden tarjoamia mahdollisuuksia edistää ihmiskunnan, muun eliökunnan ja elinympäristöjen hyvinvointia.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin ja kokeellisuuteen perustuva tiedonhankinta, tutkimuksellisuus sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tehdään laborointeja ja työskennellään myös digitaalisissa ja koulun ulkopuolisissa opiskeluympäristöissä. Opiskelun edetessä kokeellisen työskentelyn taidot monipuolistuvat ja syvenyvät. Opetuksessa tehdään monipuolisesti yhteistyötä muiden oppiaineiden kanssa. Biologian opetukseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti maantieteessä, kemiassa, fysiikassa, psykologiassa ja terveystiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla.

Laaja-alainen osaaminen

Biologian opetuksen perustana on luonnon monimuotoisuuden ja sen kehittymisen ymmärtäminen. Opetuksessa keskeinen teema on kestävänsä tulevaisuuden rakentaminen. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä biologian tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

*Biologian opetus vahvistaa luontevasti opiskelijan **hyvinvointiosaamista**. Opetus lisää opiskelijan ymmärrystä monimuotoisen, puhtaan ja terveellisen ympäristön merkityksestä ihmisen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Biologiassa korostuvat yksilöiden erilaisuus ja monimuotoisuus sekä niiden biologinen tausta, mikä antaa opiskelijalle työkaluja moninaisuuden ymmärtämiseen. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteidensa asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.*

***Vuorovaikutusosaamisen** osalta opiskelija oppii biologian oppiaineessa argumentoimaan ja arvioimaan omia ja muiden näkökulmia biologisen tiedon avulla. Opetusta annetaan erilaisissa oppimisympäristöissä ja monipuolisilla työmenetelmillä, mikä kehittää opiskelijan sosiaalisia ja vuorovaikutuksellisia valmiuksia.*

*Biologian opetus ohjaa opiskelijaa luonnontieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan ja tietojen kriittiseen analyysiin tukien näin **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Opetuksessa perehdytään biologian ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Biologian opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä monitieteiseen ja luovaan työskentelyyn vaihtelevissa oppimisympäristöissä.*

***Yhteiskunnallisen osaamisen** osalta biologian opetuksessa annetaan opiskelijalle valmiuksia työskennellä yhteiskunnan kannalta tärkeillä aloilla, kuten terveydenhuollossa, ympäristöalalla sekä maa- ja metsätaloudessa. Biotieteet ovat nopeasti kehittyvä kansainvälinen ala, jonka sovelluksia hyödynnetään yhteiskunnassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.*

Biologian opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään elämäntapaan ja globaalin vastuun ottamiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä vahvistaen näin opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Biologian opetus kehittää opiskelijan **ympäristöosaamista** ja halua vaalia luonnon monimuotoisuutta. Siinä korostuu ymmärrys luonnon ainutlaatuisuudesta ja itseisarvosta. Opetuksessa käsitellään biologisten sovellusten ja ekosysteemipalveluiden mahdollisuuksia kestäväen tulevaisuuden kannalta. Opetus auttaa opiskelijaa tekemään kestäviä valintoja arkielämässä sekä soveltamaan biologista tietoa **eettisyyttä** vaativissa pohdinnoissa.

Tavoitteet

Biologian opetuksessa edistetään opiskelijan kykyä tarkastella ilmiöitä biotieteiden näkökulmasta sekä vahvistetaan ja syvennetään biologian tietoja, taitoja ja osaamista monipuolisesti. Tavoitteet liittyvät biologiseen tarkastelutapaan, biologian ilmiöihin ja prosesseihin sekä biologisiin taitoihin ja niiden soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Biologinen tarkastelutapa

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää biologian keskeisiä käsitteitä täsmällisesti ja oikeissa yhteyksissä
- osaa havainnollistaa biologialle ominaisia ilmiöitä lajiesimerkkien avulla
- ymmärtää, että biologinen tieto perustuu tutkimukseen ja että Suomessa tehdään merkittävää alan tutkimusta
- ymmärtää biologisen tiedon ja siihen perustuvien sovellusten merkityksen innovaatioissa sekä erilaisten ongelmien ratkaisuisissa
- saa kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta biologiaa ja sen opiskelua kohtaan.

Biologiset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eliöiden perusrakenteita ja toimintoja
- ymmärtää biologisia syy-seuraussuhteita molekyyalitasolta biosfääriin
- ymmärtää evoluution merkityksen
- tuntee biologiseen tietoon perustuvia sovelluksia.

Biologiset taidot ja niiden soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- suunnittelee ja toteuttaa yksin tai ryhmässä kokeellista työskentelyä monipuolisissa oppimisympäristöissä, kuten maastossa, laboratoriossa ja virtuaalisissa ympäristöissä
- saa mahdollisuuden perehtyä biologian sovelluksiin vierailun, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- käyttää ja arvioi kriittisesti biologisia tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä biologialle ominaisella tavalla
- ymmärtää eliökunnan monimuotoisuuden säilyttämisen merkityksen, tiedostaa kestäväen kehityksen välttämättömyyden sekä rohkaistuu toimimaan myönteisten ratkaisujen puolesta.

Osaamisen arviointi

Biologiassa arvioidaan oppiaineen tavoitteiden saavuttamista moduulikohtaisia tavoitteita ja sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoisiksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisen ja menetelmällisen osaamisen havainnointiin.

Arvioinnissa keskeisiä kohteita ovat opiskelijan tiedot ja taidot, kuten biologian peruskäsitteiden hallinta sekä ajattelu-, argumentointi- ja tutkimustaidot. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää biologista tietoa erilaisissa tilanteissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota luonnontieteellisten lainalaisuuksien sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämiseen, vuorovaikutussuhteiden merkityksen oivaltamiseen sekä kokonaisuuksien hahmottamiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan taito arvioida tietoa kriittisesti.

Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kokeellisilla työskentelyillä maastossa tai laboratorioissa sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Elämä ja evoluutio, 2 op (BI1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulissa perehdytään elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin.
- Keskeinen näkökulma moduulissa on evoluutio ja sen merkityksen ymmärtäminen.
- Moduulissa tutustutaan biologiseen tapaan hankkia ja kuvata tietoa sekä biologiaan osana luonnontieteitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduulissa tarkastellaan biologiaa tieteenä, elämän tunnuspiirteitä ja organisaatiotasoja.
- Tutustutaan biologian tieteenaloihin ja tutkimusmenetelmiin.
- Evoluutiossa selvitetään solujen syntyä ja kehittymistä, eliöiden lajiutumista ja avainsopeumia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Moduuli rakentaa pohjaa luonnontieteellisen tiedon ymmärtämiselle. Monitieteellistä ja luovaa osaamista voidaan vahvistaa myös tarkastelemalla tieteellisen tutkimuksen prosessia. Näin havainnollistetaan biologian eri tieteenalojen merkitystä ja vahvistetaan ajatusta tutkimusmenetelmistä osana luonnontieteitä. Luovan ajattelun kehittymistä vahvistetaan tutkimalla kokeellisesti biologisia ilmiöitä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Moduulissa korostuu myös biologian yhteiskunnallinen merkitys eri tieteenalojen, työelämän ja innovaatioiden kautta, mikä innostaa opiskelijaa biologian opiskeluun.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulissa tutustutaan elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Opiskelija perehtyy evoluution pääkohtiin ja keskeisimpiin mekanismeihin sekä eliökunnan rakenteeseen. Moduulissa harjoitellaan biologialle tyypillistä tapaa tiedon hankkimiseen.

Keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti. Arviointi suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, siten että se tukee ja ohjaa heitä oppimisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa. Sovitut kriteerit tulevat opiskelijan nähtäväksi.

Arvioinnin monipuolisuus on tärkeää koko moduulin ajan. Sen perustana käytetään kurssikokeen ohella esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointia, suullisia esityksiä, sähköisiä testejä ja pelejä. Opiskelija saa näistä oppimisen etenemistä tukevaa ja ohjaavaa palautetta.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla. Tämän moduulin yhteydessä arvioidaan osana muuta moduulisuoritusta laaja-alaisesta osaamisesta *monitieteisyys ja luova osaaminen* sekä *yhteiskunnallinen osaaminen*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa tutustutaan elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin. Opiskelija perehtyy evoluution pääkohtiin ja sen keskeisimpiin mekanismeihin sekä eliökunnan rakenteeseen. Moduulissa harjoitellaan biologialle tyypillistä tapaa tiedon hankkimiseen. Kustannuksia voi tulla esim. mahdollisesta Luomus-museokäynnistä. Numeroarviointi.

Ekologian perusteet, 1 op (BI2)

Opintojakson moduulit

- Ekologian perusteet, 1 op (BI2), Pakollinen

Tavoitteet

Ekologian perusteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa selittää ja arvioida abioottisten ja bioottisten ympäristötekijöiden vaikutuksen eliöiden sopeutumiseen ja levinneisyyteen*
- *osaa selittää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakennetta ja toimintaa sekä kuvata niitä esimerkkien avulla*
- *osaa kuvata luonnon monimuotoisuutta ja perustella sen merkityksen.*

Paikallinen lisäys

- Moduulissa tarkastellaan ekologian perusteita ja elämän monimuotoisuutta.

Keskeiset sisällöt

Ekologian perusteet

Ekologian perusteet

- *ekosysteemien rakenne ja dynaamisuus*
- *hiilen, typen ja fosforin kierto ja energian virtaus ekosysteemissä*
- *populaatioiden ominaisuudet*
- *sopeutuminen, ekolokerot ja levinneisyys*
- *lajien väliset suhteet*

Luonnon monimuotoisuus

- *lajin sisäinen monimuotoisuus, lajien monimuotoisuus, ekosysteemien monimuotoisuus*
- *monimuotoisuuden merkitys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettisyyden ja ympäristöosaamisen lähtökohtana on vahva luontosuhde. Sitä voidaan vahvistaa mm. retkeilemällä lähialueilla tai museovierailuilla, jolloin tieto ankkuroituu opittuun omien havaintojen ja kokemusten kautta.

Ekologian perusteiden ymmärrys on välttämätöntä, jotta opiskelija voi hahmottaa aikamme ongelmia ja toimia kestävän tulevaisuuden edistämiseksi.

Hyvinvointiosaaminen

Ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi vahvistuu puhtaan, terveellisen ja monimuotoisen ympäristön merkityksen ymmärtämisestä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulissa tarkastellaan ekologian perusteita populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien tasolla. Keskeistä on ymmärtää elämän monimuotoisuuden kokonaisuutta. Moduulin arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa sekä erilaiset oppijat huomioivaa.

Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon jakson tehtävät ja muut suoritukset sekä opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely. Itse- ja vertaisarviointia voidaan käyttää myös.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat *hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaaminen* sekä *monitieteinen ja luova osaaminen*. Ne tulevat esille sekä opintojakson sisältöalueissa että työskentelytavoissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa tarkastellaan ekologian perusteita populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien tasolla sekä elämän monimuotoisuutta. Numeroarviointi.

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3)

Opintojakson moduulit

- Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin, 1 op (BI3), Pakollinen

Tavoitteet

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee menetelmiä, joilla voidaan tutkia ja seurata ympäristön tilaa sekä tunnistaa ympäristöongelmia
- osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä
- osaa esittää perustellen ympäristöongelmien ratkaisukeinoja ja tunnistaa ympäristön tilassa tapahtuvia positiivisia kehityssuuntia
- osaa arvioida ja perustella omaa toimintaansa ekologisen kestävyuden kannalta
- osaa hankkia, analysoida, tulkita ja esittää ekologista tutkimusaineistoa.

Paikallinen lisäys

- Moduulin keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa.
- Moduulissa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa.

Keskeiset sisällöt

Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin

Ihmisen aiheuttamat ekosysteemien muutokset ja ympäristöongelmien ratkaisukeinoja

- ilmastonmuutoksen vaikutukset ekosysteemeihin
- happamoituminen
- rehevöityminen
- vierasaineiden vaikutukset ravintoketjuissa
- ihmisen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

Kestävää tulevaisuutta kohti

- ekosysteemipalveluiden merkitys ja ekologisesti kestävä kehitys
- toiminta kestävästä elämäntavan edistämiseksi ja ympäristön tilaan vaikuttaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Moduulin teemat sopivat hyvin argumentointiharjoituksiin, vastamainosten tai mielipidekirjoitusten laatimiseen sekä muihin vaikuttamisen keinoin perehtymiseen. Kurssilla voidaan työskennellä pareittain ja pienryhmissä esimerkiksi tutkimusprojektien yhteydessä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulin keskeisinä teemoina ovat ympäristöongelmat Suomessa ja muualla maailmassa sekä niiden ratkaisukeinot. Moduulin teemat liittyvät läheisesti moduulissa B12 käsiteltyihin sisältöihin. Moduulissa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen ekosysteemien ja monimuotoisuuden suojelussa.

Arviointi on monipuolista ja sen tehtävänä on tukea opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista. Opiskelijoiden kanssa yhdessä sovitut arviointikriteerit julkaistaan heidän nähtäväkseen. Näin arviointi on läpinäkyvää, tasapuolista ja opiskelijalähtöistä.

Kurssikokeen lisäksi moduulin arvioinnin perusteina käytetään esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Arvioinnin osana ovat myös osana laaja-alaisesta osaamisesta *eettisyys ja ympäristöosaaminen* sekä *yhteiskunnallinen osaaminen*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulin keskeisinä teemoina ovat sekä kotimaiset että maailmanlaajuiset ympäristöongelmat ja niiden ratkaisukeinot. Moduulissa tutustutaan ekologiseen tutkimukseen ja sen soveltamiseen luonnon monimuotoisuuden suojelussa. Mahdollisesta tutustumiskäynnistä voi tulla kuluja. Numeroarviointi.

Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4)

Opintojakson moduulit

- Solu ja perinnöllisyys, 2 op (BI4), Valinnainen

Tavoitteet

Solu ja perinnöllisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä solun perusrakenteet*
- *osaa selittää solujen keskeisiä toimintoja*
- *hallitsee periytymisen perusmekanismit ja osaa soveltaa niitä esimerkkien avulla*
- *osaa mikroskopoida erilaisia soluja ja tulkita solujen mikroskooppisia rakenteita*
- *osaa toteuttaa pienen kokeellisen työn.*

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena oppia tumallisen solun rakenne ja toiminta sekä periytymisen perusteet

Keskeiset sisällöt

Solu ja perinnöllisyys

Tumallisen solun rakenne ja toiminta

- *solu tutkimuskohteena*
- *biomolekyylit*
- *eläin-, kasvi- ja sienisol*
- *geenien ilmeneminen ja sen säätely*
- *fotosynteesi*
- *soluhengitys, käymisreaktiot*

Solujen lisääntyminen

- *mitoosi ja solun jakautuminen*
- *meioosi ja sukusolujen synty*

Periytymisen perusteet

- *geenimutaatioiden tuottamat uudet alleelit*
- *mendelistinen periytyminen*
- *kodominantti periytyminen, polygeeninen periytyminen, sukupuoleen sitoutunut periytyminen, periytymistavan päättelemisen sukupuusta*

Paikallinen lisäys

- . Moduulissa tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita.
- Solujen toimintoja havainnollistetaan kokeellisella työskentelyllä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija perehtyy solun toimintaan ja tietoihin, jotka on saatu eri tieteenalojen yhteistyöllä. Moduulissa voidaan tehdä kokeellisia töitä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan oppimista tuetaan ja ohjataan sekä formatiivisella että summatiivisella arvioinnilla. Opiskelija pääsee moduulin aikana mikroskopoimaan sekä tekemään pienimuotoisen solubiologian alaan liittyvän työn. Kokeellinen työskentely antaa opiskelijalle mahdollisuuden itsearviointiin sekä tietojen kuin taitojenkin osalta. Moduulin olennaisia sisältöjä ovat solun rakenne, toiminta ja lisääntyminen sekä perinnöllisyyden perusteet.

Arviointiin voi vaikuttaa kokeen lisäksi muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, kokeellinen työskentely, sähköiset testit ja pelit sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö. Näiden menetelmien painotukset on sovittu opiskelijoiden kanssa jakson alussa.

Moduuli arvioidaan numeroarvioinnilla.

Tässä moduulissa arvioinnin osana laaja-alaisesta osaamisesta on *monitieteinen ja luova osaaminen*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa tarkastellaan tumallisen solun rakennetta, toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Numeroarviointi.

Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6)

Opintojakson moduulit

- Biotekniikka ja sen sovellukset, 2 op (BI6), Valinnainen

Tavoitteet

Biotekniikka ja sen sovellukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee eri mikrobien rakenteet ja ymmärtää niiden perustoiminnot*
- *osaa kertoa esimerkkejä siitä, miten mikrobeja voidaan hyödyntää biotekniikassa*
- *syventää tietoja nukleiinihapoista ja niiden ominaisuuksista sekä tietää, miten niitä voidaan hyödyntää geenitekniikassa*
- *osaa selittää esimerkkien avulla biotekniikan keskeisimpiä sovelluksia ja innovaatioita sekä perustella niiden merkityksen jalostuksessa, lääketieteissä, teollisuudessa sekä ympäristönsuojelussa*
- *osaa tunnistaa ja arvioida biotekniikan mahdollisuuksia ja riskejä sekä esittää niistä perusteltuja eettisiä mielipiteitä*
- *osaa suunnitella ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeellisen työn.*

Paikallinen lisäys

- Tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen sovellusten kehittämisessä niin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa kuin luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä.
- Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geenitekniiikan ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Moduulissa esitellään uusimpia biotekniikan sovelluksia nopeasti kehittyvällä alalla.

Keskeiset sisällöt

Biotekniikka ja sen sovellukset

Mikrobit

- *mikrobien luokittelu*
- *bakteerien rakenne, muuntelu, antibioottiresistenssi*
- *virusten rakenne ja lisääntyminen*
- *mikrobien hyödyntäminen biotekniikassa*

DNA:n muokkaus ja tutkiminen geeniteknikalla

- *tumallisen ja tumattoman solun perimän ja geenien toiminnan erot*
- *DNA:n monistaminen, pilkkominen ja palojen erottelu*
- *DNA:n sisältämän informaation selvittäminen*
- *geenien siirto- ja muokkausmenetelmät*

Biotekniikan keskeiset sovellukset ja merkitys

- *perinteinen ja geeniteknikkaan perustuva kasvi- ja eläinjalostus*
- *lääketieteet*
- *genomitieto ja sen hyödyntäminen*
- *DNA-tietoon perustuva yksilön ja lajien tunnistus*
- *ympäristönsuojelu*
- *teollisuus*

Paikallinen lisäys

- DNA:n käsittelytekniikoihin voidaan perehtyä tarkemmin Heurekaan geenilaboratoriossa.
- Keskeisinä asioina on syventyä DNA:n rakenteeseen ja toimintaan aiempaa paremmin. Moduulissa opitaan myös geenien mahdollisuudet niin teollisuudessa kuin ympäristönsuojelussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Biologista tutkimusta tehdään yhä enemmän kansainvälisesti. Esimerkiksi geeniteknikka ja sen soveltaminen näyttävät erilaisina eri puolilla maailmaa, ja niihin suhtautumisessa on erilaisia kulttuurisia piirteitä. Opetuksessa pyritään ymmärtämään ilmiöiden globaali näkökulma sekä se, kuinka biotekniikan sovelluksia voidaan hyödyntää esimerkiksi luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä tai ratkoa ympäristönsuojeluun liittyviä haasteita.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan oppimista tuetaan ja ohjataan sekä formatiivisella että summatiivisella arvioinnilla. Opiskelija luo omat tavoitteet moduulille ja seuraa tavoitteiden saavuttamista tehden itsearviointia. Opettaja käyttää arvioinnissa monipuolisia menetelmiä, kuten testejä ja keskusteluja. Näiden arviointimenetelmien painotukset on sovittu ja selvitetty opiskelijalle jakson alussa.

Biotekniikka on monitieteinen ja kehittyvä tieteenala. Tässä moduulissa monien bioteknologisten ja mikrobiologisten tekijöiden yhteisvaikutusten ymmärtäminen merkittävää. Arvioinnin osana voi olla myös laborointi tai esimerkiksi tiedonhakuun pohjautuva tutkimustyö.

Moduuli arvioidaan numeroarvioinnilla.

Arvioinnin osana on myös laaja-alaisesta osaamisesta *globaali- ja kulttuuriosaaminen*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulin BI6 tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen. Perehdytään biologian erilaisiin sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa sekä kestäväen kehityksen mahdollistajina. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geeniteknologian ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Kuluja voi tulla mahdollisesta vierailusta. Numeroarviointi.

Ihmisen biologia, 2 op (BI5)

Opintojakson moduulit

- Ihmisen biologia, 2 op (BI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ihmisen biologia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa nimetä ja tunnistaa tärkeimpien elinten ja elimistöjen rakenteet ja selittää niiden toimintaperiaatteita*
- *ymmärtää, mitä homeostasia on, ja osaa kertoa esimerkkejä siihen vaikuttavista tekijöistä*
- *osaa kuvata elimistön viestintäjärjestelmiä ja selittää, kuinka eri osat viestivät keskenään*
- *osaa selittää elimistön kykyä aistia ympäristöä ja reagoida muutoksiin*
- *osaa selittää ja vertailla elimistön eri puolustusmekanismeja mikrobeja vastaan*
- *osaa kertoa ja perustella lisääntymisen keskeisimmät vaiheet hedelmöityksestä syntymään*
- *osaa toteuttaa pienimuotoisen, ihmisen elimistön toimintaa mittaavan kokeellisen työn ja esittää sen tulokset.*

Paikallinen lisäys

- Moduulissa perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan.
- Moduulissa tarkastellaan ihmiselimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

Keskeiset sisällöt

Ihmisen biologia

Solu, kudokset, elin

- *solujen erilaistuminen kantasoluista ja syöpäsolut*
- *elinten muodostuminen eri kudostyypeistä*

Elimistön säätely

- *hermoston rakenne ja toiminta*
- *umpirauhaset ja hormonit*

Aineenvaihdunta

- *ruoansulatuselimistö*

- *verenkiertoelimistö*
- *hengityselimistö*
- *kuona-aineiden erityys*

Liikkuminen

- *tuki- ja liikuntaelimistö*

Elimistön sopeutuminen ympäristöön

- *iho ja lämmönsäätely*
- *aistit*
- *puolustusjärjestelmä*

Lisääntyminen

- *sukuelimet ja sukupuolen kehitys*
- *hedelmöitys, raskaus ja synnytys*

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii aikaisempaa syvemmin miten elimistöt toimivat ja ylläpitävät fyysistä terveyttä. Opintojaksossa tarkastellaan muun muassa yksilön ravitsemusta, liikkumista ja hormonaalista toimintaa hyvinvoinnin perustana.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteisyyttä vaaditaan kattavaan tieteelliseen ihmistuntemukseen. Ihminen on monitahoinen fyysis-psykykkis-sosiaalinen eläin, jonka tasapainoiseen toimintaan vaikuttavat monet edellä mainitut tekijät. Mahdollisissa kokeellisissa töissä ja tutkimuksissa voivat yhdistyä esim. terveystieto, liikunta, fysiikka, matematiikka ja biokemia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijan oppimista tuetaan ja ohjataan sekä formatiivisella että summatiivisella arvioinnilla. Formativisessa arvioinnissa myös opiskelija pääsee arvioimaan omaa opiskeluaan. Opiskelija tunnistaa oman tasonsa fysiologian ja anatomian tiedoissa, luo omat tavoitteet moduulille ja seuraa tavoitteiden saavuttamista tehden itsearviointia niin tietojen kuin taitojenkin osalta. Opettaja käyttää arvioinnissa monipuolisia menetelmiä, kuten testejä ja keskusteluja. Näiden menetelmien painotukset ja merkitykset arvioinnissa on selvitetty opiskelijalle jakson alussa.

Ihmisen terveys on monen tekijän summa. Tässä moduulissa monien tekijöiden yhteisvaikutuksen ymmärtäminen on keskeistä niin formatiivisessa kuin myös summatiivisessä arvioinnissa. Arvioinnin osana voi olla myös ravitsemukseen tai liikuntatottumuksiin liittyvä käytännön työ tai tutkimus.

Moduuli arvioidaan numeroarvioinnilla.

Tässä moduulissa arvioinnin osana laaja-alaisesta osaamisesta on *hyvinvointiosaaminen* sekä *monitieteinen ja luova osaaminen*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot ja lisääntyminen. Lisäksi tutustutaan ihmiselimestön kykyyn sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan. Kuluja voi tulla mahdollisesta vierailusta. Numeroarviointi.

Biologian abikertaus, 2 op (BIS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistautuminen biologian reaalikokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kerrataan biologian pakolliset ja syventävät moduulit.
- Tutustutaan YO-kokeen kysymyksiin, erilaisiin kysymystyyppeihin sekä vastaustekniikkaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Pari- ja pienryhmissä syvennetään laajojen kokonaisuuksien hallintaa.

Hyvinvointiosaaminen

Reaalikokeeseen valmistautuvien opiskelijoiden itsetunto vahvistuu ja stressinsietotaso nousee.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Suoritusmerkintä

Laborointi, 2 op (BIS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduuli syventää biologisen tutkimuksen perusteiden ja biologisten ilmiöiden ymmärtämistä.
- Tavoitteena on omalta osaltaan valmistaa opiskelijaa biologian ainereaalikokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduuli sisältää pääasiassa kokeellista työskentelyä ja työselostusten laatimista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijat harjaantuvat ryhmätyöskentelyyn ja työnjakoon tutkiessaan biologisia ilmiöitä pareina tai pienryhmissä tehtävillä laboratoriokokeilla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Laboroinneissa käytettävien eliöiden eettisestä käytöstä keskustellaan ja niiden hävitys tehdään asianmukaisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijat joutuvat pohtimaan ratkaisuja ongelmiin ja syy-seuraussuhteita sekä selityksiä ilmiöille.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opettajan moduulin alussa määräämien raporttien palauttamista. Moduulia ei voi suorittaa itsenäisesti.

Ihmisen anatomiaa ja fysiologiaa, 2 op (BIS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija syventää ja laajentaa tietojaan ihmisen evoluutiosta, anatomiasta ja fysiologiasta.
- Tietämyksen parantaminen sairauksista ja häiriötiloista
- Yksilönkehityksen ja elämänkaaren ymmärtäminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ihmisen evoluution vaiheiden ja anatomisten piirteiden ymmärtäminen
- Moduuli syventää tietoa hermoston, hormonien, aistien, munuaisen, hengityselimistön ja lihasten toiminnasta ja toiminnan säätelystä
- Harjoitellaan biologisia työtapoja, esim. mikroskopointia ja rotan preparointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaisia pari- ja ryhmätyöskentelymenetelmiä käytetään tunneilla.

Hyvinvointiosaaminen

Ihmisten sairauksien aiheuttajiin, niiden seurauksiin ja hoitoon perehdytään syvällisesti.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhteistyö eri alojen välillä mahdollistetaan mm. käyttämällä eri alojen asiantuntijoita opetuksen tukena.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lajintuntemus, 2 op (BIS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin aikana opiskellaan suomalaista eliöstöä ja lajien ekologisia vuorovaikutussuhteita.
- Tavoitteena tutustua lajinmäärityksessä olennaisiin määrityskaavioihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suomen keskeisimmät ekosysteemit ja niiden kasvi-, eläin- ja sienilajisto.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaisia pari- ja pienryhmätyöskentelymenetelmiä käytetään tunneilla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää kokeen läpäisemistä.

Eläinten viestintä ja käyttäytyminen, 2 op (BIS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduuli syventää pakollisten ja syventävien moduulien sisältöjä osin pitäen mielessä YO-kokeen vaatimukset.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään eläinten käyttäytymiseen sekä viestintään.
- Moduuliin kuuluu tutustumiskäyntejä ja vierailijoita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Tunneilla käytetään runsaasti erilaisia pari- ja ryhmätyöskentelymenetelmiä. Vertaispalautetta käytetään arvioinnin tukena.

Hyvinvointiosaaminen

Ulkona opiskelu ja lähiretket keventävät oppitunteja ja syventävät osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tunneilla opiskellaan eläinten lajityypillistä käyttäytymistä ja sen mahdollistamista lemmikki- ja kotieläimillä sekä eläintarhoissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Koe on suoritettava hyväksytysti. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ekologiaa maastossa, 2 op (BIS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on tutustua erilaisiin ekosysteemeihin ja ekologisiin tutkimusmenetelmiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Leirikoulussa tehdään kokeellista ekologista tutkimusta metsä- ja vesiekosysteemeistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Ryhmissä tehtävät maastotyöt ja leirikoulun arki käytänteineen opettavat neuvottelemaan ja toimimaan yhdessä sekä lisäävät innovatiivisuutta pulmatilanteissa.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristön tilan tutkiminen on moduulin keskeinen sisältö.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Biologian vaellus, 2 op (BIS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii liikkumaan luonnossa sekä kokee mieleenpainuvia elämyksiä.
- Tavoitteena on oppia arvostamaan luontoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Havaintoja luonnossa tehdään kaikilla aisteilla, opitaan tuntemaan eläin-, kasvi- ja sienilajeja,
- Pehdytään jokamiehen oikeuksiin ja vaeltamisen perusteisiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Telttakunnan jäsenten ja vieraiden opiskelijoiden kanssa toimiminen kehittää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Moduuli rohkaisee liikkumaan luonnossa ja nauttimaan luonnonympäristön terveysvaikutuksista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ekologisesti ja eettisesti kestävä luonnossa liikkuminen tulee vaelluksella tutuksi opiskelijoille.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lajista kuvaksi, 2 op (BIS14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Lajintuntemuksen lisääminen eri eliöryhmissä painottuen nisäkkäisiin, lintuihin ja kasveihin.
- Visuaalisen ilmaisun kehittäminen korostaen havainnosta lähtevää kuvan tuottamista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduulin aikana käydään läpi tärkeimpiä suomalaisia nisäkä-, lintu- ja kasvilajeja painottaen vantaalaisia ja eteläsuomalaisia eliöitä.
- Moduulilla tutustutaan lajikuvan tekemisen keinoihin lyijykynä-, hiili-, puuväri-, akvarelli- ja grafiikkatekniikoita käyttäen.

- Digitaalista kuvankäsittelyä harjoitellaan retkillä kerättyjen kuvien muokkaamisella sähköistä kasvilajikokoelmaa varten.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteisen lajitaidenäyttelyn rakentamisella ja pari- sekä ryhmäharjoituksin luodaan vuorovaikutteinen ilmapiiri.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Käytetään taiteen tekoon kierrätettyjä materiaaleja mahdollisuuksien mukaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Yhdistetään biologista tuntemusta kuvataiteen menetelmiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Menossa lääketieteelliseen, 2 op (BIS15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on tutustua lääketieteellisen tiedekunnan pääsykokeisiin ja tarkentaa haastavia oppiainesisältöjä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduulissa keskitytään pääsykoetehtävien tekemiseen ja niihin liittyen aihealueiden tiedon syventämiseen.
- Moduuli sisältää tietoa pääsykokeen rakenteesta, hakuprosessista, ajankäytöstä ja materiaaleista
- Lisäksi kurssilla tutustutaan lyhyesti esimerkiksi teknillisen yliopiston ja biologian pääsykokeisiin.
- Tunnit jaetaan tasan fysiikan, kemian ja biologian kesken.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Pari- ja pienryhmissä syvennetään laajojen kokonaisuuksien hallintaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tunneilla hahmotetaan biologian, kemian ja fysiikan sisältöjen yhteyksiä ja rajapintoja, sekä sovelletaan aiemmillä kursseilla opittuja tietoja ja taitoja uudentyypisten tehtävien ratkaisemiseksi.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kiertotalous - Romusta taiteeksi, 2 op (BIS16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija hallitsee peruskäsitteet kierrätyksestä, ekologisesta selkärepuusta ja tuotteiden elinkaaresta ja osaa käsitellä materiaalivirtoja mahdollisimman ekologisella tavalla.
- Kierrätyksen peruseriaatteet ovat selvillä.
- Opiskelija hahmottaa materiaalikäytön moninaisuuden taiteen kentässä.
- Ekologisen elämäntavan merkitys piirtyy syvällisesti kierrätystaideteoksen muodossa.
- Luovan ajattelun avulla jätteeksi muutoin päätyvästä materiaalista syntyy arjen taidetta.
- Kestävän kehityksen käsitteet vahvistuvat ja opiskelija osaa soveltaa niitä käytännössä ja pystyy lajittelemaan tuotetut jätteet oikein.
- Opiskelija ymmärtää kestävän kehityksen merkityksen osana kiertotaloutta ja biodiversiteetin säilyttämistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kiertotalous ja sen merkitys
- Jätehuolto, lajittelu ja uudelleenkäyttö
- Materiaalien tuntemus ja mahdollisuudet
- Kädentaidot, nykyaide ja ekologia
- Uusiutuva energia
- Kierrätystaidenäyttelyn valmistaminen
- Ekologinen elämäntapa ja sen merkitys koulun arjessa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää kiertotalouden merkityksen sekä omat vaikutusmahdollisuudet kestävään kehitykseen. Ympäristön, ihmistoiminnan ja talouden muodostama kokonaisuus selkeytyy ekologisesti kestäväällä tavalla. Harjoitustyönä toteutetaan lukiolla pienimuotoinen ekologinen projekti sekä valmistetaan kierrätysmateriaaleista taideteoksia ja pystytetään niistä näyttely. Opintojakson jälkeen opiskelija hallitsee kestävään kehitykseen liittyvän perustermistön, jätteiden lajittelun ja osaa näiden merkityksen biodiversiteetin ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämisessä. Lisäksi opiskelija oppii tunnistamaan kiertävien materiaalien ominaisuuksia ja niiden mahdollisuuksia taiteen välineinä.

7.3. Elämäkatsomustieto (ET)

Oppiaine ja tehtävä

Elämäkatsomustieto on oppiaine, joka tukee opiskelijan elämäkatsomuksen ja identiteetin muodostumista sekä hyvän elämän tavoittelua. Elämäkatsomus tarkoittaa yksilön käsitystä maailmasta ja omasta paikastaan siinä.

Elämäkatsomustiedon lähtökohtana ovat valmiiden oppijärjestelmien sijaan opiskelijan elämämaailma ja sen ilmiöt. Oppiaine kannustaa opiskelijaa jäsentämään aktiivisesti omaa elämäkatsomustaan, refleктоimaan sen perusteita ja erittelemään siihen vaikuttavia tekijöitä. Samalla tarkastellaan erilaisia yleisiä maailmankatsomuksia, jotka voivat olla esimerkiksi poliittisia, tieteellisiä, elämäntilofosofisia, aatteellisia, populaarikulttuurista nousevia tai uskonnollisia.

Oppiaine on taustaltaan monitieteinen. Elämäkatsomustiedon opetuksessa sovellettavista tieteistä tärkeimmät ovat antropologia, filosofia, kulttuurin, taiteen ja uskonnon tutkimus, kasvatustiede sekä yhteiskuntatieteet, kuten mediatutkimus, politiikantutkimus, sosiologia ja sukupuolentutkimus. Opetus integroi ja hyödyntää muissa oppiaineissa, kuten historiassa, psykologiassa, biologiassa ja maantieteessä, hankittuja tietoja elämäkatsomuksellisissa pohdintoissa. Elämäkatsomustiedon opiskelu kehittää näkemyksellisyyttä, laaja-alaista kriittistä ajattelua sekä kykyä hahmottaa kokonaisuuksia ja ilmiöiden välisiä yhteyksiä.

Elämäkatsomustieto kartuttaa kulttuurista ja katsomuksellista yleissivistystä, arvostelukykyä, toisten kunnioittamista sekä keskustelun, kuuntelun ja itseilmaisun taitoja. Oppiaine ankkuroituu ihmisoikeusetiikkaan ja kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Se pohjautuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen nähdään sosiaalisena olentona ja korostetaan ihmisten mahdollisuutta tutkia kriittisesti ympäröivää todellisuutta ja elää vapaina ja keskenään tasavertaisina, aktiivisina ja eettisinä yhteiskunnan jäseninä.

Oppiaineen luonne edellyttää vuorovaikutteisia ja keskustelevia työtapoja.

Laaja-alainen osaaminen

Elämäkatsomustieto tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä, hyvän elämän tavoittelua sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi ja eettisesti toimivaksi yhteiskunnan jäseneksi.

Elämäkatsomustiedossa käytetään ymmärrettävää yleiskieltä, jotta vuorovaikutus on helppoa ja katsomukselliset pohdinnat avautuvat mahdollisimman hyvin eri taustoista tuleville opiskelijoille. Tarpeen mukaan oppiaine hyödyntää erikoisalojen termistöä, mikä helpottaa asioiden käsitteellistä tarkastelua.

*Elämäkatsomustieto kehittää eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä heidän katsomuksensa ja tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan **hyvinvointiosaamisen** kehittymistä.*

*Elämäkatsomustieto tukee **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista. Elämäkatsomustiedolle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opinnoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelutapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät keskeisiä sosiaalisia taitoja.*

Elämäkatsomustieto hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa

elämäkatsomustiedon tavoitteista. Oppiaine on **monitieteinen**, ja siinä yhdistellään ja sovelletaan **luovasti** eri lukioaineista sekä tieteistä ja taiteista omaksuttua tietoa ja osaamista.

Elämäkatsomustiedon opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja kestävän tulevaisuuden periaatteet. Niiden edistämiseksi opetus rohkaisee yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opetus kannustaa itsetutkiskeluun, omien eettisten arvojen punnitsemiseen sekä identiteetin ja omien vakaumusten rakentamiseen. Näin elämäkatsomustieto tukee **yhteiskunnallisen osaamisen** tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Elämäkatsomustiedon opetuksessa opiskelija saa tilaisuuden pohtia globaalin ja ekologisen oikeudenmukaisuuden merkitystä ajankohtaisissa ja arkielämään liittyvissä kysymyksissä. Oppiaine harjaannuttaa monipuolisesti **eettisyyden** taitoja. Siinä opetetaan erottamaan perustellut väitteet perustelemattomista ja kannustetaan etsimään tieteellistä näyttöä uskomusten tueksi. Elämäkatsomustieto auttaa opiskelijaa ymmärtämään **ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti luonnon monimuotoisuuden arvon ja opettaa pohtimaan keinoja, joilla yksilö ja yhteiskunta voivat toimia ekologisesti kestäväällä tavalla. Oppiaineessa sekä aktivoidaan toimintaa ilmastonmuutoksen torjumiseksi että pohditaan ilmastonmuutoksen kohtaamisen kannalta olennaisia asenteita ja tunteita.

Elämäkatsomustieto perustuu ajatukseen erilaisten kulttuurien ja katsomusten kohtaamisen ja vuoropuhelun tärkeydestä. Se tutustuttaa historiallisesti ja nykyajassa merkittäviin maailmankatsomuksiin, kulttuureihin ja kulttuuriperintökohteisiin. Oppiaine avartaa maailmankatsomusta ja opettaa ymmärtämään kulttuurisen moninaisuuden arvon. Se ohjaa toimimaan eettisesti ja kunnioittavasti niin oman kuin muidenkin kulttuurien ja yhteisöjen piirissä. Oppiaineessa pohditaan ihmiskunnan tulevaisuutta ja maailmaa muuttavia kehityskulkuja, kuten uutta mediaympäristöä, teknologian kehitystä ja ilmastonmuutosta. Näin elämäkatsomustieto vahvistaa opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Elämäkatsomustiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämäkatsomuksensa rakentamiseen
- osaa hyödyntää, yhdistellä ja soveltaa eri tieteissä ja lukion oppiaineissa omaksuttuja tietoja oman elämäkatsomuksensa rakentamisessa
- osaa arvioida kriittisesti maailmankatsomuksiin ja omaan elämäkatsomukseen vaikuttavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tekijöitä
- osaa toimia rakentavasti erilaisissa ja erimielisissäkin vuorovaikutustilanteissa
- laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystään
- kehittää kykyään reflektoida omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävän tulevaisuuden rakentamista ja ilmastovastuuta.

Osaamisen arviointi

Elämäkatsomustiedossa arvioidaan sitä, kuinka laaja-alaisesti, monipuolisesti, johdonmukaisesti ja oivaltavasti opiskelija osaa pohtia katsomuksellisia kysymyksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida oman elämäkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentamista sekä kykyä perustella katsomuksellisia valintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon taito perustella katsomuksellisia käsityksiä kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Elämänkatsomukselliset kysymykset ovat henkilökohtaisia ja nousevat opiskelijan omasta elämästä. Niiden pohdiskelun arviointi perustuu ajattelun taitoihin, kuten johdonmukaisuuteen, kriittisyyteen, ristiriidattomuuteen ja systemaattisuuteen. Opiskelijan suorituksissa arvioidaan taitoa tarkastella ja eritellä monipuolisesti erilaisia katsomuksellisia kantoja sekä taitoa esittää niistä perusteltuja arvioita.

Elämänkatsomustiedossa arvioidaan myös katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä, joka sisältää sekä tiedollisen ulottuvuuden että ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja. Nämä otetaan huomioon opintojaksojen arvioinnissa. Arviointi rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.

Opintojaksot

Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1)

Opintojakson moduulit

- Minä ja hyvä elämä, 2 op (ET1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja hyvä elämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää hyvän elämän pohtimiseen liittyvät keskeiset käsitteet ja osaa käyttää niitä oman elämänkatsomuksensa jäsentämisessä
- tutustuu erilaisiin käsityksiin hyvästä elämästä, osaa arvioida niitä sekä tarkastella niitä suhteessa omiin elämäntavoitteisiin
- osaa arvioida erilaisia hyvän elämän edellytyksiä ja identiteettivalintoja yhdenvertaisuutta kunnioittaen
- tuntee erilaisia ihmiskäsityksiä ja osaa eritellä, miten ne johtavat erilaisiin hyvän elämän ihanteisiin
- ymmärtää oman identiteettinsä osa-alueita ja osaa eritellä siihen vaikuttavia yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tekijöitä
- kehittää kykyään elämänkatsomukselliseen keskusteluun, vuorovaikutukseen ja näkemystensä ilmaisemiseen vastuullisesti, johdonmukaisesti ja luovasti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Minä ja hyvä elämä

- *minuus, elämänkatsomus, maailmankatsomus ja maailmankuva*
- *hyvän elämän tekijöitä ja ulottuvuuksia: tarpeet, onnellisuus, elämän merkityksellisyys, hyvinvointi ja toimintavalmiudet, erilaisia hyvän elämän malleja*
- *luonnon- ja ihmistieteellisiä, filosofisia, taiteessa ja populaarikulttuurissa ilmeneviä sekä sekulaareja ja uskonnollisia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita*
- *yksilöllisyys, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys*
- *ihmisen identiteetti ja sosiaalisuus: yksilöt yhteisöissä, yksityinen ja julkinen, sosiaaliset suhteet, roolit ja normit, ihmisen yhteisöllisen aseman intersektionaalisuus*

- *ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmissuhteet, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus, opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Moduulin sisällöt tarjoavat opiskelijalle eväitä elämäkatsomukselliseen keskusteluun, jonka puitteissa toteutuu vuorovaikutusosaaminen.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija pohtii omaa elämäkatsomustaan ja identiteettiään peilaten niitä eri hyvän elämän malleihin ja identiteetin osa-alueisiin. Tämä vahvistaa hänen itsetuntemustaan, mikä on omiaan kehittämään myös hänen hyvinvointiosaamistaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteinen osaaminen tukee opiskelijan ajattelun, näkemysten ja toiminnan eettisten, esteettisten ja ekologisten arvolähtökohtien pohdintaa. Hän tutustuu erilaisiin tiedonhankinnan ja esittämisen tapoihin ja harjaantuu käyttämään niitä. Samalla hän vahvistaa kykyään arvioida tiedon luotettavuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja hyvä elämä, ET1, 2 op, pakollinen opintojakso

ET1 suoritetaan ensimmäisenä.

Keskeiset sisällöt:

- Minuus, elämäkatsomus, maailmankatsomus ja maailmankuva
- Hyvän elämän tekijöitä ja ulottuvuuksia
- Luonnon- ja ihmistieteellisiä, filosofisia, taiteessa ja populaarikulttuurissa ilmeneviä sekä sekulaareja ja uskonnollisia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita
- Yksilöllisyys, elämänvalinnat ja elämänhallinnan keinot
- Ihmisen identiteetti ja sosiaalisuus
- Ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämäkatsomustiedon ainereaaliin vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämäkatsomustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä.

Elämäkatsomustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, eläkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäkatsomuksen muodostamista.

Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2)

Opintojakson moduulit

- Minä ja yhteiskunta, 2 op (ET2), Pakollinen

Tavoitteet

Minä ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa yhteisöllisyyden merkityksen ihmisyydelle ja omalle identiteetille*
- *ymmärtää, että sosiaalisia ilmiöitä ja yhteiskunnallisia rakenteita voidaan tarkastella tieteellisesti ja niillä on suuri merkitys yksilön elämäkatsomukselle ja elämänvalinnoille*
- *osaa arvioida kriittisesti niin omia kuin muiden yhteiskunnallisia väitteitä ja katsomuksia*
- *osaa tulkita ja arvioida erilaisten medioiden ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden tarjoamaa informaatiota*
- *osaa tarkastella kriittisesti yhteiskuntaa ja sen osa-alueita, yhteiskunnallisia rakenteita, ideologisia piirteitä sekä vallitsevia yhteiskunnallisia arvoja*
- *ymmärtää ja osaa perustella ihmisoikeuksien, uskonnon- ja omantunnonvapauden, yhdenvertaisuuden, demokratian, rauhan, yhteiskunnallisen ja globaalien oikeudenmukaisuuden sekä kestäväns tulevaisuuden rakentamisen periaatteita*
- *osaa jäsentää omaa asemaansa yksilönä yhteisöissä, kansalaisena valtiossa ja toimijana talousjärjestelmässä*
- *osaa arvioida yksilön vaikutusmahdollisuuksia sekä kasvattaa valmiuttaan rakentamaan ja vastuulliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Minä ja yhteiskunta

- *kriittinen ajattelu ja väitteiden järkiperäinen perustelu: ympäröivän todellisuuden jäsentäminen ja sen erilaiset vääristymät*
- *median ja muiden informaationlähteiden toimintalogiikka; koulun, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä kulttuuristen, mukaan lukien uskonnollisten yhteisöjen, vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäntodellisuuteen*
- *aikalaiskriittikki: yhteiskunnan ja eri alakulttuurien aatteita ja arvoja*
- *yhteiskunnassa toimimisen ja aktiivisen kansalaisuuden tiedollisia perusteita: yhteiskunnalliset rakenteet, sosiaaliset tosiasiat, modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet, kuten individualismi ja yhteisön ja yhteiskunnan ero, sekä näiden vaikutus yksilön elämään*
- *taloudellinen ja poliittinen valta Suomessa ja globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset*
- *ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet; ihmisoikeusasiakirjat, kuten YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus; ihmisoikeusloukkaukset, kuten holokausti*
- *globaali oikeudenmukaisuus, kestävä tulevaisuus, ilmastonmuutoksen torjunta sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäntodellisuuteen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämäntodellisuudessa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt auttavat opiskelijaa tiedostamaan yhteiskunnallisia rakenteita ja omia vaikutusmahdollisuuksia niin lähiympäristössä kuin globaalillakin tasolla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson sisällöt auttavat opiskelijaa tiedostamaan yhteiskunnallisia rakenteita ja omia vaikutusmahdollisuuksia niin lähiympäristössä kuin globaalillakin tasolla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson sisällöt auttavat opiskelijaa tiedostamaan yhteiskunnallisia rakenteita ja omia vaikutusmahdollisuuksia niin lähiympäristössä kuin globaalillakin tasolla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Minä ja yhteiskunta, ET2, 2 op, pakollinen opintojakso

Keskeiset sisällöt:

- Kriittinen ajattelu ja väitteiden järkiperäinen perustelu
- Koulun, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä kulttuuristen yhteisöjen vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäntutkimukseen
- Aikalaiskritiikki: yhteiskunnan ja eri alakulttuurien aatteita ja arvoja
- Yhteiskunnassa toimimisen ja aktiivisen kansalaisuuden tiedollisia perusteita
- Taloudellinen ja poliittinen valta Suomessa ja globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset
- Ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet
Globaali oikeudenmukaisuus, kestävä tulevaisuus, ilmastonmuutoksen torjunta sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteet ja Agenda 2030

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämäntutkimustiedon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämäntutkimustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä.

Elämäntutkimustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, eläkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäntutkimuksen muodostamista.

Kulttuurit, 2 op (ET3)

Opintojakson moduulit

- Kulttuurit, 2 op (ET3), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurin merkityksen ihmisyydelle ja omalle elämäkatsomukselleen sekä saa välineitä myönteisen kulttuurisen identiteetin rakentamisessa
- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- osaa käyttää kulttuuria koskevan tutkimuksen käsitteistöä ja muodostaa kulttuureja koskeviin kysymyksiin oman perustellun kantansa
- hahmottaa suomalaisuuden historiallisesti rakentuvana ja muuttuvana jatkumona, johon kuuluvat niin ulkoiset vaikutteet kuin sisäinen moninaisuus ja vähemmistökulttuurit
- osaa hahmottaa erilaiset elämäkatsomukselliset ratkaisut ja identiteettivalinnat sekä maailman kulttuurisen moninaisuuden rikkautena ja perustella niiden yhdenvertaisen kohtelun
- tunnistaa vihapuheen ja osaa erottaa sen sananvapauden vastuullisesta käytöstä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Kulttuurit

- *kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa, etnosentrismi ja kulttuurirelativismi*
- *kulttuuria koskevan tutkimuksen perusteita: tutkittavan ja tutkijan näkökulmat, kenttätyö, etnografia, kysely, haastattelu*
- *kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisuus, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämäkatsomukseen, Unescon maailmanperintöohjelma*
- *suomalaisen kulttuurin ja identiteettipolitiikan historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit*
- *kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset tulkinnat ja vaikutukset*
- *etnisyyden, rasmin ja muun syrjinnän sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa opitaan, että mikään kulttuuri ei ole immuuni vaikutuksille ja että kulttuurit ovat erilaisissa vuorovaikutussuhteissa keskenään. Kulttuurisia ilmiöitä jäsennetään käsitteellisesti ja

ne asetetaan historialliseen ja yhteiskunnalliseen kontekstiinsa. Tämä auttaa ymmärtämään eri kulttuuria edusta ihmisiä ja rohkaisee antautumaan vuorovaikutukseen heidän kanssaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso kehittää eettistä osaamista. Opintojaksossa tarkastellaan ongelmia, joita vieraan kulttuurin ymmärtämiseen, kulttuurien välisiin eroihin ja eri kulttuuria edustavien ihmisten kohtaamisiin voi liittyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää yhteiskunnallista osaamista. Opintojaksossa tarkastellaan ongelmia, joita vieraan kulttuurin ymmärtämiseen, kulttuurien välisiin eroihin ja eri kulttuuria edustavien ihmisten kohtaamisiin voi liittyä. Elämäkatsomustiedon opetuksen perustana ovat ihmisoikeuksien, demokratian ja kestäväns tulevaisuuden periaatteet. Niiden edistämiseksi opetus rohkaisee yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuurit, ET3, 2 op, valinnainen opintojakso, tarjolla joka toinen vuosi

Keskeiset sisällöt:

- Kulttuurin käsite ja merkitys
- Kulttuuria koskevan tutkimuksen perusteita
- Kulttuuriperintö
- Suomalaisen kulttuurin ja identiteettipolitiikan historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- Kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus
- Etnisyyden, rasmin ja muun syrjinnän sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämäkatsomustiedon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämäkatsomustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä. Elämäkatsomustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäkatsomuksen muodostamista.

Katsomukset, 2 op (ET4)

Opintojakson moduulit

- Katsomukset, 2 op (ET4), Valinnainen

Tavoitteet

Katsomukset

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa eritellä maailman- ja elämäkatsomuksen sekä maailmankuvan käsitteitä, arvioida niihin liittyviä perusteita sekä erottaa katsomukselliset ja arvokysymykset mielipidekysymyksistä
- ymmärtää katsomusten, kulttuurien ja yhteiskuntamuotojen jatkuvaa historiallista muuttumista sekä osaa sen perusteella eritellä erilaisten maailmankatsomusten piirteitä ja lähtökohtia
- osaa eritellä ja arvioida evoluution, universaalien eettisten järjestelmien, Euroopan uuden ajan murroksen, valistuksen, tieteen sekä modernin markkinatalouden merkitystä maailmankuviin ja omaan elämäkatsomukseensa
- osaa arvioida erilaisten arvojen, maailmankuvien ja tietämisen tapojen sekä yksilöllisten, yhteisöllisten, poliittisten ja uskonnollisten ulottuvuuksien painoarvoa erilaisissa elämän- ja maailmankatsomuksissa
- osaa eritellä oman elämäkatsomuksensa ja siihen liittyvien uskomusten perusteita ja muotoutumista sekä ymmärtää, että elämäkatsomuksen lähtökohdat olisivat voineet poiketa nykyisistä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Katsomukset

- katsomuksellinen käsitteistö; katsomukset perustavina tapoina käsittää maailma ja katsomuksellisten kysymysten luonne
- ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutuminen: evoluution, kielen ja joustavan yhteistyön merkitys ihmislajin kehityksessä; animismi, teismi, ateismi
- katsomusten historiaa: universaalien katsomusten ja moraalijärjestelmien synty, modernin subjektin ja tieteellisen maailmankuvan synty, edistysusko ja yhteiskunnan osa-alueiden eriytyminen uudenlaisten katsomusten taustana
- poliittisia maailmankatsomuksia, kuten liberalismi, sosialismi ja nationalismi; katsomusten ilmeneminen elämäntavassa, taiteessa, urheilussa sekä suhteessa luontoon ja ympäristöön

- *elämäkatsomuksen jäsentäminen katsomushistorian näkökulmasta; oman elämäkatsomuksen taustalla olevat satunnaiset historialliset seikat*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa tutustutaan niihin kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin, jotka ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat katsomusten muotoutumiseen niin yhteiskunnan kuin yksilönkin tasolla.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa käsiteltävät asiat auttavat opiskelijaa arvioimaan oman katsomuksensa perusteita ja rakentamaan omaa identiteettiä, mikä tukee opiskelijan hyvinvointia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa tutustutaan niihin kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin tekijöihin, jotka ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat katsomusten muotoutumiseen niin yhteiskunnan kuin yksilönkin tasolla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Katsomukset, ET4, 2 op, valinnainen opintojakso, tarjolla joka toinen vuosi

Keskeiset sisällöt

- Katsomukset perustavina tapoina käsittää maailma ja katsomuksellisten kysymysten luonne
- Ihmiskunnan katsomuksellisuuden muotoutuminen, katsomusten historiaa
- Poliittisia maailmankatsomuksia
- Katsomusten ilmeneminen elämäntavassa, taiteessa, urheilussa sekä suhteessa luontoon ja ympäristöön
- Elämänkatsomuksen jäsentäminen katsomushistorian näkökulmasta; oman elämänkatsomuksen taustalla olevat satunnaiset historialliset seikat

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämänkatsomustiedon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämänkatsomustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä. Elämänkatsomustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämänkatsomuksen muodostamista.

Uskonnot ja uskonnottomuus, 2 op (ET5)

Opintojakson moduulit

- Uskonnot ja uskonnottomuus, 2 op (ET5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonnot ja uskonnottomuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kykyä lukea, tulkita ja ymmärtää erilaisia uskonnollisia ja uskonnottomia maailmankatsomuksia sekä kykyä verrata niiden lähtökohtia ja elämäntapaa omaan elämänkatsomukseensa
- tutustuu uskontojen, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden tieteelliseen tutkimukseen, määrittelyyn ja selittämiseen sekä uskontokritiikkiin
- hallitsee käsitteitä, tietoa ja taitoja, joiden avulla hän osaa pohtia ja analysoida maailmankatsomuksellisiin järjestelmiin, kuten sekulaariin humanismiin ja uskontoihin, liittyviä kysymyksiä sekä muodostaa niihin oman perustellun kantansa
- perehtyy suuriin maailmanuskontoihin ja hahmottaa niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan
- perehtyy ateismin, agnostismin ja humanismin historiaan
- ymmärtää, että uskonnottomuus ja uskonnollisuus ovat historiallisesti rakentuneita, monimuotoisia ja muuttuvia ilmiöitä, joilla on vahva kulttuurinen ja yhteiskunnallinen merkitys.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknisiä oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonnot ja uskonottomuus

- *uskonnon sekä uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tutkiminen, määrittelemine ja selittäminen; käsityksiä uskontojen alkuperästä; uskontokritiikki*
- *keskeisiä uskonnollisten ilmiöiden ymmärtämiseen liittyviä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja jumala*
- *kristinuskon ja islamin sekä buddhalaisuuden ja hindulaisuuden historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys, jakautuminen ja peruspiirteet; Itä-Aasian katsomusperinteiden yleiset piirteet*
- *ateismi, agnostismi, uskonottomuus ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet*
- *uskonnon ja uskonottomuuden näkyminen ja vaikutus arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä: liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, tapauskonnollisuus, uudet uskonnolliset liikkeet, sekularisaatio ja julkisen vallan tunnustuksettomuuden periaate*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämismaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa perehdytään sekä suuriin maailmanuskontoihin että uskonnottomiin katsomuksiin ja hahmotetaan niiden keskeisiä piirteitä, sisäistä monimuotoisuutta sekä vaikutusta kulttuuriin ja yhteiskuntaan.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt kehittävät opiskelijan kykyä verrata uskonnollisia ja uskonnottomia katsomuksia omaan elämäkatsomukseensa ja kykyä muodostaa niihin perusteltu kantansa. Näin opintojakso tukee yhteiskunnallisen osaamisen tavoitteita, kuten elämän valintojen tekemistä ja aktiivista kansalaisuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonnot ja uskonottomuus, ET5, 2 op, valinnainen opintojakso, tarjolla joka toinen vuosi

Keskeiset sisällöt:

- Uskonnon, uskonnollisuuden ja uskonottomuuden tutkiminen, määrittelemine ja selittäminen
- Uskontokritiikki
- Uskonnollisten ilmiöiden ymmärtämiseen liittyviä käsitteitä
- Kristinuskon ja islamin sekä buddhalaisuuden ja hindulaisuuden historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys, jakautuminen ja peruspiirteet; Itä-Aasian katsomuserinteiden yleiset piirteet
- Ateismi, agnostismi, uskonottomuus ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- Uskonnon ja uskonottomuuden näkyminen ja vaikutus arkielämässä, politiikassa ja oikeudenkäytössä

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämäkatsomustiedon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomuserinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämäkatsomustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä. Elämäkatsomustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäkatsomuksen muodostamista.

Tulevaisuus, 2 op (ET6)

Opintojakson moduulit

- Tulevaisuus, 2 op (ET6), Valinnainen

Tavoitteet

Tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu tulevaisuuden tutkimisen keinoihin ja tehtäviin sekä ymmärtää, että vaikka tulevaisuutta on vaikea ennustaa, siihen voidaan vaikuttaa arvoilla, teoilla ja valinnoilla*
- *hahmottaa erilaisia suhtautumistapoja teknologian kehitykseen ja osaa arvioida, miten tekninen muutos vaikuttaa yhteiskuntaan, kulttuuriin ja ympäristöön*
- *omaksuu valmiuksia, niin asenteita, tietoja kuin tunteita, kestävän tulevaisuuden rakentamiseen ja ymmärtää ilmastonmuutoksen vaikutuksia sekä sen torjumisen keinoja ja niiden esteitä*

- osaa arvioida tieteellis-teknologisen vallankumouksen vaikutusta nykyaikaisiin yhteiskuntiin, maailmankatsomuksiin ja omaan elämäkatsomukseensa
- ymmärtää utopioiden ja dystopioiden merkityksen historiallisten, ajankohtaisten ja tulevaisuuden kysymysten heijastajina.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Tulevaisuus

- tulevaisuuden tutkimus, heikot ja vahvat signaalit, tulevaisuustyö; mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuden skenaarioita
- tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin
- tieteellis-teknologinen vallankumous ja teknologian kehittyminen, erityisesti digitalisaatio, koneoppiminen, tekoäly ja robotiikka, sekä niiden vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin
- yhteiskunnan, talouden rakenteiden ja työn muutos: esimerkiksi robotiikka, eriarvoistuminen, muutokset työn ja varallisuuden jaossa
- globaalisti vaikuttavat ekologiset muutokset: ilmastonmuutos, massasukupuutot, diversiteetin heikkeneminen, kansainvaellukset
- yksilön valinnat ja yhteistyö paremman tulevaisuuden puolesta; tekninen kehitys hyvän elämän mahdollistajana
- erilaisia fiktiivisiä tulevaisuuden kertomuksia ja niiden kritiikkejä, dystopiat ja utopiat

Paikallinen lisäys

- Opiskelijan oman elämäkatsomukseen liittyvä pohdinta tapahtuu Vantaalla monikulttuurisessa ja monikatsomuksellisessa elämissaailmassa. Tämä huomioidaan monipuolisesti opetuksessa.
- Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun monipuolisia oppimisympäristöjä.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhyvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa tarkastellaan hyvää elämää, yhteiskuntaa, kulttuureja, katsomuksia ja ympäristöä tulevaisuuden näkökulmasta. Se kattaa näin kaikki elämäkatsomuksen kannalta keskeiset aihealueet, mutta huomio kiinnitetään nyt erilaisiin tulevaisuuden skenaarioihin, jotka ohjaavat yksilöiden toimintaa, talouselämää ja yhteiskunnallista päätöksentekoa jo tällä hetkellä. Opintojakso auttaa opiskelijaa tunnistamaan, erittelemään ja arvioimaan erilaisia vastauksia tulevaisuuden hyvinvointia, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, moraalialia, ympäristöä ja kulttuuria liittyviin kysymyksiin. Tällä tavalla opintojakso edistää kaikkia laaja-alaisen osaamisen tavoitteita, mutta erityispainotus voidaan nähdä monitieteisessä ja luovassa osaamisessa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tulevaisuus, ET6, 2 op, valinnainen opintojakso, tarjolla joka toinen vuosi

Opintojaksossa tarkastellaan hyvää elämää, yhteiskuntaa, kulttuureja, katsomuksia ja ympäristöä tulevaisuuden näkökulmasta. Se kattaa näin kaikki elämäntutkimuksen kannalta keskeiset aihealueet, mutta huomio kiinnitetään nyt erilaisiin tulevaisuuden skenaarioihin, jotka ohjaavat yksilöiden toimintaa, talouselämää ja yhteiskunnallista päätöksentekoa jo tällä hetkellä. Opintojakso auttaa opiskelijaa tunnistamaan, erittelemään ja arvioimaan erilaisia vastauksia tulevaisuuden hyvinvointia, yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, moraalialia, ympäristöä ja kulttuuria liittyviin kysymyksiin.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

ET:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko elämäntutkimustiedon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvä tuntemus, kyky ymmärtää niiden välisiä suhteita sekä taito pohtia omaa elämäntutkimustaan rakentaa omaa ihmisyyttä ja muiden ymmärrystä. Elämäntutkimustiedossa harjoiteltavia taitoja edellytetään riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäntutkimuksen muodostamista.

Elämäntutkimustiedon kertaus ainereaaliiin valmistautuville, 1 op (ETS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu elämäntutkimustiedon ainereaalikokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- elämäntutkimustiedon keskeisten tietojen ja taitojen harjoittelu ja ainereaalikokeeseen valmistautuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan luovasti yhdistelemään elämänskatsomustiedon opinnoissa, muissa opinnoissa ja muussa elämässä opittua niin, että harjaannutaan ajatteluprosessin tuloksena hyvien reaalivastausten kirjoittamisessa. Opintojakso hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa elämänskatsomustiedon tavoitteistoa. Opintojakso vahvistaa siten monitieteistä ja luovaa osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Elämänskatsomustiedon kertaus ainereaaliiin valmistautuville, ET7, 1op, valinnainen opintojakso

Opintojaksolla kerrataan ja laajennetaan oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja valmentaudutaan ainereaalikokeeseen.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ETS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija koulutetaan vapaaehtoistyöhön koulun ulkopuolisessa koulutuksessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Koulun ulkopuoliseen vapaaehtoistyöhön liittyvä koulutus (esim. partiojohtajakoulutus, isokoulutus tms.) voidaan harkinnan mukaan hyväksyä elämänskatsomustiedon koulukohtaiseksi valinnaiseksi opintojaksoksi.

- Opiskelija vastaa itse opintojakson mahdollisista kustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vapaaehtoistyön koulutus tukee yhteiskunnallisen osaamisen tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Hyvinvointiosaaminen

Vapaaehtoistyön koulutuksella opiskelija kehittää eettistä ajatteluaan myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä huomioon. Se tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan hyvinvointiosaamisen kehittymistä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Koulun ulkopuoliseen vapaaehtois- ym. muuhun soveltuvaan työhön liittyvä koulutus (esim. partionjohtajakoulutus, isoskoulutus tmv.) voidaan harkinnan mukaan hyväksyä elämäkatsomustiedon koulukohtaiseksi valinnaiseksi opintojaksoksi.

Muun katsomusaineen opintojakso, 2 op (ETS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija laajentaa katsomusosaamistaan muun katsomusaineen opinnoilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- muun katsomusaineen opintojakson sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso vahvistaa ja monipuolistaa opiskelijan monitieteistä osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso vahvistaa ja monipuolistaa opiskelijan monitieteistä osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan muun katsomusaineen opintojakson arviointikriteereillä.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muun katsomusaineen opintojakso, ET9, 2op

Jos suoritat jonkun valitsemasi uskonnon (UE, UI, UK, UO) opintojakson, se merkitään elämäntutkimustiedon oppimäärääsi valinnaisena koulukohtaisena opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.4. Filosofia (FI)

Oppiaine ja tehtävä

Filosofia tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen luo pohjan maailmaa, yhteiskuntaa ja ihmistä koskevien käsitysten ymmärtämiselle ja niiden järkiperäiselle arvioinnille. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan kriittisesti erilaisten käsitysten perusteluja.

Kriittisen ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa jäsentämään nykypäivän informaatiotulvaa sekä erottamaan tosiasiaväitteet mielipiteistä. Näin filosofian opiskelu edistää opiskelijan yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia. Argumentaation ja pätevän päättelyn opiskelu kehittävät kykyä ymmärtää ja ilmaista mutkikkaitakin ajatuskulkuja.

Perinteisesti filosofiaa on kutsuttu kaikkien tieteiden äidiksi. Siksi sen luonteeseen kuuluu jo lähtökohtaisesti eri tiedonalojen integraatio, joka tukee laajojen käsitteellisten kokonaisuuksien ja yhteyksien hahmottamista. Filosofian opiskelu auttaa näkemään, miten eri tieteenalojen ja ajatteluperinteiden käsitykset rakentuvat ja eroavat toisistaan. Tämä tukee eri tieteiden omaksumista, mikä helpottaa lukiolaisen siirtymistä jatko-opintoihin. Filosofian tuntemus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä.

Filosofian opiskelu vahvistaa opiskelijan käsitystä omasta identiteetistään. Se harjaannuttaa eettiseen pohdintaan ja auttaa ymmärtämään, mitä merkitystä erilaisilla tiedoilla ja taidoilla on yksilölle ja yhteiskunnalle. Filosofia kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Tämä tukee opiskelijan yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkiperäiseen keskusteluun. Koska filosofisiin kysymyksiin on harvoin yksinkertaisia vastauksia, opiskelija oppii muodostamaan ja perustelemaan omia käsityksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä. Monimutkaisten kysymysten pohdiskelu ryhmässä kasvattaa opiskelijan luottamusta omiin ajattelutaitoihinsa. Oppiaineen luonteeseen sopivat keskustelevat ja dialogiset työtavat.

Laaja-alainen osaaminen

*Filosofian opiskelu tukee monipuolisesti opiskelijan **vuorovaikutusosaamista sekä** kasvua sivistyneeksi, vastuulliseksi ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi. Oppiaine korostaa dialogisuutta ja hyvää argumentaatiota, mikä edistää opiskelijan sitoutumista kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia yhdistelee tiedonaloja sekä tukee eri tieteiden omaksumista ja elinikäistä oppimista. Sen opiskelu kehittää kielellistä ilmaisua, analyyttistä ajattelua ja loogista päättelykykyä.*

Filosofiassa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja dialogisesti. Siksi siinä korostuvat täsmällinen ja käsitteiden merkityksiä avaava kielenkäyttö sekä kielitietoisuus. Vaikka filosofia hyödyntää oman traditionsa ja muiden tieteenalojen termistöä, sen tavoitteena on selkeä ja ymmärrettävä kieli. Filosofian argumentatiivinen luonne kehittää ilmaisua, jossa painottuvat johdonmukaiset perustelut ja eri näkökulmien huomioiminen.

Hyvää elämää ja yhteiskuntaa koskevat pohdinnat kuuluvat perinteisesti filosofian ytimeen. Filosofian opiskelu tukee hyvinvointiosaamista kehittämällä opiskelijan ymmärrystä itsestään, ajattelustaan ja suhteestaan muihin. Ymmärryksen kasvu liittyy ihmisen kasvuun kokonaisuutena ja ohjaa hyveisiin ja hyvinvointiin. Filosofian keskusteleva ja hyvää argumentaatiota korostava opiskelutapa tukee opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja sekä opettaa erilaisten näkemysten arvostamista. Samalla kannustetaan opiskelijaa sitoutumaan kestäviin ajattelu- ja elämäntapoihin sekä oikeudenmukaisiin yhteiskunnallisiin käytäntöihin. Filosofia kehittää epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta toimia myös tilanteissa, joissa käytettävissä oleva informaatio on rajallista.

Filosofiaan kuuluu perinteisesti **monitieteistä ja luovaa osaamista** vahvistava, eri tiedonaloja integroiva lähestymistapa. Sen opiskelu rakentaa luontevasti siltoja eri tieteenalojen välille. Filosofia auttaa omaksumaan erilaisia tiedonhankintatapoja sekä yhdistämään eri tieteiden tuloksia, mikä helpottaa laajojen kokonaisuuksien hahmottamista. Filosofisen ajattelun vahva johdonmukaisuuden vaatimus kehittää kykyä ymmärtää erilaisten argumenttien perusteita ja erottaa tosiasiaväitteet mielipiteistä. Kyseenalaistavana ja perusteita etsivänä oppiaineena filosofia rohkaisee luovaan ja itsenäiseen ajatteluun.

Yhteiskunnallisen osaamisen osalta filosofian opetuksessa sitoudutaan järkipäiseen eettiseen ajatteluun, joka perustuu demokratian, ihmisoikeuksien ja kestävän tulevaisuuden kunnioittamiseen. Oikeudenmukaisen yhteiskunnan ja aktiivisen kansalaisuuden ihanteet ovat paitsi tarkastelun kohteita myös tavoitteita, joihin opetus pyrkii kasvattamaan. Filosofia kehittää luovan, kriittisen ja itsenäisen ajattelun kykyä, joka vahvistaa valmiuksia jatko-opintoihin, mielekkääseen urasuunnitteluun ja tulevaisuuden työelämän muutoksiin.

Etiikka on filosofian perinteinen osa-alue ja siksi keskeinen osa filosofian opiskelua. Filosofia opettaa arvojen, normien ja merkitysten käsitteellistä jäsentämistä. **Eettinen** pohdinta kattaa niin yksilöä, yhteiskuntaa kuin ympäristöä koskevat kysymykset. Oppiaineen kriittinen perinne ohjaa opiskelijaa itsenäiseen ajatteluun ja kannustaa sitoutumaan moraalisesti kestävään toimintaan. Filosofian opiskelu auttaa hahmottamaan moniulotteisia ongelmia ja luomaan niistä kokonaisjäsennystä. Ymmärrys sosiaalisten ja ekologisten globaalien ongelmien luonteesta rohkaisee toimimaan niiden korjaamiseksi ja toteuttaa **ympäristöosaamisen** tavoitteita.

Gloobaali- ja kulttuuriosaamisen näkökulmasta filosofian opiskelu avartaa ajattelua ja auttaa ymmärtämään, että on olemassa erilaisia tapoja hahmottaa todellisuutta. Se kehittää herkkyyttä havaita yhtäläisyyksiä ja eroja maailman ilmiöissä. Filosofian osa-alueista erityisesti etiikka ja yhteiskuntafilosofia tarkastelevat ihmisten ja kulttuurien monimuotoisuutta sekä kannustavat ennakkoluulottomaan suhtautumiseen erilaisiin elämänilmiöihin. Filosofiset ajatuskokeet johdattavat hahmottelemaan mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja.

Tavoitteet

Filosofian opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hahmottaa filosofisia ongelmia sekä niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluja

- hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot, mikä auttaa kehittämään omaa ajattelua, arvioimaan sitä kriittisesti sekä pohtimaan sen rajoja eri tieteenaloilla ja arkielämässä
- kykenee arvioimaan moraalisia ongelmia ja niiden mahdollisia ratkaisuja sekä sitoutumaan eettisiin periaatteisiin
- oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämänalueilla myös informaation ollessa epävarmaa tai ristiriitaista
- kehittää kykyään ilmaista näkemyksiään järkipäisesti perustellen.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu keskeisten filosofisten kysymysten ymmärtämiseen, ajattelun taitojen ja käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista ja arvioida filosofista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä hahmottaa ja täsmentää informaatiota käsitteellisesti sekä eritellä ja pohtia sitä kriittisesti. Lisäksi arvioidaan taitoa tunnistaa arkielämässä ja tieteessä filosofisia ongelmia ja muotoilla niitä käsitteellisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon filosofisiin kysymyksiin esitettyjen ratkaisujen tuntemus sekä taito esittää johdonmukaisia argumentteja kirjallisesti, suullisesti ja vuorovaikutteisesti.

Arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä reflektoida omaa ajatteluaan ja rohkaisee häntä oman opiskelunsa suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Opintojaksojen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta.

Opintojaksot

Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1)

Opintojakson moduulit

- Johdatus filosofiseen ajatteluun, 2 op (FI1), Pakollinen

Tavoitteet

Johdatus filosofiseen ajatteluun

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongelmiin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- oppii arvioimaan väitteiden totuutta sekä harjaantuu esittämään ja vaatimaan erilaisille väitteille perusteluja, hahmottamaan perustelujen rakennetta sekä arvioimaan niiden pätevyyttä
- tuntee ja oppii erilaisten vuorovaikutteisten harjoitusten ja keskustelujen kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseenalaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin
- osaa eritellä ja arvioida kriittisesti erilaisia tiedollisia uskomuksia ja tutustuu tietämiseen joissain lukion oppiaineissa.

Keskeiset sisällöt

Johdatus filosofiseen ajatteluun

- *mitä filosofia on, filosofinen kysymyksenasettelu sekä ajattelu filosofian perinteessä ja ajankohtaisissa aiheissa*
- *johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet sekä niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti, muun muassa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin sovellettuna*
- *keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen*
- *tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero*
- *tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa*

Paikallinen lisäys

- Filosofian opetuksessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan **vuorovaikutusosaamista**. Opintojaksolla opetellaan argumentoimaan omia mielipiteitä pätevästi, perustellusti sekä ryhmän muita jäseniä kunnioittaen. Opintojakson keskeinen tavoite on ajattelun taitojen kehittäminen. Ajattelun taidot auttavat vuorovaikutuksessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso lisää opiskelijan **hyvinvointiosaamista**. Opintojaksolla opiskelija oppii punnitsemaan omia mielipiteitään, käsityksiään ja suhdetta itseensä sekä ympäristöönsä jäsennellysti. Jäsentämisen taito on keskeisessä roolissa hyvinvointiosaamisen harjoittelussa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Johdatus filosofiseen ajatteluun, FI1, 2 op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä.

Opintojakso kehittää rationaalisen ajattelun, pätevän päättelyn sekä argumentoinnin taitoja. Opintojaksolla opiskelija tutustuu filosofiseen kysymyksenasetteluun sekä oppii ajankohtaisten ilmiöiden käsitteellistä jäsentämistä.

Keskeiset sisällöt:

- mitä filosofia on, filosofinen kysymyksenasettelu sekä ajattelu filosofian perinteessä ja ajankohtaisissa aiheissa
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet sekä niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti, muun muassa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin sovellettuna
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritus tapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Etiikka, 2 op (FI2)

Opintojakson moduulit

- Etiikka, 2 op (FI2), Pakollinen

Tavoitteet

Etiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin*
- *osaa perustella käsityksiä hyvästä ja oikeasta sekä hahmottaa normatiivisten ja kuvailevien väitteiden eron*
- *osaa esittää suullisesti ja kirjallisesti johdonmukaisia eettisiä argumentteja sekä perustella moraalien velvoittavuutta*
- *oppii jäsentämään oman elämänsä merkityksellisyyttä ja elämänvalintojaan filosofisen käsitteistön avulla*
- *osaa eritellä ja arvioida toimintaa eettisesti sekä kykenee jäsentämään omia moraalisia ratkaisujaan ja arvioitaan filosofisen etiikan välinein*
- *osaa soveltaa etiikkaa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeviin kysymyksiin.*

Keskeiset sisällöt

Etiikka

- *moraalin luonne normijärjestelmänä; moraalien, lakien ja tapojen ero; moraalinen objektivismi, relativismi, subjektivismi*
- *moraalia tarkasteleva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyveet, seuraukset, oikeudet ja velvollisuudet*
- *filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta*
- *etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat*
- *ympäristöä ja luontoa koskevia eettisiä kysymyksiä, kuten ilmastonmuutos ja eläinten oikeudet*

- *etiikka ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet*

Paikallinen lisäys

- Filosofian opetuksessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan **eettistä osaamista**. Opintojaksolla perehdytään laajasti eettisiin kysymyksiin ja harjoitetaan eettisten kantojen perustelemista ja arviointia.

Opintojakso auttaa myös **ympäristöosaamisen** kehittymisessä. Eettisiä kysymyksiä pohditaan niin ihmisen kuin luonnonkin näkökulmasta ja opiskelija oppii opintojaksolla hahmottamaan ja arvioimaan omaa toimintaansa osana luontoa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettinen ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Etiikka, FI2, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan FI1:n jälkeen.

Opintojaksolla tutustutaan etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin. Opintojaksolla opiskelija pääsee pohtimaan laajasti eettisiä kysymyksiä niin yksilön kuin globaalin yhteisönkin tasolla. Opiskelija saa myös mahdollisuuden pohtia filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta.

Keskeiset sisällöt:

- moraalien luonne normijärjestelmänä; moraalien, lakien ja tapojen ero; moraalinen objektivismi, relativismi, subjektivismi
- moraalista tarkasteleva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyveet, seuraukset, oikeudet ja velvollisuudet
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat

- ympäristöä ja luontoa koskevia eettisiä kysymyksiä, kuten ilmastonmuutos ja eläinten oikeudet
- etiikka ja yhteiskunta: ihmis- ja perusoikeudet

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3)

Opintojakson moduulit

- Yhteiskuntafilosofia, 2 op (FI3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteiskuntafilosofia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy joihinkin yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin*
- *oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vapautta, tasa-arvoa ja vallankäyttöä yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa*
- *pystyy arvioimaan filosofisesti yhteiskunnan rakennetta ja sen oikeutusta*
- *osaa soveltaa oppimaansa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin*
- *ymmärtää oikeuksien merkityksen yhteiskunnan perustana.*

Keskeiset sisällöt

Yhteiskuntafilosofia

- *yhteiskuntajärjestyksen oikeuttaminen, yhteiskuntasopimusteoriat*
- *vallan, vapauden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden eri muodot*
- *ihmisoikeudet, kansalaisyhteiskunta ja oikeusvaltio; demokratia ja yhteisöllisyys yhteiskunnallisina arvoina*
- *poliittiset ihanteet: liberalismi, sosialismi, anarkismi, konservatismi, nationalismi; yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat*
- *hyvinvoinnin ja talouden suhde; tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen; hyvinvointivaltio*
- *ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta, eriarvoistavien rakenteiden tunnistaminen ja kritiikki*

Paikallinen lisäys

- Filosofian opetuksessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso kehittää opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opintojaksolla perehdytään keskeisiin yhteiskuntafilosofisiin teorioihin ja arvioidaan kriittisesti eri käsityksiä yhteiskunnasta ja yhteiskunnallisesta toiminnasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla harjoitetaan **globaaleja ja kulttuuriosaamisen** taitoja. Opintojaksolla tutustutaan eri käsityksiin hyvästä ja oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta ja arvioidaan näitä käsityksiä kriittisesti.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat globaali-, kulttuuri- ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhteiskuntafilosofia, FI3, 2op, valinnainen opintojakso

Voidaan suorittaa FI1:n jälkeen.

Opintojaksolla opiskelija perehtyy keskeisiin yhteiskuntafilosofisiin teorioihin. Erilaisten yhteiskuntajärjestelmien lisäksi opiskelija tutustuu keskeisiin yhteiskuntafilosofisiin käsitteisiin kuten valta, vapaus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus.

Keskeiset sisällöt:

- yhteiskuntajärjestyksen oikeuttaminen, yhteiskuntasopimusteoriat
- vallan, vapauden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden eri muodot
- ihmisoikeudet, kansalaisoikeudet ja oikeusvaltio; demokratia ja yhteisöllisyys yhteiskunnallisina arvoina
- poliittiset ihanteet: liberalismi, sosialismi, anarkismi, konservatismi, nationalismi; yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat
- hyvinvoinnin ja talouden suhde; tulo-, varallisuus- ja hyvinvointierojen oikeuttaminen; hyvinvointivaltio
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta, eriarvoistavien rakenteiden tunnistaminen ja kritiikki

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Totuus, 2 op (FI4)

Opintojakson moduulit

- Totuus, 2 op (FI4), Valinnainen

Tavoitteet

Totuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa erottaa mielipiteet tosiasiaväittämistä ja ymmärtää tarpeen perustella tosiasiaväittämät
- ymmärtää kielen ja merkitysten roolin todellisuuden hahmottamisessa
- osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita totuudesta, tiedosta, todellisuuden luonteesta ja tieteestä
- osaa jäsentää ja eritellä tieteellisen tutkimuksen, päättelyn ja selittämisen luonnetta
- osaa arvioida havainnon ja tiedon sekä tieteellisten teorioiden suhdetta totuuteen
- oppii arvioimaan tilanteita, joissa eri tutkimukset antavat erilaisia tuloksia ja toimintavaihtoehtoja.

Keskeiset sisällöt

Totuus

- kieli, merkitys ja totuus
- totuuden luonne ja totuusteoriat; totuuden lähestyminen; välttämätön ja kontingentti totuus
- todellisuuden ja tietoisuuden luonne; realismi ja antirealismi
- tiedon lähteet, tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen, tiedon suhde varmuuteen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmiä sekä tieteellinen päättely; tieteen etiikka
- tieteen menetelmien ja teorioiden luotettavuus ja suhde todellisuuteen
- selittäminen, ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta erilaisissa tieteissä

Paikallinen lisäys

- Filosofian opetuksessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.
- Opiskeluhyvinvointia tuetaan monipuolisilla oppimismenetelmillä ja opetuksen tuottamisella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso kannustaa opiskelijaa **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Opintojaksolla tutustutaan tieteenfilosofiaan ja eri tieteenalojen filosofisiin perusteisiin. Tieteenfilosofian opiskelu rakentaa luontevasti siltoja eri tieteenalojen välille.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa ja erilaiset oppijat huomioivaa.

Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Totuus, FI4, 2op, valinnainen opintojakso

Voidaan suorittaa FI1:n jälkeen.

Opintojaksolla opiskelija tutustuu tärkeimpiin epistemologisiin, metafysiisiin ja kielifilosofisiin teorioihin. Tiedon ja totuuden käsitteiden lisäksi opiskelija perehtyy tieteellisen tutkimuksen luonteeseen ja menetelmiin.

Keskeiset sisällöt:

- kieli, merkitys ja totuus
- totuuden luonne ja totuusteoriat; totuuden lähestyminen; välttämätön ja kontingentti totuus
- todellisuuden ja tietoisuuden luonne; realismi ja antirealismi
- tiedon lähteet, tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen, tiedon suhde varmuuteen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmiä sekä tieteellinen päättely; tieteen etiikka
- tieteen menetelmien ja teorioiden luotettavuus ja suhde todellisuuteen
- selittäminen, ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta erilaisissa tieteissä

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Laudatur filosofiasta (Abikertaus), 2 op (FIS5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kertaa pakolliset valtakunnalliset moduulit ja vapaavalintaisten moduulien sisältöjä ylioppilaskirjoitusten näkökulmasta.
- Opiskelija selvittää, millaiset kysymykset toistuvat ylioppilaskirjoituksissa vuodesta toiseen.
- Opiskelija arvioi itseään kirjoittajana ja kehittyä filosofisen esseevastauksen kirjoittajana omia vahvuuksiaan hyödyntäen.
- Opiskelija harjaantuu filosofisen tiedon soveltajana ja kehittyä filosofisten esimerkkien keksijänä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso valmistaa filosofian ylioppilaskirjoituksiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty (S) /hylätty (K)

Opintojakson vapaa kuvaus

Ylioppilaskirjoituksiin valmistava moduuli, jota suositellaan suoritettavaksi mahdollisimman lähellä ennen kirjoituksia.

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- 1) kertaan pakolliset valtakunnalliset moduulit ja vapaavalintaisten moduulien sisältöjä ylioppilaskirjoitusten näkökulmasta
- 2) selvittää millaiset kysymykset toistuvat ylioppilaskirjoituksissa vuodesta toiseen
- 3) arvioi itseään kirjoittajana
- 4) kehitty filosofisen esseevastauksen kirjoittajana omia vahvuuksiaan hyödyntäen
- 5) harjaantuu filosofisen tiedon soveltajana
- 6) kehitty filosofisten esimerkkien keksijänä

Moduuli suoritetaan viimeisenä ennen filosofian yo-kokeeseen osallistumista.

Filosofia, tietokonepelit ja tekoäly, 2 op (FIS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija pohtii tekoälyyn ja pelaamiseen liittyviä kysymyksiä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Miten tietokonepelit voivat auttaa meitä ymmärtämään filosofisia ja eettisiä ongelmia?
- Millaisia filosofisia kysymyksiä ja eettisiä haasteita liittyy tekoälyn sekä teknologian kehitykseen?
- Miten virtuaalitodellisuus tulee muuttamaan käsitystämme ihmisyydestä?
- Onko e-urheilu vakavasti otettavaa urheilua?
- Mikä on roobttien tämänhetkinen tietoisuuden taso?

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Pelien ja tekoälyn eettisten kysymysten pohtiminen lisää yhteiskunnallista osaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tekoäly ja pelaaminen ja niihin liittyvät kysymykset harjoittavat monitieteistä osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty(S) / hylätty(K).

Opintojakson vapaa kuvaus

Miten tietokonepelit voivat auttaa meitä ymmärtämään filosofisia ja eettisiä ongelmia? Millaisia filosofisia kysymyksiä ja eettisiä haasteita liittyy tekoälyn sekä teknologian kehitykseen?

Miten virtuaalitodellisuus tulee muuttamaan käsitystämme ihmisyydestä? Onko e-urheilu vakavasti otettavaa urheilua? Mikä on roobttien tämänhetkinen tietoisuuden taso? Tässä filosofian koulukohtaisessa vapaavalintaisessa moduulissa perehdymme muun muassa näihin kysymyksiin. Osana moduulia pelaamme pelejä tietokoneella tai konsoleilla. Moduulin suoritustapana on aktiivinen osallistuminen.

Etiikan erityiskysymyksiä, 2 op (FIS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää tietämystään etiikasta.
- Opiskelija kehitty eettisten ongelmien tunnistajana.
- Opiskelija ymmärtää soveltavan etiikan ongelmien monimutkaisuuden.
- Opiskelija kehitty filosofisen tekstin kirjoittajana sekä filosofisten tekstien lukijana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduulissa käsitellään ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettiset kysymykset ovat opintojakson keskeistä toimintaa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla pohditaan monipuolisesti kulttuurisia kysymyksiä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa käsitellään ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä. Millaiset eettiset ongelmat ovat ajankohtaisia tällä hetkellä? Millainen on eettinen ihminen? Miten voin vaikuttaa? Saanko syödä eläimiä? Etiikan erityiskysymyksiä -moduulissa tarkastellaan aborttiin, kuolemantuomioon, armokuolemaan, kloonaukseen, kuluttamiseen, ihmisen geneettiseen paranteluun, eläinten oikeuksiin ja sotaan liittyviä kysymyksiä ja filosofisia ratkaisuehdotuksia.

Edellytyksenä moduulien FI1 ja F2 hyväksyty suoritus. Sopii erityisen hyvin filosofian ylioppilaskirjoituksia harkitsevalle opiskelijalle.

Ilmastonmuutos ja ympäristön filosofiset kysymykset, 2 op (FIS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ympäristöfilosofian keskeisiin käsitteisiin.
- Opiskelija perehtyy kysymyksenasetteluihin ja näkemyksiin ihmisen ja luonnon suhteesta.
- Opiskelija oppii hahmottamaan ympäristön ja kulttuurin yhteyksiä sekä oppii erittelemään ja arvioimaan kriittisesti ympäristöä koskevaa ajankohtaista keskustelua ja siinä käytettyjä perusteluja
- Opiskelija syventää tietämystään ilmastonmuutoksesta ja kykenee arvioimaan siihen liittyvää keskustelua kriittisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduulissa tarkastellaan luontoon ja ympäristöön liittyviä filosofisia ongelmia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Ympäristöfilosofia on itsessään monitieteistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristöfilosofian pohdinnat syventävät eettistä ja ympäristöosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksyty (S)/ hylätty(K)

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa syvennyttään tarkastelemaan luontoon ja ympäristöön liittyviä filosofisia ongelmia. Miten säilyttää maapallo tuleville sukupolville? Mitä ovat erilaiset ympäristöt? Millaisissa kaupungeissa haluamme elää? Mikä on suhteemme virtuaalisiin ympäristöihin? Mikä on ihmisen ja luonnon suhde? Mitkä ovat aikamme suurimpia ympäristön muuttumiseen liittyviä haasteita?

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija:

- tutustuu ympäristöfilosofian keskeisiin käsitteisiin, kysymyksenasetteluihin ja näkemyksiin
- tutustuu historiallisiin näkemyksiin ihmisen ja luonnon suhteesta
- oppii hahmottamaan ympäristön ja kulttuurin yhteyksiä
- oppii erittelemään ja arvioimaan kriittisesti ympäristöä koskevaa ajankohtaista keskustelua ja siinä käytettyjä perusteluja
- syventää tietämystään ilmastonmuutoksesta ja kykenee arvioimaan siihen liittyvää keskustelua kriittisesti

Moduulin voi suorittaa milloin tahansa FI1-moduulin jälkeen.

Tietoisuuden ja vapaan tahdon filosofiaa, 2 op (FIS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu tietoisuuden ja tahdonvapauden ongelmiin, niihin liittyviin eettisiin kysymyksiin sekä ongelmien historiaan .

- Opiskelija ymmärtää mieleen liittyvien kysymysten suhteen muihin tieteenaloihin (historia, psykologia, uskonto, luonnontieteet) .
- Opiskelija kehitty filosofisten alkuperäistekstien lukijana.
- Opiskelija kehittää kykyään arvioida filosofisia argumentteja.
- Opiskelija kehitty filosofisen tekstin kirjoittajana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tOpintojaksolla perehdytään tietoisuuden ja tahdonvapauden ongelmiin, niihin liittyviin eettisiin kysymyksiin sekä ongelmien historiaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan asteikolla hyväksytty (S) / hylätty (K).

Opintojakson vapaa kuvaus

Oletko vapaa vai onko kaikki ennalta määrättyä? Pystytkö päättämään tulevaisuudestasi? Oletko vastuussa mistään vai oletko aivojesi uhri? Mikä on mielen ja aivojen suhde? Onko olemassa sielua ja jos on, niin missä se sijaitsee? Tekeekö aivotutkimus meistä tahdottomia robotteja? Voiko koneista tulla ajattelevia olioita? Ovatko koneet vastuussa teoistaan? Onko eläimillä lainkaan tunteita tai ajatuksia?

Näihin kysymyksiin pääset tutustumaan tietoisuuden ja vapaan tahdon filosofiaa esittelevässä moduulissa.

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu tietoisuuden ja tahdonvapauden ongelmiin, niihin liittyviin eettisiin kysymyksiin sekä ongelmien historiaan
 - ymmärtää mieleen liittyvien kysymysten suhteen muihin tieteenaloihin (historia, psykologia, uskonto, luonnontieteet)
 - kehitty filosofisten alkuperäistekstien lukijana
 - kehittää kykyään arvioida filosofisia argumentteja
 - kehitty filosofisen tekstin kirjoittajana
- Moduulin voi suorittaa milloin tahansa FI1-moduulin jälkeen.

Homer Simpson ja elämän tarkoitus, 2 op (FIS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija saa peruskäsityksen elämänfilosofisten näkemysten historiasta .
- Opiskelija pohtii omaa arvomaailmaansa .
- Opiskelija oivaltaa filosofisten teemojen ilmenemisen kulttuurissa .
- Opiskelija kykenee arvioimaan kriittisesti yhteiskunnassa vallitsevia arvoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tarkastellaan elämän tarkoitusta ja elämänfilosofisia teemoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Filosofisten kysymysten ja tarkoituksen pohtiminen on osa yhteisön ja yhteiskunnallisen elämän hahmottamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson filosofiset teemat kehittävät luovaa osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Mitä voimme oppia elämän tarkoituksesta Homer Simpsonilta, tuolta arjen sankarilta? Moduulissa pohditaan elämän tarkoitusta hyödyntämällä esimerkkejä erilaisista elokuvista, sarjoista, kirjallisuudesta ja sarjakuvista. Millaisia elämänfilosofisia teemoja nykyvihteessä ilmenee? Mitä ne kertovat tästä aikakaudesta? Miten viihteen esimerkit vaikuttavat ajatteluamme? Missä elokuvissa on filosofisia teemoja? Moduulin tavoitteena on, että opiskelija:

- saa peruskäsityksen elämänfilosofisten näkemysten historiasta
- pohtii omaa arvomaailmaansa
- oivaltaa filosofisten teemojen ilmenemisen kulttuurissa
- kykenee arvioimaan kriittisesti yhteiskunnassa vallitsevia arvoja

Moduulin voi suorittaa milloin tahansa F11-moduulin jälkeen.

Filosofian historia Sokrateesta Sartreen, 2 op (FIS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu yksityiskohtaisesti kolmeentoista merkittävään filosofiin.
- Opiskelija tutustuu filosofien yhdistyviin ajatussuuntauksiin ja tutustuu kattavasti filosofiin alkuperäisteksteihin.
- Opiskelija syventää filosofista yleissivistystään.
- Opiskelija kehittyy argumenttien arvioijana.
- Opiskelija ymmärtää, miten historialliset ja yhteiskunnalliset tekijät ovat vaikuttaneet filosofian kehitykseen sekä yksittäisiin ajattelijoihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Filosofisen tiedon syventäminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Filosofoihin perehtyminen on myös vuorovaikutusta ja dialogia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Monitieteisyyttä lisää perehtyminen siihen, miten historialliset ja yhteiskunnalliset tekijät ovat vaikuttaneet filosofian kehitykseen sekä yksittäisiin ajattelijoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan asteikolla hyväksytty (S) / hylätty (K).

Opintojakson vapaa kuvaus

Filosofian historiaan tutustuttava moduuli, joka sopii erityisen hyvin filosofian kirjoittajille. Millaisia ihmisiä olivat Sokrates ja Sartre? Miksi Pentti Linkolaa pitäisi kuunnella? Oliko Marx oikeassa? Voinko oppia jotain Platonilta?

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu yksityiskohtaisesti kolmeentoista merkittävään filosofiin ja heihin yhdistyviin ajatussuuntauksiin
- tutustuu kattavasti filosofisiin alkuperäisteksteihin
- syventää filosofista yleissivistystään
- kehittyy argumenttien arvioijana
- ymmärtää, miten historialliset ja yhteiskunnalliset tekijät ovat vaikuttaneet filosofian kehitykseen sekä yksittäisiin ajattelijoihin

Moduulin voi suorittaa milloin tahansa FI1-moduulin jälkeen. Sopii erityisesti abiturienteille sekä myös historian ja yhteiskuntaopin kirjoittajille.

Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (FIS13)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu filosofian tai filosofiaa sivuava opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.5. Fysiikka (FY)

Oppiaine ja tehtävä

Fysiikan opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkityksen jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Fysiikan opetus antaa opiskelijalle valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla sekä hyödyntää fysiikan osaamistaan työelämässä. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Fysiikan opetuksen tuella opiskelijan ymmärrys fysiikan käsitteistä rakentuu ja opiskelija ymmärtää niitä kvalitatiivisella ja kvantitatiivisella tasolla. Opiskelijan aikaisemmat kokemukset, uudet havainnot ja näkökulmat muokkautuvat johdonmukaiseksi käsitykseksi ympäröivästä todellisuudesta opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutuksessa ja fysiikan teorioiden avulla.

Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat ympäristöstä tehdyt havainnot. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista sekä luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan työturvallisuutta noudattaen.

Laaja-alainen osaaminen

Fysiikan opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen, ideointiin, vuorovaikutukseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin. Opetus kehittää **yhteiskunnallista osaamista** antamalla opiskelijalle valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttaa yhteiseen päätöksentekoon.

Opiskelijoiden oma tutkimuksellinen työskentely kehittää työskentelyn ja yhteistyön taitoja, luovaa ja kriittistä ajattelua sekä innostaa opiskelijoita fysiikan opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Opetus välittää kuvaa fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa: fysiikkaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan ja ympäristöstä, käyttämään fysiikan osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön, ympäristö- ja terveysvaikutusten sekä energiantuotantotapojen kannalta. Fysiikan opetus tukee näin **eettisyyttä ja ympäristöosaamista, globaali- ja kulttuuriosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.

Fysiikan opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkittamista ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkittamalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua tekstiä, kuvia, videoita, taulukoita, kuvaajia tai kaavoja. **Monitieteinen ja luova osaaminen** saa tukea fysiikan opiskelusta myös tieto- ja viestintäteknologian osalta. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkittamiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin.

Tavoitteet

Fysiikan opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät fysiikan merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä fysiikan tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa arvioida fysiikan ja teknologian merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle
- tunnistaa fysiikan osaamistaan sekä kykenee asettamaan omia tavoitteitaan, kohtaamaan oppimishaasteitaan ja soveltamaan fysiikan opiskelustrategioita
- perehtyy fysiikan soveltamiseen monipuolisissa tilanteissa, kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä
- saa mahdollisuuksia perehtyä fysiikan sovelluksiin vierailujen, korkeakoulu yhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja fysiikkaa soveltaville aloille
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten, ongelmanratkaisun tai muun toiminnan lähtökohdiksi
- osaa suunnitella ja toteuttaa kokeellisia tutkimuksia yhteistyössä muiden kanssa
- tunnistaa virhelähteiden vaikutuksen mittauksiin
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Fysiikan tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää fysiikan keskeisiä käsitteitä johdonmukaisesti ja oikeissa yhteyksissä
- jäsentää käsitystään luonnon rakenteista ja ilmiöistä fysiikan käsitteiden ja periaatteiden avulla
- osaa ilmaista johtopäätöksiä ja näkökulmia fysiikalle ominaisilla tavoilla
- ymmärtää fysiikan ilmiöitä ja periaatteita teknologisten sovellusten taustalla
- osaa muodostaa, tulkita ja arvioida erilaisia malleja sekä käyttää niitä ja simulaatioita ilmiöiden kuvaamiseen ja ennusteiden tekemiseen
- osaa käyttää asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä
- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida niitä kriittisesti fysiikan tietojensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute tukevat opiskelijaa fysiikan osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä. Samalla opiskelija harjaantuu itsearviointiin.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, kuten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, esimerkiksi kysymysten muodostamista, ongelmanratkaisuprosessin kuvaamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Fysiikan perusteet, 2 op (FY1-2)

Opintojakson moduulit

- Fysiikka luonnontieteenä, 1 op (FY1), Pakollinen
- Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta, 1 op (FY2), Pakollinen

Tavoitteet

Fysiikka luonnontieteenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu fysiikkaan systemaattisena, kokeellisuuteen nojautuvana tieteenä
- tutustuu aineen rakenteen ja maailmankaikkeuden mittasuhteisiin
- tutustuu fysiikassa käytettäviin tiedonhankintamenetelmiin
- osaa suunnitella ja toteuttaa yksinkertaisia luonnontieteellisiä kokeita
- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta fysiikkaa ja sen opiskelua kohtaan.

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy energiaan fysiikan keskeisenä käsitteenä
- tuntee eri energialajeja ja energiantuotantotapoja
- osaa vertailla eri energiantuotantotapoihin ja niiden ympäristövaikutuksiin liittyviä suuruusluokkia
- saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon kestävän energiatalouden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Fysiikka luonnontieteenä

- suure ja yksikkö sekä SI-järjestelmä
- mittaaminen, tulosten kerääminen, niiden esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi
- graafinen malli ja lineaarinen malli
- yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen suunnitteleminen ja toteutus

Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta

- energialajit, energian säilyminen ja muuntuminen
- energian tuotanto, teho, hyötysuhde ja energian siirtäminen
- energiantuotannon vaikutus ympäristöön ja ilmastonmuutokseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Ryhmissä työskentely kehittää vuorovaikutusosaamista.
- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Korostetaan fysiikan yhteyksiä muihin tieteisiin.
- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.

Hyvinvointiosaaminen

- Onnistumisen kokemukset kehittävät itsevarmuuden ja osaamisen tunnetta.
- Yhdessä tekeminen lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ryhmähenkeä.
- Kiinnitetään huomiota opiskelijoiden oikeanlaiseen työn ja palautumisen rytmittämiseen.
- Fysiikka oppiaineena kehittää opiskelijan sinnikkyyttä ja epäonnistumisen sietokykyä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Fysiikan perusteet (2 op) FY1, FY2, pakolliset opinnot

Opintojaksolla tutustutaan fysiikkaan oppiaineena ja tieteenä. Opiskelija perehtyy aineen ja maailmankaikkeuden rakenteisiin liittyviin peruskäsitteisiin ja jäsentää käsitystään luonnon perusrakenteista. Opiskelija perehtyy energiaan käsitteenä ja tutustuu erilaisiin energiantuotantotapoihin.

Numeroarviointi

Energia ja lämpö, 2 op (FY3)

Opintojakson moduulit

- Energia ja lämpö, 2 op (FY3), Valinnainen

Tavoitteet

Energia ja lämpö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään energiasta fysiikan keskeisenä käsitteenä
- osaa tutkia aineen termodynaamiseen tilaan ja olomuodon muutoksiin liittyviä ilmiöitä
- osaa soveltaa termodynamiikan käsitteitä ja malleja energiantuotannon ratkaisujen tarkastelussa ja kestävän tulevaisuuden rakentamisessa
- tunnistaa energiatasapainon ja lämmönsiirtymisen merkityksen ilmastonmuutoksessa.

Keskeiset sisällöt

Energia ja lämpö

- voima vuorovaikutuksen voimakkuuden mittana
- mekaaninen työ
- termodynaaminen systeemi ja tilanmuuttajat
- lämpötila, paine ja hydrostaattinen paine
- energian säilyminen, sisäenergia, energian siirtyminen ja lämpömäärä
- aineen lämpeneminen ja jäähtyminen sekä olomuodon muutokset
- lämpölaajeneminen
- kaasujen tilanmuutokset ja ideaalikaasun tilanyhtälö

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Energia ja lämpö (2 op) FY3, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu energian, lämpöopin ilmiöihin ja saa valmiuksia osallistua ympäristöä ja teknologiaa koskevaan kriittiseen keskusteluun.

Numeroarviointi

Voima ja liike, 2 op (FY4)

Opintojakson moduulit

- Voima ja liike, 2 op (FY4), Valinnainen

Tavoitteet

Voima ja liike

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tutkia kokeellisesti voimaan ja liikkeeseen liittyviä ilmiöitä
- osaa tuottaa ja analysoida graafisia esityksiä mittausaineistosta
- ymmärtää säilymlakien merkityksen fysiikassa
- tuntee voimaan ja liikkeeseen liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

Keskeiset sisällöt

Voima ja liike

- tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- kappaleiden vuorovaikutus ja voima sekä Newtonin lait
- voimien yhteisvaikutus, voimakuvio ja liikeyhtälö
- paino ja kitka
- liike-energia, potentiaalienergia ja mekaaninen energia
- mekaanisen energian säilyminen ja mekaniikan energiaperiaate
- liikemäärä, impulssi, liikemäärän säilyminen ja yksiulotteiset törmäykset

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijat harjaantuvat käyttämään eri mittaustapoja ja -laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuodaan esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistaan opiskelijoita luovaan ongelman ratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittäessä fysikaalisia ilmiöitä opitaan ymmärtämään syy-seuraussuhteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Voima ja liike (2 op) FY4, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutkii etenemisliikkeeseen ja vuorovaikutuksen liittyviä ilmiöitä kokeellisesti sekä teoreettisesti ja käsittelee niihin liittyviä malleja.

Numeroarviointi

Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5)

Opintojakson moduulit

- Jaksollinen liike ja aallot, 2 op (FY5), Valinnainen

Tavoitteet

Jaksollinen liike ja aallot

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa mallintaa planetaarista liikettä ympyräliikkeenä*
- *perehtyy värähtely- ja aaltoliikkeen perusteisiin tutkimalla mekaanista värähtelyä ja ääntä*
- *osaa kuvata jaksollista liikettä fysikaalisilla ja matemaattisilla käsitteillä*
- *osaa mallintaa mekaanista värähtelyä ja ääntä jaksollisena liikkeenä.*

Keskeiset sisällöt

Jaksollinen liike ja aallot

- *momentti ja kappaleen kiertyminen*
- *tasapaino kiertymisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa*
- *tasainen ympyräliike ja normaalikiikkyvyys*
- *gravitaatiolaki ja planetaarinen liike*
- *jaksollinen liike, jaksonaika, taajuus ja amplitudi*
- *harmoninen voima ja värähtelyliike sekä harmonisen voiman potentiaalienergia*
- *mekaanisten aaltojen synty, eteneminen ja heijastuminen*
- *mekaanisten aaltojen diffraktio ja interferenssi sekä seisovat aallot*
- *ääni aaltoliikkeenä, äänen intensiteettitaso, äänen ominaisuudet ja eteneminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijat harjaantuvat käyttämään eri mittauksia ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuodaan esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistaan opiskelijoita luovaan ongelman ratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittäessä fysikaalisia ilmiöitä opitaan ymmärtämään syy-seuraussuhteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Jaksollinen liike ja aallot (2 op) FY5, valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy gravitaatioon, jaksollisen liikkeen ja aaltojen käsitteisiin jokapäiväisen elämän, ympäristön, yhteiskunnan ja teknologian ilmiöissä.

Numeroarviointi

Sähkö, 2 op (FY6)

Opintojakson moduulit

- Sähkö, 2 op (FY6), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tutkia kokeellisesti sähköön liittyviä ilmiöitä ja tehdä sähköopin perusmittauksia
- osaa käyttää kentän ja potentiaalin käsitteitä sähkökentän kuvaamisessa
- tuntee sähkölaitteisiin ja sähköenergian siirtoon liittyviä turvallisuusnäkökohtia.

Keskeiset sisällöt

Sähkö

- jännite ja sähkövirta tasavirtapiireissä
- resistanssi ja Ohmin laki
- sähköteho ja Joulen laki
- vastusten kytkennät ja Kirchhoffin lait
- akut ja akun latauspiiri
- Coulombin laki ja homogeeninen sähkökenttä
- potentiaalienergia ja potentiaali homogeenisessa sähkökentässä
- kondensaattori ja kondensaattorin energia
- puolijohteet, diodi ja LED komponentteina virtapiirissä
- sähköturvallisuus: sulake, suojausluokitus ja läpilyöntilujuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sähkö (2 op) FY6, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu sähköön liittyviin peruskäsitteisiin ja arkipäivän sovelluksiin.

Numeroarviointi

Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7)

Opintojakson moduulit

- Sähkömagnetismi ja valo, 2 op (FY7), Valinnainen

Tavoitteet

Sähkömagnetismi ja valo

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää induktioilmiön keskeisen merkityksen sähkömagnetismissä
- ymmärtää sähköenergian tuotannon ja siirron fysikaaliset perusteet ja merkityksen yhteiskunnan toiminnan kannalta
- tunnistaa sähkömagneettisen säteilyn lähteitä ja vaikutuksia
- ymmärtää valon sähkömagneettisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt

Sähkömagnetismi ja valo

- ferromagnetismi ja magneettinen dipoli
- magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike homogeenisessa sähkö- ja magneettikentässä
- virtajohtimen magneettikenttä ja kahden virtajohtimen välinen voima
- sähkömagneettinen induktio, Lenzin laki ja pyörrevirrat
- generaattori, vaihtovirran synty, muuntaja ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettinen säteily ja sen spektri sekä mustan kappaleen säteilyn spektri
- valon heijastuminen, taittuminen ja kokonaisheijastuminen
- valon interferenssi ja diffraktio
- valon polarisaatio kvalitatiivisesti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijat harjaantuvat käyttämään eri mittaustapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuodaan esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistaan opiskelijoita luovaan ongelman ratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittäessä fysikaalisia ilmiöitä opitaan ymmärtämään syy-seuraussuhteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Harjaannutetaan opiskelijoita mediakriittisyyteen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelijan kyky globaalien ongelmien juurisyiden ymmärtämiseen kehittyy, mikä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnistamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Sähkömagnetismi ja valo (2 op) FY7, valinnaiset opinnot

Opiskelija tutustuu valoon, sähkömagnetismiin, sähköenergian tuottamiseen ja sähköenergian siirtämiseen.

Numeroarviointi

Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8)

Opintojakson moduulit

- Aine, säteily ja kvantittuminen, 2 op (FY8), Valinnainen

Tavoitteet

Aine, säteily ja kvantittuminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee ionisoivan säteilyn vaikutukset ja tutustuu säteilyn turvalliseen käyttöön*
- *tutustuu kvanttifysiikkaan perustuvaan maailmankuvaan alkeishiukkasfysiikasta kosmologiaan*
- *ymmärtää kvanttumiseen perustuvan teknologian merkityksen nyky-yhteiskunnassa.*

Keskeiset sisällöt

Aine, säteily ja kvanttuminen

- *energian kvanttuminen aineen ja säteilyn vuorovaikutuksessa*
- *fotoni sähkömagneettisen säteilykentän kvanttina*
- *atomin rakenne, atomin elektronien kvanttitilat ja aaltomekaanisen atomimallin periaate*
- *kvanttumiseen perustuva teknologia: laser ja kvanttirakenteet*
- *atomiytimen rakenne ja muutokset, radioaktiivinen hajoaminen*
- *ydinreaktiot, massan ja energian ekvivalenssi, ytimen sidosenergia*
- *ydinvoima, fissio ja fuusio*
- *hajoamislaki*
- *ionisoivan säteilyn lajit ja biologiset vaikutukset sekä soveltaminen lääketieteessä ja teknologiassa*
- *hiukkasfysiikan standardimalli*
- *maailmankaikkeuden kehitys*

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

- Opiskelussa pidetään yllä keskustelevaa kulttuuria. Opiskelijat tottuvat esittämään kysymyksiä sekä tekemään oletuksia ja päätelmiä.
- Opiskelijoita kannustetaan ratkaisemaan yhdessä fysiikan ongelmia.
- Opiskelijat harjaantuvat oman toiminnan arvioimisessa ja vertaispalautteen antamisessa.
- Kokeellinen työskentely ryhmissä kehittää vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Opiskelijat harjaantuvat käyttämään eri mittaustapoja ja –laitteita, sovelluksia ja välineitä ongelmanratkaisussa.
- Tuodaan esille erilaisia lähestymistapoja ongelmanratkaisussa ja rohkaistaan opiskelijoita luovaan ongelman ratkaisemiseen.
- Kokeellisessa työskentelyssä opitaan tekemään havaintoja ja mallintamaan havaittuja ilmiöitä.
- Selittäessä fysikaalisia ilmiöitä opitaan ymmärtämään syy-seuraussuhteita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Kiinnitetään huomiota fysiikan merkitykseen yhteiskunnassamme.
- Otetaan esille ajankohtaisia tiedeuutisia.
- Keskustellaan fysiikan osaamisen merkityksestä yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.
- Harjaannutetaan opiskelijoita mediakriittisyyteen.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Opiskelijan kyky globaalien ongelmien juurisyiden ymmärtämiseen kehittyy, mikä mahdollistaa opiskelijan ottamaan vastuuta ja tunnistamaan oma roolinsa niiden ratkaisemisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Fysiikka toimii työvälineenä globaalien ongelmien ratkaisemisessa.
- Fysiikka käyttää matematiikan kieltä globaalia kieltä mallintamaan luonnonilmiöitä.
- Opinnoissa tulee esiin fysiikan historiaa ja kehityskulkua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Aine, säteily ja kvantittuminen (2 op) FY8, valinnaiset opinnot

Opiskelija perehtyy kosmologian, radioaktiivisuuden, ydin- ja kvanttifysiikan perusteisiin.

Númeroarviointi

Fysiikan kokonaiskuva (abikertaus), 2 op (FYS09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa käsityksen fysiikan merkityksestä yksilön ja yhteiskunnan kannalta
- Opiskelija saa selkeän kokonaiskuvan niin fysiikan kokeellisesta kuin teoreettisestakin luonteesta
- Opiskelija perehtyy siihen, miten vastataan ylioppilaskokeen fysiikan tehtäviin
- Opiskelija vahvistaa TVT-taitojaan fysiikan opinnoissaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kinematiikka
- Mekaniikka
- Lämpöoppi
- Sähköoppi
- Aaltoliike
- Sähkömagnetismi
- Moderni fysiikka

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Elektroniikka, 2 op (FYS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu elektroniikan tieteelliseen, tekniseen ja yhteiskunnalliseen merkitykseen
- Opiskelija tutustuu elektroniikan komponentteihin
- Opiskelija oppii suunnittelemaan ja rakentamaan yksinkertaisia elektroniikan piirejä ja laitteita

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Puolijohteet
- Vastus ja kondensaattori
- Diodi, termistori ja transistori

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on kokeellinen. Opintojaksolla tutustutaan mm. puolijohteiden toimintaan ja tehdään omia elektroniikkalaitteita kytkentälevylle tai piirilevylle.

Tähtitiede, 2 op (FYS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu tähtitieteen perusteisiin
- Opiskelija oppii tunnistamaan planeettoja, tähtikuvioita ja kirkkaimpia tähtiä
- Opiskelija saa yleiskuvan tähtitieteessä käytettävistä tutkimusmenetelmistä ja -laitteista
- Opiskelija saa käsityksen maailmankaikkeuden rakenteesta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Aurinkokunta ja sen rakenne
- Tähtien synty ja kehitys
- Galaksit
- Maailmankaikkeuden synty ja rakenne
- Tähtitaivaan havainnointi (ulkoilmassa ja/tai tietokoneen avulla)
- Tähtitieteen tutkimusmenetelmät

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kokeelliset menetelmät, 2 op (FYS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

184

- Tavoitteena on, että opiskelija oppii tuottamaan tehtävään sähköisen vastauksen.
- Opiskelija oppii hankkimaan kokeellista tietoa erilaisista fysikaalisista ilmiöistä.
- Opiskelija joutuu pohtimaan fysikaalisia ilmiöitä.
- Opiskelija tekee erilaisia fysikaalisia mittauksia ja tulkitsee mittaustuloksia YO-kirjoituksissa käytetyillä ohjelmistoilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tehdään fysikaalisia tutkimustöitä, kerätään ja analysoidaan mittaustuloksia YO-kirjoituksissa käytettävillä ohjelmistoilla.
- Opintojaksolla harjoitellaan tehtäviin vastaamista sähköisesti.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (FYS14)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.6. Maantiede (GE)

Oppiaine ja tehtävä

Maantiede tarkastelee luonnon, ihmisen ja yhteiskunnan ilmiöitä ja vuorovaikutusta. Maantieteen opetuksen tehtävänä on avartaa opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja kehittää valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja niiden ajallista muutosta sekä alueellisia ongelmia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa havaitsemaan muuttuvaan maailmaan vaikuttavia tekijöitä, muodostamaan perusteltuja näkemyksiä, ottamaan kantaa omassa ympäristössään, lähialueilla ja koko maailmassa tapahtuviin muutoksiin sekä toimimaan aktiivisesti luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Opetus harjaannuttaa opiskelijan osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä tukee opiskelijaa kestävänsä tulevaisuuden rakentamisessa. Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa tiedostamaan luonnon ja ihmistoiminnan vuorovaikutusta sekä tarkastelemaan maailmaa muuttavana ja kulttuurisesti monimuotoisena elinympäristönä.

Maantieteen opetuksessa integroituvat luonnontieteelliset ja humanistis-yhteiskuntatieteelliset aiheet. Opetus antaa opiskelijalle valmiuksia ympäristö- ja ihmisoikeuskysymysten tarkasteluun sekä tukee opiskelijan kasvua sivistyneeksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi.

Nuorten elämämaailma sekä opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot ovat maantieteen opetuksen lähtökohta. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Tutkiva lähestymistapa ja geomedian käyttö auttavat opiskelijaa syventämään maantieteellistä ajattelua sekä ymmärtämään arkiympäristössä ja paikallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla tapahtuvia muutoksia. Geomedialla tarkoitetaan maantieteellisiä tiedonhankinta- ja esitystapoja, esimerkiksi kartoja, paikkatietoa, diagrammeja, kuvia, videoita, kirjallisia lähteitä, mediaa ja suullisia esityksiä. Geomedian monipuolinen käyttö tukee opiskelijaa maantieteellisen tiedon hankinnassa, analysoinnissa, tulkinnassa ja visuaalisessa esittämisessä. Ajankohtaisten uutisten käsittely opetuksessa kehittää opiskelijan maailmankuvan rakentumista ja kriittistä ajattelua sekä auttaa häntä ymmärtämään lähiympäristössä ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä maantieteen tavoitteiden saavuttamisen kanssa.

Maantieteen opetuksessa tuetaan opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** kehittymistä. Maantieteen opetukselle ominaiset työskentelytavat ovat opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia vaihtelevissa oppimisympäristöissä. Maantieteen opetuksessa korostuvat erityisesti sosiaaliset ja yhteistyötaidot sekä vastuunotto omasta ja muiden työskentelystä. Opiskelija saa ohjausta omien tavoitteiden asettamisessa sekä tukea ja kannustusta oppimisprosessin eri vaiheissa, mikä vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja pitkäjänteisyyttä.

Maantieteen opetus harjaannuttaa opiskelijaa tutkimuksellisuuteen sekä **monitieteelliseen ja luovaan** työskentelyyn. Opetuksessa perehdytään maantieteen ja sitä lähellä olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Geomediataidot vahvistavat opiskelijan monilukutaitoa. Maantieteen opetus motivoi opiskelijaa luonnontieteelliseen ja humanistis-yhteiskuntatieteelliseen ajatteluun, tiedonhankintaan sekä tietojen kriittiseen analyysiin.

Maantieteen opetus antaa tietopohjan, jonka avulla opiskelija voi ottaa kantaa moniin ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja kykenee kriittisyyteen seuratessaan mediaa. Opetus edistää opiskelijan ymmärrystä kestävästä kehityksen merkityksestä aluesuunnittelun lähtökohtana ja antaa opiskelijalle valmiuksia osallistuvaan suunnitteluun. Opetus ohjaa opiskelijaa kestävään tulevaisuuteen ja globaalin vastuun ymmärtämiseen aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä, mikä vahvistaa **yhteiskunnallista osaamista**.

Maantieteen opiskelu vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** monipuolisesti. Opetus lisää ymmärrystä kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja luonnonympäristön merkityksestä. Maantieteen opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva kestävästä elämäntavan välttämättömyydestä. Opetus auttaa opiskelijaa soveltamaan maantieteellisiä tietoja ja taitoja omassa arkielämässä, eettisissä pohdinnoissa ja kestävässä kulutusvalinnoissa.

Maantieteen opetus syventää opiskelijan käsitystä ihmisoikeuksien merkityksestä, yhteiskunnan moninaisuudesta ja alueellisen identiteetin muodostumisesta tukien siten opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamisen** kehittymistä. Maantieteelle on ominaista tarkastella ajankohtaisia maailmanlaajuisia ilmiöitä ja niiden vuorovaikutussuhteita. Maantiede tukee opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksien ja tulevaisuuden taitojen rakentumista sekä kasvua sivistyneeksi ja avarakatseiseksi ihmiseksi.

Tavoitteet

Maantieteen opetuksessa vahvistetaan opiskelijan maantieteellistä ajattelua, syvennetään ilmiöiden ja prosessien ymmärtämistä sekä kehitetään monipuolisten taitojen hallintaa ja soveltamista. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Maantieteellinen ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan maantieteeseen ja maantieteen tapaan hahmottaa ja tutkia maailmaa
- ymmärtää, mikä on ominaista maantieteelle tieteenalana ja mihin maantieteellistä osaamista tarvitaan arkielämässä, opiskelussa ja työelämässä
- osaa käyttää maantieteellisiä käsitteitä täsmällisesti ja ilmaista perusteltuja näkemyksiä maantieteelle ominaisella tavalla oikeissa yhteyksissä
- syventää maailman karttakuvan ja paikannimistön hallintaansa
- osaa tarkastella maailmaa eri lähtökohdista, kuten yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmista
- ymmärtää kestäväen elämäntavan välttämättömyyden ja luonnonvarojen säästävän kiertotalouden merkityksen.

Maantieteelliset ilmiöt ja prosessit

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja prosesseja
- ymmärtää luonnon- ja ihmismaantieteellisten ilmiöiden ja prosessien vuorovaikutuksen.

Maantieteelliset taidot ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnoida arkiympäristöjä ja tulkita maisemaa
- osaa vertailla ja analysoida luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita sekä niissä tapahtuvia muutoksia eri aluetasoilla
- osaa havainnoida, kuvata ja analysoida ihmisten hyvinvointia paikallisesti, alueellisesti ja maailmanlaajuisesti
- osaa pohtia ja arvioida mahdollisia ratkaisuja ympäristön muutokseen ja ihmisen toiminnan aiheuttamiin muutoksiin
- ymmärtää, soveltaa ja analysoi maantieteellistä tietoa sekä hyödyntää monipuolisesti geomeediaa tiedon hankinnassa, arvioinnissa ja esittämisessä
- seuraa ajankohtaisia maailman tapahtumia ja osaa kriittisesti arvioida niihin vaikuttavia tekijöitä sekä mahdollisia seurauksia
- tuntee alueiden kehittämisen, osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja
- saa valmiuksia toimia kantaaottavana ja kestävää tulevaisuutta edistävänä aktiivisena maailmankansalaisena.

Osaamisen arviointi

Maantieteen yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan moduulikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute ohjaavat opiskelijaa tulemaan tietoiseksi omista työskentelytavoistaan ja kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin.

Maantieteen arvioinnin keskeisiä kohteita ovat maantieteellinen ajattelu, maantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtäminen sekä maantieteellisten taitojen osaaminen ja soveltaminen. Opiskelija voi esittää maantieteellistä ajatteluaan ja tietoaan monipuolisin menetelmin. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, soveltaa, analysoida, arvioida, havainnollistaa ja esittää maantieteellistä tietoa erilaisissa tilanteissa. Maantieteessä keskeisiä

arvioitavia taitoja ovat karttojen luku- ja tulkintataito, graafiset esittämistaidot sekä muut geometriataidot. Opiskelija voi osoittaa arvioitavaa osaamista myös kenttätöillä sekä esitelmillä, tutkielmilla ja muilla tuotoksilla.

Opintojaksot

Maailma muutoksessa, 2 op (GE1)

Opintojakson moduulit

- Maailma muutoksessa, 2 op (GE1), Pakollinen

Tavoitteet

Maailma muutoksessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää maantieteellistä maailmankuvaansa ja osaa käyttää paikannimistöä luontevasti tarkoituksenmukaisissa yhteyksissä
- osaa analysoida ympäristön muutosten syitä ja arvioida ympäristön muutosten seurauksia eri alueilla
- tuntee keinoja ja osaa selittää, millaisten ratkaisujen avulla ympäristön muutoksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- osaa analysoida ihmiskunnan muutosten syitä ja arvioida muutosten seurauksia eri alueilla
- tuntee keinoja ja osaa arvioida, miten ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin voidaan vaikuttaa eri alueilla
- tuntee kestävän kehityksen sitoumuksia sekä osaa käyttää näitä eettisten perustelujen pohjana
- osaa hankkia, analysoida ja esittää asianmukaista ja luotettavaa tietoa alueellisista kysymyksistä geomeediaa hyödyntäen
- osaa arvioida kriittisesti ajankohtaisia alueellisia uutisia ympäristön tai ihmiskunnan muutoksista eri medioissa.

Paikallinen lisäys

- Moduuli perehdyttää opiskelijan muuttuvan maailman ja sen alueellisten ilmiöiden tarkasteluun ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta.
- Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan maailmanlaajuisia muutoksia sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta.
- Moduuli käsittelee myös eri puolilla maailmaa tapahtuvaa myönteistä kehitystä sekä mahdollisuuksia ennakoida ja hillitä sekä varautua ja sopeutua muutoksiin.

Keskeiset sisällöt

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa
- miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa
- alueelliset ajankohtaiset uutiset

Ympäristön muutoksia ja niiden ratkaisukeinoja

- ilmastonmuutosten mekanismit
- nykyisen ilmastonmuutoksen syitä ja seurauksia
- kuivuus, aavikoituminen, myrskyt, tulvat
- ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja niiden hillintä

Ihmiskunnan muutoksia

- väestön kasvun ja vaurastumisen maailmanlaajuiset ympäristövaikutukset
- puhtaan veden puute, nälkä
- hyvinvoinnin jakautuminen, köyhyys
- pakolaisuus
- kestävän kehityksen sitoumukset

Paikallinen lisäys

- Moduulissa opitaan maantieteen merkitys kriisien ja uhkien ymmärtämisessä, ennakkoinnissa ja varautumisessa.
- Perehdytään yleisiin maapalloon ja sen ihmisiä uhkaaviin tekijöihin, kuten esimerkiksi ilmastomuutokseen, köyhtyvään luontoon ja väestönkasvuun.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija hahmottaa ympäristöongelmia, kuten kuivuutta, tulvia tai puhtaan veden puutetta ja nälänhätää sekä niiden välisiä riippuvuussuhteita ja oppii toimimaan kestävän tulevaisuuden edistämiseksi. Globaaliymmärryksen kehittyminen luo pohjaa eettisille pohdinnoille ihmisten moninaisuuden ymmärtämiselle ja näiden itseisarvolle sekä luontoympäristön merkitykselle.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee eri tavoin havainnollistetun tiedon tulkintaa sekä sen tuottamista. Yhteiskunnalliset ja ympäristökysymykset ovat tärkeässä asemassa opintojaksolla. Maantieteellisen tietämyksen avulla opiskelija kykenee mediakriittisyyteen, mitä voidaan vahvistaa uutis seurannan ja -analyysien kautta. Tärkeää on havainnoida suomalaisen uutisvirran alueellista jakautumista: mitkä ja mihin sijoittuvat tapahtumat ylittävät uutiskynnyksen? Miksi? Miten media vaikuttaa maailmankuvamme muodostumiseen?

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulissa keskeisiä teemoja ovat muuttuvan ympäristön ja ihmiskunnan ilmiöt. Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa. Tämä auttaa hahmottamaan ilmiöiden alueellisuutta ja vaikutuksia luonnon, ympäristön ja ihmiskunnan kannalta. Moduuli käsittelee mahdollisuuksiamme ennakoita, hillitä, varautua ja sopeutua muutoksiin.

Moduulin arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa sekä erilaiset oppijat huomioivaa. Arviointiin voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat *globaali- ja kulttuuriosaaminen* sekä *eettisyys ja ympäristöosaaminen*. Ne ilmenevät sekä opintojakson tavoitteissa, sisältöalueissa että työskentelytavoissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa GE1 perehdytään muuttuvan ympäristön ja ihmiskunnan ilmiöihin. Moduulin aikana seurataan ajankohtaisia uutisia eri puolilta maailmaa ja hahmotetaan ilmiöitä alueellisesti sekä luonnon, ympäristön että ihmiskunnan kannalta. Moduuli käsittelee mahdollisuuksiamme

ennakoida, hillitä, varautua ja sopeutua muutoksiin. Kuluja saattaa tulla mahdollisesta vierailusta. Numeroarviointi.

Sininen planeetta, 2 op (GE2)

Opintojakson moduulit

- Sininen planeetta, 2 op (GE2), Valinnainen

Tavoitteet

Sininen planeetta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti luonnonmaantieteen peruskäsitteitä ja paikannimistöä*
- *osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää luonnonmaantieteellistä tietoa geomedian avulla*
- *osaa selittää Maan planetaarisuudesta johtuvia ilmiöitä ja perustella ilmiöiden vaikutuksia luonnon järjestelmiin*
- *osaa kuvata ja analysoida elottoman ja elollisen luonnon alueellisuutta maapallolla*
- *osaa tulkita kuvista ja kartoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä sekä selittää perustellen, miten ja miksi luonnonmaisemat muuttuvat*
- *osaa analysoida luonnonriskien syitä ja arvioida luonnonriskien seurauksia eri alueilla*
- *osaa selittää ja vertailla esimerkkien avulla, miten luonnonriskien seurauksia voidaan ennakoida tai vaikutuksia lieventää eri alueilla*
- *ymmärtää luonnonmaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.*

Paikallinen lisäys

- Moduulissa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta.
- Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet alueellisesta näkökulmasta.
- Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

Keskeiset sisällöt

Sininen planeetta

Luonnonmaantieteellinen ajattelu

- *luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen*
- *luonnonmaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät*

Ilmakehä ja vesikehä

- *ilmakehän rakenne ja tuulet, muutokset otsonikerroksessa*
- *veden kiertokulku, sateet ja meriveden liikkeet, ENSO ja NAO*
- *sää ja sen ennustaminen*
- *ilmastoalueet*

Kivikehä

- *maapallon rakenne ja kiviaineksen kierto*
- *endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina*
- *endogeeniset ja eksogeeniset ilmiöt riskeinä, keskeiset riskialueet, ennakointi ja niihin varautuminen*

Paikallinen lisäys

- Moduulissa syvennetään tietoja ja ymmärtämistä Maan ominaisuuksista planeettana.
- Maapallon fysikaalisista ilmiöistä opitaan paitsi yksittäisiä ilmiöitä myös niiden kausaalisia vuorovaikutussuhteita. Tällaisia ovat esimerkiksi laattatektoniikasta ja ilmakehän paineista johtuvat ilmiöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa opiskelijalle tulee tutuksi elottoman luonnon tunteminen ja ymmärtäminen, ja sitä kautta sen arvostaminen osana luonnon monimuotoisuuden perustaa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija oppii digitaalisten karttojen tulkitsemista ja harjoittelee sekä tietojen etsimistä että esittämistä erilaisissa geomedian kartta-alustoissa. Lisäksi tutustutaan diagrammien laatimiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulissa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä syventäen ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisenä sisältönä ovat luonnon prosessit syineen ja seurauksineen. Lisäksi käsitellään luonnonriskejä ratkaisuehdotuksineen. Teemoja tarkastellaan alueellisesti ja paikallisesti.

Arviointi on monipuolista. Se tukee ja ohjaa opiskelijoiden oppimista ja tavoitteiden saavuttamista.

Yhdessä sovitut kriteerit julkaistaan opiskelijoiden nähtäväksi. Näin arvioinnissa toteutuu läpinäkyvyys, tasapuolisuus ja opiskelijalähtöisyys. Moduulin arvioinnin perusteina käytetään kurssikokeen lisäksi esimerkiksi palautettavia tehtäviä, vertais- ja itsearviointeja, suullisia esityksiä, käytännön harjoituksia, testejä ja pelejä.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Arvioinnin osana ovat myös osana laaja-alaisesta osaamisesta *monitieteinen ja luova osaaminen, ympäristöosaaminen* sekä *eettisyys*.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa tarkastellaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ilma-, vesi- ja kivikehän rakenteen ja toiminnan tuntemusta. Keskeisinä näkökulmina ovat luonnossa tapahtuvat prosessit ja niihin liittyvät syy-seuraussuhteet. Kaikkia teemoja käsitellään alueellisesta näkökulmasta. Lisäksi käsitellään alueiden riskejä ja ongelmia sekä myönteisiä kehityspiirteitä. Numeroarviointi.

Yhteinen maailma, 2 op (GE3)

Opintojakson moduulit

- Yhteinen maailma, 2 op (GE3), Valinnainen

Tavoitteet

Yhteinen maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti ihmismaantieteen käsitteitä ja paikannimistöä
- tunnistaa kulttuurisia piirteitä ja niiden eroja, arvostaa niiden moninaisuutta sekä ottaa toiminnassaan huomioon ihmisoikeudet
- osaa hankkia, analysoida, arvioida ja esittää ihmismaantieteellistä tietoa geomedian avulla
- osaa kuvata ja analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä sekä ihmisen ja luonnon välisiä riippuvuussuhteita eri aluetasoilla
- osaa analysoida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta ihmisen toimintaan sekä vertailla eri alueita
- osaa analysoida esimerkkien avulla ihmiskunnan riskien ja ympäristöriskien syitä ja arvioida niiden seurauksia sekä tunnistaa keinoja, miten riskien seurauksia voidaan hillitä tai vaikutuksia lieventää eri alueilla
- ymmärtää ihmismaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa, ihmisten arkielämässä ja omassa toiminnassaan.

Paikallinen lisäys

- Moduulissa tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja syvennetään ihmistoiminnan alueellisten piirteiden tuntemusta ja vuorovaikutusta.
- Keskeisinä näkökulmina ovat luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien arviointi ihmistoiminnan kannalta sekä ihmistoiminnan vastuullisuus ja ympäristön hyvinvointi alueellisesta näkökulmasta.
- Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä.

Keskeiset sisällöt

Yhteinen maailma

Ihmismaantieteellinen ajattelu

- ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- ihmismaantieteen tietolähteet ja tutkimusmenetelmät
- paikkojen kokeminen ja miellekartat

Väestö, asutus ja kulttuurit

- väestörakenne ja väestönmuutokset
- asutuksen sijoittuminen, muuttoliikkeet
- kulttuurien moninaisuus, alueellinen identiteetti ja ihmisoikeuksien toteutuminen, kuten alkuperäiskansojen asema

Kaupungit ja kaupungistuminen

- maankäyttö ja rakennettu ympäristö
- kaupunkiympäristön muutokset ja ekokaupungit

Tuotannon alueelliset piirteet ja luonnonvarojen kestävä käyttö

- maa-, metsä- ja kalatalous
- kaivannaiset, energialähteet
- teollisuus
- kiertotalous

Liikkuminen, palvelut ja vuorovaikutus

- saavutettavuus, liikenneverkot ja matkailu
- globalisaatio
- innovaatioiden alueellinen leviäminen

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opitaan ihmisen toiminnasta maantieteen aluetasoilla.
- Globaalien tason lisäksi opitaan Suomen, Etelä-Suomen ja esimerkiksi Vantaan kaupungin maankäyttöä, energiaratkaisuja ja väestökehitystä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Yhteinen maailma -moduuli keskittyy ihmismaantieteellisten ilmiöiden ja prosessien ymmärtämiseen sekä globaalien vuorovaikutussuhteiden tunnistamiseen eri aluetasoilla. Opiskelija rakentaa ymmärrystä ihmistoiminnan alueellisista piirteistä vahvistaen globaali- ja kulttuuriosaamista.

Hyvinvointiosaaminen

Moduulissa tarkastellaan ajankohtaisia ihmistoiminnan ilmiöitä sekä vastuullisuutta ja ympäristön hyvinvointia. Lisäksi pyritään kehittämään yhteiskunnallisia taitoja sekä hyvinvointiosaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Moduulissa tarkastellaan ajankohtaisia ihmistoiminnan ilmiöitä sekä vastuullisuutta ja ympäristön hyvinvointia. Lisäksi pyritään kehittämään yhteiskunnallisia taitoja sekä hyvinvointiosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulin keskeisiä sisältöjä ovat ihmistoiminnan alueellisen toiminnan tunteminen ja vuorovaikutusten ymmärtäminen. Näkökulmina kurssilla ovat ihmisten sekä ympäristön hyvinvointi ja niiden myönteisen kehityksen edistäminen. Moduulin aikana tapahtuva formatiivinen arviointi ja palaute ohjaa opiskelijan työskentelyä ja kartuttaa hänen maantieteellistä osaamistaan. Arviointi on monipuolista ja sovitaan yhdessä jakson alussa. Siihen voivat vaikuttavat muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat *globaali- ja kulttuuriosaaminen* sekä *hyvinvointiosaaminen* ja *yhteiskunnallinen osaaminen*. Ne ilmenevät sekä opintojakson tavoitteissa, sisältöalueissa että työskentelytavoissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Moduulissa keskeisiä ovat ihmismaantieteelliset ilmiöt ja vuorovaikutukset. Keskeisinä näkökulmina ovat ihmistoiminnan ja luonnonvarojen esiintymisen alueelliset piirteet sekä ympäristön hyvinvointi. Teemojen yhteydessä käsitellään myös niihin liittyviä riskejä ja ongelmia sekä myönteistä kehitystä. Kustannuksia saattaa tulla mahdollisesta vierailusta. Numeroarviointi.

Geomedia - tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4)

Opintojakson moduulit

- Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta, 2 op (GE4), Valinnainen

Tavoitteet

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa maantieteellisiä kysymyksiä ja toteuttaa tutkimuksen tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin, jossa on paikallinen, alueellinen tai globaali ulottuvuus
- ymmärtää ja osaa selittää, miten geomediaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, omassa arjessa ja yhteiskunnan eri aloilla
- osaa hyödyntää paikkatietosovelluksia ja tietää niiden toimintaperiaatteita
- osaa havainnoida arkiympäristöjä, tulkita maisemaa ja karttoja sekä kuvata ja selittää luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiötä, rakenteita ja vuorovaikutussuhteita
- tuntee ja osaa kuvata aluesuunnittelun tavoitteet ja eri tasot sekä kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen.

Paikallinen lisäys

- Moduuli perehdyttää aiemmissa moduuleissa hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa.
- Keskeisiä näkökulmia moduulissa ovat aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet sekä geomedian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa.

Keskeiset sisällöt

Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta

Maantieteellinen tutkimus

- geomedian käyttö tutkimuksessa; kartografian ja paikkatiedon perusteet, kuvat, videot, diagrammit ja taulukot sekä muut alueellisen tiedon lähteet
- ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen
- luonnon- ja kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla
- geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestäväen tulevaisuuden edistämässä

Aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet

- kaavoitus eri aluetasoilla
- osallistumisen keinot

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti (opiskelijan valinnan mukaan)

- näkökulma voi olla aluemaantieteellinen tai ilmiöpohjainen, keskeistä aiheen käsittelyssä on alueellisuus sekä ymmärrys ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta
- tutkielma tai muu projekti laaditaan yksin tai ryhmässä

Paikallinen lisäys

- Tällä opintojaksolla opitaan geomediaan ja karttoihin liittyvää käsitteistöä.
- Opitaan erilaisten karttojen tekemistä.
- Harjoitellaan käytännön työn kautta maantieteellistä tutkimusotetta.
- Tutustutaan Suomen maisema-alueisiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija pääsee toteuttamaan soveltavan tutkielman tai vaikuttamisprojektin pareittain tai pienryhmässä. Pienryhmissä yhteinen ideointi ja suunnittelu vahvistaa vuorovaikutusosaamista. Tuotosten esittäminen koko ryhmälle tukee niin ajattelutaitojen kuin esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Moduulin teemoihin sopivat myös asiaperusteinen argumentointi, vastamainokset, mielipidekirjoitukset, esitysjuosteet ja muut vaikuttavat tekstilajit.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija harjoittelee kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksia aluesuunnitteluun. Keskeistä tässä moduulissa on geometriataitojen oppiminen (esim. kartat, paikkatieto, diagrammit, kuvat, videot). Opetuksessa huomioidaan, miten geometriaa sovelletaan maantieteellisessä tutkimuksessa, yhteiskunnan eri aloilla ja omassa arjessa, sekä nostetaan siitä erilaisia konkreettisia esimerkkejä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, yhdessä sovittua, jatkuvaa sekä erilaiset oppijat huomioivaa. Formatiivisessa arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan omaehtoinen ja yhteisöllinen työskentely. Summatiivisessa arvioinnissa huomioidaan opintojakson aikana toteutetut projektit, kokeet ja mahdolliset testit.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat *monitieteinen ja luova osaaminen* sekä *vuorovaikutustaidot*. Ne ilmenevät sekä opintojakson sisältöalueissa, projekteissa että työskentelytavoissa.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso perehdyttää opiskelijaa aiemmissa moduuleissa hankittujen maantieteellisten tietojen ja taitojen soveltamiseen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttamisessa. Keskeisiä näkökulmia opintojaksossa ovat alueiden ja osallistuvan suunnittelun periaatteet sekä geometrian käyttö tutkimuksessa ja vaikuttamisessa. Numeroarviointi.

Maantieteen abikertaus, 2 op (GES5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistaudutaan ainereaaliiin kertaamalla ja syventämällä eri moduuleissa opittuja asioita.
- Harjoitellaan vastaustekniikkaa ylioppilaskoetta varten.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Eri moduuleissa opittuja asioita kerrataan ja syvennetään.
- Ylioppilaskokeessa tarvittavaa vastaustekniikkaa harjoitellaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Maantieteen osaamista vahvistetaan pienryhmissä niin itse laadituilla kuin myös valmiilla eri alustojen kertaustehtävillä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Moduulissa valmistaudutaan yo-kokeiden integraatiotehtäviin, joissa lähitieteitä, kuten biologiaa ja fysiikkaa, yhdistetään maantieteelliseen asian hallintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduulin aikana tehdään preliminäärikoe. Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistaudutaan ainereaaliin kertaamalla ja syventämällä eri moduuleissa opittuja asioita sekä harjoittelemalla vastaustekniikkaa ylioppilaskoetta varten. Abikertaus suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen maantieteen yo-kokeeseen osallistumista.

Kartografia, 2 op (GES6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulissa harjoitellaan maantieteellistä havainnollistamista ja tutustutaan perinteisiin sekä uusimpiin sähköisiin kartanteko-ohjelmiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Moduuli on työpainotteinen.
- Moduulissa hankitaan valmiuksia maankäytön analysointiin ja perehdytään maankäytön ohjaukseen sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tunneilla tutustutaan valtiotasoiseen alueiden ja paikalliseen maankäytön suunnitteluun ja toteutukseen turvallisen ja viihtyisän ympäristön saavuttamiseksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Perinteisiin ja moderneihin geomediaalisiin lähteisiin tutustutaan ja niitä käytetään.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Työpainotteisessa moduulissa harjoitellaan maantieteellistä havainnollistamista ja tutustutaan perinteisiin sekä uusimpiin sähköisiin kartanteko-ohjelmiin. Lisäksi moduulissa hankitaan valmiuksia maankäytön analysointiin ja perehdytään maankäytön ohjaukseen sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Kehittyvät maat, 2 op (GES7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on ymmärtää kehitysmaiden asemaa globalisoituvassa maailmassa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tarkastellaan maapallon eri alueiden yleistä kehittyneisyyttä ja vaurauden jakautumista.
- Perehdytään maailmankauppaan ja valtioiden väliseen taloudelliseen yhteistyöhön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Perehdytään Suomen valtion sekä eri järjestöjen toimintaan kehittyvien maiden huomioimiseksi kehitysyhteistyön eri muodoissa kohdemaissa ja Suomessa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tutustutaan kehittyvien maiden erilaisiin olosuhteisiin vierailijoiden, dokumenttien ja Ulkoministeriön julkaisujen avulla ja pyritään sitä kautta ymmärtämään kehittyvien maiden moninaisia kulttuureja ja toimintatapoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tarkastellaan maapallon eri alueiden yleistä kehittyneisyyttä ja vaurauden jakautumista. Lisäksi perehdytään maailmankauppaan ja valtioiden väliseen taloudelliseen yhteistyöhön. Moduulin tavoitteena on ymmärtää kehitysmaiden asemaa globalisoituvassa maailmassa. Syvennetään moduulien GE1 ja GE3 teemoja. Suositellaan otettavaksi toiselle tai kolmannelle opiskeluvuodelle.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (GES8)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista. Päätös tehdään opettajan harkinnan mukaan.

7.7. Historia (HI)

Oppiaine ja tehtävä

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä sen muutosprosesseja. Se antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen ja avaa näkökulmia tulevaisuuden kehityksen pohtimiseen. Kulttuurien tuntemusta edistävänä oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä sekä tukee opiskelijan kasvua aktiiviseksi ja moninaisuutta ymmärtäväksi yhteiskunnan jäseneksi.

Opetuksen lähtökohtana on historian luonne tieteenalana. Huomiota kiinnitetään historiallisen tiedon rakentumisen perusteisiin ja tiedon luotettavuuden kriittiseen arviointiin sekä ilmiöiden moniperspektiiviseen selittämiseen. Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Erityisenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Opetuksen tehtävänä on vahvistaa opiskelijan historiallista ajattelua. Historiallinen ajattelu koostuu historiatiedon tulkinnallisen luonteen ymmärtämisestä. Historian peruskäsitteiden, muutoksen ja jatkuvuuden sekä syyn ja seurauksen, hallinta on oleellinen osa historiallista ajattelua. Historialliseen ajatteluun kuuluu myös historian tekstitaitojen hallinta, kuten kyky analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä ja arvioida niiden tuottajien tarkoituksia. Historialle ominainen tapa lukea ja tulkita lähteitä antaa valmiuksia arvioida tiedon luotettavuutta myös tämän päivän maailmassa.

Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta. Siinä perehdytään yksilön merkitykseen ja mahdollisuuksiin toimijana nyt ja tulevaisuudessa sekä pohditaan yksilöiden ja väestöryhmien toiminnan taustatekijöitä ja motiiveja historiallisissa konteksteissaan. Historian opetuksessa opiskelijat myös harjoittelevat historiallista empatiaa eli asettumista menneisyyden ihmisen asemaan kulloisessakin kontekstissa. Tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään menneisyyden ihmisten tekemiä ratkaisuja. Opetuksessa korostetaan ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä sekä demokratian ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia oman aikamme ja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisessa. Suomen historiaa tarkastellaan maailmanhistorian taustaa vasten.

Laaja-alainen osaaminen

Historia tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettiseen toimijuuteen. Se auttaa opiskelijaa kasvamaan sivistyneeksi ja avarakatseiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Historian opetuksen tavoitteet toteutuvat linkittyen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin.

Historia vahvistaa opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kehittämällä eettistä ajattelua, myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset ja heidän näkökulmansa sekä tarpeensa huomioon. Oppiaine tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuvaa sekä edistää omien vahvuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä. Lisäksi se syventää ymmärrystä hyvinvointiyhteiskuntien kehityksestä.

Vuorovaikutusosaaminen näkyy historian opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Historialle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintoissa on olennaista oppia kohtaamaan, ymmärtämään ja hyväksymään erilaisia ajattelu- ja työskentelytapoja. Toisten kuunteleminen ja ymmärtäminen sekä toisten näkemyksiä arvostava argumentaatio edistävät oppimisen lisäksi sosiaalisia ja yhteistyötaitoja, kehittävät myötätuntotaitoja sekä vahvistavat kaikkien osallisuutta ja myönteistä oppimisilmapiiriä.

Historian oppiaineen lähtökohtana on oppia hyödyntämään ja arvioimaan kriittisesti erilaisia tietolähteitä ja niiden luotettavuutta sekä ymmärtämään ja arvostamaan tutkitun tiedon merkitystä. Opetuksessa opiskelija harjaantuu tuottamaan, yhdistelemään ja soveltamaan tietoa monialaisissa verkostoissa rohkeasti, luovasti ja tulevaisuuteen suunnaten. Historia vahvistaa monelta osin opiskelijan **monitieteisen ja luovan osaamisen** sekä monilukutaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Historian opetuksessa korostetaan **yhteiskunnallista osaamista** tukevalla tavalla ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitystä. Demokratian, aktiivisen kansalaisuuden ja kansainvälisen yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia tarkastellaan kestävän tulevaisuuden periaatteiden mukaisesti. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen ovat oppiaineessa keskeisessä roolissa. Historian opiskelu auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi historian yhteiskunnallisesta ja poliittisesta käytöstä sekä tulkitsemaan ja arvioimaan sitä. Historiatietoisuus antaa pohjaa opiskelijan demokraattiselle osallistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämiselle.

Historian oppiaineessa tarkastellaan yksilön, luonnon ja yhteiskunnan välisten riippuvuussuhteiden muutosta pitkällä aikavälillä. Näitä käsitellään osana kestävää tulevaisuutta **eettisyyden ja ympäristöosaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Historia syventää käsitystä siitä, miten yhteiskunnan nykyinen arvopohja on syntynyt, ja antaa valmiuksia moniulotteisten ilmiöiden ymmärtämiseen ja ratkaisemiseen humanistisesta näkökulmasta. Historiallinen empatia vahvistaa opiskelijan kykyä monipuoliseen eettiseen pohdintaan.

Kulttuurien ja kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistavana oppiaineena historia syventää yksilöllistä, kansallista, eurooppalaista ja globaalia identiteettiä vahvistaen **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Historian opetus tukee opiskelijan kasvua moninaisuutta ymmärtäväksi ja kansainvälisyyteen suuntautuneeksi yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Historian oppiaineessa korostetaan jokaisen oikeutta omiin kulttuurisiin juuriinsa.

Tavoitteet

Historian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät historialliseen ajatteluun: arvoihin, historiallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä historiallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Arvot

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee historian laaja-alaisuuden ja ymmärtää kulttuurien erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden monimuotoisuutta

- saa valmiuksia muodostaa ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, demokratiaa ja kestäväää elämäntapaa arvostavan maailmankuvan sekä osaa toimia niitä edistävänä vastuullisena kansalaisena
- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan historiaan ja ymmärtämään sen merkityksellisyydestä.

Historiallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen ja maailmanhistorian keskeisimpiä historiallisia prosesseja taustoineen ja seurauksineen sekä osaa arvioida niiden merkitystä ja vuorovaikutussuhdetta
- ymmärtää historian monitulkintaisuuden ja historiallisen tiedon rakentumisen periaatteet
- ymmärtää nykyhetken historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana
- osaa analysoida historiallisia ilmiöitä ja arvioida ihmisten toimintaa eri aikoina kunkin ajan omista lähtökohdista
- kykenee suhteuttamaan oman aikansa ja itsensä historialliseen jatkumoon sekä syventämään historiatietoisuuttaan.

Historiallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa etsiä, tulkita ja arvioida lähdekriittisesti erilaisia kirjallisia, tilastollisia ja kuvallisia lähteitä
- pystyy rakentamaan menneisyyttä koskevaa tietoa erilaisia tietolähteitä kriittisesti käyttäen
- osaa hyödyntää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisessa ja arvioida kriittisesti historian käyttöä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona sekä muissa yhteyksissä
- osaa soveltaa historian osaamistaan yhteiskunnallisten ja taloudellisten haasteiden arvioimiseen ja nähdä niihin liittyviä vaihtoehtoisia ratkaisukeinoja myös tulevaisuudessa.

Osaamisen arviointi

Historian osaamisen arviointi kohdistuu historian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalautte auttaa opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja työskentelytavoistaan sekä kehittämään omaa osaamistaan. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa osaamistaan.

Historian arvioinnin keskeisiä kohteita ovat historian tiedonalalle ominaisten tietojen ja taitojen hallinta: kyky ymmärtää ajallista kehitystä, syy-yhteyksiä ja seurausvaikutuksia sekä taito hankkia informaatiota erilaisista lähteistä, erotella olennaista ja epäolennaista tietoa sekä arvioida historian ilmiöitä, tulkintoja ja historian tiedon käyttöä kriittisesti.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan taito ymmärtää, soveltaa, analysoida ja yhdistellä historiallista tietoa erilaisissa tilanteissa, kuten taito käyttää historiallista tietoa perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä ja muodostaa tiedoistaan loogisia kokonaisuuksia.

Opintojaksot

Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1)

Opintojakson moduulit

- Ihminen, ympäristö ja historia, 2 op (HI1), Pakollinen

Tavoitteet

Ihminen, ympäristö ja historia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja tuottaa historian tiedonalalle ominaista asiatekstiä sekä hallitsee tilastojen lukutaidon
- ymmärtää historiallisen tiedon luonteen ja osaa käyttää historiallisia lähteitä sekä arvioida niitä kriittisesti
- tuntee eurooppalaisten yhteiskuntien ja globaalin talouden järjestelmän muodostumisen keskeiset prosessit
- ymmärtää nykypäivän taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja väestöllisiin ilmiöihin johtaneen kehityksen sekä osaa eritellä siihen vaikuttaneita tekijöitä
- osaa analysoida väestön, talouden ja yhteiskuntarakenteiden kehitystä ja riippuvaisuutta ympäristöstä
- osaa arvioida kriittisesti teknologian ja informaation muutoksen merkitystä ihmisten elinolojen muokkaajana.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu historian tieteenalaan ja perehtyy historialliseen ajatteluun.
- Koska opinnot sijoittuvat lukion alkuun, harjoitellaan tavoitteiden asettamista ja vastuun ottamista omasta opiskelusta.
- Monipuoliset työtavat vahvistavat opiskelijoiden argumentointi- ja keskustelutaitoja.
- Opintojakson tehtävät kehittävät erityisesti historiatietoisuutta ja empatiaa.

Keskeiset sisällöt

Ihminen, ympäristö ja historia

Historia tieteenalana

- historian kehityslinjojen hahmottaminen ja sitominen aikaan
- historian tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Maatalous luomassa pohjaa yhteiskuntien kehitykselle

- ihminen ympäristön muokkaajana eri aikoina
- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- väestönkasvu, yhteiskuntien ja valtioiden muodostuminen
- rahatalouden ja kaupan kehitys

Maailmankaupan synty ja vuorovaikutuksen lisääntyminen

- eurooppalaiset tutkivat ja valloittavat maailmaa
- kansainvälisen kaupan monipuolistuminen ja sen vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön

Teollistuminen muuttaa ihmisen ja luonnon suhdetta

- teollistumisen edellytykset ja vaikutukset yhteiskuntaan ja ympäristöön
- väestökehitys ja muuttoliikkeet
- jälkiteollinen yhteiskunta ja globaali talous

Paikallinen lisäys

- Maatalouden, teollistumisen ja kansainvälisen kaupan ilmiöiden historiaa ja merkitystä ympäristölle voidaan tarkastella myös Vantaan kaupungin kehityksestä käsin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristön ja ilmaston muutosten historiallinen tarkastelu antaa opiskelijalle valmiuksia tarkastella tämän päivän yhteisöjen toiminnan perusteita ja tehtyjen ratkaisujen seurauksia. Asettuminen menneisyyden ihmisten asemaan vahvistaa kykyä asettua toisen ihmisen asemaan ja ymmärtää hänen ratkaisujaan hänen oman aikansa lähtökohdista (historiallinen empatia).

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ihminen, ympäristö ja historia, HI1, 2 op, pakollinen opintojakso.

Suoritetaan ensimmäisenä. Itsenäinen suorittaminen mahdollista vain painavista erityisistä.

Opintojaksolla tarkastellaan ihmisen suhdetta ympäristöön ja yhteiskunnallista kehitystä pitkällä aikavälillä. Opetuksen näkökulma on sekä historiallisten ilmiöiden tarkastelussa että nykyisyyden selittämisessä. Ilmiötä tarkastellaan sekä eurooppalaisesta että globaalista näkökulmasta. Opintojaksolla tutustutaan yhteiskunnallis-taloudellisten rakenteiden keskeisiin muutoksiin sekä sosiaali- ja ympäristöhistoriaan maanviljelyksen alusta nykyaikaan. Lisäksi harjoitellaan monipuolisen historiallisen lähdeaineiston hyödyntämistä.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2)

Opintojakson moduulit

- Kansainväliset suhteet, 2 op (HI2), Pakollinen

Tavoitteet

Kansainväliset suhteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee kansainvälisen politiikan peruskäsitteistön, toimintatavat ja keskeisimmät kehityslinjat*
- *osaa hyödyntää monipuolisia tietolähteitä ja tunnistaa tiedonvälitykseen liittyvää mielipidevaikuttamista eri aikoina*
- *osaa eritellä aatteiden ja taloudellisten eturistiriitojen merkityksen kansainvälisten suhteiden historiassa sekä pystyy arvioimaan niiden vaikutusta nykypäivään ja tulevaisuuteen*

- osaa analysoida kansainvälisten yhteistyörakennelmien sekä vastakkainasettelujen syitä, vaikutuksia ja ratkaisumahdollisuuksia
- seuraa aktiivisesti mediaa ja osaa tarkastella kriittisesti kansainvälisiä kysymyksiä
- osaa eritellä ja arvioida historian käyttöä politiikan välineenä.

Paikallinen lisäys

- Kansainvälisten suhteiden historian opiskelu vahvistaa opiskelijan ymmärrystä demokratian, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksestä ja tukee hänen kasvuun aktiiviseksi kansalaiseksi.
- Opiskelija kehittää myös medialukutaitoaan sekä valmiuksiaan lähdekritiikkiin.

Keskeiset sisällöt

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen politiikan perusteet

- kansainvälinen politiikka tutkimuskohteena ja keskeiset käsitteet
- poliittiset ideologiat ja niiden vaikutus yhteiskuntiin ja kansainvälisiin suhteisiin

Eurooppakeskeinen kansainvälinen järjestelmä

- imperialismi politiikan, talouden ja kulttuurin ilmiönä
- maailmansotien syyt ja seuraukset
- demokratian ja totalitarismin vastakkainasettelu
- ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat

Kaksinapaisesta moninapaiseen maailmaan

- kylmän sodan supervaltakilpailu ja sen päättyminen
- dekolonisaation merkitys ja vaikutukset
- maailmanpolitiikka ja muuttuva vallan tasapaino

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla voidaan tutustua historian käyttöön yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tarkastelee kansainvälisiä suhteita yhteiskunnallista osaamista tukevalla tavalla. Demokratian, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkitys tulee esiin käsiteltäessä ajanjaksoja, kun ne ovat olleet uhattuina ja unohdettuina. Opintojakso auttaa opiskelijaa ymmärtämään yhteiskunnan muuttumisen olevan ihmisten toiminnan seurausta, jolloin hän voi hahmottaa myös omat mahdollisuutensa turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävänsä tulevaisuuden puolesta. Lähdekriittisyyden ja medialukutaidon vahvistaminen on opintojaksolla myös tärkeässä roolissa, samoin ymmärryksen lisääminen historian poliittisesta käytöstä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kansainväliset suhteet, HI2, 2 op, pakollinen opintojakso.

Opintojaksolla tarkastellaan kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä, valtasuhteiden muutoksia ja niiden taustoja 1800-luvun lopulta nykypäivään. Opintojaksolla analysoidaan kansainvälistä politiikkaa erilaisista taloudellisista ja ideologista näkökulmista. Keskeisiä teemoja ovat vastakkainasettelun ja yhteistyön välinen jännite, tasapainon ja turvallisuuden tavoittelu sekä erilaisten poliittisten järjestelmien kilpailu. Lisäksi syvennetään tiedon hakemisen, analysoinnin ja tuottamisen taitoja sekä perehdytään erityyppisten lähteiden tulkintaan ja arviointiin.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Itsenäisen Suomen historia, 2 op (HI3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Suomalaisen yhteiskunnan ja valtiollisen kehityksen historiaan perehtyminen vahvistaa opiskelijan historiatietoisuutta sekä muutoksen ja jatkuvuuden käsitteiden ymmärtämistä.
- Vantaan monikulttuurisuus ja kansainvälisyys avaa opiskelijoille näkökulman Suomen kulttuurisesta moninaisuudesta sekä erilaisista identiteeteistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu yhteiskunnallisiin ja poliittisiin aatteisiin sekä liikkeisiin ja niitä voidaan tutkia myös paikallisesta näkökulmasta.
- Vantaan kaupungin lähiöiden ja lentokennän kasvun tarkastelu mahdollistaa Suomen rakennemuutoksen ja globalisoitumisen merkityksen ymmärtämisen paikallisella tasolla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Suomen historian muutosprosessien ja kehityslinjojen tunteminen autonomian ajalta nykypäivään mahdollistaa oman identiteetin rakentamisen ja ymmärtämisen Suomen kehityslinjoja vasten. Hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisen historia avaa näkökulman huolenpitoon kansalaisista, itsestä ja muista, muuttuvassa yhteiskunnassa ajallista kontekstia vasten.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Itsenäisen Suomen historia, HI3, 2 op, pakollinen opintojakso.

Opintojakson tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan lopulta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta demokraattiseen kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset. Opintojaksolla perehdytään Suomen historian erilaisiin lähteisiin, muuttuviin tulkintoihin ja historian tiedon käyttöön. Lisäksi syvennetään ymmärrystä historiallisesta empatiasta.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4)

Opintojakson moduulit

- Eurooppalainen ihminen, 2 op (HI4), Valinnainen

Tavoitteet

Eurooppalainen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee keskeisen länsimaisen kulttuuriperinnön ja osaa eritellä sen muodostumista vuorovaikutuksessa muiden kulttuuripiirien kanssa*
- *ymmärtää tieteen, taiteen, ihmiskuvan ja sukupuoliroolien muutoksen suhteessa yhteiskunnalliseen kehitykseen*
- *ymmärtää taiteen ja populaarikulttuurin merkityksen historiakäsityksen luomisessa*
- *osaa eritellä tieteen saavutusten merkitystä ja eri aikakausien maailmankuvia*
- *osaa arvioida erilaisten aatteiden kehitystä sekä niiden vaikutuksia ympäröivään maailmaan*
- *pystyy analysoimaan kulttuuria sen historiallisessa kontekstissa sekä ymmärtämään kulttuurin ja politiikan keskinäisen vuorovaikutuksen*
- *osaa tarkastella eurooppalaista kulttuuria osana kulttuurin globalisaatiota.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy erityisesti monipuolisten lähdeaineistojen käyttöön sekä perusteltujen tulkintojen muodostamiseen niiden perusteella.
- Perehtyminen vahvistaa opiskelijan monilukutaidon, historiallisen ajattelun sekä vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Keskeiset sisällöt

Eurooppalainen ihminen

Eurooppalainen kulttuuri ja maailmankuvan rakentuminen

- *tiede, taide, uskonto ja media maailmankuvan muokkaajana ja välittäjänä*

Eurooppalaisen kulttuurin juuret

- *antiikin kulttuurien yleispiirteet*
- *demokratian ja tieteellisen ajattelun synty*
- *keskiajan kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus*

Yksilöllisen ajattelun ja tieteellisen maailmankuvan kehittyminen

- *tieteen ja taiteen kehitys uuden ajan alussa*
- *reformaatio ja tiedon vallankumous*
- *valistus, ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen*
- *1800-luvun aatteet sekä kulttuuriset ja yhteiskunnalliset muutokset*

Kohti nykyaikaa

- *taide, populaarikulttuuri ja kulttuurin globalisoituminen*
- *tiede uskonnollisen maailmankuvan haastajana, edistysusko ja uhkakuvat*
- *demokratian ja tasa-arvoajattelun leviäminen sekä niiden vastavoimat*
- *tiedon määrän kasvu ja kulttuurin pirstaloituminen*
- *sukupuoliroolien murros*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tarkastelee eri tieteenalojen kehitystä ja taidehistorian suuria linjoja.
- Lisäksi käydään läpi länsimaisten yhteiskuntien aatteellista perustaa ja demokratian ja yhdenvertaisuuden kehitystä.
- Luovuuden esille tuominen mahdollistetaan opintojakson tehtävissä.
- Suunnittelussa voidaan tehdä yhteistyötä muiden humanististen aineiden opettajien kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tarkastelee eurooppalaisen kulttuurin ja maailmankuvan rakentumista monipuolisten lähdeaineistojen avulla. Historian lukutapa suhtautua eri lähteisiin tulkinnan kohteena, ei neutraalina informaationa, vahvistaa opiskelijoiden kykyä toimia muuttuvassa informaatioympäristössä. Historian tekstitaitojen harjoittelu edistää opiskelijan monilukutaitoa. Keskeisimpänä lähtökohtana on tutkitun tiedon arvostaminen ja ymmärtäminen, minkä pohjalta on mahdollista muodostaa perusteltuja tulkintoja ja päätelmiä. Historiallinen tieto ei ole mielipidekysymys, vaan tulkinnan tulee perustua käytettävissä olevaan evidenssiin ja tieteenalojen tapoihin rakentaa tietoa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Eurooppalainen ihminen, HI4, 2 op, valtakunnallinen valinnainen opintojakso.

Opintojakso tarkastelee yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Opintojaksolla perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjänä Euroopassa. Tarkastelun kohteena on eurooppalainen ihminen, yksilön ja yhteiskunnan suhde sekä sukupuoli ja arkielämä.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin itämaasta Suomeksi, 2 op (HI5), Valinnainen

Tavoitteet

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen alueen historiallisia lähteitä ja osaa arvioida niitä kriittisesti*
- *tuntee suomalaista, saamelaista ja muiden vähemmistöryhmien kulttuuriperintöä ja arjen historiaa*
- *hallitsee Suomen historialliset kehityslinjat sekä niiden yhteydet pohjoismaiseen kehitykseen ja Itämeren alueeseen*
- *kykenee yhdistämään historialliset kehityslinjat oman kotiseutunsa historiaan ja näkee kehityksen myös yksittäisen ihmisen kannalta*
- *osaa eritellä Suomen väestö-, sosiaali- ja taloushistoriallisen kehityksen*
- *osaa arvioida suomalaisen sivistyksen yhteydet länsimaiseen kulttuuriin*
- *osaa tarkastella Suomen historian käyttöä politiikassa ja identiteetin luomisessa.*

Paikallinen lisäys

- Monipuoliset, oppilaslähtöiset tiedontuottamis- ja julkaisemistavat kehittävät opiskelijoiden vuorovaikutus- sekä argumentaatiotaitoja.
- Paikallinen näkökulma syventää opiskelijan historiallista ajattelua ja empatiaa.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin itämaasta Suomeksi

Suomen alue esihistoriallisella ajalla

- *tutkimusmenetelmät ja lähteet*
- *käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä*

Keskiaika

- *Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen*
- *kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen*
- *yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri*

Uusi aika

- *reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta*
- *Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen*

- *elämäntapa sääty- ja maatalousyhteiskunnassa*
- *Suomen aseman muutos ja uudistukset Ruotsin ajan lopulla*

Suomi osana Venäjää

- *Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty*
- *suomalaisen identiteetin luominen, sivistys, tiede ja taide*

Paikallinen lisäys

- Vantaan alueella on asuttu keskeytyksettä kivikaudelta lähtien.
- Eri aikakausilta periytyvät historialliset kohteet sekä museot mahdollistavat paikallishistorian hyödyntämisen oppimisen tukena.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen näkyy opintojakson opetuksessa oppiaineen tavoitteissa ja työskentelytavoissa. Opintojaksolle ominaiset työtavat ovat keskustelevia, opiskelijalähtöisiä ja vuorovaikutteisia. Opintojaksolla opiskelija tunnistaa menneisyyden jälkiä ympäristössään ja osaa asettaa ne omaan yhteyteensä. Opiskelija oppii tarkastelemaan itseään osana historiallista jatkumoa. Opintojakso vahvistaa historiallista empatiaa eli kykyä eläytyä menneisyyden ajan ihmisen asemaan ja ymmärtää heidän ratkaisujaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ruotsin itämaasta Suomeksi, HI5, 2 op, valtakunnallinen valinnainen opintojakso.

Opintojakso tarkastelee nykyisen Suomen alueen kehitystä osana Itämeren alueen historiaa esihistoriasta autonomian ajalle asti. Opintojaksolla perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin historian eri vaiheissa. Lisäksi syvennytään erityisesti lähiympäristön historian lähteisiin ja erilaisiin tutkimusmenetelmiin.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6)

Opintojakson moduulit

- Maailman kulttuurit kohtaavat, 2 op (HI6), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman kulttuurit kohtaavat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kulttuurien vuorovaikutusta koskevia teorioita ja käytänteitä*
- *tunnistaa kulttuuristen arvojen ja maailmankuvien ilmenemisen arkielämässä ja sosiaalisissa suhteissa*
- *osaa eritellä kulttuurien välistä vuorovaikutusta sekä historiallisessa että nykypäivän kontekstissa*
- *analysoi esimerkiksi taiteissa, uskonnossa ja sosiaalisissa rakenteissa esiintyviä kulttuurisia arvoja ja käytäntöjä*
- *erittelee kulttuurien moninaisuutta historiallisena osana eurooppalaista kulttuuria ja pystyy arvioimaan sille annettuja merkityksiä*
- *osaa kriittisesti eritellä ja arvioida kulttuurisia eroja koskevia väitteitä, eri kulttuureihin liitettyjä stereotyyppioita sekä kulttuurien vaikutusta yksilöön*
- *tuottaa yksin tai ryhmässä historiallista asiatekstiä käyttämällä monipuolisesti ja kriittisesti lähdeaineistoa.*

Paikallinen lisäys

- Kulttuurien kohtaamista voidaan tarkastella opintojaksolla myös paikallisesti.
- Vantaan monikulttuurisuus ja kansainvälisyys antaa valmiuksia vahvistaa opiskelijoiden ymmärtämystä kulttuurisesta moninaisuudesta sekä erilaisista identiteeteistä maailmankulttuurien taustaa vasten.

Keskeiset sisällöt

Maailman kulttuurit kohtaavat

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

- *kulttuurit ja niiden vuorovaikutus*

Moduulissa tarkasteltaviksi kohteiksi valitaan kaksi tai useampia kulttuureja seuraavilta alueilta:

- *Aasian kulttuurit*
- *Afrikan kulttuurit*
- *arktiset kulttuurit*
- *Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit*
- *Latinalaisen Amerikan kulttuurit*
- *Lähi-idän kulttuurit*
- *Pohjois-Amerikan alkuperäiskulttuurit.*

Paikallinen lisäys

- Globaali- ja kulttuuriosaamisen teemoja lähestytään opintojakson aikana eri maanosien ja kulttuurialueiden näkökulmista ja opitaan samalla ymmärtämään monikulttuurisuutta omalla lähialueella.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee, miten asenteet ja suhtautuminen muihin kulttuureihin ovat muuttuneet ja miten ne on perusteltu eri aikoina. Opetus kannustaa kunnioittamaan kulttuuriperintöjä mutta myös niiden kriittiseen reflektointiin ja moniperspektiiviseen suhtautumiseen. Historiallinen perspektiivi

globalisaatioon, globaalien kansalaisuuden muotoutumiseen, maailman verkottumiseen ja keskinäisiin riippuvuuksiin auttaa ymmärtämään tätä päivää ja suuntaamaan tulevaisuuteen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman kulttuurit kohtaavat, HI6, 2 op, valtakunnallinen valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla perehdytään kulttuurin käsitteeseen ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksiin sekä tarkastellaan, miten suhtautuminen eri kulttuureihin on vaihdellut ajattelun ja yhteiskuntien muuttuessa. Lisäksi tarkastellaan länsimaisten ja muiden kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Historiaa soveltavasti (abikertaus), 2 op (HIS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso tukee opiskelijaa ylioppilaskirjoitusten reaalikokeeseen valmistautumisessa.
- Tavoitteena on, että opiskelija hallitsee pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen keskeiset sisällöt ja osaa muodostaa historiallisen ajatteluun perustuen kokonaiskuvan opintojen eri teemoista.
- Opiskelija tutustuu historian reaalikokeen vaatimuksiin, tehtävätyyppihin ja käytänteisiin
- Opiskelija harjoittelee esseevastausten kirjoittamista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pakollisten ja valtakunnallisten opintojen keskeiset sisällöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kertaavassa opintojaksossa näkyvät kaikki laaja-alaisen osaamisen alueet.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Historiaa soveltavasti (abikurssi), HI7, 2 op, valinnainen opintojakso.

Vain historian ainereaaliin osallistuville abeille tarkoitettu opintojakso, jolla syvennyttään historian erityiskysymyksiin ja luodaan kokonaiskuva historiasta kaikkien käytyjen opintojaksojen pohjalta.

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Abikurssi suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen historian yo-kokeeseen osallistumista.

Retkiä historiaan, 2 op (HIS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana käydään tutustumassa pääkaupunkiseudun historiallisiin kohteisiin.
- Opiskelija tekee pienoistutkielman jostakin retkikohteesta.
- Varsinkin opintojaksoissa HI3 ja HI5 opiskellut asiat konkretisoituvat lähiympäristössä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson vierailukohteet valikoituvat opiskelijoiden mielenkiinnon ja käytyjen yhteisten keskustelujen perusteella.
- Vierailukohteina voivat olla mm. Suomenlinna, Seurasaaari, Kansallismuseo ja Tuusulan rantatien kohteet.
- Vantaalla voidaan tutustua mm. Jokiniemen muinaispuistoon ja Maatalousmuseoon.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tukee opiskelijaa oman identiteettinsä rakentamisessa osana historiallista jatkumoa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Retkiä historiaan, HI8, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojakson aikana käydään tutustumassa pääkaupunkiseudun historiallisiin kohteisiin. Opiskelija tekee pienoistutkielman jostakin retkikohteesta. Tällöin varsinkin opintojaksoissa HI3 ja HI5 opiskellut asiat konkretisoituvat lähiympäristössä.

Opintojakson vierailukohteet valikoituvat opiskelijoiden mielenkiinnon ja käytyjen yhteisten keskustelun perusteella. Vierailukohteina voivat olla mm. Suomenlinna, Seurasaari, Kansallismuseo ja Tuusulan rantatien kohteet. Vantaalla voidaan tutustua mm. Jokiniemen muinaispuistoon ja Maatalousmuseoon. Vierailut saattavat sisältää maksun.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Historiaa uutisotsikoiden takana, 2 op (HIS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa opiskellaan ajankohtaisia maailmantapahtumia ja niiden taustoja median kautta.
- Opintojakso auttaa syventämään muiden lukion opintojaksojen historiallista ymmärtämistä ja lisää opiskelijan tietoutta ajankohtaisista aiheista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson teemat vaihtuvat vuosittain ajankohtaisuuden mukaan.
- Pääsääntöisesti keskitytään kansainväliseen politiikkaan.
- Yhteisten aiheiden lisäksi opiskelijat syventyvät itseään kiinnostaviin aiheisiin pari- tai ryhmätyöskentelyn merkeissä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opetuksessa painotetaan monipuolisia tiedontuottamis- ja julkaisemistapoja sekä harjoitellaan asiaperusteista argumentointia. Erilaisten tulkintojen kautta ymmärretään eri näkemysten taustoja ja opitaan näkemään kansainvälisten kysymysten laaja-alaisuus.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Historiaa uutisotsikoiden takana, HI9, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla tarkastellaan maailmanpolitiikan tapahtumia ajankohtaisen uutisaineiston pohjalta. Opiskelijat seuraavat valitsemaansa aihetta tiedotusvälineistä ja selvittävät itsenäisesti tapahtumien taustoja. Opintojakson aikana pyritään vierailemaan sopivassa käyntikohteessa. Opintojaksoon sisältyy itsenäisen opiskelun jakso.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

World History in English, 2 op (HIS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Historiallista ajattelua ja taitoja syventävä opintojakso, joka opiskellaan englanniksi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson teema vaihtelee vuosittain.
- Painopisteenä voi olla Välimeren kulttuuripiirin historia, uuden ajan alun historia sekä Euroopan poliittinen ja kulttuurihistoria.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Eri maantieteellisten alueiden tai kulttuuripiirien historian tutkiminen syventää opiskelijoiden ymmärrystä muutoksen ja jatkuvuuden käsitteistä sekä auttaa asettamaan nykypäivän ilmiöitä ja tapahtumia laajempaan perspektiiviin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

World History in English, HI10, 2 op, valinnainen opintojakso.

Historian soveltava opintojakso, joka opiskellaan englanniksi. Painopisteenä Välimeren kulttuuripiirin historia, uuden ajan alun historia sekä Euroopan poliittinen ja kulttuurihistoria.

Suosittelaa toiselle tai kolmannelle opiskeluvuodelle.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ihmisoikeudet ja juutalaisvainot (HI, PS, FI, ÄI), 4 op (HIS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskelija tutustuu ihmisoikeuksiin ja niiden kehittymiseen 1900-luvulla ja nykyaikana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskelija tutustuu ihmisoikeuksiin ja niiden kehittymiseen 1900-luvulla ja nykyaikana.

- Asiaa käsitellään perehtymällä juutalaisvainojen syihin ja seurauksiin mm. historian, psykologian ja kirjallisuuden näkökulmista.
- Opiskelija pohtii esim. seuraavia kysymyksiä: Kuka kertoo totuuden? Mitä on ihmisuus? Mitä tapahtumat kertovat etiikasta ja mitä juutalaisvainoista pitää oppia?
- Suurin osa opintojaksosta suoritetaan opintomatalla Krakovaan ja entiseen Auschwitzin keskitysleiriin.
- Matkaan valmistaudutaan tutustumalla aihepiiriin esimerkiksi alustusten, keskustelujen tai väittelyiden kautta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso lisää opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta.

Vuorovaikutusosaaminen

Historian ongelmakohtiin perehtyminen kehittää opiskelijan tunne- ja empatiataitoja. Yhdessä opiskeleminen ja matkustaminen kehittää opiskelijan sosiaalisia taitoja, yhteistyökykyä sekä yhdessä oppimisen taitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Samana teeman lähestyminen monitieteisesti luo opiskelijalle aihepiiristä laajan kuvan ja yhdistelee asioita uusilla tavoilla. Erilaiset oppimateriaalit kehittävät opiskelijan monilukutaitoa ja lähdekriittisyyttä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ihmisoikeudet ja juutalaisvainot (HI, PS, FI, ÄI), HI12, 3 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla tutustutaan ihmisoikeuksiin ja niiden kehittymiseen 1900-luvulla ja nykyaikana. Asiaa käsitellään perehtymällä juutalaisvainojen syihin ja seurauksiin mm. historian, psykologian ja kirjallisuuden näkökulmista. Opintojaksolla pohditaan mm. seuraavia kysymyksiä: Kuka kertoo totuuden? Mitä on ihmisuus? Mitä tapahtumat kertovat etiikasta ja mitä juutalaisvainoista pitää oppia?

Opiskelutapoja esimerkiksi:

- * Tutustumista ihmisoikeuskysymyksiin opiskelijoiden mielenkiinnon mukaan
- * Alustuksia eri näkökulmista
- * Keskusteluja ja väittelyitä
- * Vierailijoita
- * Matka Krakovaan ja entiseen Auschwitzin keskitysleiriin

Arviointi: suoritusmerkintä

Kansakunnan historiaa paikan päällä, 2 op (HIS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisällön mukaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Muualla suoritettu kurssi/opintojakso., esim. vaihto-oppilasvuotena suoritettava USA:n historia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällön mukaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kansakunnan historiaa paikan päällä, HI13, 2 op, valinnainen kurssi.

Muualla suoritettu kurssi/opintojakso. Esim. vaihto-oppilasvuotena suoritettava USA:n historia.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (HIS14)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

Kulttuurivaihto - Brasilia, 2 op (HIS15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustua Brasilian koulujärjestelmään, historiaan ja kulttuuriin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- vaihdon aikana majoitutaan brasilialaisen koulun opiskelijoiden luona perheissä
- tutustutaan koulun arkeen sekä maan kulttuuriin ja Saó Paulon alueeseen
- opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat suomalaisesta kulttuurista kertovan esityksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vaihdon aikana majoitutaan brasilialaisen koulun opiskelijoiden luona perheissä, ja tutustutaan koulun arkeen sekä maan kulttuuriin ja Saó Paulon alueeseen. Opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat suomalaisesta kulttuurista kertovan esityksen.

Opintojakso soveltuu opiskelijoille, joilla on kiinnostusta tutustua Brasiliaan ja sen kulttuuriin. Vaihdon toimintakielenä on englanti.

7.8. Kemia (KE)

Oppiaine ja tehtävä

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Se ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, yhteiskunnassa ja ympäristöhaasteiden ratkaisemisessa. Opetuksessa perehdytään oppiaineen ja sen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opiskelijan luonnontieteellinen lukutaito kehittyy, mikä auttaa opiskelijaa arvioimaan kriittisesti erilaisia arjen valintoja sekä näkökulmia yhteiskunnallisessa keskustelussa. Opetus herättää kiinnostusta kemian opiskelua ja kemian alan ammatteja kohtaan sekä antaa valmiuksia menestyä jatko-opinnoissa luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Monipuolisilla oppimistilanteilla ja -ympäristöillä edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia oppia yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Kemian opetus tukee opiskelijan käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtämistä siten, että niiden makroskooppinen, mikroskooppinen ja symbolinen taso muodostavat loogisen kokonaisuuden. Opiskelijan aikaisemmista kokemuksista ja havainnoista edetään ilmiöiden kuvaamiseen

ja selittämiseen sekä aineen rakenteen ja kemiallisten reaktioiden mallintamiseen kemian merkkikielellä ja matemaattisesti.

Kemian opetuksessa käytetään vaihtelevia ja monipuolisia opetus- ja opiskelumenetelmiä, joilla kehitetään opiskelijan käsitteellistä ja menetelmällistä osaamista. Opetuksen keskeisiin lähtökohtiin kuuluu havainnointi ja tutkiminen. Kokeellisuus eri muodoissaan tukee käsitteiden omaksumista ja ymmärtämistä, tutkimisen taitojen oppimista ja luonnontieteiden luonteen hahmottamista. Kokeellisessa työskentelyssä toimitaan kemikaali-, jäte- ja työturvallisuuslainsäädännön mukaisesti. Opiskelijat harjaantuvat ottamaan vastuuta yhteisestä turvallisuudesta, jolloin myös työelämässä tarvittava turvallisuusosaaminen kehittyy.

Opiskelun edetessä tutkimisen taidot kehittyvät sekä kokonaisvaltaisesti että kunkin moduulin keskeisten sisältöjen osalta. Tutkimisen taitojen perustana on kysymysten ja havaintojen tekeminen. Mittaaminen, luokittelu ja muut tutkimisen taidot kehittyvät erilaisten menetelmien harjoittelun kautta. Myös opiskelijan tiedon käsittelyn ja esittämisen taidot karttuvat. Kokeellisen työn taidot etenevät kohti oman tutkimuksen suunnittelua. Samalla opiskelija oppii tekemään johtopäätöksiä sekä arvioimaan ja argumentoimaan tutkimuksen tuloksia.

Laaja-alainen osaaminen

Kemian opetuksessa opiskelija omaksuu tietoja ja taitoja, jotka auttavat ymmärtämään kemian merkityksen oman arjen, terveyden ja elinympäristön kannalta, mikä tukee **hyvinvointiosaamisen** tavoitteita. Opiskelijalle muodostuu kyky tehdä arkielämässään valintoja, jotka ovat suotuisia hänen oman henkilökohtaisen terveytensä, ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Kemian opiskelumenetelmät tukevat työskentelyä, jossa opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja asettaa itselleen tavoitteita. Suunnitelmallinen opiskelu on tärkeä arjen taito, joka vahvistaa opiskelijan jaksamista ja kehittää kykyä työskennellä myös muuttuvissa olosuhteissa.

Kemian opetuksen kokeellisuus ja opiskelijan oma tutkimuksellinen työskentely kehittävät työskentelyn ja yhteistyön taitoja sekä kriittistä ajattelua ja innostavat opiskelijaa kemian opiskeluun. Opiskelija kehittää **vuorovaikutusosaamistaan** ja oppii pitkäjänteisyyttä sekä vastuunottamista omasta työskentelystään monipuolisten työtapojen avulla, esimerkiksi projektioppimisella ja ryhmässä työskentelemällä.

Kemian opetuksessa tiedostetaan kemian täsmällisen kielenkäytön ja arkikielen välinen ero. Universaalia kemian kieltä lähestytään opiskelijan havaintojen ja arkikielen näkökulmasta. Kemiassa kielitietoisuuden ja kielitaidon merkitys näkyy erityisesti käsitteistön oppimisessa ja omien päätelmien selkeässä ja johdonmukaisessa perustelemisessä.

Kemian opintojen aikana harjoitellaan erilaisten tekstien kirjoittamista, kriittistä tulkittamista, argumentointia ja analysointia. Monilukutaitoa kehitetään tulkittamalla ja tuottamalla esimerkiksi kirjoitettua kieltä, kuvia, videoita, malleja, simulaatioita, taulukoita ja kuvaajia tai kemian merkkikieltä. Kemiassa erityinen monilukutaidon muoto on kyky tulkita ja esittää symbolisia malleja ja submikroskooppisia kuvallisia malleja samoista ilmiöistä. Myös tieto- ja viestintäteknologia on osa nykyaikaista ja **monitieteistä osaamista** tukevaa kemian opetusta. Sitä käytetään muun muassa tiedon etsimiseen, kokeellisten havaintojen keräämiseen, mittaustulosten käsittelyyn ja tulkittamiseen, tuotosten laatimiseen ja esittämiseen sekä mallintamiseen ja simulointiin. Tietokonepohjaisella mittausjärjestelmällä voidaan korvata perinteisiä välineitä, ja tutkimusaineistoa on mahdollista taltioida myös kuvina ja videoina.

Luonnontieteellisessä työskentelyssä **luova osaaminen** näkyy kykyä muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä soveltaa, arvioida, yhdistellä ja analysoida hankittuja tietoja. Tutkimuksellinen opiskelu ja ongelmanratkaisu edellyttävät luovaa lähestymistapaa ja kehittävät luovaa ajattelua.

Kemian opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamista**. Opetus kehittää opiskelijan valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiseen päätöksentekoon syventämällä opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja ymmärrystä tiedon luotettavuudesta, merkityksestä ja käytöstä. Luonnontieteellisen tiedon

historiallinen kehitys avaa opiskelijalle näkymän sekä tieteellisen maailmankuvan kehitykseen että kemian merkitykseen yhteiskunnallisissa muutoksissa. Kemian innovaatioiden ja modernien sovellusten kautta opiskelija ymmärtää myös kemian merkityksen nyky-yhteiskunnassa, teknologiassa ja työelämässä. Kemiaa tarvitaan uusien ratkaisujen kehittämisessä sekä ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kemian opetus vahvistaa **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** syventämällä opiskelijan ymmärrystä erilaisista ympäristöongelmista ja niihin johtaneista syistä. Opetus ohjaa opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan sekä ympäristöstä, käyttämään kemian osaamistaan kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa sekä arvioimaan omia valintojaan luonnonvarojen kestäväen käytön ja kiertotalouden kannalta. Opiskelija tunnistaa kemian tarjoamia ratkaisuja erilaisiin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutokseen ja luonnonvarojen riittävyteen.

Tavoitteet

Kemian opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kemian merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, tutkimisen taitoihin sekä kemian tietoihin ja niiden käyttämiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- saa ohjausta kemian osaamisensa tunnistamisessa, omien tavoitteiden asettamisessa, oppimishaasteiden kohtaamisessa ja kemian opiskelustrategioiden soveltamisessa
- osaa arvioida kemian ja siihen liittyvien teknologioiden tarjoamia ratkaisuja sekä niiden merkitystä yksilön, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta
- saa mahdollisuuksia perehtyä kemian sovelluksiin vierailujen, korkeakouluyhteistyön tai työelämäyhteistyön kautta paikallisella tai kansainvälisellä tasolla
- saa riittävät jatko-opintovalmiudet luonnontieteellisille ja kemiaa soveltaville aloille.

Tutkimisen taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää luonnontieteellisen tiedon luonnetta ja kehittymistä sekä tieteellisiä tapoja tuottaa tietoa yhteisöllisesti
- tuntee kemian turvalliset työskentelytavat ja osaa käsitellä syntyneet kemikaalijätteet asianmukaisesti
- osaa muodostaa kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä ja kehittää kysymyksiä edelleen tutkimusten ja ongelmanratkaisun lähtökohdiksi
- osaa toteuttaa kokeellisia tutkimuksia käyttäen kemialle tunnusomaisia työmenetelmiä
- osaa käsitellä, tulkita ja esittää tutkimusten tuloksia sekä analysoida ja arvioida niitä ja koko tutkimusprosessia.

Kemian tiedot ja niiden käyttäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa kemian keskeisiä käsitteitä
- osaa käyttää erilaisia malleja ilmiöiden kuvaamisessa ja selittämisessä sekä ennusteiden tekemisessä
- osaa käyttää monipuolisesti asianmukaisia ohjelmia mallintamisen, laskennallisten ja graafisten ratkaisujen sekä tulosten ilmaisemisen välineenä

- osaa käyttää monipuolisia tietolähteitä ja arvioida eri yhteyksissä esitettyä tietoa kriittisesti kemian osaamisensa avulla.

Osaamisen arviointi

Arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointi ja palaute sekä itsearviointi tukevat opiskelijaa kemian osaamisensa tiedostamisessa ja kehittämisessä.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kyky ymmärtää, havainnollistaa ja esittää kemiallista tietoa. Kemiallisen tiedon soveltaminen, luonnontieteellisten lainalaisuuksien ja syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen sekä kokonaisuuksien hahmottaminen ovat myös arvioinnin kohteita. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan taitoon arvioida tietoa kriittisesti.

Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin. Kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin. Erilaisten tuotosten lisäksi arvioidaan opiskelijan työskentelyä, kuten kysymysten muodostamista ja tutkimisen taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon taito työskennellä kokeellisesti, hankkia tietoa ja soveltaa sitä.

Opintojaksot

Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus, 2 op (KE1-2)

Opintojakson moduulit

- Kemia ja minä, 1 op (KE1), Pakollinen
- Kemia ja kestävä tulevaisuus, 1 op (KE2), Pakollinen

Tavoitteet

Kemia ja minä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian alan ammatteihin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- saa valmiuksia osallistua kemiaan liittyvään yhteiskunnalliseen keskusteluun ja osaa arvioida tietolähteiden luotettavuutta
- oppii käyttämään jaksollista järjestelmää kemiallisen päättelyn apuna
- osaa käyttää ja soveltaa tietoa aineiden ominaisuuksista ja niiden turvallisuudesta arjen valinnoissa
- osaa tutkia kokeellisesti seoksen koostumusta ja pitoisuutta sekä ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat.

Kemia ja kestävä tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemiaa ja sen opiskelua kohtaan, ja tutustuu kemian merkitykseen kestävä elämäntavan edistämässä
- tutustuu luonnontieteellisen tiedon luonteeseen ja sen kehittymiseen sekä tieteellisiin tapoihin tuottaa tietoa
- osaa tutkia aineen ominaisuuksia kokeellisesti
- osaa soveltaa aineen rakenteen malleja aineen ominaisuuksien vertailussa
- ymmärtää kemian merkityksen ympäristölle ja yhteiskunnalle ratkaisujen tarjoajana yhdessä muiden luonnontieteiden kanssa.

Paikallinen lisäys

- kokeellisen työskentelyn kautta kiinnostuu ja innostuu kemiasta.
- saa positiivisia kokemuksia ryhmätyöskentelystä ja kehittyy ryhmätyötaidoissa.
- jaksaa ylläpitää keskittymistään koko oppitunnin ajan vaihtelevien opetusmenetelmien avulla.
- perehtyy turvalliseen työskentelyyn laboratorioissa selkeiden turvallisuusohjeiden ja -käytänteiden avulla.
- osaa mallintaa mittaustuloksia graafisesti.
- tutustuu aineen rakenteen mallintamiseen tietokonesimulaatiolla.

Keskeiset sisällöt

Kemia ja minä

- *arjen aineiden turvallisuuden arviointi ja kemian merkitys omassa elämässä*
- *kemian merkitys työelämässä ja jatko-opinnoissa*
- *jaksollinen järjestelmä ja atomin rakenne elektronikuorimallin avulla*
- *puhtaat aineet, seokset ja erotusmenetelmät*
- *ainemäärä ja konsentraatio*

Kemia ja kestävä tulevaisuus

- *tutustuminen joihinkin esimerkkeihin kestävästä elämäntavan edistämisessä luonnontieteissä*
- *aineen rakenteen mallien ja yhdisteen kaavan esittäminen*
- *alkuaineiden ja yhdisteiden vahvat ja heikot sidokset sekä poolisuus*
- *aineiden ominaisuuksien tutkiminen kokeellisesti ja selittäminen aineen rakenteen avulla*

Paikallinen lisäys

- tutustuminen paikallisiin kemian alan yrityksiin ja jatko-opintomahdollisuuksiin
- kestävä tulevaisuus Vantaan näkökulmasta

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Käsitellään kemian merkitystä yhteiskunnassa

Hyvinvointiosaaminen

Tuodaan näkyväksi kemian merkitystä opiskelijan omassa elämässä

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutus on keskeisessä roolissa ryhmätyöissä

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kokeellisessa työskentelyssä harjoitellaan erityisesti johtopäätösten tekemistä havainnoista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opinnoissa tutustutaan myös luonnontieteiden ratkaisuihin kestävästä elämäntavan edistämisessä

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson *Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus* keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ja opiskelua jatkuvan palautteen avulla ohjaten

sekä monipuolisesti

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. palautettavat kurssitehtävät, laboratorioraportit, testit ja kurssikoe
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat yhteiskunnallinen-, hyvinvointi-, vuorovaikutus-, monitieteinen ja luova- sekä eettinen ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemia, minä ja kestävä tulevaisuus
- 2 op
- KE1-2
- Pakollinen
- Opintojaksossa vahvistetaan opiskelijan aiempaa kemian osaamista ja tuodaan näkyväksi kemian merkitystä opiskelijan omassa elämässä. Tutustuminen ainemäärän käsitteeseen esittelee kemiasta kvantitatiivisen puolen. Kokeellisessa työssä harjoitellaan erityisesti turvallista ja huolellista työskentelyä.

Opintojaksossa opiskelija syventää käsitystään kemiallisista sidoksista ja niiden merkityksestä aineen ominaisuuksille. Kokeellisessa työskentelyssä harjoitellaan erityisesti johtopäätösten tekemistä havainnoista. Opinnoissa tutustutaan myös luonnontieteiden ratkaisuihin kestäväen elämäntavan edistämiseksi.

- Numeroarviointi
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3)

Opintojakson moduulit

- Molekyylit ja mallit, 2 op (KE3), Valinnainen

Tavoitteet

Molekyylit ja mallit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ja soveltaa tietoa hiilen yhdisteistä jokapäiväisen elämän ilmiöissä
- osaa soveltaa ainemäärän ja konsentraation käsitteitä
- osaa tutkia kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen hiilen yhdisteitä

- *ymmärtää, kuinka tieto hiiliyhdisteistä rakentuu kokeellisen toiminnan ja siihen kytkeytyvän mallintamisen kautta*
- *osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mallintamisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- osaa käyttää MarvinSketch ohjelmistoa hiilen yhdisteiden mallintamisessa

Keskeiset sisällöt

Molekyylit ja mallit

- *liuoksen valmistus ja laimentaminen sekä standardisuoran sovittaminen pitoisuuden määrittämiseksi*
- *hiilivetyjen sekä hiilen happi- ja typpiyhdisteiden funktionaaliset ryhmät ja nimeämisen perusteet*
- *hapettuminen ja pelkistyminen hiilen happiyhdisteissä*
- *hiilen yhdisteiden rakenteiden mallintaminen ja ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla*
- *suhdekaavan ja molekyylikaavan selvittäminen laskennallisesti sekä rakenneisomeria*
- *kvanttimekaaninen atomimalli, hybridisaatio ja stereoisomeria hiiliyhdisteissä*
- *tutustuminen spektrien antamaan informaatioon aineen rakenteesta*

Paikallinen lisäys

- Lääkemolekyylien stereoisomeriaa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hiilen yhdisteiden kemian merkitystä opiskelijan omaan elämään tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden kannalta

Yhteiskunnallinen osaaminen

Orgaanisten yhdisteiden kemian merkitys yhteiskunnan kannalta

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Orgaanisten yhdisteiden kemian merkitys globaalissa mittakaavassa

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikus on keskeisessä roolissa ryhmätöissä

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään molekyylien mallintamisessa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson *Molekyylit ja mallit* keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ja opiskelua jatkuvan palautteen avulla ohjaten

sekä monipuolisesti

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. palautettavat kurssitehtävät, laboratorioraportit, testit ja kurssikoe
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointi-, yhteiskunnallinen-, globaali ja kulttuuri-, vuorovaikutus-, monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Molekyylit ja mallit
- 2 op
- KE3
- Valinnainen
- Opintojaksossa tarkastellaan hiilen yhdisteitä, niiden rakennetta ja ominaisuuksia. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään molekyyliden mallintamisessa. Hiilen yhdisteiden kemian merkitystä opiskelijan omaan elämään tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden kannalta.
- Numeroarviointi
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen reaktio, 2 op (KE4), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen reaktio

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokonaiskuvan kemiallisten reaktioiden moninaisuudesta ja merkityksestä elinympäristössämme
- osaa käyttää ja soveltaa reaktioihin liittyviä käsitteitä jokapäiväisen elämän, ympäristön ja yhteiskunnan ilmiöissä sekä nykYTEKNOLOGIAN sovelluksissa
- osaa tutkia kemiallisia reaktioita kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen
- ymmärtää aineen häviämättömyyden merkityksen kemiassa.

Paikallinen lisäys

- osaa kirjata ylös kvalitatiivisia havaintoja ja niiden avulla tuottaa tapahtuvan reaktion reaktioyhtälön
- osaa tuottaa vastauksen laskennalliseen tehtävään abittiympäristössä

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen reaktio

- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti sekä tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen, reaktiotuotteiden kaavat ja nimet
- saanto ja rajoittava tekijä kemiallisessa reaktiossa
- ideaalikaasun tilanyhtälö ja ainemäärä
- saostumis- ja hajoamisreaktio, palamisreaktio
- protolyysi, neutraloituminen ja titraus analyysimenetelmänä
- additio, eliminaatio, substituutio, kondensaatio ja hydrolyysi hiiliyhdisteissä sekä yleisimpien biomolekyylien muodostuminen
- polymeroitumisreaktiot, polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari

Paikallinen lisäys

- Pyrimme järjestämään vierailun tai vierailijan osana moduulin suorittamista esim. Tikkurila Oyj

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Reaktioiden tarkastelussa edetään havainnoista reaktiotuotteiden päättelyyn ja reaktioyhtälön kirjoittamiseen. Reaktioyhtälöä käytetään myös reaktion kvantitatiivisessa tarkastelussa

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutus on keskeisessä roolissa ryhmätöissä

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tutustutaan muovien rakenteisiin ja ominaisuuksiin sekä elinkaareen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson *Kemiallinen reaktio* keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ja opiskelua jatkuvan palautteen avulla ohjaten

sekä monipuolisesti

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. palautettavat kurssitehtävät, laboratorioraportit, testit ja kurssikoe
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat monitieteinen ja luova-, vuorovaikutus-, eettisyys ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemiallinen reaktio
- 2 op
- KE4
- Valinnainen
- Opintojaksossa tarkastellaan erilaisia kemiallisia reaktioita ja niiden merkitystä elinympäristössä. Reaktioiden tarkastelussa edetään havainnoista reaktiotuotteiden päättelyyn ja reaktioyhtälön kirjoittamiseen. Reaktioyhtälöä käytetään myös reaktion kvantitatiivisessa tarkastelussa.
- Numeroarviointi
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen energia ja kiertotalous, 2 op (KE5), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen energia ja kiertotalous

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää kemiallisen energian varastoinnin ja hyödyntämisen periaatteita ja osaa perustella mielipiteitään keskustelussa energiaratkaisuista*
- *ymmärtää energian häviämättömyyden ja energianmuutokset kemiallisissa reaktioissa*
- *tuntee merkittävien metallien ominaisuuksia sekä valmistus- ja jalostusprosesseja ympäristövaikutuksineen*
- *osaa tutkia sähkökemian liittyviä ilmiöitä kokeellisesti ja kuvata niitä malleja käyttäen*
- *tuntee yhteiskunnassa merkittävien metallien kierrätyksen ja kiertotalouden periaatteet sekä niihin liittyviä ratkaisuja.*

Paikallinen lisäys

- tutustuu paikallisesti kiertotalouden periaatteisiin sekä niihin liittyviin ratkaisuihin
- osaa tulkita aineistoja ja tuottaa perustellun vastuksen aineistopohjaiseen tehtävään

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen energia ja kiertotalous

- *reaktiossa sitoutuva tai vapautuva energia muodostumisentalpioiden, sidosenergioiden ja Hessin lain avulla*
- *reaktiosarja- ja seoslaskujen periaatteet*
- *hapetusluvut ja hapettumis-pelkistymisreaktiot*
- *metallien ominaisuuksia ja käyttökohteita, valmistus- ja jalostusprosesseja sekä riittävyys ja kierrätettävyys*
- *sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiali, kemiallinen pari, elektrolyysi ja kemiallisen energian varastointi*
- *luonnontieteelliseen tutkimukseen tutustuminen tai tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu*

Paikallinen lisäys

- reaktiossa sitoutuva tai vapautuva energia kalorimetrisellä mittauksella

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Metallien merkitys ympäristön näkökulmasta. Tulevaisuuden akkuteknologia.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutus on keskeisessä roolissa ryhmätöissä

Yhteiskunnallinen osaaminen

Energian tuotanto ja metallien merkitys yhteiskunnassa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson *Kemiallinen energia ja kiertotalous* keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ja opiskelua jatkuvan palautteen avulla ohjaten

sekä monipuolisesti

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. palautettavat kurssitehtävät, laboratorioraportit, testit ja kurssikoe
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat eettisyys ja ympäristö-, vuorovaikutus- ja yhteiskunnallinen osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemiallinen energia ja kiertotalous
- 2 op
- KE5
- Valinnainen
- Opintojaksossa käsitellään kemiallista energiaa ja energian varastointi- ja hyödyntämistapoja. Siinä perehdytään luonnontieteellisen tutkimuksen suunnitteluun sekä tarkastellaan hapettumis- ja pelkistymisreaktioita ja niiden sovelluksia
- Numeroarviointi
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6)

Opintojakson moduulit

- Kemiallinen tasapaino, 2 op (KE6), Valinnainen

Tavoitteet

Kemiallinen tasapaino

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa kemian merkityksen terveyteen ja ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa*
- *osaa tutkia kokeellisesti reaktionopeuteen ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä*
- *osaa käyttää laskennallisia ja graafisia malleja reaktionopeuden ja kemiallisen tasapainon kuvaamisessa, selittämässä ja ennusteiden tekemisessä*
- *osaa esittää tutkimustuloksia graafisesti ja arvioida tutkimustuloksia ja -prosessia*
- *tutustuu teollisuuden prosesseissa ja luonnossa tapahtuviin tasapainoreaktioihin ja niiden merkitykseen.*

Paikallinen lisäys

- *tutustuu metanolin valmistukseen synteetisikaasusta sekä myös uudempaan tekniikkaan, jossa metanolia pyritään valmistamaan hiilidioksidista ja vedystä.*

Keskeiset sisällöt

Kemiallinen tasapaino

- *kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavat tekijät*
- *homogeenisen tasapainon kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen käsittely konsentraatioilla, tasapainotilaan vaikuttaminen*
- *hapot ja emäkset ja niihin liittyvät käsitteet sekä palamistuotteiden reaktiot vedessä*
- *happo-emästasapainon laskennallinen käsittely*
- *puskuriliuosten toimintaperiaate sekä elimistön ja luonnon puskurisysteemejä kvalitatiivisella tasolla*
- *reaktionopeuteen ja tasapainoreaktioihin liittyvien ilmiöiden tutkiminen kokeellisesti sekä ilmiöiden mallintaminen ja analysointi graafisesti tietokonesovelluksella*
- *tutustuminen kemian tarjoamiin mahdollisuuksiin jonkin terveyteen tai ympäristöön liittyvän ongelman ratkaisemisessa*

Paikallinen lisäys

- *LoggerPro ohjelman käyttö kuvaajien tuottamisessa mittausdatasta sekä kuvaajien analysoinnissa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kemian merkitys terveyteen liittyvien ongelmien ratkaisemisessa

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kemian merkitys ympäristöön liittyvien ongelmien ratkaisemisessa

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutus on keskeissä roolissa ryhmätöissä

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tieto- ja viestintäteknikan avulla esitetään tutkimustuloksia graafisesti ja tulkitaan tuloksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson *Kemiallinen tasapaino* keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ja opiskelua jatkuvan palautteen avulla ohjaten

sekä monipuolisesti

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. palautettavat kurssitehtävät, laboratorioraportit, testit ja kurssikoe
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointi-, eettisyys ja ympäristö-, vuorovaikutus-, monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemiallinen tasapaino
- 2 op
- KE6
- Valinnainen
- Moduulissa otetaan käyttöön kemiallisen tasapainon käsite ja tarkastellaan sitä kvantitatiivisesti ja kvalitatiivisesti. Tieto- ja viestintäteknikan avulla esitetään tutkimustuloksia graafisesti ja tulkitaan tuloksia.
- Numeroarviointi
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Kemiaa kokeellisesti, 2 op (KES8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- vahvistetaan hyvän ainereaalivastauksen laatimisen taitoja
- hankitaan kokeellista tietoa erilaisista kemiallisista ilmiöistä
- opiskelija joutuu pohtimaan kemiallisia ilmiöitä ja tuottamaan niihin kemiallisia selityksiä
- opiskelija tekee erilaisia kemiallisia mittauksia itsenäisesti ja ryhmissä
- opiskelija oppii tulkitsemaan mittaustuloksia YO-kirjoituksissa käytetyillä ohjelmistoilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tehdään kemiallisia tutkimustöitä itsenäisesti ja ryhmissä
- kerätään ja analysoidaan mittausdataa YO-kirjoituksissa käytettävillä ohjelmistoilla
- harjoitellaan ainereaalien tehtäviin vastaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritusmerkintään vaaditaan oppitunneille osallistumisen lisäksi kurssitehtävien suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemiaa kokeellisesti
- 2 op
- KES8
- Valinnainen
- Kurssilla tehdään kokeellisia töitä ja harjoitellaan tulosten käsittelyä
- Suoritusmerkintä
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Kemian kokonaiskuva, 2 op (KES7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija sisäistää lukion kemian oppisisällöt kokonaisvaltaisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kemian ainerealiin valmentautuminen
- kemian laskutehtäviin, kemiallisten ilmiöiden selitystehtäviin, kokeellisiin tehtäviin ja ainerajat ylittäviin tehtäviin vastaaminen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritusmerkintään vaaditaan oppitunneille osallistumisen lisäksi kemian preliminäärikokeeseen osallistumista ja kurssitehtävien suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Kemian kokonaiskuva
- 2 op
- KES7
- Valinnainen
- Kurssilla kerrataan kemian ylioppilaskokeisiin
- Suoritusmerkintä
- Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (KES8)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9. Uskonto (KT)

Oppiaine ja tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijaa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän laaja-alaisen yleissivistyksen muodostamisessa. Uskonnon opetuksessa perehdytään uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja ja katsomuksia tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja kehittää opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää monilukutaitoa. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan uskontoon liittyviä ilmiöitä analyttisesti eri näkökulmista sekä soveltamaan ja arvioimaan lähdekriittisesti uskontoja koskevaa informaatiota. Uskonnon opetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen sekä dialogiin, jota käydään sekä uskontojen ja katsomusten sisällä että niiden välillä. Uskonnon opetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon, kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia ja edistää ihmisoikeuksien toteutumista. Oppiaine tukee opiskelijan kasvua yhteiskunnan aktiiviseksi ja vastuulliseksi jäseneksi.

Opetuksessa käytetään tutkimustietoa, uskontojen omia lähteitä ja ajankohtaisia media-aineistoja. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen tiedepohja on erityisesti teologiassa ja uskontotieteessä. Lisäksi opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti uskontoihin liittyvää kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta.

Oppiaineen tehtävä ja moduulien tavoitteet huomioon ottaen opetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä oppiaineen eri oppimäärien ja muiden oppiaineiden kanssa. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti vuorovaikutteisia työtapoja sekä digitaalisia ja koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä ja asiantuntijoita. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä uskonnon oppiaineen tavoitteiden kanssa.

*Uskonnon opetus edistää **hyvinvointiosaamista** tukemalla opiskelijan itsetuntemusta sekä itsensä ja muiden arvostamista. Opetus antaa opiskelijalle aineksia ja välineitä oman identiteetin, elämäntutkimuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin.*

Opetuksessa käytetään menetelmiä, jotka vahvistavat **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden mukaisesti opiskelijan sosiaalisia taitoja sekä kykyä yhteistyöhön ja empatiaan. Oppiaineen opetus on kieli-, katsomus- ja kulttuuritietoista, ja se antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua dialogiin, joka liittyy uskonnollisiin, katsomuksellisiin, eettisiin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen vahvistuu uskonnon opetuksessa monipuolisesti. Opetuksessa perehdytään uskonnoille ominaisiin käsitteisiin, kieleen ja symboliikkaan sekä eri tieteenalojen uskontoa koskeviin näkökulmiin. Opetus antaa valmiuksia uskontoja ja katsomuksia koskevan informaation lähdekriittiseen arviointiin. Opetuksessa vahvistetaan opiskelijan monilukutaitoa ja rohkaistaan tietojen ja taitojen luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä.

Uskonnon opetus tukee opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista** vahvistamalla osallisuutta ja osallistumista. Opetus rohkaisee opiskelijaa toimimaan demokraattisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan ja erilaisten yhteisöjen vastuullisena jäsenenä. Oppiaine antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa työyhteisöissä. Kehittämällä opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystä ja dialogitaitoja oppiaine antaa valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta.

Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan uskontojen eettisiä ulottuvuuksia ja rohkaistaan opiskelijaa pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä **eettisyyden** tavoitteet huomioon ottaen. Opetuksessa tuetaan opiskelijan **ympäristöosaamista** lisäämällä ymmärrystä siitä, että uskonnoilla ja katsomuksilla eettisinä arvojärjestelminä on tärkeä merkitys ja rooli ekologisesti kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittäminen kytkeytyy vahvasti uskonnon oppiaineen keskeisiin tavoitteisiin. Uskonnon oppiaineessa tarkastellaan monipuolisesti uskontojen, kulttuurien ja yhteiskuntien vuorovaikutusta ja vahvistetaan näin ymmärrystä suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista kulttuuriperinnöstä ja niiden moninaisuudesta. Uskonnon opetus tarjoaa turvallisen tilan käsitellä yksilön, yhteisön ja suomalaisen yhteiskunnan suhteita sekä niihin liittyviä ajatuksia ja tunteita. Arvoja ja katsomuksia pohtivana oppiaineena uskonto rakentaa valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Tavoitteet

Uskonnon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- osaa hankkia, soveltaa, analysoida, arvioida ja esittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää tietoa
- kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kulttuurista lukutaitoaan
- hallitsee uskonnollisiin ja eettisiin kysymyksiin liittyviä ajattelu- ja vuorovaikutustaitoja
- tuntee uskonnon tutkimuksen keskeisiä käsitteitä, näkökulmia ja menetelmiä
- perehtyy uskontojen historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen sekä yhteiskunnan, kulttuurin ja uskonnon vuorovaikutukseen eri puolilla maailmaa
- perehtyy opiskeltavan uskonnon erityispiirteisiin Suomessa ja muualla maailmassa
- tunnistaa ja ymmärtää uskontojen sisäistä moninaisuutta
- ymmärtää uskonnon erityisluonnetta, esimerkiksi uskonnollisen kielen ja symboliikan erityispiirteitä, sekä tunnistaa ja osaa analysoida uskonnollisen ja tieteellisen tiedon ominaispiirteitä
- kehittää valmiuksia rakentaa ja jäsentää omaa maailmankatsomustaan ja kulttuuri-identiteettiään

- kehittää valmiuksia ymmärtää ihmisiä, joilla on erilainen vakaumus, sekä valmiuksia toimia moniarvoisissa, moniuskontoisissa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä
- ymmärtää ja kunnioittaa ihmisoikeuksia ja osaa tarkastella uskontoja ja katsomuksia ihmisoikeusnäkökulmasta
- kehittää valmiuksia rakentaa ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä tulevaisuutta sekä toimia yhteiskunnan aktiivisena ja vastuullisena jäsenenä.

Osaamisen arviointi

Uskonnon oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on kannustaa opiskelijaa opiskelemaan ja oppimaan sekä antaa palautetta hänen oppimisprosessistaan ja osaamisestaan. Opetuksessa ohjataan ja tuetaan opiskelijaa oman oppimisprosessinsa pitkäjänteisessä suunnittelussa ja arvioinnissa. Arviointi on monipuolista, ja siihen kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja uskonnon oppiaineen yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön sekä opiskelijan uskonnolliseen ja katsomukselliseen yleissivistykseen liittyvien tietojen ja taitojen havainnointiin. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota käsitteiden ja kokonaisuuksien hallintaan, tiedon soveltamiseen, analysointiin, arvioimiseen ja esittämiseen sekä tiedonhankintataitoihin ja työskentelyyn erilaisissa oppimistilanteissa.

7.9.1. Evankelisluterilainen uskonto (KT1)

Opintojaksot

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1)

Opintojakson moduulit

- Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä, 2 op (UE1), Pakollinen

Tavoitteet

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja osaa analysoida maailman uskontotilannetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä sekä uskontojen sisäistä monimuotoisuutta
- osaa jäsentää uskontoa ja uskonnottomuutta ilmiönä
- hahmottaa ja osaa analysoida juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan sekä kehittää niihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa
- kehittää valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä sekä keskustella uskontoihin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknisiä oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely sekä uskonnon ja tieteen suhde

- maailman uskontotilanne, uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden piirteitä nykyajassa sekä uskonnonvapaus ihmisoikeutena
- uskontojen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä muita ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä
- juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin oppi, etiikka ja elämäntapa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, suhde yhteiskuntaan sekä merkitys länsimaiselle kulttuurille

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy maailmankatsomusten historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhyvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija saa välineitä oman identiteetin, elämänkatsomuksen ja maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arviointiin tutustuttaessa esimerkiksi uskontoon ja uskonnottomuuteen ilmiöinä sekä juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin yhteisiin juuriin, keskeisiin piirteisiin, kulttuuriperintöön ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Käsiteltäessä uskonnonvapautta ihmisoikeutena opiskelija oppii hahmottamaan oikeuksiaan, velvollisuuksiaan ja asemaansa yhteiskunnassa. Opintojakson sisällöt tukevat valmiuksia ymmärtää ja arvostaa itseä ja muita.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opintojaksossa opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalta kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä, UE1, 2 op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä.

Opintojakso kehittää valmiuksia toimia monikatsomuksellisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä ja tunnistamaa ja arvioida ajankohtaisia uskontoihin ja katsomuksiin liittyviä kysymyksiä.

Keskeisinä sisältöinä uskonnon olemus, uskonnon tutkimus, uskonto ja uskonottomuus nykymaailmassa, Lähi-idän monoteististen uskontojen monimuotoisuus, kulttuuri- ja yhteiskuntavaikutukset sekä keskeiset ja yhteiset piirteet.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE:n opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomuserinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämänkatsomuksen muodostamista.

Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2)

Opintojakson moduulit

- Maailmanlaajuinen kristinusko, 2 op (UE2), Pakollinen

Tavoitteet

Maailmanlaajuinen kristinusko

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa ja osaa analysoida kristinuskon merkitystä kulttuurin, yhteiskunnan ja yksilön näkökulmasta sekä kehittää kristinuskoon liittyvää kulttuurista lukutaitoa*
- *tuntee kristinuskon keskeiset suuntaukset ja niiden syntytaustan sekä pystyy vertailemaan niiden keskeisiä piirteitä*
- *perehtyy kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri puolilla maailmaa*
- *osaa analysoida ja arvioida ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä mediasisältöjä ja keskusteluja*
- *kehittää valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailmanlaajuinen kristinusko

- *kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa*
- *uskonnon asema sekä uskonnon ja valtion suhteet Euroopassa*
- *katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset*
- *karismaattinen kristillisuus ilmiönä*
- *kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet*
- *ekumenia ja uskontodialogi*
- *kristinusko ja ympäristökysymykset sekä muita ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy kristinuskon historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhyvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija saa valmiuksia toimia moniarvoisissa toimintaympäristöissä sekä hahmottaa rakentavan vuorovaikutuksen ja kulttuurienvälisen ymmärryksen merkityksen kestäväälle tulevaisuudelle, demokratialle ja rauhalle.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä yhteiskunnan moninaisuudesta. Opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta. Kristinuskon eri muotojen eettisen ajattelun ja arvojen pohtiminen rakentaa lisäksi valmiuksia toimia moniarvoisissa globaaleissa toimintaympäristöissä sekä muuttuvissa media- ja teknologiaympäristöissä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailmanlaajuinen kristinusko, UE2, 2 op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan milloin tahansa UE1 jälkeen.

Opintojakso auttaa ymmärtämään kristinuskon monimuotoista vaikutusta maailmassa sekä ajankohtaisia kristinuskoon ja sen vaikutuksiin liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja.

Keskeisinä sisältöinä kristinuskon monimuotoisuus, asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE-opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomuserinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämänskatsomuksen muodostamista.

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3)

Opintojakson moduulit

- Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, 2 op (UE3), Valinnainen

Tavoitteet

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *perehtyy Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin*
- *tunnistaa ja osaa analysoida Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen ilmenemistä ja vaikutuksia länsimaissa*
- *hahmottaa ja osaa analysoida luonnonuskontojen nykytilannetta ja keskeisiä piirteitä*
- *hahmottaa ja osaa analysoida uusien uskonnollisten liikkeiden taustoja ja keskeisiä piirteitä*
- *kehittää uskontoihin liittyvää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- *hindulainen maailmankuva, elämäntapa ja etiikka, hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä Intian nykypäivän uskontotilanne*
- *jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet ja eettiset periaatteet*
- *buddhalainen elämäntapa ja etiikka sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksat ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin*
- *Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan sekä Kiinan nykypäivän uskontotilanne*
- *shintolaisuuden keskeiset piirteet sekä uskontojen vaikutuksia kulttuuriin ja yhteiskuntaan Japanissa*
- *Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen vaikutuksia länsimaissa*
- *luonnonuskontojen ja vodou-sukuisten uskontojen keskeiset piirteet ja levinneisyys*
- *uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy maailmankatsomusten historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija rakentaa ymmärrystä maailman ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opintojaksossa käsiteltävien sisältöjen avulla opiskelija saa valmiuksia reflektoida uskontojen ja katsomusten roolia yhteisöjen kulttuuriperinnössä, yksilöiden elämässä ja globaalissa maailmassa ja tämän kautta saa valmiuksia toimia kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden puolesta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä, UE3, 2op valinnainen opintojakso

Kehittää kulttuurista lukutaitoa ja valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

Soveltuu uskonnon ainereaalien kirjoittajien lisäksi kaikille uskonnollisista, kulttuurisista ja yhteiskunnallisista ilmiöistä kiinnostuneille opiskelijoille.

Keskeisinä sisältöinä Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneet uskonnot osana yksilön ja yhteisön elämää sekä niiden vaikutukset kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä luonnonuskonnot ja uudet uskonnolliset liikkeet.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE-opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaalien vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäntutkimuksen muodostamista.

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa, 2 op (UE4), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu monipuolisesti uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen nyky-Suomessa sekä perehtyy uskontojen vaikutukseen ja merkitykseen julkisella, yksityisellä, kolmannella ja neljännellä sektorilla*
- *ymmärtää, että tietoa uskonnoista ja katsomuksista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla*
- *tunnistaa ja osaa analysoida muinaissuomalaisten uskontoperinteiden ja kristinuskon vaikutuksia suomalaisessa kulttuuriperinnössä*
- *osaa analysoida ja arvioida uskonnonvapautteen, uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen sekä uskonnottomuuteen ja uskontokritiikkiin liittyvää ajankohtaista keskustelua*

- kehittää valmiuksia osallistua uskonnollisia, katsomuksellisia ja yhteiskunnallisia kysymyksiä koskevaan dialogiin sekä osaa toimia kulttuuri- ja katsomustietoisena ja aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa, uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina sekä uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa huomioiden uskonnon rooli etnisten ja kielellisten vähemmistöjen elämässä Suomessa
- muinaissuomalaiset uskontoperinteet ja niiden merkitys suomalaisessa kulttuuriperinnössä sekä kristinusko yhteiskunnan ja kulttuurin muokkaajana Suomessa eri aikoina
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri nykypäivän Suomessa
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi nykypäivän Suomessa

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy maailmankatsomusten historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija kehittää uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää ymmärrystään ja dialogitaitojaan, mikä antaa hänelle valmiuksia rakentaa yhteiskuntarauhaa sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää tulevaisuutta. Opiskelija syventää ymmärrystään omasta roolistaan ja yhteiskunnallisesta vastuustaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä

- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa, UE4, 2 op, valinnainen opintojakso

Antaa ymmärrystä uskonnollisen tiedon merkityksestä yhteiskunnan eri osa-alueilla sekä valmiuksia osallistua rakentavaan keskusteluun eri maailmankatsomusten välillä.

UE 2 suositellaan suoritettavaksi ennen tätä opintojaksoa.

Soveltuu uskonnon ainereaalien kirjoittajien lisäksi kaikille uskonnollisista, kulttuurisista ja yhteiskunnallisista ilmiöistä kiinnostuneille opiskelijoille.

Keskeisinä sisältöinä uskonnot ja uskonnolliset yhteisöt Suomessa ja niiden merkitys yhteiskunnan ja kulttuurin osana ja muokkaajina sekä katsomusten välinen dialogi, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnollinen ja uskonnoton tapakulttuuri Suomessa.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE-opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaaliiin vai ei. Kulttuurien ja katsomuserinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäntutkimuksen muodostamista.

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5)

Opintojakson moduulit

- Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa, 2 op (UE5), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää ja osaa analysoida uskonnon ja taiteen suhdetta: taiteen ja arkkitehtuurin merkitystä uskonnoissa sekä uskontojen vaikutusta taiteen kehitykseen*
- *perehtyy siihen, miten uskonnollisen taiteen kautta ilmaistaan uskonnon, erityisesti kristinuskon, keskeisiä oppeja ja kertomuksia*
- *tunnistaa uskonnollista symboliikkaa ja perehtyy siihen, miten taiteessa ja populaarikulttuurissa käsitellään uskonnollisia teemoja*

- *harjaannuttaa taitoa tulkita uskontoon liittyviä ulottuvuuksia taiteen ja populaarikulttuurin eri muodoissa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa

- *uskontojen ja taiteen vuorovaikutus, uskontojen merkitys taiteen kehityksessä*
- *uskonnollinen taide ja uskonnon ilmeneminen eri taidemuodoissa*
- *uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana*
- *uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa*
- *Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy maailmankatsomusten historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvin osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Sisällöt tukevat opiskelijan monilukutaidon kehittymistä sekä eettisten ja esteettisten arvojen pohdintaa. Perehtymällä uskonnolliseen taiteeseen ja symboliikkaan sekä uskonnollisiin teemoihin populaarikulttuurissa opiskelija tutustuu erilaisiin informaation esittämisen ja luovan ilmaisun tapoihin. Opetuksessa opiskelijaa rohkaistaan kehittyvien tulkittamisen taitojensa luovaan soveltamiseen moninaisissa toimintaympäristöissä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto taiteessa ja populaarikulttuurissa, UE5, 2 op, valinnainen opintojakso

Soveltuu uskonnon ainereaalien kirjoittajien lisäksi kaikille taiteesta ja muista kulttuurisista ilmiöistä kiinnostuneille opiskelijoille.

Keskeisinä sisältöinä uskonnon ja taiteen suhde sekä uskonnollinen symboliikka ja uskonnolliset teemat taiteessa ja populaarikulttuurissa.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohde on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE-opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaalien vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämänskatsomuksen muodostamista.

Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6)

Opintojakson moduulit

- Uskonto, tiede ja media, 2 op (UE6), Valinnainen

Tavoitteet

Uskonto, tiede ja media

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uskonnon tutkimuksen näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla sekä tuntee ajankohtaista tutkimusta*
- *tunnistaa ja osaa analysoida uskuntoon liittyviä ajankohtaisia teemoja ja sisältöjä mediassa*
- *osaa analysoida uskonnon ja median välisiä suhteita sekä arvioida kriittisesti uskuntoon liittyvää informaatiota ja sen lähteitä*
- *kehittää valmiuksia tuottaa ja esittää uskuntoon liittyvää tietoa*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa aineksia oman identiteettinsä rakentamiseksi monikulttuurisessa ja -katsomuksellisessa lähiympäristössään ja harjaantuu toimimaan siinä kunnioittavasti.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Uskonto, tiede ja media

- *uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet*
- *uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa*
- *uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa*
- *uskontojen mediajulkisuus*
- *uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy maailmankatsomusten historialliseen ja ajankohtaiseen merkitykseen ja kehittää katsomus- ja kulttuuritietoisuuttaan pääkaupunkiseudun monikatsomuksellisessa ja -kulttuurisessa lähiympäristössään.
- Uskonnon opiskelu on ulospäin suuntautuvaa. Tärkeitä yhteistyötahoja ovat pääkaupunkiseudulla ja erityisesti Vantaalla toimivat uskonnolliset yhteisöt, aatteelliset ja yhteiskunnallista työtä tekevät järjestöt sekä museot. Yhteistyötä tehdään opintojaksolla soveltuvien osin ja mahdollisuuksien mukaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kehittää opiskelijan monitieteistä osaamista sekä antaa mahdollisuuden oman ajattelun, näkemysten ja toiminnan arvolähtökohtien pohdintaa ja kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja tutustuttaa hänet erilaisiin tiedonhankinnan ja -esittämisen tapoihin. Opiskelija vahvistaa taitojaan arvioida tiedon luotettavuutta harjoittelemalla uskontoon liittyvän informaation ja sen lähteiden kriittistä arviointia. Lisäksi opintojakson sisällöt tarjoavat mahdollisuuden pohtia elämän- ja maailmankatsomusten näkökulmasta tulevaisuuden kannalta kestäviä ratkaisuja sekä vaihtoehtoisia tulevaisuusskenaarioita. Opintojakson toteutuksen yhteydessä voidaan mahdollisuuksien mukaan tehdä korkeakoulu yhteistyötä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Uskontoon liittyviin tutkimuksiin ja mediasisältöihin tutustuminen auttaa opiskelijaa havaitsemaan uskonnon ja yhteiskunnan erilaisia suhteita eri puolilla maailmaa sekä tuottaa edellytyksiä ymmärtää ja arvostaa demokraattisen, oikeudenmukaisen sekä ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen perustuvan yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja rakenteita ja antaa valmiuksia toimia katsomuksellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa yhteisöissä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ajankohtaisen uskonnon tutkimuksen ja uskontoon liittyvien mediasisältöjen tarkastelu ohjaa opiskelijaa pohtimaan monipuolisesti uskontojen eettisiä ulottuvuuksia sekä rohkaisee häntä pohtimaan omakohtaisesti arvoja ja eettisiä kysymyksiä. Samalla opiskelija harjaantuu hahmottamaan perusasioita kestävästä elämäntavan ekologisesta, taloudellisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta ulottuvuudesta sekä näiden keskinäisriippuvuuksista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonto, tiede ja media, UE6, 2 op, valinnainen opintojakso

Soveltuu uskonnon ainereaalien kirjoittajien lisäksi kaikille uskonnon ja kulttuurin tutkimuksesta, viestinnästä sekä uskonnollisista, kulttuurisista ja yhteiskunnallisista ilmiöistä kiinnostuneille opiskelijoille.

Keskeisinä sisältöinä ajankohtainen uskonnon tutkimus eri tieteenaloilla, uskontoon mediassa liittyvien ajankohtaisten teemojen tunnistaminen, analysoiminen ja kriittinen arvioiminen sekä uskonnon ja medioiden välisten suhteiden ymmärtäminen, uskonnollinen media ja median vaikutus uskontoihin.

Opintojaksolla voidaan tehdä opintokäyntejä ja oppitunneilla voi käydä vierailijoita. Jos opintokäyntikohteita on maksullinen, opiskelijalle saattaa tulla siitä kustannuksia. Tällöin on tarjolla myös vaihtoehtoinen suoritustapa.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Kaikki UE-opintojaksot soveltuvat hyvin yleisivistäviksi opinnoiksi riippumatta siitä, valmistautuuko uskonnon ainereaalien vai ei. Kulttuurien ja katsomusperinteiden hyvää tuntemusta sekä kykyä ymmärtää niiden välisiä suhteita edellytetään monilla eri aloilla riippumatta siitä, elääkö ja työskenteleekö monikulttuurisessa kotimaassa vai kansainvälisissä tehtävissä. Katsomusaineiden opiskelu tukee myös opiskelijan oman elämäntutkimuksen muodostamista.

Uskonnon kertaus ainereaalien valmistautuville, 2 op (UES7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija valmistautuu uskonnon ainereaalikokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- uskonnon keskeisten tietojen ja taitojen harjoittelu ja ainereaalikokeeseen valmistautuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan luovasti yhdistelemään uskonnon opinnoissa, muissa opinnoissa ja muussa elämässä opittua niin, että harjaannutaan ajatteluprosessin tuloksena hyvien reaalielävastauksien kirjoittamisessa. Opintojakso hyödyntää laajasti eri tietolähteitä ja kasvattaa kykyä arvioida niiden luotettavuutta. Kriittisen, rakentavan ja eettisen ajattelun oppiminen on keskeinen osa elämäntutkimustiedon tavoitteistoa. Opintojakso vahvistaa siten monitieteistä ja luovaa osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Uskonnon kertaus ainereaaliiin valmistautuville, UE7, 1-2 op

Opintojaksolla kerrataan ja laajennetaan oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja valmentaudutaan ainereaalikokeeseen.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakso voidaan suorittaa 1 tai 2 opintopisteen suuruisena.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UES8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija koulutetaan vapaaehtoistyöhön koulun ulkopuolisessa koulutuksessa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Koulun ulkopuoliseen vapaaehtoistyöhön liittyvä koulutus (esim. partionjohtajakoulutus, isokoulutus tmv.) voidaan harkinnan mukaan hyväksyä uskonnon koulukohtaiseksi valinnaiseksi opintojaksoksi.
- Opiskelija vastaa itse opintojakson mahdollisista kustannuksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vapaaehtoistyön koulutus tukee yhteiskunnallisen osaamisen tavoitteita, kuten aktiivista kansalaisuutta, elämän valintojen tekemistä, suuntautumista jatko-opintoihin ja mielekkäälle elämänuralle sekä hakeutumista työelämän eri aloille.

Hyvinvointiosaaminen

Vapaaehtoistyön koulutuksella opiskelija kehittää eettistä ajatteluaan myötätuntoa ja valmiuksia ottaa muut ihmiset sekä huomioon. Se tukee oman identiteetin etsintää, auttaa jäsentämään minäkuva ja vahvistaa itsetuntemusta. Se vahvistaa näin osaltaan opiskelijan hyvinvointiosaamisen kehittymistä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Koulun ulkopuoliseen vapaaehtois- ym. muuhun soveltuvaan työhön liittyvä koulutus (esim. partionjohtajakoulutus, isoskoulutus tmv.) voidaan harkinnan mukaan hyväksyä uskonnon koulukohtaiseksi valinnaiseksi opintojaksoksi.

Muun katsomusaineen opintojakso, 2 op (UES9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija laajentaa katsomusosaamistaan muun katsomusaineen opinnoilla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- muun katsomusaineen opintojakson sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso vahvistaa ja monipuolistaa opiskelijan monitieteistä osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso vahvistaa ja monipuolistaa opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan muun katsomusaineen opintojakson arviointikriteereillä.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muun katsomusaineen opintojakso, UE9, 2 op, valinnainen opintojakso

Jos suoritat jonkun valitsemasi elämäkatsomustiedon tai muun uskonnon (ET, UI, UK, UO) opintojakson, se merkitään UE-oppimäärääsi valinnaisena koulukohtaisena opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.9.2. Ortodoksinen uskonto (KT2)

Opintojaksot

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UOS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.3. Katolinen uskonto (KT3)

Opintojaksot

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UKS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.4. Islamin uskonto (KT4)

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UIS6)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.5. Juutalainen uskonto (KT5)

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UJS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.6. Bahá'í-uskonto (KT7)

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UBAS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.7. Buddhalainen uskonto (KT8)

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UBUS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.9.8. Krishna-uskonto (KT10)

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (UKRS7)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.10. Kuvataide (KU)

Oppiaine ja tehtävä

Kuvataide on visuaalista kulttuurikasvatusta, jossa opiskelija tutkii todellisuutta taiteen keinoin. Oppiaineen keskeisenä päämääränä on, että opiskelija ymmärtää kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään. Kokemukset, mielikuvitus ja tavoitteellinen työskentely luovat perustan moniaistiselle oppimiselle. Opetuksessa tarkastellaan taiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä esteettisiä, ekologisista ja eettisiä arvoja. Opiskelija vahvistaa aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tuntemustaan,

joka tukee traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetuksella tuetaan laaja-alaisen yleissivistyksen rakentumista sekä aktiiviseen paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kasvamista. Opiskelijoille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia tulevaisuuden jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksien kehittämiseen. Opinnot antavat edellytyksiä luovan ja kriittisen ajattelun kehittämiseksi, elinympäristöön vaikuttamiselle ja kestäväen elämäntavan edistämiseksi.

Kuvataiteen opetuksessa syvennetään opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa ja kielitietoisuutta. Opiskelijat havainnoivat, tuottavat, tulkitsevat ja arvottavat kuvia hyödyntämällä visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja. Eri tiedonalojen kielet avaavat opiskeltavaan ilmiöön uusia näkökulmia. Opetuksessa kannustetaan kulttuurisen osaamisen syventämiseen taiteiden- ja tieteidenvälisyyttä hyödyntäen. Opiskelija perehtyy erilaisiin taidekäsitteisiin. Opinnoissa tarkastellaan visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista. Opiskelijaa ohjataan perustelemaan mielipiteitään ja näkemyksiään kuvataiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista.

Kuvataiteen opetuksessa tutkitaan opiskelijoille tuttuja ja heille uusia visuaalisen kulttuurin teoksia, tuotteita ja ilmiöitä. Kuvilla tarkoitetaan kaksi- ja kolmiulotteisia teoksia ja tuotteita sekä niitä esittäviä jäljenteitä. Visuaalisen kulttuurin kenttään kuuluvat opiskelijoiden omaehtoisesti tekemät kuvat, luonto, rakennettu ympäristö, esineet, median kuvat ja taiteeksi määritetyt teokset. Opiskelijat osallistuvat sisältöjen ja ilmaisun keinojen valintaan. Opetuksessa tarjotaan edellytykset työtapojen ja opiskeluympäristöjen monipuoliselle käytölle. Opiskelijaa kannustetaan välineiden, materiaalien ja ilmaisun keinojen kokeilemiseen sekä niiden luovaan soveltamiseen. Uudet teknologiat, mediaympäristöt ja audiovisuaalisen kulttuurin muodot ovat sekä tutkittavia ilmiöitä että kuvailmaisun välineitä. Opiskelijat perehtyvät ajankohtaisiin visuaalisen kulttuurin ilmiöihin ja toimintatapoihin sekä erilaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen muotoihin. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti myös museoiden ja muiden kulttuuritoimijoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Kuvataiteen lukio-opinnot luovat hyvän pohjan rakentaa omakohtaista ja elinikäistä suhdetta visuaaliseen kulttuuriin.

Laaja-alainen osaaminen

Kuvataiteen opinnot tukevat opiskelijan **hyvinvointiosaamista** kuvailmaisuuksiin sisältyvien aistinautintojen, tunteiden ja henkilökohtaisten merkitysten avulla. Itselle merkityksellisen visuaalisen kulttuurin ymmärtäminen ja ilmaiseminen tukee identiteettien rakentumista, ihmisenä kasvua, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Opinnot tarjoavat välineitä yksilöiden ja yhteisöjen kulttuurisen moninaisuuden kunnioittamiseen ja arvostamiseen. Opiskelijoita kannustetaan etsimään heitä itseään kiinnostavia kuvakulttuureja ja kuvailmaisun tapoja.

Kuvataiteen opinnoissa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja taiteelle ominaisen kokonaisvaltaisen työskentelyn avulla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Kuvataide syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä esimerkiksi rakennetussa ympäristössä, esineissä, mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestäväen tulevaisuuden puolesta. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä taiteen

keinoin. Opiskelijat perehtyvät myös oikeudellisesti suojeltuihin etuihin, kuten tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja yksityisyyteen. Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta.

Kuvataiteen opinnoissa syvennetään **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten materiaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään kuvataiteessa tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan identiteettiään sekä arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä. Kuvataiteessa tarkastellaan ja pohditaan omaa suhdetta yhteiskunnassa vallitsevaan kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriseen moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Tavoitteet

Kuvataiteen opetuksen yleiset tavoitteet on jäsennetty kolmeksi tavoitealueeksi: Kuvien merkitys, Osallisuus ja toimijuus sekä Ilmaisun ja tulkinnan taidot.

Kuvien merkitys

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- kehittää valmiuksiaan ja vahvuuksiaan vastaanottaa, ymmärtää ja tuottaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- tulkitsee, millaisia esteettisiä, ekologisia ja eettisiä arvoja kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin kytkeytyy
- tutkii kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle eri aikoina ja eri kulttuureissa
- ymmärtää aistinautintojen, mielikuvien, tunteiden ja luovan ajattelun merkityksen omalle oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Osallisuus ja toimijuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- ottaa kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin
- osaa soveltaa kuvallisen tuottamisen, viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä, osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- kehittää kriittistä ajatteluaan ympäristön havainnoinnissa ja omassa toiminnassa
- hyödyntää mielikuvia kuvallisessa ajattelussa, luomisprosessissa ja vaihtoehtoisten toimintatapojen kuvittelussa
- osaa käyttää tutkivaa lähestymistapaa suunnittelussa, työskentelyssä ja kuvailmaisussa
- ottaa toiminnassaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän elämäntavan näkökulmia.

Ilmaisun ja tulkinnan taidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita taiteelle ominaiselle tutkivalle, pitkäkestoiselle ja ilmiökeskeiselle työskentelylle ja oppimiselle
- syventää visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa hyödyntämällä kuvien tekemisessä ja tulkinnassa erilaisia tietämisen tapoja
- kehittää kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa visuaalisen kulttuurin tuottamisessa ja tulkinnassa
- syventää kuvailmaisun taitoja erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja toimintatapoja tarkoituksenmukaisesti käyttäen
- osaa tehdä ja tulkita kuvia liittämällä ne erilaisiin käsityksiin taiteesta
- tarkastelee kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän, vastaanottajan ja yhteiskunnan näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Kuvataiteen opetuksessa arviointi on kannustavaa, pitkäkestoista, vuorovaikutteista ja opiskelijan kuvataiteellista osaamista kehittävä. Arviointi tukee opiskelijan omakohtaista suhdetta kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

Arviointi kohdistuu kuvataiteen yleisten tavoitteiden ja moduulikohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä laaja-alaiseen osaamisen toteutumiseen kuvataiteessa. Monipuolinen arviointi edistää opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumista kaikissa oppimisprosessin vaiheissa. Näin arvioinnilla tuetaan opiskelijan oppimaan oppimisen taitojen syventämistä. Arvioinnin kokonaisuuteen kuuluu myös itsearviointia ja vertaisarviointia.

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan kuvataiteellisen osaamisen kehittyminen, erilaiset työskentelyprosessit ja työskentelyn tulokset. Arvioinnilla ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön yksin ja ryhmässä.

Opintojaksot

Omat kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU01)

Opintojakson moduulit

- Omät kuvat, jaetut kulttuurit, 2 op (KU1), Pakollinen

Tavoitteet

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä kuvia sekä jakaa ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- käyttää erilaisia kuvailmaisun välineitä, materiaaleja, teknologioita ja lähestymistapoja itsenäisesti sekä ryhmän jäsenenä
- soveltaa visuaalisen viestinnän ja teknologian keinoja näkemysten esittämisessä sekä osallistumisessa ja vaikuttamisessa
- tutkii ja tulkitsee taidetta yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista
- tutkii ja tulkitsee eri aikojen, kulttuurien ja yhteisöjen visuaalista kulttuuria
- tutkii ja tulkitsee kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- ymmärtää kuvakulttuurien merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- ymmärtää visuaalisen kulttuurin merkityksen kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjänä, kulttuuriperinnön uudistamisessa ja kestäväen tulevaisuuden kannalta.

Paikallinen lisäys

- Vantaalla hyödynnetään kuvataiteen opintojaksoilla uutta teknologiaa luontevana osana kuvataiteen tuottamista ja sisältöä.
- Opetusmenetelmät ja -tuokit ovat vaihtelevia ja siten lisäävät opiskelijan hyvinvointia ja jaksamista.

Keskeiset sisällöt

Omat kuvat, jaetut kulttuurit

Omat kuvat

- *opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Taiteen ja ympäristön kuvat

- *kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja taiteessa, ympäristössä ja mediassa*
- *kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen*
- *erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista tutustuminen*
- *kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen*
- *kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa*
- *vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin*

Paikallinen lisäys

- Opetuksessa huomioidaan lähialueen taidemuseot, galleriat ja julkinen taide.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Ympäristöosaaminen korostuu materiaalien valinnassa ja materiaalihävikin välttämässä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Vantaalainen kuvataiteen sisältöjen ominaispiirre on lähiympäristön ja kulttuuripalveluiden hyödyntäminen osana opiskelijan elämysmaailmaa ja kulttuurin tuntemusta. Lähialueen taidemuseot ja galleriat tarjoavat mahdollisuuksia tarkastella kulttuuristen merkitysten muodostumista taiteessa.

Hyvinvointiosaaminen

Jaksamisesta huolehtiminen vaihtelevilla työmenetelmillä ja oppituntien tauottamisilla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taiteita ja tieteitä yhdistävä nykytaide käsittelee elämän ilmiöitä laajasti. Siihen sisältyy asioita, joita eri oppiaineiden tunneilla käsitellään. Nykytaide tarjoaa hyvän ympäristön tarkastella ja tutkia monitieteisesti erilaisia teemoja ja aiheita. Taiteeseen avautuu eri oppiaineiden tuoman

lisätiedon myötä uusia tutkimuskohteita. Taiteen avulla on mahdollista yhdistellä eri oppiaineiden tietoa ja käsityksiä maailmasta kokonaisen ymmärryksen luomiseksi. Taide vaikuttaa oppimiseen sinänsä. Matematiikassa, historiassa tai vaikka biologiassa opiskeltavan asian kiinnittäminen musiikkiin ja kuvaan voi tarjota uuden näkö- ja kuulokulman opiskeltavaan asiaan ja saattaa auttaa myös muistamaan asiaa paremmin. Taiteen tekeminen ja taiteesta keskusteleminen rohkaisevat ajattelemaan, epäilemään, perustelevaan ja luomaan.

Luovuus korostuu prosessityöskentelyssä, jossa ideoita yhdistellään ja kehitetään eteenpäin uusien teosten ja tiedon hankkimiseksi. Portfoliotyöskentely vahvistaa taitoja arvioida tiedon luotettavuutta ja tutustuttaa erilaisiin tiedonhankinnan tapoihin ja erityisesti tiedon visuaalisen esittämisen keinoihin.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Omia kuvakulttuureita tutkimalla pohditaan, miten kuvat vaikuttavat omaan ilmaisuun, identiteetin muodostumiseen ja kuluttamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan kuvataiteen ja kuvallisen kulttuurin ilmiöihin, sekä harjoitellaan kuvan tekemisen perustekniikoita ja kuvien analysointia.

Pakollinen opintojakso. KU01 suoritetaan ensimmäisenä.

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU02)

Opintojakson moduulit

- Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt, 2 op (KU2), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- havainnoi itselle ja muille merkityksellisiä teoksia, tuotteita ja palveluita sekä digitaalisia, rakennettuja ja luonnon ympäristöjä
- perustelee ympäristöihin, tuotteisiin ja palveluihin liittyviä havaintojaan ja ajatteluaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen
- tarkastelee ympäristön kuvien yhteyksiä omiin kuviinsa, taiteeseen ja kulttuuriperintöön
- soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen prosesseja, teknologioita ja toimintatapoja kuvailmaisussaan itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä
- tutkii ja tulkitsee rakennettua ympäristöä, tuotteita ja palveluja yhteiskuntakehityksen, oikeuksien ja kestävän tulevaisuuden näkökulmista
- kehittää osaamistaan ympäristön kuvien tekijänä, tulkitsijana, arvottajana ja toimijana
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksiä tuotteiden, palveluiden ja arkkitehtuurin kestävässä suunnittelussa, viestinnässä ja käyttämisessä
- ymmärtää kuvilla vaikuttamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia omassa elämässään esteettisesti, eettisesti ja ekologisesti kestävän tulevaisuuden kannalta.

Paikallinen lisäys

- Vantaalla hyödynnetään kuvataiteen opintojaksoilla uutta teknologiaa luontevana osana kuvataiteen tuottamista ja sisältöä.

Keskeiset sisällöt

Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt

Omat kuvat

- opiskelijoiden omat kuvat sekä kuvakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana
- opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa ympäristön kuvaan ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin
- opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana

Ympäristön kuvat

- kuvan tuottamisen, muokkaamisen ja esittämisen keinoja ympäristössä, mediassa ja taiteessa
- arkkitehtuurin, muotoilun ja median käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen
- visuaalisen kulttuurin teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen käyttäminen
- ympäristön ajankohtaisten ilmiöiden tutkiminen kuvailmaisussa
- vaikuttaminen ja osallistuminen kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoin

Paikallinen lisäys

- Opetuksessa huomioidaan lähialueen taidemuseot, galleriat ja julkinen taide.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kuvataiteen toisella kurssilla pohditaan suunnittelun etiikkaa erityisesti julkisen taiteen ja ympäristötaiteen näkökulmasta. Ympäristöosaaminen on keskeinen osa kurssin sisältöpainotuksia: muotoilua, arkkitehtuuria ja ympäristötaidetta. Materiaalien ekologisuus ja materiaalihävikin välttäminen sekä kiertotalouden näkökulma sekä suunnittelussa, että kurssimateriaalien valinnassa on oleellista.

Arkkitehtuuri ja muotoilu voivat tarjota kestäväen kehityksen ratkaisumalleja esim. materiaalien tehokkaampana käyttönä tai elinkaariajattelun avulla lisäämään kiertotalouden mahdollisuuksia. Parhaimmillaan muotoilu voi edistää tasa-arvoa mahdollistamalla esteettisen, laadukkaan ja ekologisten tuotteiden ja palveluiden saattamista suurempien ihmisryhmien käyttöön.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Muotoilutuotteet, arkkitehtuuri ja ympäristötaide näkyvät yhteiskunnassa ja niiden suunnitteluun liittyy myös yhteiskunnallista keskustelua ja valintoja. Arvoja ja merkityksiä pohditaan sekä omassa harjoitustöissä että jo vakiintuneita teoksia analysoimalla.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rakennetun ympäristön projektit ja muotoiluprojektit vaativat monitieteellistä ja luovaa osaamista sekä ryhmätöytäitoja. Hankkeissa huomioidaan eri tiedon- ja tieteenalojen näkökulmia.

Vuorovaikutusosaaminen

Muotoiluun ja Arkkitehtuuriin pohjautuvien tehtävien projektimainen suunnittelu ja toteuttaminen mahdollistaa yhteistoiminnallisen ja vuorovaikutusosaamista kehittävän työskentelyn.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi

- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Arkkitehtuurin, muotoilun (design), median ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin tutustuminen. Harjoitellaan erityisesti kolmiulotteista ilmaisua esimerkiksi muovailun, rakentamisen ja 3D-mallinnuksen keinoin.

Pakollinen opintojakso. Suoritetaan KU01 kurssin jälkeen.

Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU03)

Opintojakson moduulit

- Kuva viestii ja vaikuttaa, 2 op (KU3), Valinnainen

Tavoitteet

Kuva viestii ja vaikuttaa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää omakohtaista suhdettaan digitaaliseen kuvaan, mediaan, taiteeseen ja teknologiaan ajattelun ja ilmaisun taitojaan kehittämällä*
- *laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin*
- *tutkii mediakulttuuria tuottaessaan ja tulkitessaan teoksia, tuotteita ja palveluja*
- *hyödyntää mediateknologian keinoja, työtapoja ja prosesseja suunnittelussa, vuorovaikutuksessa ja osallistumisessa itsenäisesti sekä osana ryhmää*
- *tulkitsee tiedon tuottamisen tapoja yhdisteleviä visuaalisen kulttuurin tuotteita ja niihin sisältyviä intertekstuaalisia suhteita*
- *tulkitsee mediaesityksiä ja taidetta teoksen, tekijän, yleisön ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *ottaa kuvillaan kantaa mediassa, kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii median ja taiteen kuvia identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.*

Paikallinen lisäys

- tarkastelee mediakulttuureja kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta
- ymmärtää visuaalisuuden merkityksen mediaviestinnässä, mediaympäristöissä ja mediaesityksissä sekä niiden suunnittelussa ja tuottamisessa

Keskeiset sisällöt

Kuva viestii ja vaikuttaa

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä mediakulttuurit, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa median kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Median kuvat

- kuvan tuottaminen, muokkaaminen ja esittäminen digitaalisesti ja muilla keinoilla
- median, viestinnän ja taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen
- mediaesitysten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus mediassa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

- Lähialueen tarjoamaan julkiseen kuvastoon tutustuminen ja sen kulttuuristen piirteiden pohtiminen ja tunnistaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Mediaan keskittyvä kurssi tutkii kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestäväen tulevaisuuden puolesta erityisesti kuvallista viestintää hyödyntämällä. Tekijänoikeuksia pohditaan suhteessa omaan työskentelyyn.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kuvallinen viestintä ja markkinointi sekä kuvataide tarjoavat näkökulmia kurssin työskentelyyn. Perinteiset kuvan tekemisen tekniikat yhdistyvät tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan Television, mainonnan, uutisten, internetin ja sosiaalisen median kuvastoja sekä tuotetaan ja muokataan omia kuvia erityisesti sähköisillä välineillä.

Syventävä opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Taiteen monet maailmat, 2 op (KU04)

Opintojakson moduulit

- Taiteen monet maailmat, 2 op (KU4), Valinnainen

Tavoitteet

Taiteen monet maailmat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii, tulkitsee ja arvottaa taiteen kuvien henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä*
- *syventää omakohtaista suhdettaan eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuun*
- *syventää kuvailmaisun taitojaan omien tavoitteiden suuntaisesti itsenäisesti ja ryhmän jäsenenä*
- *soveltaa kuvan tekemisessä nykyaiteelle ominaisia ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja*
- *tulkitsee taidetta teoksen, tekijän, vastaanottajan, taiteen instituutioiden ja yhteiskunnan näkökulmista*
- *tutkii ilmaisussaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä*
- *ottaa kuvillaan kantaa kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviin arvoihin*
- *tutkii kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria identiteettien rakentamisen, kulttuuriperinnön välittämisen ja uudistamisen sekä kestävän tulevaisuuden näkökulmista.*

Paikallinen lisäys

- *tutkii taiteen sisältöjen, ilmiöiden ja toimintatapojen yhteyksiä omaan kuviin, ympäristöön ja kulttuuriperintöön ilmiökeskeistä lähestymistapaa hyödyntäen*

Keskeiset sisällöt

Taiteen monet maailmat

Omat kuvat

- *opiskelijoille merkitykselliset kuvat sekä taiteen maailmat, joihin he osallistuvat omaehtoisesti*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen kuvailmaisun lähtökohtana*
- *opiskelijoiden omien kuvien tarkasteleminen suhteessa taiteen kuviin ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin*
- *opiskelijoiden omien kuvien käyttäminen tutkivan, pitkäkestoisen ja ilmiökeskeisen työskentelyn lähtökohtana*

Taiteen kuvat

- *kuvan tekemisen, muokkaamisen ja esittämisen perinteiset ja uudet keinot*
- *taiteen käsitteistöön ja kuvastoihin perehtyminen*
- *eri aikoina ja eri kulttuureissa tuotettu taide tutkimuksen kohteena*

- teosten liittäminen erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvallisten, sanallisten ja muiden kuvatulkinnan keinojen soveltaminen
- opiskelijoille merkityksellisten kulttuuristen, yhteiskunnallisten ja globaalien ilmiöiden tutkiminen
- opiskelijoiden toimijuus kuvataiteessa ja muussa visuaalisessa kulttuurissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan monimuotoiset osallistumis-, vaikuttamis- ja työkokemukset sekä niiden reflektointi ovat lähtökohta yhteiskunnalliseen osaamiseen. Taideopinnoissa opiskelijat tutustuvat yhteiskunnallisesti osallistuvien taiteilijoiden tuotantoon ja työskentelytapoihin. Opiskelijat omaksuvat aktiivisen kansalaisuuden toimintatapoja ja motivoituvat ottamaan kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin myös taiteen keinoin. Historiallisiin tapoihin käyttää taidetta myös propagandan välineenä on hyvä reflektoida oppitunneilla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan etenkin kuvataiteen tiedonalan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalissa maailmassa. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan kuvataiteen historiaa ja nykyisyyttä eri kulttuureissa. Tutkimustuloksia hyödyntämällä valmistetaan omia taideteoksia eri tekniikoilla yksin ja ryhmässä. Syventävä opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Taidehistoria, 2 op (KUS05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tuntee ja tunnistaa länsimaisen taidehistorian perusteoksia ja tyyliuuntia
- tutkii taiteen sisältöjen, ilmiöiden ja toimintatapojen yhteyksiä omiin kuviin, ympäristöön ja kulttuuriperintöön prosessipäiväkirjan avulla.
- tarkastelee eri aikoina ja eri ympäristöissä tuotettua kuvataidetta kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- hyödyntää erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- tarkastelee kuvataiteen merkityksiä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle soveltamalla kuvatulkinnan menetelmiä
- ymmärtää taiteen historian merkityksen omista kuvista sekä vaikuttamisessa ja osallistumisessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- prosessityöskentely ja portfolio työ tutkimusvälineenä taidehistoriaan
- Taidehistorian tutkiminen oman taiteellisen tuottamisen kautta
- taidehistorian hyödyntäminen oman työskentelyn ja tuottamisen lähtökohtana
- taiteen maailmat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut taiteen tulkinnan keinot

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kuvallisia kulttuuriperintöjä ja niiden välittämiä arvoja ja merkityksiä, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Taidehistoria linkittyy monitieteisesti sekä taiteen että historian tiedonaloihin. Oman tekemisen kautta syntyy myös elämyksellistä tarttumapintaa taidehistorian teoksiin ja niiden innoittamiin uusiin teoksiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutkitaan erityisesti länsimaisen taiteen historiaa ja sen vaikutusta nykytaiteeseen. Tutkimustuloksia hyödyntämällä valmistetaan omia taideteoksia eri tekniikoilla yksin ja ryhmässä. Soveltava opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa. Soveltuu suoritettavaksi itsenäisesti.

Taidegrafiikka, 2 op (KUS06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- osaa tuottaa taidegrafiikkaa valituilla painomenetelmillä
- hahmottaa taidegrafiikan keskeisiä ilmaisukeinoja ja käyttötapoja eri medioissa
- tutustuu taidegrafiikan traditioihin taidehistoriassa
- käyttää taidegrafiikan ja muun visuaalisen kulttuurin keinoja kuvailmaisussaan ja tekee omakohtaisia ratkaisuja

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan oman työskentelyn kautta valittuihin painomenetelmiin esim: kohopaino, laakapaino ja syväpaino (lino, puupiirros, serigrafia, kuivaneula, etsaus, akvatinta)
- kehitetään prosessityöskentelyä (tavoitteet, tutkimus ja vertailu, lähteiden merkitseminen, itsearviointi, ulkoasu)
- pohditaan grafiikan ilmaisukeinoja ja muotoja taidehistoriassa sekä nykypäivässä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Taidegrafiikan opintojaksolla pohditaan käytettyjen painovärien ekologisuutta ja mahdollisuuksien mukaan kierrätetään painolaattoja ja välineitä. Laattojen ja välineiden pesussa huomioidaan ympäristönäkökulmat.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Valmistetaan taidekuvia eri painomenetelmiä hyödyntäen sekä tutkitaan painokuvien historiaa ja nykyisiä mahdollisuuksia.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Piirustus, 2 op (KUS07)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syvenyy piirrostaitteen ilmaisumahdollisuuksiin ja itseään kiinnostaviin piirtämisen menetelmiin
- tutkii piirrostaitteen historiaa ja nykykäytäntöjä
- Harjaantuu prosessi- ja portfoliotyöskentelyssä
- oppii piirtämisen käsitteistöä ja tekniikkaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Portfolio oppimisen välineenä (tavoitteet, tutkimus ja vertailu, lähteiden merkitseminen, itsearviointi, ulkoasu)
- havaintopiirustus (elävä malli, esineet, perspektiivin perusteet)
- Eri piirtimet ja piirtämisen tekniikat
- Piirtämisen sovellusalueet (esim. Digitaalinen piirtäminen ja taidegrafiikka)
- Piirtämisen historia ja nykykäytännöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Piirtäminen tukee oppilaan hyvinvointia aktivoimalla monipuolisesti sekä havaintoon, että motorikkaan tarvittavia taitoja. Käsillä tekeminen ja sanaton keskittyminen piirtämiseen vahvistaa tietoisuustaitoja ja keskittymiskykyä. Piirtämisen harjoittelu konkretisoi elinikäisen oppimisen käsitettä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Piirtäminen on globaali kieli ja piirtämisen harjoittelu tukee muiden kulttuureiden ymmärtämistä. Piirtäminen muokkaa maailmaa havainnollistamalla tietoa ja tarjoamalla kuvia sellaisistakin todellisuuksista, joita ei vielä ole havaittavissa muilla teknologioilla tai tieteeltä vaadittavalla tavalla.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Piirtämisen teknologia on usein hyvin ekologista ja materiaalien turvallisuuden ja ympäristökuormituksen osalta. Piirtäminen tarjoaa välineitä kestävän kehityksen ajatusten levittämiseen myös lukutaidottomien keskuudessa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

KUS07 PIIRUSTUS

Tehdään piirustusharjoituksia havainnosta ja mielikuvitusta hyödyntäen sekä valmistetaan taideteoksia ja kuvituksia eri piirtimillä.

Opintojakson työt suoritetaan pääsääntöisesti oppitunneilla ja sähköisissä oppimisympäristöissä, kotitehtäviä tulee harvoin. Opintojaksoon sisältyy luentoja, tiedonhakua, näyttelysuunnittelua ja usein myös näyttelykäynti. Uutta teknologiaa hyödynnetään luontevana osana kuvataiteen tuottamista ja sisältöä.

Soveltava Opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Maalaus, 2 op (KUS08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syventyy taidemaalauksen ilmaisumahdollisuuksiin ja itseään kiinnostaviin maalausmenetelmiin (esim. digitaalinen maalaus)
- harjoittelee tavoitteellista ja prosessia tiedostavaa työskentelyä
- hahmottaa maalaustaiteen historiaa lajityyppien ja kehityskulkujen kautta sekä niiden ilmenemistä nykyaikaisessa
- oppii analysoimaan maalaustaiteen teoksia
- syventää ja laajentaa osaamistaan portfoliotyöskentelyssä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- tutustuminen taidemaalauksen eri tekniikoihin ja materiaaleihin (vesiväri, peiteväri, akryliväri, öljyväri, pastelliliidut.)
- syventyminen valittuun maalaustekniikkaan ja/tai eri tekniikoiden yhdistely
- taidehistorian hyödyntäminen oman työskentelyn ja tuottamisen apuna
- Maalaustaide globaalina ilmiönä
- maalaustaiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut taiteen tulkinnan keinot
- Portfoliotyöskentely oppimisen, dokumentoinnin ja arvioinnin välineenä
- maalaustaiteen ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset
- värioppi, sommittelu, maalausmateriaalit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Taidemaalauksen tukea oppilaan hyvinvointia aktivoimalla monipuolisesti sekä havaintoon, että motorikkaan tarvittavia taitoja. Käsillä tekeminen ja sanaton keskittyminen maalaamiseen vahvistaa tietoisuustaitoja ja keskittymiskykyä. Maalaamisen harjoittelu konkretisoi elinikäisen

oppimisen käsitettä. Oppilaan hyvinvointia tukee myös mahdollisuus työskennellä itselle merkityksellisiä kuvakulttuureita hyödyntämällä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

KUS08 MAALAU

Harjoitellaan taidemaalauksia eri välineillä ja väriaineilla. Tutustutaan taidemaalauksen ilmaisukeinoihin ja valmistetaan taideteoksia valituilla maalaustekniikoilla. Tutkitaan maalaustaiteen historiaa ja nykyyttä.

soveltava opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Keramiikka ja kuvanveisto, 2 op (KUS09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Syventyy kolmiulotteiseen muotoilmaisuun ja itseään kiinnostaviin materiaaleihin
- Harjoittelee tavoitteellista ja prosessia tiedostavaa työskentelyä
- Tutkitaan muotoja ja niiden suhdetta tilaan sekä kolmiulotteisia ilmaisukeinoja
- Tutustutaan kuvanveiston ja keramiikan perinteisten materiaalien (kuten savi ja kipsi) lisäksi myös ennakkoluulottomasti muihin mahdollisiin materiaaleihin.
- Valmistetaan kolmiulotteisia taideteoksia ja/tai käyttöesineitä keramiikan ja kuvanveiston materiaaleja ja menetelmiä hyödyntäen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Työskentelytapana voi olla myös tietokonemallinnus ja 3D-tulostus.
- Kuvanveiston materiaalit ja niiden työstäminen
- Kolmiulotteinen muodonanto ja muotojen ilmaisumahdollisuudet tilassa
- Keramiikan materiaalit ja menetelmät
- Keramiikan ja kuvanveiston käsitteistön laajentaminen ja käyttö
- Portfoliotyöskentely oman työn dokumentoinnissa ja tutkimisessa sekä tiedonhankinnassa ja arvioinnissa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Keramiikan ja kuvanveiston opetusjaksolla huomioidaan materiaalien ekologisuus. Materiaalihävikkiä pyritään minimoimaan ja valitsemaan kierrätetään materiaaleja mahdollisuuksien mukaan. Sekä kuvanveistossa että keramiikassa tutkitaan myös hauraiden ja katoavien teosten mahdollisuuksia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Keraamiset muotoilutuotteet ja kolmiulotteinen taide näkyvät yhteiskunnassa ja niiden suunnitteluun liittyy myös yhteiskunnallista keskustelua ja valintoja. Arvoja ja merkityksiä pohditaan sekä omassa harjoitustöissä että jo vakiintuneita teoksia analysoimalla.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Keramiikka ja kuvanveisto ovat globaaleja ilmiöitä. Niiden tutkiminen lisää tietämystä sekä omasta että vieraammista kulttuureista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

KUS09 KERAMIikka JA KUVANVEISTO

Tutustutaan keramiikan ja kuvanveiston historiaan sekä valmistetaan käyttökeramiikkaa ja taideteoksia kolmiulotteiseen muotoiluun keskittyen.

Kurssilla ohjataan valittujen tekniikoiden käyttöön. Opintojakson työt suoritetaan pääsääntöisesti oppitunneilla, kotitehtäviä tulee harvoin. Opintojaksoon sisältyy luentoja, tiedonhakua, näyttelyripustusta ja usein myös näyttelykäynti.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa milloin tahansa.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (KUS10)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.11. Lukiodiplomit (LD)

Oppiaine ja tehtävä

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit. Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan. Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.

Lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida lukio-opintojen aikana karttunutta osaamistaan ja vahvuuksiaan jatko-opintojen näkökulmasta. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän päätöksellä mahdollista suorittaa lukiossa yhdessä tai useammassa oppiaineryhmässä tai oppiaineessa. Lukiodiplomi voi sisältyä oppiaineen oppimäärän valinnaisiin opintoihin paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetyllä tavalla. Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamien lukiodiplomien osalta lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Lukiodiplomien opetuksen yleiset tavoitteet

Kaikkia lukiodiplomeja yhdistävinä tavoitteina on, että opiskelija

- asettaa lukiodiplomin suorittamiselle omat lähtökohdat ja tavoitteet
- työskentelee tavoitteellisella otteella itsenäisesti ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- tutkii ja ilmaisee kulttuurista todellisuutta eri tiedonaloille ominaisilla tavoilla
- soveltaa lukioaikana karttunutta erityistä osaamista ja omaehtoista harrastuneisuutta
- hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista
- valitsee tarkoituksenmukaisia opiskelu ympäristöjä, työtapoja ja ilmaisun keinoja
- arvioi asetettujen tavoitteiden saavuttamista, työskentelyä, lopputulosta ja kokonaisuutta
- vahvistaa omaa ja toisten osallisuutta, toimijuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia lukioyhteisössä.

Osaamisen arviointi

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Lukiodiplomin arviointi on monipuolista ja luotettavaa, ja se vastaa opiskelijan oppiaineryhmässä tai oppiaineessa osoittamaa osaamisen tasoa. Lukiodiplomin suorittamiseen sisältyy opiskelijan itsearviointia.

Opintojaksot

Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2)

Opintojakson moduulit

- Kuvataiteen lukiodiplomi, 2 op (KULD2), Valinnainen

Tavoitteet

Kuvataiteen lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti kuvia
- osaa kertoa ja välittää lukiodiplomille asettamansa tavoitteet ja lähtökohdat
- osaa tuottaa taiteellisen ja visuaalisen kokonaisuuden, jonka sisällön tuottamisen ja esittämisen tavat tukevat toisiaan
- osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta

- osaa arvioida työskentelyprosessia ja teosta oman oppimisen näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Osaa rakentaa näyttelyripustuksen omalle teokselleen
- Osaa dokumentoida työvaiheet ja lopputulokset digitaalisesti tarvittaessa myös arviointia varten

Keskeiset sisällöt

Kuvataiteen lukiodiplomi

- *perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan*
- *muodostuvat teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia sekä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemusta kuvaavasta portfolioista.*

Paikallinen lisäys

- Näyttelyripustuksen merkitys teokselle
- Kyseisen vuoden lukiodiplomitehtävien sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Lukiodiplomi kannustaa ja rohkaisee käyttämään monitieteellistä lähestymistapaa prosessityöskentelyssä. Muissa aineissa saadut taidot ja tiedot voivat laajentaa ja syventää diplomin kysymyksenasettelua. Yksi diplomin tehtävänannoista vuosittain kannustaa yhdistämään eri lukiodiplomeja toisiinsa monitaiteellisiksi kokonaisuuksiksi. Diplomin toteutustekniikka on usein vapaa ja siten kannustaa luovuuteen ilmaisukeinojen valinnassa. Myöskin muilta tieteenaloilta sovelletut tekniikat sopivat usein kuvataidediplomin toteutukseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja. Opettajan lisäksi arviointiin osallistuu toinen arvioija, jonka tulee myös olla kyseisen alan asiantuntija.

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä ja löytyvät opetushallituksen sivuilta
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset tehtävät sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla (lukiodiplomi) tai suoritusmerkinnällä (oma taideprojekti)

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Lukiodiplomin arviointia ohjaavat opetushallituksen antamat ohjeet.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa suoritetaan **kuvataiteen lukiodiplomi** (teos + portfolio+ näyttelyripustus) tai vaihtoehtoisesti **oma taideprojekti** (teos + portfolio+ näyttelyripustus). Lukiodiplomi suoritetaan opetushallituksen ohjeiden mukaan valitsemalla annetuista tehtävistä yksi. Lukiodiplomisuoritus käsittää taideteoksen ja portfolion. Ohjeet ja tehtävät ovat ennakoon nähtävissä verkkosivulla www.edu.fi (Seuraa linkkejä: yleissivistävä koulutus> lukiokoulutus> lukiodiplomit.)

Vaihtoehtoisesti opiskelija syventyy itselleen tärkeäksi katsomaansa visuaalisen ilmaisun alueeseen, harjoitellen tavoitteellista ja prosessia tiedostavaa työskentelyä. Opiskelija valmistaa myös tässä vaihtoehdossa teoksen ja portfolion. Hyväksytystä opintojaksosta saa suoritusmerkinnän mutta ei kuvataiteen lukiodiplomia.

Lukiodiplomin suorittamisen vaatimuksiin kuuluu 4 hyväksytysti suoritettua kuvataiteen opintojaksoa (Tikkurilan lukiossa valmistaviksi opintojaksoiksi soveltuvat myös kuvallisen viestinnän kurssit.)

Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4)

Opintojakson moduulit

- Liikunnan lukiodiplomi, 2 op (LILD4), Valinnainen

Tavoitteet

Liikunnan lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan liikunnassa
- pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään.

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija suorittaa valtakunnallisen liikunnan lukiodiplomin.
- Liikunnan lukiodiplomin tavoitteena on, että opiskelija pohtii monipuolisesti liikunnan merkitystä elämässään samalla kehittäen fyysistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan, harrastuneisuuttaan ja yhteistyökykyään.

Keskeiset sisällöt

Liikunnan lukiodiplomi

- muodostuvat liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, erityisosaamisen, harrastuneisuuden ja yhteistyötaitojen sekä portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamasta kokonaisuudesta.

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat liikunnan osioiden lisäksi liikunnallisen tutkielman sekä portfolion tekeminen.

Mediadiplomi, 2 op (MELD5)

Opintojakson moduulit

- Median lukiodiplomi, 2 op (MELD5), Valinnainen

Tavoitteet

Median lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön mediaosaamisestaan ja harrastuneisuudestaan
- osoittaa hallitsevansa monipuolisia media- ja vuorovaikutustaitoja sekä median välineiden, ilmaisukeinojen ja mahdollisuuksien luovaa käyttöä
- osoittaa hallitsevansa informaation kriittisen valinnan, tulkinnan, arvioinnin ja jäsentelyn taitoa
- osaa analysoida omaa mediasuhdettaan ja tunnistaa median toimintaympäristön.

Keskeiset sisällöt

Median lukiodiplomi

- perustuvat lukiodiplomille asetettuihin tavoitteisiin sekä valittuun tehtävään, näkökulmaan ja toteutustapaan
- muodostuvat portfolion ja mediaesityksen muodostamasta kokonaisuudesta.

Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6)

Opintojakson moduulit

- Musiikin lukiodiplomi, 2 op (MULD6), Valinnainen

Tavoitteet

Musiikin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa
- osoittaa musiikillista osaamistaan ja harrastuneisuuttaan valmistamalla musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoamalla näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja toiminnastaan.

Keskeiset sisällöt

Musiikin lukiodiplomi

- opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto
- erilaiset toteutustavat ja osa-alueet

Paikallinen lisäys

- opintojakson keskeiset sisällöt perustuvat musiikin lukiodiplomin erilaisiin toteutustapoihin ja osa-alueisiin. Musiikin lukiodiplomi muodostuu neljästä osasta, jotka ovat opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson vapaa kuvaus

Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8)

Opintojakson moduulit

- Teatterin lukiodiplomi, 2 op (TELD8), Valinnainen

Tavoitteet

Teatterin lukiodiplomi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan teatterissa
- vahvistaa draamallisia ja teatteri-ilmaisullisia taitojaan sekä kartuttaa vuorovaikutuksen ja itsearvioinnin taitojaan.

Keskeiset sisällöt

Teatterin lukiodiplomi

- opiskelijan määrittelemä aihe joltakin teatterin alalta ja siihen liittyvä esitys
- työskentelyprosessin hallinta
- taiteellisen prosessin arviointitaidot
- taiteellisen kokonaisuuden ymmärtäminen
- teatterin keinot
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot
- esityksen ja portfolion muodostama kokonaisuus

7.12. Liikunta (LI)

Oppiaine ja tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista. Liikunnassa opetetaan taitoja ja tietoja, joiden avulla opiskelija pystyy arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyään. Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta fyysisestä aktiivisuudestaan sekä toiminta- ja opiskelukyvyystään. Opetuksessa korostetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia edistävän liikunnan merkitystä osana aktiivista elämäntapaa. Opiskelija rakentaa myönteistä kehosuhdetta ja minäkuvaavaa liikunnan avulla. Liikunnassa opiskelija kokee iloa, onnistumista ja liikunnallista pätevyyttä sekä oppii keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Lukion liikunnassa edistetään kaikkien opiskelijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla monipuolisesti ja turvallisesti ottaen huomioon eri opiskelu ympäristöjen ja vuodenaikojen tarjoamat mahdollisuudet. Opetuksessa käytetään erilaisia työtapoja ja menetelmiä, osallistetaan opiskelijoita toiminnan suunnitteluun

ja arviointiin sekä ohjataan heitä ottamaan vastuuta omasta ja ryhmän toiminnasta ja turvallisuudesta.

Opetusryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon opiskelijan oikeus fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Oppimista tuetaan opetusta eriyttämällä ottaen huomioon opiskelijoiden yksilölliset lähtökohdat ja kehitystarpeet (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Laaja-alainen osaaminen

Liikunnan opetus vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itseluottamusta ja pätevyyttä fyysiseen aktiivisuuteen sekä ymmärrystä elämänmittaisen liikunta-aktiivisuuden merkityksestä.

Liikunta tukee opiskelijan pitkäjänteisyyttä, sinnikkyyttä ja jaksamista vahvistaen **hyvinvointiosaamista** sekä laajemmin terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria. Liikunnassa toimintakyvyllä tarkoitetaan fyysisiä, sosiaalisia ja psyykkisiä edellytyksiä selvittää erilaisista arkielämään kuuluvista toiminnoista. Liikunnassa opetellaan pitämään huolta omasta toimintakyvystä sekä opitaan ymmärtämään, miten toimintakyky vaikuttaa omaan fyysiseen ja kognitiiviseen suorituskykyyn sekä hyvinvointiin.

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy liikunnan opetuksen monipuolisten työtapojen ja menetelmien avulla. Vuorovaikutusosaamisen näkökulmasta on oleellista, että opiskelijan myönteistä minäkuvaava vahvistetaan niin, että hän oppii arvostamaan itseään. Hyvä vuorovaikutus edellyttää itsesääätelyn taitoja, kuten omien tunteiden tunnistamista, ymmärtämistä ja ilmaisun säätelystä. Näin liikunta oppiaineena edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä turvallisuutta kouluyhteisössä laajemminkin.

Lukion liikunta on monitieteinen oppiaine, joka tarjoaa mahdollisuuksia eri tieteenalojen ja oppiaineiden, esimerkiksi terveystiedon, biologian, fysiikan ja musiikin, ymmärtämiseen. **Monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy liikunnan oppimistilanteissa, jotka ovat luonteeltaan ongelmanratkaisutilanteita. Liikunta kehittää aivoja ja niiden hyvinvointia monipuolisesti tukien yleistä opiskeluvireyttä ja oppimisedellytyksiä.

Opiskelijan hyvä toimintakyky vahvistaa niin opiskelu- kuin työelämävalmiuksia. **Yhteiskunnallista osaamista** vahvistetaan liikunnassa opettamalla opiskelijaa ottamaan vastuuta omasta ja yhteisestä toiminnasta ja sen turvallisuudesta sekä auttamalla ja avustamalla muita liikuntatunneilla. Parhaansa yrittäminen, ponnistelu ja pitkäjänteinen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ovat niin liikunnan opiskelun kuin opiskelu- ja työelämänsäkin arkista ydintä. Liikunnassa opiskelijat kokevat yhteisöllisyyttä yhdessä tekemisen, keskinäisen kannustamisen, osallisuuden ja yhteiseen päämäärään pyrkimisen kautta.

Itsensä pitkäjänteinen kehittäminen, oman lihasvoiman käyttö sekä toisia kunnioittava toiminta ilmenevät **eettisyytenä ja ympäristöosaamisena**, joka toteutuu liikunnassa toimintana yhteiseksi hyväksi. Liikunnassa tuetaan opiskelijan myönteisiä sosiaalisia arvoja ja niiden mukaista toimintaa, kuten rehellisyyttä, vastuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Opiskelija oppii tunnistamaan ympäristöä säästäviä ja kuormittavia liikuntamuotoja oppien esimerkiksi luontoliikunnassa eettisesti kestävään liikuntakulutukseen.

Liikunnan opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan hyvinvointi- ja liikuntateknologiaa sekä opitaan tiedon kriittistä tulkintaa ja turvallista toimintaa mediassa, kuten paikkatietojen julkaisuja ja suoritusten kuvaamista. Liikunta globaalina, yhteisenä ja kehollisena, kielenä yhdistää erilaiset ihmiset ja kulttuurit vahvistaen opiskelijoiden **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Liikunnan opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- oppii soveltamaan liikuntataitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä)
- oppii arvioimaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus) sekä saadun tiedon pohjalta harjoittamaan niitä
- osaa tehdä perusteltuja valintoja fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittämiseksi sekä fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi
- kehittää taitoa itsearviointiin (tavoitteenasettelu, suunnitelma ja toteutus tavoitteiden suuntaisesti sekä edistymisen arviointi)
- yrittää parhaansa suorittaen tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti, työskennellen aktiivisesti ja asiallisesti sekä kehittäen itseään pitkäjänteisesti
- toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti, oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla, tukee yhteisöllisyyttä kannustamalla sekä antaa rakentavaa palautetta ja vertaisarviointia.

Osaamisen arviointi

Liikunnassa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä. Liikunnan arviointi perustuu opintojaksoissa määriteltyihin fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arviointi koostuu oppimista ja työskentelyä edistävästä palautteesta sekä tavoitteiden toteutumista kuvaavasta arvioinnista. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen näyttöön, ja siinä käytetään monipuolisesti opettaja-, vertais- ja itsearviointin eri muotoja. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet tulee ottaa huomioon liikunnan arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus osoittaa parasta mahdollista osaamistaan tarvittaessa vaihtoehtoisin tavoin ja erityisjärjestelyin (lukiolaki 714/2018, 28 ja 29 §).

Opintojaksot

Oppiva liikkuja, 2 op (L1)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden löytää omaa hyvinvointiaan tukevia liikuntamuotoja

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaiset liikuntatehtävät, -leikit ja pelit kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija oppii ottamaan vastuuta omasta liikkumisestaan. Hän harjoittaa taitojaan ja kuntoaan pitkäjänteisesti ja monipuolisesti.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Aktiivinen elämä, 2 op (LI2)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson sisällöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden arvioida ja kehittää omaa fyysistä toimintakykyään.

Vuorovaikutusosaaminen

Erilaiset liikuntatehtävät kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää itseään liikkujana tavoitteellisesti ymmärtäen hyvinvoinnin merkityksen opiskelu- ja työhyvinvoinnille nyt ja tulevaisuudessa.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen yksilön ja väestön terveyden edistäjänä ja ylläpitäjänä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija hyödyntää kurssilla liikuntateknologiaa tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisuuksien mukaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Uudet mahdollisuudet, 2 op (LI3)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija edistää fyysistä toimintakykyään ja monipuolistaa liikunnallista osaamistaan perinteisten ja uusien liikuntamuotojen avulla.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija ymmärtää oman toimintansa merkityksen kaikkia kannustavan ilmapiirin luomisessa ja harjaantuu toimimaan toisia kunnioittaen eri vuorovaikutustilanteissa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää luovaa osaamistaan sekä ongelmanratkaisutaitojaan tutustumalla uusiin lajeihin ja liikuntamuotoihin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Uudet lajit syventävät opiskelijan kulttuuriosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Yhdessä liikkuen, 2 op (LI4)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään yhteisöllisyyden merkityksen osana hyvinvointia.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee yhteistyötaitoja ja oppii näkemään oman työpanoksensa merkityksen tavoitteen saavuttamisessa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso yhdistää liikunnallista ja musiikillista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija liikkuu toiset huomioon ottaen ja ympäristöä kunnioittaen.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija ymmärtää yhteisten tapahtumien merkityksen osana kulttuuria.

Virkistystä liikunnasta, 2 op (LI5)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija ymmärtää liikunnan kokonaisvaltaisen merkityksen hyvinvoinnille.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Moduuli arvioidaan numeroarvosanalla.

Lajikurssi, 2 op (Lis6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu syvällisemmin yhteen liikuntalajiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssin lajina voi olla esimerkiksi lentopallo ja beach volley

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ryhmäliikunnasta hyvinvointia, 2 op (Lis7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu monipuolisesti eri kuntoliikuntalajeihin ja -muotoihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla tutustutaan eri ryhmäliikuntalajeihin ja niiden harjoittamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Virkisty liikunnasta, 2 op (Lis8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija harjoittaa monipuolisesti perusliikuntaa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisällöt suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.
- Opintojaksossa mahdollisia opintokäyntejä eri liikuntapaikkoihin jotka opiskelijan tulee kustantaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kuntosalikurssi, 2 op (Lis9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kuntosaliohjelman laadintaan ja toteutukseen tavoitteenasettelun kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään kuntosaliharjoittelun periaatteisiin.
- Opiskelija tutustuu harjoitusohjelman laatimiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Vasta-alkajan palloilukurssi, 2 op (lis10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu eri pallopeleihin ja harjoittaa omia lajitaitojaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan eri pallo- ja malapelien tekniikkaa
- Tutustutaan eri pelien sääntöihin

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Pallopelien jatkokurssi, 2 op (Lis11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduulin tavoitteena on tarjota edistyneempää palloiluopetusta jo ennestään palloilulajeja harrastaneille opiskelijoille

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla opitaan edistyneempiä tekniikoita ja taktiikoita eri pallopeleissä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Wanhat tanssit, 2 op (Lis12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta.
- Tavoitteena on, että opiskelija toimii yhdessä asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.
- Opiskelija toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti sekä auttaa ja kannustaa muita.
- Opiskelija yrittää parhaansa suorittaen tehtävät tunnollisesti ja vastuullisesti.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa toteutetaan vanhojenpäivän tanssit-kokonaisuus hyviä tapoja noudattaen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteinen harjoittelu ja yhdessä tekeminen hiovat vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Yhdessä tekeminen lisää yhteisöllisyyttä ja siten hyvinvointia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta. Tavoitteena on, että opiskelija toimii yhdessä asetetun tavoitteen saavuttamiseksi ja toimii vuorovaikutustilanteissa toisia kunnioittavasti sekä auttaa ja kannustaa muita. Opiskelija yrittää parhaansa suorittaen tehtävät tunnollisesti ja vastuullisesti.

Opintojaksossa toteutetaan vanhojenpäivän tanssit-kokonaisuus hyviä tapoja noudattaen.

Liikuntaleirikoulu, 2 op (LIs17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso järjestetään liikunnallisena leirikouluna kotimaassa tai ulkomailla.
- Tavoitteena on tutustua liikuntaleirikulttuuriin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sisältö tarkennetaan leirikoulukohteen varmistuessa.
- Opiskelijat voivat vaikuttaa sisältöihin.
- Opintojakso on maksullinen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Leirikoulun tavoitteena on harjoittaa opiskelijan itsenäistymistaitoja sekä tarjota kulttuurisia elämyksiä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Uudet urheilulajit, 2 op (Lis13L)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Liikuntalinjan ensimmäisen vuoden opiskelijoille tarkoitettu moduuli.
- Tavoitteena on tutustua monipuolisesti uusiin liikuntalajeihin.
- Kurssin aikana tehdään opintovierailuja joiden kustannuksiin opiskelijan tulee varautua.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssi on hajautettu 2.- ja 4.- jaksoihin

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Rytmi- ja musiikkiliikunta, 2 op (Lis14L)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduuli on tarkoitettu liikuntalinjan ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille
- Opiskelija tutustuu musiikkiliikunnan eri muotoihin ja harjoittaa taitojaan sekä laatii yhdessä tanssisommitelman

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tanssi- musiikkiliikunnan eri muodot
- Ilmaisun harjoittelu
- Tanssisommitelman tekeminen ryhmässä itse valittuun musiikkiin

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Liikunnan ohjaus, 2 op (Lis15L)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduuli on tarkoitettu liikuntalinjan toisen vuosikurssin opiskelijoille.
- Tavoitteena on harjoitella liikunnan ohjaamisen perustaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Liikunnan ohjaamisen perustaitojen harjoittaminen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Retkeily ja vaellus, 2 op (Lis16L)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Moduuli on tarkoitettu liikuntalinjan kolmannen vuosikurssin opiskelijoille

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Retkeilyn perustaidot ja luonnossa toimiminen
- Opintojakso on maksullinen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (LIS17)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

Liikuntaleirikurssi, 2 op (LIS18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- oppia millaista on leireillä monipuolisen liikunnan parissa
- tutustua hieman paikalliseen kulttuuriin kuten tapoihin ja ruokiin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- monipuoliset liikunta-aktiviteetit
- vapaamuotoisemmat iltapelit

- liikuntaleirielämän rytmyykseen tutustuminen
- pienet kulttuuriaiheiset retket.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso toteutetaan liikuntaleirinä yleensä jossakin Etelä-Eurooppalaisessa kohteessa (usein Kroatia tai Italia). Opintojaksolla on kaksi pääasiallista tavoitetta: 1) oppia millaista on leireillä monipuolisen liikunnan parissa ja 2) tutustua hieman paikalliseen kulttuuriin kuten tapoihin ja ruokiin. Opintojakso soveltuu kaikille opiskelijoille, jotka suhtautuvat positiivisesti suurehkoon määrään erilaisia liikuntasuorituksia.

7.13. Matematiikka (MA)

Oppiaine ja tehtävä

Matematiikan opiskelu antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää, soveltaa ja tuottaa sekä arvioida matemaattisesti esitettyä tietoa. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan merkityksen aikamme kulttuurissa ja huomaamaan sen välttämättömyyden eri aloilla kuten tekniikassa, lääke-, talous-, yhteiskunta- ja luonnontieteissä sekä taiteissa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on perehdyttää opiskelija matematiikan peruskäsitteisiin, perusideoihin ja rakenteisiin sekä ohjata käyttämään puhuttua, kirjoitettua ja muutoin ilmaistua matematiikkaa. Opetus kehittää laskemisen, luovan ajattelun sekä ilmiöiden mallintamisen, ennustamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Matematiikan opiskelussa opiskelija kehittyy hyödyntämään tietokoneohjelmistoja ja digitaalisia tiedonlähteitä oppimisessa, tutkimisessa sekä ongelmanratkaisussa. Hän myös oppii arvioimaan tietoteknisten välineiden hyödyllisyyttä ja käytön rajallisuutta.

Laaja-alainen osaaminen

*Opetuksessa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä sekä hyödynnetään mahdollisuuksia vahvistaa opiskelijan kiinnostusta, itsetuntoa ja tiedonhankintaprosesseja sekä kannustaa opiskelijaa kokeiluihin ja sinnikkääseen työskentelyyn. Matematiikassa opittavia taitoja sovelletaan omien tavoitteiden asettamisessa ja päätöksenteossa sekä pohditaan, kuinka matematiikan taitoja voidaan hyödyntää kestäväan kehitykseen ja ihmiskuntaan liittyvien ongelmien ratkaisussa. Näin vahvistetaan opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista, eettistä ja ympäristöosaamista** sekä **hyvinvointiosaamista**.*

*Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista, joita voidaan ratkoa matematiikan avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja, joissa opiskelijat työskentelevät yksin ja yhdessä. Tällä vahvistetaan mm. **vuorovaikutusosaamista**. Opetustavat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opetustilanteet järjestetään siten, että ne herättävät opiskelijan tekemään havaintojensa pohjalta kysymyksiä, oletuksia ja päätelmiä sekä perustelevaan niitä.*

*Matematiikan opiskelu tukee **globaali- ja kulttuuriosaamisen** sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** laaja-alaisia tavoitteita. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään matematiikan merkitys erilaisissa kulttuureissa ja historian kehityksessä sekä sen luonne universaalina kielenä. Opiskelija oppii hahmottamaan matemaattisten käsitteiden merkityksiä ja tunnistamaan, kuinka ne liittyvät laajempiin kokonaisuuksiin sekä matematiikassa että muissa oppiaineissa. Opiskelijaa*

rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä. Opiskelijaa tuetaan taidossa siirtyä eri matemaattisen tiedon esitysmuodoista toiseen ilmiöiden mallintamisessa, ongelman ymmärtämisessä ja ratkaisemisessa sekä tuloksesta keskustelemisessä.

Tavoitteet

Matematiikan opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- saa myönteisiä oppimiskokemuksia, tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä, taitoihinsa ja ajatteluunsa
- ymmärtää matematiikan sekä ainutlaatuisena itsenäisenä tieteenalana että käyttökelpoisena välineenä, kun mallinnetaan, hallitaan tai ennustetaan yhteiskunnan, talouden tai luonnon ilmiöitä
- rakentaa matemaattista pohjaa jatko-opinnoilleen
- harjaantuu käsittelemään tietoa matematiikalle ominaisella tavalla ja tottuu tekemään otaksumia, tutkimaan niiden oikeellisuutta, laatimaan perusteluja sekä arvioimaan perustelujen pätevyyttä ja tulosten yleistettävyyttä
- kykenee seuraamaan matemaattista esitystä, lukemaan matemaattista tekstiä, keskustelemaan matematiikasta, perustelevaan väitteitä ja arvioimaan eri muodoissa tarjottua informaatiota
- harjaantuu mallintamaan käytännön ongelmatilanteita ja hyödyntämään erilaisia ratkaisustrategioita
- rohkaistuu myös kokeilevaan ja tutkivaan toimintaan, ongelmien ratkaisujen keksimiseen ja selkeään esittämiseen
- osaa käyttää tarkoituksenmukaisia matemaattisia menetelmiä, ohjelmistoja ja tietolähteitä sekä ymmärtää ettei ohjelmiston tuottama tulos yksinään riitä osoittamaan, todistamaan tai perustelevaan väitettä.

Osaamisen arviointi

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan opiskelijan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä sekä ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitojaan. Sillä autetaan opiskelijaa kehittämään matemaattisten ratkaisujen esittämistä, tuetaan häntä käsitteiden muodostamisprosessissa ja ohjataan oman työn arvioimiseen. Onnistunut palaute auttaa opiskelijaa huomaamaan vahvuutensa sekä sen, mitä ja miten tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien valintaan, matemaattisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoihin, päätelmien perustelemiseen ja analysoimiseen sekä ohjelmistojen valintaan ja käyttöön.

Oppimäärän vaihtaminen

Kun matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla:

<i>Pitkän oppimäärän moduuli</i>	<i>Lyhyen oppimäärän moduuli</i>
MAA2	MAB2
MAA3	MAB3
MAA6	MAB8
MAA8	MAB5
MAA9	MAB7

Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytyt suoritukset tai vaihdon yhteydessä moduuleista yli jääviä opintopisteitä vastaavat hyväksytysti suoritukset osaopinnot voivat olla lyhyen oppimäärän muita valinnaisia tai temaattisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelijan siirtyessä pitkästä oppimäärästä lyhyeen oppimäärään tulee opiskelijalle hänen niin halutessa järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi.

Kun opiskelija siirtyy lyhyestä oppimäärästä pitkään oppimäärään, häneltä voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Vaihdon yhteydessä moduuleista puuttumaan jäävät opintopisteet tulee suorittaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän moduuleja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseiset moduulit voidaan lukea hyväksi opiskelijan varsinaisen oppimäärän muiksi valinnaisiksi tai temaattisiksi opinnoiksi paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

7.13.1. Matematiikan pitkä oppimäärä (MAA)

Opintojaksot

Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 1, 3 op (MAA2), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden avulla, tuntee polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä sekä tietää polynomifunktion nollakohtien ja polynomin tekijöiden välisen yhteyden
- osaa ratkaista yksinkertaisia polynomiepäyhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja matemaattisessa mallintamisessa, polynomi-, rationaali- ja juurifunktioiden tutkimisessa sekä polynomi-, rationaali- ja juuriyhtälöiden ja polynomiepäyhtälöiden ratkaisemisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 1

- polynomifunktio ja -yhtälö sekä polynomiepäyhtälö

- 2. asteen yhtälön ratkaisukaava
- polynomien tulo ja binomikaavat (summan neliö, summan ja erotuksen tulo)
- polynomien tekijät
- potenssifunktio ja potenssiyhtälö (eksponenttina positiivinen kokonaisluku)
- rationaalifunktiot ja -yhtälöt
- juurifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa painotetaan vuorovaikutusosaamista laaja-alaista osaamisalueista. Tavoitteena muun muassa opiskelijan matemaattisen suullisen ja kirjallisen ilmaisun kehittyminen. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Vuorovaikutusosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Funktiot ja yhtälöt 1 MAA2, 3op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Geometria, 2 op (MAA3)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAA3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu hahmottamaan ja kuvaamaan tilaa ja muotoa koskevaa tietoa sekä kaksi- että kolmiulotteisissa tilanteissa
- osaa soveltaa yhdenmuotoisuutta, Pythagoraan lausetta sekä suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaa
- harjaantuu muotoilemaan, perustelemaan ja käyttämään geometrista tietoa sisältäviä lauseita
- osaa käyttää ohjelmistoja tutkiessaan kuvioita ja kappaleita sekä niihin liittyvää geometriaa.

Keskeiset sisällöt

Geometria

- kuvioden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus

- *sini- ja kosinilause*
- *monikulmioihin liittyvien pituuksien, kulmien ja pinta-alojen laskeminen*
- *ympyrän ja sen osien ja siihen liittyvien suorien geometriaa*
- *suoraan lieriöön ja suoraan kartioon sekä palloon liittyvien pituuksien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa painotetaan hyvinvointiosaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Tavoitteena on opiskelijan oppimistaitojen ja itseluottamuksen kehittyminen ja pitkäjänteiseen työntekoon oppiminen.

Opintojakson aikana opiskelija oppii suunnittelemaan ajankäyttöä ja harjoitellee rohkeutta lähteä ongelmanratkaisutilanteessa joskus keskeneräisenkin tuntuista ideasta liikkeelle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Luvut ja yhtälöt MAA3, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan toisena matematiikan opintojaksona. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4)

Opintojakson moduulit

- Analyttinen geometria ja vektorit, 3 op (MAA4), Pakollinen

Tavoitteet

Analyttinen geometria ja vektorit

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää, kuinka analyttinen geometria luo yhteyksiä geometrinen ja algebrallisten käsitteiden välille*
- *ymmärtää yhtälön geometrisen merkityksen*
- *osaa ratkaista muotoa $|f(x)| = a$ tai $|f(x)| = |g(x)|$ olevia itseisarvoyhtälöitä*
- *ymmärtää vektorikäsitteen ja perehtyy vektorilaskennan perusteisiin*
- *osaa tutkia kaksiulotteisen koordinaatiston pisteitä, etäisyyksiä ja kulmia vektoreiden avulla*
- *osaa ratkaista tasogeometrian ongelmia vektoreiden avulla*
- *osaa käyttää ohjelmistoja käyrien ja vektoreiden tutkimisessa sekä niihin liittyvissä sovelluksissa.*

Keskeiset sisällöt

Analyttinen geometria ja vektorit

- käyrän yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälö
- yhtälöryhmä
- suorien yhdensuuntaisuus ja kohtisuoruus
- itseisarvoyhtälö
- pisteen etäisyys suorasta
- vektoreiden perusominaisuudet
- tason vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku sekä tason vektorin kertominen luvulla
- tason vektoreiden pistetulo, tason vektoreiden välinen kulma

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa painotetaan monitieteistä ja luova osaamista laaja-alaisista osaamisalueista

Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Opiskelija oppii kuinka analyttisen geometrian menetelmät luovat yhteyden geometristen ja algebrallisten käsitteiden välille ja kuinka vektorilaskenta monipuolistaa geometrian menetelmiä ja tuo erilaisia näkökulmia geometristen ja *tieteidenvälisten* ongelmien ratkaisemiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koetsuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Analyttinen geometria ja vektorit MAA4, 3op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan kolmantena pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5)

Opintojakson moduulit

- Funktiot ja yhtälöt 2, 2 op (MAA5), Pakollinen

Tavoitteet

Funktiot ja yhtälöt 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattiseen mallintamiseen sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logaritmifunktioiden avulla
- tutkii sini- ja kosinifunktioita yksikköympyrän symmetrioiden avulla

- osaa ratkaista sellaisia trigonometrisia yhtälöitä, jotka ovat tyyppiä $\sin f(x) = a$ tai $\sin f(x) = \sin g(x)$
- osaa soveltaa sini- ja kosinifunktioiden yhteyttä $\sin^2 x + \cos^2 x = 1$
- tuntee eksponentti- ja logaritmifunktioiden ominaisuudet ja osaa ratkaista niihin liittyviä yhtälöitä
- osaa käyttää ohjelmistoja funktioiden tutkimisessa, yhtälöiden ratkaisemisessa ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Funktiot ja yhtälöt 2

- suunnattu kulma ja radiaani
- yksikköympyrä
- sini- ja kosinifunktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
- sini- ja kosiniyhtälöiden ratkaiseminen
- murtopotenssi ja sen yhteys juureen
- eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
- logaritmi ja logaritmin laskusäännöt
- logaritmifunktiot ja -yhtälöt

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa painotetaan globaali- ja kulttuuriosaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin

tavoitteiden mukaisesti. Opintojaksossa autetaan opiskelijaa hahmottamaan, että matematiikka voi toimia apuvälineenä, kun globaaleihin ongelmiin yritetään etsiä ratkaisuja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Funktiot ja yhtälöt 2 MAA5, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan neljäntenä pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Derivaatta, 3 op (MAA6)

Opintojakson moduulit

- Derivaatta, 3 op (MAA6), Pakollinen

Tavoitteet

Derivaatta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu ilmiöiden matemaattisten mallien käyttäytymiseen derivaatan avulla
- omaksuu havainnollisen käsityksen funktion raja-arvosta ja jatkuvuudesta
- ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena
- kykenee määrittämään yksinkertaisten funktioiden derivaatat
- osaa derivoida yhdistettyjä funktioita
- hallitsee funktioiden kulun tutkimisen derivaatan avulla ja osaa määrittää niiden ääriarvot suljetulla välillä
- osaa käyttää ohjelmistoja raja-arvon, jatkuvuuden ja derivaatan tutkimisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Derivaatta

- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomi- ja rationaalifunktioiden sekä juurifunktion derivaatat
- sini- ja kosinifunktioiden sekä eksponentti- ja logarifunktioiden derivaatat • funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- funktioiden tulon ja osamäärän derivaatta
- yhdistetty funktio ja sen derivointi
- funktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa painotetaan monitieteistä ja luovaa osaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Opintojakson aikana tutustutaan erilaisiin tiedon esitystapoihin. Näitä voi olla sanallinen, numeerinen, symbolinen tai kuvallinen esittämistapa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Derivaatta MAA6, 3op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan viidentenä pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Integraalilaskenta, 2 op (MAA7)

Opintojakson moduulit

- Integraalilaskenta, 2 op (MAA7), Pakollinen

Tavoitteet

Integraalilaskenta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää integraalifunktion käsitteen ja oppii määrittämään yksinkertaisten funktioiden integraalifunktioita
- ymmärtää määrätyn integraalin käsitteen ja sen yhteyden pinta-alaan sekä tutustuu numeeriseen menetelmään määrätyn integraalin määrittämisessä
- osaa määrittää pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla
- perehtyy integraalilaskennan sovelluksiin
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa, integraalifunktion määrittämisessä, määrätyn integraalin laskemisessa sovellusten yhteydessä sekä numeerisessa integroinnissa.

Keskeiset sisällöt

Integraalilaskenta

- integraalifunktio ja tärkeimpien alkeisfunktioiden integrointi
- määrätty integraali
- suorakaidesääntö
- pinta-alan ja tilavuuden laskeminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksossa painotetaan eettisyyttä ja ympäristöosaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Opiskelijaa autetaan hahmottamaan, että matematiikka voi toimia apuvälineenä, kun kun yritetään ymmärtää esimerkiksi ympäristöön liittyviä ongelmia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Integraalilaskenta MAA7, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan kuudentena pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAA8), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa havainnollistaa diskreettiä tilastollista jakaumaa sekä määrittää ja tulkita jakauman tunnuslukuja
- osaa havainnollistaa kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määrittää korrelaatiokertoimen ja regressiokäyrän
- perehtyy kombinatorisiin menetelmiin
- perehtyy todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin
- ymmärtää diskreetin todennäköisyysjakauman käsitteen ja oppii määrittämään jakauman odotusarvon ja tulkitsemaan sitä
- osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä tilastollisen tiedon esittämisessä
- osaa hyödyntää ohjelmistoja jakaumien havainnollistamisessa, tunnuslukujen määrittämisessä sekä todennäköisyyksien laskemisessa.

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

- keskiluvut ja keskihajonta
- korrelaatio ja lineaarinen regressio
- klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- permutaatiot ja kombinaatiot
- todennäköisyyden laskusäännöt
- binomijakauma
- diskreetti todennäköisyysjakauma
- diskreetin jakauman odotusarvo

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa painotetaan monitieteistä ja luovaa osaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Opintojaksossa tutustutaan erilaisiin tiedon hankinta- ja esitystapoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tilastot ja todennäköisyys MAA8, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan seitsemäntenä pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Talousmatematiikka, 1 op (MAA9)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikka, 1 op (MAA9), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa painotetaan yhteiskunnallista osaamista laaja-alaisista osaamisalueista Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Opintojaksossa ohjataan opiskelijaa esimerkiksi kehittävään ja uudistuvaan otteeseen suhteessa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Talousmatematiikka MAA9, 1op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan kahdeksantena pitkän matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

3D-geometria, 2 op (MAA10)

Opintojakson moduulit

- 3D-geometria, 2 op (MAA10), Valinnainen

Tavoitteet

3D-geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää vektorilaskennan tuntemustaan ja oppii käyttämään vektoreita kolmiulotteisessa avaruudessa
- oppii tutkimaan xyz-koordinaatiston pisteitä, suoria ja tasoja vektoreiden avulla
- vahvistaa avaruusgeometrian osaamistaan ääriarvosovellusten yhteydessä
- tutustuu kahden muuttujan funktioon
- osaa käyttää ohjelmistoja vektoreiden, suorien, tasojen ja pintojen havainnollistamisessa sekä vektorilaskennassa.

Keskeiset sisällöt

3D-geometria

- vektoriesitys kolmiulotteisessa koordinaatistossa
- piste- ja ristitulo
- piste, suora ja taso avaruudessa
- kulma avaruudessa
- yhden muuttujan differentiaali- ja integraalilaskennan sovelluksia avaruusgeometriassa
- kahden muuttujan funktio ja pinta avaruudessa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa painotetaan monitieteistä ja luovaa osaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että opiskelija syventäisi avaruusgeometrian ja vektorilaskennan sisältöjä ja näin oppisi paremmin ymmärtämään ja mallintamaan avaruudellisia tilanteita.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

3d-geometria MAA9, 2op, valinnainen opintojakso

Opintojakson voi suorittaa, kun hallitsee moduulien MAA2-MAA6 sisällöt. Opintojakson itsenäinen suorittaminen perustellusta syystä mahdollista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11)

Opintojakson moduulit

- Algoritmit ja lukuteoria, 2 op (MAA11), Valinnainen

Tavoitteet

Algoritmit ja lukuteoria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tietää, mikä on algoritmi, sekä oppii tutkimaan, kuinka algoritmit toimivat*
- *oppii ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja*
- *perehtyy logiikan käsitteisiin*
- *hallitsee lukuteorian peruskäsitteet ja perehtyy alkulukujen ominaisuuksiin*
- *osaa tutkia kokonaislukujen jaollisuutta*

Keskeiset sisällöt

Algoritmit ja lukuteoria

- *algoritmisen ajattelun peruskäsitteet: peräkkäisyys, valinta ja toisto*
- *vuokaavio*
- *yksinkertaisten algoritmien, lajittelualgoritmien tai yhtälön numeerisen ratkaisuun liittyvän algoritmin ohjelmointi*
- *konnektiivit ja totuusarvot*
- *kokonaislukujenjaollisuus, jakoyhtälö ja kongruenssi*
- *Eukleideen algoritmi*
- *aritmetiikan peruslause*

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Algoritmit ja lukuteoria MAA11, 2op, valinnainen opintojakso

Opintojakson voi suorittaa, kun hallitsee modulin MAA2 oppisisällöt. Opintojakson itsenäinen suorittaminen perustellusta syystä mahdollista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12)

Opintojakson moduulit

- Analyysi ja jatkuva jakauma, 2 op (MAA12), Valinnainen

Tavoitteet

Analyysi ja jatkuva jakauma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään analyysin peruskäsitteistä
- osaa muodostaa ja tutkia aidosti monotonisten funktioiden käänteisfunktioita
- täydentää integraalilaskennan taitojaan
- perehtyy jatkuvan todennäköisyysjakauman käsitteeseen ja oppii soveltamaan normaalijakaumaa
- osaa käyttää ohjelmistoja funktion ominaisuuksien tutkimisessa ja epäoleellisten integraalien laskemisessa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Analyysi ja jatkuva jakauma

- paloittain määritelty funktio
- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- funktioiden raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- jatkuvat jakaumat, normaalijakauma ja normittaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulin alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Analyysi ja jatkuva jakauma MAA12, 2 op, valinnainen opintojakso

Opintojakson voi suorittaa, kun hallitsee moduulien MAA2-MAA8 sisällöt. Opintojakson itsenäinen suorittaminen perustellusta syystä mahdollista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Matematiikan kokonaiskuva (Abikertaus), 2 op (MAAS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija omaksuu tarvittavat tiedot ja taidot saavuttaakseen asettamansa tavoitetason pitkän matematiikan ylioppilaskokeessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso muodostuu pääsääntöisesti pakollisten pitkän matematiikan opintojaksojen sisällöistä.
- Mahdollisuuksien mukaan myös valinnaisten opintojaksojen sisältöjä voidaan käsitellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kootaan ja syvennetään aiemmin opittuja tietoja ja taitoja. Kokeena on mahdollisuuksien mukaan ylioppilastutkinnon matematiikan kokeeseen valmentava preliminäärikoe. Suoritetaan, kun kaikki pakolliset opintojaksot on suoritettu. Viimeinen opintojakso ennen matematiikan yo-kokeeseen osallistumista.

Matematiikan haasteet, 1 op (MAAS14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija saa mahdollisuuden osoittaa kiinnostustaan ja harrastuneisuuttaan matematiikkaan
- Opiskelija harjaantuu kohtaamaan erilaisia tehtäviä, jolloin ylioppilaskokeen "oudot" tehtävät eivät aiheuta paniikkia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisältö noudattaa opintojaksojen MAA05 - MAA09 sisältöjä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Matematiikan haasteet on koulukohtainen valinnainen pitkän matematiikan opintojakso, joka on suunnattu erityisesti matematiikkalinjalaisille ja muille matematiikassa erityisen hyvin pärjääville opiskelijoille. Opintojakso suoritetaan hajautetusti opintojaksojen MAA05 - MAA09 aikana suorittamalla annetut opintojaksoihin lisäaineistona liittyvät tehtävät ja ylimääräiset koetehtävät.

Differentiaaliyhtälöt, 2 op (MAAS15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija osaa ratkaista ensimmäisen kertaluvun lineaarisia differentiaaliyhtälöitä
- Opiskelija osaa ratkaista separoituvia differentiaaliyhtälöitä
- Opiskelija tutustuu vakiokertoimisiin toisen asteen differentiaaliyhtälöihin
- Opiskelija tutustuu differentiaaliyhtälön graafiseen ratkaisemiseen esim. suunta-alkiomenetelmällä
- Opiskelija osaa käyttää differentiaaliyhtälöitä sovellustehtävien ratkaisemisessa
- Opiskelija tutustuu käyräparven differentiaaliyhtälöihin
- Opiskelija tuntee Eulerin menetelmän differentiaaliyhtälön numeerisena ratkaisumenetelmänä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ensimmäisen kertaluvun differentiaaliyhtälö

- Separoituva differentiaaliyhtälö
- Toisen kertaluvun differentiaaliyhtälö
- Sovellustehtävät

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kompleksiluvut ja avaruuden vektorit, 2 op (MAAS16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syvennetään käsitystä lukukäsitteestä ja vektoreista
- omaksutaan kompleksilukujen laskusäännöt ja erilaiset merkintätavat (lukupari, $a + ib$ ja $r \cdot e^{i\varphi}$)
- opitaan ratkaisemaan kompleksilukukertoimisia toisen asteen yhtälöitä
- tutustutaan kompleksilukujen joukossa määriteltyyn eksponentti- ja logaritmfunktioon
- tutustutaan determinantteihin
- tutustutaan vektoreiden ristituloon ja skalaarikolmituloon

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskeinen sisältö:
- kompleksilukujen laskusäännöt
- kompleksilukujen erilaiset merkintätavat (lukupari, $a + ib$ ja $r \cdot e^{i\varphi}$)
- kompleksiluvun itseisarvo, vaihekulma ja liittoluku
- Moivre'n kaava ja Eulerin kaava
- reaalikertoimiset ja kompleksikertoimiset toisen asteen yhtälöt
- kompleksilukujen joukossa määritelty eksponentti- ja logaritmfunktio
- determinantti
- vektoreiden ristitulo
- skalaarikolmitulo

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lineaarialgebra, 2 op (MAAS17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- tutustutaan matriisin käyttöön numeerisen aineiston esitysmuotona
- hallitaan matriisien peruslaskutoimitukset
- opitaan määrittämään käänteismatriisi
- hallitaan determinantin arvon laskenta
- opitaan ratkaisemaan lineaarisia yhtälöryhmiä Gaussin ja/tai Gaussin-Jordanin menetelmillä

- tutustutaan lineaarisiin kuvauksiin tasossa
- tutustutaan toisen asteen käyriin (ellipsi, paraabeli ja hyperbeli)

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- matriisien peruslaskutoimitukset
- käänteismatriisi
- Gaussin eliminointimenetelmä
- determinantti
- ellipsi, paraabeli ja hyperbeli.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan matriiseihin, determinantteihin ja toisen asteen käyriin. Voidaan suorittaa opintojakson MAA04 jälkeen.

Lukuteoria ja todistaminen, 2 op (MAAS18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- syvennetään lukuteorian ja logiikan käsitteitä ja taitoja
- tutustutaan predikaattilogiikkaan, joukko-oppiin ja aksiomatiikkaan.
- sovelletaan tietokonetta matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Käsitellään logiikkaa ja lukuteoriaa sekä pohditaan matemaattisia ongelmia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena on, että opiskelija

- syventää lukuteorian ja logiikan käsitteitä ja taitoja
- tutustuu predikaattilogiikkaan, joukko-oppiin ja aksiomatiikkaan.
- soveltaa tietokonetta matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen

Opintojaksolla käsitellään logiikkaa ja lukuteoriaa sekä pohditaan matemaattisia ongelmia.

7.13.2. Matematiikan lyhyt oppimäärä (MAB)

Opintojaksot

Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2)

Opintojakson moduulit

- Lausekkeet ja yhtälöt, 2 op (MAB2), Pakollinen

Tavoitteet

Lausekkeet ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu käyttämään matematiikkaa ongelmien ratkaisemisessa ja oppii luottamaan omiin matemaattisiin kykyihinsä
- oppii muodostaan lausekkeitä ja yhtälöitä annettuihin ongelmiin sekä ratkaisemaan yhtälöitä ja tulkitsemaan saatua ratkaisua
- osaa soveltaa lukujonoja ja niistä muodostettuja summia matemaattisten ongelmien ratkaisussa
- osaa käyttää ohjelmistoja polynomifunktion tutkimisessa, polynomiyhtälöihin ja polynomifunktioihin liittyvien sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Lausekkeet ja yhtälöt

- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- aritmeettinen lukujono ja summa
- geometrinen lukujono ja summa

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa painotetaan hyvinvointiosaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Tavoitteena on, että opiskelija oppii tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksia. Lisätavoitteita ovat opiskelijan

- oppimistaitojen ja itseluottamuksen kehittyminen
- pitkäjänteisen työnteon oppiminen
- ajankäytön suunnittelun oppiminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lausekkeet ja yhtälöt 2op, MAB2, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Geometria, 2 op (MAB3)

Opintojakson moduulit

- Geometria, 2 op (MAB3), Pakollinen

Tavoitteet

Geometria

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu tekemään havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista*
- *vahvistaa tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitojaan*
- *osaa ratkaista käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen*
- *osaa käyttää ohjelmistoja kuvioiden ja kappaleiden tutkimisessa sekä geometriaan liittyvien sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Geometria

- *kuvioiden yhdenmuotoisuus*
- *suorakulmaisen kolmion trigonometria*
- *Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause*
- *kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen*
- *geometrian menetelmien käyttö tasokoordinaatistossa*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa painotetaan globaali- ja kulttuuriosaamista laaja-alaisista osaamisalueista.

Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen kautta opiskelijaa rohkaistaan käyttämään matematiikan kieltä ja merkintöjä sekä ajattelua tukevia kuvia, piirroksia ja välineitä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Geometria 2op, MAB3, pakollinen opintojakso

302

Suoritetaan toisena lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4)

Opintojakson moduulit

- Matemaattisia malleja, 2 op (MAB4), Pakollinen

Tavoitteet

Matemaattisia malleja

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- näkee reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia ja kuvaa niitä matemaattisilla malleilla
- arvioi lineaarisen ja eksponentiaalisen kasvun malleja muun muassa taulukkolaskentaohjelman avulla ja tekee ennusteita mallien avulla
- tottuu arvioimaan mallien hyvyttä ja käyttökelpoisuutta
- osaa käyttää ohjelmistoja mallintamisessa, polynomi- ja eksponenttifunktion ominaisuuksien tutkimisessa sekä polynomi- ja eksponenttiyhtälöiden ratkaisussa sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Matemaattisia malleja

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen
- ennusteet ja mallin hyvyys

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa painotetaan monitieteistä ja luovaa osaamista laaja-alaisista osaamisalueista. Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti. Opintojaksossa opiskelija tutustuu erilaisiin tiedon hankinta- ja esitystapoihin.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana voidaan pohdita muun muassa erilaisiin ilmiöihin liittyvien matemaattisten mallien toimivuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoitukseenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Matemaattisia malleja 2op, MAB4, pakollinen opintojakso

Suoritetaan kolmantena lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5)

Opintojakson moduulit

- Tilastot ja todennäköisyys, 2 op (MAB5), Pakollinen

Tavoitteet

Tilastot ja todennäköisyys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja*
- *perehtyy todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin*
- *osaa käyttää ohjelmistoja digitaalisessa muodossa olevan datan hakemisessa, käsittelyssä ja tutkimisessa sekä havaintoaineiston tunnuslukujen määrittämisessä ja todennäköisyyslaskennassa.*

Keskeiset sisällöt

Tilastot ja todennäköisyys

- *tilastoaineiston havainnollistaminen ja tunnuslukujen määrittäminen*
- *regression ja korrelaation käsitteet*
- *havainto ja poikkeava havainto*
- *ennusteiden tekeminen*
- *todennäköisyyden käsite*
- *yhteen- ja kertolaskusääntö*
- *kombinaatiot ja tuloperiaate*
- *todennäköisyyslaskennan malleja*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa painotetaan yhteiskunnallista osaamista laaja-alaisista osaamisalueista.

Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Opintojaksossa tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä, sekä pohditaan, kuinka tilastoja voidaan hyödyntää yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tilastot ja todennäköisyys 2op, MAB5, pakollinen opintojakso

Suoritetaan neljäntenä lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikan alkeet, 1 op (MAB6), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikan alkeet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot*
- *syventää prosenttilaskennan taitojaan*
- *oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä*
- *osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikan alkeet

- *suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen*
- *indeksi*
- *korkokäsite, yksinkertainen korko*
- *verotus*
- *valuutat*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa painotetaan yhteiskunnallista osaamista laaja-alaisista osaamisalueista Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Opintojakson aikana tutustutaan talouselämän peruskäsitteisiin ja tutkitaan arkielämän ja matematiikan välisiä yhteyksiä.

Opiskelijaa voidaan myös ohjata tarkastelemaan taloutta sekä yksilön, että yhteiskunnan näkökulmista.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa opiskelijaa autetaan hahmottamaan, mikä on matematiikan merkitys omassa taloudenhallinnassa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Talousmatematiikan alkeet, 1op, MAB6, pakollinen opintojakso

Suoritetaan viidentenä lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Talousmatematiikka, 1 op (MAB7)

Opintojakson moduulit

- Talousmatematiikka, 1 op (MAB7), Pakollinen

Tavoitteet

Talousmatematiikka

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

Talousmatematiikka

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksossa painotetaan yhteiskunnallista osaamista laaja-alaisista osaamisalueista.

Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Opintojaksossa tutustutaan muun muassa omaan uraan ja taloudenhoitoon sekä yrittäjämäiseen asenteeseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Talousmatematiikka , 1op, MAB7, pakollinen opintojakso

Suoritetaan kuudentena lyhyen matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8)

Opintojakson moduulit

- Matemaattinen analyysi, 2 op (MAB8), Valinnainen

Tavoitteet

Matemaattinen analyysi

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin*
- *ymmärtää derivaatan tulkinnan funktion muutosnopeutena*
- *osaa tutkia polynomifunktion kulkua derivaatan avulla*
- *osaa määrittää sovellusten yhteydessä polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon*
- *osaa käyttää ohjelmistoja funktion kulun tutkimisessa sekä funktion derivaatan ja suljetun välin ääriarvojen määrittämisessä sovellusten yhteydessä.*

Keskeiset sisällöt

Matemaattinen analyysi

- *graafisia ja numeerisia menetelmiä*
- *polynomifunktion derivaatta*
- *polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen*
- *polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä*
- *funktion muutosnopeuden määrittäminen ohjelmistojen avulla*

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Matemaattinen analyysi, 2op, MAB8, valinnainen opintojakso

Opintojakson voi suorittaa, kun hallitsee moduulien MAB2-MAB4 sisällöt.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9)

Opintojakson moduulit

- Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2 op (MAB9), Valinnainen

Tavoitteet

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu normaalijakaumaan matemaattisena mallina*
- *tutustuu binomijakaumaan matemaattisena mallina*
- *vahvistaa ja monipuolistaa tilastojen käsittely- ja tutkimustaitojaan ohjelmistojen avulla*
- *tietää, kuinka lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä, ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla*
- *ymmärtää luottamusvälin ja virhemarginaalin käsitteen ja osaa määrittää ne ohjelmistojen avulla.*

Keskeiset sisällöt

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat

- *normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet (odotusarvo ja keskihajonta)*
- *toistokoe*
- *binomijakauma*
- *luottamusvälin ja virhemarginaalin käsite*

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tilastolliset ja todennäköisyysjakaumat, 2op, MAB9, valinnainen opintojakso

Opintojakson voi suorittaa, kun hallitsee moduulien MAB2-MAB5 sisällöt. Opintojakson itsenäinen suorittaminen perustellusta syystä mahdollista.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Lyhyen matematiikan kokonaiskuva, 2 op (MABS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on kerrata, koota, täydentää ja syventää lyhyen matematiikan pakollisilla moduuleilla opittuja taitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Matematiikan ylioppilaskokeeseen valmistautuminen.

- Kertaa lyhyen matematiikan pakollisten opintojaksojen sisällöt.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Suoritusmerkintään vaaditaan oppitunneille osallistumisen lisäksi lyhyen matematiikan preliminäärikokeeseen osallistumista ja kurssitehtävien suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

- Lyhyen matematiikan kokonaiskuva
- 2 op
- MABS10
- Koulukohtainen valinnainen opintojakso
- Kurssilla kerrataan lyhyen matematiikan ylioppilaskokeisiin
- Arvioidaan suoritusmerkinnällä
- Ei voi suorittaa itsenäisesti
- Suoritetaan viimeisessä periodissa ennen yo-koetta

Johdanto lukiomatematiikkaan, 2 op (MABS17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso valmistaa lukiomatematiikan opiskeluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla kerrataan peruskoulussa opittua matematiikkaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä, jonka saaminen perustuu aktiiviseen tuntityöskentelyyn ja kotitehtävien tekemiseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso toimii peruskoulussa opitun matematiikan kertauksena ja valmistaa lukiomatematiikan opiskeluun. Opintojakso suoritetaan ensimmäisessä periodissa ennen MAY1-opintojaksoa.

7.13.3. Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus (MAY)

Opintojaksot

Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1)

Opintojakson moduulit

- Luvut ja yhtälöt, 2 op (MAY1), Pakollinen

Tavoitteet

Luvut ja yhtälöt

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kertaa prosenttilaskennan periaatteet*
- *osaa käyttää verrannollisuutta ongelmanratkaisussa*
- *syventää murtolukujen laskutoimitusten osaamistaan*
- *kertaa potenssin laskusäännöt*
- *vahvistaa ymmärrystään funktion käsitteestä*
- *ymmärtää yhtälön ja yhtälöparin ratkaisemisen periaatteet*
- *oppii käyttämään ohjelmistoja funktion kuvaajan piirtämisessä, havainnoinnissa ja yhtälöiden ratkaisemisessa.*

Keskeiset sisällöt

Luvut ja yhtälöt

- *lukujoukot ja peruslaskutoimitukset*
- *luvun vastaluku, käänteisluku ja itseisarvo*
- *prosenttilaskenta*
- *potenssin laskusäännöt (eksponenttina kokonaisluku)*
- *suoraan ja kääntäen verrannollisuus*
- *funktio, kuvaajan piirto ja kuvaajan tulkinta*
- *ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen*
- *yhtälöpari*
- *neliö- ja kuutiojuuri*
- *potenssifunktio ja potenssiyhtälö (asteluvut 2 ja 3)*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojaksossa painotetaan hyvinvointiosaamista ja vuorovaikutusosaamista laaja-alaista osaamisalueista.

Muita laaja-alaisen osaamisen osa-alueita käsitellään moduulin tavoitteiden mukaisesti.

Opintojakson aikana opiskelijaa vahvistetaan luottamaan omiin kykyihinsä, ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisesta ja luodaan työn tekemisen kulttuuri.

Vuorovaikutusosaaminen

Matematiikan tehtävissä oma (tai opiskelukaverin) epäonnistuminen, uudelleen yrittäminen ja mahdollinen onnistuminen auttaa opiskelijaa harjoittamaan hänen empatia- ja tunneosaamistaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin arvosanaan

voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Opintojakson vapaa kuvaus

Luvut ja yhtälöt MAY1, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä matematiikan opintojaksona.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

7.14. Musiikki (MU)

Oppiaine ja tehtävä

Lukiokoulutuksessa musiikin opetuksen tehtävänä on edistää opiskelijan aktiivista musiikillista toimintaa ja osallisuutta. Musiikin opetuksessa opiskelija tutustuu maailmaan moniaistisesti ja tutkii sitä etenkin kuulonvaraisesti. Hän syventää myönteistä suhdetta musiikkiin ja taiteelliseen ilmaisuun sekä pohtii niiden merkitystä elämässä.

Lukion musiikin opetus tarjoaa tilaisuuksia musiikillisten ilmaisutapojen kokeilemiseen, mielikuvituksen käyttöön ja taiteidenväliseen työskentelyyn. Luova tuottaminen ja uusien musiikillisten ratkaisujen etsiminen ovat prosesseja, jotka vaativat aikaa ja rauhaa ajatella. Ne kehittävät pitkäjänteisyyttä ja kykyä soveltaa opittua uusissa tilanteissa.

Musiikin opetuksen lähtökohtana ovat opiskelijoiden kokemukset ja musiikille antamat merkitykset. Omaperäinen musiikkisuhde vahvistaa itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä musiikillisen identiteetin kehittymistä. Musiikin opetus myös syventää opiskelijan ymmärrystä musiikista yhteiskunnallisena ilmiönä. Musiikillinen ja muu taiteellinen työskentely antavat valmiuksia musiikilliseen kansalaisaktiivisuuteen, kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä median ja ääniympäristön kriittiseen tarkasteluun.

Musiikin opiskelu tukee oppimista ja yhteisöllisyyttä monin tavoin. Yhteismusisointi on ainutlaatuista ryhmätoimintaa, joka vahvistaa vuorovaikutus- ja kommunikaatiotaitoja. Rakentava vuorovaikutus ja yhteensovittaminen avartavat opiskelijan näkemyksiä musiikista ja muista taiteista sekä kulttuurisista arvostuksista ja arvojärjestyksistä. Samalla kehittyvät muun muassa luovan ja kriittisen ajattelun taidot. Näitä taitoja opiskelija tarvitsee niin hyvän elämän rakentamisessa kuin eri alojen opinnoissa ja työtehtävissä.

Musiikkikäsitteiden merkitykset opitaan kehollisesti musiikillisessa toiminnassa auditoriivisten, visuaalisten ja motoristen kokemusten kautta. Soivan äänimateriaalin lisäksi opetuksessa käytetään muun muassa puhetta, liikettä ja kuvia sekä erilaisia kirjoitettuja tekstejä, kuten nuotteja ja tabulatuureja.

Laaja-alainen osaaminen

Musiikin opiskelu on kokonaisvaltainen musiikillinen oppimisprosessi, jossa on kyse kehollisten, motoristen, kognitiivisten ja ilmaisutaitojen kehittämisestä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämän lisäksi musiikilla oppiaineena on luonteva yhteys kaikkiin lukion laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin.

*Musiikki on olennaiselta olemukseltaan yhteistoimintaa ja yhdessä tekemistä. Oppiaineena musiikki luo pohjaa **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutustaitojen** sekä **eettisyyden** kehittymiselle. Se tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia ymmärtää itseään ja muita ihmisiä sekä musiikin merkityksiä elämässä. Musiikkia opiskellessaan opiskelija oppii tunnistamaan vahvuuksiaan ja myös vielä harjoiteltavia taitoja. Musiikillisen ja muun taiteellisen toiminnan kautta opiskelijat harjaantuvat ymmärtämään muiden ajatuksia ja tunteita, mikä on edellytys myötätunnon kehittymiselle ja kyvyille asettua toisen asemaan.*

Monipuolinen musiikin opetus kehittää opiskelijan **luovaa ja monitieteistä osaamista**. Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Ne auttavat katsomaan asioita toisin, ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkomaan käytännön ongelmia. Kyky kuvitteluun on tärkeää myös **ympäristöosaamisen** kannalta. Ekologinen kuvittelukyky auttaa näkemään vaihtoehtoisia valinnan mahdollisuuksia ja punnitsemaan toiminnan seurauksia kestävästä elämäntavan näkökulmasta. Musiikin opetus vahvistaa esteettistä harkintakykyä ja auttaa hahmottamaan musiikin ja muiden tiedonalojen yhtymäkohtia. Olennaista taiteessa ja luovassa tuottamisessa on kuitenkin se, että ne auttavat näkemään toisissa täyden ihmisyyden taitoineen, tietoineen, kokemuksineen ja tunteineen.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen sekä **yhteiskunnallisen osaamisen** kehittäminen kytkeytyy luontevasti musiikin opetuksen tavoitteisiin. Musiikki avaa näköalan ihmisenä olemiseen ja yhteiskuntaan. Musiikki ja muut taiteet avartavat ja laajentavat ajattelua, sisäistä katsetta, mikä auttaa näkemään esimerkiksi yli erilaisten raja-aitojen ja kohtaamaan konflikteja. Musiikillinen toiminta kehittää taitoa arvioida kriittisesti asioille annettuja ja ilmaisussa tuotettuja merkityksiä. Tällöin opiskelijoiden on mahdollista tarvittaessa vastustaa ajattelua, joka nojaa epädemokraattisiin arvoihin halventaen ihmisarvoa tai esimerkiksi muita kulttuureita. Musiikki opettaa opiskelijoita toimimaan vastuullisesti ja yhdessä yhteisen päämäärän hyväksi myös niiden kanssa, joiden lähtökohdat eroavat heidän omista lähtökohdista. Musiikin ja muun taiteen keinoin elämän vaikeidenkin aihepiirien käsittely on mahdollista.

Musiikki on kulttuurinen ilmiö ja myös musiikin tekemisen tavat ovat kulttuurisia. Siksi musiikin opiskelu syventää opiskelijoiden ymmärrystä niin oman maan kuin muiden maiden kulttuureista ja kulttuuriperinnoistä. Näin musiikin opiskelu voi vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta ja ryhmien välistä dialogia.

Tavoitteet

Musiikin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät musiikilliseen monipuolisuuteen, musiikilliseen luovaan ajatteluun, musiikin merkityksiin ja musiikilliseen vuorovaikutukseen sekä musiikin oppimiseen ja demokratiaan. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Musiikillinen monipuolisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää edelleen musiikillista osaamistaan, kuten laulu-, soitto- ja kuuntelutaitoaan
- syventää musiikin eri tyyleihin, lajeihin ja historiaan liittyvää osaamistaan
- käyttää musiikkiteknologian mahdollisuuksia musiikin tekemisessä.

Musiikillinen luova ajattelu

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu kiinnostuneesti ja uteliaasti musiikkiin sekä muuhun taiteelliseen ilmaisuun
- kokeilee rohkeasti uusia ja epätavallisiakin musiikillisia ideoita myös yhdessä muiden kanssa
- ymmärtää luovan prosessin luonnetta ja sietää keskeneräisyyttä.

Musiikin merkitys ja musiikillinen vuorovaikutus

Tavoitteena on, että opiskelija

- suhtautuu avoimesti ja arvostavasti eri kulttuureihin sekä käy dialogia musiikillisista kokemuksista

- oppii musiikin kautta suhtautumaan myötätuntoisesti monenlaisiin kokemuksiin ja elämäntilanteisiin
- osaa käyttää musiikkia hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen
- huolehtii ääni- ja musisointiympäristön turvallisuudesta ja suojelee kuuloa.

Musiikin oppiminen ja demokratia

Tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa musiikillisia vahvuuksiaan sekä rohkaistuu käyttämään ja kehittämään niitä
- asettaa tavoitteita musiikilliselle toiminnalleen ja kehittää toimintatapojaan
- osaa käyttää musiikillisia ja muita taiteellisia ilmaisukeinoja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- ymmärtää ja tuntee vastuunsa sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja tekijänoikeuksia koskevissa kysymyksissä.

Osaamisen arviointi

Musiikin opetuksessa arviointi tukee myönteisesti jokaisen opiskelijan musiikillisen osaamisen kehittymistä ja musiikkisuhteen syvenemistä. Oppimisprosessin aikana opiskelija saa ja antaa monipuolista palautetta, mikä ohjaa häntä arvioimaan ja edistämään omaa oppimistaan.

Luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä tapahtuva arviointi kohdistuu koko musiikinopiskelun prosessiin, musiikille ominaisten työskentelytapojen kehittymiseen ja opiskelulle asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso sekä se, että opiskelijan osaaminen voi ilmetä millä tahansa musiikin osa-alueella. Musiikissa arvioidaan opiskelijan musiikillista toimintaa koulussa ja erityisesti opintojaksojen aikana, ei hänen musikaalisuuttaan.

Opintojaksot

Kaikki soimaan, 2 op (MU1)

Opintojakson moduulit

- Intro – kaikki soimaan, 2 op (MU1), Pakollinen

Tavoitteet

Intro – kaikki soimaan

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan
- uskaltaa käyttää musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottaa musiikillisia ideoita
- harjaantuu hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti
- tutkii ja syventää omaa kuuntelusuhdettaan
- ymmärtää ja osaa soveltaa teknologian käyttömahdollisuuksia musiikissa
- ymmärtää musiikin merkityksiä ja merkityksellisyyttä elämässä ja yhteiskunnassa
- toimii edistäen turvallisen ääniympäristön syntymistä.

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.

- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Intro – kaikki soimaan

- *monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulu- ja yhteismusisointitaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto*
- *luovaan tuottamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun rohkaisevat tehtävät*
- *musiikin merkitysten pohdintaan innostava kuuntelu- ja musisointiohjelmisto*
- *musiikkiteknologian monipuolisen hyödyntämisen mahdollisuudet*
- *mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja tutustumista muihin taide- ja kulttuuripalveluihin*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan yhteismusisoinnin perusteita, jotka kehittävät vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan henkilökohtaisia taitoja musisoinnissa. Luovaa ongelmanratkaisua.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin musiikkikulttuureihin sekä musiikin merkitykseen ihmiselle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija kehittää äänenkäyttöään ja musisointitaitojaan. Opiskelija opiskelee käyttämään musiikkia ilmaisunsa välineenä ja tuottamaan musiikillisia ideoita. Opintojaksolla harjoitellaan hahmottamaan musiikin elementtejä kokemuksellisesti sekä tutkitaan ja syvennetään henkilökohtaista kuuntelusuhdetta.

Soiva ilmaisu, 2 op (MU2)

Opintojakson moduulit

- Syke - soiva ilmaisu, 2 op (MU2), Pakollinen

Tavoitteet

Syke - soiva ilmaisu

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa*
- *kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan*
- *analysoi musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä*
- *heittäytyy rohkeasti tuottamaan musiikillisia ideoita.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Syke - soiva ilmaisu

- *musiikillisen osaamisen eri osa-alueita kehittävä ohjelmisto*
- *suomalaiset ja opiskelijoiden omat musiikkikulttuurit*
- *luovaa ajattelua ja taiteellista ilmaisua edistävät tehtävät myös teknologiaa hyödyntäen*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin musiikkikulttuureihin sekä musiikin merkitykseen ihmiselle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan henkilökohtaisia taitoja musisoinnissa, luovaa ilmaisua sekä improvisointia.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan yhteismusisointia, jotka kehittävät vuorovaikutustaitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija syventää osaamistaan itselleen mieluisissa musiikillisissa ilmaisutavoissa. Lisäksi hän kehittää yhteismusisointitaitojaan ja taiteellista ilmaisuaan. Opintojaksolla analysoidaan musiikin kulttuurisia piirteitä ja merkityksiä.

Globaali uteliaisuus, 2 op (MU3)

Opintojakson moduulit

- Genre - globaali uteliaisuus, 2 op (MU3), Valinnainen

Tavoitteet

Genre - globaali uteliaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kulttuurien välisiä kytköksiä*
- *suhtautuu uteliaasti ja perehtyy kokemuksellisesti itselleen uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin*
- *hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa*
- *tunnistaa omat lähtökohtansa sekä kulttuurien välisen vastavuoroisuuden haasteet ja mahdollisuudet.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Genre - globaali uteliaisuus

- *erilaiset musiikinlajit, musiikkityylit ja -kulttuurit sekä niihin kytkeytyvät merkitykset ja arvostukset*
- *musiikkikulttuurit kulttuurin osana*
- *monipuolinen työskentely erilaisten musiikkien kanssa*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin musiikkikulttuureihin sekä musiikin merkitykseen ihmiselle eri kulttuuriympäristöissä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan yhteiskunnallisia ilmiöitä musiikin keinoin

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan henkilökohtaisia taitoja musisoinnissa. Luovaa ongelmanratkaisua.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan yhteismusisointia, joka kehittää vuorovaikutustaitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin musiikinlajeihin, musiikkityyleihin ja -kulttuureihin sekä niihin kytkeytyviin merkityksiin ja arvostuksiin. Opintojaksolla opiskellaan musiikillista uteliaisuutta ja perehdytään kokemuksellisesti itselle uusiin musiikin lajeihin ja musiikkikulttuureihin.

Opiskelija syventää laulu- ja soittotaitojaan, yhteismusisointitaitojaan sekä luovaa toimintaa ryhmässä.

Luovasti yhdessä, 2 op (MU4)

Opintojakson moduulit

- Demo - luovasti yhdessä, 2 op (MU4), Valinnainen

Tavoitteet

Demo - luovasti yhdessä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa*
- *ottaa vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta*
- *syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista*
- *hahmottaa musiikin suhdetta muihin taiteenlajeihin ja mediaan.*

Paikallinen lisäys

- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Demo - luovasti yhdessä

- *moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijalähtöinen suunnittelu*
- *musiikillinen tai taiteidenvälinen ryhmän resurssien mukaan*
- *musiikin vaikuttavuus esimerkiksi vuorovaikutuksessa, lyriikassa ja muissa taiteissa, mediassa tai yhteiskunnassa*

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.

- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksolla opiskellaan henkilökohtaisia taitoja musisoinnissa. Luovaa ongelmanratkaisua.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla opiskellaan yhteismusisointia, joka kehittävää vuorovaikutustaitoja.

Hyvinvointiosaaminen

Musiikin ja muiden taiteiden vaikutus ihmisen hyvinvointiin

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, soiva/kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija kehittää luovaa osaamistaan musiikillisessa tai taiteidenvälisessä prosessissa. Opiskelija opiskelee ottamaan vastuuta ryhmän musiikillisesta toiminnasta. Opintojaksolla opiskelija syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista.

Opiskelija syventää laulu- ja soittotaitojaan, yhteismusisointitaitojaan sekä luovaa toimintaa ryhmässä.

Musiikkiprojekti, 2 op (MUS5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja. Kyseessä voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, ohjelmaa koulun juhliin, äänite tai taiteidenvälinen projekti.

- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso sisältää musisointia, laiteopintoja sekä koordinoinnin opiskelua. Opintojaksolla opiskellaan yhteistyötä koulumme eri viestintä- ja mediaopintojen kanssa.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Luovaa ongelmanratkaisua yhteisen päämäärän saavuttamiseksi

Vuorovaikutusosaaminen

Yhdessä toteutettu projekti

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden.

Opintojakson voi valita 1. Opintojakson suoritettuaan toisena tai kolmantena opiskeluvuotena.

Bändi ja yhteismusisointi 1, 2 op (MUS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on oppia bändisoittimien ja -laulun perusteita. Pidemmälle ehtineille kurssi tarjoaa mahdollisuuden taitojen kartuttamiseen.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso pitää sisällään elävää musisointia, jossa korostetaan ns. perus bändisoittimien opiskelua. Kurssilla järjestetään alkeisopetusta vasta-alkajille rummuissa, sähkökitarassa, sähköbassossa sekä kosketinsoittimissa. Laulajille opetetaan äänenkäyttöä ja mikrofoni tekniikkaa. Opiskellaan yhteissoiton perusteita.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhtyeensisoinnissa opiskellaan yhteisöllisyyttä ja toisen huomioimista yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijat tutustuvat musiikin lisäksi teknologian alaan. Luovaa ongelmanratkaisua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijoista muodostetaan 4-6 opiskelijan bändejä lähtötason mukaan. Harjoittelu tapahtuu itsenäisesti koulun bänditilassa. Opettaja kiertää ryhmissä tarpeen mukaan opettamassa ja koordinoimassa. Opintojaksolla tutustutaan myös äänitystekniikkaan ja esitysten järjestämiseen.

Suosittelaa ensimmäiselle opiskeluvuodelle.

Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12)

Integraatio-opintojaksot ovat oppiaineiden lopussa.

Bändi ja yhteismusisointi 2, 2 op (MUS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kartuttaa käytännön taitoja bändisoittimissa ja -laulussa.
- Vantaan lukiodien musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso pitää sisällään elävää musisointia, jossa korostetaan oman bändisoittimen tai laulun opiskelua. Opintojaksolla järjestetään työpajoja rummuissa, sähkökitarassa, sähköbassossa sekä kosketinsoittimissa. Laulajille opetetaan äänenkäyttöä ja mikrofonitekniikkaa. Opiskellaan yhteissoittoa.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla keskitytään yhteismusisointiin, jossa opitaan vuorovaikutusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijat tutustuvat musiikin lisäksi teknologian alaan. Luovaa ongelmanratkaisua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijoista muodostetaan 4-6 opiskelijan bändejä. Harjoittelu tapahtuu osaksi itsenäisesti ja osaksi ohjatusti. Opettaja kiertää ryhmissä tarpeen mukaan opettamassa ja koordinoimassa.

Opintojaksolla tutustutaan äänitystekniikkaan ja esitysten järjestämiseen.

Suosittelaa toiselle opiskeluvuodelle.

Bändi ja yhteismusisointi 3, 2 op (MUS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kartuttaa käytännön taitoja bändisoittimissa ja -laulussa.
- Vantaan lukiodien musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso pitää sisällään elävää musisointia, jossa korostetaan oman sovittamaista ja yhteismusisointia. Opintojaksolla järjestetään työpajoja rummuissa, sähkökitarassa, sähköbassossa sekä kosketinsoittimissa. Laulajille opetetaan äänenkäyttöä ja mikrofonitekniikkaa. Opiskellaan yhteissoittoa.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla keskitytään yhteismusisointiin, jossa opitaan vuorovaikutusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijat tutustuvat musiikin lisäksi teknologian alaan. Luovaa ongelmanratkaisua.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelijoista muodostetaan 4-6 opiskelijan bändejä. Harjoittelu tapahtuu osaksi itsenäisesti ja osaksi ohjatusti. Opettaja kiertää ryhmissä tarpeen mukaan opettamassa ja koordinoimassa.

Opintojaksolla tutustutaan äänitystekniikkaan ja esitysten järjestämiseen.

Suosittelaa kolmannelle opiskeluvuodelle.

Kuoro1, 2 op (MUS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on henkilökohtaisen äänenkäytön kehittäminen ja yhteislaulutaidon parantaminen.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä. Edetään yksinäisistä lauluista moniäänisiin. Pyritään mahdollisuuksien mukaan esiintymään koulun tilaisuuksissa sekä äänittämään tallenne koulumme studiossa.

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kuoro-opinnoissa painotetaan yhteislaulua, sekä toisten huomioimista.

Hyvinvointiosaaminen

Hengitys- ja rentoutumisharjoitteet edistävät opiskelijan hyvinvointia ja terveyttä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opetusjärjestelyt ja työtavat

Kuoro-opintojaksot (MU9, MU10, MU11) muodostavat yhden kuoron. Opiskelija suorittaa ensimmäisenä opiskeluvuotena opintojakson Kuoro1 ja toisena opiskeluvuotena opintojakson Kuoro2 ja kolmantena vuotena opintojakson Kuoro3.

Suosittelaa ensimmäiselle opiskeluvuodelle.

Kuoro2, 2 op (MUS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus kuorolaulun lisäopintoihin.
- Vantaan lukioden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.

- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä. Edetään yksiaänisistä lauluista moniäänisiin. Pyritään mahdollisuuksien mukaan esiintymään koulun tilaisuuksissa sekä äänittämään tallenne koulumme studiossa.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kuoro-opinnoissa painotetaan yhteislaulua, sekä toisten huomioimista.

Hyvinvointiosaaminen

Hengitys- ja rentoutumisharjoitteet edistävät opiskelijan hyvinvointia ja terveyttä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuoro-opintojaksot (MU9, MU10, MU11) muodostavat yhden kuoron. Opiskelija suorittaa ensimmäisenä opiskeluvuotena opintojakson Kuoro1 ja toisena opiskeluvuotena opintojakson Kuoro2 ja kolmantena vuotena opintojakson Kuoro3.

Suosittelaa toiselle opiskeluvuodelle.

Kuoro3, 2 op (MUS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on harjaannuttaa opiskelijan henkilökohtaisia laulutaitoja sekä perehdyttää opiskelija toimimaan aktiivisena kuorolaisena.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä. Edetään yksiaanisista lauluista moniäänisiin. Pyritään mahdollisuuksien mukaan esiintymään koulun tilaisuuksissa sekä äänittämään tallenne koulumme studiossa.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kuoro-opinnoissa painotetaan yhteislaulua, sekä toisten huomioimista.

Hyvinvointiosaaminen

Hengitys- ja rentoutumisharjoitteet edistävät opiskelijan hyvinvointia ja terveyttä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kuoro-opintojaksot (MU9, MU10, MU11) muodostavat yhden kuoron. Opiskelija suorittaa ensimmäisenä opiskeluvuotena opintojakson Kuoro1 ja toisena opiskeluvuotena opintojakson Kuoro2 ja kolmantena vuotena opintojakson Kuoro3.

Musiikkiteknologia 1, 2 op (MUS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on hahmottaa musiikin äänitysprosessin kulku. Opiskelija opiskelee perusteita mikrofoni- ja digitaalitekniikasta, digitaalisesta moniraitatekniikasta, äänenkäsittelystä, miksauksesta ja masteroinnista.
- Vantaan lukiodien musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan Protools- pohjaisen studion perusteet. Tutustumme live-äänentoistoon, äänenkäsittelyyn ja editointiprosessin teoriaan. Opiskellaan studion huoltoa ja studiokäytöstä.
- Opintojaksolla opiskellaan perusteita mikrofoni- ja digitaalitekniikasta, digitaalisesta moniraitatekniikasta, äänenkäsittelystä, miksauksesta ja masteroinnista. Tutustumme myös musiikin tuottamiseen tarkoitettuihin puhelin-, tablet ja verkkosovelluksiin.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikin, teknologian ja äänifysiikan luovaa pohdintaa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso sisältää opettajan ohjaavaa opetusta sekä pienryhmissä tehtäviä harjoitus- ja projektitöitä. Opintojakson aikana saatetaan tehdä opintovierailu, joka voi sisältää erillisen maksun.

Suosittelaa ensimmäiselle tai toiselle opiskeluvuodelle.

Musiikkiteknologia 2, 2 op (MUS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisenä tavoitteena on opastaa opiskelija itsenäiseen toimintaan studiossa sekä liveäänentoiston parissa. Harjoitustöiden kautta opiskelija saa tiedot ja taidot organisoida äänitystapahtuma sekä äänentoistotapahtuma alusta loppuun itsenäisesti.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan Protools- pohjaisen studion hallintaa. Tutustumme äänenkäsittelyn ja editointiprosessin teoriaan. MIDI- äänitys ja – editointi. Opiskellaan live-äänentoiston miksausta ja editointia.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikin, teknologian ja äänifysiikan luovaa pohdintaa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opettajan ohjaamaa opetusta, harjoitustöitä ja – projekteja. Yhteistyötä järjestetään bändi- ja kuoro-opintojaksojen kanssa. Opintojakson aikana saatetaan tehdä opintovierailu, joka voi sisältää erillisen maksun.

Musiikkiteknologia 1 tulee olla suoritettuna.

Suosittelaa toiselle opiskeluvuodelle.

Luova studiotyö, 2 op (MUS14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisenä tavoitteena on opastaa opiskelija luovaan ja itsenäiseen toimintaan studiossa. Harjoitustöiden kautta opiskelija saa tiedot ja taidot organisoida äänitapahtuma alusta loppuun itsenäisesti.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla jatketaan Protools HD- pohjaisen studion hallinnan opiskelua.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Musiikkiteknologian luovaa soveltamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustumme äänenkäsittelyn ja editointiprosessin teoriaan. MIDI- äänitys ja – editointi.

Opintojakso on tarkoitettu lähinnä musiikkilinjän opiskelijalle, joka syventyy studiotekniikkaan.

Opettajan ohjaamaa opetusta, harjoitustöitä ja – projekteja. Yhteistyötä järjestetään bändi- ja kuoro-opintojaksojen kanssa. Vierailu ammattistudioon.

Poplaulu 1, 2 op (MUS15)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus henkilökohtaisen laulutaidon kehittämiseen.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Laululla on positiivisia terveysvaikutuksia.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Laulun opiskelu on integraatiossa kielenopiskelun ja musiikin luovassa toiminnassa

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä. Opintojaksolla keskitytään opiskelijan henkilökohtaiseen laulutekniikkaan, ilmaisuun sekä tulkintaan. Harjoitteleminen mikrofonitekniikkaa sekä esiintymistä soistina yhtyeessä.

Opetusjärjestelyt ja työtavat

Opiskelijan tulee valita omaa ohjelmistoa opetusta varten. Opintojaksolla pyritään käyttämään myös vierailevia opettajia. Opintojakso on seminaarityyppinen, jossa opetus ja tapahtuu osaksi yhdessä keskustelemalla ja vertaisarviointia hydyntämällä.

Ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuotena.

Poplaulu 2, 2 op (MUS16)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus henkilökohtaisen laulutaidon kehittämiseen.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Laulun ja hengitystekniikan opiskelu lisää fyysistä ja henkistä hyvinvointia

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä.

Opintojaksolla keskitytään opiskelijan henkilökohtaiseen laulutekniikkaan, ilmaisuun sekä tulkintaan. Harjoittelemmekin mikrofonitekniikkaa sekä esiintymistä soistina yhtyeessä.

Opiskelijan tulee valita omaa ohjelmistoa opetusta varten. Opintojaksolla pyritään käyttämään myös vierailevia opettajia. Opintojakso on seminaarityyppinen, jossa opetus ja tapahtuu osaksi yhdessä keskustelemalla ja vertaisarviointia hydyntämällä.

Toinen tai kolmas opiskeluvuosi. Valitaan MU15 jälkeen.

Poplaulu 3, 2 op (MUS17)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kurssin tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus henkilökohtaisen laulutaidon kehittämiseen, sekä tarjota mahdollisuus pienyhtyelaulun harjoitteluun.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.

- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Laulu- ja hengitysharjoitteet lisäävät hyvinvointia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan rentoutta, hengitystekniikkaa, äänenmuodostusta sekä luonnollista äänenkäyttöä.

Opintojaksolla keskitytään opiskelijan henkilökohtaiseen laulutekniikkaan, ilmaisuun sekä tulkintaan. Harjoitteleme mikrofonitekniikkaa sekä esiintymistä soistina yhtyeessä.

Opiskelijan tulee valita omaa ohjelmistoa opetusta varten. Kurssilla pyritään käyttämään myös vierailevia opettajia. Opintojakso on seminaarityyppinen, jossa opetus ja tapahtuu osaksi yhdessä keskustelemalla ja vertaisarviointia hydyntämällä.

Kolmas opintovuosi. valitaan MU16 jälkeen.

Musiikkitieto 1, 2 op (MUS18)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija musiikinteorian ja säveltapailun alkeisiin.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan nuottien, rytmien, sävellajien ja harmonian alkeita.
- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, kirjallinen loppukoe, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opetus pitää sisällään teoriaharjoituksia ja -tehtäviä, säveltapailu harjoituksia ja melodia- ja rytmidiktaatteja.

Opintojaksolla tutustutaan keskeisimpään musiikkisanastoon.

Opintojakso on pakollinen musiikkilinjalaisille.

Orkesteri/Big Band, 2 op (MUS20)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kehittää opiskelijan henkilökohtaisia sekä yhtyesoitollisia taitoja orkesterisoitossa.
- Vantaan lukioiden musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Yhteissoitton harjoittelu kehittää vuorovaikutustaitoja

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Orkesterin ohjelmisto muodostuu helpohkosta orkesteri ja opiskelijaorkesterimateriaalista. Orkesterilla tehdään myös erilaisia projekteja ja esiintymisiä koulun konserteissa ja tilaisuuksissa.

Kurssi järjestetään ns. palkkien ulkopuolella, jolloin opetus tapahtuu projektiluontoisesti opettajan johdolla.

Ensimmäiselle tai toiselle opiskeluvuodelle.

Syventävä musiikkiprojekti, 2 op (MUS21)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja.
- Vantaan lukiodien musiikinopetuksessa pyritään kehittämään luovaa ilmaisua ja tuottamista.
- Yhdessä tekemällä vahvistetaan vuorovaikutus- ja ajattelun taitoja, kommunikointia ja suvaitsevaisuutta.
- Musiikin opintojaksoilla kannustetaan opiskelijoita itseohjautuvuuteen ja oma-aloitteiseen työskentelyyn.
- Musiikinopetuksen tavoitteissa otetaan huomioon Vantaan kaupungin arvot avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Musiikinopetukseen kuuluu luontevasti tehtävien vaihtaminen, siirtymät ja luokkatilassa liikkuminen. Näiden taukojen aikana on mahdollisuus kiinnittää erityistä huomiota opiskelijoiden jaksamista ja oppimista tukeviin toimiin.
- Perinteisten musiikin opiskelutapojen ja -välineiden lisäksi hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologian suomia mahdollisuuksia.
- Oppiaineessa pyritään hyödyntämään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustumaan oppiaineen jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin yleisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Projekti suoritetaan yhdessä suunnittelemalla ja tekemällä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Projektin avulla opiskellaan eri musiikin osa-alueita ja -kulttuureita.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Projektin suunnitteluun ja toteutukseen kuuluu luovaa ongelmanratkaisua eri tieteiden ja taiteiden välillä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja. Kyseessä voi olla esimerkiksi pienimuotoinen konsertti, ohjelmaa koulun juhliin, äänite, taiteidenvälinen projekti tai musikaali.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Solistisen instrumentin perustaso 3, 2 op (MUS22)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija syventää osaamistaan musiikkisuorituksen kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso, jonka opiskelija saa, suoritettuaan musiikkiopistossa tai vastaavassa oppilaitoksessa solistisen instrumentin perustason 3.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Todistetuista ulkopuolisista opinnoista annetaan suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettavat

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (MUS23)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.15. Opinto-ohjaus (OP)

Oppiaine ja tehtävä

Opinto-ohjauksen tehtävänä on tarjota opiskelijalle mahdollisuus hankkia sellaisia tietoja ja taitoja, joita hän tarvitsee elämässä, opiskelussa ja työelämässä. Opinto-ohjauksella tarkoitetaan toimia, joiden avulla opiskelija vahvistaa toimijuuttaan, toimintakykyään, oppimaan oppimistaan sekä urasuunnittelutaitojaan. Toimijuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijan kykyä rakentaa tulevaisuuttaan sekä taitoa tehdä opintoihin ja työuraan liittyviä päätöksiä. Opinto-ohjauksen avulla vahvistuu opiskelijan usko omiin mahdollisuuksiin saavuttaa asettamansa tavoitteet ja opiskelija luottaa selviytyvänsä muutostilanteista.

Opinto-ohjaus yhdistää lukiota yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Sukupuolitietoisella ohjauksella pyritään purkamaan segregoituneita koulutusarvavalintoja ja työmarkkinoita. Opinto-ohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

Laaja-alainen osaaminen

*Opinto-ohjauksessa opiskelija oppii tietoja ja taitoa toimia vastuullisena kansalaisena ja osallistua aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. Hän omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee rakentavasti muiden kanssa. Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **yhteiskunnallista ja vuorovaikutusosaamistaan**.*

*Opiskelija osaa opinto-ohjauksen tuella etsiä aktiivisesti tietoa, tarkastella sitä kriittisesti ja soveltaa sitä. Hän oppii kehittämään **hyvinvointiosaamistaan**. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.*

*Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaista sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja uteliaisuutta uusia oppimismahdollisuuksia kohtaan. Hän kehittää **eettisen ja ympäristöosaamisen** sekä **globaali- ja kulttuuriosaamisen** tavoitteissa linjattua halua kehittyä mainittujen osaamisalueiden ja elämän eri osa-alueilla.*

Tavoitteet

Opinto-ohjaus tukee opiskelijan uskoa tulevaisuuteen ja antaa hänelle rohkeutta vaikuttaa siihen.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että

opiskelija

- löytää omat elinikäistä oppimista tukevat tapansa oppia
- saa tukea elämänsuunnitteluun ja -hallintaan sekä koulutukseen ja uravalintoihin liittyviin päätöksiin
- suunnittelee ja hallitsee ajankäyttöään

- osaa arvioida toimijuuttaan ja voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarvettaan sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan
- tunnistaa arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin
- oppii itsearviointitaitoja sekä osaa kartoittaa ja sanoittaa osaamistaan ja vahvuuksiaan
- tuntee keskeiset jatkokoulutuksiin, työelämään ja urasuunnitteluun liittyvät tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät sekä osaa käyttää niissä olevaa informaatiota urasuunnittelussa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa
- oppii arvioimaan omien opiskelu- ja urasuunnittelutaitojensa kehittymistä
- harjaantuu arvioimaan tiedonhankintataitojaan ja tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa
- kiinnittää huomiota taitoonsa tunnistaa eri tietolähteiden luotettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta omassa urasuunnittelussaan
- toimii ja arvioi toimintaansa digitaalisissa tai muissa ympäristöissä, joissa käydään urasuunnitteluun liittyvää keskustelua.

Osaamisen arviointi

Opinto-ohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista, vaan opintojaksoista annetaan suoritusmerkinnät. Opinto-ohjauksessa arviointi perustuu opiskelijan itsearviointiin sekä vuorovaikutteiseen, ohjaavaan ja kannustavaan palautteeseen eri ohjaustoimien yhteydessä. Jokainen opiskelija asettaa itselleen omat tavoitteensa, joiden toteutumista ohjauksessa seurataan.

Opintojaksot

Minä opiskelijana, 2 op (OP1)

Opintojakson moduulit

- Minä opiskelijana, 2 op (OP1), Pakollinen

Tavoitteet

Minä opiskelijana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa ja osaa sanoittaa vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksen kohteitaan
- tuntee lukio-opintojen käytänteet ja opintojen rakenteen
- asettaa valintojaan tärkeysjärjestykseen suhteessa omiin suunnitelmiinsa
- osaa lukiossa tarvittavat opiskelutaidot ja -menetelmät sekä työtavat
- tunnistaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman merkityksen urasuunnittelun kannalta
- osaa suunnitella opintojaan suhteessa ylioppilastutkinnon suorittamiseen liittyviin vaatimuksiin
- ymmärtää, miten tehdyt valinnat vaikuttavat mahdollisuuksiin hakeutua jatko-opintoihin
- osaa suunnitella ajankäyttönsä siten, että selviytyy opiskelun ja muun elämän vaatimuksista
- tunnistaa tapoja edistää hyvinvointiaan ja toimintakykyään.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii kehittämään itsetuntemustaan ja tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Tikkurilan lukiossa koko kouluyhteisö vahvistaa opiskelijan toimijuutta, edistymistä opinnoissa ja tukee kiinnittymistä lukioyhteisöön.
- Opinto-ohjauksessa nuori vahvistaa tietoturva-, medialuku ja digilukutaitojaan, jotta hänellä on riittävät taidot löytää tietoa jatko-opinto- ja urasuunnitteluun varten.

Keskeiset sisällöt

Minä opiskelijana

- henkilökohtainen opintosuunnitelma: opiskelu-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja omat vahvuudet sekä oman osaamisen monipuolinen tunnistaminen, kehittäminen ja dokumentointi
- toimijuus, arjen- ja elämönhallintataidot, minäpystyvyys sekä toimintakyky
- hyvinvointi, opiskelukyky, tasapainoinen elämä
- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, digitaaliset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Paikallinen lisäys

- Tikkurilan lukiossa opinto-ohjauksessa tuetaan opiskelijaa lukio-opinnoissa, urasuunnittelussa ja elämään liittyvissä siirtymä- ja muutostilanteissa.
- Opiskelija laatii ja päivittää henkilökohtaisen opintosuunnitelmaansa opinto-ohjaajan sekä muiden oppilaitoksen toimijoiden tukemana. Opintojakson sisällöt ja rakenteet suunnitellaan opiskelijoiden keskittyminen ja jaksaminen huomioiden. Opinto-ohjauksen oppitunneilla käytetään monipuolisia ja toiminnallisia opetusmenetelmiä opiskelijan hyvinvoinnin tukemiseksi.
- Tikkurilan lukiossa ryhmänohjaus sisältyy opinto-ohjauksen pakollisiin moduuleihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan hyvinvointiosaaminen vahvistuu etenkin henkilökohtaisen opintosuunnitelman päivittämisen yhteydessä. Opiskelija tutustuu myös lukion hyvinvointipalveluihin, joiden avulla tuetaan opiskelijan jaksamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen vahvistuu, kun opiskelija tutustuu työelämään ja lukion jälkeisiin koulutusvaihtoehtoihin.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen vahvistuu kaikissa ohjaustilanteissa (luokkaohjaus, henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus) sekä ohjauksellisissa tehtävissä ja harjoitteissa tapahtuvan kommunikaation ja reflektion kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan monitieteinen ja luova osaaminen lisääntyy, kun hän hakee tietoa eri koulutusvaihtoehdoista. Opiskelijaa ohjataan aktiiviseen ja lähdekritiittiseen tiedonhakuun sekä kannustetaan uteliaisuuteen uuden koulutustiedon etsimisessä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaaminen vahvistuu tutustumalla lukion aikaisiin ja sen jälkeisiin kansainvälisiin opiskelu- ja koulutusvaihtoehtoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytysti suorittaminen edellyttää opiskelijalta läsnäoloa ja aktiivista osallistumista sekä oppimistehtävien tekemistä ja palauttamista tehtävien edellyttämien vaatimusten mukaisesti. Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Opinto-ohjauksen opintojaksot arvioidaan S-merkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tikkurilan lukion opinto-ohjauksessa tuetaan opiskelijaa lukio-opinnoissa, jatko-opinto- ja urasuunnittelussa sekä elämään liittyvissä siirtymä- ja muutostilanteissa. Opiskelija oppii tunnistamaan ja sanoittamaan omia vahvuuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksiaan sekä vahvistamaan itsetuntemustaan ja itsetuntoaan.

Tikkurilan lukiossa koko kouluyhteisö vahvistaa opiskelijan toimijuutta, edistymistä opinnoissa ja tukee kiinnittymistä lukioyhteisöön. Opiskelija laatii ja päivittää henkilökohtaista opintosuunnitelmaansa opinto-ohjaajan ja muiden oppilaitoksen toimijoiden tukemana.

Opintojakson sisällöt ja rakenteet suunnitellaan opiskelijoiden keskittyminen ja jaksaminen huomioiden. Opintojaksolla käytetään monipuolisia ja toiminnallisia opetusmenetelmiä opiskelijan hyvinvoinnin tukemiseksi. Opintojaksolla opiskelija vahvistaa tietoturva-, medialuku ja digilukutaitojaan, jotta hänellä on riittävät taidot löytää tietoa jatko-opinto- ja urasuunnitteluun.

Tikkurilan lukiossa ryhmänohjaus sisältyy opinto-ohjauksen pakollisiin moduuleihin.

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2)

Opintojakson moduulit

- Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus, 2 op (OP2), Pakollinen

Tavoitteet

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa suunnitella tulevaisuuttaan sekä tuntee koulutusvaihtoehtoja ja työelämän mahdollisuuksia muuttuvassa maailmassa*
- *syventää osaamistaan itsetuntemuksen sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen osalta*
- *tunnistaa ja osaa sanoittaa sekä dokumentoida osaamistaan*
- *tuntee keskeiset työelämätaidot ja osaa arvioida osaamistaan suhteessa niihin*
- *tuntee työelämän ja työllistymisen eri muotoja sekä ymmärtää yhteiskunnan ja talouden muutosten merkityksen työllisyyden näkökulmasta*
- *tuntee yrittäjyyden eri muotoja ja osaa arvioida omaa suhdettaan yrittäjyyteen*
- *tuntee kansainvälisiä koulutus- ja työllistymisvaihtoehtoja*
- *osaa toimia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä*
- *tuntee itsensä kannalta olennaiset jatkokoulutusvaihtoehdot ja niiden pääsyaatimukset sekä valintaprosessit*
- *osaa hakea töitä ja tunnistaa erilaisia työllistymismahdollisuuksia.*

Paikallinen lisäys

- Tikkurilan lukiossa opinto-ohjauksessa kannustetaan ja ohjataan opiskelijaa tekemään rohkeasti omaan tulevaisuuteen liittyviä valintoja ja pohtimaan niitä monipuolisesti eri tietolähteitä hyödyntäen.
- Tikkurilan lukio tekee aktiivista yhteistyötä opinto-ohjauksen kehittämisessä ja ajankohtaisen tiedon jakamisessa muiden vantaalaisten lukioden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus

- *henkilökohtaisen opinto-, ylioppilastutkinto- sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen*
- *jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen Suomessa ja ulkomailla*
- *työelämä tietous ja -taidot, yrittäjyys muuttuvassa ja monimuotoisessa maailmassa*
- *työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen ja kokemusten hankkiminen*
- *oman talouden hallinta, opintotuki ja asuminen*
- *oman hyvinvoinnin edistäminen*
- *tulevaisuuden ennakointiosaaminen sekä kyky tunnistaa oppimistarpeensa suhteessa tulevaisuuden osaamistarpeisiin*
- *lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat*

Paikallinen lisäys

- Toisen vuoden opiskelijat osallistuvat asiantuntijuus- ja työelämäkokonaisuuteen.
- Tikkurilan lukiossa jokainen toisen vuoden opiskelija osallistuu henkilökohtaiseen tai pienryhmämuotoiseen uraohjauskeskusteluun.
- Opiskelijaa ohjataan löytämään ajantasaiset ja luotettavat tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät omaa tulevaisuuden suunnittelua varten.
- Opiskelija päivittää henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa opinto-ohjaajan tukemana. Toisena ja kolmantena vuonna korostuu opiskelijan ylioppilaskirjoitus- ja urasuunnitelman laatiminen ja päivittäminen.
- Oppiaineessa hyödynnetään pääkaupunkiseudun korkeakoulujen monipuolista koulutus- ja kurssitarjontaa ja tutustutaan yleisesti jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin Suomessa ja ulkomailla.
- Tikkurilan lukiossa ryhmänohjaus sisältyy opinto-ohjauksen pakollisiin moduuleihin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Hyvinvointiosaaminen huomioidaan Tikkurilan lukion opinto-ohjauksen sisältöjen suunnittelussa. Opinto-ohjauksen avulla tuetaan lukiolaisen stressinhallinta- ja paineensietokykyä sekä oman elämänhallintataitojen kehittymistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen vahvistuu tutustumalla työelämätaitoihin ja yrittäjyyteen.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen vahvistuu kaikissa ohjaustilanteissa (luokkaohjaus, henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus) sekä ohjauksellisissa tehtävissä ja harjoitteissa tapahtuvan kommunikaation ja reflektion kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijan monitieteinen ja luova osaaminen lisääntyy tiedon hakemisessa eri koulutusvaihtoehdoista. Opinto-ohjauksessa opiskelija tutustuu koulutusvaihtoehtoihin ja työelämään.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijan eettinen ja ympäristöosaaminen vahvistuu, kun opiskelija pohtii tulevaisuuden työelämäntrendejä, omia arvojaan ja valintojaan suhteessa omaan urasuunnitteluunsa.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaaminen vahvistuu tutustumalla lukion jälkeisiin kansainvälisiin opiskelu-, koulutus- ja työskentelyvaihtoehtoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson suorittaminen hyväksytysti edellyttää läsnäoloa ja aktiivista osallistumista sekä oppimistehtävien tekemistä ja palauttamista tehtävien edellyttämien vaatimusten mukaisesti. Laaja-alainen osaaminen on integroitu opintojakson teemoihin ja oppimistehtäviin.

Opinto-ohjauksen opintojaksot arvioidaan S-merkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tikkurilan lukion opinto-ohjauksessa kannustetaan ja ohjataan opiskelijaa tekemään rohkeasti ja luottavaisesti omaan tulevaisuuteen liittyviä valintoja ja pohtimaan niitä monipuolisesti eri tietolähteitä hyödyntäen. Opiskelija vahvistaa työnhaku- ja työelämätaitojaan. Toisen vuoden opiskelijat osallistuvat kattavaan asiantuntijuus- ja työelämäkokonaisuuteen.

Tikkurilan lukiossa koko kouluyhteisö vahvistaa ja tukee opiskelijaa urasuunnittelussa. Jokainen toisen vuoden opiskelija osallistuu opinto-ohjaajan toteuttamaan henkilökohtaiseen tai pienryhmämuotoiseen uraohjauskeskusteluun. Opiskelijaa ohjataan löytämään ajantasaiset ja luotettavat tietolähteet, ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät omaa tulevaisuuden suunnittelua varten. Opiskelija päivittää henkilökohtaista opintosuunnitelmaansa. Toisena ja kolmantena vuonna korostuu opiskelijan ylioppilaskirjoitus- ja urasuunnitelman laatiminen ja päivittäminen.

Tikkurilan lukio tekee aktiivista yhteistyötä opinto-ohjauksen kehittämisessä ja ajankohtaisen tiedon jakamisessa muiden vantaalaisten lukioiden kanssa. Opintojaksolla opiskelija tutustuu korkeakoulujen monipuoliseen koulutus- ja kurssitarjontaan ja yleisesti jatko-opinto- ja uramahdollisuuksiin Suomessa ja ulkomailla. Opintojaksoon saattaa sisältyä vapaavalintaisia maksullisia tapahtumia.

Tikkurilan lukiossa ryhmänohjaus sisältyy opinto-ohjauksen pakollisiin moduuleihin.

Lukiolainen työelämässä, 2 op (OPS3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on, että opiskelija oppii työelämä- ja ajanhallintataitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskelija harjoitelee työnhakuun liittyviä prosesseja ja opettelee tunnistamaan kirjallisten tehtävien avulla omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksiaan.
- Opintojakson aikana opiskelija käy vähintään 40 tuntia työssä itse hankkimassaan työpaikassa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytyt suoritusmerkintä edellyttää opintojakson alussa sovittujen sisältöjen hyväksytyä suoritusta ja vähintään 40 tunnin työssäkäyntiä.

Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskelija harjoitelee työnhakuun liittyviä prosesseja ja opettelee tunnistamaan kirjallisten tehtävien avulla omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksiaan. Tavoitteena on, että opiskelija oppii työelämä- ja ajanhallintataitoja.

Hyväksytyt suoritusmerkintä edellyttää, että opiskelija suorittaa hyväksytysti opintojakson alussa sovitut sisällöt ja käy vähintään 40 tuntia työssä.

Opintojakso arvioidaan S-merkinnällä.

Opiskelutaidot, 2 op (OPS4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakso on tarkoitettu opiskelijoille, joiden oppimistavoitteet eivät syystä tai toisesta täyty tai jotka haluavat kehittää omaa oppimistaan ja opiskelustrategioitaan tai joilla on joissakin oppiaineissa oppimisvaikeuksia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla käsitellään opiskelumotivaatiota, oppimista, kielten oppimisen erityiskysymyksiä, oppimisstrategioita, toiminnan suunnittelua, lukustrategioita ja lukemista sekä kirjoittamiseen liittyviä kysymyksiä. Jakson tavoitteena on, että opiskelijan itseohjautuvuus paranee ja hän oppii hyödyntämään omia vahvuuksiaan opiskelussa. Oppimista tarkastellaan yhdessä oppiaineessa tehdyn oppimispäiväkirjan avulla, jolloin tavoitteena on löytää keinoja oman toiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritetuksi, kun opiskelija on osallistunut tunneille säännöllisesti ja tehnyt kirjallisen oppimispäiväkirjan annettujen ohjeiden mukaisesti. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on tarkoitettu opiskelijoille, joiden oppimistavoitteet eivät syystä tai toisesta täyty tai jotka haluavat kehittää omaa oppimistaan ja opiskelustrategioitaan tai joilla on joissakin oppiaineissa oppimisvaikeuksia.

Opintojaksolla käsitellään opiskelumotivaatiota, oppimista, kielten oppimisen erityiskysymyksiä, oppimisstrategioita, toiminnan suunnittelua, lukustrategioita ja lukemista sekä kirjoittamiseen liittyviä kysymyksiä. Jakson aikana tehdään oppimispäiväkirja.

Tutorointi, 2 op (OPS5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutortoiminnan tavoitteena on lisätä yksilön ja yhteisön hyvinvointia. Toiminta palvelee ensisijaisesti ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita, mutta myös kouluun hakevia uusia 9.lk:n oppilaita. Opintojakson aikana opiskelijalla on mahdollisuus kehittää vuorovaikutukseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä viestintään liittyviä taitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutortoimintaan kuuluu uusien opiskelijoiden vastaanotto ja tukeminen sekä lukio-opintojen esittelyä mm. vanhempainilloissa, yläkouluissa ja messuilla. Lisäksi tutorit osallistuvat lukion tapahtumien järjestämiseen, kuten avointen ovien päivään.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Tutortoiminnan keskiössä on yhteistoiminnallisuus. Yhteisen tekemisen kautta opiskelijalla on mahdollisuus tarkkailla ja kehittää omia vuorovaikutustaitojaan.

Hyvinvointiosaaminen

Tutortoiminnan yhtenä tavoitteena on lisätä yksilön ja yhteisön hyvinvointia yhteisen toimintakulttuurin kautta. Aktiivisena ryhmän toimijana opiskelijalla on mahdollisuus tutustua erilaisiin yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia liisääviin toimintamalleihin ja kartuttaa omaa hyvinvointiosaamistaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintosuoritus(2op) edellyttää aktiivista osallistumista kaikkiin tutortehtäviin. Tutorina toimiminen on luottamustehtävä, josta saa erillisen todistuksen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on tarkoitettu toisen vuoden opiskelijoille, jotka ovat kiinnostuneita toimimaan uusien opiskelijoiden opastajina lukio-opiskelussa. Tutortoiminta vaatii sosiaalisuutta, oma-aloitteisuutta ja vastuullisuutta. Kurssiin kuuluu aloitusleiri, jolloin tutorit perehdytetään tutor-toimintaan ja tutor-vuoden tärkeimpiin tehtäviin sekä tapahtumiin. Tutorit ja tutor-ohjaajat tapaavat viikoittain lukuvuoden aikana. Tutortoiminnasta saa opintopisteiden lisäksi erillisen tutortodistuksen.

7.16. Psykologia (PS)

Oppiaine ja tehtävä

Psykologian tehtävä on antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida, ymmärtää ja arvioida ihmisen psyykkistä toimintaa ja siihen vaikuttavia sosiaalisia, kulttuurisia ja biologisia tekijöitä. Opetuksessa perehdytään psykologian tieteenalan kieleen, käsitteisiin ja tapoihin rakentaa tietoa. Oppiaineen sisällöt perustuvat tutkimustietoon, joka tuodaan lähelle opiskelijaa kytkemällä se ihmisen toiminnan ja arjen ilmiöiden ymmärtämiseen. Psykologian moninäkökulmaisuus sekä empiirinen ja reflektiivinen ote kehittävät laajasti opiskelijan ajattelun taitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta sekä vahvistamaan taitoa arvioida ja soveltaa oppimaansa.

Psykologian opetuksessa käytetään monipuolisia ja opiskelijaa aktivoivia menetelmiä sekä hyödynnetään digitaalisuuden ja erilaisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. Psykologiassa on luontevaa tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa. Psykologian oppiaineeseen sisältyviä ilmiöitä tarkastellaan erityisesti biologiassa, terveystiedossa, opinto-ohjauksessa, filosofiassa, uskonnossa ja elämäntiedossa kullekin oppiaineelle ominaisella tavalla. Opetuksessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat yhdessä psykologian oppiaineen tavoitteiden kanssa.

Hyvinvointiosaamisen näkökulmasta psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä sekä psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian opetus tukee opiskelijan identiteetin rakentamista ja antaa valmiuksia tarkastella omaa psyykkistä hyvinvointia sekä tehdä sitä tukevia ratkaisuja. Psykologian tietojen pohjalta opiskelija saa välineitä ymmärtää sosiaalisten suhteiden, tunteiden säätelytaitojen ja resilienssin merkitystä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja palauttamisessa.

Psykologian opetuksessa käytetään dialogisia ja reflektiivisiä menetelmiä, jotka vahvistavat opiskelijan **vuorovaikutusosaamista**. Psykologian opiskelu kehittää taitoja tunnistaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tärkeitä tunteita niin itsessä kuin muissa. Psykologian opetus kehittää valmiuksia rakentamaan viestintään sekä ymmärrystä empatian merkityksestä sosiaalisissa suhteissa.

Psykologian opiskelu tukee laajasti opiskelijan **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Perehtyminen oppimisen psykologiaan antaa opiskelijalle valmiuksia tiedostaa, arvioida ja kehittää omia oppimisen taitojaan. Psykologiassa ihmisen toimintaa tarkastellaan monipuolisesti luonnontieteellisestä, yhteiskuntatieteellisestä ja käyttäytymistieteellisestä näkökulmasta. Ihmisen tiedonkäsittelyn rajoitusten ja mahdollisuuksien käsittely tukee kriittisen ajattelun kehittymistä ja monilukutaitoa. Oppiaineen soveltava luonne luo perustaa luovalle tiedonkäsittelylle.

Psykologian opiskelu kehittää opiskelijan itsetuntemusta, mikä tukee urasuunnittelua, työelämävalmiuksia ja muuta **yhteiskunnallista osaamista**. Psykologian opiskelu antaa valmiuksia ymmärtää esimerkiksi pystyvyyssuomusten, itsensä kehittämisen ja tavoitteiden asettamisen merkitystä yritteliään asenteen taustalla.

Psykologian opiskelu antaa välineitä ymmärtää ihmisten arvojen, asenteiden ja käyttäytymisen eroja **eettisissä** kysymyksissä. Psykologian sisällöt lisäävät ymmärrystä maailmankuvan merkityksestä ihmisen ajattelulle ja toiminnalle tukien **ympäristöosaamisen** kehittymistä.

Psykologia antaa tutkimustietoon perustuvia näkökulmia siihen, mikä ihmisyydessä on universaalia ja mikä kulttuurisidonnaista. Psykologian opiskelu kehittää valmiuksia ymmärtää yksilöiden välisiä eroja ja kulttuurien moninaisuutta ja kehittää siten **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Psykologian opetuksen yleisenä tavoitteena on, että

opiskelija

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psyykkisten, biologisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallitsee psykologian keskeisiä käsitteitä ja kysymyksenasetteluja sekä osaa perustella väitteitä psykologian tietojen ja näkökulmien pohjalta
- osaa hankkia psykologista tietoa eri tietolähteistä ja kykenee arvioimaan tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä
- pystyy arvioimaan psykologisen tutkimuksen mahdollisuuksia, rajoituksia ja eettisiä näkökulmia sekä hallitsee tutkimustiedon soveltamisen ja kriittisen ajattelun taitoja
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietojaan oman hyvinvointinsa edistämiseen, ihmissuhteidensa ja vuorovaikutustaitojensa vahvistamiseen sekä omien opiskelu- ja ajattelutaitojensa kehittämiseen
- osaa hyödyntää ja soveltaa psykologian tietoja laaja-alaisten ilmiöiden jäsentämiseen ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämiseen.

Osaamisen arviointi

Psykologian oppiaineessa arvioinnin tehtävänä on tukea opiskelijan oppimista sekä antaa palautetta oppimisprosessista ja osaamisesta. Arvioinnin avulla opiskelijaa kannustetaan ajattelun taitojen monipuoliseen kehittämiseen. Arviointiin kuuluu sekä oppimisprosessin aikainen palaute että opitun ja osaamisen arviointi. Arviointi kohdistuu laaja-alaisen osaamisen ja psykologian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisten sisältöjen hallintaa painottaen. Arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön, ja siinä kiinnitetään huomiota sekä opiskelijan tiedolliseen että tiedonkäsittelyn osaamiseen. Tiedollisessa osaamisessa kiinnitetään huomiota psykologisen tiedon ja käsitteistön hallintaan. Tiedonkäsittelyn osaamisen arvioinnissa painottuu taito analysoida, soveltaa ja arvioida psykologista tietoa ja tutkimuksia. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös tiedon hankinnan ja esittämisen taitoihin.

Opintojaksot

Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1)

Opintojakson moduulit

- Toimiva ja oppiva ihminen, 2 op (PS1), Pakollinen

Tavoitteet

Toimiva ja oppiva ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää, millainen tiede psykologia on ja että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin
- osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta
- osaa selittää tietoisien ja ei-tietoisien toiminnan luonnetta ja eroja
- osaa eritellä ihmisen toimintaan liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä

- tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta
- osaa eritellä oppimiseen liittyviä psyykkisiä, biologisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tekijöitä sekä arvioida ja kehittää tämän tiedon pohjalta omaa oppimistaan ja opiskeluaan.

Keskeiset sisällöt

Toimiva ja oppiva ihminen

Ihmisen toiminnan tarkastelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: perustietoa tiedonkäsittelystä, motiiveista ja tunteista
- biologinen näkökulma: perustietoa hermoston toiminnasta ja evoluutiopsykologian lähestymistavasta
- sosiaalinen näkökulma: perustietoa sosialisatiosta ja tilannetekijöistä
- kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä kulttuurien eroista ja yhtäläisyyksistä
- tietoinen ja ei-tietoinen toiminta

Oppiminen ja opiskelu psykologian näkökulmista

- psyykkinen näkökulma: ehdollistuminen, perustietoa työmuistin ja säilömuistin toiminnasta, sisäiset mallit, oppimisstrategiat, metakognitio, tavoiteorientaatiot ja pystyvyysuskomukset
- biologinen näkökulma: aivojen plastisuus ja unen vaikutus oppimiseen
- sosiaalinen ja kulttuurinen näkökulma: esimerkkejä oppimisen sosiaalisuudesta ja erilaisista oppimiskulttuureista

Psykologinen tutkimus

- tieteellinen tieto ja arkitieto
- tieteellisen tutkimuksen prosessi
- otoksen ja perusjoukon merkitys tutkimuksen arvioinnissa
- psykologisen tutkimuksen eettiset periaatteet
- esimerkkejä laadullisista ja määrällisistä psykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija tutustuu johonkin hyvinvoinnin ilmiöön psyykkisestä, biologisesta, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta.

Hyvinvointiosaamista voi vahvistaa esimerkiksi tarkastelemalla sitä, miten uni vaikuttaa oppimiseen. Oppimisen yhteydessä hyvinvointia voi käsitellä esimerkiksi tavoiteorientaatioiden ja pystyvyysuskomusten avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan psykologiaan tieteenä sekä tarkastellaan ihmistä biologisesta, psyykkisestä, sosiaalisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Lisäksi perehdytään oppimiseen ja opiskeluun psykologisena ilmiönä sekä johonkin valinnaiseen hyvinvoinnin ilmiöön. Opintojakso on pakollinen.

Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2)

Opintojakson moduulit

- Kehittyvä ihminen, 2 op (PS2), Valinnainen

Tavoitteet

Kehittyvä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa eritellä ihmisen yksilölliseen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä ja niiden keskinäistä vuorovaikutusta*
- *osaa selittää, miten hermoston kypsyminen ja muovautuminen heijastuvat psyykkiseen kehitykseen sikiökaudelta läpi elämänkulun*
- *osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa*
- *osaa antaa esimerkkejä sosialisatiion ja kulttuurin vaikutuksesta ihmisen kehitykseen*
- *ymmärtää kokonaisvaltaisesti kehityksen yksilöllisyyttä ja jatkuvuutta*
- *perehtyy nuoruusiän psykologiaan ja pohtii aikuisuuteen siirtymiseen liittyviä tekijöitä*
- *osaa soveltaa kehityspsykologista tietoa itsensä ja muiden ihmisten ymmärtämiseen ja vuorovaikutustaitojensa kehittämiseen*
- *osaa kuvailla, miten ihmisen kehitystä tutkitaan.*

Keskeiset sisällöt

Kehittyvä ihminen

Hermoston kehitys psyykkisten toimintojen näkökulmasta elämänkulun aikana

- *perimän merkitys*
- *kypsyminen ja oppiminen*
- *herkkyyskaudet*
- *plastisuuden merkitys kehityksessä*

Tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- *varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet*
- *temperamentti*
- *minuus ja minäkäsitys*

- tunteet, tunnetaidot ja tunteiden säätely
- vertaissuhteet ja sosiaaliset taidot

Kognitiivinen kehitys lapsuudessa ja nuoruudessa

- kieli ja ajattelu
- toiminnanohjaus

Identiteetin muuttuvuus elämänkulun aikana

- henkilökohtainen identiteetti
- sosiaalinen identiteetti
- kulttuuri-identiteetti ja etninen identiteetti
- sukupuoli- ja seksuaali-identiteetti, sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus

Kehityksen yksilöllisyys ja jatkuvuus

- erilaisia kehityspolkuja varhaislapsuudesta aikuisuuteen
- vanhemmuuden ja kasvuympäristön merkitys

Psykologinen tutkimus

- kaksos- ja adoptiotutkimus
- pitkittäis- ja poikittaistutkimus
- esimerkkejä havainnointia hyödyntävistä tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa kuvailla lapsuus- ja nuoruusiän sosioemotionaalista ja kognitiivista kehitystä sekä soveltaa niihin liittyvää teoria- ja tutkimustietoa.

Vuorovaikutusosaamista tukee tämän osalta esimerkiksi tunnetaitojen, tunteiden säätelyn ja toiminnanohjauksen tarkastelu.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa käsitellään ihmisen hermoston kehitystä, tunne-elämän ja vuorovaikutuksen kehitystä sekä kognitiivista kehitystä. Lisäksi tarkastellaan identiteetin muuttuvuutta elämänsä aikana. Tavoitteena on perehtyä kehityksen yksilöllisyyteen ja jatkuvuuteen. Lisäksi tarkastellaan kehityspsykologiaan liittyvää tutkimusta. Opintojakso on syventävä.

Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3)

Opintojakson moduulit

- Tietoa käsittelevä ihminen, 2 op (PS3), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa käsittelevä ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden tarkastelemiseen*
- *osaa selittää, miten havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti ovat yhteydessä ihmisen muuhun tiedonkäsittelyyn*
- *ymmärtää kielen merkitystä ihmisen toiminnalle*
- *ymmärtää päätöksenteon kognitiivista perustaa*
- *tunnistaa joitakin yleisimpiä kognitiivisen toiminnan häiriöitä*
- *ymmärtää plastisuuden merkityksen ja hermoverkkojen toiminnan pääperiaatteet psyykkisen toiminnan perustana*
- *osaa kuvailla havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyvää aivotoimintaa*
- *osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.*

Keskeiset sisällöt

Tietoa käsittelevä ihminen

Tiedonkäsittelyn yleisiä periaatteita

- *ärsykelähtöinen ja skeemalähtöinen tiedonkäsittely*
- *tietoinen ja ei-tietoinen tiedonkäsittely*

Havaitseminen ja tarkkaavaisuus

- *sisäiset mallit ja havaintokehä*
- *havaitseminen, perustietoa erityisesti näönvaraisesta havaitsemisesta sekä sen hermostollisesta perustasta*
- *tahaton ja tahdonalainen tarkkaavaisuus*
- *perustietoa tarkkaavaisuuden hermostollisesta perustasta*
- *esimerkkejä tarkkaavaisuushäiriöistä*

Muisti

- *työmuistin ja säilömuistin toiminta*
- *muistin rekonstruktivisuus ja unohtaminen*
- *perustietoa muistin hermostollisesta perustasta*
- *esimerkkejä aivoperäisistä muistihäiriöistä*

Kieli

- *kielellisten toimintojen merkitys tiedonkäsittelyssä*

- perustietoa kielellisten toimintojen hermostollisesta perustasta
- esimerkkejä aivoperäisistä kielellisistä häiriöistä

Päätöksenteko

- nopea ja hidas ajattelu
- esimerkkejä kognitiivisista vinoumista ja heuristiikoista

Aivojen rakenne ja hermostollinen toiminta

- hermoston ja aivojen päärakenteet
- hermosolun ja synapsin toiminta
- tiedon kulku hermoverkoissa
- plastisuus
- esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta

Kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmät

- kokeellisen tutkimuksen periaatteet
- esimerkkejä tapaustutkimuksista
- esimerkkejä aivotutkimusmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista
- kokeellisen tutkimuksen suunnittelu

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: ”Opiskelija osaa suunnitella ja esitellä yksinkertaisen kokeellisen tutkimuksen ja arvioida menetelmään liittyviä vahvuuksia ja heikkouksia.”

Kokeellisen tutkimuksen periaatteiden käsittely, soveltaminen ja arviointi tukevat monitieteistä ja luovaa osaamista.

Tavoite: ”Opiskelija ymmärtää plastisuuden merkityksen ja hermoverkkojen toiminnan pääperiaatteet psyykkisen toiminnan perustana.”

Monitieteiseen ja luovaan osaamiseen liittyviä näkökohtia voi tässä yhteydessä nostaa esiin esimerkiksi tarkasteltaessa esimerkkejä neuropsykologisesta kuntoutuksesta.

Tavoite: ”Opiskelija osaa kuvailla havaitsemiseen, tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyvää aivotoimintaa.”

Monitieteistä ja luovaa osaamista voi tämän osalta edistää esimerkiksi käsiteltäessä kognitiivisten toimintojen hermostollista perustaa sekä tarkkaavaisuuteen, muistiin ja kielellisiin toimintoihin liittyviä häiriöitä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tutustutaan tiedonkäsittelyn luonteeseen ja sen hermostolliseen perustaan. Tavoitteena on, että opiskelija tunnistaa kognitiivista toimintaa ohjaavia yleisiä periaatteita ja osaa soveltaa niitä kognitiivisten ilmiöiden, kuten havaitsemisen, tarkkaavaisuuden, muistin, kielen ja päätöksenteon, tarkastelemiseen. Tutustutaan kognitiivisen psykologian ja neuropsykologian tutkimusmenetelmiin sekä suunnitellaan yksinkertainen kokeellinen tutkimus. Opintojakso on syventävä.

Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4)

Opintojakson moduulit

- Tunteet ja mielenterveys, 2 op (PS4), Valinnainen

Tavoitteet

Tunteet ja mielenterveys

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa selittää tunteiden muodostumista ja niiden kulttuurisidonnaisuutta
- ymmärtää tunteiden merkityksen ihmisen kognitiiviseen toimintaan, vuorovaikutukseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä saa valmiuksia soveltaa tätä tietoa itseymmärryksen ja vuorovaikutuksen välineenä
- osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen
- tunnistaa yleisimpiä mielenterveyden ongelmia ja mielenterveyshäiriöitä
- osaa pohtia mielenterveyden ja sen häiriöiden määrittelyn tulkinnanvaraisuutta ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia
- osaa kuvailla biologisia, psyykkisiä, sosiaalisia ja kulttuurisidonnaisia tekijöitä mielenterveyshäiriöiden taustalla ja hoidossa
- syventyy yhden mielenterveyshäiriön syihin, oireisiin ja hoitoon.

Keskeiset sisällöt

Tunteet ja mielenterveys

Tunteiden psykologia

- tunteiden muodostuminen: tunnereaktio ja tunnekokemus
- perustietoa tunteiden ja niiden säätelyn hermostollisesta perustasta
- tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus
- tunteiden merkitys kognitiivista toimintaa ja sosiaalista vuorovaikutusta ohjaavina tekijöinä
- tunteiden säätely hyvinvoinnin osatekijänä

Psyykinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen

- hallintakeinojen ja defenssien merkitys
- resilienssin merkitys hyvinvoinnille
- nukkumisen ja vuorokausirytmien merkitys psyykkiselle toiminnalle
- keskeiset unen laatuun vaikuttavat tekijät
- stressin aiheuttajia, vaikutuksia ja säätelykeinoja
- kriisit psyykkisen tasapainon uhkana ja niistä selviytyminen

Mielenterveys

- mielenterveys käsitteenä
- yleisimpien mielenterveyshäiriöiden luokittelu ja tietoa niiden tyypillisistä oireista
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja -häiriöiden syntyä selittävästä biologisista, psyykkisistä ja sosiaalisista sekä kulttuurisista taustatekijöistä
- esimerkkejä mielenterveyden ongelmien ja häiriöiden biologisista ja psykososiaalisista hoitomuodoista sekä erilaisista psykoterapian toteutustavoista
- esimerkkejä ajankohtaisesta mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta

Psykologinen tutkimus

- ei-kokeellinen tutkimus: korrelatiivinen ja kuvaileva tutkimus
- esimerkkejä fysiologisia mittausmenetelmiä hyödyntävistä tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: ”Opiskelija osaa pohtia mielenterveyden ja sen häiriöiden määrittelyn tulkinnanvaraisuutta ja yhteiskunnallisia ulottuvuuksia.”

Mielenterveyshäiriöihin liittyvästä yhteiskunnallisesta keskustelusta nostettujen esimerkkien tarkastelu sekä mielenterveys-käsitteen pohdinta tukevat opiskelijan yhteiskunnallista osaamista.

Tavoite: ”Opiskelija osaa selittää mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen.”

Moduulin sisältöihin kuuluvan resilienssin tarkastelun avulla opiskelijaa voidaan rohkaista ottamaan perusteltuja riskejä ja sietämään epävarmuutta, turhautumista ja epäonnistumisia.

Lisäksi: epäkohtien ymmärtäminen motivoi myös poliittiseen toimintaan ja epäkohtien korjaamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään tunteiden psykologiaan, psyykkisen hyvinvoinnin ja psyykkisen tasapainon ylläpitämiseen sekä mielenterveyteen. Tavoitteena on, että opiskelija osaa selittää tunteisiin, mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä soveltaa tätä tietoa oman ja muiden hyvinvoinnin edistämiseen. Tutustutaan erityisesti ei-kokeelliseen tutkimukseen, kuten korrelatiiviseen ja kuvailevaan tutkimukseen. Opintojakso on syventävä.

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5)

Opintojakson moduulit

- Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen, 2 op (PS5), Valinnainen

Tavoitteet

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvailla yksilöllisten ominaisuuksien eroja ja niiden geneettistä perustaa
- osaa tarkastella persoonallisuutta kokonaisuutena eri näkökulmista ja soveltaa tätä tietoa omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistamisessa
- osaa kuvailla yksilöllisiä eroja älykkyydessä ja luovuudessa
- osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan
- ymmärtää ihmisen toimintaa persoonallisuuden, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmasta
- osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen
- osaa kuvailla ja arvioida yksilöllisten erojen tutkimuksen psykologisia arviointimenetelmiä.

Keskeiset sisällöt

Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Perimän, kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön merkitys persoonallisuuden kehittymiseen

- *persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus*
- *perustietoa käyttäytymisgenetiikasta*

Persoonallisuuden tarkastelu eri näkökulmista

- *temperamentti*
- *piirreteoreettinen näkökulma*
- *motivaatio*
- *yksilölliset tulkinta- ja toimintatyylit*
- *identiteetin ja persoonallisuuden narratiivinen tarkastelu*

Älykkyyden ja luovuuden osana ihmisen toimintaa

- älykkyyden määritelmiä
- älykkyyden mittaaminen ja siihen liittyvät haasteet
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus älykkyydessä
- luovuuden määritelmiä ja luovuuteen liittyviä tekijöitä

Kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutus ihmisen toimintaan

- tiedonkäsittely sosiaalisissa tilanteissa: stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostuminen
- esimerkkejä sosiaalisuuden hermostollisesta perustasta
- ryhmän merkitys yksilölle ja ryhmien väliset suhteet
- tilannetekijöiden vaikutus yksilöön ja ryhmään
- kulttuurien eri ulottuvuuksia
- esimerkkejä kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen
- esimerkkejä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa

Psykologinen tutkimus

- yksilöllisten erojen tutkiminen
- persoonallisuuden ja älykkyyden arviointimenetelmät
- reliabiliteetti ja validiteetti
- esimerkkejä kyselyjä, haastatteluja ja testejä hyödyntävistä tutkimuksista
- esimerkkejä sosiaalipsykologian tutkimuksista

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tavoite: ”Opiskelija osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan.”

Globaali- ja kulttuuriosaamista vahvistetaan käsiteltäessä esimerkiksi kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutusta ihmisen toimintaan, kuten stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostumista.

Tavoite: ”Opiskelija ymmärtää ihmisen toimintaa persoonallisuuden, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmasta.”

Tämän osalta esimerkiksi identiteetin ja persoonallisuuden narratiivisuuden tarkastelu tukee opiskelijan globaali- ja kulttuuriosaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tavoite: ”Opiskelija osaa soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.”

Eettisyyden ja ympäristöosaamisen kannalta hyödyllisiä sisältöjä ovat esimerkit kulttuurin vaikutuksesta ajatteluun ja käyttäytymiseen sekä esimerkit yksilöiden ja yhteisöjen toiminnasta kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa perehdytään persoonallisuuteen kokonaisuutena sekä sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitykseen yksilön toiminnassa. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää erilaisia lähestymistapoja persoonallisuuden kuvaamiseen ja osaa selittää yksilöiden välisiä eroja erilaisista näkökulmista sekä soveltaa psykologian tietoja erilaisuuden ymmärtämiseen. Opintojaksossa opiskelija tutustuu persoonallisuutta ja sosiaalipsykologiaa koskevaan tutkimukseen. Opintojakso on syventävä.

Psykologian abikertaus, 2 op (PSS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelija psykologian ainereaaliin.
- Sen aikana kerrataan, syvennetään ja sovelletaan psykologian keskeisiä asioita ainereaalia varten ja harjoitellaan esseevastausten kirjoittamista.
- Pyritään laajentamaan opiskelijoiden psykologista tietämystä syventävien opintojaksojen sisältöjen pohjalta ja harjoitellaan erilaisia vastaustekniikoita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksojen PS1-PS5 keskeiset sisällöt.
- Opintojakso on soveltava.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan opiskelijana ja tämä lisääntyvä itsetuntemus tukee opiskelijan kokonaisvaltaista kasvua. Opintojakson aikana on mahdollista keskustella yhdessä opettajan kanssa hyvinvointia edistävästä keinoista ylioppilaskirjoitusten aikana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi: hyväksytyt/hylätty. Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso valmentaa psykologian ainereaaliiin. Sen aikana kerrataan, syvennetään ja sovelletaan psykologian keskeisiä asioita ainereaaliiin varten ja harjoitellaan esseevastausten kirjoittamista. Pyritään laajentamaan opiskelijoiden psykologista tietämystä syventävien opintojaksojen sisältöjen pohjalta ja harjoitellaan erilaisia vastaustekniikoita. Opintojakso on soveltava.

Abikertaus, suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen psykologian yo-kokeeseen osallistumista.

Sosiaalipsykologia, 2 op (PSS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija syventää tietojansa sosiaalipsykologian alueelta
- ymmärtää sosiaalisten tilannetekijöiden ja vuorovaikutuksen merkityksen yksilön psyykkiselle toiminnalle
- ymmärtää yhteisön merkityksen yksilö- ja ryhmätasolla
- pohtii omia vuorovaikutustaitojaan ja ymmärtää niiden merkityksen yhteistoiminnan perustana
- ymmärtää sosiaalisen vuorovaikutuksen kulttuurisidonnaisuutta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- sosiaalipsykologian asema tieteiden kentässä ja sen tutkimusmenetelmät
- sosiaalisen maailman ja toiminnan tarkastelu keskeisten sosiaalipsykologisten ilmiöiden kautta
- sosiaalisten tilannetekijöiden ja vuorovaikutuksen merkitys yksilön psyykkiselle toiminnalle
- ryhmäpsykologiset ilmiöt
- teknologian kehityksen vaikutus ihmisen sosiaalisiin suhteisiin
- vuorovaikutuksen ryhmä- ja kulttuurisidonnaisuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tavoite: ”Opiskelija osaa tarkastella sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön toimintaan.”

Globaali- ja kulttuuriosaamista vahvistetaan käsiteltäessä esimerkiksi kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutusta ihmisen toimintaan, kuten stereotyyppien, attribuutioiden, asenteiden ja ennakkoluulojen muodostumista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi: hyväksytyt/hylätyt. Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson tavoitteena on johdattaa opiskelija ymmärtämään sosiaalista vuorovaikutusta ja ryhmäkäyttäytymistä eri tasoilla sekä itseään niiden osana. Tavoitteena on oppia ymmärtämään itseä ja muita laajempien yhteisöjen sekä kulttuurin jäsenenä sekä saada virikkeitä sosiaalisen vuorovaikutuksen kehittämiseen. Opintojaksolla perehdytään ajankohtaisiin sosiaalipsykologisiin ilmiöihin ja tutustutaan sosiaalipsykologiseen tutkimukseen. Opintojakso on soveltava.

Opintojakson voi suorittaa milloin tahansa 1. opintojakson jälkeen.

Psykologian tutkimus, 2 op (PSS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tarkastella psykologiaa tieteenä ja syventyä tarkemmin psykologian tutkimukseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tehdään omaa psykologista tutkimustyötä ja samalla syvennyttään johonkin tiettyyn psykologian aihepiiriin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: Opiskelija ymmärtää sen, millainen tiede psykologia on, ja sen, että psykologinen tieto perustuu tutkimuksiin.

Tätä voi lähestyä monitieteistä osaamista vahvistaen esimerkiksi tarkastelemalla tieteellisen tutkimuksen prosessia sekä laadullisista ja psykologisista tutkimuksista nostettuja esimerkkejä.

Tavoite: Opiskelija osaa kuvailla tieteellisen ajattelun peruspiirteitä psykologian näkökulmasta.

Monitieteistä osaamista tukee tämän osalta esimerkiksi tieteellisen tiedon ja arkitiedon tarkastelu.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi: hyväksytyt/hylätyt. Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan psykologiaa tieteenä ja tutustutaan psykologisiin tutkimuksiin. Lisäksi opintojaksolla tehdään omaa psykologista tutkimustyötä ja samalla syvennytään johonkin tiettyyn psykologian aihepiiriin.

Opintojakson voi suorittaa milloin tahansa 1. opintojakson jälkeen.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (PSS09)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu psykologian tai psykologiaa sivuava opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

Psykologian opintojen lisäksi esimerkiksi kerhonojajakoulutuksesta on mahdollista saada opintojakso. Sitä ei kuitenkaan saa itse kerhon ohjaamisesta vaan riittävän laajasta ohjaajakoulutuksesta.

Tätä opintojaksoa ei järjestetä omalla koululla. Opiskelija huolehtii itse opintojakson aiheuttamista mahdollisista kustannuksista.

7.17. Terveystieto (TE)

Oppiaine ja tehtävä

Terveystieto on monitieteinen oppiaine, jonka tehtävänä on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Terveysosaaminen ilmenee asiatietojen ja käsitteiden hallintana, terveyteen liittyvinä taitoina, kykyä itsenäiseen kriittiseen ajatteluun, itsetuntemuksen syventymisenä sekä eettisenä vastuullisuutena. Se mahdollistaa terveyden laaja-alaisuuden hahmottamisen sekä antaa valmiuksia tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat opiskelijan oman ja muiden ihmisten terveyden sekä ympäristön terveellisyyden arvostamisen, edistämisen ja ylläpitämisen. Terveys ymmärretään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena hyvinvointina sekä toimintakykyinä. Oppiaineen arvopohja rakentuu elämän kunnioittamisen, ihmisoikeuksien mukaisen arvokkaan elämän, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden, vastuullisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden perustalle.

Opetuksessa haastetaan tarkastelemaan terveyttä, turvallisuutta, terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä sekä näihin liittyviä ilmiöitä moniulotteisina kokonaisuuksina yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan sekä globaalin maailman näkökulmasta. Olennaista on ohjata opiskelijaa ymmärtämään terveyttä voimavarana, jonka pohjalta monet muut arkielämän toiminnot rakentuvat. Opetuksessa perehdytään oppiaineen taustalla olevien tieteenalojen kieleen, käsitteistöön ja tapoihin rakentaa tietoa. Opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan valmiuksia yksilölliseen ja yhteisölliseen tiedon hankintaan, rakentamiseen ja käyttämiseen sekä taitoa arvioida kriittisesti terveyteen liittyvää tietoa ja viestintää. Oppiaineen tehtävänä on myös kehittää opiskelijan valmiuksia omien terveyteen liittyvien valintojen ja tottumusten taustalla vaikuttavien tekijöiden analysointiin ja seurausten arviointiin sekä itselle sopivien oppimisen tapojen tunnistamiseen. Opetuksessa kehitetään opiskelijan kykyä tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi terveyden osalta edistetään valmiuksia tarkoituksenmukaisten ja perusteltujen valintojen tekemiseen sekä omien voimavarojen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.

Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen toteutuu terveystiedon opetuksessa monipuolisesti ja auttaa siten osaltaan opiskelijaa kehittymään tasapainoiseksi ja sivistyneeksi ihmiseksi.

*Terveystiedon opetus tuottaa **hyvinvointiosaamista** kehittämällä ymmärrystä keskeisistä hyvinvointiin liittyvistä yksilöllisistä, yhteisöllisistä ja yhteiskunnallisista edellytyksistä sekä lisäämällä valmiuksia oman ja muiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Terveystiedossa kehitetään opiskelijan itsetuntemusta, mikä auttaa tunnistamaan omia vahvuuksia ja rakentamaan identiteettiä.*

Vuorovaikutusosaaminen kehittyy terveystiedossa sekä oppiaineen sisältöjen että käytettävien opetusmenetelmien avulla. Opetuksessa käsitellään mielen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä, kuten tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Yhteisöllinen tiedonrakentaminen edistää sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön.

Eri tieteenaloihin perustuvana oppiaineena terveystiedolle on luontevaa kehittää **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Terveystiedossa opiskelija ohjataan yhdistelemään eri tieteenalojen tuottamaa tietoa ja muodostamaan näin itselle uutta tietoa. Oppiaine sisältää tavoitteita, jotka ohjaavat tiedon soveltamiseen ja kriittiseen tulkintaan. Terveystiedon tavoitteet tukevat myös oppimisen säätelyä ohjaamalla opiskelijaa löytämään itselle sopivia oppimisen tapoja ja pohtimaan oppiaineen aihepiirien merkitystä itselle.

Oppiaineen tavoitteet ja arvoperusta ohjaavat opiskelijaa pohtimaan esimerkiksi turvallisen ympäristön edellytyksiä, terveyden eriarvoisuutta sekä elintapavalintojen seurauksia. Näiden aihepiirien tarkastelu tuottaa aineksia turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden hahmottamiseen ja kehittävät siten **yhteiskunnallista osaamista**.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen näkyy terveystiedon opetuksessa erilaisten ympäristöjen terveysvaikutuksiin liittyvien omien kulutustottumusten analysointina ja seurausten arviointina sekä eettisten kysymysten ratkomisena.

Terveystiedossa etsitään selityksiä erilaisten terveystieteen ilmiöiden syntymiselle ja arvioidaan niiden merkitystä. Lisäksi tarkastellaan globaaleja terveyskysymyksiä ja niihin vaikuttamista. Tällaisten aihepiirien käsittely vahvistaa osaltaan **globaali- ja kulttuuriosaamista**.

Tavoitteet

Terveystiedon opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- pystyy luomaan kokonaiskuvaa terveydestä ja sen yksilöllisistä, yhteisöllisistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, pystyy tekemään perusteltuja ehdotuksia siitä, miten omaa, muiden ihmisten sekä ympäristön terveyttä ja turvallisuutta voidaan ylläpitää tai edistää, sekä osaa käyttää terveystiedon käsitteitä asianmukaisesti
- osaa hakea tietoa eri lähteistä, soveltaa ja analysoida terveyteen liittyvää tietoa sekä arvioida tiedon luotettavuutta ja pätevyyttä, ymmärtää tieteellisen tiedon ja arkitiedon eron terveyden ja sairauksien riskien, syiden, vaikutusmekanismien ja seurausten selittämisessä sekä osaa perustella näkemyksiään tutkimustiedon avulla
- osaa analysoida ja arvioida omien tarpeiden, käsitysten, kokemusten, asenteiden ja arvojen ohjaavaa vaikutusta terveyteen liittyvissä valinnoissa sekä omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia terveyteen ja ympäristöön
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä kestäväen kehityksen edellytyksiä ja vaikutuksia terveyteen
- osaa valita itselle sopivia ja tilanteen kannalta tarkoituksenmukaisia oppimisen tapoja sekä osaa asettaa tavoitteita omalle oppimiselleen ja pystyy arvioimaan niiden saavuttamista realistisesti.

Osaamisen arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista sekä antaa opiskelijalle tietoa hänen edistymisestään ja oppimistuloksistaan. Arviointi perustuu oppiaineen tavoitteista johdettuihin kriteereihin, ja se koostuu monipuolisesta oppimisprosessin aikaisesta ja osaamisen summatiivisesta arvioinnista sisältäen myös itse- ja vertaisarviointia. Kriteerien avaaminen opiskelijoille opintojakson alussa sekä opintojakson aikana suoritettu arviointi ja palaute auttavat opiskelijaa suuntaamaan oppimistaan.

Arviointi kohdistuu oppimäärän asiantietojen hallintaan ja käsitteiden täsmälliseen käyttöön, opiskelijan tiedonhankintataitoihin sekä kykyyn soveltaa, analysoida, arvioida ja yhdistellä terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä rakentaa sille perusteluita. Arvioinnissa otetaan huomioon myös opiskelijan kyky tarkastella monipuolisesti terveyteen ja sairauksiin liittyviä

eettisiä kysymyksiä. Lisäksi arvioinnissa huomioidaan opiskelijan kyky asettaa oppimistavoitteita ja arvioida niiden saavuttamista. Arviointi ei saa kohdistua opiskelijan arvoihin, asenteisiin, terveyskäyttäytymiseen tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin sinänsä, vaan arviointi keskittyy opiskelijan valmiuksiin analysoida, arvioida sekä perustella näkemyksiään ja erilaisia terveystottumuksia.

Opintojaksot

Terveys voimavarana, 2 op (TE01)

Opintojakson moduulit

- Terveys voimavarana, 2 op (TE1), Pakollinen

Tavoitteet

Terveys voimavarana

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy kuvailemaan ja jäsentelemään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä sekä analysoimaan niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyteen
- osaa selittää erilaisten terveyskulttuurien ilmiöiden muodostumista ja arvioida niiden merkitystä terveydelle sekä soveltaa keskeisiä sosiaalipsykologisia malleja ja teorioita elintapojen omaksumisen selittämisessä
- tunnistaa omiin elintapoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja pystyy arvioimaan elintapavalintojen merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle sekä antamaan perusteltuja ehdotuksia siitä, miten terveyttä edistäviä elintapoja voidaan ylläpitää ja vaarantavia ehkäistä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii tuntemaan paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Terveys voimavarana

Terveyden kokonaisvaltaisuus

- terveyttä määrittävät keskeiset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit
- terveyttä ja elintapoja selittävät keskeiset sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit: suunnitellun käyttäytymisen teoria, sosiaalis-kognitiivinen teoria, terveysuskomusmalli, muutosvaihemalli
- terveyskulttuurisia ilmiöitä: terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot

Kehon ja mielen hyvinvoinnin keskeiset perusteet

- terveyttä edistävä ravinto, liikunta, lepo, uni sekä painonhallinta
- seksuaalisuus, seksuaaliterveys, seksuaalioikeudet
- mielenterveyttä suojaavat yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät, stressi ja kriisit mielenterveyttä kuormittavina tekijöinä, keinoja kuormituksen hallintaan
- opiskeluhuuvointi

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pidetään esillä alan jatko-opinto- ja uramahdollisuuksia.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhyvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija vahvistaa tietojaan ja taitojaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Moduulin sisällöt ja tavoitteet tukevat hyvinvointiosaamisen monipuolista kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä sekä kehittää kielitietoisuuttaan.

Moduulin sisällöt ja tavoitteet tukevat vuorovaikutusosaamisen kehittymistä. Esimerkiksi sosioemotionaaliset taidot osana mielen hyvinvoinnin opetusta sekä tunneilla tapahtuva yhteisöllinen tiedonrakentaminen ja muut pedagogiset ratkaisut tukevat kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: Opiskelijaa ohjataan löytämään itselle sopivia oppimisen tapoja. Opiskelija pyrkii yhdistelemään eri tieteenalojen tietoa, tulkitsemaan sitä kriittisesti samalla mahdollisesti muodostaen itselleen uutta tietoa.

Moduulin sisällöt, tavoitteet sekä oppiaineen luonne tukevat monitieteistä lähestymistä. Terveys muodostuu yksilöllisistä, yhteisöllisistä, ympäristöön liittyvistä, yhteiskunnallisista ja globaaleista edellytyksistä, jotka ovat vuorovaikutuksellisissa suhteissa toisiinsa. Näiden yhteyksien hahmottaminen vaatii opiskelijalta monitieteistä ja monitasoista ymmärrystä sekä toisaalta kriittistä otetta jatkuvasti muuttuvaa ja ristiriitaistakin terveystietoa kohtaan. Pedagogiset ratkaisut ja työskentelymenetelmät sekä opiskeluhyvinvointi sisältönä tukevat itselle sopivien oppimistapojen löytymistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: Opiskelija pohtii elämäntapavalintojen merkitystä itselleen ja ympäristölleen.

Moduulin keskeisiä sisältöjä ovat elintavat, kuten uni, ravitsemus, fyysinen aktiivisuus ja tavoitteena niihin liittyvien valintojen merkityksen ymmärtäminen omalle ja lähiympäristön terveydelle. Lisäksi seksuaaliterveys, mielenterveys ja opiskeluhyvinvointi sisältöinä tukevat kestävän tulevaisuuden hahmottamista ja näin yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tavoite: Opiskelija oppii arvioimaan eettisesti terveyteen liittyviä valintoja ja niiden seurauksia.

Moduulissa käsitellään elintapojen ja muiden terveyteen liittyvien valintojen seurauksia, pohditaan terveyden arvostamisen ja terveystottumusten välistä ristiriitaa sekä hyvinvointia tukevien voimavarojen säilyttämisen merkitystä omaksi ja yhteiseksi hyväksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tavoite: Opiskelija pohtii suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin merkitystä yksilön ja yhteisön terveydelle.

Terveyskulttuuriset ilmiöt kuten medikalisaatio, terveyteen sairastuminen, erilaiset terveystottumuksiin liittyvät trendit ja kulttuuriset lähtökohdat sekä seksuaalisuus ja sen moninaisuus tukevat opetussisältöinä globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittymistä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

- läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti
 - opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
 - arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
 - opiskelijan oppimista ohjaten
- monipuolisesti
 - arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
 - formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
 - summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisista tavoitteista *hyvinvointiosaamista, vuorovaikutusosaamista, moniteteistä ja luovaa osaamista, yhteiskunnallista osaamista, eettisyys ja ympäristöosaamista sekä globaali- ja kulttuuriosaamista* arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys voimavarana, TE1, 2op, pakollinen opintojakso

Suoritetaan ensimmäisenä.

Opintojakso kehittää valmiuksia kuvailla keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä ja tunnistaa näitä tekijöitä myös itsessään ja omassa elinpiirissään sekä analysoida niiden yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja omaan ja muiden terveyteen.

Keskeisiä sisältöjä ovat terveyttä määrittävät yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tekijät ja niiden vaikutusmekanismit, terveyttä ja elintapoja selittävät sosiaalipsykologiset teoriat ja mallit sekä terveystottumukset, kuten terveyden arvostamisen ja käyttäytymisen välinen ristiriita, medikalisaatio ja terveyteen sairastuminen, elintapoihin puuttuminen, uskomus- eli vaihtoehtohoidot.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakso saattaa sisältää vapaaehtoisen maksullisen opintokäynnin. Tarvittaessa tarjotaan maksuton korvaava vaihtoehto.

Terveys ja ympäristö, 2 op (TE02)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja ympäristö, 2 op (TE2), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja ympäristö

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tietää tutkimustiedon hankkimisen periaatteista ja tutkimusprosessin vaiheista sekä osaa soveltaa näitä tietoja ja kuvata perustellen, miten terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja toimintakykyyn liittyvistä aiheista voidaan saada luotettavaa ja monipuolista tutkimustietoa
- osaa hakea tietoa ja pystyy vertailemaan eri lähteiden luotettavuutta
- osaa kuvata terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja sekä analysoida terveysviestinnän merkitystä ihmisten terveyskäsitteille ja terveydelle
- osaa esitellä ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle sekä arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten merkitystä ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle
- osaa eritellä riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoida riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii tuntemaan paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja ympäristö

Terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta

- *tieteellinen tieto ja arkitieto, ajattelun vinoumia, tutkimusprosessin vaiheet, tutkimustiedon luotettavuuden arviointi*
- *terveysviestinnän muotoja ja vaikutuskeinoja, terveysviestinnän merkityksen ja luotettavuuden arviointi*

Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

- *rakennetun ympäristön, luonnonympäristön ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen*
- *kestävä kehitys ja terveys*
- *ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy*
- *työhyvinvointi*

Mielihyvä ja riippuvuus

- *riippuvuuteen vaikuttavat biologiset, psyykkiset ja sosiaaliset mekanismit*
- *keskeiset aine- ja toiminnalliset riippuvuudet, riippuvuuksien syitä ja ehkäisykeinoja, riippuvuuksien aiheuttamia haittoja*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pidetään esillä alan jatko-opinto- ja uramahdollisuuksia.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija vahvistaa tietojaan, taitojaan ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Moduulin sisällöt ja tavoitteet tukevat hyvinvointiosaamisen monipuolista kehittymistä. Esimerkiksi työhyvinvointi, päihteettömyys sekä turvallisuus ja väkivallan ehkäisy sisältöinä tukevat hyvinvointiosaamisen monipuolista kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä sekä kehittää kielitietoisuuttaan.

Tunneilla tapahtuva yhteisöllinen tiedonrakentaminen ja muut pedagogiset ratkaisut tukevat kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa.

Oppiaineen monitieteinen luonne sekä sisältöinä tieteellisen tutkimuksen perusteet ja tiedon ja yleisen terveystieteen luotettavuuden arviointi kehittävät monitieteistä ja luovaa osaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa esitellä turvallisen ympäristön rakentumiseen vaikuttavia tekijöitä ja pohtia omien elintapavalintojen vaikutusta niihin.

Sisältöinä kestävä kehitys ja terveys, ympäristöjen turvallisuus ja väkivallan ehkäisy ja työhyvinvointi sekä pedagoginen toteutus antavat opiskelijalle valmiuksia ymmärtää turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävänsä tulevaisuuden edellytyksiä ja hänen omaa rooliaan tässä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa arvioida omien elintapojen ja kulutustottumusten vaikutuksia ympäristön terveydelle ja terveellisyydelle sekä saa keinoja kestävänsä kehityksen tukemiseksi.

Kestävä kehitys, fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteydet terveyteen tukevat sisältöinä valmiuksia tehdä eettisesti kestäviä ratkaisuja suhteessa muihin ihmisiin ja ympäristöön.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

- läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti
 - opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
 - arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
 - opiskelijan oppimista ohjaten
- monipuolisesti
 - arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana

- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin jokatulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisista tavoitteista *hyvinvointiosaamista, vuorovaikutusosaamista, moniteteistä ja luovaa osaamista, yhteiskunnallista osaamista sekä eettisyys ja ympäristöosaamista* arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakso saattaa sisältää vapaaehtoisen maksullisen opintokäynnin. Tarvittaessa tarjotaan maksuton korvaava vaihtoehto.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys ja ympäristö, TE2, 2op, syventävä opintojakso

Voidaan suorittaa milloin vain TE1 jälkeen.

Opintojakso kehittää valmiuksia hankkia, arvioida ja tulkita terveyteen liittyvää tietoa ja analysoida terveysviestinnän vaikuttavuutta sekä tunnistaa ja analysoida fyysisen ja psykososiaalisen ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle ja omien kulutustottumusten ja elintapojen vaikutuksia ympäristöön. Lisäksi opintojakso harjannuttaa erittelemään riippuvuuden muotoja ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sekä analysoimaan riippuvuuksiin liittyviä terveys- ja muita haittoja.

Keskeisiä sisältöjä ovat terveyteen liittyvän tiedon hankinta, arviointi ja tulkinta, tieteellinen tutkimusprosessi ja terveysviestintä. Muita keskeisiä sisältöjä ovat fyysisen ja psykososiaalisen elin- ja työympäristön terveellisyys, turvallisuus ja väkivallattomuus sekä mielihyvä ja riippuvuus.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE03)

Opintojakson moduulit

- Terveys ja yhteiskunta, 2 op (TE3), Valinnainen

Tavoitteet

Terveys ja yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, sosiaali- ja terveyspolitiikan ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteen sekä teknologian muutosta, kehitystä ja yhteyksiä väestön terveyteen
- pystyy erittelemään keskeisten tarttumattomien ja tartuntatautien riskitekijöitä, esittämään perusteltuja ratkaisuja näiden ehkäisemiseksi sekä arvioimaan sairauksien ja tautien merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle sekä elintapojen vaikutuksia tarttumattomien ja tartuntatautien näkökulmasta
- osaa esitellä perustellen, mihin sosiaali- tai terveyspalveluihin yksilö voi hakeutua erilaisissa tilanteissa, arvioida kriittisesti palvelujen järjestämistä ja tuottamista sekä arvioida sosiaali- ja terveyspalvelujen, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle
- osaa analysoida terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä, kuvata ja arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä analysoida terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii tuntemaan paikallisia terveyttä edistäviä toimijoita.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Terveys ja yhteiskunta

Terveyden edistäminen ja sairauksien ehkäisy eri aikakausina

- *terveyskäsityksiä ja sairauksien selitysmalleja*
- *keskeisiä väestöjen terveyteen vaikuttaneita yhteiskunnallisia, tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tekijöitä*
- *tulevaisuuden terveystaasteita ja mahdollisuuksia*

Sairaudet ja hoito

- *epidemiologinen siirtymä, keskeiset tarttumattomat ja tartuntataudit*
- *sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen, tuottaminen ja käyttäminen*
- *itsehoito ja omahoito*

Eettiset kysymykset

- *eettisen analysoinnin näkökulmia: hyveet, seuraukset, oikeudet, velvollisuudet, motiivit, arvot ja normit*
- *keskeisiä terveyden ja sairauksiin liittyviä eettisiä ja oikeudellisia kysymyksiä kuten hedelmöityshoidot, abortti, elintapoihin liittyvä vapaus ja vastuu, seulonnat, geeniteknologia, eutanasia*
- *terveydenhuollon eettiset periaatteet, potilaan oikeudet, priorisointi*
- *terveys ja terveyden eriarvoisuus Suomessa ja globaalisti sekä niihin vaikuttaminen*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla pidetään esillä alan jatko-opinto- ja uramahdollisuuksia.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija vahvistaa tietojaan, taitojaan ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Perehtyminen tarttuviin ja tarttumattomiin tauteihin ja niiden riskitekijöihin ja ehkäisykeinoihin, sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä potilaan oikeuksiin terveydenhuollossa tukee hyvinvointiosaamisen monipuolista kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa työskennellä rakentavasti ryhmässä. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä sekä kehittää kielitietoisuuttaan.

Tunneilla tapahtuva yhteisöllinen tiedonrakentaminen ja muut pedagogiset ratkaisut tukevat kehittymistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa nimetä terveyden yksilöllisiä ja yhteiskunnallisia edellytyksiä sekä hahmottaa niiden ja yhteyksiä ja vaikutusmekanismeja terveyden eriarvoisuuden syntyymiseen.

Perehtyminen väestöryhmien välisiin terveyseroihin vaikuttaviin tekijöihin sekä toimenpiteisiin niiden kaventamiseksi tukee yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tavoite: Opiskelija tunnistaa terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä ristiriitatilanteita sekä osaa analysoida niitä. Hän tietää potilaan oikeudet sekä terveydenhuollon eettiset periaatteet ja osaa arvioida niiden toteutumista.

Perehtyminen eettisen analysoinnin näkökulmiin, terveydenhuollon eettisiin periaatteisiin, potilaan oikeuksiin ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttaviin tekijöihin sekä eettisten kysymysten ratkominen tukee tavoitteen saavuttamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa nimetä väestötason ja globaalien tason terveyttä määrittäviä tekijöitä, pohtia niiden vaikutusta terveyden ja terveyden eriarvoisuuden rakentumisessa sekä esitellä globaaleja terveysuhkia ja niiden ennaltaehkäisyä.

Perehtyminen väestöjen terveyteen vaikuttaneisiin yhteiskunnallisiin ja tieteeseen ja teknologiaan liittyviin tekijöihin sekä terveyden eriarvoistumiseen vaikuttaviin tekijöihin Suomessa ja globaalisti kehittää globaali- ja kulttuuriosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

- läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti
 - opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
 - arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
 - opiskelijan oppimista ohjaten
- monipuolisesti
 - arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
 - formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin jokatulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
 - summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisista tavoitteista *hyvinvointiosaamista, vuorovaikutusosaamista, yhteiskunnallista osaamista, eettisyys ja ympäristöosaamista sekä globaali- ja kulttuuriosaamista* arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys ja yhteiskunta, TE3, 2op, syventävä opintojakso

Voidaan suorittaa milloin vain TE1 jälkeen.

Opintojakso kehittää valmiuksia tarkastella laajasti terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisia kehityslinjoja sekä tulevaisuuden haasteita yhteiskunnassa, hahmottaa tarttumattomiin ja tartuntatauteihin liittyviä tekijöitä sekä tarkastella sosiaali- ja terveystieteiden, itsehoidon ja omahoidon merkitystä terveydelle sekä tarkastella terveyteen ja sairauksiin liittyviä eettisiä kysymyksiä ja globaaleja terveyshaasteita.

Keskeisiä sisältöjä ovat terveystieteet, sairauksien selitysmallit ja väestöjen terveyteen vaikuttaneet yhteiskunnalliset, tieteeseen ja teknologiaan liittyvät tekijät eri aikakausina sekä tulevaisuuden terveyshaasteet ja mahdollisuudet. Lisäksi opintojaksossa tarkastellaan keskeisiä tarttumattomia ja tartuntatauteja, sosiaali ja terveystieteiden järjestämistä, tuottamista ja käyttämistä sekä terveyteen, terveyden eriarvoisuuteen ja terveydenhuollon toteutukseen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja periaatteita.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakso saattaa sisältää vapaaehtoisen maksullisen opintokäynnin. Tarvittaessa tarjotaan maksuton korvaava vaihtoehto.

Abikertaus terveystiedon ainereaaliiin valmistautuville, 2 op (TES04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Abikertaus on tarkoitettu terveystiedon ainereaaliiin valmistautuville. Tavoitteena on, että opiskelija kertailee ja syventää tietouttaan aiemmin opituista asioista sekä kehittää ainereaalissa tarvittavissa vastausteknisissä taidoissa.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknologiaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla kerrataan ja syvennetään aikaisemmin opittuja tietoja, tarkastellaan mediassa ajankohtaisia terveystieteitä sekä perehdytään terveystiedon ylioppilaskokeen kysymyksiin ja niiden vaatimuksiin sekä vastaustekniikkaan.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa. Lisäksi opiskelija kehittää oppimisen säätelyään vahvistaen ja löytäen itselleen sopivia oppimisen tapoja.

Terveystiedon monitieteisyys sekä kertauskurssilla oppisisällön ja oppiainerajat ylittävän tiedon yhdistäminen, vastausteknisten taitojen kehittäminen ja erilaisten oppimisstrategioiden käyttäminen tukevat tavoitteen saavuttamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Abikertaus terveystiedon ainereaaliin valmistautuville, TES4, 2op, soveltava opintojakso.

Opintojakso on tarkoitettu terveystiedon ylioppilaskirjoituksiin osallistuville. Opintojaksolla kerrataan ja syvennetään aikaisemmin opittuja tietoja, tarkastellaan mediassa ajankohtaisia terveysteemoja sekä perehdytään terveystiedon ylioppilaskokeen kysymyksiin ja niiden vaatimuksiin sekä vastaamistekniikkaan.

Opintojakso suoritetaan viimeisessä jaksossa ennen terveystiedon yo-kokeeseen osallistumista.

Terveys- ja hyvinvointiteknologia TES5, 2 op (TES05)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii mittaamaan terveystottumuksiaan, tulkitsemaan tuloksiaan sekä tekemään niiden pohjalta johtopäätöksiä terveyskäyttäytymisestään.
- Opiskelija osaa kuvata fyysisen harjoittelun peruseriaatteita, laatia erilaisia harjoitusohjelmia sekä analysoida erilaisten harjoitteiden ja fyysisten suoritusten vaatimia energiantuottotapoja
- Opiskelija osaa kuvata terveys- ja hyvinvointiteknologian hyödyntämistä ja kehitysnäkymiä yksilö-, yhteisö-, yhteiskunta- ja globaalilla tasolla sekä analysoida terveys- ja hyvinvointiteknologian käyttöön ja tulevaisuuden visioihin liittyviä eettisiä kysymyksiä.
- Opiskelija osaa selittää medikalisaatio-ilmion muodostumista ja arvioida sen merkitystä terveydelle.
- Opiskelija vahvistaa ensiaputaitojaan.
- Opiskelija oppii käyttämään tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintäteknikkaa oppimisessaan ja viestinnässään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Terveys- ja hyvinvointiteknologia, itsehoito, omahoito ja medikalisaatio, tulevaisuuden kehitysnäkymät ja visiot sekä niihin liittyvät eettiset kysymykset
- Itsemittaaminen ja biohakkerointi
- Aerobinen ja anaerobinen energiantuotto, sykerajat, kestävyys- ja voimaharjoittelun perusteet sekä kunnon kehittämisen periaatteet
- Ensiavun perusteet
- Opintojaksolla pidetään esillä alan jatko-opinto- ja uramahdollisuuksia.
- Monipuolisilla opetusjärjestelyillä, oppimismenetelmillä ja opetuksen tauottamisella tuetaan opiskeluhuvinvointia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija vahvistaa tietojaan, taitojaan ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Oman kehon toimintojen ja elintapojen mittaaminen, seuraaminen ja analysointi tukee hyvinvointiosaamisen monipuolista kehittymistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoite: Opiskelija työskentelee ryhmässä aktiivisesti ja rakentavasti yhteiskeskustelua tukien. Opiskelija käyttää ja vahvistaa vuorovaikutustaitojaan erilaisissa tehtävissä.

Tunneilla tapahtuva yhteisöllinen tiedonrakentaminen ja muut pedagogiset ratkaisut tukevat kehittymistä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tavoite: Opiskelija kehittää taitojaan etsiä ja yhdistellä eri tieteenalan luotettavaa tietoa, tulkita sitä kriittisesti sekä tuottaa uutta tietoa.

Oppiaineen monitieteinen luonne sekä oman kehon toimintojen ja terveystottumusten mittaaminen ja seuraaminen sekä tutustuminen laaja-alaisesti terveys- ja hyvinvointitekniologian hyödyntämisalueisiin kehittävät monitieteistä ja luovaa osaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: Opiskelija osaa kertoa, miten terveys- ja hyvinvointitekniologian kehittyminen muuttaa terveyden ylläpitämistä ja hoitoa yksilö- ja yhteiskuntatasolla tulevaisuudessa ja hahmottaa tämän muutoksen yhteyksiä terveyden eri- ja tasa-arvoisuuteen sekä terveyden määritelmään.

Perehtyminen terveys- ja hyvinvointitekniologian kasvavaan rooliin itsehoitossa ja terveyden ylläpitämisessä yhteiskunnassa sekä medikalisaation piirteisiin ja syiden yleistymiseen tukee yhteiskunnallisen osaamisen kehittymistä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tavoite: Opiskelija tunnistaa terveys- ja hyvinvointitekniologian kehittymiseen sekä medikalisaatioon liittyviä eettisiä ristiriitatilanteita sekä osaa analysoida niitä. Hän tietää potilaan oikeudet sekä terveydenhuollon eettiset periaatteet ja osaa arvioida niiden toteutumista.

Perehtyminen terveys- ja hyvinvointitekniologian ja medikalisaation nostattamiin eettisiin kysymyksiin, tekniologian käytön tarkastelu terveydenhuollon eettisten periaatteiden ja potilaan oikeuksien näkökulmasta sekä näiden eettisten kysymysten ratkominen tukee osaamisen saavuttamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on läpinäkyvää, opiskelijalähtöistä, monipuolista ja jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisista tavoitteista *hyvinvointiosaamista, vuorovaikutusosaamista, monitieteistä ja luovaa osaamista, yhteiskunnallista osaamista sekä eettisyys ja ympäristöosaamista* arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Terveys- ja hyvinvointiteknologia, TES5, soveltava opintojakso.

Voidaan suorittaa milloin vain TE01 jälkeen.

Opintojakso on tarkoitettu ensisijaisesti terveystiedon ylioppilaskirjoituksiin osallistuville. Jaksolla tutustutaan teknologian ja digitaalisuuden tuomiin mahdollisuuksiin ja tulevaisuuden näkymiin terveyden alalla. Keskeisiä teemoja ovat kehon toimintojen ja elintapojen mittaaminen ja seuraaminen, liikuntaharjoittelun peruseräpäätteet, itsehoidon ja omahoidon kehittyminen, medikalisaatio sekä teknologian ja digitalisaation vaikutus terveydenhuollon käytänteisiin. Jaksolla syvennetään lisäksi aiempien terveystiedon teemojen teoreettista tietoutta, harjoitellaan ensiaputaitoja, nostetaan esiin terveys- ja hyvinvointiteknologiaan liittyviä eettisiä kysymyksiä sekä harjoitellaan ylioppilaskirjoituksissa tarvittavia tietoja ja taitoja. Jaksolla vierailaan mahdollisuuksien mukaan teemaan sopivissa kohteissa.

Opintojakso saattaa sisältää vapaaehtoisen maksullisen opintokäynnin. Tarvittaessa tarjotaan maksuton korvaava vaihtoehto.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (TES06)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kerryttää terveysosaamistaan terveyteen ja pelastus- tai turvallisuusalaan liittyen.
- Opiskelija hyödyntää opintojaksoa työpaikan saamisessa tai yleisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Terveys- ja turvallisuusosaaminen.
- Opiskelija itse valitsee oppisisällön kiinnostuksensa perusteella.
- Tavanomaisia sisältöjä ovat hygieniaan, ruokaturvallisuuteen, pelastamistoimintaan ja turvallisuuteen liittyvät sisällöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Tavoite: Opiskelija vahvistaa tietojään, taitojään ja itsetuntemustaan oman ja toisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Ensiapukoulutus, hygieniapassin suorittaminen tai vastaavasti pelastus-, turvallisuus- ja terveysalan opinnot tukevat hyvinvointiosaamisen kehittämistä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tavoite: Opiskelija saa valmiuksia toimia yhteiskunnassa ja sen tarjoamissa rooleissa terveyttä ja turvallisuutta edistävästi.

Ensiapukoulutus, hygieniapassin suorittaminen tai vastaavasti pelastus-, turvallisuus- ja terveysalan opinnot tukevat yhteiskunnallisen osaamisen kehittämistä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Valitut terveys- ja turvallisuussisällöt sekä opitun raportointi tulee suorittaa hyväksytysti. Lisäksi opiskelija itse arvioi laaja-alaisista tavoitteista *hyvinvointiosaamista ja yhteiskunnallista osaamista* suhteessa käymiensä opintojen tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, TES06, 2op, soveltava opintojakso

Voidaan suorittaa milloin vain.

Opintosuoritus voidaan koota eri terveys- ja turvallisuussisältöjä yhdistävistä opinnoista. Esimerkkinä suorituksesta on EA1:n ja hygieniapassin suorittaminen ja niistä ohjeiden mukainen raportointi. Opintojakson voi suorittaa koulussa tai koulun ulkopuolella.

Koulussa suorittaminen

Opintojakson suoritusmahdollisuudesta koulussa ilmoitetaan opiskelijoille aina, kun opintojakso perustetaan. Koulun tarjoamia sisältöjä ovat mm. Ensiapu I ja hygieniapassi.

Koulun ulkopuolella suorittaminen

Opintosuorituksen voi saada myös esim. esittämällä todistukset muualla suoritetuista EA1-kurssista ja hygieniapassista tai muista pelastus-, turvallisuus- ja terveysalan opinnoista ja kirjoittamalla näistä erillisen ohjeiden mukaisen raportin. Mikäli opiskelija haluaa sisällyttää opintojaksoon muita opintoja kuin EA1:n ja hygieniapassin, tulee ne hyväksyttää terveystiedon opettajalla tai rehtorilla.

Muita mahdollisia hyväksyttäviä suoritus sisältöjä voivat olla toisessa lukiassa tarjottava terveystiedon soveltava opintojakso.

Opiskelija huolehtii itse opintojakson aiheuttamista mahdollisista kustannuksista.

Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.18. Ruotsi (TKRU)

Oppiaine ja tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Toinen kotimainen kieli ruotsi on osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäättään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielten, kansalliskielten ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kielyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Ruotsin kielen opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitukseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Ruotsin kielen opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan ruotsin kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan ja kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Laaja-alainen osaaminen

Toisen kotimaisen kielen ruotsin opetuksessa käsitellään teemoja, joiden avulla oppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Toisen kotimaisen kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että vieraiden kielten eri oppimäärien ja eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, joiden ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa.

Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Toisen kotimaisen kielen opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Toisen kotimaisen kielen opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi-** ja **vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmentyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia toista kotimaista kieltä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Toisen kotimaisen kielen opiskelu ja osaaminen avaavat mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä sekä tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Toisen kotimaisen kielen opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia sekä eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen. Toisen kotimaisen kielen ruotsin opintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Toisen kotimaisen kielen opinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä sekä kehittämään vastuuntuntoaan ja taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta toisen kotimaisen kielen ruotsin opinnoissa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys toisen kotimaisen kielen käyttökelpoisuudesta kansallisessa, pohjoismaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä sekä globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kieliopinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
A-oppimäärä	B2.1 (A2.2)	B2.1 (A2.2)	B1.2 (A2.1)
B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)
B3-oppimäärä	A2.2	A2.2	A2.1
Äidinkielenomainen oppimäärä	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)	B2.2 (B1.2)

Ruotsin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkastuu ruotsin kielen käyttäjänä ja toimijana kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa kansallisissa, pohjoismaisissa, eurooppalaisissa sekä globaaleissa kohtaamisissa, joissa ruotsin kielen hyödyntäminen on mahdollista ja joissa tavoitteena ei

ole äidinkielenään ruotsia puhuvan tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen

- *ymmärtää ruotsin kielen merkityksen Suomen toisena kansalliskielenä*
- *osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti ja luovasti ruotsin kielellä*
- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.*

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia*
- *tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana*
- *osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä*
- *muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.*

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- *harjaantuu ja rohkaistuu käyttämään ruotsin kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti*
- *saa kokemuksia monenlaisista ruotsinkielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä*
- *osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) alla olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.*

Osaamisen arviointi

Arviointi

Arvioinnin tehtävä toisessa kotimaisessa kielessä ruotsissa on tukea opiskelijan kehittymistä ruotsin kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja vuorovaikutustaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälineenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää toisen kotimaisen kielen ruotsin taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansallisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ruotsin pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan toisen kotimaisen kielen ruotsin A-oppimäärän moduulin 8, B1-oppimäärän moduulin 6 sekä äidinkielenomaisen ruotsin oppimäärän moduulin 8 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

B3-oppimäärän osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan ruotsin kielelle ja asianomaiselle oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.18.1. Ruotsi, A-oppimäärä (TKRUA1)

Oppiaine ja tehtävä

Laaja-alainen osaaminen

Osaamisen arviointi

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja ruotsin kieli arjessani, 4 op (RUA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUA1), Pakollinen
- Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (RUA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohaistuu kehittämään ruotsin kielen taitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitojaan
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B2.1 (taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä) ja B1.2 (taito tuottaa tekstejä).

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- harjoittelee kielenkäyttöä monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan ruotsin kielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- vertailua äidinkieleen ja muihin kieliin ruotsin näkökulmasta
- tavoitteiden asettelu lukion A-ruotsin opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen ruotsin kielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyyllilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Ruotsin kieli ja vuorovaikutusosaaminen

- pohjoismaiset ja kansainväliset suhteet arjessa ja lähiympäristössä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- erilaiset ruotsin puhujat autenttisissa ympäristöissä, puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- ruotsin kielen äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen, ruotsin eri variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit eri medioissa

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on avata lukion ruotsin kielen opiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa sekä tarkastella ruotsin kieltä lähiympäristöstä käsin Suomessa laajentaen näkökulmaa Ruotsiin ja muihin Pohjoismaihin sekä globaalille tasolle.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **hyvinvointiosaamiseen** varsinkin opiskelutaitojen ja oppimisstrategioiden pragmaattisen tarkastelun kautta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita ruotsin kielen opiskelulle ja etsitään autenttisia ruotsinkielisiä kielenkäyttöympäristöjä sekä keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin, harrastuksiin, kiinnostuksen kohteisiin ja kielenkäyttötarpeisiin.

Kieli ja kulttuuri, 2 op (RUA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RUA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä itselle tärkeistä kulttuuriaiheista tai -ilmiöistä*
- *vahvistaa taitoa käyttäen reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt*
- *ruotsinkieliset mediat*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää kulttuurista ymmärrystä tarkastelemalla suomenruotsalaisia, ruotsalaisia sekä muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä sekä yksilön ja yhteisön arvojen moninaisuutta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **globaaliin ja kulttuuriosaamiseen** tekstimateriaalin luoman informaatio- sekä sanasto-osaamisen pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisten osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa. Aihepiirinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, ruotsinkieliset mediat sekä luova toiminta.

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA4)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RUA4), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ruotsiksi*
- *kehittää taitoaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää eri tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli vaikuttamisen välineenä

- *pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta ja sen tausta*
- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa kehitetään opiskelijan ajattelu- ja opiskelutaitoja harjoittelemalla kriittisiä luku- ja tiedonhankintataitoja sekä niihin pohjautuvia soveltamisen ja tuottamisen taitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta ruotsin kielellä. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RUA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys*
- *esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan tiedonhankinnan taitoja, erityisesti lähteen luotettavuuden tarkastelun näkökulmasta, sekä vahvistaa hänen tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen taitojaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen** tiedonhankintataitojen käsittelyn kautta sekä tekstin tulkinta- ja tuottamistason vahvistamisen myötä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja hakemalla tietoa opiskelijoita kiinnostavista tiedon- ja tieteenaloista. Harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisiota erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmista. Aihepiirit nousevat eri tiedon- ja tieteenaloista.

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA6)

Opintojakson moduulit

- Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RUA6), Pakollinen

Tavoitteet

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään ruotsiksi myös muodollisissa asiayhteyksissä.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Ruotsin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *ruotsin kielen rooli jatkossa opiskelijan elämässä ja kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *pohjoismaiset yhteisöt tai yritykset työnantajina (vapaaehtoistoiminta, kansalaisjärjestöt)*
- *itsenäistyvän nuoren elämänhallinta*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävä on syventää opiskelijan käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **yhteiskunnalliseen osaamiseen** etenkin tekstuaalisen aineiston käsittelyn välityksellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa ruotsin kielellä. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RUA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hakee aiheeseen liittyvää tietoa ja laajentaa ilmaisuvaramiaan*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin ja kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävä on valmistaa opiskelijaa maailmankansalaiseksi, jolla on tietoa, taitoa ja tahtoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin ruotsin kielellä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **eettisyys- ja ympäristöosaamiseen** kommunikatiivisten harjoitusten myötä, joissa korostuu tekstiaineuksen tarjoama vokabulaarinen perusta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja sen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *ruotsin puhujien taustojen tai äidinkielten vaikutus puhetilanteissa*
- *dialogisuus*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävä on harjaannuttaa opiskelijan monipuolista suullista kielitaitoa, jota tarvitaan pohjoismaiseen ja kansainväliseen toimijuuteen, ja tarjota opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **vuorovaikutusosaamiseen** niin kulttuurien kuin yksilötasonkin rajapinnoissa, joissa tapahtuvaa kommunikaatiota opintojakso erityisesti harjoittaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisten osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Arvioinnissa korostuu suullinen kielitaito. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Abiruotsi, 2 op (RUAS09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena valmentaa opiskelijoita ylioppilaskokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan tekstin ja kuullun ymmärtämistä sekä kirjoittamista yo-koetta varten sekä kerrataan kielioppia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää aktiivista osallistumista opintojaksoon ja

preliminäärikokeen suorittamista hyväksytysti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena valmentaa opiskelijoita ylioppilaskokeeseen. Harjoitellaan tekstin ja kuullun ymmärtämistä sekä kirjoittamista yo-koetta varten sekä kerrataan kielioppia.

Voi suorittaa opintojakson RUA6 jälkeen. Opintojakso suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen ruotsin yo-kokeeseen osallistumista.

Laajenna sanavarastoasi, 2 op (RUAS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kurssilla harjoitellaan yo-koetta varten kuullun- ja luetunymmärtämistä sekä laajennetaan sanavarastoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pohjoismaisista kulttuuri-ilmiöistä kertovat tekstit sekä monipuoliset sanastoharjoitukset.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Edellyttää aktiivista läsnäoloa oppitunneilla sekä opintojaksoon liittyvien tehtävien suorittamista ja osakokeiden läpäisemistä hyväksytysti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan yo-koetta varten kuullun- ja luetunymmärtämistä sekä laajennetaan sanavarastoa. Voi suorittaa opintojakson RUA6 kanssa samanaikaisesti tai sen jälkeen.

Ruotsin kulttuuriopintojakso, 2 op (RUAS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa pohjoismaiseen kulttuuriin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään pohjoismaiseen kulttuuriin monipuolisten työtapojen kautta.
- Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen matka Pohjoismaissa sekä valmistavia tehtäviä ja oppitunteja ja se toteutetaan projektiluontoisena kouluajan ulkopuolella.
- Opintojakson osallistujat valitaan hakemusten perusteella.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään pohjoismaiseen kulttuuriin monipuolisten työtapojen kautta. Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen matka Pohjoismaissa sekä valmistavia tehtäviä ja oppitunteja ja se toteutetaan projektiluontoisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson osallistujat valitaan hakemusten perusteella.

7.18.2. Ruotsi, B1-oppimäärä (TKRUB1)

Oppiaine ja tehtävä

Laaja-alainen osaaminen

Osaamisen arviointi

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja ruotsin kieli arjessani, 4 op (RUB1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (RUB11), Pakollinen
- Ruotsin kieli arjessani, 3 op (RUB12), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa olemassa olevaa kielitaitoaan ja omia vahvuuksiaan
- rohkaistuu käyttämään ruotsin taitoaan arkipäiväisissä vuorovaikutustilanteissa painottaen suullista viestintää
- kehittää omia opiskelustrategioitaan ja vuorovaikutustaitojaan ja löytää itselle sopivia työtapoja
- syventää tietämystään suomen ja ruotsin kielten vaikutuksesta toisiinsa sekä Suomessa vallitsevista kieliolosuhteista
- pystyy suhteuttamaan ruotsin kielen osaamistaan oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon B1.1.

Ruotsin kieli arjessani

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kertoa ruotsiksi omasta elämästään, ihmissuhteistaan ja lähiympäristöstään eri tilanteissa erilaisia viestintäkanavia käyttäen
- kehittää keskustelu- ja kuuntelutaitojaan ruotsiksi
- kehittää palautteen antamisen ja vastaanottamisen sekä osaamisensa arvioinnin taitoja.

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- opiskelijan kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen sekä omien tavoitteiden asettaminen
- kielitietoisuus, monikielisyys, kielten väliset suhteet
- omaa oppimista edistävien työkalujen löytäminen ja hyödyntäminen

Ruotsin kieli arjessani

- ruotsin kielen käyttö opiskelijan arkipäivään liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- oma elämä, ihmissuhteet ja lähiympäristö
- yksilön ja yhteisön hyvinvointi
- ääntämisen harjaannuttaminen

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävä on johdattaa ja motivoida opiskelijaa lukion toisen kotimaisen kielen opintoihin ja kasvattaa opiskelijan tietoisuutta omasta kieli- ja kulttuuri taustastaan vuorovaikutuksessa ryhmän kanssa.
- Opintojakson tehtävänä on kannustaa opiskelijaa käyttämään ruotsia rohkeasti ja kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan eri tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **hyvinvointiosaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehittämisen kohteita sekä analysoidaan ja arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja. Asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle ja etsitään keinoja oman ja yhteisen osaamisen kehittämiseksi. Pohditaan ruotsin kielen merkitystä omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa. Syvennetään vapaamuotoisia ja tuttavallisia matkailuun ja arkeen liittyviä vuorovaikutustaitoja. Käsiteltävät aihepiirit liittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä erityisesti suullisissa viestintätilanteissa.

Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuri ja mediat, 2 op (RUB13), Pakollinen

Tavoitteet

Kulttuuri ja mediat

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee suomenruotsalaisia, ruotsalaisia ja muita pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä*
- *tuntee ruotsinkielisiä medioita*
- *osaa hyödyntää ruotsinkielisiä lähteitä tiedonhaussa*
- *pystyy seuraamaan ruotsinkielisiä uutistekstejä ja ymmärtää pääasiat niistä.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Kulttuuri ja mediat

- *suomenruotsalaiset ja muut pohjoismaiset kulttuuri-ilmiöt*
- *ruotsinkieliset mediat*
- *opiskelijoita kiinnostavat ajankohtaiset aiheet ruotsiksi*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja ruotsinkielisiä medioita hyödyntäen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **globaaliin ja kulttuuriosaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkitsemis- ja tuottamistaitoa eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

Ympäristömme, 2 op (RUB14)

Opintojakson moduulit

- Ympäristömme, 2 op (RUB14), Pakollinen

Tavoitteet

Ympäristömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tulkita erilaisia tekstejä, jotka käsittelevät maailman erilaisia elinympäristöjä, kulttuureja ja yhteiskuntia
- harjoittaa erityisesti kirjallisia tekstintuottamistaitojaan aiheena mielipiteen ilmaisu
- pystyy tuottamaan lyhyen ohjatun tekstin moduulin aihepiiristä.

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Ympäristömme

- *kulttuurinen moninaisuus*
- *erilaiset elinympäristöt*
- *ajankohtaiset yhteiskunnalliset aiheet nuorten näkökulmasta*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan monilukutaitoa ja erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaitoja hyödyntäen erilaisia oppimisympäristöjä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **yhteiskunnalliseen osaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti nuorten näkökulmasta.

Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15)

Opintojakson moduulit

- Opiskelu- ja työelämä, 2 op (RUB15), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelu- ja työelämä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkastuu ruotsin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää tietämystään tekstilajeista, jotka liittyvät keskeisesti nuoren opiskeluun, työelämään ja itsenäistymiseen
- pohtii jatko-opintojaan, urasuunnitelmiaan sekä valmiuksiaan elinikäiseen oppimiseen.

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Opiskelu- ja työelämä

- *opiskelu, ammatit ja työelämä opiskelijan ja yhteiskunnan näkökulmasta*
- *tulevaisuuden suunnitelmat*
- *vuorovaikutustilanteet ja tekstit, jotka liittyvät jatko-opiskeluun ja työelämään*
- *itsenäistyvän nuoren elämänhallinta*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *erilaisten hakemusten laatiminen*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on, että opiskelija tutustuu mahdollisuuksiin opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä ja tutustuu pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuudensuunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RUB16), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vankentaa puhumisen sujuvuutta*
- *tuottaa valmistelua edellyttävän suullisen esityksen*
- *tiedostaa suullisen osaamisensa tason ja kehittämistarpeensa ja saa tästä palautetta.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *vuorovaikutustilanteet, dialogin rakentaminen*
- *puhumisen eri piirteet*
- *aitojen ruotsinkielisten kontaktien monipuolinen tarjoaminen opiskelijalle erilaisissa ympäristöissä*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää opiskelijan taitoa tuottaa ruotsin kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua ruotsin kieltä ja rakentaa dialogia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **vuorovaikutusosaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Arvioinnissa korostuu suullinen kielitaito. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17)

Opintojakson moduulit

- Kestävä elämäntapa, 2 op (RUB17), Valinnainen

Tavoitteet

Kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää taitoaan tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille*
- *laajentaa sosiaalisen median tuntemustaan käyttäen ruotsin kieltä*
- *tutustuu kansallisissa kielitutkinnoissa vaadittavaan ruotsin taidon osaamiseen.*

Paikallinen lisäys

- Kaksikielisen Vantaan tarjoamia mahdollisuuksia käytetään hyödyksi molempien kansalliskielten osaamisen, kieliryhmien keskinäisen ymmärryksen ja kulttuurikompetenssin lisäämiseksi.
- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamistaan.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Kestävä elämäntapa

- *kestävä kehitys ja elämäntapa erityisesti opiskelijan näkökulmasta*
- *eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä, sananvapaus*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on syventää oppimäärän pakollisten moduulien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet **eettisyys- ja ympäristöosaamiseen**.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti ja opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä laaja-alaisen osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja työskentelyyn opintojakson aikana. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille.

Abiruotsi, 2 op (RUBS08)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena valmentaa opiskelijoita ylioppilaskokeeseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan tekstin ja kuullun ymmärtämistä sekä kirjoittamista yo-koetta varten sekä kerrataan kieliooppia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää aktiivista osallistumista opintojaksoon ja

preliminäärikokeen suorittamista hyväksytysti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tavoitteena valmentaa opiskelijoita ylioppilaskokeeseen. Harjoitellaan tekstin ja kuullun ymmärtämistä sekä kirjoittamista yo-koetta varten sekä kerrataan kieliooppia. Voi suorittaa opintojakson RUB15 kanssa samanaikaisesti (lähinnä IB-opiskelijat) tai sen jälkeen. Opintojakso suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen ruotsin yo-kokeeseen osallistumista.

Laajenna sanavarastoasi, 2 op (RUBS09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Kurssilla harjoitellaan yo-koetta varten kuullun- ja luetunymmärtämistä sekä laajennetaan sanavarastoa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Pohjoismaisista kulttuuri-ilmiöistä kertovat tekstit sekä monipuoliset sanastoharjoitukset.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Edellyttää aktiivista läsnäoloa oppitunneilla sekä opintojaksoon liittyvien tehtävien suorittamista ja osakokeiden läpäisemistä hyväksytysti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Voi suorittaa opintojakson RUB5 kanssa samanaikaisesti tai sen jälkeen. Harjoitellaan yo-koetta varten kuullun- ja luetunymmärtämistä sekä laajennetaan sanavarastoa.

Ruotsin kulttuuriopintojakso, 2 op (RUBS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa pohjoismaiseen kulttuuriin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään pohjoismaiseen kulttuuriin monipuolisten työtapojen kautta.
- Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen matka Pohjoismaissa sekä valmistavia tehtäviä ja oppitunteja ja se toteutetaan projektiluontoisena kouluajan ulkopuolella.
- Opintojakson osallistujat valitaan hakemusten perusteella.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään pohjoismaiseen kulttuuriin monipuolisten työtapojen kautta. Opintojaksoon voi sisältyä maksullinen matka Pohjoismaissa sekä valmistavia tehtäviä ja oppitunteja ja se toteutetaan projektiluontoisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson osallistujat valitaan hakemusten perusteella.

Ruotsin perusrakenteiden kertaus, 2 op (RUBS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Peruskoulussa opitun kertaaminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Peruskoulun oppimäärä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää aktiivista läsnäoloa oppitunneilla sekä opintojaksoon liittyvien tehtävien suorittamista ja osakokeiden läpäisemistä hyväksytysti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Peruskoulussa opitun kertausta. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

7.19. Temaattiset opinnot (TO)

Oppiaine ja tehtävä

Lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää laaja-alaista osaamista kehittäviä temaattisia opintoja. Temaattisten opintojen tavoitteet ja sisällöt päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Laaja-alainen osaaminen

Osaamisen arviointi

Opintojaksot

Hyvinvointia arkeen liikunnan avulla, 2 op (TO57)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on auttaa opiskelijaa lisäämään itsenäistä liikkumista ja arjen aktiivisuutta hyvinvointivalmentajan ohjauksessa.
- Opiskelija syventää ymmärrystään kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja hahmottaa, millaisilla asioilla voi parantaa omaa hyvinvointiaan.
- Opintojakso on suunnattu opiskelijoille, jotka tarvitsevat tukea liikkumisen aloittamiseen sekä hyvinvointia edistävän elämäntavan toteuttamiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Suoritetaan 2 opintopisteen laajuisena.
- Opintojakson alussa tehdään ohjatusti hyvinvointianalyysi ja sen pohjalta laaditaan henkilökohtainen liikunta- ja hyvinvointisuunnitelma yhdessä hyvinvointivalmentajan kanssa.
- Opiskelijan toiveiden pohjalta laadittua suunnitelmaa toteutetaan ohjatusti ja itsenäisesti liikkuen sekä kirjallisin tehtävin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytyt suoritus edellyttää hyvinvointivalmentajan kanssa yhdessä sovittujen liikuntakertojen suorittamista, oman liikunta- ja hyvinvointisuunnitelman itsenäistä toteuttamista sekä annettujen kirjallisten tehtävien huolellista tekemistä.

Lukiopaja, 2 op (TO100)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija kirkastaa omia tavoitteitaan, vahvistaa itsetuntemusta ja saa arkirytmien kuntoon.
- Opiskelija vahvistaa osallisuuttaan ja toimijuuttaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija edistää opintojaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.
- Opiskelija vahvistaa hyvinvointi- sekä vuorovaikutustaitojaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen vahvistuu, kun opiskelija osallistuu aktiivisesti Lukiopajan toimintaan.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan hyvinvointiosaaminen vahvistuu käymällä säännöllisesti Lukiopajalla ja huolehtimalla arkirytmistään.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan aktiivinen osallistuminen ja läsnäolo Vantaan lukiopajalla. Suoritusmerkintä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vantaan lukiopaja on suunnattu opiskelijoille, jotka tarvitsevat matalan kynnyksen oikea- ja lyhytaikaista tukea opintojensa edistämiseen. Opiskelija edistää opintojaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Lukiopajalla opiskelija suorittaa lukion kurseja itsenäisesti joko omaan lukioon tai etälukioon. Lukiopajalla opiskelijalla on mahdollisuus kirkastaa omia tavoitteitaan, vahvistaa itsetuntemusta ja saada arkirytmien kuntoon. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa opiskelijan osallisuutta ja toimijuutta. Lukiopajaan osallistuminen edellyttää opiskelijalta motivaatiota edistää lukio-opintojaan. Opiskelija osallistuu toimintaan

säännöllisesti ja tavoitteena on, että opiskelija pääsee nopeasti takaisin kiinni normaaliin lukioarkeen. Lukiopajan opettaja antaa opiskelijalle suoritusmerkinnän, mikäli opiskelija on säännöllisesti osallistunut toimintaan.

TEPPO-työelämätaidot, 1 op (TO110)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tunnistaa toisen asteen koulutusmahdollisuuksia
- Opiskelijan mielikuva omista jatko-opinnoista selkiytyy

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustua lukiokoulutukseen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Lukiokoulutukseen tutustuminen vahvistaa opiskelijan käsitystä koulutusmahdollisuuksista.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan itsetuntemus ja tulevaisuususkko vahvistuu, kun ymmärrys itselle sopivista vaihtoehdoista varmistuu.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan perusopetuksen ajalta kertyneet työelämäkokemukset ja –todistukset sekä aktiivinen osallistuminen perusopetuksen aikana järjestettyyn lukiotutustumiseen. Lukiotutustumisesta opiskelija on saanut suullista palautetta sekä kirjallisen arvioinnin tutustumisen aikana. Opiskelija reflektoi perusopetuksen aikana saamiaan kokemuksiaan ja kertynyttä osaamistaan lukio-opinnoissa tarvittavaan osaamiseen.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa vahvistetaan yläkoululaisten työelämä- ja opiskeluvalmiuksia toisen asteen opintoihin siirtymiseen opiskelijoiden tarpeen mukaisesti. Näitä valmiuksia voi olla esimerkiksi opinnoissa tarvittavat opiskelutaidot, työnhakutaidot tai itsetuntemuksen vahvistaminen.

Opiskelu- ja työelämävalmiudet 1, 1 op (TO120)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelu- ja työelämätaitojen vahvistaminen
- Mielikuvien vahvistaminen omista tulevaisuuden mahdollisuuksista
- Esim. kehittää suomen kielen taitojaan arjessa, rohkaistuu ja tottuu kielen käyttöön koulussa ja vapaa-ajalla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Esimerkiksi: S2 -haastepassi, yrittäjyysleiri, hygieniapassi.
- Haastepassi on menetelmä S2-oppilaiden ja -opiskelijoiden suomen kielen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen koulussa ja vapaa-ajalla. Opiskelija saa passin , joka sisältää tehtäviä suomen kielitaidon eri osa-alueista. Opiskelijan kanssa valitaan tavoitteisiin kannustaen sopivantasoiset haasteet, jotka hän sitoutuu tekemään. Haasteita on helppoja ja vaikeampia, eri tasoiset kielenosaajat huomioon ottaen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opinnot vahvistavat opiskelijan työelämätaitoja ja ymmärrystä työelämässä tarvittavista monipuolisista taidoista. Syvennetään taitoja toimia suomalaisessa yhteiskunnassa ja vahvistetaan kuuluvuuden tunnetta siihen.

Hyvinvointiosaaminen

Opinnot laajentavat opiskelijan itsetuntemusta ja ymmärrystä omista vahvuuksistaan sekä kiinnostuksen kohteistaan. Lisäksi opiskelutaitojen vahvistaminen vähentää kokemusta opintojen kuormittavuudesta.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan tehtävissä sekä niihin liittyvissä palaute- ja purkukeskusteluissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä, kun näyttöjä on opintopisteitä vastaava määrä. Haastepassin osalta opiskelija suorittaa tehtäviä ja merkitsee passiin, kauanko tehtävän suorittamiseen meni aikaa. Opettajan kanssa käydään purkukeskustelu kuhunkin tehtävään liittyen. Kun tehtäviä on suoritettu yhden opintopisteen verran, saa opiskelija suoritusmerkinnän. Mikäli opiskelija suorittaa tehtäviä 2 opintopisteen edestä, annetaan hänelle merkintä myös opintojaksosta TO121.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskelija vahvistaa opiskelu- ja työelämätaitojaan suorittamalla esimerkiksi S2-opiskelijan opiskelukieltä tukevan haastepassin (tehtävät koostuvat lukemisesta, kirjoittamisesta, kuuntelemisesta ja puhumisesta.), yrittäjyysleirin, hygieniapassin tai vastaavia kokonaisuuksia. Tavoitteena on, että opiskelija vahvistamalla opiskelu- ja työelämätaitojaan lisää ymmärrystään omista kiinnostuksen kohteista ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. Opintojakson suorittaminen voi muodostua useammasta eri kokonaisuudesta. Opinnot voidaan suorittaa myös toisessa oppilaitoksessa.

Opiskelu- ja työelämävalmiudet 2, 1 op (TO121)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelu- ja työelämätaitojen vahvistaminen
- Mielikuvien vahvistaminen omista tulevaisuuden mahdollisuuksista
- Esim. kehittää suomen kielen taitojaan arjessa, rohkaistuu ja tottuu kielen käyttöön koulussa ja vapaa-ajalla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Esimerkiksi: S2 -haastepassi, yrittäjyysleiri, hygieniapassi.
- Haastepassi on menetelmä S2-oppilaiden ja -opiskelijoiden suomen kielen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen koulussa ja vapaa-ajalla. Opiskelija saa passin , joka sisältää tehtäviä suomen kielitaidon eri osa-alueista. Opiskelijan kanssa valitaan tavoitteisiin kannustaen sopivantasoiset haasteet, jotka hän sitoutuu tekemään. Haasteita on helppoja ja vaikeampia, eri tasoiset kielenosaajat huomioon ottaen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opinnot vahvistavat opiskelijan työelämätaitoja ja ymmärrystä työelämässä tarvittavista monipuolisista taidoista. Syvennetään taitoja toimia suomalaisessa yhteiskunnassa ja vahvistetaan kuulumisen tunnetta siihen.

Hyvinvointiosaaminen

Opinnot laajentavat opiskelijan itsetuntemusta ja ymmärrystä omista vahvuuksistaan sekä kiinnostuksen kohteistaan. Lisäksi opiskelutaitojen vahvistaminen vähentää kokemusta opintojen kuormittavuudesta.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaitoja harjoitellaan tehtävissä sekä niihin liittyvissä palaute- ja purkukeskusteluissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä, kun näyttöjä on opintopisteitä vastaava määrä. Haastepassin osalta opiskelija suorittaa tehtäviä ja merkitsee passiin, kauanko tehtävän suorittamiseen meni aikaa. Opettajan kanssa käydään purkukeskustelu kuhunkin tehtävään liittyen. Kun tehtäviä on suoritettu yhden opintopisteen verran, saa opiskelija suoritusmerkinnän. Mikäli opiskelija suorittaa tehtäviä 2 opintopisteen edestä, merkitään 1op opintojaksolle TO120 ja toinen opintopiste tälle opintojaksolle.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on jatkoa opintojaksolle TO120. Opiskelija vahvistaa opiskelu- ja työelämätaitojaan suorittamalla esimerkiksi S2-opiskelijan opiskelukieltä tukevan haastepassin (tehtävät koostuvat lukemisesta, kirjoittamisesta, kuuntelemisesta ja puhumisesta.), yrittäjyysleirin, hygieniapassin tai vastaavia kokonaisuuksia. Tavoitteena on, että opiskelija vahvistamalla opiskelu- ja työelämätaitojaan lisää ymmärrystään omista kiinnostuksen kohteista ja tulevaisuuden mahdollisuuksista. Opintojakson suorittaminen voi muodostua useammasta eri kokonaisuudesta. Opinnot voidaan suorittaa myös toisessa oppilaitoksessa.

7.20. Vieraat kielet (VK)

Oppiaine ja tehtävä

Kieliaineet ovat sekä taito- ja välineaineita että oma tiedonalansa. Kieltenopetus syventää perusopetuksen aikana saavutettua eri kielten taitoa, kielikasvatusta ja kielitietoisuuden kehittämistä.

Vieraat kielet ovat osa lukion kielikasvatusta, joka pyrkii tunnistamaan ja tekemään näkyväksi lukion kaikkia kieliaineita yhdistäviä tehtäviä ja toisaalta kielten roolia opetuksessa ja oppimisessa ylipäätään. Lukion kieltenopetuksessa kehitetään opiskelijan monikielistä kompetenssia, joka koostuu äidinkielen, kansalliskielen ja vieraiden kielten sekä niiden murteiden ja rekistereiden eritasoisesta hallinnasta. Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä taitoja toimia eri kieliyhteisöissä. Opiskelijaa rohkaistaan käyttämään eri kieliä monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueet huomioon ottaen ja kaikkea kielitaitoa arvostaen.

Vieraiden kielten opiskelu perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitettuja, puhuttuja, visuaalisia, audiovisuaalisia tai näiden ilmaisumuotojen yhdistelmiä. Oppiaineelle tyypilliset tekstit voivat olla kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä, fiktiivisiä tai asiatekstejä sekä arkisia tai institutionaalisia, erilaisia keskustelutaitoja vaativia tilanteita.

Vieraiden kielten opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan kunkin opiskeltavan kielen taitoa monipuolisesti. Monipuolinen kielitaito kehittyy erilaisten tekstien ja tekstilajien tulkitsemisesta ja tuottamisesta. Opiskelija etenee perustaidoista laaja-alaisuuteen ja arkikielestä kohti akateemisempaa kielitaitoa. Opiskelijaa ohjataan kehittämään eri kielten taitoaan, laajentamaan monikielistä kompetenssiaan sekä kehittämään metakielellisiä taitojaan, joilla tarkoitetaan kykyä hahmottaa ja hyödyntää tietoa kielestä, kielen rakenteista ja funktioista sekä kielten välisistä yhteyksistä. Opiskelija harjaantuu laaja-alaiseen kielenkäyttöön vaihtelevissa teksti- ja asiayhteyksissä. Opiskelija oppii hankkimaan, muokkaamaan, tuottamaan ja jakamaan sekä arvioimaan ja arvottamaan tietoa.

Koodit

Vieraiden kielten opintojen koodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten ja moduulinumeroiden mukaan. Vieraista kielistä käytetään seuraavia kirjaintunnuksia.

EN = englannin kieli

LA = latinan kieli

RA = ranskan kieli

SM = saamen kieli

SA = saksan kieli

VE = venäjän kieli

IA = italian kieli

EA = espanjan kieli

PO = portugalin kieli

KI = kiinan kieli

JP = japanin kieli

AR = arabian kieli

KX = muu kieli

Lukion opetussuunnitelman perusteissa vieraiden kielten kirjaintunnuksena käytetään tunnusta VK lukuun ottamatta englannin, saamen ja latinan kieltä. Aasian ja Afrikan kielistä lukion opetussuunnitelman perusteissa käytetään kirjaintunnistetta VKAA. Paikallisessa opetussuunnitelmassa näiden tunnusten tilalla käytetään kullekin kielelle määriteltyjä, yllä lueteltuja kirjaintunnuksia.

Laaja-alainen osaaminen

Vieraisissa kielissä käsitellään teemoja, joiden avulla kieltenoppiminen tuodaan osaksi lukio-opiskelun asiakokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää työskentelyä. Vieraan kielen eri oppimäärät toimivat yhteistyössä sekä toistensa että eri oppiaineiden kanssa. Samalla rakennetaan ymmärrystä ja yhteyksiä lukion ulkopuolelle sekä lukiota seuraaviin elämänvaiheisiin, opintoihin ja työelämään. Väline- ja taitoaineina kielet tarjoavat työkaluja laaja-alaisen osaamisen taitojen tunnistamiseen, harjoittamiseen, kehittämiseen ja omaksumiseen sekä arvojen ja asenteiden tarkasteluun. Kieltenopetuksen taustalla on myös omat tiedon- ja tieteenalansa, jonka ulottuvuuksia, kuten sosiolingvistiikkaa, kognitiivista kielitiedettä tai tekstintutkimusta, voi hyödyntää laaja-alaisen asiakokonaisuuksien tarkastelussa. Laaja-alaisen osaamisen alueet tarjoavat opetuksessa käsiteltäviä sisältöjä, tavoitteita toiminnalle sekä perusteita erilaisten oppimisympäristöjen, työtapojen tai -menetelmien valinnalle. Vieraiden kielten opetuksessa laaja-alainen osaaminen näyttäytyy muun muassa miksi-kysymyksinä ja syy-seuraussuhteiden pohtimisena. Kielet tarjoavat mahdollisuuden kehittää luovaa toimintaa eri opiskelutapoja kokeillen, mutta myös älyllisyydestä ja kielen estetiikasta nauttien.

Vieraiden kielten opiskelun kautta tarkastellaan yksilön ja yhteisön identiteettien rakentumista ja ryhmässä toimimista. Kaikkea opiskelijoiden kielitaitoa arvostetaan ja pyritään hyödyntämään, mikä mahdollistaa opiskelijan **hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamisen** sekä minäpystyvyyden kasvattamisen. Empatia, hyvät tavat ja rakentavan vuorovaikutuksen (mediaatio) elementit ilmestyvät kaikissa kieliaineissa osana laaja-alaista osaamista. Rakentavan vuorovaikutuksen tekijöitä tutkimalla ja sen taitoja omaksumalla opiskelija syventää ymmärrystään toiseudesta ja harjaantuu rakentamaan ymmärrystä tilanteissa, joissa sitä ei kielellisistä tai kulttuurista syistä ole.

Opiskelija kehittää kielenopiskelutaitojaan tunnistamalla itselleen sopivia strategioita oppia kieliä ja arvioimalla oman oppimisensa edistymistä. Häntä ohjataan ymmärtämään monipuolisen kielitaidon merkitys jatko-opinnoissa ja työelämässä sekä kieli-identiteetin rakentamisessa.

Eri tieteen- ja tiedonaloja sekä taiteita yhdistävänä oppiaineena kielet avaavat yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä **monitieteiseen ja luovaan osaamiseen**. Temaattiset opinnot ja oppiainerajat ylittävät opintokokonaisuudet kannustavat opiskelijaa hyödyntämään eri kielten vähäistäkin taitoaan ja monikielistä kompetenssiaan. Tärkeää on asiakokonaisuuksien, kysymysten ja ratkaisujen työstäminen vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Opetuksessa tavoitellaan tilanteita, joissa opiskelija pääsee turvallisesti haastamaan oman osaamisensa rajoja. Vieraiden kielten opiskelu ja osaaminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin, tietolähteisiin ja taidemuotoihin. Samalla voidaan kyseenalaistaa vakiintuneita käytänteitä ja hakea uusia, luovia tarkastelukulmia sekä tunnistaa ja ymmärtää monimuotoisuutta. Kieltenopetuksessa tavoitteena on ajattelun- ja analysointitaitojen kehittäminen käyttämällä monipuolisia ja opiskelijakeskeisiä menetelmiä ja tarjoamalla merkityksellisiä, avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä.

Vieraiden kielten opiskelu vahvistaa opiskelijan **yhteiskunnallista osaamista**. Opetus antaa kielellisiä ja kulttuurisia valmiuksia ja eväitä osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen yhteiskunnassa ja kansainvälisessä maailmassa. Samalla rakennetaan yhteyksiä demokratiakasvatukseen ja tasa-arvonäkökulmiin sekä kieliä koskeviin pohdintoihin, kuten enemmistö- tai vähemmistökysymyksiin, kielipolitiikkaan tai kielidiversiteetin vähenemiseen.

Kieliopintojen mahdollistamat taidot ja kontaktit helpottavat opiskelijan siirtymistä jatko-opintoihin, työelämään ja kansalaisaktiivisuutta edellyttäviin tehtäviin.

Kieliopinnot vahvistavat **eettisyyttä ja ympäristöosaamista** mahdollistamalla myötäelämisen ja ongelmien ymmärtämisen oman kielen asettamia rajoja laajemmin. Globaalit ympäristökysymykset, kuten ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja kestäättömät kulutustottumukset, ovat yksilöön ja yhteisöihin vaikuttavia ongelmia. Opintojen aikana vahvistetaan taitoja ja haetaan kontakteja yhteisten ratkaisujen etsimiseksi ja työstämiseksi. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaamisen osalta vieraiden kielten opetuksessa vahvistetaan opiskelijan uteliaisuutta, motivaatiota ja taitoa toimia kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa ympäristöissä ja yhteyksissä. Monipuolinen kielitaito ja ymmärrys kielitaidon käyttökelpoisuudesta kansainvälisessä yhteistyössä ja globaalien kysymysten tarkastelussa syventävät opiskelijan maailmankansalaisen taitoja ja tarjoavat mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön. Kielipinnot vahvistavat kulttuuriperintöjen tuntemista ja tarjoavat luontevasti eri näkökulmia asioiden tarkasteluun.

Tavoitteet

Vieraiden kielten opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen, opiskelutaitoihin sekä vuorovaikutus- ja tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoihin. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Kulttuurinen ja kielellinen moninaisuus

Tavoitteena on, että opiskelija

- rohkautuu kielenkäyttäjänä globaalissa maailmassa, jossa tavoitteena ei ole esimerkillisen äidinkielen kielenkäyttäjän tasoinen kielitaito vaan rakentavan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen kasvattaminen
- osoittaa tietoa, taitoa ja tahtoa toimia rakentavasti kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa
- kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi.

Opiskelutaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa tavoitteita ja arvioida kehittymistään osana jatkuvaa oppimisprosessia
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohtiaan kielenoppijana
- osaa käyttää tehokkaasti erilaisia kielenopiskelustrategioita ja työvälineitä
- muodostaa käsityksen kielitaidon jatkuvasta kehittämisestä myös lukio-opintojen päättymisen jälkeen.

Vuorovaikutustaidot, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot

Tavoitteena on, että opiskelija

- harjaantuu ja rohkautuu käyttämään kieltä laaja-alaisesti ja monipuolisesti
- saa kokemuksia monenlaisista kohdekielisistä opiskelu- ja kielenkäyttöympäristöistä

- osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 2) ohessa olevan taulukon mukaisesti sekä asettaa omia tavoitteitaan, arvioida taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Osaamisen arviointi

Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasotavoitteet oppimäärittäin

Kieli ja oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tulkita tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)	Taito tuottaa tekstejä (suluissa perusopetuksen päättövaiheessa asetetut taitotasotavoitteet)
Englanti, A-oppimäärä	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)	B2.1 (B1.1)
Aasian ja Afrikan kielet, A-oppimäärä	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)	A2.2–B1.1 (A2.1)
Muut kielet, A-oppimäärä	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)	B1.2 (A2.2)
Englanti, B1-oppimäärä	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet, B1-oppimäärä	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)	B1.1 (A1.3)
Englanti, B2-oppimäärä	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet, B2-oppimäärä	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.3)	A2.2 (A1.2)
Englanti, B3-oppimäärä	B1.1	B1.1	A2.2
Aasian ja Afrikan kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)	A2.1 (puhuttu teksti) A1.3 (kirjoitettu teksti)
Muut kielet, B3-oppimäärä	A2.1	A2.1	A2.1

Arvioinnin tehtävä vieraissa kielissä on tukea opiskelijan kehittymistä vieraalla kielellä toimijana. Monipuolinen arviointi ja onnistunut, kannustava palaute tukevat opiskelijan minäpystyvyyttä ja vahvistavat opiskelumotivaatiota.

Arviointi ja muu palautteen antaminen kohdistuvat oppimäärän tavoitteiden mukaiseen osaamiseen ja keskeisten sisältöjen hallintaan. Itse- ja vertaisarviointia käytetään oman ja ryhmän osaamisen sekä oppimisprosessin ymmärtämiseksi ja kehittämiseksi.

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan vuorovaikutusosaaminen, tekstin tulkinta- ja tuottamistaidot sekä kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden tavoitealueeseen kytketty osaaminen. Arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan opiskelutaidot, kuten opiskelustrategioiden kehittämisen taidot sekä oppimisen edistämistä tukevat työskentelytaidot.

Arvioinnin tukena, opettajan työvälteenä sekä opiskelijan itse- ja vertaisarvioinnin välineenä käytetään soveltuvin osin eurooppalaiseen viitekehykseen (CEFR) perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa (liite 2). Arvioinnin tukena voidaan myös hyödyntää vieraan kielen taidon sertifiointiin tarkoitettuja kansainvälisesti tunnustettuja tutkintojärjestelmiä, jotka on linkitetty eurooppalaisen viitekehyksen kuusiportaiseen taitotasoasteikkoon.

Opintojen alkuvaiheessa palautteenannossa painottuu opiskelijan taito kehittää kielenopiskelutaitojaan. Opintojen edetessä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää enenevästi opiskelijan vuorovaikutus-, tulkinta- ja tuottamistaitojen tasoa määriteltäessä.

Arvosanan muodostamisessa otetaan systemaattisesti huomioon kaikki tavoitealueet, mukaan lukien opiskelutaitojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet, joskin opintojaksokohtaiset painotukset voivat vaihdella.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

Vieraiden kielten pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Valinnaisiin opintoihin kuuluvan vieraiden kielten A-oppimäärän moduulin 8 ja B1-oppimäärän moduulin 6 opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täyttyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

Latinan kieltä lukuun ottamatta B2- ja B3-oppimäärien osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan asianomaiselle kielelle ja oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

7.20.1. Italia (IAB3)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion

jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (IAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmitty monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien kohteliaisuuteen liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, IAB31, perustason alkeet 1 (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kohdekielen asemaan maailmassa sekä hahmottaa uutta kieltä. Opiskelija löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Opintojaksossa harjoitellaan rutiininomaisia viestintätilanteita ja tavallisimpia kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia sekä kielen perusrakenteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 2, 2 op (IAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- TVT ja tauottaminen: Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, IAB32, perustason alkeet 2 (2 op)

Opintojakso rohkaisee opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja auttaa hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin. Opintojakson aikana opetellaan sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 3, 2 op (IAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, IAB33, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäkemymksen perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (IAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.

- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, IAB34, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (IAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

414

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, IAB35, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (IAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden

sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, IAB36, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (IAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, IAB37, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (IAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, IAB38, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (IAB39)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.2. Venäjä (VEB3)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja

kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (VEB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmitty monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.
- Opintojakson aikana opiskellaan kyrilliset kirjaimet sekä opitaan lukemaan kyrilliikalla kirjoitettua tekstiä ja kirjoittamaan itse kyrillisin kirjaimin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien kohteliaisuuteen liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, VEB31, perustason alkeet 1 (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kohdekielen asemaan maailmassa sekä hahmottaa uutta kieltä. Opiskelija löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Opintojaksossa harjoitellaan rutiininomaisia viestintätilanteita ja tavallisimpia kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia sekä kielen perusrakenteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 2, 2 op (VEB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, VEB32, perustason alkeet 2 (2 op)

Opintojakso rohkaisee opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja auttaa hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin. Opintojakson aikana opetellaan sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 3, 2 op (VEB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuusien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, VEB33, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäemyksen perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (VEB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, VEB34, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (VEB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, VEB35, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (VEB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, VEB36, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (VEB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, VEB37, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (VEB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, VEB38, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (VEB3S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

VEB310

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä mahdollisesti matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Kurssi suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ilmiöpohjainen opintojakso, 2 op (VEB3S11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija laajentaa etukäteistehtävien, oppituntien sekä opintomatkan kautta monipuolisesti tietojaan Venäjästä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

VEB311

Eri oppiaineiden yhteistyönä toteutettava opintojakso, jonka aikana tutustutaan Venäjään esimerkiksi taiteiden, historian ja maantuntemuksen kautta. Opintojaksoon kuuluu matka kohdemaahan sekä matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (VEB3S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa ja kertailee aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan taitoja ennen yo-kokeeseen osallistumista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

VEB39

Kerrataan aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita. Opintojakso valmentaa abiturienteja ylioppilaskokeen eri osa-alueissa

Abikertaus suoritetaan viimeisessä jaksossa ennen venäjän yo-kokeeseen osallistumista.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (VEB3S11)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.3. Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1)

Oppiaine ja tehtävä

Laaja-alainen osaaminen

Osaamisen arviointi

Opintojaksot

Minä kielten maailmassa - englanti maailman kielenä, 4 op (ENA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (ENA1), Pakollinen
- Englanti globaalina kielenä, 3 op (ENA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyydestä*
- *analysoi ja kehittää taitoaan käyttäen itse- ja vertaisarviointia oppimista tukevana menetelmänä*
- *monipuolistaa kielenopiskelutaitojaan*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan osaamistaan taitotasoon B2.1.*

Englanti globaalina kielenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta*
- *kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan*
- *vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan*
- *syventää tietoaan englannin asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.*

Paikallinen lisäys

- kehittää kielen keskeisen sanaston ja rakenteiston hallintaa

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- henkilökohtaisen kieliprofiilin laatiminen
- tavoitteiden asettelu kielten opiskelulle
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen

Englanti globaalina kielenä

- englanti äidinkielenä, toisena kielenä, virallisena kielenä, globaalina kielenä
- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- kansainväliset suhteet
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; englannin variantteja ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyyli erilaisissa medioissa

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- perusrakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kieliprofiilin laatimisen kautta opiskelija pohtii omaa hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamistaan (esim. itselleen sopivat kieltenoppimisstrategiat ja oman oppimisen edistyminen, kielitaidon arvostaminen ja hyödyntäminen).

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaamista harjoitellaan esim. erilaisten työtapojen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- opintojakson ENA1-2 suorittaminen edellyttää **kieliprofiilin** laatimista

- **laaja-alaiset** vuorovaikutusosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)
- opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso totuttaa opiskelijaa lukion kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Tehtävänä on kehittää opiskelijan kielitietoisuutta ja kieli-identiteettiä sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista.

Opintojakson tehtävänä on myös tarkastella englannin kielen käyttöä eri puolilla maailmaa sekä vuorovaikutustilanteissa, joissa englanti ei välttämättä ole kenenkään äidinkieli.

Opiskelija aloittaa henkilökohtaisen kieliprofiilin laatimisen ja täydentää sitä lukio-opintojen edistyessä.

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (ENA3), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä monipuolisesti itselle tärkeistä kulttuuriaiheista ja -ilmiöistä*
- *vahvistaa taitoaan käyttäen reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- kehittää kielen keskeisen sanaston ja rakenteiden hallintaa

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti eri kulttuurimuotoihin ja pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä yksilöille ja yhteisölle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa tarkastellaan kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä, jotka välittyvät kulttuurin kautta yksilölle ja yhteisölle.

Opiskelija tutustuu kulttuurin ja taiteen eri muotoihin sekä pohditaan niiden merkitystä omassa elämässä.

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (ENA4), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja niiden taustoihin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä hankkiakseen, yhdistääkseen, muokatakseen, esittääkseen ja arvioidakseen tietoa.*

Paikallinen lisäys

- kehittää kielen keskeisten sanaston ja rakenteiden hallintaa

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kehitetään omien mielipiteiden ilmaisutaitoja eri tilanteissa sekä kirjallisesti että suullisesti. Harjoitellaan neuvottelutaitoja ja argumentointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja vaikuttamisen keinoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** vuorovaikutusosaamista ja yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)

Opintojakson vapaa kuvaus

Tarkastellaan yksilön roolia yhteiskunnan jäsenenä ja harjoitellaan aktiivista toimijuutta englannin kielellä, esim. tutustumalla erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin. Opintojakson tehtävänä on myös kehittää ajattelu- ja opiskelutaitoja harjoittelemalla kriittisiä luku- ja tiedonhankintataitoja.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (ENA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys
- englanti tieteen kielenä, tieteellisen tekstin piirteet

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Englannin kieli kansainvälisenä tieteen lingua francana avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin ja tietolähteisiin.

Eri tieteen- ja tiedonaloja yhdistävänä oppiaineena englanti avaa yhtymäkohtia muihin oppiaineisiin sekä monitieteiseen ja luovaan osaamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** monitieteistä ja luovaa osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä englannin kielen asemaan kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä. Hän harjoittelee asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja sekä kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista tieteeseen tai teknologiaan liittyvistä aiheista.

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6)

Opintojakson moduulit

- Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (ENA6), Pakollinen

Tavoitteet

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu englannin kielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään muodollisemmissa asiayhteyksissä.*

Keskeiset sisällöt

Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämäänsä astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tutustutaan erilaisiin ammatteihin ja niiden vaatimuksiin. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämäänsä astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Tässä opintojaksossa voidaan harjoitella jatko-opintoihin ja työnhakuun liittyviä tilanteita, joissa tutustutaan eri osapuolten rooleihin ja eri kommunikointitilanteissa käytettyyn kieleen.

Hyvinvointiosaaminen

Tavoitteena on rakentaa ymmärrystä monipuolisen kielitaidon merkityksestä lukion ulkopuolella sekä lukiota seuraavissa elämänvaiheissa, opinnoissa ja työelämässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista

- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista sekä yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpäiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä.

Opiskelija täydentää henkilökohtaisen kieliprofiilinsa tulevaisuuden tarpeita varten.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (ENA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen
- rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelijaa ohjataan pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tarkastellaan globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** eettisyys- ja ympäristöosaamista sekä globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)

Opintojakson vapaa kuvaus

Tarkastellaan globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelija pohtii asenteiden ja arvojen merkitystä sekä vastuuntuntoaan. Opiskelija kehittää taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (ENA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- *kertaa ja laajentaa sanavarastoaan*

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *englannin käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija hyödyntää lukio-opinnoissa opittua kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, jotka vaihtelevat arkipäivän kohtaamisista vaativiin kommunikointitilanteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista
- **formatiivinen** arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- **summatiivinen** arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön
- opintojakson arvosana perustuu opiskelijan suullisen kielitaidon ja kommunikointitaitojen sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin
- tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa
- **laaja-alaiset** vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista sekä yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- opintojakson arviointi perustuu valtakunnallisen suullisen kielitaidon kokeen ja luokkatyöskentelyn tuotoksiin ja tuloksiin (esim. jatkuva näyttö, esitykset ja sanakokeet).
- opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10)
- arvosanan lisäksi opiskelija saa valtakunnallisen suullisen kokeen tuloksesta erillisen todistuksen
- **opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti**

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa kerrataan lukio-opinnoissa opittua sanastoa esim. teemoittain erilaisten suullisten harjoitusten avulla (pari- ja pienryhmätehtävät, erilaiset esitykset tms.). Suullisen työskentelyn lisäksi voidaan pitää sanakokeita, jotta sanasto vahvistuisi. Opiskelija täydentää henkilökohtaista kieliprofiiliinsa tulevaisuuden tarpeita varten. Opintojaksoon kuuluu valtakunnallinen suullinen koe, joka tehdään Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti, ja siitä annetaan erillinen todistus.

Finishing Touches (abikertaus), 2 op (ENAS09)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Valmistautuminen englannin A-tason ylioppilaskokeeseen.
- Keskeisen sanaston ja kieliopin kertaus.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kertaamme keskeistä kielioppia ja sanastoa sekä harjoittelempa ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä, esim. kuullun - ja luetunymmärtämistä sekä kirjallista ilmaisua.
- Työskentelytapoina yksilö- sekä pari- tai pienryhmätyöskentely.
- Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana syvennetään sanavarastoa eri aihepiireihin liittyvien tekstien avulla ja harjoitellaan sanaston käyttämistä monipuolisesti.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana. Preliminäärikoe on tehtävä huolellisesti suoritusmerkinnän saamiseksi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tämän opintojakson aikana palautetaan mieleen englannin kielioppiasioita ja sanastoa eri aihepiireistä. Myös uutta sanastoa opiskellaan. Harjoitellaan yo-kokeen tehtävätyyppejä monipuolisesti. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä, jonka saamisen edellytyksenä on tehtävien huolellinen tekeminen ja palauttaminen, preliminäärikokeen suorittaminen, sekä aktiivinen läsnäolo oppitunneilla.

Business English, 2 op (ENAS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija omaksuu englanninkielistä kaupallista sanastoa
- opiskelija kehittää viestintätaitojaan kansainväliseen liike-elämään liittyvissä yhteyksissä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- kaupallisen alan englannin harjoittelu
- englanninkieliseen liike-elämään tutustuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa korostuu englannin kielen taidon käyttökelpoisuus kansainvälisessä liike-elämässä. Opintojakso vahvistaa opiskelijan valmiuksia kansainvälistymiseen ja maailmankansalaisena toimimiseen, kun opiskelija harjoittelee kaupallisen alan englantia ja kehittää viestintätaitojaan kansainväliseen liike-elämään liittyvissä yhteyksissä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä ja sen hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla ja opintojaksoon liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista.
- Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.
- Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- Kaikki pakolliset tehtävät on palautettava jakson aikana.
- Ei voi suorittaa itsenäisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa harjoitellaan kaupallisen alan englantia ja tutustutaan englanninkieliseen liike-elämään. Aihepiirin perustan lisäksi käsitellään ajankohtaisia ja autenttista materiaalia eri lähteistä. Tavoitteena on, että opiskelija omaksuu englanninkielistä kaupallista sanastoa ja kehittää viestintätaitojaan kansainväliseen liike-elämään liittyvissä yhteyksissä.

International English, 2 op (ENAS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija laajentaa sanavarastoaan, jotta hän pystyy aiempaa sujuvammin seuraamaan englanninkielistä uutisointia vaativistakin ajankohtaisista aiheista ja keskustelemaan niistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- autenttiseen englanninkieliseen uutismateriaaliin tutustuminen
- ajankohtaisessa uutisoinnissa esiintyvän sanaston harjoittelu vaativankin autenttisen materiaalin avulla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa korostuu englanninkielen taidon käyttökelpoisuus autenttisen uutismateriaalin seuraamisessa. Opintojakso vahvistaa opiskelijan valmiuksia kansainvälistymiseen ja maailmankansalaisena toimimiseen, kun opiskelija tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin uutisaiheisiin ja harjoittelee niissä esiintyvää sanastoa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä ja sen hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla ja opintojaksoon liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista.
- Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.
- Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- Kaikki paikalliset tehtävät on palautettava jakson aikana.
- Ei voi suorittaa itsenäisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson keskeisiä aihealueita ovat ajankohtaiset tapahtumat ja jaksossa käsitellään autenttista uutismateriaalia eri lähteistä. Käytettävä autenttinen materiaali on haastavaa. Keskeinen tavoite on laajentaa sanastoa, jotta opiskelija pystyy entistä sujuvammin seuraamaan kohdekielistä uutisointia vaativistakin ajankohtaisista aiheista ja keskustelemaan niistä.

Arts and Culture Club, 2 op (ENAS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kasvattaa opiskelijan tietämystä ja kokemusta englanninkielisistä kulttuuriteksteistä ja sitä kautta englanninkielisistä kulttuureista
- opiskelijan oman lukijuuden kehittäminen ja tulkintojen tekemisen harjoittelu omien/ryhmäprojektien kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- englanninkieliseen kulttuuriin ja englanninkielisiin maihin tutustuminen kirjallisuuden ja taiteen kautta
- autenttisiin englanninkielisiin teksteihin esimerkiksi kirjallisuusotteisiin, elokuvaan, sarjakuviin ja näytelmiin tutustuminen
- oman lukijuuden kehittäminen ja tulkintojen tekemisen harjoittelu
- mahdollisia työskentelytapoja: keskustelu, kirjoittaminen, näytteleminen, omien/ryhmäesitysmien tekeminen englanniksi

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojaksossa korostuu opiskelijan oma henkilökohtainen kiinnostus ja motivaatio englanninkielisten kulttuuritekstien tulkitsemiseen. Tekstien kautta tutustutaan englanninkielisiin kulttuureihin omien ja ryhmäprojektien kautta. Tämä tukee ja kehittää opiskelijan luovuutta ja antaa uusia näkökulmia. Myös toisten kulttuurien arvostus kasvaa niiden syvemmän ymmärtämisen kautta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä ja sen hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla ja opintojaksoon liittyvien tehtävien suorittamista.
- Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.
- Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- Kaikki pakolliset tehtävät on palautettava jakson aikana.
- Ei voi suorittaa itsenäisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan englanninkieliseen kulttuuriin ja englanninkielisiin maihin kirjallisuuden ja taiteen kautta. Mahdollisia työskentelytapoja: keskustelu, kirjoittaminen, näytteleminen, omien/ryhmäesitelmien tekeminen englanniksi. Opintojaksolla luetaan paljon.

Writing for Special Purposes, 2 op (ENAS13)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu erilaisiin tekstityyppeihin ja harjoittelee niiden kirjoittamista
- Opiskelija harjaantuu suunnittelemaan, muokkaamaan ja viimeistelemään johdonmukaista sekä erityyppisiin viestintätilanteisiin tyyllilajiltaan sopivaa tekstiä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan suunnittelemaan, muokkaamaan ja viimeistelemään johdonmukaista ja tyyllilajiltaan oikeaa asiatekstiä sekä elämyksellistä ja pohtivaa tekstiä.
- Kirjoitetaan erilaisia tekstejä luovasta kirjoittamisesta argumentatiiviseen aineeseen ja blogista aineiston käyttämiseen.
- Tutustutaan yo-aineen vaatimuksiin ja harjoitellaan sen kirjoittamista.
- Vahvistetaan monipuolisten sidoskeinojen käyttöä sekä idiomaattista ja vivahteikasta ilmaisu.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutkii tausta-aineistoja ja soveltaa tietojään. Kirjoitustehtävissä on sekä asiatekstien laadintaa että luovuutta tukevia tehtävätyyppejä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä ja sen hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla ja opintojaksoon liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista.
- Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.
- Palautetta annetaan vain kullekin tehtävälle annettuun määräaikaan mennessä palautetuista töistä.
- Kaikki pakolliset tehtävät on palautettava jakson aikana.
- Ei voi suorittaa itsenäisesti

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana perehdytään erilaisiin tekstityyppeihin. Asiatekstien kirjoittamista harjoitellaan monipuolisten lähteiden avulla. Oman tekstin muokkausta käsitellään eri tasoilla, kuten jäsentelyn ja viestin selkeyden kannalta. Lisäksi harjoitellaan luovan kirjoittamisen strategioita ja prosessikirjoittamista. Tavoitteena on harjaannuttaa opiskelija suunnittelemaan, muokkaamaan ja viimeistelemään johdonmukaista sekä erityyppisiin viestintätilanteisiin tyylilajiltaan sopivaa tekstiä.

Back to Basics, 2 op (ENAS14)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opintojakso tukee niitä ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jotka tarvitsevat lisäharjoitusta kielen perusasioissa
- opiskelija kertailee keskeistä sanastoa ja kielioppia
- opiskelija harjoittelee lukion työtapoja
- opiskelija perehtyy erilaisiin opiskelustrategioihin
- opiskelija saa tietoa omista vahvuuksistaan ja kehittämisen kohteistaan lukiotasoisien englannin opinnoissa
- opiskelija rohkaistuu käyttämään ja kehittämään kielitaitoaan

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- perussanaston ja -rakenteiden kertaaminen
- arkielämän aihepiireistä puhuminen ja kirjoittaminen
- vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen
- toimivien opiskelutekniikoiden vahvistaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksossa harjoitellaan perusasioita yhdessä pohtien. Yhteistyöllä rakennetaan tietoisuutta omista vahvuuksista kielenoppijana ja löydetään uusia tapoja käsitellä ja ymmärtää kieleen liittyviä perusasioita.

Hyvinvointiosaaminen

Pariharjoituksissa opiskelijat tukevat toistensa oppimisprosessia ja löytävät itsestään ja toisistaan vahvuuksia, joita voi kehittää edelleen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä ja sen hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista oppitunneilla ja opintojaksoon liittyvien tehtävien ja mahdollisten kokeiden suorittamista.
- Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

- Laaja-alaiset vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta
- Kaikki pakolliset tehtävät on palautettava jakson aikana.
- Ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa keskitytään perussanaston ja rakenteiden opetteluun, ja niitä harjoitellaan sekä kirjallisten että suullisten tehtävien avulla. Tekstit ja sanastot liittyvät arkielämän aihepiireihin. Tavoitteena on kerrata ja laajentaa keskeistä sanastoa ja kieliooppia sekä perehtyä lukion työtapoihin ja opiskelustrategioihin.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (ENAS15)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista. Päätös tehdään opettajan harkinnan mukaan.

7.20.4. Vieraat kielet, latina, B2-oppimäärä (VKLKB2)

Oppiaine ja tehtävä

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Latinan kielen B2-oppimäärän opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi*
- *ymmärtää latinan kielen merkityksen kulttuurissa ja tieteissä*
- *ymmärtää latinan kielen vaikutuksen eurooppalaisten kielten kehitykseen*
- *oppii tuntemaan kreikkalais-roomalaisen maailman historiaa, kulttuuria ja mytologiaa sekä tekee huomioita niiden vaikutuksesta eurooppalaiseen ja suomalaiseen kulttuuriin*
- *osaa kohtalaisen hyvin sanastoa ja muoto- ja lauseopin rakenteita sekä yleisiä idiomaattisia ilmaisuja*
- *ymmärtää apuvälineitä käyttäen helpohkoa autenttista tekstiä, osaa hankkia uutta tietoa tutuista aiheista ja osaa jonkin verran päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä niiden kieliasusta ja asiayhteydestä.*

Osaamisen arviointi

Opiskelijan kielen osaamista arvioidaan latinan kielen erityisten tavoitteiden mukaan sekä soveltuvin osin vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden mukaan. Kehittyvän kielitaidon

kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää ottaen huomioon latinan kielen erityispiirteet ja käyttöalueen rajallisuus. Opintojen aikana annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään itse- ja vertaisarviointia.

Opintojaksot

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (LAB29)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista. Päätös tehdään opettajan harkinnan mukaan.

7.20.5. Vieraat kielet, latina, B3-oppimäärä (VKLKB3)

Oppiaine ja tehtävä

Laaja-alainen osaaminen

Tavoitteet

Latinan kielen B3-oppimäärän opetuksen tavoitteena on, että

opiskelija

- *kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi*
- *ymmärtää latinan kielen merkityksen kulttuurissa ja tieteissä*
- *ymmärtää latinan kielen vaikutuksen eurooppalaisten kielten kehitykseen*
- *oppii tuntemaan kreikkalais-roomalaisen maailman historiaa, kulttuuria ja mytologiaa sekä tekee huomioita niiden vaikutuksesta eurooppalaiseen ja suomalaiseen kulttuuriin*
- *osaa kohtalaisen hyvin perussanastoa ja keskeisiä muoto- ja lauseopin rakenteita sekä yleisiä idiomaattisia ilmauksia*
- *ymmärtää apuvälineitä käyttäen helppoa autenttista tekstiä, osaa poimia yksittäisiä tietoja ja pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden perusteella.*

Osaamisen arviointi

Opiskelijan kielen osaamista arvioidaan latinan kielen erityisten tavoitteiden mukaan sekä soveltuvien vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden mukaan. Kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa voidaan hyödyntää ottaen huomioon latinan kielen erityispiirteet ja käyttöalueen rajallisuus. Opintojen aikana annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään itse- ja vertaisarviointia.

Opintojaksot

Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31)

Opintojakson moduulit

- Ikkunat auki antiikkiin, 2 op (LAB31), Valinnainen

Tavoitteet

Ikkunat auki antiikkiin

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy kertomaan itsestään perusasioita latinaksi*
- *tutustuu kielen keskeisiin piirteisiin*
- *tutustuu antiikin kulttuuriin ja latinan kieleen nykyajan näkökulmasta*
- *ymmärtää latinan kielen aseman Euroopan kielten joukossa ja erityisesti romaanisissa kielissä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Ikkunat auki antiikkiin

- *Roman valtakunnan latinan kielen vaiheet pääpiirteittäin*
- *antiikin ja nykypäivän Italiaa ja roomalaisia*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään latinan kielen merkityksestä eurooppalaisen kulttuurin ja kielten kehityksessä. Latinan kielen opiskelu auttaa opiskelijaa tunnistamaan nykykulttuurissa vallitsevien ajattelutapojen ja kertomusten historiallisia juuria.

Vuorovaikutusosaaminen

Vieraan kielen opiskeluun liittyvät vuorovaikutustilanteet tukevat opiskelijan vuorovaikutusosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Ikkunat auki antiikkiin, LAB31 (2 op.)

Opiskelija tutustuu latinan kielen alkeisiin sekä latinan asemaan maailmassa ennen ja nyt.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista

Antiikin elämää, 2 op (LAB32)

Opintojakson moduulit

- Antiikin elämää, 2 op (LAB32), Valinnainen

Tavoitteet

Antiikin elämää

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää kielitietoisuuttaan ja oppii käyttämään kieliopillisia käsitteitä*
- *oppii ymmärtämään kielen rakenteita ja lisää muoto-opin osaamistaan*
- *tutustuu pääpiirteittäin elämään antiikin aikaisessa kaupungissa.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Antiikin elämää

- *yksityinen ja julkinen elämä antiikissa*
- *työnteko antiikissa*
- *orjuus*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Uuteen kulttuuriin ja kieleen tutustuminen kehittää opiskelijan itsetuntemusta ja osallisuutta. Tämä tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Antiikin elämää, LAB32 (2 op.)

Opintojaksolla jatketaan tutustumista latinan kielen perusrakenteisiin, sekä tutustutaan elämään roomalaiskodeissa ja -kaupungeissa.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33)

Opintojakson moduulit

- Tietoa, taitoa ja taruperintöä, 2 op (LAB33), Valinnainen

Tavoitteet

Tietoa, taitoa ja taruperintöä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *laajentaa lauseopin osaamistaan*
- *harjaantuu lukemaan ja suomentamaan fiktiivisiä tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Tietoa, taitoa ja taruperintöä

- *antiikin vapaa-aika*
- *antiikin roomalaisnuorten kasvatustapa ja koulunkäynti*
- *antiikin kreikkalais-roomalainen jumaltarusto ja faabelit*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan ymmärrystä latinasta eri tieteitä yhdistävänä kielenä. Tämä auttaa opiskelijaa tunnistamaan erityisesti ilmiöiden moninäkökulmaisuuksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tietoa, taitoa ja taruperintöä, LAB33 (2 op)

Opintojaksossa perusrakenteiden opiskelun lisäksi tutustutaan myös lauseoppiin. Aihepiireinä vapaa-aika, koulunkäynti ja jumaltarustot.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34)

Opintojakson moduulit

- Rooman historian vaiheita, 2 op (LAB34), Valinnainen

Tavoitteet

Rooman historian vaiheita

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää muoto- ja lauseopin tuntemustaan*
- *tutustuu pääpiirteittäin Rooman historiaan*
- *tutustuu etruskeihin.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Rooman historian vaiheita

- *Rooman varhais historia ja siihen liittyvät tarut*
- *Rooman historian käännekohtat*
- *Rooman kehittyminen maailmanvallaksi*
- *roomalainen aikakäsitys*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan ymmärrystä vieraan kulttuurin ja yhteiskunnan erityispiirteistä. Tämä tukee opiskelijan yhteiskunnallista osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Rooman historian vaiheita, LAB34 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu Rooman historiaan ja valtakunnan eri vaiheisiin sekä syventää muoto- ja lauseopin tuntemustaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35)

Opintojakson moduulit

- Merkittäviä roomalaisia, 2 op (LAB35), Valinnainen

Tavoitteet

Merkittäviä roomalaisia

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- täydentää lauseopin osaamistaan
- hallitsee keskeisen muoto-opin
- syventää tietämystään roomalaisesta yhteiskunnasta
- tutustuu runomitoista heksametriin.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Merkittäviä roomalaisia

- Rooman historian merkkihenkilöitä
- roomalaiset hyveet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu roomalaisten käsitykseen hyvästä ja oikeasta, sekä heidän suhtautumisestaan muihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Merkittäviä roomalaisia, LAB35 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu joihinkin merkittäviin historiallisiin henkilöihin sekä laajentaa muoto- ja lauseopin osaamistaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36)

Opintojakson moduulit

- Kulttuuriperintömme, 2 op (LAB36), Valinnainen

Tavoitteet

Kulttuuriperintömme

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään sijamuotojen käytöstä lauseessa
- monipuolistaa käsitystään antiikista periytyvästä kulttuurista
- tutustuu lyyrisiin runomittoihin.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Kulttuuriperintömme

- antiikin kulttuurin eri alueet ja niiden merkitys kulttuuriperinnössämme
- antiikin tieteet ja taiteet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson sisällöt syventävät opiskelijan ymmärrystä latinasta eri tieteitä yhdistävänä kielenä. Tämä auttaa opiskelijaa tunnistamaan erityisesti ilmiöiden moninäkökulmaisuuksia.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kulttuuriperintömme, LAB36 (2 op)

Opiskelija monipuolistaa käsitystään antiikista periytyvästä kulttuurista ja vahvistaa tietämystään sijamuotojen käytöstä lauseessa.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37)

Opintojakson moduulit

- Viestejä menneisyydestä, 2 op (LAB37), Valinnainen

Tavoitteet

Viestejä menneisyydestä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hioo lauseopin (syntaksin) taitojaan*
- *tarkastelee elämän suuria kysymyksiä antiikin näkökulmasta autenttisten tekstikatkelmien pohjalta.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Viestejä menneisyydestä

- *tekstit avaimena menneisyyden arkeen*
- *antiikin roomalaisten elämä ja suhtautuminen elämän eri ilmiöihin*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään latinan kielen ja antiikin kulttuurin erityispiirteistä. Tämä auttaa opiskelijaa tunnistamaan kulttuurien välisiä eroja ja vaikutuksia toisessa kulttuuriympäristössä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Viestejä menneisyydestä, LAB37 (2op)

Opiskelija tarkastelee elämän suuria kysymyksiä antiikin näkökulmasta autenttisten tekstikatkelmien pohjalta ja hioo lauseopin taitojaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38)

Opintojakson moduulit

- Latinaa kautta vuosisatojen, 2 op (LAB38), Valinnainen

Tavoitteet

Latinaa kautta vuosisatojen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutkii muokattuja tekstejä ja helppoja autenttisia tekstinäytteitä*
- *nauttii latinan kielen moninaisuudesta kautta vuosisatojen ja ymmärtää latinan kielen arvon monenlaisen viestinnän välineenä.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Latinaa kautta vuosisatojen

- *latinan kielen käyttöalueet myöhäisantiikista nykypäivään*
- *kristillinen ja humanistinen latina*
- *latinan lausuminen eri maissa*
- *Suomen latiniteetti*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija syventää ymmärrystään japanin kielen ja japanilaisen kulttuurin erityispiirteistä. Tämä auttaa opiskelijaa tunnistamaan kulttuurien välisiä eroja ja vaikutuksia toisessa kulttuuriympäristössä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden

sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Latinaa kautta vuosisatojen, LAB38 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija harjoittelee ymmärtämään muokattuja tekstejä ja helppoja autenttisia tekstinäytteitä. Tekstinäytteiden kautta opiskelija saa kuvan eri aikakausien latinasta antiikista nykyaikaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Rooman-matka, 2 op (LAB3S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu monipuolisesti kohdemaan kulttuuriin osallistuessaan opintomatalle.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu monipuolisesti Italian ja Rooman historiaan ja kulttuuriin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija laajentaa kuvaansa Roomasta ja sen historian merkityksestä monesta eri näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Rooman-matka, LAB310, (2 op)

Opintojakso on vahvasti yleissivistystä painottava, eikä vaadi muita latinan kielen opintoja. Opintojaksoon kuuluu matka kohdemaahan sekä mahdollisesti matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Kurssi suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Antiikin kulttuurikurssi, 2 op (LAB3S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Nähdään antiikin kulttuurin perinnön merkitys myöhempisiin aikoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Antiikin kirjallisuus
- Kuvataiteet
- Tiede ja maailmankuva
- Mytologia
- Antiikin maailman kehitysvaiheet

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu laajasti antiikin kulttuuriin ja sen vaikutukseen myöhempinä aikoina.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa monipuolisen käsityksen antiikin kulttuurista: tieteistä ja taiteista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Antiikin kulttuurikurssi, LAB39 (2 op)

Opintojakson aikana tutustutaan monipuolisesti antiikin Kreikkaan ja Roomaan; niiden historiaan, kulttuuri-ilmiöihin ja taruihin.

Opintojakso ei vaadi latinan kielen taitoja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.20.6. Espanja (EAB3)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (EAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiinomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien kohteliaisuuteen liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, EAB31, perustason alkeet 1 (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kohdekielen asemaan maailmassa sekä hahmottaa uutta kieltä. Opiskelija löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Opintojaksossa harjoitellaan rutiininomaisia viestintätilanteita ja tavallisimpia kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia sekä kielen perusrakenteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 2, 2 op (EAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, EAB32, perustason alkeet 2 (2 op)

Opintojakso rohkaisee opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja auttaa hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin. Opintojakson aikana opetellaan sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 3, 2 op (EAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, EAB33, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (EAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.

- Kielten opiskelu rytmitty monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, EAB34, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (EAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- hyvinvointi ja terveys
- eri elämänvaiheet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, EAB35, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (EAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, EAB36, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (EAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, EAB37, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (EAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiensa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, EAB38, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (EAB310)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

EAB310

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä mahdollisesti matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Kurssi suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (EAB3S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa ja kertaai aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan taitoja ennen yo-kokeeseen osallistumista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

EAB309

Kerrataan aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita. Opintojakso valmentaa abiturientteja ylioppilaskokeen eri osa-alueissa

Abikertaus suoritetaan viimeisessä jaksossa ennen espanjan yo-kokeeseen osallistumista.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (EABS10)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.7. Vieraat kielet, ranska, A-oppimäärä (RAA)

Opintojaksot

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (RAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- *kertaa ja laajentaa kielen perusrakenteita ja -sanastoa*

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti eri kulttuurimuotoihin ja pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä yksilöille ja yhteisölle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämässä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä, jotka välittyvät kulttuurin kautta yksilölle ja yhteisölle. Opiskelija tutustuu kulttuurin ja taiteen eri muotoihin sekä pohtii niiden merkitystä omassa elämässä.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (RAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin
- kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella
- hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.

Paikallinen lisäys

- kerta- ja laajentaa kielen perusrakenteita ja -sanastoa

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kerta- ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää omien mielipiteidensä ilmaisutaitoja eri tilanteissa sekä kirjallisesti että suullisesti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee neuvottelutaitoja, argumentointia sekä tutustuu erilaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja vaikuttamisen keinoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset yhteiskunnallista osaamista ja vuorovaikutusosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee yksilön roolia yhteiskunnan jäsenenä ja harjoittelee aktiivista toimijuutta vieraalla kielellä, esim. tutustumalla erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin. Opintojakson aikana opiskelija myös kehittää ajattelu- ja opiskelutaitojaan harjoittelemalla kriittisiä luku- ja tiedonhankintataitoja.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (RAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Vieraan kielen hallitseminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin ja tietolähteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn

monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset monitieteistä ja luovaa osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä vieraan kielen asemaan kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä. Hän harjoittelee asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja sekä kehittää taitoaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista tieteeseen tai teknologiaan liittyvistä aiheista.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (RAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin ammatteihin ja niiden vaatimuksiin. Opiskelija oppii käsittelemään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä hahmottamaan laajempia talouden ilmiöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee jatko-opintoihin ja työnhakuun liittyviä tilanteita, joissa hän tutustuu eri osapuolten rooleihin ja eri kommunikointitilanteissa käytettyyn kieleen.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa ymmärrystä monipuolisen kielitaidon merkityksestä lukion ulkopuolella sekä lukiota seuraavissa elämänvaiheissa, opinnoissa ja työelämässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset yhteiskunnallista osaamista sekä hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija syventää käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Opiskelija tutustuu tekstilajeihin, joita hän kohtaa mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opiskelija pohtii jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija oppii käsittelemään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä hahmottamaan laajempia talouden ilmiöitä. Opiskelija täydentää henkilökohtaisen kieliprofiilinsa tulevaisuuden tarpeita varten.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (RAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen sekä rakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelija oppii pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämässä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset eettisyys- ja ympäristöosaamista sekä globaalia ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelija pohtii asenteiden ja arvojen merkitystä sekä vastuuntuntoaan. Opiskelija kehittää taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (RAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- kerta ja laajentaa sanavarastoaan

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija hyödyntää lukio-opinnoissa opittua kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, jotka vaihtelevat arkipäivän kohtaamisista vaativiin kommunikointitilanteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön. Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan suullisen kielitaidon ja kommunikointitaitojen sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset vuorovaikutusosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakson arviointi perustuu valtakunnallisen suullisen kielitaidon kokeen ja luokkatyöskentelyn tuotoksiin ja tuloksiin (esim. jatkuva näyttö, esitykset ja sanakokeet). Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Arvosanan lisäksi opiskelija saa valtakunnallisen suullisen kokeen tuloksesta erillisen todistuksen. Opintojakso ei sovellu itsenäisesti suoritettavaksi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija kerta lukio-opinnoissa opittua sanastoa esim. teemoittain erilaisten suullisten harjoitusten avulla (pari- ja pienryhmätehtävät, erilaiset esitykset tms.). Suullisen työskentelyn lisäksi voidaan pitää sanakokeita, jotta sanasto vahvistuisi. Opiskelija täydentää henkilökohtaista kieliprofiiliinsa tulevaisuuden tarpeita varten. Opintojaksoon kuuluu valtakunnallinen suullinen koe, joka tehdään Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti, ja siitä annetaan erillinen todistus.

Minä kielten maailmassa - ranska maailman kielenä, 4 op (RAA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan
- syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä
- soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja
- oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä
- pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Paikallinen lisäys

- kerta kielen perusrakenteita ja -sanastoa

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- kohdekieli porttina sukulaiskielten oppimiseen ja osaamiseen
- tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle
- oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta
- monikielisyys voimavarana
- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- *kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus*
- *rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana*
- *puhujien eri taustat ja statusvaikutukset*
- *kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin*
- *viestintätyylit erilaisissa medioissa*

Paikallinen lisäys

- perusrakenteiden kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien arkielämän tilanteisiin liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia;

Annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Opintojakson VK 1-2 suorittaminen edellyttää kieliprofiilin laatimista.

Laaja-alaiset hyvinvointi- ja vuorovaikutusosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija totuttelee ja harjaantuu lukion kielenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan, kieli-identiteettiään ja

itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista. Opiskelija tarkastelee vieraan kielen käyttöä eri puolilla maailmaa eri vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija aloittaa henkilökohtaisen kieliprofiilin laatimisen ja täydentää sitä lukio-opintojen edistyessä.

Abikertaus, 2 op (RAAS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin vahvistaen tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija laajentaa ja kertoo eri aihepiirien sanastoa ja kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitään sekä argumentointiaan tiedon perusteella.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään kirjallisesti tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.
- Opiskelija osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja vahvistaa tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija syventää sanavarastoaan eri aihepiireihin liittyvien tekstien avulla.
- Opiskelija kertoo vieraan kielen keskeistä kielioppia sekä harjoittelee ylioppilaskokeen tehtävyytyspejää, esim. kuullun - ja luetunymmärtämistä sekä kirjallista ilmaisua.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämiseksi, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana. Preliminäärikoe on tehtävä huolellisesti suoritusmerkinnän saamiseksi.

Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta. Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAAS9, Abikertaus (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävyytyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Syvennä osaamistasi, 2 op (RAAS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin. Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmilla opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAAS10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

La Culture Populaire Francophone, 2 op (RAAS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAAS11, La Culture Populaire Francophone (2op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opintojakso aiheuttaa opiskelijalle kustannuksia.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Kurssin toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAAS12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.8. Vieraat kielet, ranska, B2-oppimäärä (RAB2)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.

Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Opintojaksot

Perustason alkeet 3, 2 op (RAB21)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB21), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, RAB21, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäkömyksen perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (RAB22)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB22), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, RAB22, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (RAB23)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB23), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, RAB23, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (RAB24)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB24), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmitty monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*

- ajankohtaiset kulttuuriaiheet
- luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, RAB24, perustaso 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (RAB25)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB25), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

488

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, RAB25, perustaso 4 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (RAB26)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, RAB26, perustaso 5 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason jatko 1, 2 op (RAB27)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 1, 2 op (VKB27), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 1

- *erilaiset asuinympäristöt*
- *kestävä elämäntapa*

Paikallinen lisäys

- Moduulin tehtävänä on auttaa opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelijat tekevät esim. kurssitöillä, jotka vahvistavat työelämävalmiuksia sekä yhteiskunnallista valveutuneisuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, RAB27, perustason jatko 1 (2 op)

Opintojakso tehtävänä on auttaa opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

Opintojakso antaa valmiudet yhteiskunnalliseen osaamiseen. Tämä toteutuu kurssilla tehtävillä kurssitöillä, jotka vahvistavat työelämävalmiuksia sekä yhteiskunnallista valveutuneisuutta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason jatko 2, 2 op (RAB28)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 2, 2 op (VKB28), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 2

- *kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö*
- *tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin*
- *kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on auttaa opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelijat tekevät esim. kurssitöitä, jotka vahvistava eettistä tietoisuutta ja antaa valmiudet arvolähteiseen toimintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, RAB28. perustason jatko 2 (2 op)

Opintojakson tehtävänä on auttaa opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta.

Opintojakso antaa valmiudet eettisyys- ja ympäristöosaamiseen. Tämä toteutuu esim. opintojakson aikana tehtävillä kurssitöillä, jotka vahvistava eettistä tietoisuutta ja antaa valmiudet arvolähteeiseen toimintaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Syvennä osaamistasi, 2 op (RAB2S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin.
- Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmilla opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB2S10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

La Culture Populaire Francophone, 2 op (RAB2S11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat

arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB2S11, La Culture Populaire Francophone (2 op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Matkakulut (matkat, majoitus, pääsyliput jne.) opiskelija maksaa itse.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Kurssin toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (RAB2S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin vahvistaen tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija laajentaa ja kertoo eri aihepiirien sanastoa ja kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitään sekä argumentointiaan tiedon perusteella.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään kirjallisesti tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.
- Opiskelija osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja vahvistaa tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija syventää sanavarastoaan eri aihepiireihin liittyvien tekstien avulla.
- Opiskelija kertoo vieraan kielen keskeistä kielioppia sekä harjoittelee ylioppilaskokeen tehtävätyyppjeä, esim. kuullun - ja luetunymmärtämistä sekä kirjallista ilmaisua.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämässä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB3S9, Abikertaus (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAB2S12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.9. Ranska (RAB3)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (RAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan*
- *löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä*
- *hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa*
- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti.
- Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.
- Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten.
- Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen.
- Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiinomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien kohteliaisuuteen liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, RAB31, perustason alkeet 1 (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kohdekielen asemaan maailmassa sekä hahmottaa uutta kieltä. Opiskelija löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Opintojaksossa harjoitellaan rutiininomaisia viestintätilanteita ja tavallisimpia kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia sekä kielen perusrakenteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 2, 2 op (RAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, RAB32, perustason alkeet 2 (2 op)

Opintojakso rohkaisee opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja auttaa hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin. Opintojakson aikana opetellaan sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 3, 2 op (RAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, RAB33, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäemyksen perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (RAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*

- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, RAB34, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (RAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, RAB35, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (RAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta
- ajankohtaiset kulttuurialueet
- luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuurialueita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuurialueita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, RAB36, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (RAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat

opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, RAB37, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (RAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, RAB38, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Syvennä osaamistasi, 2 op (RAB3S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin.
- Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmilla opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB3S10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (RAB3S11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB3S11, Kulttuuriopintojakso (2 op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä mahdollisesti matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Kurssi suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (RAB3S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa ja kertailee aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan taitoja ennen yo-kokeeseen osallistumista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

RAB3S9, Abikertaus (2 op)

Kerrataan aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita. Opintojakso valmentaa abiturientteja ylioppilaskokeen eri osa-alueissa

Abikertaus suoritetaan viimeisessä jaksossa ennen ranskan yo-kokeeseen osallistumista.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (RAB3S12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.10. Vieraat kielet, saksa, A-oppimäärä (SAA)

Opintojaksot

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (SAA3)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä*
- *pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä*
- *vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.*

Paikallinen lisäys

- *kertaa ja laajentaa kielen perusrakenteita ja -sanastoa*

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- *luova toiminta*
- *kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle*
- *itseilmaisu identiteetin rakentumisessa*

Paikallinen lisäys

- *opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kurssilla tutustutaan monipuolisesti eri kulttuurimuotoihin ja pohditaan kulttuurin ja taiteen merkitystä yksilöille ja yhteisölle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee kielten ja kulttuurien moninaisuutta sekä arvoja ja merkityksiä, jotka välittyvät kulttuurin kautta yksilölle ja yhteisölle. Opiskelija tutustuu kulttuurin ja taiteen eri muotoihin sekä pohtii niiden merkitystä omassa elämässä.

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (SAA4)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Paikallinen lisäys

- *kertaa ja laajentaa kielen perusrakenteita ja -sanastoa*

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*

- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää omien mielipiteidensä ilmaisutaitoja eri tilanteissa sekä kirjallisesti että suullisesti.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija harjoittelee neuvottelutaitoja, argumentointia sekä tutustuu erilaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja vaikuttamisen keinoihin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset vuorovaikutusosaamista ja yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee yksilön roolia yhteiskunnan jäsenenä ja harjoittelee aktiivista toimijuutta vieraalla kielellä, esim. tutustumalla erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin. Opintojakson aikana opiskelija myös kehittää ajattelu- ja opiskelutaitojaan harjoittelemalla kriittisiä luku- ja tiedonhankintataitoja.

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (SAA5)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Vieraan kielen hallitseminen avaa mahdollisuuksia päästä käsiksi monenlaisiin diskursseihin, tietoihin ja tietolähteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisesä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset monitieteistä ja luovaa osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu eri tiedon- ja tieteenaloihin sekä vieraan kielen asemaan kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä. Hän harjoittelee asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja tiivistämisen taitoja sekä kehittää taitojaan raportoida jäsennellysti havainnoista itseään kiinnostavista tieteeseen tai teknologiaan liittyvistä aiheista.

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (SAA6)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille*
- *rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa*
- *kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- *jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus*
- *kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten*
- *kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina*
- *itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta*

Paikallinen lisäys

- opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu erilaisiin ammatteihin ja niiden vaatimuksiin. Opiskelija oppii käsittelemään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä hahmottamaan laajempia talouden ilmiöitä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija harjoittelee jatko-opintoihin ja työnhakuun liittyviä tilanteita, joissa hän tutustuu eri osapuolten rooleihin ja eri kommunikointitilanteissa käytettyyn kieleen.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija rakentaa ymmärrystä monipuolisen kielitaidon merkityksestä lukion ulkopuolella sekä lukiota seuraavissa elämänvaiheissa, opinnoissa ja työelämässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämiseksi, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista sekä yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija syventää käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Opiskelija tutustuu tekstilajeihin, joita hän kohtaa mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä. Opiskelija pohtii jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa. Opiskelija oppii käsittelemään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä hahmottamaan laajempia talouden ilmiöitä. Opiskelija täydentää henkilökohtaisen kieliprofiilinsa tulevaisuuden tarpeita varten.

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (SAA7)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta*
- *kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi*
- *osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.*

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- *globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos*
- *kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä*
- *esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista*
- *ratkaisukeskeisyys*

Paikallinen lisäys

- *opintokokonaisuuden aihepiiriin liittyvän sanaston kertaus ja laajentaminen sekä rakenteiden kertaus ja laajentaminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelija oppii pohtimaan asenteiden ja arvojen merkitystä ja kehittämään vastuuntuntoaan sekä taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Laaja-alaiset eettisyys- ja ympäristöosaamista sekä globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija tarkastelee globaaleja ympäristökysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta. Tiedon hakemisen ja tuottamisen lisäksi opiskelija pohtii asenteiden ja arvojen merkitystä sekä vastuuntuntoaan. Opiskelija kehittää taitoaan toimia rakentavasti eri yhteyksissä.

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (SAA8)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä*
- *vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan*
- *vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja*
- *harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.*

Paikallinen lisäys

- kerta ja laajentaa sanavarastoaan

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielen vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija hyödyntää lukio-opinnoissa opittua kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, jotka vaihtelevat arkipäivän kohtaamisista vaativiin kommunikointi tilanteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön. Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan suullisen kielitaidon ja kommunikointitaitojen sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakson arviointi perustuu valtakunnallisen suullisen kielitaidon kokeen ja luokkatyöskentelyn tuotoksiin ja tuloksiin (esim. jatkuva näyttö, esitykset ja sanakokeet). Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Laaja-alaiset vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista sekä yhteiskunnallista osaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Arvosanan lisäksi opiskelija saa valtakunnallisen suullisen kokeen tuloksesta erillisen todistuksen.

Opintojakso ei sovellu itsenäisesti suoritettavaksi.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija kerta lukio-opinnoissa opittua sanastoa esim. teemoittain erilaisten suullisten harjoitusten avulla (pari- ja pienryhmätehtävät, erilaiset esitykset tms.). Suullisen työskentelyn lisäksi voidaan pitää sanakokeita, jotta sanasto vahvistuisi. Opiskelija täydentää henkilökohtaista kieliprofiiliensa tulevaisuuden tarpeita varten. Opintojaksoon kuuluu valtakunnallinen suullinen koe, joka tehdään Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti, ja siitä annetaan erillinen todistus.

Saksan kieli globaalissa maailmassa, 4 op (SAA1-2)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen
- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisyyydestä*
- *soveltaa ja kehittää kielenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta*
- *kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan*
- *vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan*
- *syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.*

Paikallinen lisäys

- *kertaa ja laajentaa kielen perusrakenteita ja -sanastoa*

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen*
- *tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta*
- *monikielisyys voimavarana*
- *erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen*
- *toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- *kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus*
- *rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana*
- *puhujien eri taustat ja statusvaikutukset*
- *kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin*
- *viestintätyylit erilaisissa medioissa*

Paikallinen lisäys

- *perusrakenteiden kertaus ja laajentaminen*

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien arkielämän tilanteisiin liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia;

Annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Opintojakson suorittaminen edellyttää kieliprofiilin laatimista.

Laaja-alaiset vuorovaikutus- ja hyvinvointiosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanoilla (4-10).

Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aikana opiskelija totuttelee ja harjaantuu lukion kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Opiskelija kehittää kielitietoisuuttaan, kieli-identiteettiään ja itse- ja vertaisarviointitaitoja sekä vahvistaa opiskelijan ja ryhmän hyvinvointiosaamista. Opiskelija tarkastelee vieraan kielen käyttöä eri puolilla maailmaa eri vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija aloittaa henkilökohtaisen kieliprofiilin laatimisen ja täydentää sitä lukio-opintojen edistyessä.

Abikertaus, 2 op (SAAS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin vahvistaen tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija laajentaa ja kertoo eri aihepiirien sanastoa ja kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitään sekä argumentointiaan tiedon perusteella.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään kirjallisesti tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

- Opiskelija osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja vahvistaa tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija syventää sanavarastoaan eri aihepiireihin liittyvien tekstien avulla.
- Opiskelija kertoo vieraan kielen keskeistä kielioppia sekä harjoittelee ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä, esim. kuullun - ja luetunymmärtämistä sekä kirjallista ilmaisua.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määrääikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana. Preliminäärikoe on tehtävä huolellisesti suoritusmerkinnän saamiseksi.

Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAAS9, Abikertaus (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Syvennä osaamistasi, 2 op (SAAS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin.
- Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmilla opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana. Preliminäärikoe on tehtävä huolellisesti suoritusmerkinnän saamiseksi.

Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojaksoa ei voi suorittaa itsenäisesti.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAAS10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri

tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAAS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana. Laaja-alaiset globaali- ja kulttuuriosaamista tukevat sisällöt arvioidaan osana kurssin suoritusta.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAAS11, Kulttuuriopintojakso (2 op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opintojakso aiheuttaa opiskelijalle kustannuksia.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Kurssin toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAAS12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.11. Vieraat kielet, saksa, B2-oppimäärä (SAB2)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kieltenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Paikallinen lisäys

Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.

Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti. Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Osaamisen arviointi

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojaksot

Perustason alkeet 3, 2 op (SAB21)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB21), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, SAB21, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon,

harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (SAB22)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB22), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- *kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit*
- *Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta*
- *arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijälähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, SAB22, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (SAB23)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB23), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- TVT ja tauottaminen: Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyä monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekiellellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekiellellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, SAB23, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (SAB24)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB24), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuuriaiheita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuuriaiheet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.

- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuuriaiheita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, SAB24, perustaso 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (SAB25)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- ajankohtaiset aiheet
- kohdekieliset mediat
- lähdekritiikki

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, SAB25, perustaso 4 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (SAB26)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB26), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.
- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, SAB26, perustaso 5 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason jatko 1, 2 op (SAB27)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 1, 2 op (VKB27), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 1

- *erilaiset asuinympäristöt*
- *kestävä elämäntapa*

Paikallinen lisäys

- Moduulin tehtävänä on auttaa opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelijat vahvistavat työelämävalmiuksia sekä yhteiskunnallista valveutuneisuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, SAB27, perustason jatko 1 (2 op)

Opintojakson tehtävänä on auttaa opiskelijaa vahvistamaan perustason tekstin tulkinta- ja tuottamistaitoja.

Opintojakso antaa valmiudet yhteiskunnalliseen osaamiseen. Tämä toteutuu esim. opintojakson aikana tehtävillä kurssitöillä, jotka vahvistavat työelämävalmiuksia sekä yhteiskunnallista valveutuneisuutta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason jatko 2, 2 op (SAB28)

Opintojakson moduulit

- Perustason jatko 2, 2 op (VKB28), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason jatko 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason jatko 2

- *kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö*
- *tutustuminen erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin*
- *kielitaitovaatimukset muun muassa jatko-opinnoissa*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on auttaa opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojakson aikana opiskelijat tekevät esim. kurssitöitä, joilla vahvistetaan eettistä tietoisuutta ja annetaan valmiudet arvolähteiseen toimintaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisen kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, SAB28, perustason jatko 2 (2 op)

Opintojakson tehtävänä on auttaa opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason kielitaidosta.

Opintojakso antaa valmiudet eettisyys- ja ympäristöosaamiseen. Tämä toteutuu esim. opintojakson aikana tehtävillä kurssitöillä, jotka vahvistava eettistä tietoisuutta ja antaa valmiudet arvolähteiseen toimintaan.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Syvennä osaamistasi, 2 op (SAB2S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin.
- Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmillä opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB2S10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävyytyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAB2S11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.
- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB2S11, Kulttuuriopintojakso (2 op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Matkakulut (matkat, majoitus, pääsyliput jne.) opiskelija maksaa itse.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Kurssin toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (SAB2S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin vahvistaen tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija laajentaa ja kertoo eri aihepiirien sanastoa ja kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitään sekä argumentointiaan tiedon perusteella.
- Opiskelija osaa ilmaista itseään kirjallisesti tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.
- Opiskelija osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä ja tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija tutustuu laajasti medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin ja vahvistaa tietämystään eri tekstilajeista.
- Opiskelija syventää sanavarastoaan eri aihepiireihin liittyvien tekstien avulla.
- Opiskelija kertoo vieraan kielen keskeistä kieliooppia sekä harjoittelee ylioppilaskokeen tehtävyytpejä, esim. kuullun - ja luetunymmärtämistä sekä kirjallista ilmaisua.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämisessä, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB2S9, Abikertaus (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muualla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAB2S12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muualla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.12. Saksa (SAB3)

Oppiaine ja tehtävä

Oppimäärän erityisenä tehtävänä on rohkaista opiskelijaa laajentamaan kielellistä repertuaariaan sekä kannustaa opiskelijaa jatkuvaan kielenopiskeluun ja jatkamaan kieliopintoja myös lukion jälkeen osana elinikäisen oppimisen polkua. Tehtävänä on vahvistaa opiskelijan kieli- ja kulttuuriosaamista kohdekielen näkökulmasta. Opetus ohjaa tarkastelemaan, miten uuden kielen oppiminen lisää ymmärrystä ajattelun ja kielen välisestä yhteydestä.

Oppimäärän opetus painottuu etenkin alkuvaiheessa suulliseen kielitaitoon, mutta oppimäärän tehtävä on auttaa opiskelijaa näkemään, miten vähäiselläkin kielitaidolla on mahdollista tutustua kieli- ja kulttuurialueen tekstimaailmoihin sekä tiedon- ja tieteenaloihin. Uusi kieli avaa myös mahdollisuuksia eri kielillä tapahtuvaan jatkokoulutukseen ja lisää työelämävalmiuksia. Oppimäärän tehtävänä on myös rohkaista opiskelijaa hahmottamaan, miten uuden kielen oppiminen tukee muuta oppimista.

Opintojaksot

Perustason alkeet 1, 2 op (SAB31)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 1, 2 op (VKB31), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa uuden kielen suhteen aiemmin opiskelemiinsa tai osaamiinsa kieliin sekä hyödyntää omaa kielellistä repertuaariaan
- löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä
- hahmottaa kohdekielen aseman maailmassa
- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 1

- *rutiininomaiset viestintätilanteet*
- *keskeisimmät viestintästrategiat*
- *tavallisimmat kohteliaisuuteen liittyvät ilmaukset*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan mielenkiintoa uutta kieltä ja kulttuureja kohtaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta harjoitellaan suullisesti tavallisimpien kohteliaisuuteen liittyvien ilmaisujen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisien kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 1, SAB31, perustason alkeet 1 (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu kohdekielen asemaan maailmassa sekä hahmottaa uutta kieltä. Opiskelija löytää itselleen sopivia keinoja oppia ja opiskella kieltä. Opintojaksossa harjoitellaan rutiininomaisia viestintätilanteita ja tavallisimpia kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia sekä kielen perusrakenteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 2, 2 op (SAB32)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 2, 2 op (VKB32), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.1–A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 2

- *oman lähipiirin ja arjen kuvailu*
- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa*
- *tavanomaiset asiointitilanteet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin, myös maailmankuvan laajentamiseksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija rohkaistuu käyttämään kielitaitoaan sosiaalisen kohtaamisen vuorovaikutustilanteissa sekä tavanomaisissa asiointitilanteissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 2, SAB32, perustason alkeet 2 (2 op)

Opintojakso rohkaisee opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa vuorovaikutustilanteissa ja auttaa hyödyntämään kieltä väylänä omien mielenkiinnon kohteiden pariin. Opintojakson aikana opetellaan sosiaalisen kohtaamisen tilanteita arjessa sekä tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustason alkeet 3, 2 op (SAB33)

Opintojakson moduulit

- Perustason alkeet 3, 2 op (VKB33), Valinnainen

Tavoitteet

Perustason alkeet 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.2 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustason alkeet 3

- *sosiaalisen kohtaamisen tilanteet arjessa, tavanomaiset asiointitilanteet*
- *vapaa-ajan vietto ja harrastukset*
- *koulu*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa muodostamaan kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestä kohdekielen opinnoissa.
- Tarvittaessa huomiota kiinnitetään B2-oppimäärää peruskoulun puolella opiskelleen opiskelijan opintojen aloittamiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija tutustuu elämän moniin osa-alueisiin harrasteiden ja koulumaailman kautta ja harjaantuu kertomaan omista mielenkiinnon alueista.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija kehittää vuorovaikutustaitojaan monipuolisesti sekä viestijänä että vastaanottajana.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 3, SAB33, perustason alkeet 3 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija muodostaa kokonaisnäkemys perustason alkeisvaiheesta ja edistymisestään kohdekielen opinnoissa. Opintojaksossa käsitellään vapaa-ajanviettoon, harrastuksiin sekä kouluun liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan lisää tavanomaisia asiointitilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 1, 2 op (SAB34)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 1, 2 op (VKB34), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 1

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 1

- kohdekielen maantieteellinen levinneisyys, variantit
- Suomi kohdekielellä opiskelun näkökulmasta
- arjen tavat ja traditiot sekä kulttuurierojen vertailua

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelijaa hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.
- Moduulissa vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa toimimaan oman kulttuurinsa lähettiläänä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tutustuu Suomen ja kohdekielen kulttuurien eroihin ja oppii kertomaan omasta maastaan ja kulttuuristaan kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opiskelija oppii ymmärtämään kulttuurien välisiä soveliaita tapoja kommunikointiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 4, SAB34, perustaso 1 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä. Opintojakson aikana vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia ja rohkaistaan opiskelijaa kertomaan omasta kotimaastaan ja kulttuuristaan sekä huomaamaan kulttuurieroja.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 2, 2 op (SAB35)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 2, 2 op (VKB35), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 2

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy vuorovaikutukseen taitotason A1.3–A2.1 tavoitteiden mukaisesti.

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 2

- *hyvinvointi ja terveys*
- *eri elämänvaiheet*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on tarjota opiskelijalle välineitä ilmaista kohdekielellä tuntemuksiaan ja mielipiteitään.
- Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu hyvinvoinnin edistämiseen ja sen eri osa-alueisiin kohdekielellä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakso antaa valmiudet vuorovaikutuksen ylläpitoon ja aktiiviseen kuunteluun. Opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 5, SAB35, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija oppii ilmaisemaan tuntemuksiaan ja mielipiteitään kohdekielellä. Moduulissa harjoitellaan vuorovaikutuksen ylläpitoa ja aktiivisen kuuntelun taitoa. Opintojakson aihepiirinä ovat hyvinvointi ja terveys sekä eri elämänvaiheet.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 3, 2 op (SAB36)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 3, 2 op (VKB36), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 3

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 3

- *eri kulttuurialueita kieli- ja kulttuurialueelta*
- *ajankohtaiset kulttuurialueet*
- *luova toiminta opiskelijoiden oman mielenkiinnon perusteella*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin.
- Moduulissa rohkaistaan opiskelijaa käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuurialueita tutkiessaan.
- Moduulin aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson tehtävänä on ohjata opiskelija kielialueen kulttuurisesti ja historiallisesti keskeisten aiheiden pariin. Opiskelijan käsitys kielialueen kulttuurisesta rikkaudesta avartuu.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen oman mielenkiintonsa perusteella ja rohkaistuu käyttämään kohdekieltä itselle kiinnostavia kulttuurialueita tutkiessaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden

sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 6, SAB36, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu kielialueen kulttuurisesti keskeisiin aiheisiin. Opiskelija tekee oman kohdekielisen tuotoksen valitsemastaan kulttuuriaiheesta.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 4, 2 op (SAB37)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 4, 2 op (VKB37), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 4

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 4

- *opiskelu koulussa sekä mahdolliset jatko-opinnot ja työelämä*
- *tulevaisuudensuunnitelmat*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on vahvistaa opiskelijan itsetuntoa kielenkäyttäjänä tarjoamalla mahdollisuuksia pohtia ja harjoitella kieltä erilaisissa jatko-opintoihin ja työelämään liittyvissä tilanteissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakson aikana opiskelija saa valmiuksia erilaisiin jatko-opintoihin ja työelämään liittyviin tilanteisiin ja oppii hahmottamaan kohdekielen käyttöä työelämän kannalta.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin sekä työelämään liittyviä tilanteita ja niissä toimimista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 7, SAB37, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista sekä harjoitellaan erilaisia jatko-opintoihin ja työelämään liittyviä tilanteita.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Perustaso 5, 2 op (SAB38)

Opintojakson moduulit

- Perustaso 5, 2 op (VKB38), Valinnainen

Tavoitteet

Perustaso 5

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *pystyy vuorovaikutukseen taitotason A2.1 tavoitteiden mukaisesti.*

Paikallinen lisäys

- Opiskelijoita ohjataan kehittämään digitaitoja, jotka tukevat kielten oppimista ja kannustetaan jakamaan digiosaamista.
- Kielten opiskelu rytmittyy monipuolisten oppimistilanteiden ja -menetelmien ansiosta luontevasti.
- Oppimisympäristö pyritään luomaan opiskelijoiden hyvinvointia tukevaksi.

Keskeiset sisällöt

Perustaso 5

- *ajankohtaiset aiheet*
- *kohdekieliset mediat*
- *lähdekritiikki*

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on rohkaista opiskelijaa lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä.

- Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon viestin vastaanottaja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija ymmärtää globaaleja kysymyksiä erilaisista näkökulmista lukemiansa tekstien kautta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita sekä kykyä olla lähdekriittinen. Opiskelija käyttää luovuutta tuottaessaan kieltä vuorovaikutustilanteen edellyttämällä tavalla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, monipuolisesti ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä opiskelijan oppimista ohjaten. Arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden sekä opintojakson aikana tapahtuvan työskentelyn lisäksi laaja-alaisten kokonaisuuksien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso 8, SAB38, perustaso 2 (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija rohkaistuu lukemaan ja tulkitsemaan oman kielitaitonsa mukaisesti eri tasoisia ja pituisia tekstejä. Opintojaksossa vahvistetaan tekstien tulkitsemiseen tarvittavia strategioita ja syvennetään taitoa tuottaa kieltä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista.

Syvennä osaamistasi, 2 op (SAB3S10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on valmentaa opiskelijaa tehokkaasti ja monipuolisesti saksan ylioppilastutkinnon eri osa-alueisiin.
- Tavoitteena on myös vahvistaa kohdekielen tietämystä ja hallintaa sanaston ja rakenteiden osalta sekä opiskelijan taitoja tuottaa tekstiä kirjallisesti eri tekstilajien ominaispiirteet huomioiden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla laajennetaan ja kerrataan edelleen eri aihepiirien sanastoa lukemalla ja kuuntelemalla eri tekstilajeja sekä vahvistetaan aikaisemmilla opintojaksoilla opittuja rakenteita monipuolisia tehtäviä tehden.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee monipuolisesti globaaleja ja eri kulttuureihin liittyviä kysymyksiä yksilön ja yhteisöjen näkökulmasta eri tekstilajien pohjalta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijälähtöisesti ja monipuolisesti.

Opintojaksolla käytetään sekä formatiivista että summatiivista arviointia; annettava palaute voi olla kirjallista tai suullista.

Formatiivinen arviointi on opiskelijaa tukevaa palautetta, joka ohjaa opiskelijaa työskentelynsä kehittämiseksi, tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa.

Summatiivinen arviointi pohjautuu opiskelijan osaamisestaan antamaan näyttöön.

Opintojakson arvosana perustuu opiskelijan osaamiseen kielitaidon monilla eri osa-alueilla (esim. kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen) sekä työskentelyn monipuoliseen havainnointiin.

Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa.

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä kurssiin liittyvien tehtävien ja mahdollisten osakokeiden suorittamista. Palautetta annetaan vain määräaikaan mennessä palautetuista töistä. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB3S10, Syvennä osaamistasi (2 op)

Opintojakson aikana opiskelija keskittyy kertaamaan ja syventämään lukion aiempien opintojaksojen aihepiirien sanastoa ja rakenteita. Opintojakson syventää tietämystään eri tekstilajeista ja niiden ominaispiirteistä. Opintojakson aikana opiskelija valmistautuu vieraan kielen ylioppilaskokeeseen harjoittelemalla monipuolisesti ylioppilaskokeen tehtävätyyppejä.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kulttuuriopintojakso, 2 op (SAB3S11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu ja syventää tietämystään kohdemaan kulttuurista ja kielestä.
- Opiskelija oppii toimimaan kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä osallistumalla matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija osallistuu matkalle vierasta kieltä puhuvaan maahan.

- Opiskelija syventää tietämystään kohdekielen kulttuurista ja kielestä tekemällä matkalle valmistavia tehtäviä ja osallistumalla opintojaksoon liittyville oppitunneille.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa omaa uteliaisuuttaan, motivaatiotaan ja taitoaan toimia kulttuurisesti ja kielellisesti kohdekielen ympäristössä. Opiskelija syventää maailmankansalaisen taitojaan tutustumalla kohdekieltä äidinkielenään puhuviin ihmisiin ja kommunikoimalla vieraalla kielellä heidän kanssaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää opintojakson aikana annettujen tehtävien suorittamista sekä osallistumista opintojaksoon liittyvään toimintaan. Tarkemmat arviointiperiaatteet ja vaadittavat osasuoritukset määritellään opintojakson alussa. Kaikki pakolliset tehtävät on tehtävä ja palautettava opintojakson aikana.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB3S11, Kulttuuriopintojakso (2 op)

Kulttuuripainotteinen opintojakso, johon kuuluu matka kohdemaahan sekä mahdollisesti matkalle valmistavia tehtäviä ja oppitunteja. Opiskelijalle aiheutuu opintojaksosta kuluja.

Opintojakso suoritetaan projektiluonteisena kouluajan ulkopuolella. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan opiskelijoille erikseen ja opiskelijat valitaan hakemusten perusteella.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Abikertaus, 2 op (SAB3S9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana opiskelija vahvistaa ja kertailee aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tehtävänä on motivoida pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen kielenopiskeluun sekä vahvistaa opiskelijan taitoja ennen yo-kokeeseen osallistumista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

SAB39

Kerrataan aiemmissa opintojaksoissa opittua sanastoa ja rakenteita. Opintojakso valmentaa abiturientteja ylioppilaskokeen eri osa-alueissa

Abikertaus suoritetaan viimeisessä jaksossa ennen saksan yo-kokeeseen osallistumista.

Opintojakso koostuu valinnaisista opinnoista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Muulla suoritettu valinnainen opintojakso, 2 op (SAB3S12)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Muulla suoritettu opintokokonaisuus, joka voidaan hyväksilukea lukion valinnaiseksi opintojaksoksi. Opintosuorituksen voi saada esittämällä todistuksen opinnoista.

7.20.13. Vieraat kielet, venäjä A-oppimäärä (VKA)

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VEA01)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä*
- *soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).*

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen*
- *tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta*
- *monikielisyys voimavarana*

- erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen
- toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VEA02)

Opintojakson moduulit

- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta
- kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan
- vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan
- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänneiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätäylyt erilaisissa medioissa

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VEA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä
- pystyy tuottamaan tekstejä kuvailen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä
- vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VEA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin*
- *kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella*
- *hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.*

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- *vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa*
- *ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo*
- *yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus*
- *neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)*
- *median rooli asenteiden muokkaajana*

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VEA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja*
- *kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.*

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- *opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat*
- *erilaiset tulevaisuudenvisiot*
- *kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia*
- *yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä*

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VEA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

550

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VEA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VEA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan
- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- *puhumisen eri piirteet*
- *kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielen vaikutus puhetilanteisiin*
- *dialogisuus*
- *oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan*

7.20.14. Vieraat kielet, espanja A-oppimäärä (VKA1)

Opintojaksot

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (EAA01)

Opintojakson moduulit

- Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen, 1 op (VKA1), Pakollinen

Tavoitteet

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *rohkaistuu kehittämään kielitaitoaan*
- *syventää käsitystään kielitietoisuudesta ja monikielisydestä*
- *soveltaa ja kehittää kieltenopiskelustrategioitaan sekä itse- ja vertaisarviointitaitoja*
- *oppii hyödyntämään tarkoituksenmukaisia kielenopiskelun apuvälineitä*
- *pystyy suhteuttamaan osaamistaan kohdekielen oppimäärän opiskelulle määriteltyyn taitotasoon (ks. taulukko).*

Keskeiset sisällöt

Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen

- *kohdekieli porttina sukulaiskielen oppimiseen ja osaamiseen*
- *tavoitteiden asettelu kohdekielen opiskelulle*
- *oman kieliprofiilin laatiminen tai täydentäminen kohdekielen näkökulmasta*
- *monikielisyys voimavarana*
- *erilaisiin teksti- ja tyylilajeihin tutustuminen*
- *toisiin tutustuminen, arkitiedon vaihtaminen ja vuorovaikutusosaamisen vahvistaminen keskustellen*

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (EAA02)

Opintojakson moduulit

- Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen, 3 op (VKA2), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tunnistaa tapoja kehittää rakentavaa vuorovaikutusta*
- *kehittää rakentavan vuorovaikutuksen strategioitaan ja ongelmanratkaisutaitojaan*
- *vahvistaa vuorovaikutuksessa toimimisen taitojaan sekä kielellistä itsetuntoaan*

- syventää tietoaan kohdekielen asemasta kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

Kieli globaalissa maailmassa ja vuorovaikutusosaaminen

- kansainvälisyys arjessa ja lähiympäristöissä, liikkuvuus
- rakentava vuorovaikutus, merkitysneuvottelut ja kielentäminen hyvinvoinnin ja itsetunnon rakentajana
- puhujien eri taustat ja statusvaikutukset
- kohdekielen äänteiden muodostuminen ja puheen tuottaminen; kohdekielen variantit ja vertailua muihin kieliin
- viestintätyylit erilaisissa medioissa

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (EAA03)

Opintojakson moduulit

- Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä, 2 op (VKA3), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee omia tulkintoja erilaisista aihepiiriin liittyvistä teksteistä
- pystyy tuottamaan tekstejä kuvaillen itselleen tärkeitä kulttuuriaihteita tai -ilmiöitä
- vahvistaa taitoa käyttää reflektointia kielenoppimisen välineenä.

Keskeiset sisällöt

Kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä

- luova toiminta
- kulttuurin ja taiteen merkitys yksilölle ja yhteisölle
- itseilmaisu identiteetin rakentumisessa

Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (EAA04)

Opintojakson moduulit

- Kieli vaikuttamisen välineenä, 2 op (VKA4), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli vaikuttamisen välineenä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu medioissa esillä oleviin ajankohtaisiin aiheisiin
- kehittää taitojaan ilmaista ja arvioida mielipiteitä sekä argumentoida tiedon perusteella
- hyödyntää erilaisia tietolähteitä, oppimisympäristöjä tai tapoja tuottaa tekstejä.

Keskeiset sisällöt

Kieli vaikuttamisen välineenä

- vaikuttaminen kansalaisyhteiskunnassa
- ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvo
- yksilön vastuut ja velvollisuudet, sananvapaus
- neuvottelemisen taidot (arkiset–institutionaaliset)
- median rooli asenteiden muokkaajana

Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (EAA05)

Opintojakson moduulit

- Kestävä tulevaisuus ja tiede, 2 op (VKA5), Pakollinen

Tavoitteet

Kestävä tulevaisuus ja tiede

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii käyttämään asiayhteyteen sopivia lukustrategioita ja harjoittelee tiivistämisen taitoja
- kehittää taitojaan kertoa havainnoista itseään kiinnostavista aiheista yksin ja ryhmässä.

Keskeiset sisällöt

Kestävä tulevaisuus ja tiede

- opiskelijoita kiinnostavat tiedon- ja tieteenalat
- erilaiset tulevaisuudenvisiot
- kestävää tulevaisuutta rakentavat innovaatiot; mahdollisuudet ratkaista monimutkaisia ongelmia
- yleistajuiset tekstit, lähdekriittisyys, esimerkkejä tieteellisistä teksteistä

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (EAA06)

Opintojakson moduulit

- Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä, 2 op (VKA6), Pakollinen

Tavoitteet

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tietämystään tekstilajeista, jotka ovat tyypillisiä mahdollisille jatko-opinto- tai urasuunnitelmille
- rohkaistuu kohdekielen käyttäjänä erilaisissa opiskeluun ja työntekoon liittyvissä vuorovaikutustilanteissa
- kehittää taitoaan ilmaista itseään myös muodollisissa asiayhteyksissä.

Keskeiset sisällöt

Kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä

- jatko-opinto- ja urasuunnitelmat; urajoustavuus
- kieliprofiilin täydentäminen tulevaisuuden tarpeita varten
- kansalliset tai kansainväliset yhteisöt tai yritykset työnantajina
- itsenäistyvän, työelämää astuvan nuoren arjen ja talouden hallinta

Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (EAA07)

Opintojakson moduulit

- Ympäristö ja kestävä elämäntapa, 2 op (VKA7), Valinnainen

Tavoitteet

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa tiedonhakutaitojaan erityisesti lähdekritiikin näkökulmasta
- kehittää ajattelun taitojaan hyödyntämällä kielitaitoaan erilaisten syy-seuraussuhteiden analysoimiseksi
- osallistuu myös laajempiin suullisiin tai kirjallisiin vuorovaikutustilanteisiin.

Keskeiset sisällöt

Ympäristö ja kestävä elämäntapa

- globaalit ympäristökysymykset, esimerkiksi ilmastonmuutos
- kestävä elämäntapa opiskelijan omassa elinpiirissä
- esimerkkejä kansainvälisistä sopimuksista tai sopimusneuvotteluista
- ratkaisukeskeisyys

Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (EAA08)

Opintojakson moduulit

- Viesti ja vaikuta puhuen, 2 op (VKA8), Valinnainen

Tavoitteet

Viesti ja vaikuta puhuen

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ymmärrystään suullisiin vuorovaikutustilanteisiin vaikuttavista tekijöistä
- vahvistaa suullisen vuorovaikutuksen taitojaan
- vahvistaa taitoaan ymmärtää kielen eri variantteja
- harjoittelee valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

Keskeiset sisällöt

Viesti ja vaikuta puhuen

- puhumisen eri piirteet
- kohdekielen käyttäjien erilaisten taustojen ja eri äidinkielten vaikutus puhetilanteisiin
- dialogisuus
- oppimäärän pakollisten opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

7.21. Yhteiskuntaoppi (YH)

Oppiaine ja tehtävä

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja antaa hänelle valmiuksia kasvaa yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneeksi aktiiviseksi ja osallistuvaksi

kansalaiseksi. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä sekä valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä.

Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, niiden arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa opiskelijan talousosaamista ja oikeudellista ymmärrystä sekä kannustaa aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lähtökohtana on omakohtaisen kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedon hankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Yhteiskuntaopin opetuksen arvopohjassa korostuvat demokratian peruslähtökohdat, kuten tasa-arvo, sosiaalinen vastuu, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mielipiteen vapaus ja aktiivinen kansalaisuus sekä työn ja yrittäjyyden arvostaminen.

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan oman identiteetin kehittymistä ja kasvua eettisesti toimivaksi, aktiiviseksi ja vastuuntuntoiseksi demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan **hyvinvointiosaamista** vahvistamalla oman elämän ja taloudenhallinnan taitoja sekä syventämällä oikeudellista ymmärrystä. Oppiaine syventää opiskelijan sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi tukien **vuorovaikutusosaamisen** tavoitteiden saavuttamista.

Yhteiskuntaoppi kehittää opiskelijan monilukutaitoa digiajassa vahvistamalla hänen kykyään valita, tulkita kriittisesti ja soveltaa tutkimuspohjaista tietoa. Se vahvistaa yhteiskunnallisia ja kriittisiä teksti- ja argumentointitaitoja. Oppiaine rohkaisee opiskelijaa toimimaan monialaisessa yhteistyössä sekä yhdistelemään asioita uudenlaisella tavalla jatkuvan oppimisen periaatteen sekä **monitieteisen ja luovan osaamisen** tavoitteiden mukaisesti. Yhteiskuntaopin opetuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan korkeakouluyhteistyötä.

Yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaineena yhteiskuntaoppi edistää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Opiskelijaa harjaannutetaan toimimaan monitulkintaisen informaation ja informaatiovaikuttamisen maailmassa. Oppiaine syventää opiskelijan monipuolista yhteiskunnallista osaamista vahvistamalla demokratiataitoja. Se kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttamaan turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävänsä tulevaisuuden edistämiseen Suomen ja EU:n kansalaisena sekä globaalisti. Oppiaine vahvistaa oma-aloitteisuutta, yrittäjämäistä asennetta sekä jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia.

Yhteiskuntaoppi korostaa yksilön arvolähtöistä ja eettistä toimintaa yhteiseksi hyväksi sosiaalinen vastuu mukaan lukien. Oppiaine syventää ymmärrystä kiertotalouden periaatteista ja kestävästä kuluttajuudesta lähiympäristössä ja globaalisti. Näin yhteiskuntaoppi vahvistaa opiskelijan **eettisyyttä ja ympäristöosaamista**.

Yhteiskuntaoppi tukee opiskelijan **globaali- ja kulttuuriosaamista** vahvistamalla kansainvälisyysvalmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta sekä syventämällä ymmärrystä kulttuurisesta ja katsomuksellisesta moninaisuudesta. Oppiaine harjaannuttaa opiskelijaa eettiseen toimijuuteen globaalissa media- ja teknologiaympäristössä.

Tavoitteet

Yhteiskuntaopin opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät yhteiskuntaopin merkitykseen, arvoihin ja asenteisiin, yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtämiseen sekä yhteiskunnallisen tiedon hankkimiseen ja soveltamiseen. Tavoitealueittain opetuksen yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Merkitys, arvot ja asenteet

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy rakentamaan vastuuntuntoisen, demokraattisen, tasa-arvoa kunnioittavan ja moninaisuutta ymmärtävän yhteiskuntakäsityksen
- ymmärtää omien yhteiskunnallisten käsitystensä muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä
- motivoituu syventämään kiinnostustaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ymmärrystään niiden merkityksellisyydestä.

Yhteiskunnallisten ilmiöiden ymmärtäminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee yhteiskuntaa koskevan tiedon muodostumisen perusteet sekä hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen käsitteistön
- tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän, oikeusjärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja niiden taustalla vaikuttaneen historiallisen kehityskulun sekä osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa muuttuvan demokraattisen yhteiskunnan jäsenenä paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla ja on motivoitunut toimimaan aktiivisena ja vastuullisena kansalaisena kestäväen kehityksen mukaisesti.

Yhteiskunnallisen tiedon hankkiminen ja soveltaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy hankkimaan monipuolista yhteiskunnallista ja taloudellista ajankohtaista aineistoa eri lähteistä myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti sanallista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- osaa muodostaa monipuolisesti perusteltuja näkemyksiä arvosidonnaisista ja kiistanalaisista yhteiskunnallisista ja taloudellisista kysymyksistä
- osaa eritellä moniulotteisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välisiä yhteyksiä, vertailla yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen vaihtoehtoja sekä arvioida yhteiskunnallisten päätös- ja toimintavaihtoehtojen erilaisia motiiveja ja vaikutuksia eri väestöryhmien ja ympäristön kannalta.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kohdistuu yhteiskuntaopin yleisten tavoitteiden saavuttamiseen moduulikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen. Oppimisprosessin aikana annettu arviointipalautte tukee opiskelijaa tulemaan tietoiseksi oppimisestaan ja osaamisestaan sekä kehittämään omia työskentelytapojaan yhteiskunnalliselle ajattelulle ominaisten tietojen ja taitojen saavuttamiseksi.

Yhteiskuntaopin arvioinnin keskeisiä kohteita ovat yhteiskunnalliselle ajattelulle ja toiminnalle keskeisten tietojen ja taitojen hallinta: taito ymmärtää yhteiskuntaa koskevan tiedon rakentumisen periaatteita, yhteiskunnan ja talouden ilmiöitä sekä niiden syitä ja vaikutuksia sekä arvioida kriittisesti yhteiskuntaa ja taloutta sekä niiden kehitystä koskevia tulkintoja ja ratkaisuvaihtoehtoja.

Arviointi kohdistuu yhteiskunnallisen tiedon käsittelyn taitoihin, kuten taitoon hakea tietoa erilaisista lähteistä, erotella olennainen tieto epäolennaisesta sekä käyttää sitä perustellun mielipiteen muodostamisen välineenä. Arvioinnissa otetaan huomioon taidot hankkia, ymmärtää, analysoida, arvioida ja soveltaa yhteiskunnallista tietoa, muodostaa siitä jäsenyneyttä kokonaisuuksia sekä tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä. Arviointi perustuu monipuoliseen osaamisen näyttöön sekä opiskelijan kykyyn soveltaa oppimaansa.

Opintojaksot

Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1)

Opintojakson moduulit

- Suomalainen yhteiskunta, 2 op (YH1), Pakollinen

Tavoitteet

Suomalainen yhteiskunta

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa lukea ja tuottaa oppiaineelle ominaista asiatekstiä
- ymmärtää suomalaisen yhteiskuntarakenteen perusteet
- tuntee kansalaisen perusoikeudet, vaikuttamiskeinot ja -mahdollisuudet, osaa toimia aktiivisena kansalaisena sekä kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta
- tuntee hyvinvointivaltion ja oikeusvaltion perusteet ja pystyy vertailemaan erilaisia hyvinvointimalleja Pohjoismaissa, Euroopassa ja muualla maailmassa
- osaa tarkastella ja arvioida median välityksellä tapahtuvaa yhteiskunnallista vaikuttamista
- pystyy tarkastelemaan demokratian mahdollisuuksia ja haasteita analyttisesti erilaisista näkökulmista
- osaa arvioida kriittisesti yhteiskunnallista tietoa ja yhteiskunnallisten päätösten perusteita paikallisella ja valtiollisella tasolla sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmien ja yhteiskunnallisten toimijoiden kannalta
- osaa suunnitella tarkoituksenmukaisia keinoja käyttävää poliittista kansalaisvaikuttamista paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kysymysten ratkaisemisessa.

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy erilaisten yhteiskuntien, erityisesti demokratioiden toimintaan sekä paikallisiin ja kansallisiin vaikutusmahdollisuuksiin.
- Opiskelija tutustuu monipuolisiin tiedontuottamis- ja julkaisemistapoihin sekä harjoittelee asiaperusteista argumentointia.

Keskeiset sisällöt

Suomalainen yhteiskunta

Suomen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Demokratia ja oikeusvaltio

- ihmisoikeudet, kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion tehtävät, edut ja haasteet

Valta, osallistuminen ja vaikuttaminen

- *yhteiskunnallisen vallankäytön muodot, demokraattinen päätöksenteko ja suomalainen sopimusyhteiskunta*
- *kansalaisen vaikuttamiskeinot ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys*
- *Suomen paikallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä*
- *median muuttuva merkitys ja mediavaikuttaminen*

Paikallinen lisäys

- Vantaan sijainti mahdollistaa yhteistyön eduskunnan sekä muiden valtakunnallisten päätöksentekoinstituutioiden kanssa.
- Vantaa on ollut edelläkävijä nuorisovaltuustotoiminnassa koko 2000-luvun ajan, mikä konkretisoi paikallista vaikuttamista lukiolaisille. Muita vaikuttamiseen kasvattavia keinoja voivat olla vaalipaneelit, yhteistyö kansalaisjärjestöjen ja median kanssa sekä asiantuntijavierailut.
- Opetuksessa huomioidaan myös merkittävät ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso on yhteiskunnallisen osaamisen ydinoppiaine. Opintojakso kehittää opiskelijan edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen ja arviointiin. Opintojakso vahvistaa opiskelijan demokratiataitoja, kannustaa osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan sekä vaikuttamaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Yhteiskuntaopin opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään yhteiskuntien muutoksen ihmisten toiminnan seurauksena sekä hahmottamaan omat mahdollisuudet vaikuttaa tämän päivän ja tulevaisuuden yhteiskuntaan.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla pyritään kehittämään opiskelijan sosiaalisia taitoja ja kykyä yhteistyöhön ja yhdessä oppimiseen. Tämä tapahtuu luontevasti yhteiskunnalliseen osallistumiseen perehtymisen kautta. Opetuksessa painottuvat monipuoliset tiedontuottamis- ja julkaisemistavat, sekä asiaperusteisen argumentoinnin taitojen kehittäminen ja sen myötä rakentavan viestinnän taidot. Opiskelijaa kannustetaan aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen yhteisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi: Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely, ajankohtaisten asioiden seuraaminen sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suomalainen yhteiskunta, YH1, 2 op, pakollinen opintojakso.

Suoritetaan ensimmäisenä. Itsenäinen suorittaminen mahdollista vain painavista erityisyistä.

Opintojakso perehdyttää valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin ja niissä vaikuttamiseen. Opintojakso keskittyy suomalaisen yhteiskunnan analyysiin valtio-opin, sosiaalipolitiikan ja sosiologian käsitteistöä ja teorioita hyödyntäen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, ihmisoikeudet, yhteiskunnan perusrakenteiden kehitys, valta sekä vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Taloustieto, 2 op (YH2)

Opintojakson moduulit

- Taloustieto, 2 op (YH2), Pakollinen

Tavoitteet

Taloustieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *ymmärtää talouteen liittyviä uutisia ja kiinnostuu seuraamaan niitä*
- *tuntee kansantaloustieteen käsitteet ja peruslähtökohdat*
- *osaa tulkita talouteen liittyviä tilastoja ja kuvioita*
- *ymmärtää työn ja yrittäjyyden merkityksen taloudessa ja yhteiskunnassa*
- *osaa tehdä perusteltuja taloudellisia päätöksiä sekä hallita ja suunnitella omaa talouttaan*
- *osaa tarkastella taloudellisia kysymyksiä myös eettiseltä kannalta ymmärtäen Suomen kytkeytymisen globaaliin talouteen*
- *osaa arvioida kriittisesti taloutta koskevassa keskustelussa esitettyjä argumentteja sekä analysoida talouspoliittisten ratkaisujen erilaisia vaihtoehtoja, niiden taustoja ja vaikutuksia.*

Paikallinen lisäys

- Taloustieto johdattaa opiskelijan pohtimaan poliittisten päätösten ja yhteiskunnallisten rakenteiden yhteyttä kestävään elämäntapaan.
- Opiskelija ymmärtää työn ja yrittäjyyden merkityksen omassa elämässään sekä yritysten ja kansantalouden tasolla.
- Opiskelijan analysointi- ja argumentointitaidot vahvistuvat tutustumalla taloustieteellisen tiedon lähteisiin ja tieteenalan tapaan tuottaa tietoa.

Keskeiset sisällöt

Taloustieto

Kansantalous ja sen toimijat

- *talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon luonne ja muodostuminen*
- *kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien, yritysten ja kansantalouden vuorovaikutus*
- *oman talouden hoito: säästäminen, kuluttaminen ja velkaantuminen*

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- *vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus markkinoilla*
- *työ, yrittäjyys ja yritykset*
- *Suomi globaalin talouden osana*
- *rahoitusmarkkinat, säästäminen, sijoittaminen ja riskien hallinta*
- *talouden häiriöt, suhdannevaihtelut, niiden taustat ja seuraukset*

Talouspolitiikka

- *kestävän talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat*
- *julkinen talous ja sen tasapaino*
- *talouspolitiikan toimijat, keinot ja haasteet*

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu talouskasvun mahdollisuuksiin ja rajoihin sekä talouden ympäristövaikutuksiin.
- Työelämä ja yrittäjyys korostuvat Vantaalla taloustiedon opetuksessa.
- Kaupungin asemaa logistisena keskuksena ja monikulttuurisena osana pääkaupunkiseutua voidaan hyödyntää opiskelussa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opiskelija perehtyy talouden toimintaan laaja-alaisesti Suomen ja koko maailmantalouden näkökulmasta. Käsiteltävät teemat ulottuvat oman talouden hallinnasta yrittäjyyteen ja yrityksiin sekä aina maailmantalouden ilmiöihin asti. Talouden globalisaatio eri ilmenemismuodoissa ja erilaiset vaikutukset sekä yleisesti että Suomen osalta korostuvat myös opiskelussa. Opiskelija tutustuu talouskasvun mahdollisuuksiin ja rajoihin ja saa eväitä eettiseen ja kestäväan taloudelliseen käyttäytymiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija kehittää digiajan vaatimaa monilukutaitoa oppimalla valitsemaan, tulkitsemaan kriittisesti ja soveltamaan tutkimuspohjaista talouteen liittyvää tietoaaineistoa. Samalla hän oppii arvioimaan tilastollisesti ja matemaattisesti esitetyn tiedon luotettavuutta ja sovellusaloja. Opintojaksossa korostuu tilastojen lukutaito.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi: Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely, ajankohtaisten asioiden seuraaminen sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Taloustieto, YH2, 2 op, pakollinen opintojakso.

Taloustieteisiin pohjautuva opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita ja ajankohtaista talouspoliittista keskustelua. Opintojaksolla käsitellään mikro- ja makrotalouden kysymyksiä kotitalouksien, yritysten ja julkisen talouden näkökulmista. Opintojaksolla perehdytään talouden ja politiikan kytköksiin sekä työnteon ja yrittämisen merkitykseen

hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3)

Opintojakson moduulit

- Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, 2 op (YH3), Pakollinen

Tavoitteet

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa laaja-alaisesti globalisaatiota ja Suomen asemaa osana sitä
- ymmärtää eurooppalaista ja kansainvälisiin sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä ja verkottumista
- tuntee Euroopan unionin toimintaa sekä osaa hankkia ja arvioida kriittisesti sitä koskevaa tietoa
- ymmärtää vaikutusmahdollisuutensa ja osaa toimia EU- ja globaalikansalaisena
- osaa eritellä globalisaation ja Euroopan yhdentymisen tarjoamia etuja ja haittoja oman elämänsä ja Suomen taloudellisen ja poliittisen järjestelmän kannalta
- osaa eritellä ja arvioida kansalaisten turvallisuuteen ja kansainväliseen turvallisuusympäristöön liittyviä muutoksia, uhkia ja niiden ratkaisumahdollisuuksia.

Paikallinen lisäys

- Vantaan ja Suomen näkeminen osana Euroopan unionia ja globaalia, verkottunutta maailmaa vahvistaa opiskelijan valmiuksia vaikuttaa kansainvälisesti.
- Ymmärrys identiteettien moninaisuudesta harjaannuttaa opiskelijaa vastuulliseen kansalaisuuteen.

Keskeiset sisällöt

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Globaalit haasteet, globalisaatio ja verkottuminen

- ympäristö, ilmastonmuutos, väestö ja kestävä tulevaisuus
- kansainvälisen yhteistyön toimijat ja mahdollisuudet
- Suomi ja Pohjoismaat osana globaaleja verkostoja
- kansalaisuus ja vaikuttaminen Euroopassa ja globaalisti

Eurooppalaisuus ja Euroopan yhdentyminen

- eurooppalainen identiteetti, arvot ja yhteiskuntien moninaisuus
- Suomi osana EU:n päätöksentekoa
- EU:n talous- ja aluepolitiikka
- EU globaalina toimijana

Turvallisuus muuttuvassa toimintaympäristössä

- paikallinen ja kansallinen turvallisuus
- Suomen ja EU:n turvallisuuspolitiikka
- muuttuvat turvallisuusuhat ja niiden ratkaisumahdollisuudet

Paikallinen lisäys

- Globalisaation ja EU:n vaikutuksia sekä identiteettien moninaisuutta voidaan tarkastella paikallisesta näkökulmasta käsin.
- Vantaan asema liikenteen solmukohtana sekä kaupungin monikulttuurinen väestö havainnollistavat globalisaation vaikutuksia ja kulttuurien moninaisuutta.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija tarkastelee keskinäisiä riippuvuuksia ja globalisaatiota ihmisoikeuksien, demokratian, politiikan, turvallisuuden ja talouden näkökulmista: globalisaation synty, hyödyt ja haitat, vaikutukset turvallisuuteen yksilöllisellä, yhteiskunnallisella ja globaalilla tasolla. Eurooppalaisuuden ymmärtäminen kokonaisvaltaisesti auttaa ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta ja arvostamaan erilaisia lähtökohtia.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelija kehittää hyvinvointiosaamistaan vahvistamalla oman elämän ja yhteisöllisyyden taitoja sekä syventämällä oikeudellista, taloudellista ja yhteiskunnallista ymmärrystä. Opiskelija vahvistaa oman identiteettinsä rakentamista ja tutustuu identiteettien moninaisuuteen osana eurooppalaisuutta. Opiskelija ymmärtää yhteyden suomalaisen identiteetin, eurooppalaisen identiteetin ja globaalin kansalaisuuden välillä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi: Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely, ajankohtaisten asioiden seuraaminen sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, YH3, 2 op, pakollinen opintojakso.

Opintojakso perehdyttää Suomen ja Euroopan asemaan globalisoituvassa maailmassa sekä Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen. Opintojaksolla seurataan ajankohtaisia maailman tapahtumia käyttäen monipuolisia tietolähteitä. Opiskelijaa kannustetaan osallistumaan erilaisia kansainvälisen politiikan ilmiöitä koskevaan keskusteluun ja toimimaan globaalikansalaisena. Lisäksi on mahdollista toteuttaa tutkivaa oppimista.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Lakitieto, 2 op (YH4)

Opintojakson moduulit

- Lakitieto, 2 op (YH4), Valinnainen

Tavoitteet

Lakitieto

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- *tuntee Suomen oikeusjärjestyksen ja ymmärtää sen toimintaa ohjaavat oikeudellisen ajattelun periaatteet*
- *osaa etsiä oikeudellisen tiedon lähteitä, tulkita niitä ja soveltaa niiden antamaa tietoa*
- *tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa kansalaisena, työntekijänä ja kuluttajana sekä osaa soveltaa tätä tietoa tavanomaisia oikeusasioita koskeviin kysymyksiin*
- *osaa eritellä oikeudellisia kysymyksiä koskevaa julkista keskustelua ja arvioida siinä esitettyjä näkemyksiä.*

Paikallinen lisäys

- Oikeustieteen käsitteisiin sekä ajatteluun perehtyminen kehittää opiskelijan valmiuksia elämänhallintaan sekä aktiiviseen kansalaisuuteen.
- Opintojakson aikana opiskelija harjoittelee myös asiaperustaista argumentointia.

Keskeiset sisällöt

Lakitieto

Oikeusjärjestyksen perusteet

- *juridiikan peruskäsitteet ja perusoikeudet*
- *oikeudellisen tiedon lähteet ja niiden käyttö*
- *oikeus ja oikeudenmukaisuus yhteiskunnallisena ilmiönä*
- *oikeusjärjestys ja tuomioistuinlaitos*

Kansalaisten yleisimpien oikeustoimien perusteet seuraavilla alueilla

- *sopimus- ja vahingonkorvausoikeus*
- *perhe- ja jäämistöoikeus*
- *varallisuus oikeus*
- *tekijänoikeudet ja kuluttajaoikeus*
- *työoikeus*
- *asumiseen liittyvä sopimusoikeus*
- *hallinto-oikeus ja hyvä hallintotapa*
- *prosessi- ja rikosoikeus*
- *ympäristöoikeus*

Paikallinen lisäys

- Opiskelussa voidaan hyödyntää asiantuntijavieraita tai paikallisia kohteita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Lakitiedon opinnoissa perehdytään kansalaista lähellä olevaan lainsäädäntöön ja käsitellään kansalaisten yleisimpiä oikeustoimia. Opinnot kehittävät opiskelijan hyvinvointiosaamista

opiskelijan oikeudellisen tietämyksen ja taitojen karttuessa. Oikeudellisen ymmärryksen syveneminen vahvistaa opiskelijan oman elämänhallinnan taitoja tulevaisuutta varten.

Vuorovaikutusosaaminen

Lakitiedon opinnoissa harjoitellaan tiedon tuottamista ajantasaista lainsäädäntöä oikeustapauksissa lähteenä käyttäen. Opiskelijan vuorovaikutustaidot karttuvat yhdessä oppimisen ja oivaltamisen kautta. Lakitiedon opintoihin kuuluu yhtenä harjoiteltavana taitona asiaperusteinen argumentointi, mikä osaltaan kehittää opiskelijan viestinnän taitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arviointi: Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi, opiskelijalähtöisesti ja monipuolisesti. Arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa, ja perusteet julkaistaan opiskelijoille.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely, ajankohtaisten asioiden seuraaminen sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alue arvioidaan osana opintojakson taitojen ja sisältöjen hallintaa.

Opintojakso arvioidaan numeroarvosanalla.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lakitieto, YH4, 2 op, valtakunnallinen valinnainen opintojakso.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan numeroarvosanalla.

Yhteiskuntaoppia soveltavasti (abikurssi), 2 op (YHS5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii yhdistämään aiemmin opittujen opintojaksojen asiat ja osaa soveltaa niitä yhteiskuntaopin reaalikokeen tehtävissä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson sisällöt ovat lukion yhteiskuntaopin keskeisiä aiheita yhteiskuntatiedosta, taloudesta, lakitiedosta sekä Euroopan unionin rakenteista ja ilmiöistä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisten lähteiden, aineistojen ja tilastojen analysointia ja tulkintaa. Opiskelijan monilukutaito ja kyky punnita tietoa kriittisesti kehittyvät.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yhteiskuntaoppia soveltavasti, YH5, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojakso tukee opiskelijaa ylioppilaskirjoitusten reaalikokeeseen valmistautumisessa. Tavoitteena on, että opiskelija hallitsee pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen keskeiset sisällöt ja osaa muodostaa kokonaiskuvan opintojen eri teemoista. Lisäksi opiskelija tutustuu yhteiskuntaopin reaalikokeen vaatimuksiin, tehtävätyyppeihin ja käytänteisiin sekä harjoittelee esseevastausten kirjoittamista.

Opintojakson aikana harjoitellaan erilaisten lähteiden, aineistojen ja tilastojen analysointia ja tulkintaa. Opiskelijan monilukutaito ja kyky punnita tietoa kriittisesti kehittyvät.

Abikurssi suoritetaan viimeisenä opintojaksona ennen yhteiskuntaopin yo-kokeeseen osallistumista.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Yrittäjyys ja yrityksen perustaminen, 2 op (YHS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelija yrittäjyyteen ja yrityksen liiketoiminnan suunnitteluun ja pyörittämiseen.
- Tavoitteena on myös, että opiskelija osaa arvioida omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa harkitessaan yrittäjäksi ryhtymistä sekä laatia yritykselle liiketoimintasuunnitelman.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana laaditaan yrityksen liiketoimintasuunnitelma, joka pitää sisällään mm. omien vahvuuksien kartoittamisen, yritysideohahmottamisen, kilpailija- ja markkina-analyysin, kustannuslaskelman ja rahoitussuunnitelman sekä markkinointisuunnitelman.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yrittäjyys ja yrityksen perustaminen, YH6, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla suunnitellaan yritys, jolle laaditaan liiketoimintasuunnitelma. Opintojakson voi yhdistää YH10-opintojaksoon valinnaisessa järjestyksessä.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Nuorisovaltuusto/opiskelijakunta, 2 op (YHS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvaminen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kirjallisin töin täydennettävä opintojakso opiskelijalle, joka osallistuu lukioaikana nuorisovaltuuston tai opiskelijakunnan hallituksen toimintaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso perehdyttää opiskelijaa poliittiseen päätöksentekoon ja vaikuttamiseen paikallisella tasolla. Yhteistyötaidot ja kyky rakentavaan viestintään kehittyvät vaikuttamistyössä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Nuorisovaltuusto/opiskelijakunta, YH7, 2 op, valinnainen opintojakso.

Kirjallisin töin täydennettävä opintojakso opiskelijalle, joka osallistuu lukioaikana nuorisovaltuuston tai opiskelijakunnan hallituksen toimintaan.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Paranna maailmaa - kansalaisvaikuttaminen ja vapaaehtoistyö, 2 op (YHS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy käytännössä erilaisiin kansalaisvaikuttamisen keinoihin.
- Pyrkimyksenä on, että kukin opiskelija löytää mielekkäitä vapaaehtoistöitä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu erilaisiin kansalaisvaikuttamisen keinoihin, vapaaehtoistyön periaatteisiin sekä järjestökenttään Suomessa ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.
- Opiskelija pohtii vahvuuksiaan eri tyyppisiin vapaaehtoistöihin sekä sitä, miten vapaaehtoistyön avulla voi kehittää työelämätaitoja ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- Osa opintojaksosta suoritetaan käytännön vapaaehtoistyössä kouluajan ulkopuolella.
- Järjestöt/vapaaehtoistyön kohteet valitaan mahdollisuuksien mukaan opiskelijoiden toiveiden pohjalta, ottaen huomioon myös opiskelijoiden ikä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vapaaehtoistyön kautta opiskelija käyttää osaamistaan yhteiskunnan hyväksi ja kehittää omia työelämävalmiuksiaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Paranna maailmaa - kansalaisvaikuttaminen ja vapaaehtoistyö, YH8, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla opiskellaan kansalaisjärjestöjen toimintaa ja vapaaehtoistyötä sekä teoriassa että itse tekemällä. Osa opintojaksosta suoritetaan käytännön vapaaehtoistyössä kouluajan ulkopuolella. Järjestöt/kohteet valitaan mahdollisuuksien mukaan opiskelijoiden toiveiden pohjalta.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Yrittäjyyskilpailu, 2 op (YHS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on kannustaa nuoria kehittämään yritysideoitaan eteenpäin ohjatusti valitsemansa yrittäjyyskilpailun kontekstissa.
- Opintojakso voidaan toteuttaa hajautetusti yhden lukuvuoden aikana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakso mahdollistaa opiskelijoille osallistumisen vuosittain järjestettäviin yrittäjyyskilpailuihin kuten Nuori yrittäjyys ry:n Uskalla yrittää -kilpailuun tai Yhdysvaltojen suurlähetystön Entrepreneurial Challenge -kilpailuun tai muihin lukuvuoden aikana järjestettäviin yrittäjyyskilpailuihin.
- Opiskelija voi suorittaa YHS9-opintojakson halutessaan YHS5- ja YHS10-opintojakson jatkoksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Yrittäjyyskilpailu, YH9, 2 op, valinnainen opintojakso.

Tavoitteet: Opintojakson tavoitteena on kannustaa nuoria kehittämään yritysideoitaan eteenpäin ohjatusti valitsemansa yrityskilpailun kontekstissa. Opintojakso voidaan toteuttaa hajautetusti yhden lukuvuoden aikana.

Sisällöt: Opintojakso mahdollistaa opiskelijoille osallistumisen vuosittain järjestettäviin yrittäjyyskilpailuihin kuten Nuori yrittäjyys ry:n Uskalla yrittää -kilpailuun tai Yhdysvaltojen suurlähetystön Entrepreneurial Challenge -kilpailuun tai muihin lukuvuoden aikana järjestettäviin yrittäjyyskilpailuihin. Opiskelija voi suorittaa YHS9-opintojakson halutessaan YHS5- ja YHS10-opintojakson jatkoksi.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Kestävä talous ja tuotteistaminen, 2 op (YHS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa kansainvälisen liiketoiminnan ja kestävä kehityksen periaatteet sekä ymmärtää niiden yhteydet omaan elämäänsä ja ympäröiviin ajankohtaisiin ilmiöihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija tutustuu palvelumuotoilun periaatteisiin, tuotteistamiseen, myyntiin ja markkinointiin sekä soveltaa näihin kestävä kehityksen periaatteita.

- Opintojaksolla suunnitellaan mm. kestävän matkailun tuotteita yhteistyössä Vantaan Matkailun ja matkailualan yrittäjien kanssa.
- Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Laurea ammattikorkeakoulun ja Varia ammatillisen oppilaitoksen kanssa.
- Opintojakso pidetään suomeksi ja englanniksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Opintojaksolla suunnitellaan tuotteita (tavaroita tai palveluita), jotka noudattavat kestävän kehityksen periaatteita.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kestävä talous ja tuotteistaminen, YH10, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla suunnitellaan tuotteita (tavaroita tai palveluita), jotka noudattavat kestävän kehityksen periaatteita. Opintojakso toteutetaan yhteistyössä Laurea ammattikorkeakoulun ja Varia ammatillisen oppilaitoksen kanssa. Opintojakso pidetään suomeksi ja englanniksi. Opintojakson voi yhdistää YH5-opintojaksoon valinnaisessa järjestyksessä.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lakitietoa syventävästi, 2 op (YHS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää opiskelijan oikeustieteen ymmärrystä ja kykyä lukea oikeustieteen tekstejä sekä korkeimman oikeuden ennakkopäätöksiä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään eri oikeudenalojen lainsäädäntöön.
- Painopisteet saattavat vaihdella ajankohtaisten oikeustapausten mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakson opinnoissa käytetään erilaisia lähteitä, joiden pohjalta opiskelija muodostaa tulkintoja ja tekee päätelmiä. Erilaisten lähteiden käyttö kehittää opiskelijan monilukutaitoa ja olennaisen tiedon tunnistamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lakitietoa syventävästi, YH11, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla perehdytään oikeustieteeseen tieteenä ja analysoidaan laajempia oikeustapauksia. Opintojaksolla perehdytään esimerkiksi hallinto-oikeuden, prosessioikeuden, rikosoikeuden, velvoiteoikeuden, markkinaoikeuden, immateriaalioikeuden, työoikeuden ja ympäristöoikeuden lainsäädäntöön. Lisäksi voidaan tutustua mahdollisuuksien mukaan myös oikeudenalan koulutukseen, tutkimukseen tai työtehtäviin.

Osallistuminen edellyttää opintojakson YH4 suorittamista.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Talous- ja yhteiskuntapolitiikka, 2 op (YHS12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla on tavoitteena syventää pakollisten opintojaksojen (YH1-3) sisältöjä.
- Opiskelija tarkastelee politiikkaa, poliittista toimintaa ja taloudellista tilannetta erilaisista näkökulmista ja perehtyy ajankohtaiseen poliittiseen ja taloudelliseen keskusteluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson painotus vaihtelee vuosittain ajankohtaisten aiheiden mukaan, esimerkiksi vaalivuodet huomioiden. Olennaista on kuitenkin pakollisten kurssien sisältöjen syventäminen ja yhdistäminen.
- Opetusmateriaalina käytetään ajankohtaista materiaalia, jota eritellään yksityiskohtaisemmin kuin pakollisilla opintojaksoilla. Tällaisia materiaaleja ovat esimerkiksi tilastot, graafit, erilainen kuvamateriaali tai taloudelliset ennusteet.
- Opintojaksoon voi liittyä myös laajempi kirjallinen tehtävä sekä vierailuja/vierailijoita.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelija yhdistää politiikan ja talouden lähestymistapoja yhteiskuntaan sekä kehittää lähdekriittisyyttä ja monilukutaitoa erilaisten aineistojen avulla.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opiskelijat osallistuvat opintojakson tavoitteiden ja sisältöjen suunnitteluun. He saavat myös monipuolista tukea ja ohjausta opintoihinsa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Talous- ja yhteiskuntapolitiikka, YH12, 2 op, valinnainen opintojakso.

Opintojaksolla pyritään ymmärtämään politiikkaa ja poliittisen toiminnan ideologisia tavoitteita sekä keskittymään ajankohtaiseen taloudelliseen tilanteeseen erilaisista näkökulmista. Opintojakso syventää yhteiskuntaopin pakollisilla opintojaksoilla opittuja asioita. Opintojakson painotus vaihtelee vuosittain ajankohtaisten aiheiden mukaan (esim. vaalivuodet).

Opiskelussa käytetään ajankohtaisia aineistoja sekä opetellaan tulkitsemaan tarkemmin erilaisia yhteiskunnallisen tiedon lähteitä kuten tilastoja, graafeja ja kuvia. Opintojaksoon voi liittyä myös laajempi kirjallinen tehtävä sekä vierailuita/vierailijoita.

Opintojakso on tarkoitettu erityisesti niille opiskelijoille, jotka valmistautuvat yhteiskuntaopin ainereaalikokeeseen ja jotka ovat menestyneet hyvin opinnoissaan. Opintojaksot YH1-YH3 on oltava suoritettuina ennen tätä opintojaksoa.

Opintojaksoon saattaa liittyä maksullinen opintokäynti.

Arvioidaan suoritusmerkinnällä.

7.22. Viestintä (VIE)

Oppiaine ja tehtävä

Viestinnän opetuksen tehtävä on antaa laaja-alaista viestinnän opetusta, jossa viestintää tarkastellaan sisällön, tuotannon, ilmaisun ja vastaanoton näkökulmasta. Viestinnän opetus on taidekasvatuksellista, teknistä, yhteiskunnallista ja eettistä. Siinä korostuvat luovuus, tulkinta, analyysi ja kriittisyys.

Viestinnän opetus yhdistää koulun toimintaa ympäröivään maailmaan – paikallisesti ja globaalisti. Viestinnän opetus auttaa opiskelijaa muissa lukio-opinnoissa sekä valmentaa häntä jatko-opintoihin.

Viestinnän opetus on jaettu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- *perustaitojen polku*, johon kuuluvat mm. viestinnän peruskurssi, populaarikulttuuri ja mediapsykologia. Ne tukevat muiden viestinnän kurssien suorittamista. Viestinnän perusteiden (VIES1) suorittaminen on edellytyksenä median lukiodiplomin suorittamiselle.
- *teatteri-ilmaisun polku*, jonka keskeisiä sisältöjä ovat mm. ilmaisullisten taitojen oppiminen sekä erilaisten esitysten valmistaminen.
- *graafinen polku*, jonka keskeisiä sisältöjä ovat mm. valokuvaus, kuvien tuottaminen ja graafinen suunnittelu.
- *mediapolku*, jonka keskeisiä sisältöjä ovat mm. lehdistö, radio, televisio, verkkoviestintä, journalistiikka ja mainonta.
- *elokuvapolku*, jonka keskeisiä sisältöjä ovat mm. elokuvatietous, -ilmaisu ja -tekniikka. Elokuvakurssit muodostavat oman oppiaineensa koodilla ELO.

Viestinnän piiriin kuuluvat myös median ja teatterin lukiodiplomit, joiden vaatimuksista kerrotaan tarkemmin niiden kohdalla.

Tavoitteet

Viestinnän opetuksen tavoitteena on, että

- opiskelija hallitsee laaja-alaisen medialukutaidon: hän osaa tuottaa sisältöjä eri medioihin, osaa analysoida ja tulkita eri medioiden viestejä.
- opiskelija hallitsee kulttuurisen lukutaidon: ymmärtää eri kulttuurien tapoja viestiä ja kommunikoida.

- opiskelija hallitsee laajan digitaalisen ja audiovisuaalisen lukutaidon: elokuvan, television, videon, tietoverkkojen, radion ja television peruslukutaidon.
- opiskelija osaa ilmaista itseään jonkin median avulla.
- opiskelija hallitsee omaa mediankäyttöään ja osaa lähettää ja vastaanottaa viestejä harkiten.
- opiskelija saa viestinnän opetuksesta taitoja ja tietoja, jotta hän voi suhtautua kriittisesti ja aktiivisesti ympäröivään yhteiskuntaan sekä vaikuttaa siihen.
- opiskelija ymmärtää, että viestintä on myös tärkeä teollisuudenala, jolla on taloudellista valtaa ja vaikutusmahdollisuuksia.
- opiskelija saa tietoja ja taitoja, jotka auttavat häntä selviytymään tulevaisuuden yhteiskunnassa ja olemaan aktiivinen oppija koko elinikänsä.
- opiskelija osaa myös nauttia median tarjoamista mahdollisuuksista.

Viestinnän opetus on avointa ja edesauttaa koulun sisäistä viestintää sekä lujittaa koulun yhteisöllisyyttä. Tämä toteutuu esimerkiksi yhteisten juhlien, esitysten ja sähköisten medioiden välityksellä.

Osaamisen arviointi

Opintojen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Opiskelijan suorittama opintokokonaisuus arvostellaan suoritusmerkinnällä todistukseen. Jokaisen viestinnän kurssin yhteydessä määritellään tapa, jolla kurssi arvostellaan.

Median ja teatterin lukiodiplomi arvioidaan numeroarvosanalla valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaan.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Viestintä- ja mediataidot ovat osa hyvää elämää. Siksi niiden hallitseminen tukee opiskelijan hyvinvointiosaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Viestinnän ydinaluetta on vuorovaikutus sekä suoraan yksilöiden välillä että erilaisten sähköisten välineiden avulla. Oppiaine kehittää opiskelijan vuorovaikutusosaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Viestinnän ja median tuottamisessa yhdistyvät monenlaiset osaamisalueet, kuten puhe, kirjoittaminen, visuaalisuus ja liikkuva kuva. Näiden yhdistäminen luvalla tavalla kehittää opiskelijan monitieteellistä ja luovaa osaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunta ei voisi toimia ilman viestintää ja mediaa. Näiden taitojen oppiminen ja hallitseminen parantaa opiskelijan yhteiskunnallista osaamista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Media ja viestintä ovat täynnä valintoja, joiden tekemisen harjoittelu kehittää opiskelijan eettistä osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Media tuo maailman lähellemme, ja viestinnän avulla on mahdollista kertoa omasta ympäristöstämme ja kulttuuristamme muille. Oppiaineen sisällöt tukevat globaali- ja kulttuuriosaamisen kehittymistä opiskelijoilla.

Opintojaksot

Viestinnän perusteet, 2 op (VIES01)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oivaltaa, ettei ole olemassa viestitöntä, merkitöntä tilaa tai tilannetta.
- Opiskelija oppii, että viestintä on monitieteinen ala, jota voidaan lähestyä eri näkökulmista.
- Opiskelija oppii tarkastelemaan mediaa eri näkökulmista ja tutustuu viestinnän vaikuttamiskeinoihin.
- Opiskelija tietää, että viestintää ja mediaa säätelevät lait ja eettiset säännöt.
- Opinnoissa viestintää tarkastellaan mm. tuottajan, vastaanottajan ja arkisen kanssakäymisen näkökulmista.
- Opintojakso pohjustaa muita viestinnän opintoja.
- Opintojakso on vaatimuksena median lukiodiplomin suorittamiselle.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Keskeisiä sisältöjä ovat mm. viestinnän teoria, arjen viestintätilanteet, puheviestintä ja jännittäminen.
- Mediaosuudessa käsitellään mediavälineiden kehitystä, vaikuttamisen keinoja, etiikkaa ja lainsäädäntöä sekä opiskelijan omaa suhdetta mediaan ajan- ja rahankäytön näkökulmasta.
- Lisäksi käsitellään visuaalista viestintää sekä median merkitystä yhteiskunnassa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso lisää opiskelijan yhteiskunnallista osaamista käsittelemällä viestinnän ja median merkitystä yhteiskunnassa.

Hyvinvointiosaaminen

Viestintätaidot ja esimerkiksi oman mediankäytön hallinta lisäävät opiskelijat hyvinvointiosaamista.

Vuorovaikutusosaaminen

Arkisen viestinnän ja mediataitojen oppiminen käytännön harjoituksissa ja teorian tasolla lisäävät opiskelijan vuorovaikutusosaamista. Samalla pohditaan hyvän vuorovaikutuksen esteitä ja sitä edistäviä tekijöitä.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Eettinen mediankäyttö ja oman mediankäytön tiedostaminen edistävät opiskelijan eettistä osaamista.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Media tarjoaa mahdollisuuksia oman luovuuden toteuttamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja tehtävien suorittamista. Kurssin päätöspäivänä työskennellään työpajamaisesti ja tuotetaan omia mediaesityksiä. Opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Kaikille suositeltava opintojakso johdattelee opiskelijan viestinnän ja median maailmaan. Opinnoissa käsitellään viestintää ja mediaa sekä teorian että käytännön harjoitusten kannalta. Pohditaan mm. arjen viestintätilanteita, jännittämistä, omaa mediankäyttöä, median kehitystä, visuaalista viestintää sekä median yhteiskunnallista ulottuvuutta. Opintojakso vaaditaan, mikäli opiskelija haluaa suorittaa median lukiodiplomin. Taidoista on hyötyä mm. äidinkielen ja suomi toisena kielenä -aineen opinnoissa.

Media ja elämänhallinta, 2 op (VIES02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- opiskelija hahmottaa omaa mediasuhdettaan
- havainnoi omaa mediankäyttöään ja pystyy tarvittaessa muuttamaan sitä ryhmän ja opettajan tuella
- saa hyödyllistä tietoa elämänhallinnan pohjaksi
- oppii hankkimaan ja hyödyntämään uusia mediataitoja järkevästi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- oman mediankäytön tutkiminen ja hallinta
- median vaikutus fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen
- sosiaalisen median mekanismit
- addiktiot
- käytännöllisten ratkaisujen kehittäminen ja kokeileminen
- media ammattina, kansalaistaitona ja ajanvietteenä
- ryhmän yhteiset aktiviteetit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Kyky analysoida omaa mediasuhdetta ja vaikuttaa siihen lisää hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Mediaosaaminen on osa aktiivisena ja osallisena kansalaisena elämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson sisällöt ja opiskelutavat syventävät monipuolista vuorovaikutusosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä opintojaksoon liittyvien tehtävien aktiivista suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla pohditaan elämyksellisesti ja yhteisöllisesti omaa mediasuhdetta. Keskustelujen, luentojen, vierailujen ja toiminnan kautta kehitetään omaa mediasuhdetta parempaan suuntaan. Opintojaksolla voidaan muun muassa tuottaa mediaa, leipoa yhdessä tai vaeltaa kansallispuistossa.

Jakson alussa ja lopussa tehdään oman mediasuhteen itsearviointi sekä raportoidaan omasta edistymisestä.

Populaarikulttuuri, 2 op (VIES03)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on perehtyä populaarikulttuurin käsitteisiin, tutkimukseen, historiaan ja uusimpiin ilmiöihin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan populaarikulttuurin käsitteisiin, tutkimukseen, historiaan ja uusimpiin ilmiöihin.
- Tutkitaan mm. televisiota, sarjakuvaa, tietoverkkoja, rock-lyriikkaa, elokuvaa, huumoria, tuotebrändeja, kaupallistumista ja median sukupuolirooleja.
- Opintojaksoon sisältyy mm. keskusteluja, ryhmitöitä ja esimerkkejä populaarikulttuurin teoksista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Populaarikulttuurin tuntemus on osa yhteiskunnallista osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Populaarikulttuuriin perehtyminen ja eri osa-alueiden analysointi syventää näkemystä kulttuurista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan populaarikulttuurin käsitteisiin, tutkimukseen, historiaan ja uusimpiin ilmiöihin. Tutkitaan mm. televisiota, sarjakuvaa, tietoverkkoja, rock-lyriikkaa, elokuvaa, huumoria, tuotebrändejä, kaupallistumista ja median sukupuolirooleja. Opintojaksoon sisältyy mm. keskusteluja, ryhmitöitä ja esimerkkejä populaarikulttuurin teoksista. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Mediapsykologia, 2 op (VIES04)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Mediapsykologiassa on tavoitteena tutkia syvällisesti, mitä ihmiset tekevät medialla ja mitä media tekee ihmiselle.
- Mediapsykologia on mediakäyttäytymisen, ihmisen ja median välisen suhteen tutkimista.
- Opintojakson tavoitteena on antaa valmiuksia medialukutaidon kehittämiseen, kriittiseen ajatteluun ja psykologian soveltamiseen arkipäivän ilmiöiden kautta.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- mediakäyttäytymisen sekä ihmisen ja median välisen suhteen tieteellinen tutkiminen
- tiedonkäsittely ja media
- tunteet, motivaatio ja media
- media ihmisen eri ikävaiheissa, erityisesti identiteetin rakentumisessa
- persoonallisuus ja media
- markkinointipsykologia ja brändit
- digilaitteet ja psyykinen hyvinvointi
- sosiaalinen vuorovaikutus, ryhmäkäyttäytyminen ja media
- media ja tiedon luotettavuus

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tavoite: "Opiskelija osaa tarkastella viestinnän, median, sosiaalisen ympäristön ja kulttuurin merkitystä yksilön ja ryhmien toimintaan."

Globaali- ja kulttuuriosaamista vahvistetaan käsiteltäessä esimerkiksi kulttuuriin ja sosiaaliseen ympäristöön kytkeytyvien median muotojen ilmenemistä, kuten mainonnan ja sosiaalisen median vaikutusta yksilöiden ja ryhmien toimintaan sekä arvojen, asenteiden ja ihanteiden muodostumista osana median käyttöä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi: hyväksyty/hylätty. Opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti:

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit on opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten.

Monipuolisesti:

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- formatiivinen arviointi on ohjaavaa ja kohdistuu opiskelijan reflektointiin joka tulee näkyviin jatkuvassa vuorovaikutuksessa esim. opetuskeskusteluissa, erilaisissa yksilö- ja ryhmäharjoituksissa ja itse- ja vertaisarvioinneissa
- summatiivinen arviointi koostuu eri tavoin annetuista osaamisen näytöistä, esim. kirjalliset työt, suulliset esitykset.

Opintojakson vapaa kuvaus

Mediapsykologia on mediakäyttäytymisen, ihmisen ja median välisen suhteen tutkimista. Mediapsykologiassa selvitetään, mitä ihmiset tekevät medialla ja mitä media tekee ihmiselle. Keskeisiä sisältöjä ovat mm. suostuttelu ja vaikuttaminen median kautta, ihmisen ajattelun ja käyttäytymisen analysointi suhteessa mediaan sekä ajankohtaiset ilmiöt mediassa. Opintojaksolla tuotetaan syvempi analyysi tutkimalla jotakin median ilmiötä, tuotetta tai käyttäytymistä. Opintojakso antaa valmiuksia medialukutaidon kehittämiseen, kriittiseen ajatteluun ja psykologian soveltamiseen arkipäivän ilmiöiden kautta.

Opintojakson voi suorittaa milloin tahansa psykologian 1. opintojakson jälkeen.

Journalismin perusteet, 2 op (VIES10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on oppia ymmärtämään journalistisen vaikuttamisen mekanismeja, lainalaisuuksia ja perinteitä.
- Opiskelija saa monipuolisen kuvan journalistin työstä.
- Opiskelija löytää kiinnostavia journalistisia sisältöjä, osaa arvioida niitä sekä osaa itse tuottaa journalistisia tekstejä ja kuvia.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opinnoissa tutustutaan muun muassa journalismin peruskäsitteisiin, lajeihin ja historiaan.
- Käsitellään median tehtäviä, uutiskriteerejä, journalistin etiikkaa sekä journalistisia ammatteja ja koulutusta.
- Perehdytään mm. radion, television ja lehdistön historiaan, tuotantoon, nykytilanteeseen ja tulevaisuuteen.
- Opintojaksolla perehdytään myös tiedonhankinnan menetelmiin sekä lähdekritiikkiin.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija yhteiskunnallinen osaaminen kehittyy samalla kun hän ymmärtää journalismin merkityksen ja vaikutusmekanismit.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Journalismin etiikka auttaa opiskelijaa hahmottamaan sen merkityksen yhteiskunnassa.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Journalismi koostuu monista elementeistä, kuten teksteistä, valokuvista, videoista, kuvituksista ja graafisista elementeistä. Lisäksi eri levityskanavat vaikuttavat sen vaikuttavuuteen. Opintojakso tarjoaa mahdollisuuden yhdistellä erilaisia taitoja luovalla tavalla. Taidoista on hyötyä mm. äidinkielen ja suomi toisena kielenä -aineen opinnoissa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja tehtävien suorittamista. Opinnoista annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Journalismin perusteissa tutustutaan monipuolisesti journalismin eri lajeihin ja välineisiin sekä teoreettisesti että itse mediaa tuottamalla. Samalla pohditaan omaa suhdetta mediaan ja opetellaan suhtautumaan kriittisesti journalistisiin sisältöihin.

Koulun mediatuotanto 1, 2 op (VIES11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on toimittaa koulun eri medioita kuten sähköistä lehteä Hälyä, blogia, sosiaalisen median kanavia sekä vuosikertomusta.
- Opiskelijat voivat tuottaa videoita, tekstejä, valokuvia ja kuvituksia.
- Käytännöllinen työskentely mahdollistaa monien koulussa ja työelämässä hyödyllisten taitojen oppimisen.
- Samalla tutustutaan mm. journalistiseen prosessiin sekä sosiaalisen median mekanismeihin.
- Osa toimitetusta sisällöstä suunnataan koulun omalle väelle, osa muille kohdetyhmille.
- Toimitustyössä vaaditaan sekä yhteisöllisiä että yksilöllisiä työskentelytaitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tuotetaan monenlaisia sisältöjä koulun medioihin.
- Opitaan eri juttutyypin kirjoittamisen lisäksi myös kuvajournalismia.
- Työskentelyssä lähdetään ideoinnista ja aiheiden valikoinnista ja päädytään sisältöjen toteuttamiseen ja julkaisuun.
- Mediatuotannossa yhdistyvät tekninen, tiedollinen, esteettinen ja eettinen osaaminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opintojakso tarjoaa opiskelijalle tärkeitä yhteiskunnallisen osaamisen työkaluja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opintojakso mahdollistaa median eri alojen luovan yhdistämisen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista koulun medioiden toimittamiseen. Tämä voi tapahtua hajautetusti koko lukion aikana. Opinnoista annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Koulun mediatuotanto mahdollistaa monipuolisen oppimisen. Hajautetusta opintojaksossa tuotetaan koulun eri medioihin mm. tekstejä, kuvia, videoita ja kuvituksia. Työskentely tapahtuu ryhmässä. Opintojakson aikana opiskelija hahmottaa koko mediatuotannon prosessin ja saa hyödyllisiä taitoja.

Koulun mediatuotanto 2, 2 op (VIES12)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Sovitaan erikseen opiskelijan / opiskelijaryhmän kanssa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Sovitaan erikseen opiskelijan / opiskelijaryhmän kanssa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Viestinnän ja mediatuotannon tekeminen vaatii luovuutta ja monitieteisyyttä.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Median ja viestinnän osa-alueisiin perehtyminen ja itse sisällön tuottaminen lisää yhteiskunnallista osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on suunnattu viestintäopinnoissa edistyneille opiskelijoille, joiden kanssa sovitaan tavoitteet ja sisällöt erikseen.

Mainonta ja markkinointiviestintä, 2 op (VIES13)

Tavoitteet

Keskeiset sisällöt

Filmivalokuvaus, 2 op (VIES20)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii analogisen järjestelmäkameran käyttöä
- Oppii kehittämään mustavalkoisen filmin
- Oppii vedostamaan filmistä valokuvia suurennoskonetta käyttäen
- Tutustuu mustavalkoisen valokuvan historiaan ja ilmaisukeinoihin
- Harjaantuu keskustelemaan kuvien ominaisuuksista
- Oppii ripustamaan valokuvanäyttelyn ja arvioimaan ripustuksen merkitystä

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Mustavalkoisten valokuvien valmistusprosessi filmistä vedostukseen
- Pimiötyöskentely ja työturvallisuus
- Valokuvan historiaa (teknologia, kuvat, tekijät)
- Näyttelyvierailu ja/tai koulun valokuvakokoelmaan tutustuminen
- Valokuvailmaisu (rajaus, sommittelu, tarinallisuus, ratkaiseva hetki, aukon ja suljinajan vaikutus kuvaan.)
- Vaihtoehtoisten valokuvausmenetelmien tutkimista ja kokeilua (neulanreikäkuvaus, fotogrammit, syanotypia, lumenvedokset)

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Filmivalokuvauksessa syvennetään eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten valokuvausmateriaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Filmille kuvaaminen ja pimiötyöskentely tekee konkreettiseksi fysiikan ja kemian ilmiöitä. Kameran asetusten muuntelu sekä omaa ajattelua tukevat tehtävät antavat mahdollisuuksia luovalle valokuvaukselle.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään filmivalokuvauksessa tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijoita kannustetaan rakentamaan identiteettiään sekä arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä valokuvauksen keinoin. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja

maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriseen moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä sekä erilaisissa ympäristöissä. Tehtäviä voi tehdä ryhmässä ja pimiötyöskentelyssä opitaan ottamaan muut huomioon työturvallisuudesta tinkimättä. Samalla opiskelijat kehittävät erityisesti kuvallista monilukutaitoaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

VIE07 Filmivalokuvaus

Keskeisinä sisältöinä ovat mm: valokuvailmaisuus, analogisen (filmi) kameran käyttö, filmin kehitys, valokuvien vedostus pimiössä ja kuvien tarkastelu.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa.

Digitaalinen valokuvaus, 2 op (VIES21)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii käyttämään kuvallista käsitteistöä tarkastellessaan ja arvioidessaan omia, muiden opiskelijoiden, taiteen ja median kuvia

- Oppii digitaalisen järjestelmäkameran ja siihen liittyvän kuvauskaluston hallintaa
- Oppii kuvailmaisun keskeisiä käsitteitä ja taitoja
- Opitaan keskustelemaan kuvista ja perustelevaan omia näkökulmia sekä opitaan kuvien analysoinnissa käytettävää käsitteistöä ja tulkintamalleja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kuvauskaluston käyttö (langattomat studiosalamat, jalustat, taustakankaat)
- Digitaalisella järjestelmäkameralla kuvaaminen (asetukset ja toiminnot)
- Oman kuvailmaisun kehittäminen (rajaus, sommittelu, tarinallisuus, ratkaiseva hetki, aukon ja suljinajan vaikutus kuvaan.)
- kuvan perussäädöt kuvankäsittelyssä

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Digitaalisessa valokuvauksessa syvennetään eettisyyttä ja ympäristöosaamista tutkimalla ympäristön, yhteiskunnan ja globaalin maailman eettisiä ja ekologisia kysymyksiä kuvailmaisun keinoin. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan omia valintojaan, ratkaisujaan ja tekojaan kestävän elämäntavan näkökulmasta. Opinnot syventävät osaamista erilaisten valokuvausmateriaalien ja teknologioiden kestävästä käytöstä. Opiskelijoita rohkaistaan paikalliseen ja globaaliin toimijuuteen kulttuurisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä. Taiteellisen työskentelyn kautta avataan näköaloja vaihtoehtoihin tulevaisuuksiin.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Valokuvaus syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös monitieteinen ja luova osaaminen kehittyy. Kuvalliselle viestinnälle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Hyvinvointiosaaminen

Valokuvaamalla ja keskustelemalla kuvista opiskelija vahvistaa elämäntapoja, joissa korostuvat itselle merkityksellinen kuvallinen kulttuuri. Valokuvaaminen edistää myös liikunnallista elämäntapaa, sillä kuvaustehtävät vaativat usein kävelyä kohteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

VIE08 Digitaalinen valokuvaus

Kuvataan digitaalisilla järjestelmäkameroilla ja kännyköillä. Kehitetään omaa valokuvailmaisua sekä harjoitellaan valaisua, kuvien jälkikäsittelyä ja kuvien tarkastelua.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa.

Digitaalinen kuvankäsittely, 2 op (VIES22)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppilas oppii tuottamaan digitaalista kuvamateriaalia vaihteleviin käyttötarkoituksiin eri välineitä ja ohjelmia monipuolisesti hyödyntäen.
- oppii kuvankäsittelyn keskeiset taidot
- harjaantuu käyttämään kuvataiteen käsitteistöä tarkastellessaan ja arvioidessaan omia, muiden opiskelijoiden, taiteen ja median kuvia
- Osaa käsitellä kuvia ylioppilaskokeissa tarvittavalla tasolla

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kuvankäsittely Adobe PhotoShop -ohjelmalla sekä ylioppilaskokeessa käytettävillä kuvankäsittelyohjelmilla
- Graafisten tuotteiden suunnittelua valokuvia ja vektorigrafiikkaa hyödyntämällä (julkaisut, tuotepakkaukset, graafiset käyttöliittymät)
- Median ja taidehistorian kuvien tutkimista kuvia muokkaamalla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään kuvankäsittelyjaksossa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä esimerkiksi mediassa ja taiteessa. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestävänsä tulevaisuuden puolesta erityisesti kuvia hyödyntämällä. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä kuvallisen viestinnän ja taiteen keinoin. . Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan

ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin näkökulmasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaamista syvennetään kuvankäsittelyssä tutkimalla todellisuuden kulttuurista monimuotoisuutta. Opiskelijaa ohjataan tutkimaan, miten visuaalinen kulttuuri heijastaa ja muokkaa yksilöitä, yhteisöjä ja maailmaa. Kulttuuriperintöä tarkastellaan globaalista, kansallisesta ja opiskelijan kulttuurisen taustan näkökulmasta hyödyntäen myös ikäkaudelle tyypillistä kuvailmaisua. Opiskelijoita rohkaistaan käsittelemään kulttuuriseen moninaisuuteen ja globalisaatioon liittyviä ilmiöitä kuvallisessa työskentelyssä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

VIE09 Digitaalinen kuvankäsittely

Muokataan itse valmistettuja ja kierrätettyjä digitaalisia kuvia uusiksi koosteiksi sekä erilaisiin käyttötarkoituksiin. Tutustutaan myös ylioppilaskokeessa käytettäviin kuvankäsittelyohjelmiin. Tarkastellaan ja analysoidaan digitaalisia kuvia.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa.

Graafinen suunnittelu 1, 2 op (VIES23)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii suunnittelemaan ja tuottamaan laadukasta grafiikkaa vaihteleviin käyttötarkoituksiin sekä perinteisiä välineitä että graafisia ohjelmistoja monipuolisesti hyödyntäen.
- Oppii arvioimaan omia ja muiden graafisia tuotteita käyttäen tieteenalan käsitteistöä
- Harjaantuu projektityöskentelyssä ja löytää vahvuuksiaan graafisena suunnittelijana

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Graafisen suunnittelun ohjelmistojen käyttö
- Graafikon työnkuvaan tutustuminen erilaisten harjoitustehtävien avulla
- Tutustutaan käyttögrafiikan ilmaisukeinoihin, lehdissä, julisteissa, mainoksissa, pakkaussuunnittelussa, verkossa ja mobiilimedioissa
- Graafisen materiaalin tuottaminen perinteisillä ja/tai digitaalisilla välineillä. (Julkaisut, pakkaussuunnittelu, kuvittaminen, graafiset käyttöliittymät)
- Ylioppilaskokeissa käytettävien graafisten ohjelmistojen harjoittelua
- Typografia, värioppi, sommittelu ja muut kuvalliset keinot graafisessa suunnittelussa,
- Koulun viestintätuotteiden graafista suunnittelua ja toteutusta
- Suunnitteluprosessin dokumentointi ja esittely.

Paikallinen lisäys

Laaaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallista osaamista syvennetään graafisessa suunnittelussa tutkimalla visuaalisen kulttuurin ilmentämiä arvoja ja merkityksiä median kuvastoissa erityisesti mainonnan ja markkinoinnin osalta. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä vaikuttamaan kestävän tulevaisuuden puolesta hyödyntäen graafista viestintää. Oppiaine tarjoaa mahdollisuuksia tarkastella demokratian ja perusoikeuksien tilaa, toteutumista ja kehitystä graafisen viestinnän keinoin. Opiskelijat perehtyvät myös oikeudellisesti suojeltuihin etuihin, kuten tekijänoikeuksiin, sananvapauteen ja yksityisyyteen. Opinnoissa tutustutaan työelämän, kansalaistoiminnan ja jatko-opintojen tarjoamiin mahdollisuuksiin graafisen alan näkökulmasta.

Vuorovaikutusosaaminen

Graafisen suunnittelun opinnoissa kehitetään **vuorovaikutusosaamista** rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Opinnot kehittävät yhteistoiminnallisia taitoja viestinnän alalle ominaisen, tiimityöskentelyn avulla. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Graafinen ilmaisu syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Graafiselle ilmaisulle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opinnoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Kuvatulkinnassa tarkastellaan myös kuvan intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi lauluun, näytelmään tai toiseen kuvaan. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijälähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Keskeisinä sisältöinä mm: kuvankäsittelyn ja muiden graafisten ohjelmistojen alkeet, typografia, värioppi, sommittelu ja muut kuvalliset keinot graafisessa suunnittelussa, graafisten tuotteiden analysointi, graafisen materiaalin tuottaminen eri menetelmillä, painoa tai digitaalista julkaisua varten.

Soveltava opintojakso. Voi suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa.

Sarjakuva, 2 op (VIES24)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Oppii sarjakuvantekemisen perinteisiä ja digitaalisia tekniikoita
- Oppii suunnittelemaan sarjakuvatuotteita
- Osaa hyödyntää sarjakuvalla ominaisia ilmaisukeinoja
- Laajentaa käsitteistöään visuaalisesta kulttuurista ja hyödyntää sitä perustellessaan näkemyksiään.
- oppii ymmärtämään sarjakuvan ominaispiirteitä taiteenlajina sarjakuvien katsomisen, harjoitustehtävien ja keskustelujen kautta

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan sarjakuvan ilmaisukeinoihin (kuvakoot/leikkaukset/rytmi/tehosteet/värit/ muodot/viivailmaisuus jne)
- Tutustutaan sarjakuvan valmistamisen perinteisiin ja digitaalisiin tekniikoihin (piirustus- ja maalaus, kollasi, kamerat, ohjelmistot)
- Tuotetaan sarjakuvia ja kehitetään omaa ilmaisua
- Prosessityöskentely ja prosessin dokumentointi
- Sarjakuvan historia ja nyky muodot

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Sarjakuvien avulla lisätään vuorovaikutusosaamista rakentamalla dialogia ja ymmärrystä ihmisten välille erilaisia kuvakulttuureja tarkastelemalla, niitä jakamalla ja niistä keskustelemalla. Yhteistoiminnallisia taitoja harjoitellaan ryhmätöissä ja yhteisten julkaisujen valmistamisessa.. Opiskelijat kehittävät vuorovaikutustaitojaan esimerkiksi visuaalisen kulttuurin kuvallisiin ja sanallisiin käsitteistöihin, kuvatyyppeihin ja kuvastoihin perehtymällä. Erilaisten kuvatulkinnan menetelmien soveltaminen kuvien analysoinnissa, arvioinnissa ja tuottamisessa luo valmiuksia merkitysten jakamiselle ja niistä keskustelemiselle.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Sarjakuvan opiskelu syventää opiskelijan visuaalisen kulttuurin monilukutaitoa, jonka avulla myös **monitieteinen ja luova osaaminen** kehittyy. Taiteelle ominainen työskentely hyödyntää erilaisia tutkimisen, ilmaisemisen, esittämisen ja toiminnan tapoja. Opintoissa kulttuurisia ilmiöitä tutkitaan visuaalisuutta ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttämällä. Sarjakuvat sisältävät myös runsaasti intertekstuaalisia viittauksia esimerkiksi kirjallisuuteen, näytelmiin, elokuvaan ja muihin kulttuurin kuvastoihin. Opiskelijat hyödyntävät eri taiteen- ja tieteenalojen näkökulmia heidän tuottaessaan ja tulkitessaan visuaalista kulttuuria.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviointikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tehdään sarjakuvia eri välineillä. Piirtämisen ja maalaamisen lisäksi hyödynnetään myös digitaalisia välineitä mahdollisuuksien mukaan. Tutustutaan sarjakuvan historiaan ja ilmaisukeinoihin ja kehitetään omaa sarjakuvailmaisua. Opintojaksolla pyritään myös julkaisemaan sarjakuvia eri alustoilla ja eri käyttötarkoituksiin.

Voi suorittaa missä tahansa opintojen vaiheessa.

Teatteri-ilmaisu 1, 4 op (VIES30)

Opintojakson paikalliset opintojaksot

- Media ja elämänhallinta, 2 op (VIES02)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on rohkaista opiskelijaa laajentamaan itseilmaisuaan ja ymmärrystään omasta toimijuudestaan ryhmässä.
- Opiskelija rohkaistuu tuomaan näkemyksiään esille ja syventää kykyään kuunnella muita.
- Opiskelija oppii tunnistamaan teatterin erilaisia muotoja ja ilmaisutapoja oman tekemisen kautta.
- Opiskelija oppii ymmärtämään teatterin yhteisöllistä luonnetta.

Media ja elämänhallinta

- opiskelija hahmottaa omaa mediasuhdettaan
- havainnoi omaa mediankäyttöään ja pystyy tarvittaessa muuttamaan sitä ryhmän ja opettajan tuella
- saa hyödyllistä tietoa elämänhallinnan pohjaksi
- oppii hankkimaan ja hyödyntämään uusia mediataitoja järkevästi

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa perehdytään teatteri-ilmaisuuden keskeisiin osa-alueisiin: ääneen, liikkeeseen, tilaan ja kontaktiin.
- Keskeisiä ovat ääni- ja liikeharjoitukset, kontakti- ja statusharjoitukset sekä improvisaation alkeet.
- Opintojaksossa luodaan fiktiivisiä tilanteita ja harjoitellaan roolien tekemistä ryhmäharjoitteissa.
- Opintojakson aikana tutustutaan teatteriammatteihin.

Media ja elämänhallinta

- oman mediankäytön tutkiminen ja hallinta
- median vaikutus fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen
- sosiaalisen median mekanismit
- addiktiot
- käytännöllisten ratkaisujen kehittäminen ja kokeileminen
- media ammattina, kansalaistaitona ja ajanvietteenä

- ryhmän yhteiset aktiviteetit

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutustaidot ovat opintojakson keskeinen osa. Siihen kuuluu sekä kehollisia että sanallisia harjoituksia. Opiskelija syventää vuorovaikutustaitojaan ryhmätilanteessa.

Hyvinvointiosaaminen

Opiskelijan rohkeus itseilmaisuuun ja toisaalta ryhmätaitojen syventäminen lisäävät hyvinvointia.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Yhteinen toiminta, toisten kuuntelu, ja tilanteiden ratkaiseminen esimerkiksi improvisaatioharjoituksissa vahvistavat eettistä osaamista vuorovaikutustilanteissa.

Media ja elämänhallinta

Hyvinvointiosaaminen

Kyky analysoida omaa mediasuhdetta ja vaikuttaa siihen lisää hyvinvointia.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Mediaosaaminen on osa aktiivisena ja osallisena kansalaisena elämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojakson sisällöt ja opiskelutavat syventävät monipuolista vuorovaikutusosaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on keskustelevaa, enimmäkseen suullista ja se sisältää sekä yksilöpalautetta että vertaisarviointia. Arvioinnissa on keskeistä opiskelijan itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointiosaaminen, sekä eettinen ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat tehtävien harjoitteiden reflektoinnissa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojaksolla voidaan osallistua maksulliseen toimintaan, esimerkiksi mennä teatteriin tai taidenäyttelyyn, jolloin opiskelija tarvittaessa maksaa itse pääsylipun ja matkakustannukset. Maksullisen toiminnan vaihtoehtona on aina myös korvaava tehtävä (maksuton toiminta).

Media ja elämänhallinta

Opintojakso arvostellaan suoritusmerkinnällä, joka edellyttää läsnäoloa kaikilla oppitunneilla sekä opintojaksoon liittyvien tehtävien aktiivista suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksossa harjoitellaan erilaisia ilmaisun muotoja turvallisessa ryhmätilanteessa. Tutkitaan teatterin peruselementtejä, kuten ääntä, liikettä, tilaa ja kontaktia.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Teatteri-ilmaisu 2, 2 op (VIES31)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on syventää opiskelijan taitoja työskennellä osana ryhmää,
- Opiskelijaa rohkaistaan kokeilemaan erilaisia roolityön tekemisen metodeja.
- Opiskelija syventää kykyään työskennellä ryhmän jäsenenä.
- Tavoitteena on syventää teatterityöskentelyn moninaisuuden ja monialaisuuden ymmärtämistä.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksossa tehdään näyttelijäntyön perusharjoituksia: ääni-, liike, tunne- ja improvisaatioharjoituksia.
- Harjoitellaan esimerkiksi pantomiimia ja naamionäyttelemistä.
- Opetellaan roolin rakentamisen elementtejä.
- Syvennetään ilmaisun kokonaisvaltaista käyttöä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Ryhmätyö, toisten kuuntelu, yhteinen ongelmanratkaisu ja teatteritilanteiden rakentaminen ja itseilmaisun syventäminen kehittävät vuorovaikutustaitoja.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Erialaisten näyttelijäntyön metodien harjoittaminen lisää luovaa osaamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on keskustelevaa, enimmäkseen suullista ja se sisältää sekä yksilöpalautetta että vertaisarviointia. Arvioinnissa on keskeistä opiskelijan itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointiosaaminen, sekä eettinen ja ympäristöosaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat tehtävien harjoitteiden reflektoinnissa.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Syvennetään teatteri-ilmaisun keinoja. Opintojakso sisältää näyttelijäntyön perusharjoituksia: ääni-, liike, tunne- ja improvisaatioharjoituksia sekä esimerkiksi pantomiimia ja naamionäyttelemistä.

Esityksen valmistaminen 1, 4 op (VIES32)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää teatterintekemisen taitojaan.
- Opiskelija toimii osana ryhmää edistäen tavoitetta tehdä esitys, jonka tavoitteet asetetaan projektin alussa.
- Opiskelija kehittää ja laajentaa omaa teatteri-ilmaisullista osaamistaan.
- Opiskelija oppii näkemään osallisuutensa teatteritaiteellisessa prosessissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana syvennetään teatterin ensemble-työskentelyn taitoja ja opiskelija perehtyy roolin rakentamiseen kohti esitystä.
- Opiskelija käyttää rytmiä, liikkettä ja tilaa kerronnan välineenä ja osana esitystä.
- Hän luo yhdessä muiden ryhmäläisten kanssa fiktiivisiä tilanteita ja harjoittelee tarkoituksenmukaisia esityksellisiä muotoja.
- Esitykset ja prosessin arviointi ovat osa opintojakson toimintaa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Arvioinnissa on keskeistä omaa työn reflektointi suhteessa ryhmän toimintaan sekä vertaisarviointi suhteessa produktion tavoitteisiin. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla valmistetaan esitys, joka voi olla musikaali, puheteatteria tai muuta esitystaidetta.

Esityksen valmistaminen 2, 2 op (VIES33)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija sitoutuu ryhmäprosessiin ja kehittää monipuolisesti ryhmätaitoja.
- Opiskelija hahmottaa esityksen kokonaisuuden.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Musikaalin, puheteatterin tai muun esityksen valmistamista ja hiomista.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Esityksen valmistaminen sisältää monimuotoista vuorovaikutusta.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Teatterin tekeminen on moniulotteinen prosessi.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Osallistuminen edellyttää sitoutumista ja läsnäoloa. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson aika harjoitellaan ja hiotaan esitystä, joka voi olla musikaali, puheteatteria tai muu teatteritaiteen alaan kuuluva kokonaisuus.

Ääni- ja valotekniikka, 2 op (VIES34)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on perehtyä valo- ja äänitekniikkaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opiskelija perehtyy valon ja äänen teknisiin mahdollisuuksiin.
- Tarvittaessa opiskelija osallistuu esityksen tekemiseen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Valo- ja äänitekniikka vaativat monialaista hahmottamista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Jakso edellyttää läsnäoloa ja osallistumista tekniikan harjoitteluun. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Harjoitellaan koulun ääni- ja valotekniikkaa. Käytännön harjoittelua tehdään koulun juhlissa ja esimerkiksi teatteriesitysten tekemisen osana.

Lavastus, 2 op (VIES35)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- rakentaa tehtävänä olevaan produktion toimiva ja vaikuttava lavastus
- oppii keskeisten kuvallisten ja tilallisten keinojen käyttöä lavastuksen suunnittelussa

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lavastuksen suunnittelu keskustelujen, kuvien ja pienoismallien avulla
- Eri materiaalien työstäminen lavasteiden rakentamisessa
- Lavastustaiteen ilmaisukeinot
- Lavasteiden hoito, korjaaminen ja operointi esitysten aikana.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Lavastusproduktioissa useat eri taiteenalat ja tekniset alat ovat läsnä samanaikaisesti. Tarvittavilla ratkaisuilla ei usein ole valmista mallia, joten luovuutta tarvitaan rakennelmien toteuttamisessa.

Vuorovaikutusosaaminen

Monitaiteelliset produktiot vaativat jatkuvaa ja sujuvaa vuorovaikutusta. Oppilaat harjaantuvat tiimityöskentelyyn sekä viestimään projektiorganisaatiossa eri toimijoiden välillä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Vantaan lukioissa keskustellaan kurssien tavoitteista ja arvioinnin perusteista opiskelijoiden kanssa. Monipuolisessa arvioinnissa hyödynnetään osana oppimista itsearviointia, vertaisarviointia, arviointikeskusteluja sekä portfolioarviointia kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Arvioinnin tavoite on kehittää opiskelijan opiskelutaitoja, itsetuntemusta ja kannustaa prosessityöskentelyyn sekä itsenäisesti että ryhmässä. Kurssi on suoritettu hyväksytysti, kun opetussuunnitelman mukaiset kurssin keskeiset tavoitteet on saavutettu.

Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan

läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti

- opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- arviontikriteerit ovat opiskelijan nähtävillä
- opiskelijan oppimista ohjaten

monipuolisesti ja erilaiset oppijat huomioiden

- arviointi kohdistuu sisältö- ja taitotavoitteiden saavuttamiseen sekä työskentelyyn opintojakson aikana
- arvioinnissa otetaan huomioon eri tavoin annettu osaamisen näyttö, jakson kirjalliset ja suulliset tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi
- opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojakson vapaa kuvaus

Suunnitellaan ja toteutetaan lavastus yhteistyössä muun projektiorganisaation kanssa (esim: ohjaaja, valaistushenkilöt, maskeeraajat, musiikkivastaavat, näyttelijät jne.) Opintojaksoon saattaa myös sisältyä puvustusta ja maskeerausta sekä lavastuksen hoitoa ja toteutusta esitysten aikana. Yleensä lavastus valmistetaan osana produktiota kuten musikaalia, teatterin lukiodiplomia, koulun videotuotantoa tai muuta koulun tapahtumaa. Oppilaat toimivat opintojaksolla tyypillisesti tiimeissä, joista kukin vastaa omasta osiostaan lavastusta. Opintojaksolla harjoitellaan yhteistoimintaa monitaiteellisessa produktiossa sekä lavastuksessa tarvittavia kädentaitoja. Kurssiin saattaa sisältyä myös puvustukseen liittyviä osia. Soveltava kurssi. Suoritetaan hajautetusti.

7.23. Elokuva (ELO)

Oppiaine ja tehtävä

Liikkuvan kuvan analysointi sekä elokuvataiteen keskeisten teosten ja tyyliuuntien tunteminen kuuluvat yleissivistykseen. Elokuvaopetuksen tehtävänä on kasvattaa valistuneita katsojia, jotka uskaltavat heittäytyä mukaan elokuvan moniin maailmihin. Elokuvallisesti sivistynyt ihminen nauttii kuvallisen kulttuurin eri muodoista ja osaa jäsentää maailmaa elokuvan ja muun liikkuvan kuvan avulla. Hän tunnistaa, että elävää kuvaa käytetään myös esimerkiksi kaupallisen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen välineenä. Elokuvaopetuksella on kulttuurillinen, ilmaisullinen, sosiaalinen ja kasvattava aspekti. Elokuva kertoo paljon ajasta, paikasta ja kulttuurista, jossa se on syntynyt. Lisäksi sen avulla on mahdollista ilmaista omia ajatuksia ja tunteita. Elokuva voi myös toimia elämyksellisenä johdatuksena lähes kaikkiin aiheisiin ja oppiaineisiin.

Tavoitteet

Elokuvaopetus kehittää opiskelijan valmiuksia hahmottaa maailmaa ja ilmaista itseään liikkuvan kuvan avulla. Elokuvaopetuksen tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää taiteenlajin yleiset lainalaisuudet ja vaikutuskeinot.
- saa kokemuksia ja elämyksiä, joiden kautta hän oppii ymmärtämään maailmaa ja itseään.
- oppii arvostamaan taiteilijoita, taidetta ja niiden roolia yhteiskunnassa.
- oppii analysoimaan näkemäänsä ja ilmaisemaan ajatuksensa muille.
- ymmärtää eri tapoja, joilla audio-visuaalisen kerronnan avulla vaikutetaan yhteiskunnassa.
- pystyy ilmaisemaan itseään audiovisuaalisesti.
- osaa työskennellä taiteellisesti sekä itsenäisesti että ryhmässä.
- tuntee taiteenlajin keskeisimmät teokset, tyyliuunnat ja tekijät.
- tuntee monipuolisesti elokuvakulttuurin ilmiöitä ja levityskanavia.
- osaa hyödyntää oppimaansa esimerkiksi yo-kirjoituksissa, muissa oppiaineissa, harrastuksissa, jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Osaamisen arviointi

Arviointi perustuu aineen opetuksen tavoitteisiin. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan tapa työskennellä, tuntiaktiivisuus, vaaditut tehtävät sekä työn tulokset. Soveltavasta kokonaisuudesta annetaan suoritusmerkintä (S).

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Taide on osa hyvää elämää. Elokuva-oppiaine ohjaa opiskelijaa nauttimaan monipuolisesti kulttuurista.

Vuorovaikutusosaaminen

Elokuvaopinnot ohjaavat opiskelijoita jakamaan ajatuksia suullisesti, kirjallisesti ja median avulla. Elokuvan tekeminen tarjoaa mahdollisuuksia vuorovaikutuksen kehittämiseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Elokuva on monien taiteiden ja tieteiden kiteytymä. Elokuvatuotannon aikana opiskelija oppii ymmärtämään eri osa-alueiden merkityksen ja hahmottaa taitellisen kokonaisuuden syntymisen. Elokuvan parissa luovuutta voi toteuttaa monella tavalla ja tasolla.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Elokuva liittyy aina aikaan ja paikkaan, ja se kertoo yhteiskunnasta, jossa se on syntynyt. Elokuvaan liittyy myös poliittisia, taloudellisia, taiteellisia ja kulttuurillisia aspekteja, joiden ymmärtäminen avaa opiskelijan tietoisuutta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Elokuvan tekemiseen liittyy eettisiä valintoja, joita työryhmä joutuu punnitsemaan.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Elokuva tuo maailman katsojan ulottuville. Elokuvan avulla on mahdollista ymmärtää globaaleja kysymyksiä ja muita kulttuureja.

Opintojaksot

Elokvatietous 1, 2 op (ELOS1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija oppii ymmärtämään elokuvan ominaispiirteitä taiteenlajina;
- tajuaa mekanismit, menetelmät ja keinot, joilla elokuvantekijät vaikuttavat katsojaan;
- hahmottaa elokuvahistorian tärkeimmät vaiheet; tunnistaa perusteoksia sekä tärkeimpiä tyylisuuntia, lajityyppäjä ja tekijöitä;
- osaa nauttia elokuvakulttuurin moninaisuudesta ja maailman elokuva-aarteista;
- oppii etsimään ja jäsentämään tietoa elokuvista;
- osaa analysoida näkemäänsä ja kertoa havainnoistaan suullisesti ja kirjallisesti sekä hyödyntämään oppimaansa muissa aineissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla tutustutaan elokuvan ilmaisukeinoihin ja kielioppiin.
- Aiheita ovat muun muassa musiikki ja äänet, leikkaus, sommittelu ja kuvakoot.

- Elokuvan historiaa lähestytään muun muassa genreteorian kautta.
- Lisäksi tutustutaan elokuvan tekemisen ja tutkimiseen liittyviin ammatteihin sekä jatko-opiskelumahdollisuuksiin.
- Vierailut ja vieraat ovat mahdollisia.
- Opintojaksolla tutustutaan monenlaisiin elokuviin, jolloin opiskelija saa monipuolisen kuvan erilaisista elokuvakulttuureista.
- Opiskelijaa ohjataan löytämään tietoa sekä elokuvia mm. tietoverkoista, elokuvafestivaaleilta, erilaisista arkistoista sekä elokuvateattereista.
- Opintojaksoon kuuluva elokuvakäynti on maksullinen, mutta sen voi korvata opettajan antamalla lisätehtävällä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Eri maissa ja eri aikoina valmistuneiden elokuvien kautta opiskelija ymmärtää muita kulttuureita.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen sekä tehtävien ja harjoitustöiden suorittamista. Opintojaksoon kuuluu pakollisena oppimispäiväkirjan tai suppean tutkielman tekeminen. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on kaikille sopiva johdanto elokuvan maailmaan. Aiheita ovat mm. ääni- ja kuvakerronta, lajityypit, elokuvan ammatit ja opiskelu, elokuvan historia ja tyyliuunnat sekä elokuva-analyysi ja sen hyödyntäminen esimerkiksi ylioppilaskirjoituksissa. Opintojakson kuuluu oppimispäiväkirjan kirjoittaminen, paljon elokuvanäytteitä, keskustelija, elokuvan katsominen koululla sekä maksullinen elokuvakäynti.

Elokvatietous 2, 2 op (ELOS2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opiskelija syventää elokvatietous 1-jaksolla opittuja tietoja ja taitoja;
- hän ymmärtää hyvin elokuvan muotokieltä ja perinteitä;
- hahmottaa elokuvan ja todellisuuden suhdetta;
- osaa tarkastella kriittisesti audiovisuaalisia teoksia;
- tajuaa elokuvan ja tuhansia vuosia vanhan tarinankerronnan perinteen välisen yhteyden;
- huomaa liikkuvan kuvan jatkuvan kehityksen ja tutustuu uudenlaisiin kuva-kulttuurin muotoihin;
- huomaa kaupallisten intressien vaikutuksen elokvakulttuuriin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssilla käsitellään niin fiktion kuin dokumenttelokuvan suhdetta todellisuuteen sekä dokumenttelokuvan historiaa ja nykytilaa.
- Lisäksi tutustutaan dokumenttelokuvasta vaikutteita saaneeseen tosi-tv-ilmioon.

- Toisena pääaiheena on myyttien ja tarinankertomisen ikivanhojen perinteiden merkitys elokuvalle.
- Monomyyttiteoria on monen menestyselokuvan taustalla.
- Elokuva on paitsi taidemuoto myös yksi maailman kannattavimmista liike-toiminnan muodoista; jaksolla pohditaan elokuvan suhdetta rahaan ja markkinointiin.
- Musiikkivideo on elokuvaakin uudempi taidemuoto, jossa sekoittuvat kaupallisuus ja moderni ilmaisu; opintojaksolla tutustutaan musiikkivideon historiaan ja muotokieleeseen.
- Kurssilla katsotaan paljon näytteitä mutta myös kokonainen elokuva.
- Lisäksi hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuuksia.
- Opintojaksolla harjoitellaan arvostelun kirjoittamista.
- Elokuvakäynti saattaa olla maksullinen, mutta tarvittaessa sen voi korvata opettajan kanssa sovittavalla tehtävällä.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Elokuvan tarinat kumpuavat ihmiskunnan yhteisestä tarinaperinteestä, johon jokainen luova taiteilija lisää oman osuutensa. Lisäksi pohditaan esimerkiksi taiteen ja kaupallisuuden yhteyttä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Dokumentaarisen elokuvan avulla opiskelija kohtaa erilaisia kulttuureja ja oppii ymmärtämään maailman moninaisuutta.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitustöiden suorittamista.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään peruskurssilla opittua. Käsitellään mm. elokuvan ja todellisuuden suhdetta dokumenttielokuvan kautta, musiikkivideota, tarinankerronnan myyttitaustaa (monomyyttiteoria eli sankarin matka), elokuvan keinoja sekä elokuvaa liiketoimintana. Maksullinen elokuvakäynti ja mahdollisesti vierailuja. Opintojaksoon kuuluu kirjallinen työ sekä ryhmätöitä, keskusteluja, paljon elokuvanäytteitä sekä kokonaisen elokuva katsominen kurssin aikana. ELO1 tulee suorittaa ennen tätä opintojaksoa.

Animaatioelokuva, 2 op (ELOS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on tutustua animaatioelokuvan eri tekniikoihin, lajeihin ja historiaan.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan animaatioelokuvan eri tekniikoihin, lajeihin ja historiaan.

- Opiskelijat toteuttavat yksin tai ryhmissä lyhyen animaatioelokuvan haluamallaan tekniikalla (esim. pala-, vaha-, nukke-, esine-, tietokone- tai piirrosanimaatio).
- Käydään elokuvissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Animaation tekeminen lisää sinnikkyyttä.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Uteliaisuus ja asioiden yhdistely toteutuvat opintojakson aikana tehtävissä töissä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitustöiden suorittamista. Kurssista annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan animaatioelokuvan eri tekniikoihin, lajeihin ja historiaan. Opiskelijat toteuttavat yksin tai ryhmissä lyhyen animaatioelokuvan haluamallaan tekniikalla (esim. pala-, vaha-, nukke-, esine-, tietokone- tai piirrosanimaatio). Elokuvakäynti. Arvioidaan suoritusmerkinnällä. Voi suorittaa yksittäisenä elokuvakurssina missä tahansa opintojen vaiheessa.

Eurooppalainen elokuva, 2 op (ELOS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on ymmärtää eurooppalaisen elokuvan kehitystä 1800-luvun lopulta 2000-luvun uusimpiin suuntauksiin.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Perehdytään eurooppalaisen elokuvan kehitykseen 1800-luvun lopulta 2000-luvun uusimpiin suuntauksiin.
- Opintojaksolla tutustutaan merkittävimpiin elokuvaan, tekijöihin, maihin ja tyyliin.
- Käydään elokuvissa.
- Opintojaksolla on mahdollisia vierailuja.
- Tehdään kirjallinen loppuyö.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelija perehtyy eurooppalaiseen kulttuuriperintöön ja ymmärrys kulttuurisesta moninaisuudesta lisääntyy.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kirjallisen lopputyön tekeminen kehittää lähdekriittisyyttä ja taitoa etsiä ja yhdistellä tietoa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitustöiden suorittamista. Kurssista annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Perehdytään eurooppalaisen elokuvan kehitykseen 1800-luvun lopulta 2000-luvun uusimpiin suuntauksiin. Kurssilla tutustutaan merkittävimpiin elokuviin, tekijöihin, maihin ja tyyliin. Elokuvakäynti, mahdollisia vierailuja ja kirjallinen lopputyö. Soveltava kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Voi suorittaa yksittäisenä elokuvakurssina.

Tieteiselokuva ja tulevaisuudentutkimus, 2 op (ELOS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on tutustua rinnakkain klassisiin tieteiselokuviin ja tulevaisuudentutkimuksen teorioihin eri aikakausina.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan rinnakkain klassisiin tieteiselokuviin ja tulevaisuudentutkimuksen teorioihin eri aikakausina.
- Opintojaksolla pohditaan taiteilijoiden ja yhteiskuntatieteilijöiden näkemysten eroja ja yhtäläisyyksiä sekä syitä niihin.
- Opintojaksolla tehdään kirjallinen lopputyö.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Tulevaisuuden kuvittelu ja pohtiminen on osa luovaa osaamista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Tieteiselokuvissa käsitellään yhteiskunnallisesti keskeisiä kysymyksiä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitustöiden suorittamista. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan rinnakkain klassisiin tieteiselokuviin ja tulevaisuudentutkimuksen teorioihin eri aikakausina. Opintojaksolla pohditaan taiteilijoiden ja yhteiskuntatieteilijöiden näkemysten eroja ja yhtäläisyyksiä sekä syitä niihin. Opintojaksolla tehdään kirjallinen lopputyö. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Voi suorittaa yksittäisenä elokuvakurssina.

Euroopan historia elokuvan silmin, 2 op (ELOS9)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena käydä läpi Euroopan historian keskeisiä vaiheita ja aatteita elokuvien avulla.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Käydään läpi Euroopan historian keskeisiä vaiheita ja aatteita elokuvien avulla.
- Tehdään tutkielma ja esitelmä, jotka perustuvat tiettyyn elokuvaan ja historialliseen tapahtumaan tai aikakauteen.
- Tiedonhakua ja tiedon jakamista opiskelijoiden kesken.
- Sopii erityisesti historian reaalikokeen suorittaville.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Historian laaja-alainen tuntemus lisääntyy, ja tiedonhaku lisää yhteiskunnallista osaamista.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Euroopan historian tunteminen on osa kulttuuriosaamista ja globaalin kansalaisen taitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitustöiden suorittamista. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Käydään läpi Euroopan historian keskeisiä vaiheita ja aatteita elokuvien avulla. Tehdään tutkielma ja esitelmä, jotka perustuvat tiettyyn elokuvaan ja historialliseen tapahtumaan tai aikakauteen. Tiedonhakua ja tiedon jakamista kurssilaisten kesken. Sopii erityisesti historian reaalikokeen suorittaville. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Voi suorittaa yksittäisenä elokuvan opintojaksona.

Elokvaleirikoulu, 2 op (ELOS10)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija perehtyy tärkeään elokuvakulttuurin osaan eli festivaaleihin.
- Opiskelija tutustuu eri maiden elokuvakulttuureihin;
- ymmärtää elokuvantekijöiden näkemyksiä taiteenlajin merkityksestä ja kehityksestä;
- osaa työskennellä ja toimia ryhmässä sekä harjaantuu analyttiseen kirjoittamiseen ja osaa keskustella näkemästään.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla matkustetaan kesäkuussa Sodankylän elokuvajuhlille.
- Sisällöt vaihtelevat vuosittain festivaalin elokuvien ja vieraiden mukaan; kaikkina vuosina on kuitenkin mahdollista tutustua niin klassiseen elokuvaan kuin nykyelokuvan helmiin.
- Festivaalille osallistuu monia alan huipputekijöitä, joiden luennoilla on mahdollista saada ainutlaatuista tietoa taiteenlajin historiasta ja nykypäivästä.
- Ennen Sodankylään matkustamista opiskelijat tapaavat koululla muutaman kerran, jolloin tutustutaan festivaalin teemoihin ja vierailijoihin sekä käytännön järjestelyihin.
- Sodankylässä opiskelijat osallistuvat yhteisesti sovittujen ja vapaavalintaisten elokuvien näytöksiin, aamuhaastatteluihin sekä yhteisiin opetustuokioihin.
- Vapaa-ajalla kurssilaiset voivat osallistua vapaasti elokuvanäytöksiin.
- Käytännön järjestelyistä sovitaan tarkemmin, mikäli kurssille ilmoittautuneita on tarpeeksi.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Kurssilaiset matkustavat yhdessä opettajan kanssa Sodankylään ja majoittuvat vuosittain valikoitavassa majapaikassa yhdessä. Ryhmässä toimiminen vaatii ryhmältä hyvää yhteistoimintaa ja vastuullisuutta.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Sodankylään matkustetaan mahdollisimman ekologisesti, ja festivaalin aikana noudatetaan ympäristöystävällisiä käytänteitä.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Sodankylän elokuvajuhlilla kohtaavat tekijät ja katsojat kaikkialta maailmasta. Se mahdollistaa ajatusten ja kokemusten vaihtamisen monenlaisten ihmisten kanssa. Samalla elokuvataiden tuo eri kulttuurien edustajien kokemukset, ajatukset ja tunteet lähelle.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja harjoitusten suorittamista. Kurssista annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssi järjestetään kesäkuun puolivälissä Sodankylän elokuvajuhlilla. Sisällöt vaihtelevat vuosittain festivaalin elokuvien ja vieraiden mukaan. Ilmoittautumisesta sekä kurssin järjestelyistä ja maksuista tiedotetaan erikseen keväällä. Soveltava kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Voi suorittaa yksittäisenä elokuvakurssina.

Ihmeilmi, 2 op (ELOS11)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tutustuu elokuvahistorian klassikoihin ja kiinnostaviin ilmiöihin;
- pohtii omaa suhdettaan sekä vanhoihin että uusiin elokuviin;
- tunnistaa elokuvan perusteoksia sekä tärkeimpiä tyyliuuntia, lajityyppejä ja tekijöitä;
- oppii analysoimaan elokuvia ja kertomaan havainnoistaan kirjallisesti.
- Opintojakson suorittanut opiskelija osaa rakentaa elokuvasivistystään ja lisätä uusia elämyksiä henkilökohtaiseen elokuvalistaansa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson aikana katsotaan kymmenen klassikkoelokuva.
- Elokuvat katsotaan elokuvateatterimaisissa oloissa yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa yhden lukukauden aikana.
- Elokuvien katsomisen lisäksi tutustutaan elokuvia käsittelevään kirjalliseen materiaaliin, osallistutaan keskusteluun elokuvista joko tietoverkossa tai kasvotusten, kirjataan havaintoja omista tuntemuksista ja havainnoista sekä puretaan katsomiskokemuksia analyttisesti kirjoittamalla esseitä.
- Digitaalisuutta hyödynnetään erityisesti tehtävien tekemisessä, mutta poikkeusoloissa myös elokuvien katsomista voidaan toteuttaa verkossa.
- Opintojakson sisällöt vaihtelevat vuosittain elokuvavalikoiman mukaan.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Ihmeilmi-kurssin elokuvat edustavat eri aikakausia, maita, lajityyppejä ja kulttuureja. Elokuvat tarjoavat opiskelijalle mahdollisuuden eläytyä globaalien kysymysten pohdintaan ja samastua muiden ihmisten tilanteisiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista opetukseen ja kirjallisten töiden tekemistä. Opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä (S).

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla katsotaan suomalaisia ja ulkomaisia elokuvaklassikoita ja laatuelokuvia sekä kirjoitetaan mm. elokuvapäiväkirjaa ja esseitä. Opintojakson tarkat vaatimukset vaihtelevat vuosittain. Ihmeilmejä voi käydä katsomassa myös ilman opintojakson suorittamista. Tarkemmat ohjeet annetaan syksyisin. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Voi suorittaa yksittäisenä elokuvan opintojaksona.

Elokuvan tekeminen, 6 op (ELOS3-5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on perehtyä elokuvan tekemisen prosessiin käsikirjoituksesta tuotantoon.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan erityyppisiin käsikirjoituksiin rakenteellisesta, sisällöllisestä ja tuotannollisesta näkökulmasta.
- Pohditaan käsikirjoituksen ja lopullisen elokuvan suhdetta.
- Opintojaksolla harjoitellaan mm. hahmon luomista sekä kirjoitetaan käsikirjoitus, jota työstetään moduuleissa ELO4 ja ELO5.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Käsikirjoituksen tekeminen ja elokuvan tuotanto on monialainen prosessi.

Vuorovaikutusosaaminen

Elokuvan tekeminen on monen tekijän yhteistyö.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Tutustutaan erityyppisiin käsikirjoituksiin rakenteellisesta, sisällöllisestä ja tuotannollisesta näkökulmasta. Pohditaan käsikirjoituksen ja lopullisen elokuvan suhdetta. Opintojaksolla harjoitellaan mm. hahmon luomista sekä kirjoitetaan käsikirjoitus, jota työstetään moduuleissa ELO4 ja ELO5.

Moduulit ELO3-5 muodostavat elokuvan tekemisen kokonaisuuden. Kaikki kolme tulee valita samana vuonna, eikä kokonaisuuteen kuuluvaan yksittäiseen moduuliin voi ilmoittautua. Vain ELO3-moduulin voi poikkeuksellisesti suorittaa yksinään perustellusta syystä

7.24. Tietotekniikka (ATS)

Oppiaine ja tehtävä

Tietotekniikan opiskelu tutustuttaa tietojenkäsittelyn keskeisiin osa-alueisiin ja niihin liittyvään ajattelutapaan sekä antaa opiskelijalle valmiuksia valita sopivat välineet tietokoneella tehtävään työskentelyyn.

Tavoitteet

Tietotekniikan opiskelun tavoitteena on syventää ja laajentaa opiskelijoiden tietoja ja tietokoneen käyttötaitoja, lisätä harrastuneisuutta sekä antaa valmiuksia omatoimiseen opiskeluun ja tiedon hankintaan.

Osaamisen arviointi

Opintojakson suoritus- ja arviointiperusteet sovitaan yhteisesti moduulien alussa. Moduulin suoritukseen voivat vaikuttaa muun muassa moduulin aikana suoritettavat työt, koesuoritukset, arviointikeskustelut sekä muu moduulille tarkoituksenmukainen osaamisen näyttö.

Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

Opintojaksot

Muulla hankittu tietotekninen osaaminen, 2 op (ATS1)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Esimerkiksi tietoteknisten erityistaitojen hyödyntäminen koulussa erikseen sovitulla laajuudella ja tavalla
- Esimerkiksi oman harrastuneisuuden osoittaminen

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Koulun tai oppituntien ulkopuolella suoritettava korvaava kurssi/opintojakso tai tietoteknisten erityistaitojen hyödyntäminen koulussa erikseen sovitulla laajuudella ja tavalla.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Korvaavuudesta päättää rehtori tapauskohtaisesti. Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Koulun tai oppituntien ulkopuolella suoritettava korvaava kurssi/opintojakso tai tietoteknisten erityistaitojen hyödyntäminen koulussa erikseen sovitulla laajuudella ja tavalla.

Tietotekniikan käyttötaidot opiskelua varten, 2 op (ATS2)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on saavuttaa hyvät valmiudet käyttää tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmistoja lukio- ja jatko-opinnoissa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla perehdytään käyttämään ja hyödyntämään monipuolisesti tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmien ominaisuuksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen

Ohjataan opiskelijaa tunnistamaan ja hyödyntämään omia vahvuuksia. Tuetaan opiskelijan oppimistaitojen ja itseluottamuksen kehittymistä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opiskellaan työvälinohjelmistojen käyttöä erityisesti tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmistoja.

Tietotekniikan MOOC-opintojakso, 2 op (ATS3)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Helsingin yliopiston avoin MOOC-kurssi Elements of AI, tekoälyn perusteet 2 op. Kurssilla tutustutaan tekoälyn perusteisiin, mitä tekoäly oikeastaan on, millainen vaikutus sillä on tulevaan työelämään ja vapaa-aikaan sekä miten tekoäly tulee kehittymään ja vaikuttamaan meihin tulevaisuudessa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Kurssin aiheen keskeinen käsitteistö ja käytännön sovelluksiin tutustuminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan kurssilla opittavia menetelmiä ratkaisujen toteuttamiseen että myös kehittämään omia ratkaisuideoita.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ohjataan opiskelijaa arvioimaan tekoälyn vaikutusta yhteiskuntaan.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Kurssilla tutustutaan tekoälyn perusteisiin, mitä tekoäly on, millainen vaikutus sillä on tulevaan työelämään ja vapaa-aikaan sekä miten tekoäly tulee kehittymään ja vaikuttamaan meihin tulevaisuudessa.

Kymmensormijärjestelmä, 2 op (ATS4)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tavoitteena on opetella kirjoittamaan sujuvasti kymmensormijärjestelmää käyttäen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojaksolla opiskellaan kymmensormijärjestelmää.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen

Ohjataan opiskelijaa ottamaan haltuun kymmensormijärjestelmä, josta on hyötyä opiskelussa ja työelämässä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opetellaan kymmensormijärjestelmän käyttöä.

Kotisivut, 2 op (ATS5)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan kotisivujen tekemisen perusteita ja tuotetaan kotisivut, joissa käytetään mahdollisimman monipuolisesti opittuja taitoja.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Harjoitellaan kotisivujen tekemistä HTML- ja CSS-kieltä käyttäen.
- Tehdään harjoitustyönä laajempi sivusto.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Tuetaan taidoissa siirtyä eri tiedon esitysmuodoista toiseen esitettävän asian mallintamisessa. Ohjataan etsimään ja arvioimaan tietolähteitä sekä käyttämään niitä apuna ongelman ratkaisemisessa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla harjoitellaan kotisivujen tekemisen perusteita ja tuotetaan kotisivut, joilla käytetään mahdollisimman monipuolisesti opittuja taitoja.

Ohjelmoinnin perusteet, 2 op (ATS6)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on antaa perustiedot ohjelmoinnista ja opastaa hyvään ohjelmointitekniikkaan sekä itsenäiseen kokeiluun.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan ohjelmoinnin peruskäsitteisiin ja -rakenteisiin tarkoitukseen soveltuvaa ohjelmointikieltä käyttäen.
- Tehdään paljon pieniä ohjelmointiharjoituksia.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan ohjelmoinnin menetelmiä ratkaisujen toteuttamiseen.

Vuorovaikutusosaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa pyytämään apua ja keskustelemaan ohjelmointitehtäviin liittyvistä ongelmista.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla tutustutaan ohjelmoinnin peruskäsitteisiin ja -rakenteisiin sekä harjoitellaan ohjelmoimaan.

Ohjelmoinnin jatko, 2 op (ATS7)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on syventää opiskelijan tietoja ohjelmoinnista.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Tutustutaan olio-ohjelmointiin ja syvennetään ohjelmointitietoja ja -taitoja.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Rohkaistaan opiskelijaa tarkastelemaan ongelmia uudella tavalla, yhdistelemään asioita sekä soveltamaan ohjelmoinnin menetelmiä ratkaisujen toteuttamiseen.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla syvennetään opiskelijan tietoja ohjelmoinnista.

Tutustu teknologiaan -työpajat, 2 op (ATS8)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustuttaa teknologian sovelluksiin ja opettaa projektityöskentelyyn

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opinnot koostuvat teknologia-aiheisista projektitöistä, joissa rakennetaan ja ohjelmoidaan eri tavoin.
- Tutustutaan erilaisiin tietoteknisiin sovelluksiin, järjestelmiin ja laitteistoihin, joita käytetään projektitöiden toteutuksessa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Opiskelijaa rohkaistaan ongelmanratkaisuun yhdistelemällä ja soveltamalla opittuja tietoja ja taitoja.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Opiskelija tutustuu monipuolisesti teknologian hyödyntämiseen ja mahdollisuuksiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojaksolla opiskellaan erilaisten tietoteknisten ympäristöjen, järjestelmien ja laitteistojen käyttöä sekä tutustutaan työpajatyypisesti joihinkin teknologian osa-alueisiin. Opintoihin voi sisältyä myös vierailuja.

7.25. Kansainvälinen toiminta (KV_)

Oppiaine ja tehtävä

Kansainvälisen toiminnan tarkoitus on lisätä opiskelijoiden kansainvälisiä valmiuksia sekä laajentaa maailmankuvaa. Toiminta lisää motivaatiota vieraiden kielten opiskeluun sekä syventää osallistujien globaalia kansalaisuutta. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kokemukset lisääntyvät opiskelijoiden kansainvälisessä vuorovaikutuksessa. Eurooppalaisen kulttuuriperinnön tuntemus ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen ovat tärkeä osa kansainvälistä toimintaa.

Tavoitteet

Kansainvälisen toiminnan tavoitena on lisätä opiskelijoiden kieli- ja kulttuuritietoisuuden osaamista sekä luoda mahdollisuus opiskelijoille osallistua kansainväliseen toimintaan mahdollisimman vähäpäästöisesti.

Osaamisen arviointi

Kansainvälisen toiminnan opintojaksoja arvioidaan suoritusmerkinnöin. Kriteerinä on aktiivinen ja vastuullinen osallistuminen kulloiseenkin toimintaan.

Laaja-alaiset osaamiset

Hyvinvointiosaaminen

Kansainvälinen toiminta on luonteeltaan yhteisöllistä, ja yhdessä tekeminen tukee hyvinvointia.

Vuorovaikutusosaaminen

Kansainvälinen toiminta kehittää opiskelijan kykyä kulttuurienväliseen vuorovaikutukseen.

Monitieteinen ja luova osaaminen

Kansainväliset projektit ovat monialaisia ja jokaisella on painopiste, johon pureudutaan eri näkökulmista.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Kv-projekteihin osallistuminen syventää opiskelijan näkemystä erilaisista yhteiskunnista.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Kv-projekteissa pyritään vähäpäästöisyyteen. Projektien yhteydessä perehdytään matkan ilmastovaikutuksiin.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kv-toiminta lisää kansainvälisiä valmiuksia ja maailmankansalaisen asennetta.

Opintojaksot

KV1 Lyhytkestoinen Erasmus+ opiskelijavaihto, 2 op (KV1_)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustua toiseen kulttuuriin arjen tasolla ja samalla lisätä tietoisuutta omasta kulttuuriperimästä.
- Lisätä opiskelijan kansainvälisiä valmiuksia ja laajentaa maailmankuvaa.
- Lisätä motivaatiota vieraiden kielten opiskeluun ja käyttämiseen.
- Mahdollistaa vaihtokokemus lukioaikana.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Lyhytkestoinen vaihto ulkomailla

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Opiskelijavaihtoon osallistuminen lisää kansainvälisyysvalmiuksia.

Hyvinvointiosaaminen

Kv-vaihtoon osallistuminen syventää käsitystä itsestä ja vahvistaa maailmankansalaisuutta.

Vuorovaikutusosaaminen

Kielitietoisuus ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot lisääntyvät kv-toiminnassa.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Lyhytkestoinen, yleensä kaksi viikkoa kestävä, oppimiseen liittyvä opiskelijaliikkuvuus. Opiskelija lähtee yksin lyhytkestoiseen vaihtoon ulkomaille kumppanikouluun tai suorittaa harjoittelun muussa sopivassa organisaatiossa ulkomailla.

Opiskelija majoittuu vastaanottavan koulun opiskelijan luona ja sitoutuu majoittamaan toisen koulun opiskelijan vastaavasti omaan kotiinsa vastavierailun ajaksi. Lyhytkestoisen vierailun aikana opiskelija kulkee pääsääntöisesti majoittavan opiskelijan mukana kaikilla tunneilla osallistuen opetukseen. Pidemmässä opiskelijavaihdossa opiskelijalle laaditaan yksilöllinen opinto-ohjelma.

Opiskelijan matkakulut korvataan Erasmus+ rahoista ja opiskelijalle maksetaan matka-avustusta kohdemaan ja liikkuvuuden keston perusteella. Osa avustuksesta on tarkoitus käyttää vasta myöhemmin, vastavierailun aikana Suomessa.

Kansainvälisen vieraan majoittaminen, 1 op (KV2_)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustua toiseen kulttuuriin arjen tasolla ja samalla lisätä tietoisuutta omasta kulttuuriperimästä.
- Lisätä opiskelijan kansainvälisiä valmiuksia ja laajentaa maailmankuvaa.
- Lisätä motivaatiota vieraiden kielten opiskeluun ja käyttämiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ulkomaisen opiskelijan majoittaminen.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kulttuuriperinnön tuntemus ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen lisäänty.

Vuorovaikutusosaaminen

Majoittaminen syventää rakentavaa viestintää ja sosiaalisia taitoja.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Soveltava opintojakso, jonka voi suorittaa milloin vain.

Opintojakson suorituksen tärkein osa on ulkomaisen opiskelijan majoittaminen opiskelijaryhmän saapuessa vastavierailulle Tiluun. Opiskelija osallistuu lisäksi vierailevan ryhmän ohjelmaan Suomessa ja opiskelijoiden mentorointiin soveltuvin osin. Majoitukseen osallistuneella opiskelijalla on oikeus ennakkoon varata paikka vastavierailuun.

Kansainvälisen vieraan majoittaminen, 1 op (KV3_)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tutustua toiseen kulttuuriin arjen tasolla ja samalla lisätä tietoisuutta omasta kulttuuriperimästä.
- Lisätä opiskelijan kansainvälisiä valmiuksia ja laajentaa maailmankuvaa.
- Lisätä motivaatiota vieraiden kielten opiskeluun ja käyttämiseen.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Ulkomaisen opiskelijan majoittaminen

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Kv-vieraan majoittaminen lisää kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämistä.

Vuorovaikutusosaaminen

Kv-vieraan majoittaminen syventää yhteistyökykyä.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakson voi suorittaa milloin vain.

Opintojakson suorituksen tärkein osa on ulkomaisen opiskelijan majoittaminen opiskelijaryhmän saapuessa vastavierailulle Tiluun. Opiskelija osallistuu lisäksi vierailevan ryhmän ohjelmaan Suomessa ja opiskelijoiden mentorointiin soveltuvin osin. Majoitukseen osallistuneella opiskelijalla on oikeus ennakkoon varata paikka vastavierailuun.

Muuttuvat ekosysteemit ja kestävä tulevaisuus, 2 op (KV4_)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Tikkurilan lukion ja Nizzassa sijaitsevaan ystävyyskoulumme Lycée Albert Calmetten välinen opiskelijoiden ryhmäliikkuvuus.

- Opintojakso on suunnattu erityisesti luonnontieteistä ja englannin opiskelusta kiinnostuneille opiskelijoille. Opintojakso toteutetaan koko lukuvuoden mittaisena siten, että ranskalaiset vierailevat Suomessa syksyllä ja Tilulaiset Ranskassa keväällä.
- Tikkurilan lukio on saanut Erasmus+ akkreditointitatuksen, joka tarkoittaa, että matkakustannuksiin saadaan EU rahoitusta, joka kattaa matkakustannukset miltei kokonaan. Majoitus vastaanottavissa perheissä on maksutonta. Opintojaksolle valitaan sellaisia opiskelijoita, jotka pystyvät majoittamaan ranskalaisen opiskelijan kotiinsa.

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Vaihto-ohjelman teemana on Muuttuvat ekosysteemit ja kestävä tulevaisuus. Opiskelijat toteuttavat vaihto-ohjelman aikana liikkuvuuden teemaan sopivan projektin englanniksi, joka esitellään sekä Suomessa että Ranskassa. Vaihto-ohjelman kieli on englanti.
- Sekä Suomessa että Ranskassa tutustutaan paikalliseen luontoon ja tehdään retkiä ympäröivälle alueelle.
- Opintojakson aikana pyrimme osallistumaan asiantuntijaluennoille sekä vierailemaan aihepiiriin sopivissa museoissa.

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Vuorovaikutusosaaminen

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Vaihto-ohjelman teemana on Muuttuvat ekosysteemit ja kestävä tulevaisuus. Sekä Suomessa että Ranskassa tutustutaan paikalliseen luontoon ja tehdään retkiä ympäröivälle alueelle. Opintojakson aikana pyrimme osallistumaan asiantuntijaluennoille sekä vierailemaan aihepiiriin sopivissa museoissa. Opiskelijat toteuttavat vaihto-ohjelman aikana liikkuvuuden teemaan sopivan projektin englanniksi, joka esitellään sekä Suomessa että Ranskassa. Vaihto-ohjelman kieli on englanti.

Vaihtoyhteistyö Espanjan Alicanteen, 2 op (KV5_)

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- kulttuurituntemuksen lisääminen ja vaihtoyhteistyö
- tutustuminen Espanjan/Suomen kulttuuriin ja kieleen
- tutustuminen vaihtokoulun opiskelijoihin

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- majoittuminen espanjalaisten opiskelijoiden kodeissa
- vastavuoroisesti espanjalaisten opiskelijoiden majoittuminen tilulaisten kodeissa
- osallistuminen aktiivisesti oppitunneille
- tutustuminen paikallisiin nähtävyyksiin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Hakeminen ERASMUS+ -vaihtoyhteistyöhön Alicanten tapahtuu elokuussa. Valitsemme opiskelijat vaihtoyhteistyöhön hakemusten ja haastatteluiden perusteella.

Tilun opiskelijat lähtevät Espanjaan lokakuussa ja Espanjan vaihtokoulun opiskelijat tulevat Tiluun huhtikuussa. Opiskelijavaihdon kesto on noin viikon. Espanjassa Tilun opiskelijat majoittuvat espanjalaisten opiskelijoiden kodeissa. Vastavuoroisesti espanjalaiset opiskelijat majoittuvat Tilulaisten kodeissa. Vaihtoviikon aikana opiskelijat osallistuvat muun muassa oppitunneille ja käyvät tutustumassa paikallisiin nähtävyyksiin.

7.26. Integraatio-opintojaksot

Voiko taiteella vaikuttaa maailmaan?, 2 op (MU23_FI12)

Oppiaineet

- Filosofia
- Musiikki

Tavoitteet

Paikallinen lisäys

- Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija:
- kehittää ymmärrystään taiteen olemuksesta
- harjaantuu tarkastelemaan taidetta käsitteellisesti
- arvioi mahdollisia omia taideharrastuksiaan filosofian näkökulmasta
- kehittää kykyään pohtia taiteen ja filosofian risteyskohtia

Keskeiset sisällöt

Paikallinen lisäys

- Opintojakson teemoja ovat taiteen ja viihteen välinen suhde sekä taidekäsitykset ja niiden muutokset eri aikakausilla aina antiikista nykypäivään
- Mitä taide on? Mitä taide ei ole? Mitä kauneus on?
- Mikä on hyvää, mikä huonoa taidetta?
- Kuka saa päättää, mikä on taidetta?
- Tarvitseeko taiteentekijällä olla taitoa, tekhnétä?

Paikallinen lisäys

Laaja-alainen osaaminen

Monitieteinen ja luova osaaminen

Oppiainerajat ylittävä opintojakso lisää opiskelijan **monitieteistä ja luovaa osaamista**. Opintojaksolla tarkastellaan taidetta, taiteen vaikutusmahdollisuuksia sekä yhteiskunnallista asemaa niin filosofian kuin musiikinkin näkökulmasta.

Yhteiskunnallinen osaaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen on keskeisessä roolissa opintojaksolla, jossa paneudutaan taiteen yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksiin

Vuorovaikutusosaaminen

Opintojaksolla ei ole kirjallista materiaalia. Taiteen määritelmää ja yhteiskunnallista vaikuttamisen mahdollisuutta pohditaan keskustellen ryhmän kesken sekä taiteilijavierailuin. Keskustelujen keskeinen tavoite on vahvistaa opiskelijoiden **vuorovaikutusosaamista** ohjaamalla heitä argumentoimaan näkemyksiään perustellen ja ryhmän jäseniä kunnioittaen.

Hyvinvointiosaaminen

Opintojakso tähtää opiskelijoiden **hyvinvointiosaamisen** lisäämiseen. Keskusteluissa pohditaan taiteen vaikutusmahdollisuuksia niin yhteiskunnallisella kuin yksilötasollakin.

Osaamisen arviointi

Paikallinen lisäys

Opintojakson arviointi on monipuolista, läpinäkyvää, jatkuvaa, erilaiset oppijat huomioivaa:

Arviointi perustuu jakson tavoitteisiin, jatkuvaan näyttöön, itsereflektointiin sekä vuorovaikutusosaamiseen.

Arvioinnissa otetaan huomioon jakson tehtävät, opiskelijan tavoitteellinen, aktiivinen ja yhteisöllinen työskentely sekä itsearviointi.

Laaja-alaisen osaamisen alueista korostuvat hyvinvointiosaaminen, vuorovaikutusosaaminen sekä monitieteinen ja luova osaaminen. Ne ohjaavat opintojakson työskentelytapoja ja vaikuttavat sekä sisältövalintoihin että arviointiin.

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Opintojakson vapaa kuvaus

Opintojakso on oppiainerajat ylittävä kokonaisuus, jossa taiteen määritelmää tutkitaan niin filosofian kuin musiikinkin näkökulmasta.

Opintojakso koostuu kahdesta opintopisteestä (1op filosofia ja 1op musiikki). Opintojakso on keskustelumuotoinen. Opintojaksolla ei ole oppikirjaa, vaan opiskelu koostuu keskusteluista ja taidevierailijoiden vierailuista sekä konsertti-/elokuva-/taidenäyttelykänneistä.

Opintojaksolla opiskelija pääsee keskustelemaan omasta taidekäsityksestään ja vertaamaan sitä estetiikan teorioiden määrittämiin taidekäsityksiin sekä pohtimaan taiteen vaikutusmahdollisuuksia musiikin maailmassa.

Opintojakson voi suorittaa milloin tahansa.

8. Liitteet

8.1. Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta

Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018

8.2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

KEHITTYVÄN KIELITAIIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO

Taito-taso	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa	Viestintästrategioiden käyttö	Viestinnän kulttuurinen sopivuus	Tekstien tulkintataidot	Tekstien tuottamistaidot
A1.1	Opiskelija selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tarvitsee paljon keinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Opiskelija osaa joskus sanoilla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Opiskelija osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisuuden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Opiskelija tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin määrän kirjoitusmerkkejä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoitettuja sanoja ja opetettuja vakioilmaisuja. Opiskelija ääntää joitakin harjoitettuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.
A1.2	Opiskelija selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta, rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisimpiin sanoihin ja ilmauksiin. Opiskelija tarvitsee paljon keinoja. Opiskelija osaa pyytää toistamista tai hidastamista.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää harjoitettua, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Opiskelija tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.	Opiskelija pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Opiskelija ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean

					perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.
A1.3	Opiskelija selviytyy monista rutiinomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppan	Opiskelija osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Opiskelija osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Opiskelija joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.	Opiskelija osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiinomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.	Opiskelija osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Opiskelija pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvarastoa ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.
A2.1	Opiskelija pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään turvautuen harvemmin ei-kiellellisiin ilmaisuihin. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein ja osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppan ilmaisia	Opiskelija selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä sekä vastata sellaisiin.	Opiskelija ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisia sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Opiskelija ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua	Opiskelija pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Opiskelija osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita.
Toimiva alkeiskielitaito					
Peruskielitaidon alkuvaihe					

		omassa viestinnässään		sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Opiskelija pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.	Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
A2.2	Opiskelija selviää kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteissa	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäessään tarkennusta avainsanoista. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin. Opiskelija käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki).	Opiskelija osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden asianmukaiseen ilmaisemiseen. Opiskelija pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja	Opiskelija pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Opiskelija osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä	Opiskelija osaa kuvata luettelomaisesti (ikäkautelleen tyypillisiä) jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita käyttäen tavallista sanastoa ja joitakin idiomattisia ilmauksia sekä perustason rakenteita ja joskus hiukan vaativampiakin. Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
Kehittyvä peruskielitaito					
B1.1	Opiskelija pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa	Opiskelija pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin. Opiskelija osaa kiertää tai korvata	Opiskelija osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussääntöjä. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutukseen huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästi ja lähes normaalityyppisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä. Opiskelija ymmärtää yhteiseen	Opiskelija osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista tilanteista. Opiskelija osaa liittyä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää melko
Toimiva peruskielitaito					

		tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Opiskelija pystyy neuvottelemaan tuntemattomien ilmauksien merkityksistä.		kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija löytää pääajatukset, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta	laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Opiskelija osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
B1.2	Opiskelija pystyy osallistumaan viestintään melko vaivattomasti myös joissakin vaativammissa viestintätilanteissa kuten viestittäessä ajankohtaisesta tapahtumasta.	Opiskelija pystyy olemaan aloitteellinen tuttua aihetta käsittelevässä vuorovaikutustilanteessa käyttäen sopivaa ilmausta. Opiskelija pystyy korjaamaan väärinymmärryksiä melko luontevasti ja neuvottelemaan myös melko mutkikkaiden asioiden merkityksestä.	Opiskelija osaa käyttää erilaisiin tarkoituksiin kieltä, joka ei ole liian antaessa eikä liian muodollista. Opiskelija tuntee tärkeimmät kohteliaisuussääntöimii niiden mukaisesti. Opiskelija pystyy ottamaan huomioon tärkeitä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää selväpiirteistä asiatietao sisältävää puhetta tutuista tai melko yleisistä aiheista ja selviää myös jonkin verran päätelyä vaativista teksteistä. Opiskelija ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta tai epämuodollisesta keskustelusta.	Opiskelija osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen. Opiskelija ilmaisee itseään suhteellisen vaivattomasti ja pystyy kirjoittamaan henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä ja ilmaisemaan ajatuksiaan myös joistakin kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja sekä monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Opiskelija hallitsee ääntämisen perussäännöt muissakin kuin
Sujuva peruskielitaito					

					harjoitelluissa ilmauksissa.
B2.1	Opiskelija pystyy viestimään sujuvasti myös joissakin itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa käytetään joskus käsitteellistä, mutta kuitenkin selkeää kieltä.	Opiskelija pystyy tuomaan oman kantansa esille ja toisinaan käyttämään vakiofraaseja, kuten ”Tuo erilaisten kysymys” voittaakseen itselleen aikaa. Opiskelija pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija pystyy tarkkailemaan omaa ymmärtämistään ja viestintäänsä sekä korjaamaan kieltään.	Opiskelija pyrkii ilmaisemaan ajatuksiaan asianmukaisesti ja viestintäkumpunkunnioittaen huomioon erilaisten tilanteiden asettamat vaatimukset.	Opiskelija ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksista puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia sekä ilmaisemaan kuulemastaan pääkohdat. Opiskelija ymmärtää suuren osan ympärillään käydystä keskustelusta. Opiskelija ymmärtää monenlaisia kirjoitettuja tekstejä, jotka voivat käsitellä myös abstrakteja aiheita ja joissa on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.	Opiskelija osaa ilmaista kohtuullisen selkeästi ja täsmällisesti itseään monista kokemukspiiriinsä liittyvistä asioista käyttäen monipuolisia rakenteita ja laajahkoa sanastoa, johon sisältyy myös idiomaattisia ja käsitteellisiä ilmauksia. Opiskelija pystyy osallistumaan myös melko muodollisiin keskusteluihin ja hallitsee kohtalaisen laajan sanaston ja vaativiakin lauserakenteita. Ääntäminen on selkeää, sanojen pääpaino oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
B2.2	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä monenlaisissa myös itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa tarvitaan	Opiskelija pyrkii antamaan palautetta, esittämään täydentäviä näkökohtia tai ehdotuksia. Opiskelija pystyy	Opiskelija pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan luontevasti, selkeästi ja kohteliaasti sekä muodollisessa että	Opiskelija ymmärtää elävää tai tallennettua selkeästi ja jäsennettyä yleiskielistä puhetta kaikenlaisissa tilanteissa ja	Opiskelija osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti. Hän hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista

	monipuolista kieltä.	edistämään viestinnän sujumista sekä tarvittaessa käyttämään kiertoilmaisuja ja pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija osaa käyttää ymmärtämistä tukevia strategioita, kuten pääkohtien poimimista ja esimerkiksi tekemään muistiinpanoja kuulemastaan.	epämuodollisessa tilanteessa ja valitsemaan kielenkäyttötavat tilanteiden ja niihin osallistuvien henkilöiden mukaan.	ymmärtää jonkin verran myös vieraita kielimuotoja. Opiskelija pystyy lukemaan eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä ja tiivistämään niiden pääkohdat. Hän pystyy tunnistamaan asenteita ja arvioimaan kriittisesti kuulemaansa ja/tai lukemaansa.	konkreetteja ja käsitteellisiä sekä tuttuja ja tuntemattomia aiheita. Opiskelija osaa viestiä spontaanisti ja kirjoittaa selkeän ja jäsenyneen tekstin. Ääntäminen on hyvin selkeää, sanojen pääpaino on oikealla ja tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
C1.1	Opiskelija pystyy vuorovaikutukseen monipuolisesti, sujuvasti ja täsmällisesti kaikenlaisissa viestintätilanteissa.	Opiskelija ottaa ilmeisesti vastuuta viestinnän etenemisestä. Opiskelija osaa muotoilla uudelleen, mitä haluaa ilmaista sekä pystyy perääntymään, kun kohtaa vaikeuksia, ja käyttää taitavasti kieleen tai kontekstiin liittyviä vihjeitä tehdessään johtopäätöksiä tai ennakkoidessaan tulevaa.	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä joustavasti ja tehokkaasti sosiaalisiin tarkoituksiin sekä ilmaisemaan tunteita, epäsuoria viittauksia, esim. ironiaa ja leikkimielisyyttä.	Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti myös pitempiä esityksiä tutuista ja yleisistä aiheista, vaikka puhe ei olisikaan selkeästi jäsenneiltyä ja sisältäisi idiomaattisia ilmauksia tai rekisterin vaihdoksia. Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti monipolvisia käsitteellisiä kirjoitettuja tekstejä ja pystyy yhdistämään tietoa monimutkaisista teksteistä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään sujuvasti, täsmällisesti ja jäsenyneesti monenlaisista aiheista tai pitämään pitkäköön, valmistellun esityksen. Opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin jäsenyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista varmalla, persoonallisella tyyllillä. Opiskelijan kielellinen ilmaisuväarsasto on hyvin laaja. Ääntäminen on luontevaa ja vaivatonta.

					kuunnella. Puherytmi ja intonaatio ovat kohdekielelle tyypilliset.
--	--	--	--	--	--

8.3. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2264-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää saamen kielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 3 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.3.1. Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2264-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Saamen kielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Saamen kielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia

kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä koulu yhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa saamen kielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden saamen kielen erityispiirteet. Saamen kielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Saamen kielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus saamen kieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen saamen kielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan saamen kielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää saamenkielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstien tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan saamen kielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu saamen kielten kokonaisuuteen ja ymmärtää oman asemansa saamen kielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

SÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilaisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

SÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää saamen kielten kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- saamen kieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsitys

SÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

SÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee saamenkielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita saamelaisten tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan saamelaisten historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, joiku ja lauluperinne
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

SÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia saamenkielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös saamelaisuuden näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

SÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää saamenkielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita saamenkielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

SÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan sekä kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- saamenkielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

SÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää saamenkielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista saamelaisien tuottamaa tai saamelaisista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- saamenkielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- saamenkielinen, saamelaisien tuottama ja saamelaisista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.4. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11. OPH-2265-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää romanikielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 4 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.4.1. Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2265-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Romanikielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Romanikielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Romanikielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kielyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kielyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä koulu yhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa romanikielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden

romanikielen erityispiirteet. Romanikielen opetussuunnitelmat voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Romanikielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaiseeseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus romanikieltä kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen romanikielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan romanikielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Opiskelija kehittää taitoaan hyödyntää romanikielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurinsa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituksiperiä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja

- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen, standardisoidun romanikielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan Suomen romanikielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista
- tutustuu eri puolilla maailmaa puhuttaviin romanikielen murteisiin ja ymmärtää oman asemansa Suomen romanikielen säilyttäjänä.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltyjä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

RÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus
- kielen- ja tekstinhuoltoa

RÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään kielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina
- ymmärtää romanikielen kokonaisuuden maailman kielten joukossa sekä kulttuurikontaktien vaikutuksen.

Keskeiset sisällöt

- romanikieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsite

RÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

RÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee romanikielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja

- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan romanien historiaa sekä aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa, myyttiset kertomukset, laululyriikka
- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

RÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia romanikielisiä tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta, myös romanikulttuurin näkökulmasta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielien näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

RÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää romanikielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita romanikielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

RÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- romanikielisen vuorovaikutuksen erityispiirteet
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

RÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää romanikielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa
- osaa analysoida kotimaista ja ulkomaista romanien tuottamaa tai romaneista kertovaa kirjallisuutta ja muuta taidetta osana kulttuurikontekstia.

Keskeiset sisällöt

- romanikielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- romanikielinen, romanien tuottama ja romaneista kertova kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän romanikielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.

8.5. Ohje: Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

7.11.2019 OPH-2266-2019

Opetushallitus antaa liitteenä olevan ohjeen lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja opiskelijan oppimisen arvioinnista. Ohje koskee erillisrahoitettuna järjestettävää lukiokoulutusta täydentävää opiskelijan oman äidinkielen opetusta (opetusministeriön asetus vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista 1777/2009).

Tämä ohje korvaa Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 (Opetushallituksen määräys 60/011/2015) liitteenä 5 olevan ohjeen.

Opetus järjestetään tämän ohjeen mukaisesti 1.8.2021 lukien.

	Pääjohtaja	Olli-Pekka Heinonen
	Opetusneuvos	Petri Lehikoinen

8.5.1. Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arviointi

Opetushallituksen ohje nro 2266-2019.

Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksen tarkoituksena on tukea opiskelijan aktiivista monikielisyttä sekä kiinnostusta kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Opiskelijan oman äidinkielen opetus tukee opiskelijan osallisuutta sekä oman kieli- ja kulttuuriyhteisönsä että suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön aktiivisena ja tasapainoisena jäsenenä ja globaalina toimijana. Opiskelijan oman äidinkielen opetuksessa tehdään yhteistyötä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden oppiaineiden opetuksen kanssa.

Kielikasvatus vahvistaa opiskelijan kielitietoisuutta ja eri kielten rinnakkaista käyttöä, monilukutaidon kehittymistä sekä sosiaalistumista kieliyhteisöön. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään. Tavoitteena on oppia tunnistamaan ja arvostamaan kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta sekä kielellisiä oikeuksia omassa arjessa ja laajemmin yhteiskunnassa.

Opiskelussa otetaan huomioon opiskelijoiden lähtökohdat ja kielitaito. Opiskelussa hyödynnetään vaihtelevia opiskeluympäristöjä, kuten kirjastoja, teattereita ja museoita sekä muita kulttuurilaitoksia. Opiskelija hyödyntää opiskelussa myös omaa kieliyhteisöään, omia kielenkäyttö- ja tekstiympäristöjään sekä koulu yhteisön ja muiden yhteisöjen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijoille riittävän haastavia, merkityksellisiä, kokemuksellisia sekä luovuutta kehittäviä aineistoja ja menetelmiä.

Tämä ohje on laadittu kaikille niille kielille, joita opetetaan opiskelijan omana äidinkielenä. Tavoitteet ja sisällöt on määritelty koko lukiokoulutuksen ajan kaksi opetustuntia viikossa annettavaa opiskelijan oman äidinkielen opetusta varten. Koulutuksen järjestäjä laatii paikallisen opetussuunnitelman, jolloin opetuksen tavoitteet määritellään ja sisällöt valitaan huomioiden opetetavan kielen erityispiirteet, muun muassa kirjoitusjärjestelmä. Opetussuunnitelma voidaan laatia myös koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Opetuksen tehtävä

Opiskelijan oman äidinkielen opetus ohjaa monipuoliseen itsensä ilmaisemiseen, vuorovaikutustaitojen kehittämiseen, aktiiviseen tiedonhankintaan, tiedon kriittiseen käsittelyyn, tekstien tulkintaan ja eettiseen pohdintaan. Opetuksen tehtävänä on tukea ja kehittää opiskelijan kielitietoisuutta. Opiskelijan arvostus omaa äidinkieltään kohtaan syvenee, ja hän motivoituu kehittämään edelleen omaa äidinkielen taitoaan.

Opetuksessa yhdistyvät kieli-, kirjallisuus- ja kulttuurintutkimuksen ilmiöt. Opiskelijan oman äidinkielen tuntemus ja monipuolinen käyttö laajenevat, ja hän oppii tuntemaan kielialueensa juuria ja kehittää taitoaan vertailla kielen eri piirteitä muiden osaamiensa kielten kanssa. Opiskelija laajentaa sana- ja käsitevarantoaan ja kehittää monilukutaitoaan. Hän kehittää taitoaan hyödyntää omakielisiä tekstejä ja tuottaa tekstejä eri tarkoituksiin. Opiskelijan tuntemus oman kulttuurialueensa kirjallisuudesta, kertomaperinteestä, visuaalisesta kulttuurista, musiikista ja draamasta syvenee.

Opetuksen tavoitteet

Lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opetuksen yleiset tavoitteet liittyvät opiskelijan vuorovaikutusosaamiseen, tekstien tulkitsemisen taitoihin, tekstien tuottamisen taitoihin sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittymiseen. Tavoitealueittain yleiset tavoitteet ovat seuraavat.

Vuorovaikutusosaaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tavoitteelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja eettiseen vuorovaikutukseen niin esiintymis- kuin ryhmäviestintätilanteissakin sekä osaa analysoida, arvioida ja kehittää omaa vuorovaikutusosaamistaan
- osaa analysoida ja arvioida erilaisia vuorovaikutustilanteita ja -suhteita, niihin liittyviä vuorovaikutusilmiöitä ja -taitoja sekä niihin liittyvää etiikkaa.

Tekstien tulkitseminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa analysoida ja arvioida monimuotoisia tekstejä, kuten asia- ja mediatekstejä, kirjallisuutta ja puhuttuja tekstejä, tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä tekstien analyysissä
- kehittää kauno- ja tietokirjallisuuden tulkitsevan ja elämyksellisen lukemisen taitojaan, syventää ymmärrystään kirjallisuuden keinoista ja hyödyntää tarkoituksenmukaisia käsitteitä kirjallisuuden analyysissä
- osaa kriittisesti arvioida erilaisia tiedonlähteitä sekä niiden tarkoituseriä, luotettavuutta ja käytettävyyttä.

Tekstien tuottaminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kriittistä ja kulttuurista monilukutaitoaan niin, että osaa hyödyntää ja tuottaa monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista ja konteksteista, ja osaa ilmaista ja perustella ajatuksiaan sekä käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja ilmaisutapoja
- hallitsee tekstien tuottamisen prosessin eri vaiheet, osaa reflektoida omia tekstin tuottamisen prosessejaan ja antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä hyödyntää sitä tekstien tuottamisessa
- vahvistaa yleiskielen ja sen normien sekä kirjoitetun ja puhutun kielen konventioiden hallintaa, käyttää lähteitä tarkoituksenmukaisella tavalla sekä ymmärtää ja noudattaa tekijänoikeuksia.

Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittyminen

Tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kielen ja tiedonalojen kielen merkityksen oppimiselle ja ajattelulle sekä kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden merkityksen identiteeteille
- syventää tietojaan oman äidinkielen rakenteista, sanavarannosta, eri rekistereistä, ilmaisun keinoista ja sävyistä, niiden luomista merkityksistä sekä kirjallisuudesta ja muista kulttuurituotteista.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on edistää ja tukea oppimista sekä tehdä näkyväksi osaamisen eri ulottuvuuksia ja opiskelijan taitojen karttumista. Palautteen antaminen ja arviointi kytkeytyvät oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin moduulikohtaisiin tavoitteisiin. Moduulikohtaiset tavoitteet muodostavat paikallisten opintojaksojen tavoitteet tai yhdistyvät sellaisiksi. Arvioinnin tulee olla monipuolista, avointa, oikeudenmukaista, osallistavaa, kannustavaa ja itsearviointiin ohjaavaa. Oppimisen ja osaamisen arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, kuten havainnointia ja erilaisia näyttöjä.

Opintojakson aikainen arviointi voi koostua esimerkiksi palautteen antamisesta, itsearvioinnista ja vertaisarvioinnista, jotka tukevat opiskelijaa osaamisensa kehittämisessä oppimisprosessin aikana. Arviointivuorovaikutuksen ja palautteen sekä itsearviointitaitojen avulla opiskelija kehittää käsitystä itsestään puhujana, kuuntelijana sekä tekstien tuottajana ja tulkitsijana.

Opintojakson lopussa tehtävä arviointi perustuu sen sisältämien moduulien tavoitteiden saavuttamiseen. Opintojakson tavoitteisiin voi sisältyä moduulien tavoitteiden lisäksi myös paikallisesti määriteltäviä laaja-alaisen osaamisen tavoitteita. Opintojakson alussa tavoitteet kerrotaan opiskelijoille, jotta sekä opettaja että opiskelijat voivat seurata opinnoissa edistymistä. Opintojakson arviointiin vaikuttavat monipuoliset näytöt, kuten kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset, sekä aktiivinen työskentely opintojakson aikana. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan niistä yksi arvosana.

Opinnot

OÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa tuottaa, tulkita ja arvioida erilaisia, monimuotoisia tekstejä ja niiden rakenteita ja ilmaisutapoja
- rohkaistuu kirjoittajana ja hallitsee kirjoittamisprosessin eri vaiheet
- osaa käyttää muita tekstejä oman kirjoittamisen pohjana
- syventää käsitystä itsestään tekstien tulkitsijana ja tuottajana sekä palautteen antajana ja vastaanottajana.

Keskeiset sisällöt

- keskeiset tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit sekä niiden yhdistelmät
- tekstien kohderyhmät, tekstikokonaisuuden rakentuminen; tekstin tavoitteen, kontekstien, sisällön, rakenteen, ilmaisutapojen ja näkökulmien analyysi
- erilajisten tekstien tuottamisen prosessi yksin ja yhdessä sekä tekstien pohjalta kirjoittaminen, referointi ja kommentointi
- tekstien moniäänisyys ja intertekstuaalisuus

- kielen- ja tekstinhuoltoa

OÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää kieli- ja tekstitietoisuuttaan
- syventää ymmärrystään omasta äidinkielestä ja teksteistä merkityksiä rakentavina kokonaisuuksina.

Keskeiset sisällöt

- äidinkieli ja identiteetti, kielen vaihtelu, kielten vertailu, kielten asema, kielten elinvoimaisuus ja uhanalaisuus
- kielipolitiikka, yksi- ja monikielisyys, kieli-ideologiat, kielenohjailun periaatteet
- monilukutaidon käsite, tekstilajin käsite, laaja tekstikäsitteily

OÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää viestintärohkeuttaan ja syventää viestijäkuvaansa sekä käsitystään kielestä ja identiteetistä
- syventää ryhmäviestintätaitojaan ja oppii analysoimaan ja arvioimaan ryhmäviestinnän ilmiöitä
- oppii tarkastelemaan kielen ja nonverbaalisten keinojen merkitystä ja tilanteista vaihtelua eri vuorovaikutustilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- oman vuorovaikutusosaamisen reflektointi, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, kuuntelutaidot sekä tavoitteellinen ja rakentava osallistuminen ryhmän vuorovaikutukseen
- vuorovaikutustilanteiden analyysi, keskustelun rakentuminen, merkitysneuvottelu, kieli ja nonverbaalinen viestintä
- kieli ja identiteetti sekä kielen tilanteinen vaihtelu

OÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää ja monipuolistaa lukemisen tapojaan
- tuntee omakielisen kauno- ja tietokirjallisuuden sekä elokuvan lajeja ja ilmaisukeinoja
- monipuolistaa taitoaan lukea, analysoida ja tulkita monimuotoista kirjallisuutta tarkoituksenmukaista lähestymistapaa ja käsitteistöä hyödyntäen
- oppii tuntemaan omaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden tehtäviä ja lukemisen tapoja, erityisesti elämyksellinen ja kokemuksellinen lukeminen ja kirjoittaminen
- kirjallisuuden keskeisiä lajeja, ilmaisukeinoja ja analyysin käsitteitä
- kertomus ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa

- monimuotoisten tekstien kerronta, esimerkiksi teatteriesityksen, elokuvan ja musiikin kerronta

OÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää kriittistä lukutaitoaan, erityisesti medialukutaitoaan
- oppii tulkitsemaan monimuotoisia tekstejä ja analysoimaan niiden ilmaisutapoja sekä vuorovaikutusta
- ymmärtää median toimintatapoja, median merkityksen identiteettien rakentumisessa ja median roolin yhteiskunnallisena vaikuttajana
- osaa perustella monipuolisesti näkemyksiään, ymmärtää toisen esittämiä perusteluja ja osaa arvioida niitä sekä osaa suhtautua rakentavasti eriäviin näkemyksiin.

Keskeiset sisällöt

- sananvapaus, mediakritiikki, mediaetiikka
- vaikuttamisen kielelliset ja audiovisuaaliset keinot sekä argumentoinnin tavat ja retoriset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, vähemmistöjen ja vähemmistökielten näkyvyys mediassa
- lähdekritiikki, tiedonhankinta ja tiedonhallinta, tekijänoikeudet
- puhuttujen ja kirjoitettujen kantaa ottavien ja vaikuttavien tekstien analysointia ja tuottamista

OÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- rohkaistuu kirjoittajana ja syventää omakielisen kirjoitusprosessin hallinnan taitojaan
- osaa käyttää muita omakielisiä tekstejä oman kirjoittamisen pohjana ja arvioida tekstien luotettavuutta
- syventää käsitystään tekstin rakenteen, kielen ja ilmaisutapojen vaikutuksesta tekstin merkityksiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoittaminen prosessina: ideointi, aiheen rajaaminen sekä näkökulman valinta; jäsentely, muokkaaminen ja viimeistely; palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- tekstien pohjalta kirjoittaminen, kielen- ja tekstinhuolto
- tekstin omaäänisyyttä tukevia sanataideharjoituksia

OÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää esiintymisrohkeuttaan ja ymmärrystään esiintymisjännityksestä
- kehittää esiintymistaitojaan ja kykyään tuottaa erilaisia puhuttuja tekstejä myös digitaalisissa ympäristöissä
- syventää kykyään analysoida ja arvioida puhuttuja tekstejä ja audiovisuaalista viestintää.

Keskeiset sisällöt

- esiintymisjännitys ja vireystila, esiintymisen vuorovaikutteisuus ja yleisön vastuu
- puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen yksin, ryhmässä tai audiovisuaalisena tekstinä; kohdentamisen, kontaktin, havainnollistamisen ja ilmaisun taidot
- vuorovaikutustaidot ja -etiikka eri viestintäkanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa
- puhuttujen ja audiovisuaalisten tekstien analysointi ja arviointi

OÄ18 Kirjallisuus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- lisää omakielisen kirjallisuuden tuntemustaan ja oppii tarkastelemaan kaunokirjallisuutta myös osana muuttuvaa yhteiskuntaa
- ymmärtää eri kontekstien merkityksen kirjallisuuden tulkinnassa.

Keskeiset sisällöt

- omakielisen kirjallisuuden tutkimista eri konteksteissaan: tekijän ja lajin konteksti, historiallinen ja kulttuurinen konteksti, poliittinen ja yhteiskunnallinen konteksti
- tekstien tarkastelua eri näkökulmista, kuten ihmiskuvan, identiteettien, maailmankuvan sekä arvo- ja aatemaailman muutosten näkökulmasta
- kirjallisuus monimuotoisena, moniäänisenä ja monikielisenä ilmiönä

Todistukset

Opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän opiskelijan oman äidinkielen opiskelusta. Todistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja sanallinen arvio tai numeroarvosana koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Muuten noudatetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden määräyksiä todistuksiin merkittävistä tiedoista.